

به نام خداوند بخشنده مهربان

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمد اختصاص یافته پروردگار جهانیان است؛

۲ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

خدایی که بخشنده و مهربان است؛

۳ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صاحب روز قیامت است؛

۴ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

تنها ترا عبادت می‌کنیم و فقط از تو یاری می‌خواهیم.

۵ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

به راه راست هدایتان فرما؛

۶ أهدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

راه آنان که به آنها نعمت بخشیدی؛ نه راه آنان که بر آنها خشم گرفتی و نه راه گمراهان.

۷ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ا
 ۲
 الم

الف، لام، میم.

۲
 ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

این کتاب شکی در آن نیست و راهنمای پرهیزکاران است؛

۳
 الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
 يُنْفِقُونَ

آنان که غیب را باور دارند و نماز را برپا داشته و از آنچه
 روزی‌شان کرده‌ایم انفاق می‌نمایند؛

۴
 وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
 وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

و آنان که به دین تو و به آنچه پیش از تو نازل شده و به
 جهان آخرت یقین دارند.

۵
 أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

آنها مشمول هدایت پروردگار خویشند و آنها به حقیقت
 رستگارانند.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ

صُمُّ بُكْمٌ عُمِّي فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ

أَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ
أَصْبِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ
مُخِيطٌ بِالْكَافِرِينَ

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ
وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ
وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا
تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ
مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا
النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

مثل آنها شبیه کسی است که آتش می‌افروزد و همین‌که اطراف وی را روشن ساخت، خداوند روشنایی آنان را می‌برد و در تاریکی که نمی‌بینند، رهایشان کند.

کر و لال و کورند و به سوی حق بر نمی‌گردند.

یا مثل آنها شبیه بارانی است که با تاریکی‌ها و رعد و برق همراه است. از بیم صاعقه‌ها و مرگ، انگشتان خویش در گوشها کنند و خداوند بر کافران احاطه دارد.

نزدیک است که برق دیدگان‌شان را برباید. هرگاه روشن شود، راه روند و چون تاریک شود، بایستند و اگر خدا بخواهد گوش و چشم‌های ایشان را می‌برد و خداوند بر همه چیز تواناست.

ای مردم! پروردگار خویش که شما و پیشینیان شما را آفریده بپرستید، شاید پرهیزکار شوید؛

خدایی که زمین را برای شما بستر قرار داد و آسمان را بر افراشت و از آسمان آبی نازل کرد و به وسیله آن میوه‌ها را برای روزی شما بیرون آورد؛ پس شما که می‌دانید، برای خدا هم‌تا قرار ندهید.

و اگر در آنچه بر بنده خودمان فرستاده‌ایم شک دارید، سوره‌ای مثل آن بیاورید و اگر راست می‌گویید، غیر خدا، یاران خویش را بخوانید.

و اگر این کار را نکردید که هرگز نخواهید کرد؛ پس بترسید از آتشی که هیزش مردم و سنگ است و برای کافران مهیا شده است.

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا
قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ
فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا
فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ
كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ
كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا
أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ
يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَىٰ
السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

و مژده ده آنان را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند؛ برای آنها باغهایی است که نهرها در آن جاری است و چون میوه‌ای از آن روزی‌شان شود گویند: این مانند همان میوه‌هایی است که پیش از این روزی ما شده بود و از همانها برای آنها آورده شود. در آنجا همسران پاکیزه دارند و ایشان در باغها برای همیشه زندگی می‌کنند.

خداوند باکی ندارد از اینکه هر مثلی بزند؛ پشه باشد یا بالاتر از پشه. مؤمنان می‌دانند آن مثلها درست است و از پروردگارشان می‌باشد؛ ولی آنهایی که کافر شدند گویند: خدا از این مثلها چه منظور داشت؟ بسیاری را با آن هدایت می‌کند و بسیاری را با آن گمراه می‌سازد؛ ولی فقط فاسقان را با مثلها گمراه می‌نماید.

آنهایی که پیمان خود را پس از بستن می‌شکنند و آنچه خداوند به پیوستن آن فرمان داده قطع می‌کنند و در روی زمین فساد می‌نمایند، اینان خود زیان‌کارانند.

چگونه خدا را انکار می‌کنید؛ در حالی که شما مرده بودید، پروردگار شما را زنده کرد و بعد دوباره بمیراند و باز زنده کند؛ آنگاه به سوی او بازگشت می‌کنید.

اوست که هر چه در زمین است برای شما خلق کرد؛ آنگاه قصد آفرینش آسمان را نمود و هفت آسمان را برپا داشت و او به همه چیز داناست.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ۗ قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هٰٓؤُلَاءِ إِن كُنْتُمْ صٰٓدِقِينَ

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا بِهٰٓؤُلَآءِ مَا عَلَّمْتَنَا ۗ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

قَالَ يٰٓآدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ ۗ فَلَمَّآ أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا ۗ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبٰٓى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِينَ

وَقُلْنَا يٰٓآدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّٰلِمِينَ

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۗ وَقُلْنَا أٰهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ

فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ ۗ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۗ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

و زمانی که پروردگارت به فرشتگان فرمود: من در زمین جانشینی قرار می‌دهم. گفتند: آیا کسانی را جانشین می‌کنی که فساد کنند و خونها بریزند، در حالی که ما تو را تسبیح و تقدیس می‌کنیم؟! فرمود: من چیزی می‌دانم که شما نمی‌دانید.

و به آدم همه اسما را آموخت و بعد آن اسما را بر فرشتگان عرضه کرد و فرمود: اگر راست می‌گویید مرا از این اسما خبر دهید.

گفتند: پاکیزه‌ای تو. ما فقط آنچه را به ما آموخته‌ای می‌دانیم که به تحقیق تویی دانا و حکیم.

فرمود: ای آدم! فرشتگان را به این اسما آگاه ساز و چون به اسما آگاهشان کرد، پروردگار فرمود: مگر به شما نگفتم که من بر غیب آسمانها و زمین دانایم و آنچه را آشکار کردید و یا پنهان داشته‌اید، می‌دانم.

و زمانی که به فرشتگان فرمان دادیم که به آدم سجده کنید، همه سجده کردند جز شیطان که سرپیچی کرد و کبر ورزیده و از گروه کافران شد.

و گفتیم: ای آدم! تو و همسرت در بهشت ساکن شوید و آنجا در ناز و نعمت از هر چه بخواهید بخورید؛ ولی به این درخت نزدیک نشوید که از ستمکاران خواهید شد.

و شیطان آدم و حوا را لغزانید تا از آن ناز و نعمت بیرونشان کرد، و گفتیم: از بهشت فرودآیید که بعضی از شما دشمن بعضی دیگرید و شما را در زمین تا مدتی قرارگاه و بهره خواهد بود.

و آدم از پروردگار خود کلماتی آموخت و خداوند او را بخشید؛ زیرا که وی توبه‌پذیر و مهربان است.

قُلْنَا أَهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

گفتیم: همگی از بهشت فرود آیید، تا هدایتی از من به سوی شما آید؛ پس هر کسی از هدایت من پیروی کند، هیچ‌گاه گرفتار ترس و اندوه نخواهد شد.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

و آنان که کافر شدند و آیات ما را دروغ شمردند، اینان یاران آتشند و در آن برای همیشه خواهند بود.

يٰۤاَيُّهَا اِسْرَائِيْلُ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ ۗ وَاَوْفُوا بِعَهْدِي اُوْفٍ بِعَهْدِكُمْ وَاِيَّيْ فَاَرْهَبُوْنَ

ای فرزندان اسرائیل! نعمت مرا که به شما عنایت کردم به یاد آورید و به عهد من وفا کنید تا به عهد شما وفا کنم و فقط از من بترسید.

وَعَامِنُوا بِمَا اَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ ۗ وَلَا تَكُونُوا اَوَّلَ كٰفِرٍ بِهٖ ۗ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيْلًا وَاِيَّيْ فَاتَّقُوْنَ

به آنچه نازل نمودم، ایمان بیاورید که تصدیق‌کننده کتابی است که نزد شماست و نباشید نخستین انکارکننده آن و آیات مرا به بهای کم نفروشید و از من بهراسید؛

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ

و حق را به باطل میامیزید و حق را میپوشانید در حالی که می‌دانید؛

وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَءَاتُوا الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِيْنَ

و نماز را بپادارید و زکات دهید و با راکعان رکوع کنید.

اَتَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ

چگونه مردم را به کارهای نیک فرمان می‌دهید و خود را فراموش می‌کنید، در حالی که کتاب خدا را می‌خوانید، آیا به عقل نمی‌آیید؟!

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ وَاِنَّهَا لَكَبِيْرَةٌ اِلَّا عَلَى الْخٰشِعِيْنَ

از صبر و نماز کمک طلبید؛ زیرا که آن مگر بر اهل خشوع، دشوار است.

الَّذِيْنَ يَظُنُّوْنَ اَنْهُمْ مُّلتَقُوْا رَبِّهٖمْ وَاَنْهٖم اِلَيْهٖ رٰجِعُوْنَ

آنان که می‌دانند پروردگارشان را ملاقات خواهند کرد و به تحقیق به سوی او بازگشت می‌نمایند.

يٰۤاَيُّهَا اِسْرَائِيْلُ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاِنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ

ای فرزندان اسرائیل! نعمت مرا که به شما عنایت کردم و شما را بر جهانیان برتری دادم، به یاد آورید.

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُوْنَ

بترسید از روزی که در آن کسی به جای دیگری مجازات نشود و شفاعتی از او قبول نگردد و از او عوضی نگیرند و یاری نشوند.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَّغْفِرَ لَكُمْ
خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى
الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
مَّشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن رِّزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعَثُّوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا
وَفُومِهَا وَعَدَسِيهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ
بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَّا سَأَلْتُمْ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّ
بِعَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكِ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

و به یاد آورید زمانی را که گفتیم: وارد این روستا شوید و از هر چه می‌خواهید از ناز و نعمت آن نوش جان کنید و از این در سجده‌کنان وارد شوید و بگویید: خدایا ما را ببخش! تا از خطای شما درگذریم و نیکوکاران را ثواب بیشتری عنایت کنیم.

پس ستمکاران گفتار ما را تبدیل به غیر آن کردند و بر ستمکاران به سبب کارهای ناروایشان، عذابی سخت از آسمان نازل کردیم.

و به یاد آورید زمانی را که موسی برای قوم خود طلب آب نمود، و ما به او گفتیم: عصایت را به سنگ بزن. دوازده چشمه از آن جاری شد تا هر طایفه محل آشامیدن خود را بداند و گفتیم: از روزی خدا تناول کنید و بیاشامید و در زمین به فساد و تجاوز نپردازید.

و به یاد آورید زمانی را که گفتید: ای موسی! ما به یک نوع غذا اکتفاء نمی‌کنیم. خدایت را به خاطر ما بخوان تا برای ما از زمین، سبزی و خیار و سیر و عدس و پیاز برویاند. موسی گفت: آیا آنچه پست‌تر است، در عوض آنچه بهتر است می‌خواهید؟! به شهر مصر وارد شوید که در آنجا آنچه می‌خواهید، برایتان موجود است. ذلت و تهیدستی بر آنها مقرر شد و به غضب پروردگار مبتلا گشتند و آن، بدین جهت بود که آیات الهی را انکار کردند و به ناحق انبیا را کشتند و نافرمان شده و ستم می‌نمودند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصْرَى وَالصَّبِئِينَ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ أُعْتَدُوا مِنكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانُ بَيْنَ ذَلِكَ فافعلوا مَا تُوَمَّرُونَ

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ

آنان که ایمان آوردند و یهود و نصاری و صابئان، هر کدام به خدا و روز قیامت معتقد باشند و کارهای شایسته کنند، اجرشان نزد پروردگارشان است؛ نه ترسی دارند و نه اندوهگین شوند.

و به یاد آورید زمانی را که از شما پیمان گرفتیم و کوه طور را بالای سرتان قرار دادیم. احکام الهی را به قوت چنگ زنید و آنچه در آن است به خاطر آورید؛ شاید پرهیزکار شوید.

پس از آن روی برگردانید و اگر فضل و رحمت پروردگار شامل حالتان نمی‌شد، از زیانکاران بودید.

تجاوزکاران روز شنبه را شناختید. پس گفتیم: به صورت میمون‌های مطرود شوید.

و این کار را عبرت حاضران و آیندگان و موعظه‌ای برای اهل تقوا قرار دادیم.

و به یاد آورید زمانی را که موسی به قوم خود گفت: خداوند به شما فرمان داده تا گاوی را بکشید. گفتند: ما را مسخره می‌کنی؟ گفت: از اینکه جزو نادانان باشم، به خدا پناه می‌برم.

گفتند: برای ما خدایت را بخوان تا برای ما بیان کند از چه نوع گاو باشد. گفت: خداوند می‌فرماید: گاوی که نه پیر باشد و نه جوان، بلکه بین این دو. پس آنچه مأمورید انجام دهید.

گفتند: برای ما خدایت را بخوان تا برای ما بیان کند رنگ آن چگونه باشد. گفت: خداوند می‌فرماید: گاوی زرد پررنگ که رنگش بینندگان را شادمان می‌کند.

قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ

گفتند: برای ما خدایت را بخوان تا برای ما بیان کند این چگونه گاوی است؛ چون برای ما مشتبه است و اگر خداوند بخواهد هدایت می‌شویم.

۷۱

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْكَنَ جِثَّتْ بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ

گفت: خداوند می‌فرماید: آن گاوی است نه رام که زمین را شخم زند و زراعت را آب دهد بی‌عیب است و هیچ‌گونه رنگ دیگری در آن نیست. گفتند: اکنون حقیقت برایمان روشن شد. آنگاه گاو را کشتند و نزدیک بود نافرمانی کنند.

۷۲
۱۰۹

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ

و به یاد آورید زمانی را که فردی را کشتید و یکدیگر را متهم ساختید و پروردگار آنچه را که شما پنهان داشتید، آشکار نمود.

۷۳

فَقُلْنَا أَضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

گفتیم: قسمتی از آن گاو را به بدن کشته بزیند تا ببینید خداوند این چنین مردگان را زنده می‌کند و نشانه‌های قدرت خود را به شما نشان می‌دهد، شاید به عقل آیید.

۷۴

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِن مِّن الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِن مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِن مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

آنگاه دلهای شما بعد از این معجزه همانند سنگ و بلکه سخت‌تر از سنگ شد؛ زیرا که از بعضی سنگها نهرها جاری شود و بعضی از آنها دو پاره شود و آب از آن بیرون آید و بعضی از آنها از ترس خدا فروریزد و خداوند از رفتار شما غافل نیست.

۷۵
حزب
۵

أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِن بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

آیا طمع دارید یهودیان به شما گرایش پیدا کنند، در حالی که گروهی از ایشان کلام خدا را می‌شنیدند و آن را تحریف می‌کردند با اینکه آن را می‌فهمیدند و خودشان می‌دانستند.

۷۶

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

زمانی که با مؤمنان دیدار کنند، گویند: ایمان آوردیم. و زمانی که با همدیگر خلوت کنند، گویند: با مسلمین از آنچه خدا برایتان گشوده گفتگو می‌کنید تا به وسیله آن در پیشگاه پروردگارتان با شما احتجاج نمایند. آیا به عقل نمی‌آیید؟!

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ

آیا نمی‌دانند که پروردگار به آنچه پنهان و یا آشکار می‌سازند آگاه است؟!

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيٍّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

بعضی از اهل کتاب بی‌سوادند و از کتاب جز خیالات و آرزوها نمی‌دانند و تنها به پندارهایشان دل بسته‌اند.

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيُشْتَرَوْا بِهِ ثُمَّ قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ

پس وای بر آنان که پیش خود کتاب را می‌نویسند و بعد می‌گویند: این کتاب از جانب پروردگار است. با این انگیزه که آن را به بهای اندک بفروشند. پس وای بر آنان از آنچه پیش خود نوشته‌اند و وای بر آنان از آنچه به دست می‌آورند!

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ ۗ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

و گفتند آتش دوزخ جز چند روزی به ما نخواهد رسید. بگو آیا از جانب پروردگار در این باره پیمانی گرفته‌ای؟ خداوند هرگز از پیمان‌ش بر نمی‌گردد، یا چیزی را از روی نادانی به خدا نسبت می‌دهید؟

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

آری آنان که مرتکب گناه می‌شوند و گناهانشان بر ایشان چیره می‌گردد، آنها اهل دوزخند و برای همیشه در آن خواهند بود.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

و آنان که ایمان آورده و کارهای پسندیده کردند، آنها یاران بهشتند و برای همیشه در آن خواهند بود.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَعَاتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ

و به یاد آورید زمانی را که از فرزندان اسرائیل پیمان گرفتیم که فقط خدا را بندگی کنید و به پدر و مادر خویش و خویشاوندان و یتیمان و بینوایان نیکی نمایید و با مردم درست صحبت کنید و نماز را بپادارید و زکات بدهید. آنگاه جز عده کمی از شما روی برگردانیدید و شما هستید که از حکم خدا برگشتید.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تَخْرُجُونَ
أَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرَجُونَ فَرِيقًا
مِّنْكُمْ مِّنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن
يَأْتُوكُمْ أُسْرَىٰ تَقْلُدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ
أَفْتُومِنُونَ بَعْضُ الْكُتُبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ
مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ
الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُفُ
عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ
وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ
فَلَمَّا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ
فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا
يُؤْمِنُونَ

و به یاد آورید زمانی را که از شما پیمان گرفتیم که خون
یکدیگر را نریزید و برادران دینی خود را از شهرهایشان
بیرون نکنید، و شما پذیرفتید و به آن گواهی می‌دهید.

پس از آن پیمان، شما یکدیگر را کشتید و عده‌ای از خودیها
را از شهرهایشان بیرون راندید، در حالی که به گناه و تجاوز
همدیگر را علیه ایشان کمک می‌دهید و اگر اسیر شما
شوند، از آنها عوض بگیرید؛ در صورتی که بیرون کردنشان
برای شما حرام بود. آیا به بعضی از کتاب ایمان می‌آورید و
بعضی دیگر را انکار می‌کنید و چیست پاداش کسی که چنین
کند جز زبونی در زندگانی دنیا و در روز قیامت به
سخت‌ترین عذاب روانه‌اش نمایند و خداوند از آنچه انجام
می‌دهید، غافل نیست.

اینانند که زندگانی دنیا را خریده و آخرت را فروخته‌اند،
عذابشان سبک نشود و یاری‌شان نکنند.

ما به موسی کتاب آسمانی دادیم و بعد از او پیامبرانی پشت
سر یکدیگر فرستادیم، و به عیسی بن مریم دلایل روشن
دادیم و او را به وسیله روح القدس تأیید نمودیم. چرا هر
وقت پیامبری دستوراتی از جانب پروردگار بر خلاف هوای
نفس شما آورد، در برابر او کبر می‌ورزید؛ گروهی را
تکذیب می‌کنید و گروهی را می‌کشید.

گفتند: ما چیزی را درک نمی‌کنیم. خداوند به خاطر
افکارشان آنها را لعنت کرده و اندکی ایمان می‌آورند.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا
مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا
عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ بَغْيًا
أَن يُنَزَّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا
بِعُضْبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أَنزَلَ
عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ
قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن
بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا
ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي
قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ
إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

و هنگامی که کتابی از جانب پروردگار آمد در حالی که کتاب
آنها را تصدیق می‌کرد و از قبل با آن بر کافران طلب
پیروزی می‌نمودند، وقتی آنچه می‌شناختند بیامد، منکر
شدند. لعنت خدا بر منکران باد!

آنها در برابر چه بهای بدی خود را فروختند و به آنچه
خداوند نازل کرده بود به خاطر حسد کافر شدند و اعتراض
می‌کردند که چرا پروردگار آیات خود را بر هرکس از
بندگان که بخواهد به فضل خویش نازل می‌نماید؛ بنا بر
این به غضبی از پس غضبی مبتلا شدند و برای کافران
عذابی خوارکننده است.

و هنگامی که به آنها گفته می‌شود به آنچه خداوند نازل
فرموده ایمان بیاورید می‌گویند: ما به چیزی ایمان آوریم که
بر خود ما نازل شده باشد، و به غیر تورات کافر شوند. در
صورتی که قرآن حق است و کتاب آنها را تأیید می‌نماید. بگو
اگر راست می‌گویید و ایمان دارید، چرا پیامبران الهی را
پیش از این کشتید.

موسی با دلایلی روشن نزد شما آمد؛ ولی شما بعد از آن
گوساله‌پرستی را برگزیدید و شما مردمی ستمکارید.

و به یاد آورید زمانی را که از شما پیمان گرفتیم و کوه طور
را بالای سر شما قرار دادیم و گفتیم آنچه برای شما
فرستادیم، محکم بگیرید و درست بشنوید، گفتند: شنیدیم
و مخالفت کردیم، و به خاطر کفرشان دل به گوساله دادند.
اگر شما مؤمنید، ایمانتان بد دستوراتی را به شما می‌دهد.

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

بگو: اگر جهان آخرت نزد پروردگار مخصوص شماست و نه دیگران، آرزوی مرگ کنید اگر راست می‌گویید.

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

هرگز آرزوی مرگ نمی‌کنند به خاطر اعمال بدی که پیش از خود فرستاده‌اند و پروردگار، ستمکاران را می‌شناسد.

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحِّزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

یهودیان را از همه مردم حتی مشرکان بر زندگی مادی حریص‌تر می‌یابی. هریک از آنها دوست دارد هزار سال عمر کند، در حالی که عمر هزارساله او را از عذاب دور نکند و خداوند به رفتارشان بیناست.

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَيَّ قَلْبًا بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

به آنهایی که با جبرئیل دشمنی می‌کنند، بگو: او قرآن را به فرمان پروردگار به قلب تو نازل کرده که کتابهای پیشین را تصدیق کند و هدایت و بشارت برای مؤمنان آورد.

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ

هر کسی دشمن خدا و فرشتگان و فرستادگان او و جبرئیل و میکائیل باشد، خدا نیز دشمن کافران است.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ

و ما بر تو دلایل روشن نازل کردیم و جز بدکاران منکر آن نمی‌شوند؟!

أَوْ كَلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَّبَذَهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

چرا هر وقت با خدا و پیامبر پیمانی بستند؛ گروهی از آنها پیمان می‌شکستند، بلکه اکثرشان ایمان نمی‌آورند.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

و هنگامی که از جانب پروردگار، پیامبری به سراغ آنها آمد و با نشانه‌هایی که نزد آنها بود مطابقت داشت، گروهی از آنان که دارای کتاب بودند، کتاب الهی را پشت سر انداختند، گویی که از آن هیچ‌چیز نمی‌دانند.

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانِ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۗ وَمَا كَفَرَ
 سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
 السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَرْوَتَ ۗ
 وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
 تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ
 وَزَوْجِهِ ۗ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ
 وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۗ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ
 اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ
 أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

۲
 بقره
 ۱۰۲
 /۲۸۶

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا
 يَعْلَمُونَ

۱۰۳

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا
 وَاسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱۰۴
 ۱۴۳

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
 أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
 بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

۱۰۵

آنها از آنچه شیطانها در زمان سلیمان بر مردم می‌خواندند پیروی کردند؛ ولی سلیمان به خدا کافر نشد. و لیکن شیطانها همگی کافر شدند و به مردم جادوگری یاد دادند، و نیز آنچه بر دو فرشته هاروت و ماروت در بابل نازل شد، پیروی کردند در حالی که آن دو به هیچ‌کس چیزی نمی‌آموختند، مگر اینکه می‌گفتند که ما برای امتحان آمده‌ایم؛ بنا بر این کافر نشوید. از آن دو مطالبی را آموختند تا بین مرد و همسرش جدایی اندازند. آنها نمی‌توانند هیچ‌کس را بدون فرمان پروردگار ضرر رسانند. مطالبی آموختند که باعث ضررشان می‌شد و سود نمی‌بردند و خوب می‌دانستند که هرکس چنین کند، در جهان آخرت بهره‌ای نخواهد داشت و چه زشت بود آنچه خود را به آن فروختند اگر می‌دانستند.

و هرگاه آنان ایمان می‌آوردند و پرهیزکار می‌شدند، پاداشی که از پیش خدا دریافت می‌کردند بهتر بود، اگر می‌دانستند.

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به پیامبر نگویید ما را رعایت کن و بلکه بگویید: ناظر حال ما باش، و بشنوید که کافران عذابی دردناک دارند.

کافران از اهل کتاب و مشرکان دوست ندارند که از پروردگارتان خیری به شما نازل شود، خداوند رحمت و کرم خویش را به هر کسی بخواهد اختصاص می‌دهد و خداوند دارای کرمی بزرگ است.

مَا نَنْسَخُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

هیچ حکمی را محو نمی‌کنیم و یا متروک نمی‌سازیم، مگر آنکه بهتر از آن یا همانندش را جایگزین آن می‌نماییم. آیا نمی‌دانی که پروردگار بر همه چیز تواناست؟!

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

آیا نمی‌دانی حکومت آسمانها و زمین اختصاص به پروردگار دارد و جز خدا سرپرست و یآوری برای شما نیست؟!

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

آیا می‌خواهید از پیامبرتان همان نوع سؤالاتی را کنید که بنی اسرائیل از موسی می‌کردند؟! و هر کسی کفر را با ایمان عوض کند، از راه راست گمراه شده است.

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۖ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

بسیاری از اهل کتاب از روی حسد دوست داشتند شما را بعد از اسلام و ایمان به کفر بازگردانند در حالی که حق بر آنها روشن شده بود. شما آنها را عفو کنید و گذشت نمایید تا پروردگار فرمانش صادر گردد؛ چرا که خداوند بر همه چیز تواناست.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

و نماز را بپادارید و زکات بدهید و آنچه از کارهای پسندیده برای خود از پیش می‌فرستید در پیشگاه پروردگار خواهید یافت؛ زیرا خداوند به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

گفتند: هیچ‌کس جز یهود و نصاری را داخل بهشت نخواهد شد؛ این آرزوی آنهاست. بگو: اگر راست می‌گویید دلیل خود را بیاورید.

بَلَىٰ ۗ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ ۗ عِنْدَ رَبِّهِ ۗ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

آری هر کسی تسلیم حکم خدا شود و نیکوکار باشد، پاداش او نزد خداوند ثابت است. اینان نه ترسی دارند و نه غمگین می‌شوند.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ وَقَالَتِ
النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

یهودیان گفتند: نصاری چیزی نیستند. و نصارا گفتند:
یهودیان چیزی نیستند. در حالی که هر دو کتاب خدا را
می‌خوانند. مشرکان نادان نیز همان چیزی را می‌گفتند که
اینها می‌گویند. خداوند روز قیامت بین آنها درباره چیزی که
در آن اختلاف کرده‌اند، حکم خواهد کرد.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ
وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا
خَافِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ

و کیست ستمگرتر از آن که نگذارد در مسجدهای خدا نام
او را یاد کنند و سعی در ویرانی مساجد دارد. آنها فقط در
حال ترس به مسجدها وارد می‌شوند، در این دنیا خوار و در
آخرت عذابی بزرگ در پی دارند.

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

مشرق و مغرب اختصاص به پروردگار دارد؛ بنا بر این به هر
طرف روی کنید به سوی خدا روی آورده‌اید؛ زیرا که
پروردگار بر همه چیز احاطه دارد و داناست.

وَقَالُوا أَخَذَ اللَّهُ وِلْدَانًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَنِينٌ

و گفتند: خداوند فرزندی برای خود انتخاب کرده، او پاک و
منزه از آن است، هر چه در آسمانها و زمین هست از اوست
و همگی فرمانبران اویند.

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ

پدیدآورنده آسمانها و زمین است، و هرگاه اراده آفریدن
چیزی را کند، همین‌که گوید: موجود باش، موجود می‌شود.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَهَتْ قُلُوبُهُمْ
قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

نادانان گفتند: چرا خدا با ما سخن نمی‌گوید و یا آیه و
نشانه‌ای بر ما نازل نمی‌نماید؟ مردم قبل از ایشان نیز چنین
گفتند و دل‌هایشان شبیه هم است، در حالی که ما آیه‌های
خویش را برای اهل یقین بیان نمودیم.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ
أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

ما ترا به حق مژده‌دهنده و ترساننده فرستادیم و تو مسئول
گمراهی دوزخیان نیستی.

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ ۖ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

يَبْنَئِي إِسْرَائِيلَ أَذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَعَةُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۗ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۗ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِي ۗ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا وَانخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ ۖ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

یهودیان و نصارا از تو راضی نمی‌شوند، مگر آنکه از آیینشان پیروی کنی. بگو: هدایت، فقط هدایت الهی است. و اگر بعد از آنکه حقایق برای تو روشن شد، از هوسهایشان پیروی کنی، هیچ سرپرست و یآوری از جانب پروردگار برای تو نخواهد بود.

آنان که کتاب در اختیارشان گذاریم و حق تلاوت آن را به جا آوردند، به آن ایمان آورده‌اند و آنان که نسبت به آن کافر شدند زیان‌کارانند.

ای فرزندان اسرائیل! به یاد آورید نعمتهایی را که به شما عنایت کردم و شما را بر همه مردم برتری دادم.

و بترسید از روزی که هیچ‌کس نمی‌تواند از دیگری حمایت نماید و از او عوض قبول نکنند و شفاعت او را سود ندهد و هیچ‌کس یاری نگردهد.

و به یاد آورید زمانی را که خدای ابراهیم او را به اموری گوناگون امتحان کرد و او همه را به جا آورد. خداوند فرمود: من تو را امام مردم قرار دادم. ابراهیم گفت: امامت در فرزندانم نیز هست. فرمود: عهد من به ستمگران نمی‌رسد.

و به یاد آورید زمانی را که خانه کعبه را محل توجه مردم و مرکز امن قرار دادیم و شما مقام ابراهیم را جای برپایی نماز انتخاب کنید و با ابراهیم و اسماعیل پیمان بستیم که خانه ما را برای طوافکنندگان و معتکفین و رکوع و سجده‌کنندگان پاکیزه نمایند.

و به یاد آورید زمانی را که ابراهیم گفت: پروردگارا! این شهر را محل امن قرار ده و آنهایی را که در این سرزمین به خدا و روز قیامت ایمان آورده‌اند، روزی فراوان عنایت کن! خدا فرمود: آنها را که کافر شدند، از بهره کمی برخوردار خواهیم کرد. آنگاه آنها را به عذاب آتش می‌کشانم و چه بد سرانجامی است.

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا
تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

و به یاد آورید زمانی را که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های
کعبه را بالا بردند و می‌گفتند: خدایا! از ما قبول کن؛ زیرا که
تو شنوا و دانایی.

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ
وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

پروردگارا! ما را تسلیم خودت فرما و فرزندان ما را مردمی
تسلیم خودت قرار ده و آداب عبادت را به ما نشان بده و
توبه ما را بپذیر؛ زیرا که تو توبه‌پذیر و مهربانی.

رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

پروردگارا! در میان آنها پیامبری از خودشان مبعوث کن تا
آیات تو را بر آنها بخواند و کتاب و حکمت را به آنان بیاموزد
و پاکشان نماید؛ زیرا که تو نیرومند و صاحب حکمتی.

وَمَنْ يَّرْغَبْ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ
أَصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

چه کسی از آیین ابراهیم روگردان است؛ جز آنکه خود را
به نادانی زده است؟! ما ابراهیم را در دنیا برگزیدیم و در
آخرت از شایستگان است.

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ لِّمَا قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

به یاد آورید زمانی را که خدای ابراهیم به او گفت: تسلیم
شو، گفت تسلیم خدای جهانیان شدم.

وَوَصَّىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنَئِي إِنْ أَلَّهَ أَصْطَفَىٰ
لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُّسْلِمُونَ

ابراهیم و یعقوب فرزندان خود را به دین پاک سفارش
کردند: فرزندان من خداوند این دین پاک را برای شما
برگزیده است؛ بنا بر این نمیرید، مگر آنکه مسلمان باشید.

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا
تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ
إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ
مُّسْلِمُونَ

مگر هنگام مرگ یعقوب شما حضور داشتید، که به فرزندان
خود گفت: بعد از من چه چیز را می‌پرستید؟ گفتند: خدای
تو و خدای پدرانت ابراهیم و اسماعیل و اسحاق را
می‌پرستیم که خدایی یگانه است و ما تسلیم او هستیم.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ
وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

آن گروه که در گذشتند، اعمالشان به خودشان مربوط است
و اعمال شما نیز به خودتان مربوط است و از شما درباره
اعمال آنها پرسش نشود.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصْرَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

و گویند: یهودی یا نصرانی شوید تا هدایت یابید. بگو: بلکه ما پیرو آیین معتدل ابراهیم هستیم که از مشرکان نبود.

قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

گویند: ما به خدا و به آنچه از جانب او بر ما نازل شده و به آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و فرزندان آنها نازل شده و به آنچه بر عیسی و پیامبران دیگر از جانب پروردگارشان داده شده ایمان داریم، و بین هیچیک از آنها فرقی نمی‌گذاریم و تسلیم فرمان حق می‌باشیم.

فَإِنْ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ

اگر آنها به آنچه شما ایمان آورده‌اید، ایمان بیاورند هدایت یافته‌اند و اگر روی بر گرداننده از حق شده‌اند، خداوند شما را از شر آنها مصون می‌دارد که او شنوا و داناست.

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُ
عَبِيدُونَ

رنگ خدا، و چه رنگی از رنگ خدایی بهتر است؟! و ما عبادت‌کنندگان اوبیم.

قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلِنَا أَعْمَلُنَا
وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ

بگو آیا درباره خدا با ما جدال می‌کنید؟ او پروردگار ما و شماست. ما در گرو اعمال خود هستیم و شما هم در گرو اعمال خود می‌باشید و ما با اخلاص او را می‌پرستیم.

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصْرَى قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمْ اللَّهُ ۗ
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

آیا شما می‌گویید ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و فرزندان او یهودی یا نصرانی بوده‌اند؟ آیا شما بهتر می‌دانید یا پروردگار و چه کسی ستمکارتر از آن کسی است که شهادت الهی را که نزد اوست کتمان کند؟ و خدا از آنچه به جا می‌آورید غافل نیست.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ
وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

آنها گروهی بودند که در گذشتند. هر چه کردند برای خود کردند و شما نیز هر چه کنید، برای خود کنید و هیچ مسئولیتی در برابر رفتار آنها ندارید.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّيْتُمْ مَا وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ سَأَدَّبُنَا رَبِّيَ إِلَيْنَ مِنْ أُمَّةٍ مَا نَدْرِكُكَ بِهَدْيِكَ سَيَقُولُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ الْمُسْلِمُونَ
سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّيْتُمْ عَنِ الْقِبْلَةِ الْأَنْثَىٰ قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

بعضی از مردم نادان خواهند گفت: چه چیز مسلمین را از قبله‌ای که روی بر آن داشتند برگردانید؟ بگو: مشرق و مغرب از آن خداست و هر که را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ

این گونه شما را امتی میانه‌رو کردیم تا بر مردم گواه باشید و رسول الله بر شما گواه باشد. ما آن قبله‌ای را که قبلاً بر آن روی می‌آوردید، بدین جهت قرار دادیم تا آن که تابع پیغمبر می‌شود از آن که روی برمی‌گرداند، شناخته شود. گرچه این کار جز برای کسانی که خداوند هدایتشان کرده دشوار بود و خداوند پاداش شما را در راه ایمان ضایع نگرداند؛ زیرا پروردگار به مردم رؤوف و مهربان است.

قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ غَمَّا يَعْمَلُونَ

ما نگاههای ترا به طرف آسمان می‌بینیم. اکنون ترا به قبله‌ای که دوست داری برمی‌گردانیم؛ اینک صورت خود را به سوی مسجد الحرام کن و شما نیز در هر کجا باشید روی به آن کنید. اهل کتاب خوب می‌دانند این تغییر قبله به حق از جانب پروردگارشان می‌باشد و خدا از آنچه انجام می‌دهید، غافل نیست.

وَلَيْنِ اتَّيْتِ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَيْنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ

برای اهل کتاب هر دلیلی بیاوری، از قبله تو پیروی نخواهند کرد و تو نیز تابع قبله آنها نخواهی شد. آنها نیز پیرو قبله یکدیگر نیستند و اگر با این آگاهی که به تو داده شده از هوسهای آنان پیروی کنی، از ستمکاران خواهی بود.

الَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ^ط
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

آنهایی که کتاب برایشان فرستادیم، پیامبر را همچون فرزندان خویش می‌شناسند؛ ولی گروهی از آنان با اینکه آگاهند، حق را کتمان می‌کنند.

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

حق آن است که از جانب پروردگارت رسیده، از دودلان مباش.

وَلِكُلِّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيَهَا^ط فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

هر گروه را جهتی است که رو سوی آن می‌کند. در کارهای خیر از یکدیگر سبقت بگیرید. هر کجا باشید، خداوند همه شما را حاضر خواهد کرد و خداوند بر همه چیز تواناست.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ^ط وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ^ط وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

و از هر جا بیرون رفتی، روی خود سوی مسجد الحرام کن؛ چون این دستور حقی است از پروردگار تو و خدا از آنچه انجام می‌دهید، غافل نیست.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ^ط وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ^ط لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تُمِنَّا نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

و از هر جا بیرون رفتی، روی خود سوی مسجد الحرام کن و شما مسلمانان نیز هر کجا بودید، روی خود را سوی آن کنید تا مردم بر ضد شما دلیلی نداشته باشد مگر کسانی از آنها که ستم کرده‌اند. از آنها ترسید و از من بترسید تا نعمت خود را بر شما تمام کنم؛ شاید هدایت شوید.

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ ءَايَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

همان طوری که پیامبری از خودتان فرستادیم تا آیات ما را برایتان بخواند و شما را تزکیه کند و کتاب و حکمت به شما بیاموزد و آنچه را که نمی‌دانستید به شما تعلیم دهد.

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ^ط وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ

مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم؛ شکر نعمت من را به جای آورید و ناسپاسی نکنید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

ای اهل ایمان! از صبر و نماز کمک بگیرید؛ زیرا که خداوند با صابران است

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتَ بَلْ أَحْيَاءُ
وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ

و به آنان که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده مگویید؛ بلکه آنها زنده‌اند و شما درک نمی‌کنید.

وَلَتَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ
الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

شما را به اموری چون ترس و گرسنگی و زیان در اموال و جانها و کمبود میوه‌ها امتحان می‌کنیم و صابران را مژده ده؛

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

همان کسانی که وقتی دچار مصیبتی می‌شوند می‌گویند: ما متعلق به خداییم و به‌سوی او بازمی‌گردیم.

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُهْتَدُونَ

اینان مردمی هستند که لطف و رحمت خدا و درود الهی بر آنهاست و اینان همان هدایت‌یافتگانند.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ ۗ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ
أَعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۗ وَمَن تَطَوَّعَ
خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

صفا و مروه از شعائر خداست. کسی که حج خانه خدا یا عمره به جا می‌آورد گناهی بر او نیست که سعی صفا و مروه نماید و هر که کار نیکی از روی اطاعت پروردگار انجام دهد، خداوند شکرگزار و داناست.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ
بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ۗ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ
وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعْنُونَ

آنان که دلایل روشن و راهنماییهای ما را که نازل کرده‌ایم، با اینکه در کتاب الهی برای مردم توضیح داده‌ایم کتمان می‌کنند، پروردگار آنها را لعنت می‌کند و همه لعنت‌کنندگان نیز آنها را لعن می‌کنند.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ
وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

مگر آنهایی که توبه کرده و در مقام اصلاح خود و بیان حقایق برآمدند. در این صورت توبه آنها را می‌پذیرم که منم توبه‌پذیر و مهربان.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا ۗ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ
اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

و آنان که کافر شدند و در حال کفر مردند، لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر آنها باد.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

برای همیشه در آتش دوزخ هستند و از عذاب آنها کم نخواهد شد و به ایشان نظر نمی‌شود.

وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

و خدای شما یکتاست؛ نیست خدایی جز او که بخشنده و مهربان است.

۲
بقره
۱۶۴
۲۸۶
۲۱۲

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَبَتْ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ
الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

۱۶۵

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ
كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعَذَابِ

۱۶۶

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ

۱۶۷

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا
مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ حَسْرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ
بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ

۱۶۸
۲۲۲

يَأْتِيهَا النَّاسُ كُلُّوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

۱۶۹

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ

در آفرینش آسمانها و زمین و گردش شب و روز و کشتی‌ها که به نفع مردم به دریا روان است و آبی که خداوند از آسمان نازل می‌کند و زمین را بعد از مردنش به وسیله آن زنده می‌نماید و از همه جنبندگان در آن قرار می‌دهد و گردش بادها و ابرها که بین زمین و آسمان در خدمتند، نشانه‌هایی برای اهل خرد است.

بعضی از مردم غیر از پروردگار، بتها را انتخاب می‌کنند و آنها را همانند دوست داشتن خدا دوست می‌دارند و اهل ایمان خدا را بیشتر دوست دارند. کاش آنان که ستم می‌کنند، می‌دانستند که وقتی عذاب را مشاهده می‌کنند متوجه می‌شوند تمام قدرتها در اختیار خداست و عذاب او بسیار سخت است.

در این هنگام رهبران باطل از پیروان خود بی‌زاری جویند و عذاب را می‌بینند؛ در حالی که هر گونه وسیله از آنها قطع شده است.

آنگاه پیروان آنها گویند: کاش ما را به دنیا بازگشتی بود تا ما نیز از آنها اظهار بی‌زاری می‌کردیم؛ همان‌طور که از ما بیزار شدند. خداوند این چنین کارهایشان را نشانشان می‌دهد تا مایه حسرتشان شود و آنها از آتش دوزخ خارج نخواهند شد.

ای مردم! از آنچه در روی زمین از حلال و پاکیزه است تناول کنید و از وسوسه‌های شیطان پیروی ننمایید؛ زیرا که او دشمن آشکار شماست.

این دشمن شما را به بدی و کارهای زشت فرمان می‌دهد و همچنین شما را وادار می‌کند از روی نادانی حرفهایی را به خدا نسبت دهید.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْلُو كَانِ ءَابَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

۱۷۱

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بُكُمْ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

۱۷۲

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

۱۷۳

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ ۚ لِعَیْرِ اللَّهِ ۗ فَمَنِ اضْطُرَّ غَیْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۱۷۴

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ ۚ ثَمَنًا قَلِيلًا أَوْلِيَّكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱۷۵

أَوْلِيَّكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ

۱۷۶

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ ۗ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

وقتی به آنها گفته می‌شود: از آنچه خدا نازل کرده پیروی کنید. می‌گویند: از آنچه پدران خود را بر آن یافتیم پیروی می‌نماییم، آیا غیر از این است که پدرانشان نمی‌فهمیدند و هدایت نیافته بودند؟!

مثل آنان که کافر شدند، چون حیوانی است که صدایش زنند و آن جز صدا معنایی را درک نکند. آنها کر و لال و کورند و چیزی درک نمی‌کنند.

ای اهل ایمان! از نعمتهای پاکیزه که روزیتان دادیم تناول کنید و شکر خدا را به جا آورید، اگر او را می‌پرستید.

خداوند به تحقیق مردار و خون و گوشت خوک و گوشت هر حیوانی را که به هنگام ذبح نام غیر خدا بر آن برده شود، حرام کرده است؛ ولی کسی که مضطر شود، نه افراطکننده و متجاوز، از آنها بخورد گناهی بر او نیست؛ زیرا که خداوند بخشاینده و مهربان است.

آنان که آیاتی از کتاب نازل شده از جانب پروردگار را کتمان می‌کنند و آن را به بهای کمی می‌فروشند جز آتش چیزی نمی‌خورند و خداوند روز قیامت با آنها حرف نمی‌زند و آنها را پاکیزه نمی‌کند و برای آنها عذابی دردناک خواهد بود.

آنها هستند که گمراهی را به هدایت و عذاب را به بخشش پروردگار خریده‌اند. چه چیز آنها را در برابر آتش جهنم شکیباً کرده است؟!

خداوند کتاب را به حق نازل فرموده و آنان که درباره آن اختلاف کرده‌اند، از حقیقت بسیار دورند.

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى
وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنَى السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ
وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا^ط
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ^ط أُولَئِكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

۴
بقره
۱۷۷
۲۸۶
حزب
۱۱
۲۳ر

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ^ط
الْحُرِّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ
مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ^ط
ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ^ط فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ
فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱۷۸

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَأْتُوايَ الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ

۱۷۹

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا
الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ^ط حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ

۱۸۰

فَمَنْ بَدَّلَهُ وَبَعَدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ
يُبَدِّلُونَهُ^ج إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

۱۸۱

نیکی آن نیست که روی خود را به سوی مشرق و مغرب کنید؛ بلکه نیکی آن است که انسان به خدا و روز قیامت و فرشتگان و کتاب و پیامبران ایمان آورد، و ثروت خود را که مورد علاقه‌اش می‌باشد، به خویشاوندان و یتیمان و فقرا و درماندگان و سؤال‌کنندگان و برای آزادی بردگان بدهد و نماز را به‌پا دارد و زکات دهد و با هر که پیمان بسته، به‌موقع وفا کند و هنگام نداری و بیماری و در موقع جنگ صبر کند. اینانند که به حق راستگو و پرهیزکارانند.

ای اهل ایمان! حکم قصاص درباره کشتگان بر شما نوشته شده است؛ آزاد در برابر آزاد و برده در برابر برده و زن در برابر زن قصاص می‌شود. اگر کسی از جانب برادر ایمانی خود مورد عفو قرار گیرد، باید از روش شایسته‌ای پیروی کند و او هم در پرداختن دیه کوتاهی نکند. این تخفیف و لطفی از پروردگار شماسست و هر که بعد از این دستور تجاوز کند، عذاب دردناکی در انتظار اوست.

ای اهل خرد! در حکم قصاص برایتان حفظ زندگی است تا شاید پرهیزکار شوید.

بر شما نوشته شده وقتی یکی از شما را مرگ نزدیک شد، اگر ثروتی دارد برای پدر و مادر و خویشان خود به نیکی و احسان به آنان وصیت کند که این کار سزاوار اهل تقوا است.

و هرگاه کسی بعد از آنکه وصیت را شنید تغییر دهد، گناهانش بر گردن تغییر دهندگان است؛ زیرا که او پروردگار شنوا و آگاه است.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوسٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا
إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

و هر که نگران باشد از اینکه وصیت‌کننده، ظلم و یا لغزشی
را مرتکب شده و در مقام اصلاح آن برآید مرتکب گناهی
نشده؛ زیرا که خداوند بخشاینده و مهربان است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

ای اهل ایمان! روزه بر شما نوشته شده؛ همان گونه که بر
پیشینیان شما نوشته شده بود. شاید پرهیزکار شوید.

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ
مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَن تَصُومُوا
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

چند روز معینی را باید روزه‌دار باشید و هر کدام از شما
بیمار یا مسافر باشد، روزه‌های دیگر را به‌جای آن روزه
بگیرد، و آنان که طاقت روزه گرفتن ندارند، به‌جای آن
مسکینی را طعام دهند و هر که از روی اطاعت پروردگار
خوبی کند برای او بهتر است و اگر بدانید روزه گرفتن برای
شما بهتر است.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ
أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

ماه رمضان ماهی است که قرآن در آن نازل شده؛ همان
قرآنی که هدایت‌کننده مردم و دارای دلایل روشن هدایت
و معیارهای سنجش حق و باطل است. بنا بر این هر کدام از
شما این ماه را درک کرد، باید روزه بگیرد و آنها که بیمار و
یا مسافرنند، روزه‌های دیگر را به‌جای آن روزه بگیرند.
خداوند برای شما راحتی را می‌خواهد و زحمت را نمی‌خواهد
تا شما تعداد این روزه‌ها را کامل کنید و خدا را برای آنکه
شما را هدایت کرده تکبیر گویند؛ شاید شکرگزاری کنید.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ
إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

هرگاه بندگانم سراغ مرا از تو گرفتند، بگو: من نزدیکم
دعای دعاکننده را به هنگامی که مرا می‌خواند پاسخ می‌دهم؛
بنا بر این باید دعوت مرا بپذیرند و به من ایمان بیاورند؛
شاید ارشاد شوند.

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

۲۰
بقره
۱۸۷
۲۸۶

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۱۸۸

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۱۸۹
حزب
۱۲
۲۵

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

۱۹۰

در شبهای ماه رمضان آمیزش با همسرانتان برای شما حلال شده است. زنان لباس شما هستند و شما لباس آنها هستید، خداوند می‌دانست که شما دلهای خویش را به خیانت وامی‌دارید؛ شما را بخشید و از شما درگذشت. اکنون می‌توانید با آنان آمیزش کنید و آنچه را خداوند برایتان مقرر فرموده طلب نمایید. بخورید و بیاشامید تا از طلوع صبح رشته سپید از رشته سیاه برای شما آشکار گردد. آنگاه روزه را تا شب تکمیل کنید و در هنگام اعتکاف در مساجد با زنان آمیزش نکنید. اینها مرزهای الهی است. به آن نزدیک نشوید. بدین راه خداوند آیات خود را برای مردم بیان می‌کند؛ شاید پرهیزکار شوند.

اموال یکدیگر را به ناحق مخورید، و برای خوردن قسمتی از مال مردم به گناه بخشی از آن را نزد حکام جور می‌فرستید، در حالی که می‌دانید.

از تو درباره هلالهای ماه سؤال می‌کنند. بگو: اینها بیان اوقات برای مردم و حج است. کار نیک آن نیست که از پشت دیوار وارد خانه‌ها شوید؛ بلکه نیکی آن است که پرهیزکار باشید و از درهای خانه وارد شوید و از خدا بترسید؛ شاید رستگار شوید.

با آنانی که با شما سر جنگ دارند، در راه خدا بجنگید و از حد تجاوز نکنید؛ زیرا پروردگار تجاوزگران را دوست نمی‌دارد.

۲
بقره
۱۹۱
۲۸۶

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ
أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْتُلُوهُمْ عِنْدَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقْتَلُوكُمْ فِيهِ ۖ فَإِن قَتَلُوكُمْ
فَأَقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكٰفِرِينَ

۱۹۲

فَإِن أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۱۹۳

وَقَتْلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ ۗ فَإِن
أَنْتَهُوا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ

۱۹۴

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَنْ
أَعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعْتَدَى
عَلَيْكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

۱۹۵

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ
وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

۱۹۶

وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ
الْهَدْيِ ۗ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ۗ
فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِّن رَّأْسِهِ ۖ فَفِدْيَةٌ
مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ
بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۖ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ
فَصِيَامٌ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشْرَةٌ
كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

هر کجا آنها را یافتید بکشید و از آنجا که شما را بیرون کردند بیرونشان کنید که فتنه از کشتار هم بدتر است. در مسجد الحرام با آنها جنگ نکنید، مگر آنها در آنجا با شما بجنگند. اگر چنین کردند، رواست که آنها را در مسجد الحرام به قتل برسانید؛ این است سزای کافران.

و اگر از شرک و کفر دست برداشتند، خداوند بخشنده و مهربان است.

با آنها بجنگید تا فتنه‌ای وجود نداشته باشد و دین مخصوص خداوند گردد و اگر از فتنه دست کشیدند، دشمنی جز بر ستمکاران روا نیست.

ماه حرام در برابر ماه حرام است و برای شکستن حرمتها قصاص هست و هر که به شما تعدی کرد به مانند آن بر او تعدی کنید و از خدا بترسید و بدانید که خداوند با اهل تقوی است.

و در راه خدا انفال کنید و با دست خویشتن خود را به هلاکت نیندازید و کار نیک کنید زیرا که خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد.

حج و عمره را برای خدا به اتمام برسانید، اگر از اتمام بازداشته شدید آنچه از قربانی آسان بود ذبح کنید و سرهای خود را تراشید تا قربانی به قربانگاه برسد و اگر کسی از شما بیمار بود و یا ناراحتی در سر داشت، باید کفاره‌ای از قبیل روزه یا صدقه و یا گوسفند بدهد و بعد از آنکه مانع برطرف شد، هر که پس از پایان عمره به حج پرداخته باشد، هر چه مقدور است قربانی کند و آنکه نمی‌تواند باید سه روز در ایام حج و هفت روز به هنگام بازگشت روزه بگیرد تا ده روز تمام شود و این عمل برای کسی است که ساکن شهر مکه نباشد، از خدا بترسید و بدانید که پروردگار مجازاتش سخت است.

۲۰
بقره
۱۹۷
۲۸۶
۲۶

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ
يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ
يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

حج در ماههای معین است و هر که حج بر او واجب شد، آمیزش جنسی و گناه و مجادله را باید ترک کند و هر چه کار خوب انجام دهید، خدا می‌داند؛ بنا بر این توشه تهیه کنید که پرهیزکاری بهترین توشه است و از من بترسید ای صاحبان خرد!

۱۹۸

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ فَإِذَا
أَفْضْتُمْ مِّنْ عَرَفَاتٍ فَأذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ
وَأذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِّن قَبْلِهِ لَمِنَ
الصَّالِينَ

گاهی بر شما نیست که از فضل خدای خویش طلب کنید و هرگاه که از عرفات برگشتید در مشعر الحرام یاد خدا کنید و او را یاد نمایید؛ به خاطر آنکه شما را راهنمایی کرد، گرچه در گذشته از گمراهان بودید.

۱۹۹

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

آنگاه از آنجا که مردم برمی‌گردند، شما نیز برگردید و از خدا طلب عفو نمایید؛ زیرا که پروردگار بخشنده و مهربان است.

۲۰۰

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَسِكَكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
ءَابَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا ءَاتِنَا
فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ

هنگامی که مناسک حج خویش را بجا آوردید، یاد خدا کنید؛ همان گونه که پدران خود را یاد می‌کنید یا بیشتر. بعضی از مردم می‌گویند: خداوند! از مال دنیا به ما عطا کن، و اینها در آخرت بهره‌ای ندارند.

۲۰۱

وَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ رَبَّنَا ءَاتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

و بعضی می‌گویند: پروردگارا! در دنیا و در آخرت به ما نیکی عطا کن و ما را از آتش دوزخ حفظ فرما!

۲۰۲

أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ

آنان از آنچه انجام داده‌اند، نصیبی دارند و خداوند به سرعت به حسابها می‌رسد.

وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ
فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

خدا را در روزهای تعیین شده یاد کنید. آنهایی که شتاب
کنند و در دو روز انجام دهند، گناهی بر آنان نیست و
آنهایی که دیرتر انجام دهند، اگر پرهیزکار باشند گناهی بر
آنان نیست. از خدا بترسید و بدانید که در پیشگاه
پروردگار محشور خواهید گشت.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ
اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ

بعضی از مردم گفتارشان درباره زندگی دنیا تو را به تعجب
وامی‌دارد و پروردگار را بر آنچه در دل دارند شاهد
می‌گیرند؛ در حالی که او سخت‌ترین دشمنان است.

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ
وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ

و چون از روی برمی‌گرداند، تلاش می‌کند در زمین فساد
نماید و زراعت را نابود کند و نسل‌کشی نماید و خدا فساد
را دوست نمی‌دارد.

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ
وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ

وقتی به او گفته می‌شود: از خدا بترس. غرور او را به گناه
وامی‌دارد، آتش دوزخ برای آنها کافی است و چه بد
جایگاهی است.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ أُبْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ
رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ

و در بین مردم کسی است که جان خویش را برای رضای
پروردگار می‌فروشد، و خداوند نسبت به بندگانش مهربان
است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ ۗ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

ای اهل ایمان! همگی در صلح و آشتی درآیید و از
وسوسه‌های شیطان پیروی نکنید؛ زیرا که او دشمن آشکار
شماست.

فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَأَعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

و اگر با این دلایل که برایتان آورده شد بلغزید، بدانید که
خداوند توانا و حکیم است.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ
وَالْمَلَائِكَةُ وَوُضِيَ الْأَمْرُ ۗ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

آیا آنها انتظار دارند که خداوند و فرشتگان در سایه ابرها
به‌سوی آنها بیایند و کار یکسره شود؟! ولی همه کارها به
خدا بازگشت می‌یابد.

سَلِّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِّنْ آيَةٍ بَيْنَهُ وَمَنْ
يُبَدِّل نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ
يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ
النَّاسِ فِي مَا اُخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اُخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ
أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى
اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَا اُخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى
يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرَ اللَّهُ أَلاَّ إِنَّ
نَصَرَ اللَّهُ قَرِيبٌ

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ
وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفَعَّلُوا
مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

از فرزندان اسرائیل سؤال کن چه نشانه‌های روشنی به آنها
دادیم، و هرکس نعمت خدا را که به او داده شده تغییر
دهد، مجازات پروردگار بسیار سخت است.

زندگی دنیا در نظر کافران آرایش یافته و اهل ایمان را
مسخره می‌کنند؛ ولی رتبه اهل تقوا در روز قیامت برتر از
آنهاست و خداوند هر که را بخواهد، روزی بی‌حساب
می‌دهد.

مردم امت واحدی بودند. آنگاه خداوند پیامبران را
برانگیخت تا به مردم مژده دهند و آنها را بترسانند و با آنها
کتاب را به حق نازل فرمود تا در بین مردم در آنچه اختلاف
داشتند داوری کند. در آن اختلاف نکردند مگر آنهایی که
کتاب در اختیارشان بود و دلایل روشن به آنها رسیده بود و
آنها از روی ظلم در آن اختلاف کردند و خداوند به اراده
خویش اهل ایمان را به حقیقت چیزی که در آن اختلاف
کرده بودند هدایت کرد و خدا هر که را بخواهد، به راه
راست هدایت خواهد نمود.

آیا گمان دارید که وارد بهشت می‌شوید بی‌آنکه حوادثی
همچون حوادث گذشتگان بر شما وارد شود که گرفتار رنج و
سختیها بودند و متزلزل شدند تا آنجا که پیغمبر و اهل
ایمان گفتند: پس یاری خدا کی خواهد بود؟ بدانید که یاری
خدا نزدیک است.

از تو سؤال می‌کنند: چه چیز را انفاق کنند؟ بگو: هر خیری
را انفاق می‌کنید، برای پدر و مادر و خویشاوندان و یتیمان و
مستمندان و در راه ماندگان باشد و هر کار خیری را که
انجام می‌دهید، به تحقیق خداوند به آن آگاه است.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ
تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا
وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

جنگ بر شما واجب شد در حالی که آن را نمی‌خواستید و چه
بسا چیزی را دوست ندارید؛ ولی بر شما خیر است و چه بسا
چیزی را دوست دارید و برای شما شر است و خدا می‌داند
و شما نمی‌دانید.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ
كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَإِخْرَاجِ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ
الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يُقْتَلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ
إِنْ أَسْتَطَعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَن دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ
كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

از تو درباره جنگ در ماه حرام می‌پرسند. بگو: جنگ در آن
خطایی است بزرگ؛ ولی بازداشتن از راه خدا و انکار او و
بی‌حرمتی به مسجد الحرام و خارج کردن ساکنان آن نزد
پروردگار خطایی بزرگتر است. و ایجاد فتنه از کشتار بدتر
است. آنها پیوسته با شما جنگ می‌کنند تا اگر توانستند شما
را از دینتان برگردانند و اگر هر کسی از دین خویش
برگردد و در حال کفر باشد تا بمیرد، از جمله کسانی است
که اعمالش در دنیا و آخرت نابود شده و اینان اهل آتش
می‌باشند و برای همیشه در آن می‌مانند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

اهل ایمان و آنان که هجرت کردند و در راه خدا جهاد
نمودند به رحمت پروردگار امیدوارند و خداوند بخشنده و
مهربان است.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ
وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ
مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

از تو درباره شراب و قمار می‌پرسند. بگو: در این دو گناهی
بزرگ است و سودها برای مردم و گناهش از سودش
بزرگتر است. و از تو می‌پرسند: چه چیز را انفاق کنند؟ بگو:
آنچه اضافی زندگی است، و بدین ترتیب خداوند آیات را
برایتان بیان می‌کند؛ شاید اندیشه کنید.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي مَتَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

در دنیا و آخرت و از تو درباره بتیمان می‌پرسند. بگو: اصلاح کار آنها بهتر است، و اگر با آنها معاشرت کنید، آنها برادر شما هستند و خداوند فسادگر را از اصلاح‌کننده می‌شناسد و اگر خدا می‌خواست شما را به زحمت می‌انداخت؛ زیرا او توانا و حکیم است.

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ تُؤْمِنَ ۚ وَلَا مُمِئَةً مُؤْمِنَةً خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۗ وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۗ وَيُبَيِّنُ ۗ ءَايَاتِهِ ۗ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

با زنان مشرک تا زمانی که ایمان نیاورده‌اند ازدواج نکنید؛ کنیزی که مؤمن باشد از زن مشرک بهتر است، اگر چه شما را به اعجاب وادارد و دختران خود را به مشرکین تا زمانی که ایمان نیاورده‌اند ندهید. غلامی که مؤمن است، از مرد مشرک بهتر است، اگر چه شما را به اعجاب وادارد. مشرکین شما را به آتش دوزخ دعوت می‌کنند و خداوند به اراده خویش به بهشت و مغفرت دعوت می‌نماید و آیات خود را برای مردم روشن می‌سازد؛ شاید به خود آیند.

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ ۗ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَأَعْتَزِلُوا ۗ التِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ ۗ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

از تو درباره حیض شدن زنان می‌پرسند. بگو: رنجی است. از زنان، در هنگام حیض بودن کناره‌گیری کنید و تا پاک نشده‌اند با آنها آمیزش جنسی نداشته باشید و هرگاه که پاک شدند، طبق فرمان خدا با آنها آمیزش نمایید؛ زیرا که خداوند توبه‌کنندگان و نیز پاکان را دوست می‌دارد.

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۗ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُّلَقَوهُ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

زنان شما محل بذر افشانی شما هستند؛ بنا بر این هر وقت که خواستید با آنان آمیزش کنید. برای خود از کارهای پسندیده پیش بفرستید و از خدا بترسید و بدانید که شما با او ملاقات خواهید کرد و به اهل ایمان مژده دهید.

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا ۗ وَتُصَلِّحُوا بَيْنَ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

خدا را با سوگندهای خویش برای نیکی کردن و پرهیزکاری و اصلاح بین مردم هدف قرار ندهید؛ که خدا شنوا و آگاه است.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

لِلَّذِينَ يُؤَلُّونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنْنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرِدَّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

خداوند شما را به خاطر سوگندهای بیهوده بازخواست نخواهد کرد؛ و لکن به آنچه در دل دارید، بازخواست خواهد کرد و خدا بخشنده و بردبار است.

آنان که با سوگند از زنان خویش دور می‌شوند، چهار ماه در انتظار بمانند. اگر بازگشتند، خدا بخشنده و مهربان است.

و اگر تصمیم به طلاق گرفتند، خدا شنوا و آگاه است.

زنان طلاق‌گرفته، باید سه بار پاک شدن را انتظار بکشند و اگر به خدا و روز قیامت اعتقاد دارند، برای آنها حلال نیست چیزی را که خدا در رحم‌هایشان خلق فرموده کتمان کنند و شوهرانشان برای رجوع به آنها در این مدت عده سزاوارترند، اگر خواهان صلح هستند و برای زنان مثل مردان حقوقی شایسته است و مردان بر آنها برتری دارند و خدا توانا و حکیم است.

طلاق، دو مرتبه است. آنگاه یا به شایستگی زن را ننگه دارد و یا به خوبی او را رها سازد و برای شما حلال نیست که آنچه به زنان داده‌اید پس بگیرید، مگر آنکه هر دو بترسند که حدود الهی را بیاندازند. پس اگر ترسیدند که زن و شوهر حدود الهی را بیاندازند، باکی نیست بر آن دو که زن از مهر خود به شوهر بدهد. اینها حدود الهی است. از آن تجاوز نکنید و هر که از حدود الهی تجاوز کند، از جمله ستمکاران است.

اگر بار دیگر زن را طلاق داد، زن بر او بعد از آن حلال، نخواهد شد، مگر آنکه با شوهر دیگری ازدواج کند و اگر شوهر دوم او را طلاق داد، می‌تواند با شوهر اول ازدواج نماید. البته اگر امید داشته باشد که حدود الهی را رعایت خواهند کرد و این است حدود الهی که برای افراد آگاه بیان می‌کند.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
 أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا
 وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا عَآئِيَتِ
 اللَّهِ هُزُوعًا وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ
 عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

۲
 بقره
 ۲۳۱
 /۲۸۶

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ
 يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ ذَلِكَ
 يُوعِظُ بِهِ ۚ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
 ذَلِكَمُ أَرْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرٌ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

۲۳۲
 ۳۱

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ
 يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
 بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ
 بِوَالِدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدَيْهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ ۗ فَإِنْ
 أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ
 عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ
 عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۲۳۳
 حزب
 ۱۵

و هرگاه زنان را طلاق دادید و عده آنان سر رسید، یا به طور
 شایسته نگاهشان دارید یا به شایستگی رهایشان کنید و
 به خاطر آزار و اذیت آنها را نگه ندارید تا به آنها ستم کنید
 و هر که چنین کند، به خود ستم نموده، و آیات الهی را به
 مسخره بگیرید و به یاد آورید نعمتهای پروردگار را که به
 شما ارزانی داشته و آنچه از کتاب و حکمت بر شما نازل
 کرده، شما را با آن پند می‌دهد. از خدا بترسید و بدانید که
 پروردگار به همه چیز آگاه است.

و هرگاه زنان را طلاق دادید و عده آنان سر رسید، مانع
 ازدواج آنها با شوهران سابق ایشان نشوید در صورتی که
 بین آنها رضایت شایسته‌ای وجود دارد. از این دستور آن
 که به خدا و روز قیامت معتقد است، پند می‌گیرد و این
 دستور برای تزکیه، شما بهتر و پاکیزه‌تر است و خدا می‌داند
 و شما نمی‌دانید.

مادران، فرزندان خود را دو سال تمام شیر دهند. این برای
 کسی است که بخواهد دوران شیرخوارگی را کامل کند و بر
 آن کسی که فرزند برایش متولد شده لازم است خوراک و
 پوشاک آنها را به شایستگی فراهم نماید و هیچ‌کس بیش از
 توانش تکلیف ندارد. مادر و پدر نباید به فرزند زیان
 برسانند و بر گردن وارث پدر نیز همین وظیفه است و اگر
 پدر و مادر با رضایت و مشورت یکدیگر بخواهند کودک را
 از شیر بگیرند، گناهی بر آنها نیست و اگر بخواهید برای
 فرزندان دایه بگیرید، گناهی بر شما نیست در صورتی
 که حق گذشته مادر را به شایستگی بپردازید و از خدا
 بترسید؛ زیرا خداوند به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

وَالَّذِينَ يُتَوَقَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ
بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

مردانی که از شما می‌میرند و زنانشان زنده‌اند، باید چهار ماه و ده روز انتظار بکشند و هنگامی که عده آنها به سر آمد، گناهی بر شما نیست که هر چه می‌خواهند درباره خودشان به طور شایسته انجام دهند و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ
أَوْ أَكَنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ ۗ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَكِنَّ لَكُمْ لَئِن لَّمْ تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا
وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۗ وَأَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

و گناهی بر شما نیست که با کنایه به خواستگاری آن زنان روید و یا نیت ازدواج با آنها را در دل بگذرانید. خدا می‌داند که شما یادشان خواهید کرد؛ ولی با آنها در خلوت قرار ملاقات نگذارید، مگر آنکه حرفی شایسته بزنید و تا عده آنها به پایان نرسیده، عزم بر ازدواج با آنها ننمایید و بدانید که خداوند از نیات دل شما با خبر است؛ پس از او بترسید و بدانید که خداوند بخشنده و مهربان است.

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ
تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً ۗ وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرَهُ ۗ وَعَلَى
الْمُقْتِرِ قَدَرَهُ ۗ مَتَّعًا بِالْمَعْرُوفِ ۗ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ

گناهی بر شما نیست اگر زنان را قبل از اینکه با آنها تماس پیدا کنید و تعیین مهر نمایید طلاق دهید؛ ولی از بهره‌ای شایسته که در شأن نیکوکاران است، توانا به قدر خویش و تنگدست به قدر خویش آنها را برخوردار نمایید.

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ
فَرِيضَةً ۖ فَانصِفْ ۗ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا ۗ الَّذِي
بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ۗ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۗ وَلَا تَنْسُوا
الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

و اگر قبل از تماس با آنها طلاقشان دادید در صورتی که برای آنها مهر مقرر داشته‌اید، باید نصف مهری را که تعیین کرده‌اید به آنها بدهید، مگر آنکه آنها و یا کسی که گره ازدواج به دست اوست، گذشت کند و گذشت کردن شما به پرهیزکاری نزدیکتر است و نیکوکاری را در بین خود از یاد نبرید که خداوند به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

از همه نمازها و خصوصا نماز میانه محافظت نمایید و با خضوع و خشوع برای خدا بپاییزید.

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

اگر نگران خطری بودید، نماز را پیاده و یا سواره بخوانید و هنگامی که در امان بودید، خدا را یاد کنید؛ آن طور که به شما چیزهایی را تعلیم داد که نمی‌دانستید.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

کسانی از شما که مرگشان فرا می‌رسد و همسرانی از خود باقی می‌گذارند، باید وصیت کنند که آنها را تا یک سال نفقه دهند و از خانه بیرون نکنند و اگر بیرون رفتند، نسبت به آنچه درباره خود از کار شایسته انجام می‌دهند، گناهی بر شما نیست و خداوند توانا و حکیم است.

وَالْمُطَلَّاتِ مَتَعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ

برای زنان طلاق داده شده بهره‌ای شایسته است و این سزاوار پرهیزکاران است.

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

بدین طریق خداوند آیات خویش را برای شما بیان می‌کند؛ شاید اندیشه کنید.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

آیا ندیدی آنهایی را که از ترس مرگ در حالی که هزاران نفر بودند از شهر خویش خارج شدند. خداوند به آنها فرمود: بمیرید. و سپس آنها را زنده کرد؛ زیرا که پروردگار نسبت به مردم صاحب فضل و کرم است؛ و لکن بیشتر مردم شکر او را به جا نمی‌آورند.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

در راه خدا جهاد کنید و بدانید که خداوند شنوا و آگاه است.

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ وَأُضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

کیست که به خدا قرض شایسته دهد تا خداوند آن را برای او چندین برابر کند و خداست که می‌گیرد و می‌دهد و به سوی او بازگشت می‌کنید.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَّهُمْ أُبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

۲
بقره
۲۴۶
/۲۸۶

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَأَتَىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ أُصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

۲۴۷

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَعَالُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

۲۴۸

آیا ندیدی بزرگان از فرزندان اسرائیل را که بعد از موسی به پیامبر خویش گفتند فرمانروایی برای ما انتخاب کن تا در راه خدا جهاد کنیم. گفت: اگر جهاد بر شما واجب شود، امیدی نیست که جهاد کنید. گفتند: برای چه در راه خدا جهاد نکنیم، در حالی که از خانه و فرزندانمان دور شدیم. و همین‌که جهاد بر آنها مقرر شد جز اندکی، همگی نافرمانی کردند و خدا به کار ستمکاران آگاه است.

و پیغمبرشان به آنها گفت: خدا طالوت را به فرمانروایی شما برانگیخت. گفتند: چگونه او بر ما فرمانروایی کند، در حالی که ما از او شایسته‌تریم و او ثروت زیادی ندارد. گفت: خداوند طالوت را بر شما برگزید و او را به علم و تن قدرت بخشید و خداوند ملک خویش به هر که خواهد می‌بخشد؛ خدا وسعت‌بخش و داناست.

پیغمبرشان به آنها گفت: نشانه فرمانروایی او این است که صندوقی که آرامشی از پروردگارتان و باقیمانده‌ای از آنچه خاندان موسی و هارون به یادگار گذاشته و فرشتگان آن را حمل می‌کنند، به‌سوی شما آید. در این موضوع نشانه روشنی برای شماست، اگر ایمان داشته باشید.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ
 فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي
 إِلَّا مَنْ أَغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ
 فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
 الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُّلْقُوا
 اللَّهُ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَت فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ
 وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

۲۰
 بقره
 ۲۴۹
 /۲۸۶
 ۳۴ ر

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا
 وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

۲۵۰

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَءَاتَاهُ اللَّهُ
 الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ
 النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو
 فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

۲۵۱

تِلْكَ ءَايَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ
 الْمُرْسَلِينَ

۲۵۲

هنگامی که طالوت سپاهیان را با خود بیرون برد، به آنها گفت: خداوند، شما را به نهر آبی امتحان می‌کند. هر که از آن بنوشد، از من نیست و هر که از آن ننوشد و یا به اندازه کفدستی بیاشامد از من است. آنها همگی جز عده کمی از آن نهر نوشیدند. هنگامی که طالوت و افرادی که به او ایمان آورده بودند از نهر گذشتند، گفتند: امروز ما را طاقت طالوت و سپاهیان او نیست. آنان که یقین داشتند که با خدای خویش ملاقات خواهند کرد، گفتند: چه بسیار اتفاق افتاده که جمعیت کم بر جمعیت زیاد به اراده پروردگار غلبه یافته و خدا با صابران است.

و همین‌که با جالوت و سپاهیان وی روبرو شدند گفتند: پروردگارا! صبر و استقامت را بر ما فروریز و گامهای ما را استوار بدار و ما را بر غلبه بر مردم کافر یاری فرما!

پس به اراده پروردگار کافران را شکست دادند و داود جالوت را کشت و خداوند ملک و حکمت را به او عطا کرد و آنچه می‌خواست به او آموخت و اگر بنا نبود که خداوند بعضی از مردم را به توسط بعضی دیگر دفع کند، فساد روی زمین را می‌گرفت؛ و لکن خدا به مردم جهان لطف و احسان دارد.

این آیه‌های خداست که ما از روی صداقت برای تو می‌خوانیم و به تحقیق که تو از رسولان هستی.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَّن كَلَّمَ اللَّهُ^ص
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَعَاتَيْنَا عِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ^ط وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَلْنَا الَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا
فَمِنْهُمْ مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ^ج وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
أَقْتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعُ فِيهِ وَلَا خِلَّةٌ وَلَا شَفِيعَةٌ^ط وَالْكَافِرُونَ هُمُ
الظَّالِمُونَ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ^ج
لَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ^ج يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ^ط وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ^ج وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ^ط وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ^ط قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا
أَنْفِصَامَ لَهَا^ط وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

این پیامبران را بعضی بر بعضی برتری دادیم. بعضی از آنها با خدا سخن گفته و بعضی از آنها را مرتبه‌ها بالا برد. ما به عیسی بن مریم نشانه‌های روشن دادیم و او را با روح القدس تأیید کردیم. اگر خدا می‌خواست، کسانی که پس از پیامبران بودند پس از آنکه نشانه‌های روشن برای آنان آمد، به جنگ و ستیز با یکدیگر نمی‌پرداختند؛ ولی با هم اختلاف کردند. از آنها افرادی ایمان آوردند و بعضی کافر شدند و اگر خدا می‌خواست با یکدیگر جنگ نمی‌کردند؛ ولی خدا آنچه اراده کرده انجام می‌دهد.

ای اهل ایمان! از آنچه به شما روزی داده‌ایم، انفاق کنید پیش از آنکه روزی فرارسد که نتوان چیزی خرید و دوستی برقرار کرد و یا از کسی شفاعت نمود؛ کافران ستمگرند.

خدا یکی است و خدایی جز او نیست؛ زنده و نیروبخش همه است؛ نه خواب سبک دارد و نه خواب سنگین؛ آنچه در آسمانها و در زمین است، متعلق به اوست؛ کیست که در پیشگاه او جز با اجازه‌اش شفاعت کند؛ آنچه پیش رو و آنچه پشت سرشان هست، می‌داند و کسی به علم او احاطه پیدا نمی‌کند مگر به آنچه او بخواهد؛ حکومت او آسمانها و زمین را فرا گرفته و نگهداری آنها برای او سنگین نیست و او بزرگواری با عظمت است.

در قبول دین اکراهی نیست؛ زیرا که راه رشد از راه گمراهی آشکار شده است؛ پس هرکس به طاغوت کافر شود و به پروردگار ایمان آورد، به دستاویز محکمی چنگ زده که گسستن در آن وجود ندارد و خدا شنوا و آگاه است.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الظَّالِمُونَ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ
إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ حَاجَّ إِبرَاهِيمَ فِي رَبِّهٖ أَنْ ءَاتَهُ اللَّهُ
الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبرَاهِيمُ رَبِّىَ الَّذِى يُحْيِى وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا
أَحْيِى وَأُمِيتُ ۗ قَالَ إِبرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِى بِالسَّمَسِ مِن
الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِى كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

أَوْ كَالَّذِى مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى
يُحْيِى هَٰذِهِ اللَّهُ بَعَدَ مَوْتِهَا ۗ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ
بَعَثَهُ ۗ قَالَ كَمْ لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۗ قَالَ
بَل لَّبِثْتُ مِائَةَ عَامٍ ۗ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ
يَتَسَنَّهٗ ۗ وَانظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِلنَّاسِ ۗ وَانظُرْ
إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۗ فَلَمَّا تَبَيَّنَ
لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

خداوند سرپرست آنانی است که ایمان آورده‌اند. آنها را از تاریکیها به عالم روشنائی خارج می‌سازد و آنانی که کافر شدند، سرپرست آنها طاغوت است. آنها را از عالم روشنائی به تاریکیها خارج می‌سازد و اینها هستند که یاران آتش بوده و برای همیشه در آن می‌مانند.

آیا ندیدی آن کسی را که با ابراهیم درباره پروردگارش جدال می‌کرد، بدین خاطر که خداوند به او حکومت داده بود؟! ابراهیم گفت: پروردگار من کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند. گفت: من هم زنده می‌کنم و می‌میرانم. ابراهیم گفت: خداوند خورشید را از مشرق می‌آورد، تو آن را از مغرب بیاور. مرد کافر مبهوت شد و خدا مردم ظالم را هدایت نخواهد کرد.

یا مثل آنکه از کنار روستایی عبور می‌کرد در حالی که دیوارها و سقفهای آن فروریخته بود و از سکنه خالی بود. از روی تعجب گفت: خداوند اینها را بعد از مرگ چگونه زنده می‌کند؟! پروردگار صدسال او را میراند و بعد او را زنده کرد و به او فرمود: چقدر بوده‌ای؟ گفت: یک روز یا بخشی از روز. فرمود: بلکه صدسال مرده بوده‌ای. به غذا و آب خود بنگر هنوز تغییر نکرده و به الاغ خود نیز بنگر. ترا برای مردم نشانه‌ای قرار دادیم و بنگر به استخوانها و بین چگونه آنها را برمی‌داریم و به هم پیوند می‌دهیم و گوشت بر آن می‌پوشانیم. وقتی حقیقت برایش روشن شد، گفت: دانستم که خداوند بر همه چیز تواناست.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِيَنَّكَ سَعْيًا وَاعْلَمَنَّ أَنَّهُ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

۲
بقره
۲۶۰
۲۸۶

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِيعٌ عَلِيمٌ

۲۶۱
۳۷۲

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَأْ أَنفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

۲۶۲

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ

۲۶۳
حزب
۱۸

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

۲۶۴

و یاد آور زمانی را که ابراهیم گفت: پروردگارا! به من نشان ده که چگونه مردگان را زنده می‌کنی. فرمود: آیا ایمان نیاورده‌ای؟ گفت: چرا؛ و لکن برای اطمینان قلبم می‌خواهم. فرمود: چهار پرنده انتخاب کن و آنها را قطعه‌قطعه کن و بر سر کوهی قطعه‌ای از آنها را بگذار و بعد آنها را صدا بزنی تا شتابان به سوی تو آیند و بدانکه خداوند، توانا و حکیم است.

داستان آنان که ثروت خود را در راه خدا انفاق می‌کنند، همانند بذری است که هفت خوشه برویاند و در هر خوشه صد دانه باشد و خداوند آن را برای هر که بخواهد چندین برابر می‌کند و خدا وسعت‌بخش و داناست.

آنان که ثروت خود را در راه خدا انفاق می‌کنند و به دنبال آن بر انفاق شده منت نمی‌گذارند و آزاری نمی‌رسانند، پاداش آنها نزد پروردگارشان است؛ نه ترسی دارند و نه غمگین می‌شوند.

سخن شایسته گفتن و عفو و گذشت، بهتر است از صدقه دادنی که آزار به دنبال داشته باشد و خداوند بی‌نیاز و بردبار است.

ای اهل ایمان! صدقه‌های خود را با منت و آزار افراد باطل نکند، مانند آنکه ثروت خود را از روی ریا انفاق می‌کند و ایمان به خدا و روز قیامت ندارد که داستان او همانند داستان سنگی است که خاکی روی آن بوده و رگباری به آن رسیده و خاک را شسته تا نتواند حاصلی از آن به دست آورد و خداوند مردم کافر را هدایت نمی‌کند.

:۲
بقره
۲۶۵
/۲۸۶

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ آتِبِعَاءَ مَرَضَاتٍ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا
مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ
أُكْلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۲۶۶

أَيُّودٌ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ
الْكِبْرُ وَهُوَ ذَرِيَّةٌ ضِعْفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ
فَأَحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَ

۲۶۷
۳۸۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا
أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ
تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَن تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

۲۶۸

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ
يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

۲۶۹

يُوتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ
خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

و داستان آنان که ثروت خود را برای رضای پروردگار و استحکام دلهای خویش انفاق می‌کنند، همانند داستان باغی است که بر تپه‌ای قرار گرفته و رگباری بدان رسیده و حاصلی دو چندان دهد و اگر رگباری به آن نرسد، بارانهای مختصر رسیده و خدا به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

آیا دوست دارید که یکی از شما باغی داشته باشد از درخت خرما و انگور که زیر آن درختان نهرهای آبروان و در آن هر گونه میوه موجود باشد و در حالی که به سن پیری رسیده و فرزندان ناتوان دارد، ناگهان باد شدیدی همراه با آتش به آن باغ برسد و همه چیز را بسوزاند؟! بدین طریق خداوند آیات را برای شما بیان می‌کند؛ شاید اندیشه کنید.

ای اهل ایمان! از بهترین دسترنج خود و از آنچه از زمین برای شما خارج کرده‌ایم انفاق کنید و برای انفاق، بدها را انتخاب نکنید در حالی که خود حاضر نیستید آنها را قبول کنید، مگر از آن چشم بپوشید و بدانید که خداوند بی‌نیاز و ستایش شده است.

شیطان به شما وعده فقر می‌دهد و شما را وادار به بدیها می‌کند و خداوند از جانب خود به شما وعده بخشش و فراوانی می‌دهد و خدا وسعت‌بخش و داناست.

حکمت را به هر که خواهد می‌دهد و هر که صاحب حکمت شد، به تحقیق خیر فراوان به او داده شده و جز خردمندان اندرز نگیرند.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِّنْ نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهَا
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

به هر چه که انفاق کرده‌اید و نذرهایی که در نظر داشته‌اید، خداوند آگاه است و ستمکاران یابوری ندارند.

اگر صدقه‌های خود را آشکارا دهید، کار پسندیده‌ای است و اگر آنها را در پنهان به نیازمندان دهید، برای شما بهتر است و گناهان شما را می‌پوشاند و خداوند به آنچه می‌کنید آگاه است.

إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا
الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّنْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

هدایت مردم با تو نیست ولی خداوند هر که را بخواهد هدایت می‌کند و آنچه از خوبی‌ها انفاق کنید، درباره خویش کرده‌اید و انفاق جز برای رضای پروردگار نکنید و آنچه از خوبی‌ها انفاق می‌کنید، به شما می‌رسد و به شما ستم نمی‌شود.

۲۷۱

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا
تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَأَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ
اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ

۲۷۲
حزب
۱۹

انفاق برای کسانی است که در راه خدا از کار مانده‌اند و نمی‌توانند به جای دیگر سفر کنند. مردم نادان آنها را از شدت پاکدامنی بی‌نیاز می‌پندارند. به سیمایشان آنها را می‌شناسی. از مردم چیزی را با اصرار نخواهند و هر چیز خوبی را انفاق کنید، خداوند بر آن آگاه است.

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعْقُفِ
تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْثَافًا وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَالِمٌ

۲۷۳

آنان که ثروت خود را در شب و روز پنهانی و آشکار انفاق می‌کنند، نزد پروردگار دارای پاداش هستند و نه ترسی دارند و نه غمگین می‌شوند.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

۲۷۴
۳۹

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ
مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ
مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ
وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
كَفَّارٍ أَثِيمٍ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ
فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ

وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ
لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

آنان که رباخوارند بر نمی‌خیزند مگر مانند کسی که بر اثر
تماس شیطان با او دیوانه شده، و بدین جهت رباخوار شدند
که گفتند: خریدوفروش مثل ریاست، در حالی که خداوند
خریدوفروش را حلال و ربا را حرام کرد. پس هر که موعظه
الهی به او رسد و رباخواری نکند، سودهایی که در سابق به
دست آورده متعلق به اوست و کار او با خداست و هر که به
رباخواری ادامه دهد، از یاران آتش است و برای همیشه در
آن می‌ماند.

خداوند ربا را نابود می‌کند و صدقه‌ها را افزایش می‌دهد و
خداوند انسانهای ناسپاس و گنهکار را دوست نمی‌دارد.

آنان که ایمان آورده‌اند و دارای اعمال شایسته‌اند و نماز را
برپا داشته و زکات می‌دهند، پاداش آنها نزد پروردگارشان
است؛ نه ترسی دارند و نه غمگین می‌شوند.

ای اهل ایمان! از خدا بترسید و اگر به راستی ایمان
آورده‌اید، از ربا هر چه باقی مانده صرف نظر کنید.

و اگر به رباخواری ادامه دهید، بدانید که به جنگ خدا و
رسول برخاسته‌اید و اگر توبه کنید، سرمایه‌های شما از آن
شماست؛ به کسی ستم نکرده‌اید و ستم ندیده‌اید.

اگر بدهکار تنگدست باشد، تا توانگر شدن او به وی مهلت
دهید و اگر به رسم صدقه ببخشید، برای شما بهتر است
اگر بدانید.

بترسید از آن روزی که به سوی پروردگار بازخواهیدگشت و
هر کسی پاداش کارهای خود را می‌بیند و به هیچ‌کس ظلم
نمی‌شود.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْب
كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا
فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا
يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا
شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ
وَأَمْرَاتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا
فَتَذَكَّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا
وَلَا تَسْمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ
ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمٌ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا
إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا
يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

۲
بقره
۲۸۲
/۲۸۶
۴۰ر

ای اهل ایمان! اگر به یکدیگر تا مدت معینی قرض دادید، آن را بنویسید و آنکه نویسنده همان طور که قرض شما را عادلانه بنویسد و آنکه نویسنده است همان طور که پروردگارش به او آموخته نباید از نوشتن خودداری کند؛ پس باید بنویسد و آن که حق بر گردن اوست املاء کند و بدهکار از خدای خویش بترسد و چیزی را کم نگذارد و اگر آن که حق بر گردن اوست کم عقل یا بی عقل است و قدرت املاء کردن ندارد، سرپرست او عادلانه املاء کند و دو مرد از مردان خود شاهد بگیرید و اگر دو مرد نبود، یک مرد و دو زن از کسانی که مورد رضایت شما باشند، تا اگر یکی از یاد برد، یکی از آنها به خاطر آن دیگری بیاورد. شاهدان وقتی دعوت می شوند، خودداری نکنند و از نوشتن قرض، کوچک یا بزرگ که دارای مدت است خسته نشوند که این نزد پروردگار به عدالت نزدیکتر و برای شهادت استوارتر و برای تردید نکردن شما مناسبتر است، مگر آنکه معامله نقدی باشد که در بین خود دست به دست کنید، در این صورت گناهی بر شما نیست اگر ننوشتید. و هر وقت معامله ای کردید، شاهد بگیرید و هیچگاه نباید نویسنده و شاهد زیان ببینند و اگر چنین کنید، بدکاری با خودتان است. از خدا بترسید، خداوند به شما آموزش می دهد و خدا به همه چیز آگاه است.

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَلْنُمْ مَّقْبُوضَةً فَإِنْ
أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمْنَتَهُ وَلْيَتَّقِ
اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ عِشْمٌ
قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي
أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفَوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

عَمَّا نَزَلَ إِلَيْهِ مِنَ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ
عَمَّا بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا
وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ
لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

و اگر در سفر بودید و نویسنده‌ای نیافتید، گرویی بگیرید.
اگر بعضی از شما دیگری را امین دانست، امانتدار امانت را
برگرداند و از خدایی که پروردگار اوست بترسد و شهادت
را کتمان نکنید و هر که شهادت را کتمان کند، دلش گنهکار
است و خدا به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

آنچه در آسمانها و زمین است، از آن پروردگار است و هرگاه
آنچه در دل دارید آشکار کنید و یا مخفی دارید، خداوند
شما را برای آن به حساب می‌کشد و هر که را خواهد
می‌بخشد و هر که را خواهد عذاب می‌کند و خدا بر همه چیز
تواناست.

رسول خدا به آنچه از جانب پروردگارش نازل شده ایمان
آورده و اهل ایمان نیز همگی به خدا و فرشتگان او و کتابها
و پیامبران او ایمان آورده‌اند. ما بین هیچیک از پیغمبران او
فرقی نمی‌گذاریم و گفتند: شنیدیم و اطاعت کردیم.
خداوند بخشش تو را طالبیم و بازگشت ما به سوی توست.

خداوند کسی را تکلیف نکند مگر به اندازه توانایی او، هر
چه کار نیک کرده برای خود انجام داده و هر چه کار بد انجام
داده به زیان خود کرده است. پروردگارا! اگر ما فراموش
کردیم یا خطا نمودیم، ما را مؤاخذه مکن. خداوند! بار
تکلیف سنگین بر دوش ما قرار مده آن گونه که بر
پیشینیان ما قرار دادی. پروردگارا! چیزی که ما را تاب
تحمل آن نیست بر ما مقرر مفرما. ما را ببخش و ما را بیمارز
و به ما رحم کن که تو مولای مایی؛ پس ما را برای غلبه بر
مردم کافر یاری فرما.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

الف، لام، میم.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

خدا یکتاست، خدایی جز او نیست. زنده و نیروبخش است.

نَزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ
التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ

خدایی که کتاب را از روی حقیقت بر تو نازل کرد که کتابهای پیشین را تصدیق میکند و در گذشته تورات و انجیل را نازل کرده تا هدایتی برای مردم باشد و نیز فرقان را نازل نمود.

مِن قَبْلِ هُدَى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ

آنان که آیات الهی را انکار می‌کنند، عذاب سختی دارند و خدا توانا و انتقام‌گیرنده است.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

چیزی در زمین و آسمان از خداوند پنهان نیست.

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

اوست که شما را در رحم مادران آن طور که بخواهد تصویر می‌کند. جز او خدایی نیست که توانا و حکیم است.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ
الْكِتَابِ وَأُخْرُ مُتَشَبِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ
فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا
يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا
بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

اوست که این کتاب را بر تو نازل کرد که بعضی آیات آن محکم است که پایه و اساس بقیه آیات می‌باشند و بعضی ابهام دارند و آنهایی که دل‌هایشان میل به باطل دارد، از آیات مبهم پیروی می‌کنند تا در دین فتنه‌انگیزی کنند و به دنبال تأویل هستند، در حالی که تأویل آن را جز خدا و آنها که در دانش ریشه دارند کسی نداند. می‌گویند: ما به آنها ایمان آورده‌ایم و همه آنها از پیش پروردگار ماست و جز اندیشمندان آگاه نگردند.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ
رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

پروردگارا! دل‌هایمان را بعد از آنکه هدایت فرمودی مایل به باطل مفرما و از جانب خویش به ما رحمت بخش؛ زیرا که بسیار بخشنده‌ای.

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ
الْمِيعَادَ

خداوندا! تو همه مردم را در روزی که شکی در آن نیست جمع خواهی کرد؛ زیرا که تو از وعده خود تخلف نمی‌کنی.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَٰئِكَ هُمُ وَقُودُ النَّارِ

کافران، ثروتها و فرزندانشان آنها را از خداوند بی‌نیاز
نمی‌کند و آنها هیضم جهنم‌اند.

كَذَّابٍ ءَالٍ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ

وضع آنها همانند آل فرعون و آنهایی که قبل از آنها بودند
که آیات ما را دروغ می‌شمرند می‌باشد و خداوند آنها را به
کیفر گناهانشان مجازات کرد و خدا سخت به کیفر می‌رساند.

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ

به کافران بگو: به زودی شکست خورده، به سوی جهنم
رانده خواهید شد و چه بد جایگاهی است.

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأَىٰ الْعَيْنُ وَاللَّهُ
يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ

در آن دو گروه که در مقابل هم قرار گرفتند، برای شما
درس عبرتی بود؛ یک گروه در راه خدا جهاد کردند و گروه
دیگر کافر بودند که آنها را به چشم دو برابر خویش
می‌دیدند و خداوند هر که را بخواهد با یاری خود نیرو
بخشد؛ در این برای صاحبان بینش عبرتی است.

زِينٍ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ
وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ
الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

برای مردم دوست‌داشتنی‌ها از زنان و فرزندان و ثروت‌های
زیاد از طلا و نقره و اسبهای ممتاز و چهارپایان و زراعت در
نظر زیبا می‌آید و اینها سرمایه‌های زندگی دنیاست و
سرانجام خوب پیش خداست.

قُلْ أُوْنِبْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

بگو: آیا شما را به بهتر از اینها خبر دهم؟ برای اهل تقوا در
پیشگاه پروردگار باغهایی است که نهرها از زیر درختان آن
جاری است و برای همیشه در آن خواهند بود با همسرانی
پاکیزه و خشنودی پروردگار، و خدا بینا به حال بندگان
است.

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا عَامِنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

۱۷

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ

۱۸

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۱۹

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

۲۰

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسَلَمْتُ وَجْهِي لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ أَسَلَمْتُ فَإِنْ أَسَلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

۲۱
۴۴

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّكَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

۲۲

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

آنان که می‌گویند: پروردگارا! ما ایمان آورده‌ایم؛ پس گناهان ما را ببخش و ما را از آتش دوزخ حفظ فرما.

همان کسانی که اهل صبر و راست‌گویی و فروتنی و انفاق و استغفار در هنگام سحرند.

خدا و فرشتگان و اهل علم شهادت می‌دهند که خدا یکتاست و خدایی جز او نیست و قیام به عدالت نموده، هیچ معبودی جز او نیست، توانا و حکیم است.

به تحقیق دین نزد خدا اسلام است و اهل کتاب در آن اختلاف نکردند، مگر بعد از آنکه به حقیقت آن آگاه شدند و این از روی ظلم و تجاوز در بین آنها بود، و هر که به آیات الهی کافر شود، حسابرسی پروردگار سریع است.

اگر با تو به خصومت پرداختند، بگو من و پیروانم در برابر خداوند تسلیم شده‌ایم، و به اهل کتاب و درس‌نخوانده‌ها بگو: آیا شما هم تسلیم شده‌اید؟ پس اگر تسلیم شوند، هدایت یافته‌اند و اگر روی برگردانند، تو فقط وظیفه ابلاغ داری و خدا بینا به حال بندگان خود است.

آنان که آیات الهی را انکار کرده و به ناحق پیامبران را می‌کشند و نیز کسانی را در بین مردم که امر به عدل می‌نمایند به قتل می‌رسانند، به عذاب دردناک بشارتشان ده.

آنهاست که اعمالشان در دنیا و آخرت نابود شده و یابوری نخواهند داشت.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ

آیا ندیدی آنهايي را که بهره‌ای از کتاب داشتند و دعوت به کتاب الهی شدند تا بین آن حکم کند؟! بعضی از آنان از حکم الهی روی برگرداندند و اعراض نمودند.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۚ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

این بدین جهت بود که گفتند: جز چند روزی آتش به ما نرسیده است. دروغی که ساخته‌اند، آنها را در دینشان مغرور نموده است.

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْتَهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ وَوَفَّيْتُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

چگونه باشد زمانی که آنها را جمع کنیم در روزی که شکی در آن نیست و هرکس نتیجه کار خویش را خواهد دید و به آنها ظلم نمی‌شود.

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ ۖ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ ۗ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۗ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

بگو: ای پروردگاری که صاحب حکومتی، هر که را خواهی حکومت بخشی و از هر که خواهی ستانی و هر که را خواهی عزیز می‌کنی و هر که را خواهی ذلیل می‌نمایی؛ خیر در دست توست؛ زیرا تو بر هر چیز توانایی.

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيَّتِ وَتُخْرِجُ الْمَمِيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

شب را در روز و روز را در شب داخل می‌کنی و زنده را از مرده و مرده را از زنده پدید می‌آوری، و به هر که خواهی روزی بی‌حساب می‌دهی.

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۗ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَنَّةً ۗ وَيُحَدِّثْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

اهل ایمان نباید کافران را دوست خود انتخاب کنند بدون آنکه با مؤمنین دوستی کنند و هرکس چنین کند، رابطه‌اش با خدا بریده است، مگر آن که از آنها ترسی داشته باشد. خداوند شما را از خود می‌ترساند و سرانجام به سوی اوست.

قُلْ إِن تُخْشَوْا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمُهُ اللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

بگو: اگر چیزی را در سینه‌هایتان پنهان کنید و یا آشکار سازید، خدا می‌داند و آنچه را که در آسمانها و آنچه را در زمین است، خدا می‌داند و خدا بر همه چیز تواناست.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا
عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا
وَيُحْذِرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَعُوفٌ بِالْعِبَادِ

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ
لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ

إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَىٰ ءَادَمَ وَنُوحًا وَعَالَ إِبْرَاهِيمَ وَعَالَ عِمْرَانَ
عَلَى الْعَالَمِينَ

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي
مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي
أُعِيدُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا
زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا
رِزْقًا قَالَ يَمْرِئُمُ أَنَّىٰ لَكَ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

روزی که هرکس آنچه کار خوب و یا اعمال بد انجام داده،
پیش روی خود حاضر یابد و خدا با بندگان مهربان است.

بگو: اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید تا
خداوند شما را دوست بدارد و گناهان شما را ببخشد که
پروردگار بخشاینده و مهربان است.

بگو: خدا و رسول را اطاعت کنید و اگر از آنان روی
برگردانید، خدا کافران را دوست نمی‌دارد.

خداوند، آدم و نوح و آل ابراهیم و آل عمران را بر تمام
مردم عالم برگزید.

فرزندانی هستند بعضی از نسل بعضی دیگر و خدا شنوا و
آگاه است.

به یاد آور زمانی را که همسر عمران گفت: پروردگارا!
فرزندی که در رحم دارم نذر تو می‌کنم تا آزاد باشد، نذر
مرا بپذیر؛ زیرا که تو شنوا و آگاهی.

هنگامی که فرزند خود را به دنیا آورد، گفت: پروردگارا! من
دختر به دنیا آوردم، و خداوند بر آنچه به دنیا آورده آگاه‌تر
است و پسر چون دختر نیست. من او را مریم نامیدم و او
را با فرزندانش از شر شیطان رانده‌شده به تو سپردم.

پروردگارش با پذیرش نیکو او را پذیرفت و او را به تربیتی
نیکو پرورش داد و زکریا را سرپرست وی کرد. هر وقت
زکریا به محراب او وارد می‌شد، روزی‌ای پیش روی او
می‌یافت و می‌گفت: ای مریم! این روزی از کجا برایت آمده؟
پاسخ می‌داد: از جانب پروردگار است. خداوند برای هر که
بخواهد، روزی بی‌حساب می‌دهد.

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ ۖ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۗ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

در این هنگام پروردگار خویش را خواند و گفت: پروردگارا! از جانب خود به من فرزندی پاکیزه عنایت کن؛ زیرا که تو دعا را می‌شنوی.

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ

فرشتگان هنگامی که زکریا در محراب به نماز ایستاده بود، ندا دادند: خداوند مژده یحیی را به تو می‌دهد، در حالی که کلمه خدا را تصدیق می‌کند و آقا و پرهیزکار و پیامبری از شایستگان است.

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ ۗ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ

زکریا گفت: پروردگارا! چگونه ممکن است فرزندی برای من باشد، در حالی که پیری به من رسیده و همسرم نازاست؟ فرمود: همین‌طور خدا هر چه بخواهد انجام می‌دهد.

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ آيَتُكَ إِلَّا نُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْرًا ۗ وَادْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ

گفت: پروردگارا! برای من نشانه‌ای قرار ده. فرمود: نشانه تو آن است که سه روز با مردم حرف نزنی مگر با رمز. خدایت را زیاد یاد کن و صبح و شام او را تسبیح گوی.

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ

هنگامی که فرشتگان گفتند: ای مریم! خداوند ترا برگزید و پاکیزه‌ات گردانید و بر زنان زمانه برتری داده است.

يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَأَسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ

ای مریم! پروردگارت را بندگی کن و سجده کن و با رکوع‌کنندگان رکوع نما.

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ

این، از خبرهای غیبی است که به تو وحی می‌کنیم. آن موقع که قرعه می‌انداختند که کدام یک سرپرستی مریم را به عهده بگیرند، تو پیش آنها نبودى و آن هنگام که با هم نزاع می‌نمودند، تو پیش آنها نبودى.

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ۖ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَىٰ ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

زمانی فرشتگان گفتند: ای مریم! خداوند تو را به کلمه‌ای از خود که نامش مسیح، عیسی بن مریم است، در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربین است، مژده می‌دهد.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ

و با مردم در گهواره و در بزرگی سخن گوید و از بندگان صالح است.

قَالَتْ رَبِّ أُنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ قَالَ
 كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
 كُن فَيَكُونُ

۴۷

مریم گفت: پروردگارا! چگونه مرا فرزندی باشد در حالی که هیچکس با من تماس نگرفته! فرمود: همینطور خداوند هر چه خواهد می‌آفریند. وقتی که اراده‌اش به خلق چیزی تعلق گیرد، همین‌که می‌فرماید: موجود باشد، وجود می‌یابد.

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ

۴۸

و او را کتاب و حکمت و تورات و انجیل می‌آموزد.

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن
 رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ
 فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ
 وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا
 تَدْخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ
 مُؤْمِنِينَ

۴۹

و او را رسولی به سوی فرزندان اسرائیل فرستد: من از جانب پروردگارتان با معجزه آمده‌ام؛ از گل برای شما مرغی می‌سازم و در آن می‌دمم تا به امر پروردگار مرغی شود؛ کور مادرزاد و مبتلا به برص را شفا می‌دهم و مرده را به امر خداوند زنده می‌نمایم و شما را از آنچه می‌خورید و در خانه‌هایتان ذخیره می‌نمایید خبر می‌دهم. این معجزات برای شما اگر ایمان آورده باشید، حجت است.

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضُ
 الَّذِي هُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا
 اللَّهَ وَأَطِيعُوا

۵۰

و کتاب تورات را که پیش از من بوده تصدیق کنم و بعضی چیزهایی را که بر شما حرام بود حلال گردانم و از جانب پروردگارتان با معجزه آمده‌ام؛ پس از خدا بترسید و مرا اطاعت نمایید.

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

۵۱

خداوند، پروردگار من و شماست؛ پس او را پرستش کنید که راه راست این است.

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَىٰ
 اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ
 بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

۵۲
 حزب ۲۳

هنگامی که عیسی کفر آنها را احساس کرد گفت: چه کسانی یاران من در راه خدایند؟ حواریون گفتند: ما یاران خداییم، به پروردگار ایمان آورده‌ایم. گواه باش که ما تسلیم فرمان اوبیم.

رَبَّنَا ءَامَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

پروردگارا! ما به آنچه نازل کرده‌ای، ایمان آوردیم و از رسول پیروی کردیم؛ پس ما را از گروه گواهی دهندگان بنویس.

یهود نیرنگ نمودند و خدا نیرنگ آنها را تلافی کرد و خدا از همه نیرنگ‌بازان ماهرتر است.

۵۴ وَمَكْرُؤًا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ

به یاد آور زمانی را که خداوند فرمود: ای عیسی! تو را می‌گیرم و به سوی خودم بالا می‌برم و تو را از آنهایی که کافر شدند پاک می‌سازم و پیروانت را تا روز قیامت بر کافران برتری دهم. آنگاه بازگشت شما به سوی من است و در آنچه بر سر آن اختلاف کردید، حکم خواهم کرد.

إِذْ قَالَ اللَّهُ يٰعِيسَىٰ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۗ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

و اما آنهایی که کافر شدند، به عذابی سخت در دنیا و آخرت مبتلایشان می‌کنم و یاورانی نخواهند داشت.

۵۶ فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِّن نَّاصِرِينَ

و اما آنهایی که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند، خداوند پاداش ایشان را کامل خواهد داد و خدا ستمکاران را دوست نمی‌دارد.

۵۷ وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

این است آنچه برای تو تلاوت کردیم از آیات و پند حکمت‌آموز.

۵۸ ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ

داستان عیسی نزد خدا چون داستان آدم است که او را از خاک آفرید و به او گفت: باش، و او موجود شد.

۵۹ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ ۗ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ ۖ كُن فَيَكُونُ

حق همین است که از جانب پروردگار توست؛ بنا بر این از دودلان مباش.

۶۰ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ

هرگاه بعد از این دانشی که برای تو آمده، درباره عیسی با تو مجادله کردند، بگو: بیایید پسران ما و پسران شما و زنهای ما و زنهای شما و آنهایی که به‌منزله جان ما و جان شما باشند، دعوت کنید. آنگاه در حق یکدیگر نفرین نماییم و لعنت خدا را بر دروغ‌گویان قرار دهیم.

۶۱ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ۗ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكٰذِبِينَ

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ
لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

اینها همان داستانهای درست است. خدایی جز خدای یکتا نیست و خداوند توانا و حکیم است.

۶۳

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ

و اگر روی برگردانند، خداوند مفسدان را می‌شناسد.

۶۴

۴۸ر

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا
بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا
مُسْلِمُونَ

بگو ای اهل کتاب! بیایید کلمه‌ای را که بین ما و شماست بپذیرید که جز خدا را نپرستیم و کسی را با او شریک نکنیم و بعضی از ما بعضی دیگر را غیر از خداوند یگانه به خدایی نپذیرد و اگر روی برگردانند، بگویید گواه باشید که ما مسلمانیم.

۶۵

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتْ
التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلَ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

به چه علت درباره ابراهیم به مجادله می‌پردازید در حالی که تورات و انجیل بعد از او نازل شده است؟! آیا اندیشه نمی‌کنید.

۶۶

هَآأَنْتُمْ هَآؤُلَآءِ حَآجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ
تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ

شما درباره آنچه می‌کنید، مجادله کردید. به چه علت درباره آنچه نمی‌دانید مجادله می‌نمایید و خداوند می‌داند و شما نمی‌دانید.

۶۷

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا
مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

ابراهیم، نه یهودی و نه نصرانی بود؛ بلکه معتدل و مسلمان بود و از مشرکان نبود.

۶۸

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

نزدیکتر از همه به ابراهیم آنهایی هستند که از او پیروی کرده‌اند و این پیامبر و آنهایی که اهل ایمانند، و خدا دوستدار اهل ایمان است.

۶۹

وَدَّتْ ظَآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا
يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

گروهی از اهل کتاب دوست دارند که شما را گمراه کنند؛ ولی جز خود را گمراه نمی‌کنند و این را نمی‌فهمند.

۷۰

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ
تَشْهَدُونَ

ای اهل کتاب! به چه علت آیات الهی را انکار می‌کنید، در حالی که شما به آن گواهی می‌دهید؟!!

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ
الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

ای اهل کتاب! چرا حق را به باطل مشتبه می‌کنید و حق را
که می‌دانید کتمان می‌نمایید؟

گروهی از اهل کتاب گفتند: اول روز به آنچه بر مؤمنان
نازل شده ایمان آورید و آخر روز انکار کنید؛ شاید آنها نیز
از اسلام بازگردند.

وَقَالَتْ طَّائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَيَّ
الَّذِينَ ءَامِنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَكُفِّرُوا ءَاخِرَهُو لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ

۷۲
۴۹۹

جز به کسی که از دین شما پیروی می‌کند ایمان نیاوردید.
«بگو: هدایت تنها هدایت الهی است.» هرگز باور نکنید به
کسی همانند شما داده و یا می‌توانند در پیشگاه
پروردگارتان با شما مجادله کنند. بگو: رحمت به دست
خداست و به هر که خواهد می‌دهد و خدا وسعت‌بخش و
آگاه است.

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ
اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ
رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ

۷۳

خداوند هر که را بخواهد خاص رحمت خود کند و خدا دارای
کرمی بزرگ است.

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

۷۴

در بین اهل کتاب کسانی هستند که اگر ثروت زیادی به آنها
بسپاری، به تو باز می‌گردانند و در بین آنها کسانی می‌باشند
که اگر یک دینار به رسم امانت به آنها بسپاری،
بر نمی‌گردانند مگر اینکه بالای سرشان ایستاده باشی. این
به خاطر آن است که آنها می‌گویند: ما در برابر غیر اهل
کتاب مسئول نیستیم، و آنها به خدا دروغ می‌بندند در حالی
که می‌دانند.

وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ
عَلَيْهِ قَائِمًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيَّةِ
سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

۷۵
حزب ۲۴

آری هر که به عهد خود وفا کند و تقوا را پیشه خود سازد،
خدا اهل تقوا را دوست می‌دارد.

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

۷۶

آنان که پیمان الهی و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی
معامله می‌کنند، بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت و خداوند
با آنها صحبت نخواهد کرد و بدانها در روز قیامت نظر
نخواهد نمود و از پلیدی گناه پاکشان نگرداند و برای آنها
عذابی دردناک خواهد بود.

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا
أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا
يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۷۷

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُودُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ

و گروهی از اهل کتاب به هنگام خواندن کتاب خدا چنان
زبان خود را می‌چرخانند که گمان می‌کنند واقعا کتاب خدا را
می‌خوانند، در حالی که از کتاب الهی نیست، و می‌گویند: این
از جانب خداست. در حالی که از جانب خدا نیست؛ به خدا
دروغ می‌بندند در حالی که آگاهند.

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ
ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ
كُونُوا رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ
تَدْرُسُونَ

هیچ انسانی حق ندارد وقتی خداوند به او کتاب و حکمت و
نبوت عنایت فرموده به مردم بگوید غیر از خدا مرا عبادت
کنید؛ بلکه باید بگوید خداشناس باشید همان‌طور که کتاب
الهی به شما تعلیم داده شده و درس خوانده‌اید.

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا
أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

و فرمان نمی‌دهد که شما فرشتگان و پیامبران را پروردگار
خود بگیرید. آیا شما را به کفر فرمان می‌دهد بعد از آنکه
شما مسلمان شدید؟

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ
وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ
بِهِ ۗ وَلَتُنصُرُنَّهُ ۗ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ
إِصْرِي ۗ قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا ۗ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ
الشَّاهِدِينَ

و به یاد آورید زمانی را که خداوند از پیامبران پیمان گرفت
که هرگاه کتاب و حکمت به شما دادم، آنگاه پیامبری نزد
شما آمد که آنچه را با شماست تصدیق می‌کند، به او ایمان
بیاورید و او را یاری کنید. فرمود: آیا اقرار دارید و تکلیف
مرا به گردن گرفتید؟ گفتند: آری اقرار داریم. فرمود: پس
شما گواه باشید و من هم با شما گواهم.

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

و هر که بعد از این روی برگرداند، آنها خودشان فاسقند.

أَفَعَيِّرَ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

آیا غیر از دین خدا را می‌طلبند در حالی که هر که در
آسمانها و زمین است، خواه‌ناخواه تسلیم اویند و به سوی او
باز خواهند گشت.

قُلْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

۸۵

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

۸۶

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعَدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ
الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ

۸۷

أُولَٰئِكَ جَزَاءُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ

۸۸

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

۸۹

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ

۹۰

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعَدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَّن
تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ

۹۱

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ
أَحَدِهِمْ مِّلٌّ أَلَّا تَرْضَىٰ ذَهَبًا وَلَوْ أَفْتَدَىٰ بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ

بگو به خدا و آنچه بر ما نازل شده و آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و فرزندان نازل شده و آنچه برای موسی و عیسی و دیگر پیامبران از پروردگارشان آمده، ایمان داریم و بین هیچیک از آنها فرق نمی‌گذاریم و ما تسلیم او هستیم.

هرکس غیر از اسلام دین دیگری برای خود انتخاب کند، از او پذیرفته نمی‌شود و در آخرت از زیانکاران است.

چگونه خداوند گروهی را که بعد از ایمان و گواهی به حقانیت رسول و آمدن نشانه‌های روشن باز کافر شدند هدایت کند؟! و خدا گروه ستمکاران را هدایت نمی‌نماید.

پاداش آنها این است که لعنت پروردگار و فرشتگان و همه مردم بر آنها باد.

در لعنت همیشگی هستند و از عذاب آنها کم نمی‌گردد و به آنها مهلت داده نمی‌شود،

مگر آنکه بعد از بدکارهایشان توبه کنند و به اصلاح پردازند که خدا بخشنده و مهربان است.

آنان که بعد از ایمان کافر شدند و بر کفر خویش افزودند، به هیچ وجه توبه آنان قبول نمی‌شود و آنها خودشان گمراهانند.

و آنان که کافر شدند و در حال کفر مردند، اگر تمام زمین را از طلا پر کنند و به عنوان کفاره بپردازند، به هیچ وجه از آنها پذیرفته نمی‌شود. آنها کسانی هستند که عذاب دردناک دارند و یآوری نخواهند داشت.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ قُلْ فَاتُوا بِالْتَّوْرَةِ فَآتَوْهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

فِيهِ ءَايَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ ءَامِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

قُلْ يَٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ

قُلْ يَٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبِعُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ

هرگز به نیکی نمی‌رسید مگر آنکه آنچه دوست می‌دارید در راه خدا انفاق کنید و هر چه انفاق نمایید، خداوند بدان آگاه است.

همه نوع خوراکیها بر بنی اسرائیل حلال بود جز آنچه بنی اسرائیل پیش از نازل شدن تورات بر خود حرام کرده بودند. بگو: اگر شما راست می‌گویید، تورات را بیاورید و آن را بخوانید.

آنها که بعد از این به خدا دروغ می‌بندند، ستمگرند.

بگو: خدا راست گفت؛ بنا بر این از ابراهیم پیروی کنید که دارای دینی معتدل است و از مشرکان نمی‌باشد.

اولین خانه‌ای که برای انسان بنا شد، همان است که در مکه می‌باشد و مایه برکت و هدایت جهانیان است.

در آن خانه آیات روشن هست؛ چون مقام ابراهیم، و هر که در آن وارد شود در امان خواهد بود و برای خدا حج این خانه بر همه مردم در صورتی که توانایی رسیدن به آنجا را دارند واجب است و هر که انکار کند، خداوند از همه جهانیان بی‌نیاز است.

بگو: به چه علت آیات الهی را انکار می‌کنید، در حالی که خداوند گواه اعمالی است که انجام می‌دهید.

بگو: ای اهل کتاب! به چه علت آنهایی را که ایمان آورده‌اند از راه خدا باز می‌دارید و آنها را به راه باطل می‌خوانید؛ در صورتی که شما گواه هستید و خداوند هیچ‌گاه از اعمال زشت شما غافل نیست.

ای اهل ایمان! اگر پیروی گروهی از اهل کتاب را نمایید، شما را بعد از ایمان به کفر برمی‌گردانند.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ
وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ۗ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ ۚ وَلَا تَمُوتُنَّ
إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ
النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۚ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

وَلَتَكُن مِّنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ أُسَوِّدَتْ
وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۗ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ
ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ

و چگونه کافر می‌شوید در حالی که آیات الهی برای شما
خوانده می‌شود و در بین شما پیامبر هست و هر که به
خداوند تمسک جوید، به راه راست هدایت شده است.

ای اهل ایمان! آن طور که شایسته است از خدا بترسید تا
جز به دین اسلام نمیرید.

همگی به ریسمان الهی چنگ بزنید و متفرق نشوید و به یاد
آورید نعمت الهی را که شما با هم دشمن بودید و خداوند
دلهایتان را به هم الفت داد و صبح کردید به فضل
پروردگار، برادر یکدیگر شدید در حالی که در لبه پرتگاهی
از آتش بودید و شما را از آن نجات داد. بدین طریق
خداوند آیات خود را برای شما بیان می‌کند؛ شاید هدایت
شوید.

باید گروهی در بین شما باشند تا مردم را به خوبی‌ها دعوت
کنند و به کارهای پسندیده فرمان دهند و از کارهای زشت
بازدارند و آنها خودشان رستگارانند.

و نباشید از جمله کسانی که با وجود دلایل روشن که برای
آنها آمده بود متفرق شدند و اختلاف کردند که برای آنها
عذابی بزرگ خواهد بود.

روز قیامت چهره‌هایی نورانی و چهره‌هایی تاریک خواهد بود.
به آنان که چهره‌هایشان تاریک است، گفته می‌شود چرا بعد
از ایمان آوردن کافر شدید؟! پس اکنون به خاطر آنچه کافر
شدید، طعم عذاب را بچشید.

و آنان که چهره‌هایشان نورانی است، در رحمت الهی جای
گیرند و برای همیشه در آن می‌مانند.

اینها آیات الهی است که آن را به حق برای تو می‌خوانیم و
خداوند برای مردم جهان ستمی نمی‌خواهد.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ
الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِّنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ
الْفٰلْسِيقُونَ

لَنْ يَضُرُّكُمْ إِلَّا آذَىٰ ۖ وَإِنْ يُقْتَلُوا كُمْ يُؤَلَّوْكُمْ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا
يُنصَرُونَ

ضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الدِّلَّةَ أَيِّنَ مَا تُقِفُوا إِلَّا بِجَبَلٍ مِّنَ اللَّهِ
وَحَبَلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَضَرَبْتَ
عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ۚ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا
يَعْتَدُونَ

لَيْسُوا سَوَاءً ۗ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ
اللَّهِ ءَانَآءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ ۗ وَأُولَٰئِكَ مِنَ
الصَّٰلِحِينَ

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ

و آنچه در آسمانها و زمین است از آن خدا می‌باشد و همه
کارها به سوی او بازمی‌گردد.

بهترین گروهی که بر این مردم نمودار شده‌اند، شما
می‌باشید که امر به معروف می‌کنید و نهی از منکر می‌نمایید
و به خدا ایمان دارید و اگر اهل کتاب ایمان می‌آوردند برای
آنها بهتر بود. بعضی از آنها با ایمان و بیشتر آنها فاسقند.

اهل کتاب نمی‌توانند جز اندکی به شما ضرر رسانند و هرگاه
با شما جنگ کنند، سرانجام شکست خورده و از جنگ
خواهند گریخت و پیروز نشوند.

هر کجا باشند، محکوم به ذلت هستند مگر پیمانی از خدا و
پیمانی از مردم داشته باشند. قرین خشم خدا و محکوم به
درماندگی شدند برای آنکه آیات الهی را انکار کردند و
پیامبران را به ناحق کشتند؛ زیرا که نافرمان و تجاوزپیشه
بودند.

همه اهل کتاب یکسان نیستند؛ گروهی از آنها در دل شب
به تلاوت آیات الهی مشغول و سجده می‌کنند.

به خدا و روز قیامت ایمان دارند، امر به معروف و نهی از
منکر می‌نمایند، در کارهای خیر می‌شتابند و آنان از
شایستگانند.

آنچه از کارهای خیر انجام می‌دهند، بی‌ثواب نمی‌ماند و خدا
از حال اهل تقوا با خبر است.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ

آنان که کافر شدند، ثروت و فرزندانشان در برابر پروردگار
سودشان نمی‌دهد. آنها اهل آتشند و برای همیشه در آن
خواهند بود.

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا
صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتُهُ ۖ وَمَا
ظَلَمَهُمُ اللَّهُ ۖ وَلَٰكِن أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

داستان آنچه در زندگی این دنیا خرج می‌کنند، چون بادی
سوزان است که به زراعت مردمی که بر خود ستم کرده‌اند
می‌وزد و آن را نابود می‌کند. خدا به آنها ستم نکرده؛ بلکه
خودشان به خود ستم کرده‌اند.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةَ مِّنْ دُونِكُمْ لَا
يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ
أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْآيَاتِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ

ای اهل ایمان! غیر خودتان را همراز انتخاب نکنید که
بیگانگان در ضرر رساندن به شما کوتاهی نکنند و رنج بردن
شما را دوست دارند و دشمنی از سخن گفتن آنها پیداست
و آنچه در سینه‌هایشان مخفی کرده‌اند بدتر است، ما آیات
را برای شما بیان کردیم، اگر اندیشه کنید.

هَٰئَنتُمْ أَوْلَاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ
بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۗ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُوا
عَلَيْكُمْ بِالْأَنَامِلِ ۖ مِنَ الْغَيْظِ ۗ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

شما مردم آنها را دوست می‌دارید؛ ولی آنها شما را دوست
ندارند. شما به همه کتابها ایمان دارید؛ ولی آنها وقتی با
شما هستند می‌گویند: ایمان داریم. ولی وقتی تنها
می‌شوند، از شدت غیظ سر انگشتان خود را می‌گزند. بگو:
در غیظ خود بمیرید؛ زیرا که خداوند به آنچه در
سینه‌هاست آگاه می‌باشد.

إِن تَمَسَّكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ
يَفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْئًا ۖ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

اگر خوبی به شما رسد، آنها را ناراحت می‌کند و اگر بدی به
شما رسد، آنها را شادمان می‌کند و اگر شما صبر کنید و تقوا
را پیشه خود سازید، نیرنگشان هیچ ضرری به شما
نمی‌رساند؛ زیرا که خداوند به آنچه انجام می‌دهند احاطه
دارد.

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقْعِدًا لِلْقِتَالِ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

به یاد آور زمانی را که هنگام صبح از میان بستگان خود
بیرون آمدی تا اهل ایمان را در مواضع جنگ جای دهی و
خدا شنوا و داناست.

إِذْ هَمَّتْ طَّائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيَهُمَا وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ
بِثَلَاثَةِ آءَالِفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنزَلِينَ

بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَذَا
يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آءَالِفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُسَوِّمِينَ

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا
خَائِبِينَ

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ
فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم مَّا كُنْتُمْ
تَعْبُدُونَ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

در آن هنگام دو طایفه از مسلمانان خواستند سستی کنند،
خدا یارشان بود و مؤمنان باید بر خدا توکل جویند.

خداوند در بدر شما را یاری کرد در حالی که ضعیف بودید؛
پس از خدا بترسید شاید شکر او به جا آورید.

به یاد آور زمانی را که به اهل ایمان گفتی: آیا خداوند که
سه هزار فرشته را به یاری شما فرستاد، کافی نیست؟!

آری اگر صبر کنید و تقوا را پیشه خود سازید، اگر مشرکان
به سرعت به سوی شما برگردند خداوند پنج هزار نفر از
فرشتگان را که نشان مخصوص دارند به یاری شما
می‌فرستد.

و پروردگار آن فرشتگان را نفرستاد جز آنکه برای شما
بشارت و اطمینان خاطر باشند و یاری نیست جز از جانب
پروردگار مقتدر و حکیم؛

تا اینکه قسمتی از پیکر سپاه کفر را قطع کند یا آنها را
سرکوب نماید و نومید بازگردند.

درباره این امور چیزی به دست تو نیست، یا خدا آنها را
می‌بخشد یا عذابشان می‌کند؛ زیرا که آنها ستمگرانند.

آنچه در آسمانها و زمین است از آن خداست؛ هر که را
بخواهد می‌بخشد و هر که را بخواهد عذاب می‌کند و خدا
بخشنده و مهربان است.

ای اهل ایمان، ربا را چند برابر نخورید و از خدا بترسید؛
شاید رستگار شوید.

و بترسید از آتشی که برای کافران آماده شده است.

و از خدا و رسول اطاعت کنید؛ شاید مشمول رحمت الهی
قرار گیرید.

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ
وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

و برای رسیدن به بخشش پروردگار و بهشتی که پهنایش
آسمانها و زمین را فرا گرفته و برای اهل تقوا آماده شده از
یکدیگر سبقت بگیرید.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغَيْظِ
وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

آنان که در گشایش و تنگدستی انفاق می‌کنند و خشم خود
را فرومی‌برند و از خطای مردم می‌گذرند، و خدا نیکوکاران
را دوست می‌دارد.

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ
فَأَسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ
يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

و آنان که هر وقت کار زشتی انجام می‌دهند یا بر نفس
خویش ظلم می‌کنند، به یاد خدا می‌افتند و برای گناهان خود
طلب عفو می‌نمایند، و چه کسی جز پروردگار گناهان را
می‌بخشد و بر آنچه انجام می‌داده‌اند از روی آگاهی اصرار
نورزند.

أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمَلِينَ

پاداش کار ایشان بخشش پروردگار و بهشتی است که از
زیر درختان آن نهرها جاری است و برای همیشه در آن
می‌مانند و چه نیکوست پاداش آنان که اهل عمل هستند.

قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ

پیش از شما سنتهایی گذشت. پس در زمین گردش کنید و
ببینید که پایان کار تکذیب‌کنندگان چه بود.

هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

این برای مردم بیانی و برای پرهیزکاران هدایت و پندی
است.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنْتُم مُّؤْمِنِينَ

سست نشوید و محزون نگردید؛ زیرا که شما برترید اگر
اهل ایمان باشید.

إِن يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلَهُ ۗ وَتِلْكَ
الْآيَاتُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

اگر به شما جراحی وارد شد، به دشمنان شما نیز جراحی
همانند آن وارد گردید، این روزها را بین مردم جابجا
می‌کنیم تا خداوند کسانی را که ایمان آورده‌اند معلوم کند،
و از شما گواهی گیرد که خدا ستمکاران را دوست
نمی‌دارد.

وَلِيْمَحِصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِيْنَ

خدا می‌خواست اهل ایمان را تصفیه کند و کافران را نابود سازد.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوْا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جَاهَدُوْا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ

آیا گمان کرده‌اید که داخل بهشت می‌شوید و خدا آنها را که از شما جهاد کرده‌اند معلوم نمی‌کند و مباران را معین نمی‌نماید.

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ

شما بودید که قبل از ملاقات با مرگ آن را آرزو می‌کردید؛ ولی وقتی آن را دیدید، تماشاگر آن شدید.

وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهٖ الرُّسُلُ اَفَاِيْنَ مَاتَ اَوْ قُتِلَ اَنْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلٰٓى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللّٰهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ

محمد، تنها فرستاده خداست؛ قبل از او نیز فرستادگانی بودند که از دنیا رفتند. آیا اگر او بمیرد یا کشته شود باید شما به عقب برگردید؟! و هر که به عقب برگردد ضرری به خدا نمی‌زند و خدا شاکران را به زودی پاداش خواهد داد.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوْتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّوَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشّٰكِرِيْنَ

و هیچ‌کس جز به اجازه پروردگار نخواهد مرد و برای هرکس اجلی ثبت شده است، و هر که برای رسیدن به پاداش دنیا تلاش کند، از دنیا بهره‌مندش می‌کنیم و هر که برای رسیدن به ثواب آخرت کوشد و از نعمت آخرت برخوردارش می‌نماییم و شاکران را پاداش خواهیم داد.

وَكَآيِنٍ مِّنْ نَّبِيٍّ قَتَلَ مَعَهُ رَبِّيْونَ كَثِيْرًا فَمَا وَهَنُوْا لِمَا اَصَابَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوْا وَمَا اسْتَكٰنُوْا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ

پیامبران زیادی بودند که خداپرستان بسیاری همراه آنان جنگیدند و هیچ‌گاه در برابر آنچه در راه خدا به آنان وارد می‌شد، سست نمی‌گشتند و ناتوان و زبون نمی‌شدند و خداوند اهل صبر را دوست می‌دارد.

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ اِلَّا اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِيْ اَمْرِنَا وَثَبَّتْ اَقْدَامَنَا وَاَنْصُرْنَا عَلٰٓى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ

گفتارشان جز این نبود که گفتند: پروردگارا! گناهان ما و تندرویی‌های ما را در کارها ببخش و قدم‌هایمان را استوار کن و بر مردم کافر پیروزمان گردان!

فَعَاثَلَهُمْ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ

در نتیجه، خداوند پاداش این دنیا و ثواب نیک آخرت را به آنها داد و خدا نیکوکاران را دوست می‌دارد.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ
عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ

خدا سرپرست شماست و او بهترین یاوران است.

۱۵۰ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ

سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ
مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى
الظَّالِمِينَ

به زودی در دل کافران رعب و وحشت اندازیم به خاطر چیزهایی که بی‌دلیل شریک خدا قرار داده بودند، و جایگاهشان جهنم است و چه بد جایگاهی برای ستمکاران است.

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُونَهُمْ بِإِذْنِهِ حَتَّىٰ
إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا
أَرْسَلْنَاكُمْ مَّا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَّن يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن
يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُم عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا
عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

وعدۀ خدا با شما راست بود، تا زمانی که به فرمان پروردگار دشمنان را به قتل رساندید؛ ولی وقتی که سست شدید و در کار جنگ با هم اختلاف کردید و نافرمان شدید، با اینکه خداوند چیزی را که دوست می‌داشتید به شما نشان داده بود، جمعی از شما دنبال دنیا رفتید و جمعی اراده آخرت نمودید. در نتیجه خداوند پیروزی شما را به شکست تبدیل کرد تا شما را امتحان کند و از شما درگذشت؛ زیرا خدا نسبت به اهل ایمان لطف و مرحمت دارد.

إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي
أُخْرَانِكُمْ فَأَثْبَبَكُمْ غَمًّا بِغَمِّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا
فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

به یاد آورید زمانی را که از جنگ فرار می‌کردید و به کسی اعتنا نمی‌نمودید و رسول الله شما را از پشت سر می‌خواند و غم و اندوه یکی پس از دیگری به سراغتان آمد تا به آنچه از دست داده‌اید و بر سرتان آمده نگران نشوید و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَافِيَةً مِّنْكُمْ وَطَافِيَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

۳۰
آل عمران
۱۵۴
/۲۰۰

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

۱۵۵

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُزًى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۱۵۶
۵۸۰

وَلَيْنَ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لِمَغْفِرَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

۱۵۷

آنگاه پس از آن اندوه، امنیت را بر شما نازل فرمود که خواب بعضی از شما را فرا گرفت و بعض دیگر که به فکر جانهای خویش بودند درباره پروردگار گمان ناحق؛ گمان جاهلیت را داشتند، می‌گفتند: ما را در این کار اختیاری نبود. بگو: اختیار کارها همگی به دست پروردگار است. در دل خود چیزهایی را مخفی می‌دارند که برای تو آشکار نمی‌سازند. می‌گویند: اگر در این کار اختیاری داشتیم، در اینجا کشته نمی‌شدیم. بگو: اگر در خانه‌های خویش بودید، آنهایی که کشته شدن برایشان مقرر شده بود، به قتلگاه خویش می‌آمدند. تا خدا آنچه در سینه‌های شماست آزمایش کند و آنچه را در دلهای شماست صفا بخشد و پروردگار، اسرار درون سینه‌ها را می‌داند.

از شما آنانی را که روز بر خورد دو گروه از جبهه فرار کردند، شیطان به خاطر بخشی از اعمالشان آنها را گرفتار لغزش کرد؛ ولی خداوند آنها را بخشید؛ زیرا که پروردگار بخشنده و بردبار است.

ای اهل ایمان! همانند کافران نباشید که گفتند: اگر برادران ما به سفر نرفته و وارد جنگ نمی‌شدند و نزد ما می‌ماندند کشته نمی‌شدند. این آرزوهای باطل را خداوند حسرت دل ایشان می‌نماید. خداست که زنده می‌کند و می‌میراند و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

اگر در راه خدا کشته شوید و یا به مرگ عادی بمیرید، رحمت پروردگار از آنچه جمع می‌کنید، بهتر است.

وَلَيْنَ مُتَمِّمٍ أَوْ قُتَيْبَتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ

و اگر بمیرید یا کشته شوید، بازگشت و حشر شما به سوی خداست.

رحمت خدا باعث شده که با مردم مهربان شوی. در حالی که اگر تند و سختدل بودی از اطراف تو پراکنده می‌شدند؛ پس از آنان درگذر و برای آنها طلب مغفرت کن و در کارها با آنها مشورت نما و هنگامی که تصمیم به کاری گرفتی توکل بر خدا کن؛ زیرا که پروردگار توکل‌کنندگان به خویش را دوست می‌دارد.

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ
 الْقَلْبِ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ
 وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
 يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

۱۵۹

اگر خداوند شما را یاری کند، کسی بر شما پیروز نخواهد شد و اگر شما را یاری نکند، چه کسی غیر از او شما را یاری می‌کند؟! پس اهل ایمان به پروردگار توکل جویند.

إِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَخْذَلْكُمْ فَمَن
 ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُم مِّنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ

۱۶۰

هیچ پیامبری ممکن نیست خیانت کند و هر که خیانت کند، روز قیامت نتیجه خیانت خود را خواهد دید. آنگاه به هرکس درباره آنچه انجام داده، پاداش دهند و به کسی ظلم نخواهد شد.

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ
 الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

۱۶۱

آیا کسی که رضای پروردگار را پیروی می‌کند، همانند کسی است که به سوی خشم پروردگار بازگشته و جایگاهش جهنم است که بد جایگاهی است؟!

أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَا وَهْ
 جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

۱۶۲

هریک از آنان درجه‌ای در پیشگاه الهی دارند و خداوند به آنچه انجام می‌دهند آگاه است.

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

۱۶۳

خداوند بر اهل ایمان منت گذاشت که از بین آنها پیامبری از خودشان برانگیخت تا آیات الهی را برای آنها بخواند و پاکشان کند و کتاب و حکمت بیاموزد، گرچه پیش از آن در گمراهی آشکار بودند.

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ
 أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
 الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۱۶۴

چرا وقتی بر شما مصیبتی واقع شد در حالی که دو برابر آن را به دشمن وارد کردید، گفتید: این مصیبت از کجا به ما وارد شده؟ بگو از جانب خود شما بود که پروردگار بر همه چیز تواناست.

أَوْلَمَّا أَصَبْتُمْ مُمْسِيَةً قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا قُلْتُمْ أِنَّا
 هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ

۱۶۵

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّقَى الْجَمْعَانِ فَيَاذَنْ اللَّهُ وَلِيَعْلَمَ
الْمُؤْمِنِينَ

آنچه روز برخورد دو گروه به شما وارد شده، به اجازه پروردگار بود تا اهل ایمان شناخته شوند.

و نیز آنان که اهل نفاق هستند شناخته گردند. وقتی به آنها گفته می‌شود که بیایید در راه خدا جنگ کنید و یا دفاع نمایید. گفتند: اگر ما می‌دانستیم جنگ می‌شود از شما پیروی می‌کردیم. در حالی که آن روز آنها به کفر نزدیکتر از ایمان بودند؛ به زبان چیزی را می‌گویند که در دل بدان معتقد نیستند، و خدا آگاه‌تر است به آنچه پنهان می‌کنند.

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ
لِلْكَفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا
لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ

۱۶۷

آنان که خود نشسته‌اند، درباره برادران خویش می‌گویند: اگر اطاعت کرده بودند، کشته نمی‌شدند. به آنها بگو: اگر راست می‌گویید، مرگ را از خود دور کنید.

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ
فَادْرَعُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۱۶۸

گمان نبرید آنهایی که در راه خدا کشته شده‌اند مرده‌اند؛ بلکه زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أحيَاءٌ
عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرَزَقُونَ

۱۶۹

از آنچه خداوند از فضل خویش بدانها بخشیده خوشحالند و از سرنوشت آنهایی که به دنبالشان می‌آیند و هنوز به آنها ملحق نشده‌اند، شادمانند که نه ترسی دارند و نه غمگین می‌شوند.

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ
لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ

۱۷۰

به نعمت و کرم پروردگار و اینکه خداوند پاداش اهل ایمان را ضایع نمی‌کند شادمانند.

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ
أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ

۱۷۱
حزب ۲۹

همانها که دعوت خدا و رسول را پس از آنکه جراحاتی بر آنها وارد شده بود پذیرفتند. نیکوکاران و پرهیزکارانشان پاداشی بزرگ دارند.

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ
لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ

۱۷۲
۵۹

همانها که وقتی مردم بدانها گفتند: لشکر دشمن علیه شما اجتماع کرده‌اند، از آنها بترسید، ایمانشان بیشتر شد و گفتند: خدا ما را بس است و بهترین حامی است.

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ
فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

۱۷۳

فَأَنْقَلِبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّسَهُمْ سُوءٌ
وَأَتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ

۱۷۵

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ
وَخَافُونَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

۱۷۶

وَلَا يَحْزَنكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوْا
اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِزًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ

۱۷۷

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوْا اللَّهَ شَيْئًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱۷۸

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ خَيْرًا لِّأَنفُسِهِمْ
إِنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

۱۷۹

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ
الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى
الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِن رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَآمِنُوا
بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ

۱۸۰

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

آنگاه با نعمت خدا و کرم او برگشتند و هیچ ناراحتی به آنها
نرسید و خدا صاحب کرمی بزرگ است.

این شیطان است که دوستان خود را می‌ترساند و اگر واقعا
اهل ایمان هستید از آنها ترسید و از من بترسید.

آنان که به سرعت به سوی کفر می‌روند، ترا محزون نکنند؛
زیرا که آنها هیچ نوع زبانی نمی‌توانند به خدا وارد کنند.
پروردگار اراده فرمود که آنها هیچ‌گونه بهره‌ای در جهان
آخرت نداشته باشند و برای آنها عذابی دردناک خواهد بود.

آنان که کفر را به ایمان خریدند، نمی‌توانند به خدا زبانی
وارد سازند و برای آنها عذابی دردناک خواهد بود.

آنان که کافر شدند، گمان نکنند که مهلت دادن و ادامه
زندگی برای آنها سودمند است؛ بلکه مهلت می‌دهیم تا به
گناه خود بیفزایند و برای آنها عذابی خوارکننده خواهد بود.

خداوند اهل ایمان را به این حالی که شما هستید
نمی‌گذارد، تا ناپاک را از پاک جدا سازد. پروردگار شما را از
غیب با خبر نمی‌کند؛ ولی از فرستادگان خویش هر که را
بخواهد انتخاب می‌کند و اگر ایمان بیاورید و پرهیزکار
شوید پاداشی بزرگ دارید.

آنان که درباره نعمت‌های الهی که از کرم خویش به آنها داده
بخل می‌نمایند گمان نکنند که بخل ورزیدن برای ایشان
سودی خواهد داشت؛ بلکه باعث شرّ خواهد شد. روز
قیامت همان ثروتها را مثل طوقی بر گردنشان می‌اندازند.
خداوند وارث همه آسمانها و زمین خواهد بود و خدا به
آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ
أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ
وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

خداوند حرف آنهایی را که گفتند: خدا فقیر است و ما
بی‌نیازیم، شنید. حرفهای آنها و کشتن به ناحق پیامبران را
می‌نویسیم و می‌گوییم عذاب سوزان را بچشید.

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ

و این به خاطر کارهایی است که از پیش با دست خود
فرستاده‌اید و خدا نسبت به بندگان ستمگر نیست.

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهْدٌ إِلَيْنَا إِلَّا نُوْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى
يَأْتِينَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ
قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالذِّيْقَلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ

آنهایی که گفتند: خدا از ما پیمان گرفته تا به هیچ پیامبری
ایمان نیاوریم، مگر آنکه قربانی‌ای برای ما بیاورد که آتش
آن را بخورد. بگو: پیش از من پیامبرانی با معجزه‌ها و آنچه
گفتید آمدند. اگر راست می‌گویید چرا آنان را کشتید؟!

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ
وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

و اگر ترا تکذیب می‌کنند، پیش از تو پیامبرانی که با
معجزه‌ها و زبورها و کتاب روشنی بودند نیز تکذیب شدند.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ
وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ

هر نفسی طعم مرگ را خواهد چشید و شما پاداش خود را
در روز قیامت کامل خواهید گرفت؛ بنا بر این هرکس از
جهنم دور شود و داخل بهشت گردد، رستگار گشته و
زندگانی دنیا جز بهره‌برداری غرورآمیز نمی‌باشد.

لَسْبَلَوْنَ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَى
كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

شما را از نظر ثروت و جانهایتان مورد امتحان قرار می‌دهند
و از آنان که پیش از شما دارای کتاب شدند و آنهایی که
شرک ورزیدند، سخنان ناراحت‌کننده زیادی خواهند شنید و
اگر صبر را پیشه خود سازید و پرهیزکار باشید، این از
چیزهایی است که باعث تقویت کارها می‌گردد.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَأَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ

و به یاد آور زمانی را که خداوند از اهل کتاب پیمان گرفت تا کتاب خدا را برای مردم بیان کنید و آن را کتمان نکنید. آنگاه آن پیمان را پشت سر انداختند و آن را به بهای ناچیزی فروختند و چه بد معامله کردند.

۱۸۸

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

گمان مبر آنان که به رفتار خویش شادمانی می‌کنند و دوست دارند به کارهایی که نکرده‌اند تقدیر شوند، گمان مبر که آنها از عذاب پروردگار نجات خواهند یافت؛ بلکه برای آنها عذابی دردناک خواهد بود.

۱۸۹

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

مالکیت آسمانها و زمین از آن خداست و خدا بر همه چیز تواناست.

۱۹۰

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

در خلقت آسمانها و زمین و رفت و آمد شب و روز برای اهل خرد عبرتهاست.

۶۱۲

۱۹۱

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

آنان که خدا را در حال ایستاده و نشسته و به پهلو آرمیده یاد می‌کنند و در خلقت آسمانها و زمین می‌اندیشند و می‌گویند که پروردگارا! تو اینها را بیهوده نیافریده‌ای، منزهی تو؛ پس ما را از عذاب جهنم حفظ کن.

۱۹۲

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

پروردگارا! هر که را به جهنم وارد کنی، او را زبون کرده‌ای و ستمگران یآوری ندارند.

۱۹۳

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَءَامَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ

خداوندا! ندای منادی ایمان را شنیدیم که می‌گفت: به پروردگار خویش ایمان بیاورید. ما نیز ایمان آوردیم. خداوندا! گناهان ما را ببخش و بدیهایمان را پوشیده‌دار و ما را با خوبان بمیران.

۱۹۴

رَبَّنَا وَعَايِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ

پروردگارا! چیزی را که به وسیله فرستادگان خویش به ما وعده داده‌ای به ما عطا کن و در روز قیامت ما را سوا مکن که تو خلف وعده نمی‌کنی.

فَأَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَمَلٍ مِّنْكُمْ
مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ بَعْضُكُم مِّنْ بَعْضٍ ۖ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقَتِلُوا
لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ
الْثَوَابِ

پروردگارشان دعای آنها را مستجاب کرد. من عمل هیچ عمل
کننده‌ای از شما را مرد یا زن ضایع نمی‌کنم. بعضی شما از
بعضی دیگرید. آنان که مهاجرت کرده و از خانه‌های خود
بیرون رانده شده و در راه من اذیت شدند و جنگ کردند و
کشته شدند، گناهانشان را می‌پوشانم و به بهشت آن‌چنانی
که زیر درختان آنها نهرهای آب‌روان است، جای می‌دهم. این
پاداشی است از جانب پروردگار و بهترین پاداشها نزد
خداوند است.

آنان که کافرند، رفت و آمدشان در شهرها ترا فریب ندهد.

لَا يَعْزَتَكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبَلَدِ ۚ ۱۹۶

دنیا بهره‌ای اندک است. آنگاه جایگاهشان جهنم است که چه
بد جایگاهی است.

مَتَعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۚ ۱۹۷

ولی آنان که از خدای خویش ترسان بوده‌اند، برای آنها
بهشتی است که از زیر درختان آن نهرهای آب روان است و
برای همیشه در آن هستند. این پذیرایی از جانب خداست
و آنچه نزد خداست برای نیکان بهتر است.

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ
خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ ۚ ۱۹۸

بعضی از اهل کتاب کسانی هستند که به خدا و آنچه به شما
نازل شده و آنچه به آنها نازل شده ایمان دارند، در برابر
خدا خاشعند، آیات الهی را به بهای ناچیز نمی‌فروشند. اینها
پاداش خود را نزد پروردگار دارند که خداوند سریع به
حساب افراد می‌رسد.

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ۚ ۱۹۹

ای اهل ایمان! صبر کنید و استقامت نمایید و مراقب باشید
و از خدا بترسید؛ شاید رستگار شوید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۚ ۲۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا النَّاسُ آتَقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

۱
حزب
۳۱
۶۲ر

ای مردم! بترسید از پروردگار خود که همه شما را از یک انسان آفرید و همسر او را از او آفرید و از آن دو، مردان و زنان فراوانی به وجود آورد و بترسید از خدایی که به نام وی از یکدیگر درخواست می‌نمایید، و بترسید از خدا درباره خویشاوندان؛ زیرا که پروردگار مراقب شماست.

وَأْتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا
تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا

۲

اموال یتیمان را بپردازید و بد را با خوب عوض نکنید و اموال آنها را با اموال خودتان نخورید که این گناهی بزرگ است.

وَأِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ
لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبْعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا
تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا
تَعُولُوا

۳

و اگر نگران بودید که نتوانید عدالت را درباره یتیمان رعایت کنید، ازدواج کنید با زنهایی که برای شما پاک و حلال هستند دو و سه و چهار و اگر می‌ترسید بین آنها عدالت را رعایت نکنید، به یک زن و یا چنانچه کنیزی دارید، اکتفاء نمایید که این به ترک ظلم نزدیکتر است.

وَأْتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ
مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا

۴

مهر زنان را با میل و رغبت بپردازید و اگر چیزی از مهر خود را از روی رضایت خاطر به شما بخشیدند، بخورید که برای شما گوارا و شیرین است.

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا
وَأَرْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا

۵

ثروت خود را که پروردگار قوام کار شما قرار داده به سفیهان ندهید، خوراک و پوشاک آنها را از اموالشان بدهید و با گفتاری پسندیده با آنها سخن گویند.

وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ
رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا
أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا
فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا
عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا

۶

یتیمان را امتحان کنید تا به حد بلوغ و ازدواج برسند. اگر آنان را رشد یافته دیدید اموالشان را به آنها برگردانید و پیش از آنکه آنها بزرگ شوند، به اسراف و شتابزدگی ثروت آنها را نخورید و هر که ثروتمند است، خودداری کند و هر که فقیر است به قدر متعارف از اموال آنها استفاده کند و هنگامی که اموال آنها را برمی‌گردانید، گواه بگیرید و خدا برای حسابرسی کافی است.

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ
نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ
نَصِيبًا مَّفْرُوضًا

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ
فَارزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا

وَلِيخَشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعْفًا خَافُوا
عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي
بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ ۚ فَإِن
كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَإِن كَانَتْ
وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلَا بُوَيْهَ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ
مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُ وَوَلَدٌ فَإِن لَّمْ يَكُنْ لَهُ وَوَلَدٌ وَوَرِثَةٌ
أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ الشُّدُسُ ۚ مِن
بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۖ لِأَبَائِكُمْ وَلِأُمَّاتِكُمْ لَا
تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعًا فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

مردان را از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان ارث می‌گذارند،
نصیبی است و زنان را از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان
ارث می‌گذارند، نصیبی است؛ چه کم و یا زیاد این سهمی
تعیین شده است.

در هنگامی که ارث تقسیم می‌شود، اگر خویشاوندان و
یتیمان و فقیران حضور داشتند چیزی از آن به آنها بدهید و
با زبان شایسته با آنها سخن بگویید.

آنان که فرزندان ناتوان از خود باقی می‌گذارند و نگران
آینده آنها هستند، باید از خدا بترسند و درست سخن
گویند.

آنان که از روی ظلم اموال یتیمان را می‌خورند، آتش را در
شکم خود وارد می‌کنند و به زودی در آتش شعله‌ور خواهند
افتاد.

سفارش پروردگار درباره فرزندان است که پسر دو برابر
دختر ارث برد و اگر فقط دو دختر باشند یا بیشتر ثلث مال
از آن آنهاست و اگر فقط یک دختر باشد نصف ارث از آن
اوست، و اگر مرده فرزند دارد، پدر و مادر هر کدام یک
ششم و اگر فرزندی ندارد، تنها وارث او پدر و مادر باشند.
مادر یک سوم ارث و بقیه را پدر می‌برد، و اگر مرده برادر
دارد، یک ششم از آن مادر اوست. همه اینها بعد از انجام
وصیتی است که میت کرده و بعد از دینی است که ادا شده
است. شما نمی‌دانید پدران و فرزندان کدام بیشتر به
نفع شما هستند. این واجبی است که خدا مقرر فرموده و او
دانا و حکیم است.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ
 فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ
 يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ
 لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمْنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ مِّنْ
 بَعْدِ وَصِيَّتِ تَوْصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ
 كَلَلَةً أَوْ امْرَأَةً وَوَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا
 السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ
 مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِّنْ
 اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
 تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا
 خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ

نصف ارث زانتان اگر فرزند نداشته باشند، از آن شماس است
 و اگر فرزند داشته باشند، یک‌چهارم از آن شماس است. البته
 این بعد از انجام وصیت و ادای دین اوست، و برای زانتان
 یک‌چهارم ارث شماس است. اگر فرزند نداشته باشید و اگر
 برای شما فرزندی باشد، یک‌هشتم می‌برند. و این بعد از
 انجام وصیتی است که کرده‌اید و بعد از ادای دین است، و
 اگر مرد بمیرد و برادران و خواهران از او ارث ببرند، یا زنی
 بمیرد و برادر و یا خواهری داشته باشد هریک از آنها یک
 ششم ارث می‌برند، و اگر بیش از یکی باشند، همه آنها یک
 سوم ارث را به طور مشترک بین هم تقسیم می‌کنند، بعد از
 وصیتی که از پیش شده و دینی که ادا گشته و ضرری به
 کسی وارد نشده باشد. سفارشی است از جانب پروردگار و
 او آگاه و بردبار است.

اینها حدود الهی است و هر که اطاعت خدا و رسول او را
 کند، در بهشتهایی خواهد بود که آب از زیر درختان آنها
 جاری است و برای همیشه در آن می‌باشد و این رستگاری
 بزرگی است.

و هر که خدا و رسول او را نافرمانی کند و از حدود الهی
 تجاوز نماید، برای همیشه در آتش خواهد بود و عذابی
 ذلت‌بار دارد.

وَالَّتِي يَأْتِيَنَّ الْفَحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ
أَرْبَعَةً مِّنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىٰ
يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا

زنانی که از شما کار بد می‌کنند، چهار گواه از خودتان علیه آنها طلب کنید. اگر گواهی دادند، آنها را در خانه حبس کنید تا بمیرند یا اینکه خداوند راهی برای آنها قرار دهد.

وَالَّذَانِ يَأْتِيَنَّهَا مِنْكُمْ فَاعْذُوهُمَا فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا
فَاعْرِضْهُمَا لِلَّهِ إِنْ أَرَادَ اللَّهُ كَانَ تَوَابًا رَّحِيمًا

مرد و زنی که مرتکب عمل بد شدند، آنها را مجازات کنید. اگر توبه کردند و خود را اصلاح نمودند، آنها را به حال خود بگذارید؛ زیرا که خداوند توبه‌پذیر و مهربان است.

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ
يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا

توبه از برای کسانی است که از روی نادانی مرتکب گناهی شده‌اند و خیلی زود توبه می‌کنند. خداوند توبه این نوع افراد را می‌پذیرد و خدا دانا و حکیم است.

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ
أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْعَنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ
كُفَّارًا أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

توبه از کسانی که تا آستانه مرگ مرتکب گناه می‌شوند و آنگاه تصمیم به توبه می‌گیرند و می‌گویند: هم اینک توبه کردیم، پذیرفته نمی‌شود و نیز آنها که در حال کفر می‌میرند، توبه برای آنها نیست. برای اینها عذابی دردناک مهیا ساخته‌ایم.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا
وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذَهَبُوا بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ
فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

ای اهل ایمان! برای شما حلال نیست که از زنان به اکراه ارث ببرید و بر آنها سخت‌گیری نکنید تا بخشی از آنچه را به آنها داده‌اید پس بگیرید، مگر آنکه کار زشت آشکاری انجام دهند، با آنها خوش‌رفتاری کنید و اگر از زندگی با آنها کراهت دارید، چه بسا که چیزی را کراهت داشته باشید؛ ولی خداوند در آن خیر فراوان قرار داده است.

وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَسْتَبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَعَاتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ
فِنظَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهْتِنَا وَإِنَّمَا
مُبِينًا

و اگر تصمیم گرفتید زنی را جایگزین همسر خویش کنید، مهر فراوانی که به او داده‌اید پس نگیرید. آیا برای پس گرفتن، به تهمت و گناه آشکار متوسل می‌شوید؟!

وَكَيفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ
مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا

و چگونه آن را می‌گیرید در حالی که شما به هم رسیده‌اید و زنان از شما پیمان محکمی گرفته‌اند.

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ
سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا

با زنهایی که پدران شما با آنها ازدواج کرده‌اند ازدواج نکنید، مگر آنچه در زمان جاهلیت رخ داده که این کار زشت و نفرت‌انگیز و راه بدی است.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ
وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ
وَأُمَّهَاتُكُمْ الَّتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضْعَةِ
وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبِّبَاتُكُمْ الَّتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّنْ
نِّسَائِكُمُ الَّتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ
أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

ازدواج با مادران و دختران و خواهران و عمه‌ها و خاله‌ها و برادرزادگان و خواهرزادگان شما و مادرانی که شما را شیر داده‌اند و خواهران شیرری شما و مادران زنتان و دختران همسران که پرورش‌یافتگان شما به شرط آنکه با آن همسر نزدیکی کرده باشید، بر شما حرام می‌باشند و اگر با آن همسر نزدیکی نکرده باشید، دخترانشان بر شما حرام نیستند. ازدواج با همسران فرزندانان که از نسل شما هستند و جمع بین دو خواهر حرام است، مگر آنچه در زمان جاهلیت رخ داده که خداوند بخشنده و مهربان است.

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَاءَ ذَٰلِكُمْ أَن تَبْتَغُوا
 بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ
 مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا
 تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
 حَكِيمًا

وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَن يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ
 الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّن فَتْيَتِكُمْ
 الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِّن بَعْضٍ
 فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
 مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسْفِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا
 أَحْصِنْتُمْ فَإِنَّ أْتَيْنَ بِفَحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى
 الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ
 وَأَن تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ
 قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

ازدواج با زنان شوهردار حرام است مگر آنها را که هنگام اسارت مالک شده‌اید اینها نوشته خدا درباره شماست و غیر از اینها برای شما حلال است که با ثروت خود آنان را انتخاب کنید، در حالی که پاکدامن باشید و از زنا خودداری نمایید. با زنهایی که ازدواج موقت می‌کنید، باید مهر آنها را به عنوان یک امر واجب بپردازید و اگر پس از تعیین مهریه واجب با رضایت کم و زیاد کنید مانعی ندارد؛ زیرا که خداوند آگاه و حکیم است.

و هر که را توانایی آن نباشد که با زنان پاکدامن و با ایمان ازدواج کند، می‌تواند با کنیزان با ایمان ازدواج نماید و خدا به ایمان شما آگاه‌تر است. بعضی از شما از بعضی دیگری پس این ازدواج باید به اجازه مالک کنیزان صورت گیرد و مهر آنها را به شایستگی بپردازید تا پاکدامن باشند؛ نه زنکار و نه دوست پنهانی بگیرند و چون شوهردار شدند، اگر کار بدی مرتکب شدند، مجازاتشان نصف زنان آزاد است. این ازدواج با کنیزان برای کسی است که بترسد در رنج افتد و اگر صبر کنید، برای شما بهتر است که خدا بخشنده و مهربان است.

خداوند می‌خواهد روشهای آنهایی که پیش از شما بودند برای شما بیان نماید و بدان هدایت نماید و شما را ببخشد و خدا دانا و حکیم است.

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا

و خدا می‌خواهد که شما را ببخشد؛ ولی شهوت‌پرستان می‌خواهند که شما گرفتار لغزش شوید؛ آن هم لغزشی بزرگ.

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا

خداوند می‌خواهد کار را بر شما آسان نماید زیرا که این انسان ضعیف خلق شده است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم
بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَلَا
تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

ای اهل ایمان! اموال یکدیگر را از راه باطل نخورید، مگر آنکه تجارتی از روی رضایت انجام دهید و یکدیگر را نکشید که خدا با شما مهربان است.

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصَلِّيهِ نَارًا وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

و هرکس به مال و جان مردم از روی دشمنی و ظلم دست بزند، به زودی او را در آتش می‌اندازیم و این برای خداوند آسان است.

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا

اگر از گناهان کبیره‌ای که نهی شده‌اید اجتناب نمایید، از گناهان دیگر شما گذشت می‌نماییم و در جایگاهی گرامی شما را وارد می‌کنیم.

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ
نَصِيبٌ مِّمَّا كَتَبُوا^{طه} وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا كَتَبْنَ^ع
وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ^ع إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

آن چیزهایی را که خدا به وسیله آنها شما را بر یکدیگر برتری داده آرزو نکنید. برای مردان از آنچه کسب کرده‌اند، بهره‌ای هست و برای زنان از آنچه کسب کرده‌اند بهره‌ای خواهد بود. از کرم پروردگار درخواست کنید که خدا به همه چیز آگاهی دارد.

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِي مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ^ع وَالَّذِينَ
عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَعَاتُوهُمْ^ع نَصِيبَهُمْ^ع إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدًا

برای همه وارثان از میراث پدر و مادر و نزدیکان سهمی قرار دادیم. با آنان که پیمان بسته‌اید، سهم آنها را بپردازید که پروردگار بر هر کار و هر چیزی شاهد است.

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَنِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَأَضْرِبُوهُنَّ ^ط فَإِنِ اطَّعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ^ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا

۴
نساء،
۳۴
۱۷۶/
۶۷ ر

وَإِنِ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِن يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ^ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا

۳۵

وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ^ط إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَلًا فَخُورًا

۳۶
حزب
۳۴

الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ^ط وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

۳۷

مردان، قیام‌کننده به امور زنان هستند. این به خاطر آن است که خداوند بعضی را نسبت به بعض دیگر برتری‌هایی داده است و نیز به خاطر آنکه از ثروت خویش خرج کنند؛ بنا بر این زنان شایسته فرمانبرند و در نبود همسر به آنچه خدا به حفظ آن امر فرموده، حافظ حقوق شوهرند. زانی را که از سرکشی آنها می‌نرسید، ابتدا نصیحت کنید. بعد در بستر از آنها دوری جویید. آنگاه آنها را تنبیه نمایید و اگر دست از سرکشی برداشتند، بر آنها ظلم روا مدارید؛ زیرا که خدا بلندمرتبه و بزرگ است.

و اگر نگران جدایی بین آنها هستید، از خانواده شوهر یک داور و از خانواده زن دآوری انتخاب کنید. اگر خواهان صلح باشند، خداوند بین آن دو الفت می‌دهد، زیرا که پروردگار دانا و آگاه است.

بندگی خدا کنید و چیزی را شریک او قرار ندهید و به پدر و مادر و خویشاوندان و یتیمان و مستمندان و همسایگان نزدیک و همسایگان دور و هم‌صحبتان صمیمی و در راه مانده و بردگانی که مالک آنها هستید، احسان کنید که خداوند انسانهای متکبر و فخر فروش را دوست نمی‌دارد.

آنان که بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وادار می‌سازند و آنچه را که خداوند از جانب فضلش به آنها عنایت کرده کتمان می‌کنند، ما برای کافران عذاب خوارکننده‌ای آماده ساخته‌ایم.

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا
بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ وَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا
رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً يُّضَعِفْهَا
وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ
هَؤُلَاءِ شَهِيدًا

يَوْمَئِذٍ يُوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصُوا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ
الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ
تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ
تَغْتَسِلُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ
مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايِبِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَفْوًا غَفُورًا

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ
الضَّلَالََةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ

آنان که ثروت خود را در برابر چشم مردم انفاق می‌نمایند و به خدا و روز قیامت اعتقاد ندارند و هر که شیطان همنشین او باشد، همنشین بسیار بدی خواهد داشت.

چه می‌شد که آنها به خدا و روز قیامت ایمان می‌آوردند و از آنچه خداوند بدانها روزی داده، انفاق می‌کردند و پروردگار به کار آنها آگاه است.

خداوند به اندازه ذره‌ای به کسی ظلم نمی‌کند؛ اگر کار نیکی باشد، آن را چند برابر می‌کند و از جانب خویش پاداش بزرگ می‌دهد.

آن زمان چگونه است که از هر امتی گواهی بیاوریم و ترا بر این امت گواه خواهیم.

در آن روز آنان که راه کفر را انتخاب کردند و نافرمانی رسول را نمودند، آرزو می‌کنند با خاکهای زمین یکسان بودند؛ در حالی نمی‌توانند سخنی را از خدا پنهان نمایند.

ای اهل ایمان! در حال مستی به نماز نزدیک نشوید تا بدانید چه می‌گویید و نیز در حال جنابت به نماز نزدیک نشوید، مگر مسافر باشید تا غسل کنید و اگر بیمار بودید یا آنکه در سفر هستید و یا هنگامی که یکی از شما از قضای حاجت برگشت و یا با زنان تماس داشته و به آب دسترسی نداشته‌اید، با خاک پاکیزه تیمم کنید؛ صورت و دستهای خویش را مسح کنید که خدا بخشاینده و آمرزنده است.

آیا ندیدی آنان را که از کتاب بهره‌ای به آنها داده شده، خریدار گمراهی گشتند و تصمیم دارند شما را نیز گمراه نمایند؟!؛

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا

و پروردگار، دشمنان شما را بهتر می‌شناسد و خدا برای دوستی و یاری شما کافی است.

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْمَعُ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِالسِّنْتِهِمْ وَطَعْنَا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَسْمَعُ وَأَنْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا

بعضی از یهودیان، کلمات الهی را از جای خود تغییر داده و می‌گویند: شنیدیم و نافرمانی کردیم. و به پیامبر گویند: بشنو، و هرگز نشنوی. رعایتمان کن. با زبان خود به دین خدا طعنه می‌زنند، ولی اگر می‌گفتند: شنیدیم و فرمان بردیم و بشنو و به ما نظر کن، برای آنها بهتر و درست‌تر بود؛ و لیکن خداوند آنها را به خاطر کافر شدنشان لعنت کرد و جز اندکی از آنان ایمان نمی‌آورند.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ ءَامِنُونَ بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرَدَّهَا عَلَيَّ أَدْبَارَهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا

ای مردمی که به شما کتاب داده‌اند! به آنچه نازل کرده‌ایم که تصدیق‌کننده معتقدات شماست، ایمان بیاورید پیش از آنکه چهره‌هایتان را محو کرده و صورتها را واژگون نمایم و یا آنکه بر شما مثل اصحاب سبت لعنت فرستیم که فرمان خدا واقع شدنی است.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا

خداوند شرک به خود را نمی‌بخشد و غیر شرک را برای هر که بخواهد می‌بخشد و هر که برای خدا شریکی قائل شود گناه بزرگی مرتکب شده است.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا

آیا ندیدی آنانی را که خود را به پاکیزگی می‌ستانند؛ بلکه خدا هر که را بخواهد پاکیزه می‌نماید و به اندازه نخ هسته خرمایی به کسی ستم نمی‌کند.

أَنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا

نگاه کن چگونه به خدا دروغ می‌بندند و برای مجازات آنها همین گناه آشکار کافی است.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا

آیا ندیدی آنانی را که بهره‌ای از کتاب به آنها دادند؛ ولی به دو بت جبت و طاغوت ایمان آوردند و درباره کافران می‌گویند: این گروه از اهل ایمان هدایت‌یافته‌ترند.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ
نَصِيرًا

اینان همان مردمی هستند که خدا آنها را لعنت کرده و هر
که را خداوند لعنت کند هرگز کسی یابری برای او نخواهد
یافت.

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا

آیا آنها را از این حکومت بهره‌ای هست که پوسته هسته
خرمایی به مردم ندهند.

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ
آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَاتَيْنَاهُمْ مُلْكًا
عَظِيمًا

آیا به مردم نسبت به آنچه خداوند از جانب فضلش به آنها
داده حسادت می‌ورزند؟! ما به خاندان ابراهیم کتاب و
حکمت دادیم و به آنها حکومتی بزرگ عنایت کردیم.

فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِءِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ
سَعِيرًا

بعضی به او ایمان آوردند و بعضی از او روی برگرداندند و
آتش شعله‌ور دوزخ برای آنها کافی است.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا كَلَّمَآ
نَضَجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا

آنان که آیات ما را انکار کردند، به زودی آنها را وارد آتش
کنیم، که هر وقت پوست بدنشان بسوزد، پوستهای جدید
در بدنشان برویانیم تا سختی عذاب را بچشند؛ زیرا که
خداوند قدرتمند و حکیم است.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ
مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا

و آنان که ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام داده‌اند، به
زودی در بهشتی آنها را وارد می‌سازیم که نه‌رها از زیر
درختان آن جاری است و برای همیشه در آن می‌مانند و
برای آنها همسرانی پاکیزه خواهد بود و آنها را در سایه‌ای
گسترده جای می‌دهیم.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا
حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا
يَعِظُكُمْ بِهِءِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا

خداوند به شما فرمان می‌دهد که امانتها را به اهلسش بدهید
و هرگاه بین مردم داوری می‌کنید از روی عدالت حکم کنید.
چه نیک است این چیزهایی که خداوند شما را بدان نصیحت
می‌کند که پروردگار شنوا و بیناست.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي
الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ
وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ
وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

ای اهل ایمان! از خدا و رسول و اولی الامر خویش فرمان
برید و اگر در کاری به نزاع افتادید، اگر به خدا و روز
قیامت معتقد هستید، آن را به خدا و رسول ارجاع دهید که
البتة این برای شما بهتر و خوش‌عاقبت‌تر است.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا
أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ
أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۗ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا
بَعِيدًا

آیا نمی‌بینی آنان را که گمان دارند به آیین تو و آیین‌های
قبل ایمان آورده‌اند و می‌خواهند طاغوت را به داوری طلب
کنند با اینکه به آنها فرمان داده شده که به طاغوت کافر
شوند، شیطان می‌خواهد گمراهشان کند. آن هم گمراهی
دور.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ
الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا

وقتی به آنها گفته می‌شود: به آنچه پروردگار نازل فرموده و
به سوی رسول بیاوید، می‌بینی که منافقین چگونه به اصرار
از تو روی برمی‌گردانند.

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ
جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا

پس چرا وقتی به خاطر کارهایی که در گذشته انجام
داده‌اند، گرفتار مصیبتی می‌شوند، پیش تو می‌آیند و به
خدا قسم می‌خورند که ما جز نیکی و توافق را طالب
نبودیم؟!

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ
وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا

اینها مردمی هستند که خداوند می‌داند در دلهایشان
چیست. از آنها اعراض کن و آنان را موعظه کن و با سخنانی
گویا درباره آنچه در دلهایشان می‌گذرد، با آنها صحبت کن.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ
ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ
الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا

هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر آنکه به فرمان پروردگار از
وی اطاعت شود و اگر آنها هنگامی که به خود ستم نمودند
پیش تو می‌آمدند و از خداوند طلب بخشش می‌نمودند،
پیامبر برای آنها طلب بخشش می‌نمودند، در این موقع
خداوند را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتید.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ
لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

نه به پروردگارت سوگند، اینها ایمان نخواهند آورد تا ترا
در اختلافات خود حاکم کنند. آنگاه از آنچه حکم کرده‌ای در
دلهایشان کدورتی نیابند و تسلیم واقعی خواهند شد.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا

وَإِذَا لَأَتَيْنَهُمْ مِّن لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا

وَأَهْدَيْنَهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَٰلِمًا

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ انفِرُوا جَمِيعًا

وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَّيَبْطِئَنَّ فَإِنْ أَصَابَكُمْ مُّصِيبَةٌ قَالْ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَعَهُمْ شَهِيدًا

وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَنْ لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

و اگر به آنها فرمان می‌دادیم که خودتان را بکشید و یا از شهرهای خود خارج شوید، عده کمی از آنها چنین می‌کردند و اگر آنها نصیحت‌های الهی را به کار می‌بستند، برای آنها بهتر و ثبات قدم آنها محکم‌تر بود.

در این هنگام از جانب فضل خویش پاداشی بزرگ به آنها می‌دادیم.

و آنان را به راه راست راهنمایی می‌کردیم.

و هر که خدا و رسول را اطاعت کند، همنشین آنهاست که خداوند بدانها نعمت داده از پیامبران و راستگویان و شهیدان و شایستگان، و چه رفیقانی نیکو هستند.

این کرم از ناحیه پروردگار است و علم خدا کفایت می‌کند.

ای اهل ایمان! احتیاط را از دست ندهید و در گروه‌های چنگانه و یا دسته جمعی به سوی دشمن حرکت کنید.

بعضی از شما هستند که به کندی حرکت کرده و اگر بر شما مصیبتی وارد شود می‌گویند: خدا به من لطف فرمود که با آنها حاضر نبودم.

و اگر فضل خدا شامل حال شما شود می‌گویند: همانند کسی که هیچ دوستی و ارتباطی میان شما و آنها نبوده، ای کاش ما هم با آنها به جهاد می‌رفتیم و به رستگاری بزرگ می‌رسیدیم.

کسانی در راه خدا جهاد می‌کنند که زندگی دنیا را به آخرت می‌فروشند و هر که در راه خدا جهاد نماید و کشته شود و یا پیروز گردد، پاداش بزرگی به او خواهیم داد.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا

چرا در راه خدا و در راه آن مردمی ناتوان از مردان و زنان و کودکان که گویند: پروردگارا! ما را از این شهر ستمگران بیرون ببر و برای ما از جانب خود برای ما حمایت کننده‌ای تعیین فرما و از جانب خود برای ما یابوری قرار ده جهاد نمی‌کنید؟!

الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا

اهل ایمان در راه خدا جهاد می‌کنند و کافران در راه قدرتهای ستمگر می‌جنگند؛ بنا بر این با دوستان شیطان بجنگید که نیرنگ شیطان بسیار ضعیف است.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا

آیا نمی‌نگری به آن مردمی که وقتی به آنها گفته شد: اکنون دست از جنگ بردارید و نماز را برپا دارید و زکات را بپردازید، و هنگامی که جهاد بر آنها مقرر شد گروهی از آنها از مردم ترسیدند، مانند ترس از خدا و یا شدیدتر از آن و گفتند: پروردگارا! برای چه جهاد را برای ما مقرر فرمودی و چه بهتر این فرمان مدتی به تأخیر می‌افتاد. بگو: زندگی دنیا اندک است و آخرت برای آنکه تقوا پیشه سازد بهتر است و به اندازه نخ هسته خرمایی ستم نخواهد دید.

أَيُّنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلُّ مَنْ عِنْدَ اللَّهِ فَمَالٍ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا

هر کجا باشید، مرگ شما را می‌یابد؛ اگر چه در برجهای سخت بنیان سکونت نمایید. اینها هر موقع به نیکی رسند، می‌گویند: این از جانب خداست و هرگاه گرفتار بدی شوند، می‌گویند: این از جانب توست. بگو: همه از جانب خداست. چرا این گروه از درک هر سخن محرومند؟!

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

آنچه از نیکی‌ها به تو رسد، از جانب پروردگار است و آنچه از بدیها به تو رسد، از خود توست و ما تو را پیام‌آور برای مردم فرستادیم و گواهی خدا کافی است.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا

هر که اطاعت رسول را نماید، خدا را اطاعت کرده و هر که روی برگرداند، ما ترا به نگهبانی آنها نفرستاده‌ایم.

می‌گویید: اطاعت. ولی همین‌که از پیش تو می‌روند، گروهی از آنها شبانه دور هم جمع شده و خلاف گفته تو را می‌گویند و پروردگار آنچه در مجلس شبانه می‌گویند می‌نویسد؛ بنا بر این از آنها روی برگردان و بر خدا توکل کن که تکیه‌گاه بودن خدا کافی است.

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا

۸۱

آیا تفکر در قرآن نمی‌کنید که اگر از جانب غیر خدا بود، اختلاف فراوان در آن می‌یافتید.

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْعَانَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا

۸۲

آنان مردمی هستند که وقتی اخباری از امنیت و یا وحشت و ترس به آنها می‌رسد انتشار می‌دهند، در حالی که اگر آن را به پیامبر و اولی الامر بازگردانند از مطالب آن آگاه خواهند شد و اگر فضل و رحمت خدا شامل حال شما نمی‌شد، جز اندکی از شما همگی پیروی شیطان می‌کردید.

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا

۸۳

پس در راه خدا جهاد کن و تو فقط مسئول خود هستی و اهل ایمان را تشویق به جهاد کن؛ شاید خداوند آسیب کافران را از شما بردارد و خداوند آسیب‌رسانی و انتقامش شدیدتر است.

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضْ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِيَ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنْكِيلًا

۸۴

هرکس واسطه خوبی شود، بهره‌ای از آن خواهد برد و هر که واسطه بدی شود، بهره‌ای از آن خواهد برد و خداوند بر همه چیز مراقب است.

مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا

۸۵

هرگاه به شما درودی گفتند درودی بهتر از آن پاسخ گویند، یا همان را جواب دهید؛ زیرا خداوند حسابگر همه چیز است.

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

۸۶

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُم بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يُقْتَلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ فَإِنْ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَالْقَوَا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا

سَتَجِدُونَ ءَاخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رَدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكَسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ وَيَكْفُرُوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا

خداى يكتا كه خدایى جز او نیست، همه شما را در روزى كه تردیدى در آن نیست جمع خواهد كرد و چه كسى از خدا راستگوتر است.

چرا درباره منافقين كه پروردگار به خاطر كارهاى كه کرده‌اند آنها را واژگون نموده دو گروه شده‌اید؟! مگر مى‌خواهید آنهاى را كه خداوند گمراه کرده هدایت نمایید و آنكه خدا گمراهش ساخته راه نجاتى برايش نخواهى یافت.

آنها دوست دارند كه شما مثل آنان كافر شوید و همانند هم گردید. از بين آنها دوست انتخاب نكنید تا در راه خدا مهاجرت نمايند و اگر مخالفت كردند، آنها را هر كجا يافتيد بگيريد و به قتل برسانيد و هيچ‌گاه از آنان برای خود دوست و ياور انتخاب ننماييد.

مگر آنهاى كه با يکى از هم‌پيمانان شما ارتباط دارند و پيمان بسته‌اند و يا پيش شما آمده‌اند و از جنگ با شما يا مردم خودشان كه دشمنان شما هستند، هر دو خوددارى كنند و از جنگ دلتنگ باشند. اگر خدا مى‌خواست آنها را بر شما مسلط مى‌كرد و با شما جنگ مى‌كردند. پس هرگاه از شما كناره گرفتند و با شما جنگ نكردند و تسليم شما شدند، خداوند اجازه تعرض به آنها را نمى‌دهد.

گروهى ديگرى را خواهيد يافت كه مى‌خواهند شما را مطمئن كنند و قوم خود را نيز مطمئن سازند؛ ولى وقتى كه راه فتنه باز شد با سر در آن مى‌افتند. اگر آنها از جنگ با شما كنار نرفتند و پيشنهاد صلح نكردند و دست از شما برنداشتند، هر كجا آنان را يافتيد اسير كنيد و به قتل رسانيد. ما شما را بر آنها تسلطى آشكار داده‌ايم.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنَ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنَ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

:۴
نساء
۹۲
/۱۷۶
۷۴ر

وَمَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا

۹۳

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبَتَّعُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

۹۴

مؤمن حق ندارد مؤمنی را جز از روی خطا به قتل برساند و اگر به خطا کشت، باید برده مؤمنی را آزاد کند و خون بهای او را به خانواده‌اش بپردازد، مگر اینکه خانواده مقتول خون بها را ببخشد. اگر فرد کشته‌شده از خاندان دشمنان شماسست؛ ولی مؤمن است، تنها کفاره آزاد کردن برده مؤمن کفایت می‌کند و اگر از خاندان کفاری است که با مسلمانان هم‌پیمانند، باید علاوه بر آزاد کردن برده مؤمن، خون بهای او را نیز به بازماندگانش بپردازد و اگر برده‌ای نیابد، باید دو ماه پی در پی روزه بگیرد. این توبه الهی است که خدا دانا و حکیم است.

و هر که مؤمنی را از روی عمد به قتل برساند، مجازاتش جهنم است و برای همیشه در آن می‌ماند و خداوند بر او غضب و لعن کند و عذابی بسیار بزرگ برایش مهیا سازد.

ای اهل ایمان! هنگامی که در راه جهاد قدم برمی‌دارید، به تحقیق پردازید و به آنانی که اظهار اسلام می‌کنند نگویند مسلمان نیستید تا لوازم زندگی را به دست آورید؛ در حالی که نزد پروردگار غنیمتهای فراوانی هست. گرچه در گذشته شما هم این گونه بودید و خدا بر شما منت گذاشت؛ پس به تحقیق پردازید که خداوند به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ
وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ
الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكَلَّا
وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ
أَجْرًا عَظِيمًا

:۴
نساء
۹۵
/۱۷۶

دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

۹۶

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمُ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ
كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ
أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
وَسَاءَتْ مَصِيرًا

۹۷
۷۵

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا
يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا

۹۸

فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا
غَفُورًا

۹۹

وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعِمًا كَثِيرًا
وَسِعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ
يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا

۱۰۰
حزب
۳۸

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنَّ خِفْتُمْ أَنْ يُفْتِنَكُمْ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا

۱۰۱
۷۶

آنانی که از اهل ایمان بدون هیچ عذری در جهاد شرکت نمیکنند، با آنان که با مال و جان خود در راه خدا جهاد می‌نمایند یکسان نیستند؛ خداوند جهادکنندگان با مال و جان را بر آنهایی که از شرکت در جهاد خودداری می‌کنند رتبه و مقام برتری بخشیده و همه را وعده نیکو داده و جهادگران را بر قاعدین پاداش بزرگی عنایت فرموده است.

اینجا درجات و بخشش و رحمت اوست و خدا بخشنده و مهربان است.

آنانی که فرشتگان در حالی که به خود ظلم روا داشته‌اند جانشان را بگیرند و پرسند: چگونه بودید؟ گویند: ما در روی زمین مردمی ضعیف بودیم. به آنها گویند: آیا زمین خدا وسیع نبود تا مهاجرت کنید؟! اینجا جایگاهشان جهنم است و بازگشت آنها به بد جایگاهی است.

مگر آن ضعیفان از مردان و زنان و کودکان که چاره‌اندیش نبودند و راه نجاتی نمی‌یافتند،

شاید خداوند اینها را مشمول بخشش خود قرار دهد که او بخشنده و آمرزنده است.

و هر که در راه خدا مهاجرت نماید، در روی زمین نقاط امن و گشایش کارهای فراوانی را خواهد یافت و هر که از خانه‌اش به قصد هجرت به سوی خدا و رسول او بیرون آید و در این بین مرگ به سراغ او آید، پاداش او با خداست و خدا بخشنده و مهربان است.

و هنگامی که مسافرت می‌کنید، مانعی ندارد که نماز را شکسته به جا آورید، اگر از خطر کافران ترس دارید؛ زیرا کافران دشمن آشکار شما هستند.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ ۗ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَىٰ مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ ۗ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

۴:
تساء
۱۰۲
۱۷۶

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۗ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا

۱۰۳

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۗ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

۱۰۴

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرْنَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُن لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا

۱۰۵
۷۷

و هنگامی که بین رزمندگان هستی و برای آنها نماز جماعت برپامی‌داری مسلمانان به دو گروه تقسیم می‌شوند؛ گروهی با حمل اسلحه با تو به نماز مشغول شوند و گروهی مشغول جهاد شوند و چون سجده رفتند، از پشت سر مراقب دشمن باشند و گروهی دیگر که نماز به جا نیاورده‌اند، بیایند و با تو نماز بخوانند. احتیاط را از دست ندهید و سلاح را زمین نگذارید؛ زیرا کافران دوست دارند که از سلاحها و کالاهای خویش غافل شوید و یکباره به شما حمله نمایند. اگر از باران برای حمل اسلحه به زحمت می‌افتید یا بیمار بودید، مانعی ندارد که اسلحه‌های خود بر زمین گذارید؛ ولی احتیاط را رعایت کنید که خداوند بر کافران عذابی ذلت‌بار مهیا کرده است.

و هر زمانی که نماز را به پایان رساندید، یاد خدا را فراموش نکنید و در حال ایستاده و یا نشسته و هنگامی که به پهلو خوابیده‌اید، به یاد خدا باشید و هر وقت از آسیب دشمن در امان بودید، نماز را کامل به جا آورید؛ زیرا که نماز برای اهل ایمان در وقتیهای معین مقرر شده است.

هیچ‌گاه از تعقیب دشمن سست نشوید و اگر در جنگ با دشمن رنج می‌برید، آنها نیز رنج می‌برند؛ همان‌طور که شما رنج می‌برید. ولی شما از خداوند چیزی را امید دارید که آنها ندارند و خدا آگاه و حکیم است.

ما این کتاب را به حق بر تو نازل کردیم که طبق آنچه خداوند به تو تعلیم داده بین مردم حکم کنی؛ بنا بر این مدافع خیانتکاران مباش.

وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا

از خدا طلب بخشش کن؛ زیرا که خداوند بخشنده و مهربان است.

۱۰۷

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
مَنْ كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا

و از مردمی که به خود خیانت می‌کنند حمایت مکن که پروردگار خیانت‌کنندگان بزهکار را دوست ندارد.

۱۰۸

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ
إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
مُحِيطًا

از مردم خجالت می‌کشند؛ ولی از خدا خجالت نمی‌کشند، در حالی که خداوند همه جا با آنهاست؛ در هنگام شب سخنانی که خدا راضی نیست می‌گفتند و پروردگار به هر چه انجام می‌دهند، احاطه دارد.

۱۰۹

هَآأَنْتُمْ هَآؤُلَآءِ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَوةِ الدُّنْيَا فَمَنْ
يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْ مَّنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ
وَكِيلًا

گیرم شما مردم در این زندگی دنیا از آنها حمایت نمایید. در روز قیامت چه کسی از اینها حمایت می‌نماید و چه کسی وکالت آنها را می‌پذیرد؟!

۱۱۰

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ
اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا

و هر که گناهی مرتکب شود و یا به خود ظلم کند و سپس از خدا طلب بخشش نماید، خدا را بخشاینده و مهربان خواهد یافت.

۱۱۱

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهِ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَكَانَ
اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

و هر که مرتکب گناهی شود، به خود زیان زده است و خدا دانا و حکیم است.

۱۱۲

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ
أَحْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

و هر که خطا و یا گناهی از او سر زند و آن را به گردن بی‌گناهی اندازد، دروغ و گناه آشکاری را انجام داده است.

۱۱۳
۷۸

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ أَن
يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَيْءٍ
وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ
تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا

و اگر فضل و رحمت پروردگار شامل حال تو نمی‌شد، گروهی از دشمنان تصمیم داشتند تو را گمراه کنند. اینها فقط خود را گمراه می‌نمایند و هیچ‌گونه زبانی به تو نمی‌رسانند. پروردگار این کتاب و حکمت را به تو نازل نمود و آنچه نمی‌دانستی به تو آموخت و فضل خدا نسبت به تو بزرگ است.

۴
نساء،
۱۱۴
۱۷۶
حزب
۳۹

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ تَجَوُّهُمْ إِلَّا مَنَ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

در بیشتر آهسته سخن گفتن آنها خیری نیست، مگر آنکه کسی در صدقه دادن و نکویی کردن یا اصلاح بین مردم سخن آهسته گوید و هر که این کار را برای رضای پروردگار انجام دهد، به زودی پاداش بزرگی به او خواهیم داد.

۱۱۵

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ ۗ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

و هر که پس از روشن شدن راه حق برای او با رسول مخالفت کند و غیر راه اهل ایمان را پیروی نماید، او را به آنچه دوست دارد، واگذاریم و به جهنم می‌فرستیم که چه بد جایگاهی است.

۱۱۶
۷۹

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ ۗ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۗ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

خداوند شرک به خود را نمی‌بخشد و کمتر از آن برای هر که بخواهد می‌بخشد و هرکس برای خدا شریک قائل شود، به گمراهی بسیار دوری افتاده است.

۱۱۷

إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ۖ إِلَّا إِنثًا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا

آنچه غیر خدا می‌خوانند یا جمادات، بی‌اثر است و یا شیطان سرکش.

۱۱۸

لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا

خداوند وی را لعنت کرده و او گفته از بندگان تو بهره‌ای معین خواهم گرفت.

۱۱۹

وَلَا ضَلَّتْهُمْ وَلَا مَنِيَّتْهُمْ وَلَا مَرَنَتْهُمْ فَلْيَبْتَئِكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَا مَرَنَتْهُمْ فَلْيَغَيِّرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا

آنها را گمراه نمی‌کنم، آرزومندشان نمی‌نمایم، وادارشان می‌کنم تا گوش چهارپایان را بشکافند و فرمانشان می‌دهم آفرینش خدایی را تغییر دهند. و هرکس به جای پروردگار، شیطان را سرپرست خود قرار دهد، زیان آشکاری کرده است.

۱۲۰

يَعِدُّهُمْ وَيُمَيِّتُهُمْ وَمَا يَعِدُّهُمْ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا

شیطان به آنها وعده می‌دهد و آرزومندشان می‌کند و شیطان جز فریب به آنها وعده نمی‌دهد.

۱۲۱

أُولَٰئِكَ مَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا

اینان جایگاهشان جهنم است و هیچ راه فراری از آن ندارند.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا
وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا

لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ
سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاَتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ مُّحِيطًا

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ
عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتْلَىٰ النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُوْتُونَهُنَّ
مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ
مِنَ الْوَالِدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ
خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا

اهل ایمان و کارهای پسندیده را به زودی در بهشتی
واردشان می‌نماییم که زیر درختانش آب جاری است و برای
همیشه در آن می‌مانند. وعده خدا حق است و چه کسی
راستگوتر از پروردگار است.

نه آرزوهای شما و نه آرزوهای اهل کتاب کارسازند. هر که
کار زشتی مرتکب شود، سزایش را می‌بیند و هیچ‌کس را جز
پروردگار سرپرست و یاور خویش نخواهد یافت.

و آنهایی که اهل ایمان هستند مرد یا زن، اگر کار خوبی
انجام دهند، وارد بهشت خواهند شد و به اندازه پوسته
هسته خرمایی به آنها ستم نمی‌شود.

و چه کسی از جهت دین بهتر از کسی است که به جان مطیع
خدا شده و نیکوکار و پیرو آیین معتدل ابراهیم است؛
ابراهیمی که خداوند او را دوست خود انتخاب نمود.

هر چه در آسمانها و زمین است از آن خداست و خداوند بر
همه چیز احاطه دارد.

درباره زنان از تو فتوا می‌خواهند. بگو: خدا در این باره به
شما فتوا می‌دهد و آنچه از آیات کتاب الهی برای شما تلاوت
شود در حق آنها و دختران یتیم که حقشان را نمی‌دهید و
می‌خواهید که با آنها ازدواج کنید و کودکانی که ناتوانند نیز
به شما فتوا می‌دهد که با یتیمان به عدالت رفتار کنید و هر
چه در کار خیر به جا می‌آورید، خداوند بدان آگاه است.

وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِن تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

و اگر زنی نگران آن بود که شوهرش با او ناسازگار است و قصد دوری دارد گناهی نیست که هر دو، راه صلح و سازش را برگزینند که صلح کردن بهتر است؛ زیرا تنگ‌نظری غریزی انسانهاست و اگر به یکدیگر نیکی کنید و پرهیزکار باشید، خداوند از کارهایی که انجام می‌دهید آگاه است.

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِن تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا

شما نمی‌توانید بین زنها عدالت را رعایت نمایید، اگر چه به طور جدی تمایل داشته باشید؛ بنا بر این تمایل قلبی خود را متوجه یکی نسازید که دیگری را بلاتکلیف واگذارید و اگر اصلاح کنید و پرهیزکاری را پیشه خویش قرار دهید، خداوند بخشنده و مهربان است.

وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّن سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا

و اگر به طلاق از هم جدا شوند، خداوند همه را از فضل و رحمت وسیع خویش بی‌نیاز می‌کند که خدا وسعت‌بخش و حکیم است.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا

هر چه در آسمانها و زمین است از آن پروردگار است. به آنها که پیش از شما کتاب دادیم و به شما سفارش کرده‌ایم که از خدا بترسید و اگر کافر شوید آنچه در آسمانها و زمین است از آن پروردگار است و او بی‌نیاز و ستوده است.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

و آنچه در آسمانها و زمین است از آن خداست و خدا برای تکیه‌گاه بودن کافی است.

إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا

اگر بخواهید همه شما را می‌برد و مردم دیگری را جایگزین شما می‌نماید که خدا به این کار تواناست.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا

هر که ثواب دنیا را طالب است، ثواب دنیا و آخرت نزد پروردگار است و خدا شنوا و بیناست.

۴
نساء
۱۳۵
۱۷۶
حزب
۴۰
۸۱

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ
وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا
أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۗ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَن تَعْدِلُوا
وَإِن تَلَوُّوا أَوْ تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

ای اهل ایمان! به عدالت قیام کنید و به خاطر خدا شهادت
دهید، گرچه علیه خودتان یا پدر و مادر و یا نزدیکان شما
باشد؛ ثروتمند یا فقیر باشد. خداوند نسبت به حال آنها
آگاه‌تر است. از هوای نفس پیروی نکنید تا عدالت را رعایت
نمایید و اگر مخالفت کنید و روی برگردانید، خدا از کارهایی
که انجام می‌دهید آگاه است.

۱۳۶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَالْكِتَابِ
الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِن قَبْلُ
وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۗ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

ای اهل ایمان! به خدا و رسول و کتابی که برای رسول خدا
فرستاد و کتابی که پیش از این فرستاده ایمان آورید و هر
که به خدا و فرشتگان و کتابها و رسولان الهی و روز قیامت
کافر شود، در گمراهی بسیار دوری افتاده است.

۱۳۷

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ
أَزْدَادُوا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيُهْدِيَهُمْ
سَبِيلًا

آنان که ایمان آورده و بار دیگر کافر شده‌اند، آنگاه ایمان
آورده و بار دیگر کافر شده‌اند و بر کفر خود افزودند،
خداوند آنها را نمی‌بخشد و به راه راست هدایت نمی‌کند.

۱۳۸

بَشِيرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

به منافقین بشارت بده که عذابی دردناک خواهند داشت.

۱۳۹

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ
أَيَّبَتُّغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا

آنان که کافران را به جای اهل ایمان دوست خود انتخاب
می‌کنند، آیا عزت را نزد کافران می‌جویند، در حالی که همه
عزت نزد خداست.

۱۴۰

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَن إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ
يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَعْدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا
فِي حَدِيثِ غَيْرِهِ ۗ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلُهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ
الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا

در کتاب خدا به شما نازل شده که وقتی می‌شنوید افرادی
به آیات الهی کفر می‌ورزند و مسخره می‌کنند، با آنها
ننشینید تا سخن دیگری بگویند؛ وگرنه شما هم مثل آنها
هستید و خدا منافقین و کافران را یکجا در جهنم جمع
خواهد کرد.

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فِتْحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعَكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا

:۴
نساء
۱۴۱
/۱۷۶

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا

۱۴۲
۸۲

مُذَبَذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا

۱۴۳

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا

۱۴۴

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا

۱۴۵

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

۱۴۶

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَعَامَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا

۱۴۷

همان منافقانی که مراقب اوضاع شما هستند، اگر پیروزی نصیب شما شود، گویند: مگر ما با شما نبودیم. و اگر کافران را بهره‌ای از جنگ باشد، گویند: مگر مراقب شما نبودیم و از اهل ایمان شما را محفوظ نداشتیم. خداوند در روز قیامت بین شما حکم خواهد کرد و هیچ‌گاه خدا نمی‌خواهد که کافران بر اهل ایمان راه سلطه داشته باشند.

منافقین می‌خواهند که خدا را فریب دهند، در حالی که او آنها را فریب می‌دهد و هنگامی که به نماز می‌ایستند در حال کسالت می‌ایستند؛ با مردم ریا می‌کنند و خدا را جز اندکی یاد نمی‌کنند.

بین اهل ایمان و کافران سرگردانند؛ نه با آن گروهند و نه با این گروه و هر که را خداوند گمراهش کند، راه هدایتی برای او نخواهی یافت.

ای اهل ایمان! کافران را دوست انتخاب نکنید در حالی که مؤمنین را رها نمایید. آیا می‌خواهید برای خدا بر ضد خودتان دلیلی آشکار به وجود آورید؟!

منافقین در پست‌ترین نقطه جهنم هستند و برای آنان یابوری نخواهی یافت.

مگر آنهایی که توبه کرده و خود را اصلاح نموده و اعتصام به پروردگار کرده و دین خود را برای رضای او خالص گردانیده، در این صورت در صف اهل ایمان می‌باشند و خداوند به زودی اهل ایمان را پاداشی بزرگ عنایت خواهد کرد.

اگر شکر کنید و مؤمن باشید، خدا را با عذاب نمودن شما چه‌کار؟! خداوند شکر شما را می‌پذیرد و آگاه است.

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلِمَ وَكَانَ
اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا

خداوند دوست ندارد که کسی با صدای بلند بدگویی کند، مگر آنکه به او ظلم شده باشد و خدا شنوا و آگاه است.

۱۴۹

إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَفْوًا قَدِيرًا

اگر کار خیر را آشکار و یا پنهان بجا آورید و یا از بدی دیگران گذشت نمایید، خدا نیز بخشنده و تواناست.

۱۵۰

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا
بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ
وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا

آنان که به خدا و رسولان او کافر می‌شوند و می‌خواهند که بین خدا و رسولانش جدایی اندازند و گویند به بعضی ایمان می‌آوریم و به بعضی کافر شویم و می‌خواهند در این میان راهی پیدا کنند.

۱۵۱

أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
مُهِينًا

به راستی اینها کافرند و ما برای کافران عذابی خوارکننده آماده ساخته‌ایم.

۱۵۲

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ
أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

و آنانی که به خدا و رسولان او ایمان می‌آورند و بین هیچ‌یک از آنها جدایی نمی‌اندازند، پاداش ایشان را خواهیم داد که خدا بخشنده و مهربان است.

۱۵۳
۸۳ر

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ
فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَعَاتَيْنَا مُوسَىٰ
سُلْطَانًا مُّبِينًا

اهل کتاب از تو درخواست می‌کنند تا نوشته‌ای از آسمان بر آنها نازل کنی. از موسی بزرگتر از این را خواستند. گفتند: خدا را آشکارا به ما نشان بده، و به خاطر همین ستمی که کردند، صاعقه آسمانی آنها را فرا گرفت و بعد از آن معجزات که برای آنها آمده بود گوساله را پرستیدند. از آن گذشت نمودیم و موسی را دلیلی آشکار عنایت کردیم.

۱۵۴

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ
سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ
مِيثَاقًا غَلِيظًا

و کوه طور را برای گرفتن پیمان بالای سر آنها بلند گردانیدیم و به آنها گفتیم: از این در، سجده‌کنان وارد شوید و گفتیم از حکم روز شنبه تجاوز نکنید و از آنها پیمان محکم گرفتیم.

فَمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمْ
الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ
عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا

وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَنًا عَظِيمًا

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ
وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ
أَخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا
اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ
الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِدًا

فَيُظْلَمُ مِنْ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ
لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا

وَأَخَذَهُمُ الرَّبُّوْا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ
بِالْبَطْلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

لَكِنِ الرَّسَّخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا
أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ
وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا

ولی وقتی پیمان شکستند و آیات الهی را انکار کردند و پیامبران را به ناحق کشتند و گفتند که دلهای ما نمی‌فهمد، این خدا بود که به خاطر کفر آنها بر دل‌هایشان مهر زد و جز اندکی از آنها ایمان نیاوردند.

و نیز به خاطر کفرشان و حرفی که درباره مریم زدند که تهمتی بزرگ بود.

و نیز به سبب دروغی که گفتند، ما مسیح عیسی پسر مریم را که رسول خدا بود کشتیم در حالی که نه او را کشتند و نه به صلیب کشیدند و به اشتباه افتادند و آنهایی که درباره مسیح اختلاف کردند، خودشان در شک بودند، آگاه به آن نبودند و فقط از گمان خود پیروی می‌کردند و قطعاً او را نکشتند.

بلکه پروردگار او را به سوی خود بالا برد و خدا مقتدر و حکیم است.

هیچ‌کس از اهل کتاب نیست مگر آنکه پیش از مرگ خویش به مسیح ایمان می‌آورد و در روز قیامت مسیح بر آنها گواه خواهد بود.

به خاطر ظلمی که یهود کردند و مردم بسیاری را از راه خدا بازداشتند، قسمتی از چیزهای پاک را که بر آنها حلال بود، حرام کردیم.

و نیز به خاطر ربا گرفتن در حالی که از آن نهی شده بودند و همچنین از این جهت که ثروت مردم را از طریق باطل می‌خوردند و ما برای کافران آنها عذابی دردناک آماده ساخته‌ایم.

لکن دانشمندان و اهل ایمان آنها که به آنچه بر تو نازل شده و آنچه پیش از تو نازل شده ایمان دارند و نمازگزاران و زکات دهندگان و ایمان‌آوردگان به خدا و روز قیامت را به زودی پاداش بزرگ خواهیم داد.

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ
بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ
وَعَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا

ما بر تو وحی کردیم؛ همان‌طور که به نوح و پیامبران پس از او وحی کردیم و همان‌گونه که بر ابراهیم و اسماعیل و یعقوب و فرزندان یعقوب و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان وحی نمودیم و به داود کتاب زبور دادیم.

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ
نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا

پیامبران دیگری که سرگذشت آنها را برای تو بیان نمودیم و پیامبرانی که هنوز سرگذشت آنها را به تو نگفته‌ایم و خداوند با موسی سخن گفت.

رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ
حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

پیامبرانی بودند بشارت‌دهنده و بیم‌رسان، تا مردم را پس از این پیامبران علیه خدا دلیلی نباشد و خدا مقتدر و حکیم است.

لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ وَيَعْلَمُ
وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

ولی پروردگار به آن چیزهایی که به تو نازل کرده گواهی خواهد داد که آن را به علم خود نازل فرموده و فرشتگان نیز گواهی می‌دهند و البته خدا برای گواهی دادن کافی است.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا
ضَلَالًا بَعِيدًا

آنان که کافر شدند و مردم را از راه خدا بازداشتند، در گمراهی بسیار دور افتاده‌اند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا
لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا

آنان که کافر شدند و ظلم کردند هیچ‌گاه خدا آنها را نمی‌بخشد و به راهی هدایتشان نخواهد نمود؛

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرًا

مگر راه جهنم که برای همیشه در آن خواهند ماند و این برای خدا آسان است.

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ
فَأَمِنُوا خَيْرًا لَّكُمْ وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

ای مردم! آن پیامبر راستین از جانب پروردگارتان به‌سوی شما آمده، اگر ایمان بیاورید به سود شماست و اگر کافر شوید، آنچه در آسمانها و زمین است از آن پروردگار است و خدا دانا و حکیم است.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ
 إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ
 وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ
 وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

۴
 نسا،
 ۱۷۱
 /۱۷۶

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا
 الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ
 وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا

۱۷۲
 ۸۵ر

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
 وَيَزِيدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا
 فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا
 وَلَا نَصِيرًا

۱۷۳

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُم بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا
 إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا

۱۷۴

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَأَعْتَصَمُوا بِهِ فَيَسْجُدْ لَهُمْ فِي
 رَحْمَةِ مِّنْهُ وَفَضْلِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا

۱۷۵

ای اهل کتاب! در دین خود غلو نکنید و جز حق درباره خدا
 نگویند. عیسی فقط فرزند مریم بود، او فرستاده خدا و
 کلمه او بود که به مریم داده شد و روحی از طرف خدا بود؛
 بنا بر این به خدا و رسول او ایمان بیاورید و نگویند سه
 چیزند، دیگر چیزی نگویند که به سود شماست، تنها خدا
 معبود یگانه است. او منزه است از اینکه فرزند داشته
 باشد. هر چه در آسمانها و زمین است، از آن اوست و خدا
 برای تکیه‌گاه بودن کافی است.

مسیح و فرشتگان مقرب الهی از بندگی پروردگار سرپیچی
 نمی‌کنند و هر که از بندگی خدا سرپیچی کند و کبر ورزد،
 همه را پروردگار به سوی خویش محشور خواهد کرد.

پس خداوند به اهل ایمان و کارهای پسندیده پاداش را
 کامل می‌دهد و از کرم خویش بر آن می‌افزاید و آنانی که
 سرپیچی کرده و کبر ورزیده‌اند، به عذابی دردناک گرفتار
 خواهد نمود و غیر از خدا هیچ سرپرست و یابوری نخواهند
 یافت.

ای مردم! از جانب پروردگارتان برای شما دلیل و نوری
 آشکار آمده است.

آنانی که به خدا ایمان آورده و به او اعتصام جسته‌اند، به
 زودی در رحمت و فضل خویش وارد کرده و به راه راست
 هدایتشان خواهد نمود.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنَّ أَمْرًا هَلَكَ
لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا
إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا أُثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْثَانِ مِمَّا
تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلَ حِظِّ
الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ

از تو فتوا طلب می‌کنند. بگو خداوند برای شما درباره برادران و خواهران فتوا می‌دهد، اگر مردی بمیرد و فرزندی نداشته باشد و یک خواهر داشته باشد، نصف ارث او به آن یک خواهر می‌رسد و اگر خواهر فرزندی نداشته باشد، او نیز از خواهر ارث می‌برد و اگر آن که از دنیا رفته دو خواهر داشته باشد، دو ثلث از ارث او را می‌برند و اگر میت چندین برادر و خواهر داشته باشد، برادر دو برابر خواهر ارث می‌برد. خداوند احکام را برای شما بیان می‌کند تا گمراه نشوید و خدا به همه چیز آگاه است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ
الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُنْتَلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ
إِنَّ اللَّهَ يُحْكُمُ مَا يُرِيدُ

ای اهل ایمان! به عهد خود وفا کنید. حیوانات چهارپا جز آنچه برای شما بیان می‌شود حلال است. در حال احرام شکار برایتان حلال نیست که پروردگار هر طور بخواهد حکم می‌نماید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعِيرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ
وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا ءَامِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ
فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا
يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
أَن تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى
الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

ای اهل ایمان! شعائر الهی و ماه حرام و قربانی و قربانی نشان‌دار و زائران خانه خدا که در طلب فضل خدا و خشنودی او آمده‌اند محترم شمارید، و هنگامی که از احرام خارج شدید می‌توانید شکار کنید. دشمنی گروهی که شما را از رفتن به مسجد الحرام بازداشتند، باعث نشود که تجاوز کنید بلکه باید شما در نیکوکاری و تقوا به یکدیگر کمک کنید نه بر گناه و ستمکاری و از خدا بترسید که خداوند سخت مجازات می‌نماید.

حَرَمَتْ عَلَيْكُمْ أَلْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أَهَلَ
لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةَ وَالْمَوْقُوذَةَ وَالْمُتَرَدِّيَةَ وَالنَّطِيحَةَ
وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصَبِ وَأَنْ
تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَيسُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ
أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ
مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ أَلطَّيِّبَاتُ وَمَا
عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ
فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ أَلطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرِ مُسْلِفِينَ
وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ
عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ

برای شما گوشت مردار و خون و گوشت خوک و آنچه به غیر نام خدا ذبح شود و حیوان خفه شده و به شکنجه مرده و حیوانی که از بلندی پرت شده و مرده و یا در اثر شاخ حیوان دیگر مرده و نیم‌خورده درندگان جز آنچه که ذبح شرعی کرده‌اید حرام است، و همچنین حیوانی که برای بتها می‌کشید و قسمت کردن گوشت حیوانات به وسیله ابزار قمار حرام است و تمام این کارها فسق می‌باشند. امروز آنانی که کافر شدند، از دین شما مأیوس گشتند. از آنها ترسید و از من بترسید. امروز دین شما را برایتان کامل کردم و نعمتم را برایتان تمام نمودم و اسلام را به عنوان دین شما پذیرفتم؛ پس هرکس از روی اضطرار و ناچاری و نه از روی گناه چیزی از آنچه حرام شده استفاده کند، خداوند بخشنده و مهربان است.

از تو می‌پرسند چه چیز حلال است؟ بگو: هر چیز پاکیزه برای شما حلال است و نیز شکاری که حیوانات تعلیم دیده گرفته‌اند و از آن چیزها که خداوند به شما تعلیم داده و به آنها آموخته‌اید، برایتان حلال است. از شکاری که می‌گیرید، بخورید و نام خدا را یاد کنید و از خدا بترسید که خداوند به سرعت به حسابها می‌رسد.

امروز هر چه پاکیزه است برای شما حلال شد: غذای اهل کتاب برای شما و غذای شما برای آنها حلال است؛ زنان پاکیزه از اهل ایمان و از اهل کتاب برای شما حلال هستند و می‌توانید با آنها ازدواج کنید به این شرط که مهر آنان را بپردازید، البته به پاکدامنی نه زناکاری و نه رفیق‌بازی و هر که ایمان را انکار کند، کارهایش از بین خواهد رفت و در آخرت از جمله زیانکاران است.

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
 وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
 وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ
 كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ
 أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا
 فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ
 عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ
 عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

۵:
مانده
۶
/۱۲۰
۸۷ر

وَأذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقْتُمْ بِهِ
 إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
 الصُّدُورِ

۷

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ
 وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ءَلَّا تَعْدِلُوا أَعْدِلُوا هُوَ
 أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

۸

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
 وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

۹

ای اهل ایمان! وقتی به نماز می‌ایستید، صورت و دستها را تا آرنج بشویید و سر و پاهای خودتان را تا برآمدگی روی پا مسح کنید و اگر جنب هستید، غسل کنید و اگر بیمار یا مسافر هستید و یا یکی از شما از قضای حاجت آمده و یا با زنان آمیزش نموده و دسترسی به آب ندارید، با خاک پاک تیمم کنید. به وسیله آن خاک صورت و دستهای خود را مسح نمایید. خداوند نخواست که شما به زحمت افتید؛ بلکه خواسته است که شما را پاکیزه کند و نعمتش را بر شما تمام گرداند؛ شاید سپاسگزاری نمایید.

نعمت پروردگار را که به شما عنایت فرموده، به یاد آورید و نیز پیمان محکمی را که با شما بسته از یاد نبرید. وقتی که گفتید: شنیدیم و اطاعت کردیم. از خدا بترسید؛ زیرا پروردگار از اسرار سینه‌ها آگاه است.

ای اهل ایمان! برای خدا قیام کنید و شهادت عادلانه دهید. دشمنی گروهی نباید سبب شود که عدالت را رعایت ننمایید. عدالت را پیشه سازید که آن به تقوا نزدیکتر است و از خدا بترسید؛ زیرا که خداوند به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

خداوند به اهل ایمان و کارهای پسندیده وعده بخشش و پاداش بزرگ داده است.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

و آنان که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، اهل جهنم خواهند بود.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ ءَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ؕ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

۱۱

ای اهل ایمان! نعمت الهی را بر خودتان به یاد آورید در آن زمان که گروهی می‌خواستند به‌سوی شما دست درازی کنند و خداوند دستهایشان را از شما کوتاه کرد؛ پس از خدا بترسید و اهل ایمان بر خدا توکل می‌نمایند.

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَءَاتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَءَامَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

۱۲
حزب
۴۴
۸۸ر

خداوند از فرزندان اسرائیل پیمان گرفت و دوازده سرپرست برای آنها فرستادیم و پروردگار فرمود: من با شما هستم اگر نماز را برپادارید و زکات بدهید و به رسولان من ایمان بیاورید و آنها را یاری کنید، و به خدا وامی شایسته دهید. گناهان شما را می‌پوشانم و در بهشتی شما را وارد می‌کنم که از زیر درختان آن نهرها جاری است و اگر کسی از شما بعد از این پیمان کافر شود، از راه راست منحرف شده است.

فِيمَا نَقَضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهَا وَتَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ ۗ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

۱۳

و به خاطر پیمان‌شکنی آنها لعنتشان کردیم و دل‌هایشان را سخت نمودیم. کلمات را از جای خود تغییر دادند و آنچه به آنها گفته شده بود، قسمتی را به فراموشی سپردند. به خیانت پی در پی آنها با خبر خواهی شد. آنها را ببخش و از لغزششان درگذر؛ زیرا که خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيّ أَخَذْنَا مِيثَقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا
مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

گروهی از آنان که می‌گویند ما نصرانی هستیم از آنها پیمان گرفتیم؛ ولی آنچه به ایشان گفته شده بود به فراموشی سپردند؛ در نتیجه بین آنها تا روز قیامت عداوت و کینه‌توزی انداختیم و خداوند به زودی درباره آنچه انجام داده‌اند، با خبرشان می‌نماید.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا
مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ
جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

ای اهل کتاب! رسول ما به‌سوی شما آمده تا بسیاری از مسایلی را که شما پنهان کرده‌اید، آشکار سازد و در عین حال از بسیاری درگذرد. از طرف پروردگار، نور و کتابی آشکار به‌سوی شما آمده است.

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمُ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ

خداوند به وسیله آن کسانی را که در پی کسب خشنودی او باشند، به راههای سلامت هدایت می‌کند و به اجازه خویش از تاریکی‌ها به سوی نور رهبری می‌فرماید و آنها را به راه راست هدایت می‌کند.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ
فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ
مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ

آنهايي که گفتند: خدا همان مسيح فرزند مريم است، كافر شدند. بگو: اگر خداوند بخواهد، مسيح و مادرش و تمام کسانی که روی زمین هستند نابود کند، چه کسی می‌تواند در برابر پروردگار اختیاری داشته باشد؟! آسمانها و زمین آنچه بین آنهاست، از آن خداست و او بر همه چیز تواناست.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصْرَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّوهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

یهود و نصاری گفتند: ما فرزندان و دوستان خدا هستیم. بگو: پس چرا شما را به خاطر گناهاتتان عذاب می‌کند؟! بلکه شما بشری هستید در بین آفریده‌های خدا، هر که را خواهد می‌بخشد و هر که را خواهد عذاب می‌کند و آنچه در آسمانها و زمین و در بین آنهاست، همه از آن خداست و بازگشت همه به‌سوی اوست.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ الرَّسُلِ أَن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ای اهل کتاب! رسول ما در دورانی که میان پیامبران فاصله افتاد به‌سوی شما آمد تا حقایق را بیان کند و تا نگوید کسی نیامد که ما را مژده دهد و یا بترساند در حالی که مژده‌دهنده و ترساننده به سوی شما آمد و خدا بر همه چیز تواناست.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ ادُّكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَعَآتِكُمْ مَّا لَمْ يُوْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ

یاد کن زمانی را که موسی به مردم خود گفت: ای مردم! نعمتهایی را که پروردگار به شما عنایت فرمود به خاطر آورید؛ هنگامی که در میان شما پیامبرانی فرستاد و شما را صاحب قدرت نمود و چیزهایی به شما داد که به هیچ‌کس از مردم عالم نداد.

يَتَقَوْمِ ادُّخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ

ای مردم! به سرزمین مقدسی که خداوند برایتان مقرر نموده، داخل شوید و به پشت سر بر نگردید که زیانکار خواهید شد.

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ

گفتند: ای موسی! در آن سرزمین گروهی زورمند هستند و تا خارج نشوند، ما به آنجا وارد نمی‌شویم. اگر آنها خارج شوند، ما داخل خواهیم شد.

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

دو مرد خدا ترس که مورد لطف پروردگار بودند گفتند: از این دروازه بر آنها وارد شوید و همین‌که داخل شدید پیروز خواهید شد و اگر راست می‌گویید که ایمان آورده‌اید، به خدا توکل کنید.

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا أَبَدًا مَّا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ
أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

گفتند: ای موسی! تا مادامی‌که آنها در آن سرزمین هستند، ما هرگز وارد نمی‌شویم و تو با پروردگارت بروید با آنها جنگ کنید که ما اینجا نشسته‌ایم.

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي ۖ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ
الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

موسی گفت: پروردگارا! من جز بر خودم و برادرم تسلط ندارم. بین ما و بین این مردم فاسق جدایی انداز.

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ
فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

خداوند فرمود: ورود به این شهر تا چهل سال بر آنها حرام است و باید در بیابانها سرگردان باشند و برای این مردم فاسق غمگین مباش.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ
مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۗ قَالَ إِنَّمَا
يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

داستان دو پسر آدم را به حق برای آنها بخوان؛ آن زمانی که هر دو قربانی کردند. از یکی پذیرفته شد و از دیگری پذیرفته نشد. قسم خورد که تو را خواهم کشت. گفت: خداوند از پرهیزکاران می‌پذیرد.

لَئِن بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ
لَأَقْتُلَنَّكَ ۗ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

اگر دستت را برای کشتن من دراز کنی، من برای کشتن تو دست دراز نمی‌کنم؛ زیرا که از خدای جهانیان می‌ترسم.

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ
وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ

می‌خواهم گناه کشتن من و گناه مخالفت تو هر دو بر دوش تو افتد، تا اهل جهنم شوی و این است پاداش ستمگران.

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ وَ قَتَلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ ۗ فَأَصْبَحَ مِنَ
الْخَاسِرِينَ

آنگاه هوای نفس، او را به کشتن برادرش تشویق کرد و او را کشت و از زیانکاران شد.

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ ۗ كَيْفَ يُورِي
سَوْءَةَ أَخِيهِ ۗ قَالَ يُؤَيِّلَتِي ۙ أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
الْغُرَابِ فَأُورِيَ سَوْءَةَ أَخِي ۗ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ

سپس خداوند کلاغی را مأمور کرد تا زمین را گود کند و به او نشان دهد چگونه برادرش را به خاک سپارد. گفت: وای بر من! آیا من از این کلاغ ناتوان‌ترم تا بدن برادرم را به خاک سپارم. و از کار خود پشیمان شد.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا
بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا
وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ
لَمُسْرِفُونَ

۵۰
مانده
۳۲
/۱۲۰

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ مِّنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ
فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

۳۳

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۳۴

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ
وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۳۵
۹۱

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ
مَعَهُ لِيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۳۶

بدین جهت بر فرزندان اسرائیل مقرر داشتیم که هرکس
انسانی را جز به عنوان قصاص و یا فسادی که در زمین
کرده بکشد، مثل آن است که همه مردم را کشته است و
هر که انسانی را زنده کند، مثل آن است که همه مردم را
زنده کرده است. پیامبران ما با آیه‌های روشن برای آنها
آمدند؛ ولی بسیاری از آنها بعد از این آیات در زمین اسراف
کردند.

مجازات آنان که با خدا و رسول سر جنگ دارند و تلاش
میکنند تا در زمین فساد کنند، جز این نیست که یا کشته
شوند و یا به دار آویخته شوند و یا دست و پای آنها به طور
مخالف قطع گردد و یا تبعید شوند و این مجازات دنیای
آنهاست و در آخرت عذابی بزرگ خواهند داشت،

مگر آنان که پیش از دستیابی به آنها توبه کرده باشند.
بدانید که خداوند بخشنده و مهربان است.

ای اهل ایمان! از خدا بترسید و برای تقرب به پروردگار،
وسیله آماده کنید و در راه او جهاد نمایید؛ شاید رستگار
شوید.

اگر کافران دو برابر آنچه در زمین داشته باشند و آن
را برای رهایی از عذاب روز قیامت بدهند، از آنها پذیرفته
نمی‌شود و برای آنها عذابی دردناک خواهد بود.

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

يَأْتِيهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

آنها می‌خواهند که از آتش خارج شوند؛ ولی قادر نیستند و عذابی دایمی دارند.

دست مرد و زن دزد را قطع کنید و این مجازاتی است از طرف پروردگار به خاطر اعمال آنها؛ خداوند توانا و حکیم است.

و هر که بعد از ستمی که روا داشته توبه کند و در مقام جبران برآید، خداوند او را خواهد بخشید؛ زیرا که او بخشنده و مهربان است.

آیا نمی‌دانی که حکومت آسمانها و زمین از آن خداست؛ هر که را بخواهد عذاب می‌کند و هر که را خواهد، می‌بخشد و او بر همه چیز تواناست.

ای پیامبر! آنان که به کفر ورزیدن شتاب دارند، تو را غمگین نکنند. به زبان گفتند: ما ایمان آوردیم. ولی در دل هرگز ایمان نیاوردند و نیز غمگین مباش از یهودیانی که سخنان تو را گوش می‌دهند برای دروغ‌پردازی و جاسوسی دیگرانی که نزد تو نیامده‌اند. کلمات را از جای خود تغییر می‌دهند و می‌گویند: اگر آن گونه که ما خواهانیم حکم کرد، بپذیرید و اگر بر خلاف خواست ما بود، دوری نمایید و کسی که خدا می‌خواهد او را به فتنه اندازد، قادر به کاری نخواهد بود. اینان همان‌هایی هستند که خداوند نمی‌خواهد قلب آنها را شستشو دهد. در این دنیا زیبوند و در آخرت عذاب بزرگی برای آنها خواهد بود.

سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ لِلسُّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَآحْكُم
 بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ
 شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَآحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
 الْمُقْسِطِينَ

۵:
 مانده
 ۴۲
 /۱۲۰

جاسوسانی دروغ‌پرداز و حرام‌خوارند. اگر به نزد تو آمدند، در میان آنها حکم کن و یا از آنها روی برگردان و اگر از آنها روی بگردانی، نمی‌توانند هیچ زبانی به تو برسانند و اگر در بین آنها حکم کردی، بر اساس عدالت حکم کن؛ زیرا که خداوند عدالت‌پیشگان را دوست می‌دارد.

وَكَيفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

۴۳

چگونه حکم کردن را از تو می‌خواهند، در حالی که تورات را در اختیار دارند و در آن حکم خدا موجود است و بعد از حکم تو رو برگردانند و آنها ایمان نخواهند آورد.

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ
 الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا
 اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا
 النَّاسَ وَآخْشَوْنَ اللَّهَ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ
 يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

۴۴
 ۹۲

ما تورات را در حالی که در آن هدایت و نور بود نازل کردیم. پیامبرانی که مطیع بودند طبق آن برای آنهایی که یهودی بودند حکم می‌کردند و همچنین الهیون و علمایی که نگهبانی احکام خدا را می‌دادند و بر آن گواه بودند، حکم می‌کردند. از مردم تترسید از من بترسید و آیات الهی را به قیمت اندک نفروشید و هر که به آنچه خداوند نازل فرموده حکم نکند، از جمله کافران خواهد بود.

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ
 وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ
 قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ
 بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

۴۵

در کتاب تورات برای یهودیان نوشتیم که نفس را در مقابل نفس قصاص کنند و چشم به چشم و بینی به بینی و گوش به گوش و دندان به دندان و هر زخمی را قصاصی هست و هر که گذشت کند کفاره گناهان او به حساب می‌آید و هر که به غیر آنچه خداوند نازل فرمود حکم کند، از جمله ستمگران خواهد بود.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ ۗ وَعَاتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ ۖ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

۵:
مانده
۴۶
/۱۲۰

پس از پیامبران پیشین، عیسی پسر مریم را فرستادیم که تصدیق به درستی توراتی که در دست او بود داشت و انجیل را که در آن هدایت و نور بود و تصدیق‌کننده تورات است و برای پرهیزکاران هدایت و موعظه است، در اختیارش گذاشتیم.

وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۗ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

۴۷

اهل انجیل باید طبق آنچه خداوند نازل فرموده حکم کنند و هر که به آنچه خدا نازل فرموده حکم نکند، از جمله فاسقان خواهد بود.

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ ۗ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۗ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۗ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۗ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۗ إِلَىٰ اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

۴۸

ما این کتاب را به حق بر تو نازل کردیم تا تصدیق‌کننده و نگهدارنده آن کتابها که پیش از آن بوده، باشد. پس میان آنها آنچه خدا نازل فرموده، حکم کن و از هوسهای آنان پیروی مکن و از آنچه به حق بر تو نازل شده روی برگردان. برای هر گروه از شما آیین و روشی را مقرر کرده‌ایم و اگر خداوند می‌خواست همه شما را یک امت می‌کرد؛ و لکن خدا می‌خواهد درباره آنچه به شما داده آزمایش کند؛ بنا بر این برای کارهای خیر از یکدیگر سبقت بگیرید. بازگشت همه شما به سوی خداست و به آنچه در آن اختلاف کردید، شما را آگاه خواهد ساخت.

وَأَنَّ أَحْكَمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۗ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَأَحْذَرَهُمْ أُنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۗ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ

۴۹

در میان مردم طبق آنچه خداوند نازل فرموده حکم کن و از هوسهایشان پیروی مکن. مواظب باش تو را از بعضی چیزها که خداوند به تو نازل کرده منحرف نکنند. اگر روی برگردانند، بدانکه خدا می‌خواهد آنها را به خاطر بعضی از گناهانشان مجازات کند؛ زیرا بسیاری از مردم فاسقند.

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۗ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

۵۰

آیا احکام جاهلیت را می‌خواهند؟! کدام حکم از احکام خدا برای اهل یقین نیکوتر است؟!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَرَىٰ أَوْلِيَاءَ
بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ
اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

ای اهل ایمان! یهودیان و نصرانیان را دوست خود انتخاب
نکنید. آنها بعضی دوستدار بعض دیگرند و هرکس از شما با
آنها دوستی کند، او هم از آنهاست که پروردگار مردم
ستمکار را هدایت نمی‌نماید.

می‌بینی آنهایی که دل بیمار دارند، در دوستی با آنان شتاب
می‌کنند و می‌گویند: می‌ترسیم از ناحیه آنها به ما آسیبی
برسد. ممکن است خداوند مسلمانان را پیروز کند و قدرت
به دست آنها بیفتد و یا امر دیگری از طرف خود تا منافقین
از آنچه در دل مخفی کرده‌اند، پشیمان شوند.

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ
نَحْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ
مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ

اهل ایمان گویند: آیا اینها هستند که با کوشش فراوان به
خدا قسم می‌خورند که ما از شما هستیم؟! اعمال آنها باطل
گردید و زیانکار شدند.

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ
أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فَأَصْبَحُوا
خَاسِرِينَ

ای اهل ایمان! هر که از بین شما از دین برگشت، به زودی
خداوند گروهی را بیاورد که آنها را دوست می‌دارد و آنان
نیز خدا را دوست می‌دارند با اهل ایمان فروتن و با کافران
سرسخت هستند. در راه خدا جهاد می‌کنند و از ملامت
ملامتگران هراسی ندارند و این فضل خداست، که او به هر
که خواهد می‌دهد و خدا وسعت‌بخش آگاه است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ
يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ
عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ
لَآئِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

سرپرست شما فقط خدا و رسول و کسانی هستند که ایمان
آورده‌اند و نماز را برپا داشته و در حال رکوع زکات
می‌دهند.

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

و هر که سرپرست او خدا و رسول و کسانی که اهل ایمانند
باشد، از حزب خداست و حزب خدا پیروز است.

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ
الْغَالِبُونَ

ای اهل ایمان! با آنانی که اهل کتابند و کافرند و دین شما
را به مسخره و بازیچه می‌گیرند دوستی نکنید و از خدا
بترسید اگر ایمان آورده‌اید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ
هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ
أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوعًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ

و چون به نماز ندا می‌دهید، آن را به مسخره و بازیچه می‌گیرند؛ زیرا آنها مردمی نادانند.

۵۹

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ

بگو: ای اهل کتاب! برای چه به ما انتقاد می‌کنید جز آنکه به پروردگار و آنچه بر ما نازل شده و آنچه پیش از ما نازل شده ایمان آورده‌ایم و بسیاری از شما فاسقید.

۶۰

قُلْ هَلْ أَنْبِئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَن لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتِ أُولَئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ

بگو: آیا شما را آگاه کنم از وضع آن که سزای او نزد پروردگار از این بدتر است؛ همان‌که خداوند او را لعنت کرده و بر او غضب نموده و بعضی از آنها را به صورت میمون و خوک در آورده و آن که بندگی طاغوت کرده است. اینها همگی جایگاهشان بدتر است و گمراه‌ترین مردم از راه راستند.

۶۱

وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ

وقتی به سراغ شما می‌آیند، می‌گویند: ایمان آورده‌ایم. ولی با قلبی لبریز از کفر می‌آیند و با کفر بیرون می‌روند و خدا به آن چیزهایی که مخفی می‌کنند، آگاه‌تر است.

۶۲

وَتَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتِ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

و می‌بینی که بسیاری از آنها در انجام گناه و دشمنی و خوردن مال حرام بر یکدیگر سبقت می‌گیرند و چه بد عمل می‌کنند.

۶۳

لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتِ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

اگر علمای یهود و نصارا آنها را از سخنان گناه و حرام خواری مانع نمی‌شوند چه بد عمل می‌کنند.

۶۴

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

یهودیان گفتند: دست خدا بسته است. دستهایشان بسته باد و به خاطر این حرف ناروا به لعنت پروردگار گرفتار شدند؛ بلکه دستهای پروردگار باز است و هر طور بخواهد روزی دهد و آنچه بر تو نازل شده سرکشی و انکار بسیاری از آنها را بیشتر می‌کند. بین آنها تا روز قیامت دشمنی و کینه انداخته‌ایم. هر وقت آتش جنگی برپا کرده‌اند، خدا آن را خاموش کرده، در زمین برای فساد تلاش می‌کنند و خدا اهل فساد را دوست نمی‌دارد.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ

اگر اهل کتاب ایمان بیاورند و پرهیزکار شوند، لغزشهایشان را می‌پوشانیم و آنان را در باغهای پر نعمت وارد می‌نماییم.

و اگر تورات و انجیل و یا آنچه پروردگارشان نازل فرموده را به اجرا درآورند از بالا و پایین نعمتهای الهی آنها را فرا می‌گیرد. بعضی از آنها مردمی معتدل و بسیاری از آنها چه بد عمل می‌کنند.

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ

ای پیامبر! آنچه از جانب پروردگارت نازل شده، به مردم برسان و اگر این کار را نکنی، تبلیغ رسالت نکرده‌ای و خدا تو را از شر مردم منافق حفظ خواهد کرد که خدا مردم ستمکار را هدایت نخواهد کرد.

يَأْتِيهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ
فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

بگو: ای اهل کتاب! شما هیچ ارزشی ندارید، مگر آنکه تورات و انجیل و همه آنچه را که از جانب پروردگارتان بر شما نازل شده به اجرا درآورید و آنچه از پروردگار تو بر تو نازل شده، سرکشی و انکار بسیاری از آنها را بیشتر می‌نماید؛ بنا بر این غم مردم ستم‌پیشه را مخور.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

اهل ایمان و یهودیان و صابئان و مسیحیان، هر کدام آنها به خدا و روز قیامت ایمان آورده و کار شایسته کرده، نه ترسی دارند و نه غمگین می‌شوند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصْرِيُّ مَنْ
ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

از فرزندان اسرائیل پیمان گرفتیم و پیامبرانی برای آنها فرستادیم. هر وقت بر خلاف هوای نفس آنها سخن گفتند، گروهی را تکذیب کردند و گروهی را کشتند.

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا قُلَّمَا
جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا
يَقْتُلُونَ

وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِّنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ

و گمان داشتند که امتحانی در کار نیست؛ در نتیجه کور و
کر شدند. در عین حال خدا توبه آنها را پذیرفت؛ ولی دوباره
بسیاری دیگر کور و کر شدند و خدا به آنچه می‌کنند آگاه
است.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ
الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن
يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

آنانی که گفتند: خدا همان مسیح پسر مریم است. به
راستی کافر شدند و مسیح گفت: ای فرزندان اسرائیل!
کسی را بندگی کنید که خدای من و شماست. هرکس به
خداوند شرک ورزد، پروردگار بهشت را بر او حرام می‌کند و
جایگاهش آتش است و برای ستمکاران یآوری نخواهد بود.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا
إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

و به راستی آنانی که گفتند خدا یکی از سه چیز است، کافر
شده‌اند. خدایی جز خدای یکتا نیست و اگر از آنچه
می‌گویند دست برندارند، کافران را عذابی دردناک خواهد
رسید.

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

آیا نباید به پیشگاه پروردگار توبه کنند و از او طلب مغفرت
نمایند، در حالی که خداوند بخشنده و مهربان است؟!

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ
وَأُمُّهُ وَصِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ أَنْظِرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ
لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَلَيْ يُؤْفَكُونَ

مسیح پسر مریم جز فرستاده خدا نبود و پیش از او
فرستادگان دیگری از طرف پروردگار آمدند و مادر او زنی
بسیار راستگو بود. او و مادرش هر دو غذا می‌خوردند. بین
چگونه آیات را برای آنها بیان می‌کنیم و نیز بین آنها چگونه
از قبول آن امتناع می‌نمایند.

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا
نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

بگو: آیا غیر خدا را عبادت می‌کنید که برای شما زیان و
سودی ندارد و خدا شنوا و داناست.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَسِقُونَ

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا^ط وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرَىٰ^ج ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ وَرَهْبَانًا وَآثَمَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

بگو: ای اهل کتاب! به غیر حق در دین خود غلو نکنید و از هوای نفس گروهی که در گذشته به گمراهی افتاده و عده زیادی را گمراه کرده و از راه راست دور افتاده‌اند، پیروی نکنید.

آن کافران از فرزندان اسرائیل مورد لعنت داود و عیسی فرزند مریم قرار گرفتند؛ بدین جهت که گناهکار و تجاوز پیشه بودند.

و از کار زشتی که مرتکب می‌شدند، دست بر نمی‌داشتند و چه بد بود کارهایی که می‌کردند.

می‌بینی بسیاری از آنها را که با کافران پیوند دوستی دارند، چه بد اعمالی از پیش برای معاد خود فرستادند؛ اعمالی که خشم الهی را در پی دارد و برای همیشه در عذاب خواهند بود.

اگر به پروردگار و پیامبر و آنچه بر او نازل شده ایمان می‌آوردند کافران را به عنوان دوست انتخاب نمی‌کردند؛ ولی بسیاری از آنها فاسقند.

دشمن‌ترین مردم نسبت به مسلمانان را، یهودیان و مشرکین خواهی یافت و بامحبت‌ترین اشخاص را نسبت به مسلمانان، کسانی می‌یابی که می‌گویند ما مسیحی هستیم. این بدین خاطر است که در بین آنها دانشمندان پارسا وجود دارد و اهل کبر و نخوت نیستند.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ
الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَأَمَنَّا فَاكْتُبْنَا
مَعَ الشَّاهِدِينَ

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ
يُدْخِلَنَا رَبَّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ

فَأَثَبَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَأْمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتٍ مَّا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ
وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ
بِهِ ءَمُّونُونَ

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِنْ
يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّرْتُهُ ۗ وَإِطْعَامُ عَشْرَةِ
مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ
تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۗ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَٰلِكَ كَفَّرَةٌ
أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۗ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

وقتی آیاتی را که بر پیامبر نازل می‌شود می‌شنوند، می‌بینی
که از دیدگانشان اشک جاری می‌شود؛ زیرا که حقانیت آن را
شناخته‌اند. آنگاه می‌گویند: پروردگارا! ایمان آوردیم. ما را
جزو شاهدان بنویس.

و گویند: چرا به خدا و آنچه به حق بر ما نازل شده ایمان
نیاوریم، در حالی که امید داریم خدایمان ما را در زمره
مردم صالح قرار دهد.

خداوند هم به آنچه گفتند، پاداش بهشتی به آنها می‌دهد
که از زیر درختان آن نهرها جاری است و برای همیشه در
آنجا می‌مانند و این است پاداش نیکوکاران.

و آنانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، یاران
جهنم خواهند بود.

ای اهل ایمان! چیزهای پاکیزه‌ای که خداوند بر شما حلال
کرده بر خود حرام نکنید و از حد تجاوز ننمایید، که خداوند
متجاوزین را دوست نمی‌دارد.

و از آنچه خدا روزی حلال نصیب شما کرده، بخورید و از
خدایی که به او ایمان آورده‌اید بترسید.

خداوند، شما را به خاطر سوگندهای بدون قصدتان مؤاخذه
نمی‌کند؛ ولی به سوگندهایی که از روی توجه دل و قصد
انجام می‌دهید، شما را مؤاخذه خواهد کرد. کفار آن، طعام
دادن به ده فقیر است از آن غذای متوسطی که برای
خانواده خود تهیه می‌کنید، یا لباس بر ده فقیر بپوشانید و یا
یک برده آزاد کنید و هر که توانایی ندارد، باید سه روز
روزه بگیرد. این کفار سوگندهای شماست. سوگندهای خود
را حفظ کنید. این چنین خداوند آیات خود را برای شما بیان
می‌کند؛ شاید سپاسگزار شوید.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْحُمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ
وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي
الْحُمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيُصَدِّكُمْ عَنِ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ
فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَأَحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ
فَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلْغُ الْمُبِينُ

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا
طَعَمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا
وَءَامَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَلْبُوتَكُمْ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ
تَنَالَهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ
وَإِلَّا فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ وَمَنْ
قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعْمِ
يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًا بَلِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَرَةٌ
طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكِ صِيَامًا لِيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ
عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمِ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۸

۹۵

ای اهل ایمان! شراب و قمار و بتها و وسایل قمار پلیسند و از کارهای شیطانند. از آنها دوری کنید؛ شاید رستگار شوید.

شیطان تصمیم دارد که به وسیله شراب و قمار بین شما دشمنی و نفرت بیندازد و شما را از یاد خدا و انجام نماز مانع شود. آیا شما خودداری خواهید کرد؟

خدا و رسول را اطاعت کنید و از مخالفت بپرهیزید که اگر از اطاعت کردن رو برگردانید، بدانید که رسول ما جز ابلاغ آشکار حقایق وظیفه‌ای ندارد.

بر آنان که اهل ایمان و کارهای پسندیده‌اند، گناهی نیست اگر در گذشته به خاطر ندانستن چیزی خورده‌اند. هنگامی که پرهیزکار شده و ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام می‌دهند و باز پرهیزکار شوند و ایمان آورند و هم چنان به پرهیزکاری خود ادامه دهند و کار نیک کنند که خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد.

ای اهل ایمان! خداوند شما را به چیزی از شکار امتحان می‌کند که در دسترس شما و تیرهای شما هستند تا معلوم کند آثایی را که از خدا با ایمان به غیب می‌ترسند. بنا بر این هرکس بعد از این امتحان تجاوز کند، عذاب دردناکی خواهد داشت.

ای اهل ایمان! در حال احرام شکار را نکشید، و اگر یکی از شما از روی عمد شکار را بکشد، باید مثل آن شکار حیوانی را قربانی کند و این حکم باید با نظارت دو نفر عادل انجام گیرد و به کعبه اهدا گردد و یا چند مسکین را به عنوان کفاره طعام دهد و یا معادل آن روزه بگیرد و این بدین خاطر است که کیفر خلاف خود را ببیند و خدا از گذشته‌اش درگذرد و اگر کسی دوباره مرتکب شکار در حال احرام شود، خداوند از او انتقام می‌گیرد و خدا مقتدر و انتقام‌گیرنده است.

أَحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ
وَحُرْمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرْمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

خداوند، شکار دریا و خوراک آن را برایتان حلال نموده تا
شما و اهل کاروان از آن بهره‌مند شوید و شکار بیابان را تا
مادامی‌که در حال احرام هستید، بر شما حرام نموده است،
بترسید از خدایی که به‌سوی او محشور خواهید شد.

جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ
الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلْبَدَّ ذَلِكُمْ لِيَتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

خداوند، خانه کعبه را مرکز اقامه امور مردم قرار داده و نیز
ماه حرام و قربانیهای بی‌نشان و نشان‌دار، تا بدانید خداوند
به آنچه در آسمانها و زمین است آگاه می‌باشد و او از همه
چیز با خبر است.

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

بدانید که پروردگار سخت مجازات می‌کند و نیز بخشنده و
مهربان است.

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْتُمُونَ

پیامبر، وظیفه‌ای جز ابلاغ حقایق ندارد و خدا هر آنچه را
آشکار و یا پنهان می‌نمایید، می‌داند.

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ
الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

بگو ناپاک و پاکیزه یکسان نیستند و اگر تعداد زیاد ناپاکان
تو را به تعجب واداشت ای صاحبان خرد از خدا بترسید؛
شاید رستگار شوید.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنَ أَشْيَاءَ إِن تُبَدَ لَكُمْ
تَسْؤُكُمْ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنزَلُ الْقُرْءَانُ تُبَدَ
لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

ای اهل ایمان! از چیزهایی که اگر فاش شود شما را ناراحت
می‌کند سؤال نکنید و اگر هنگام نزول قرآن از آن سؤال
کنید، برایتان فاش می‌گردد. خدا آنها را بخشیده و او
بخشنده و بردبار است.

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ

قبل از شما گروهی از آن سؤالها کردند و بدان کافر شدند.

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ
وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
وَكَثْرَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

خداوند برای بحیره و سائبه و وصیله و حام احکامی صادر
نفرموده؛ و لکن کافران اینها را به دروغ به خدا نسبت
می‌دادند و بسیاری از آنها عقل خود را به کار نمی‌گرفتند.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا
حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ عَابَاعْنَا^ط أَوْلُو كَان عَابَاؤُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

وقتی به آنها گفته می‌شود: به آنچه خدا نازل فرموده و به پیامبر روی آورید. می‌گویند: آنچه از پدران خویش یافته‌ایم ما را بس است. مگر غیر از این است که پدران آنها چیزی نمی‌دانستند و هدایت شده بودند.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ^ط لَا يَضُرُّكُمْ مِّنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ^ج إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

ای اهل ایمان! بر شما باد به خودسازی که اگر هدایت یافتید گمراهی دیگران به شما زیانی وارد نمی‌کند. بازگشت همگی شما به سوی خداست و به آنچه انجام می‌دادید، شما را آگاه خواهد ساخت.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهَادَةٌ بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمْ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ أَثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَاخِرَانِ مِّنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَبْتَكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسِبُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ أُرْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكُتُمْ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ

ای اهل ایمان! اگر مرگ یکی از شما فرا رسید، در هنگام وصیت دو نفر عادل از خودتان به عنوان شاهد لازم است و یا دو نفر عادل از غیر خودتان که اگر در سفر مرگ به سراغ شما آمد، آن دو شاهد را داشته باشید و اگر در صداقت آنها تردید دارید، بعد از نماز آنها را وادار کنید تا قسم بخورند که ما حاضر نیستیم حق را به چیزی بفروشیم اگر چه درباره خویشان ما باشد، و هیچ‌گاه شهادت الهی را کتمان نمی‌کنیم؛ که در این صورت گنهکار خواهیم بود.

فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَءَاخِرَانِ يُقْرَمَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلِيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَدَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَدَتَيْهِمَا وَمَا أَعْتَدْنَا إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ

و اگر معلوم شد که شاهدان وصیت خیاتی کرده‌اند، دو شاهد دیگر که شایسته‌تر باشند از آنها که به زیانشان کار شده جای آنها قرار گیرند و خدا را قسم خورند که شهادت ما از شهادت آنها درست‌تر است و ما از حق تجاوز نمی‌کنیم که در غیر این صورت از ستمکاران خواهیم بود.

ذَٰلِكَ أَدَّبْنَا^ط أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهَهَا أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانُ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ^ط وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَسْمِعُوا^ط وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

این روش به آن نزدیکتر است که شهادت خود را به صورت واقعی ادا کنند و یا بترسند از اینکه پس از قسم خوردنشان قسمهایی جای قسمهای آنها را بگیرد. از خدا بترسید و بشنوید که خداوند مردم فاسق را هدایت نمی‌کند.

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا
إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمُ الْغُيُوبِ

روزی که خداوند همه پیامبران را جمع می‌کند و می‌گوید:
مردم زمانه شما چگونه دعوت شما را پذیرفتند؟ می‌گویید:
ما چیزی نمی‌دانیم. تو هستی که به مطالب غیبی آگاهی کامل
داری.

إِذْ قَالَ اللَّهُ يٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى
وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ
وَكَهَلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي
فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَةَ
وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَى بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي
إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

به یاد بیاور زمانی را که خداوند به عیسی پسر مریم فرمود:
نعمتی را که به تو و مادرت عنایت نمودم به خاطر آور. همان
زمان که تو را به وسیله روح القدس تأیید کردم. در گهواره
و در بزرگسالی با مردم سخن می‌گفتی و کتاب و حکمت و
تورات و انجیل را به تو آموختم. به اجازه من از گل چیزی
شبیله پرنده می‌ساختی و سپس در آن می‌دمیدی و به اجازه
من پرنده‌ای می‌شد و نیز کور مادر زاد را بینا و مبتلا به
بیماری برص را به اجازه من شفا می‌بخشیدی و حتی مرده را
به اجازه من زنده می‌کردی، و به خاطر آور زمانی را که
فرزندان اسرائیل را از آسیب رساندن به تو بازداشتیم. در
آن هنگام برای آنها معجزه‌ها آورده بودی و کافران آنها
گفتند: این، جز جادویی آشکار چیزی نیست.

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ ءَامِنُوا بِي وَبِرَسُولِي قَالُوا
ءَامِنًا وَأَشْهَدُ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ

و به یاد بیاور زمانی را که به حواریون وحی نمودیم که به
من و رسول من ایمان آورید. گفتند: ایمان آوردیم و تو
شاهد باش که ما تسلیم فرمان توایم.

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ
أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالُوا لَئِن لَّمْ يَنْزِلْ
عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ لَكُنَّا مِنَ الْكٰفِرِينَ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

و به یاد بیاور زمانی را که حواریون گفتند: ای عیسی بن
مریم! آیا خدای تو می‌تواند غذایی از آسمان برای ما
بفرستد؟ فرمود: از خدا بترسید، اگر ایمان آورده‌اید.

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ
صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ

گفتند: می‌خواهیم از آن غذای آسمانی بخوریم و قلب ما
مطمئن شود و باور کنیم آنچه به ما گفته‌ای درست بوده و
بتوانیم بر آن گواهی دهیم.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ
السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ
وَأَرْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزَّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدَ مِنْكُمْ
فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْيسَى ابْنُ مَرْيَمَ مَا أَنتَ لِلنَّاسِ
أَلْمُذُونِ وَأُوحِيَ إِلَهِينِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا
يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ
عَلِمْتَهُ تَعَلَّمَ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ
أَنْتَ عَلَّمُ الْغُيُوبِ

مَا قُلْتَ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي
وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا
تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ

إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبَادُكَ وَإِنْ تُغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ

عیسی بن مریم گفت: پروردگارا! از آسمان برای ما غذایی
نازل فرما تا برای اول و آخر ما عیدی باشد و نشانه‌ای از
جانب تو به حساب آید و به ما روزی ده که تو بهترین روزی
رسان هستی.

پروردگار فرمود: من آن غذا را برای شما می‌فرستم؛ ولی
اگر کسی بعد از این معجزه کافر شود، او را به طریقی عذاب
می‌کنم که هیچ‌کس را از مردم جهانیان به آن طریق عذاب
نکرده‌ام.

و به یاد آور زمانی را که خداوند فرمود: ای عیسی بن مریم!
آیا تو به مردم گفتی من و مادرم را غیر از پروردگار دو خدا
قرار دهید؟! عیسی گفت: تو منزه‌ی. مرا نرسد که آنچه حق
من نیست بگویم. اگر من این سخن را می‌گفتم، تو
می‌دانستی. تو از اسرار من آگاهی و من از اسرار تو
بی‌خبرم؛ زیرا که تو از آنچه پنهان است، مطلع هستی.

من چیزی جز آنچه که تو به من امر فرمودی به مردم نگفتم؛
که خدای من و خدای خود را عبادت کنید و تا مادامی‌که بین
آنها بودم، خود شاهد بر رفتار آنها بودم و اگر جان مرا
گرفتی، خود مراقب اعمال آنها خواهی بود و تو بر همه چیز
گواه می‌باشی.

اگر آنها را عذاب کنی، بندگان تواند و اگر آنها را ببخشی، تو
مقتدر و حکیمی.

خداوند فرمود: قیامت، روزی است که راست گفتن
راستگویان سودشان می‌دهد. برای آنها بهشتیایی است که
از زیر درختان آن نهرها جاری است و برای همیشه در آن
می‌مانند. خدا از آنها راضی است و آنها از خدا راضی
هستند که این است رستگاری بزرگ.

حکومت آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست از آن خداست و
او بر همه چیز تواناست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱
۱۰۲۲
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ
وَالنُّورَ ۗ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

۲
هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا ۗ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى
عِنْدَهُ ۗ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ

۳
وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ
وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ

۴
وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا
مُعْرِضِينَ

۵
فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

۶
أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي
الْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ
مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ

۷
وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَابٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

۸
وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكَ لَفُضِيَ الْأَمْرُ
ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ

حمد، مخصوص خدایی است که آسمانها و زمین را بیافرید و تاریکیها و نور را پدید آورد؛ ولی کافران برای پروردگار خود شریک قرار می‌دهند.

اوست که شما را از گل آفرید. آنگاه مدتی را مقرر ساخت و اجل حتمی نزد خداست، باز شما شک می‌کنید.

و اوست که خدای آسمانها و زمین است و پنهان و آشکار شما را می‌داند و نیز به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

و هیچ آیه‌ای از آیات الهی برای آنها نیامد، مگر آنکه از آن روی برگرداندند.

و هنگامی که حق به سراغشان آمد، آن را تکذیب کردند و به زودی از آنچه به مسخره می‌گرفتند، خبرهایی دریافت خواهند کرد.

آیا ندیدند پیش از آنها چه نسلها را نابود کردیم، در حالی که به آنها امکاناتی در زمین داده بودیم که در اختیار شما گذاشته‌ایم. بارانهای پی در پی برای آنها فرستادیم و نهرها در زمین برای ایشان جاری ساختیم و سپس به خاطر گناهانشان آنها را نابود کردیم و بعد از آنها نسلهای دیگری را به وجود آوردیم.

اگر نوشته‌ای بر صفحه‌ای از کاغذ بر تو نازل کنیم و آن را با دست لمس کنند، کافران گویند: این جادویی آشکار بیش نیست.

و گفتند: چرا بر او فرشته‌ای نازل نمی‌شود؟ اگر فرشته‌ای نازل می‌کردیم، کار پایان می‌گرفت و به آنها دیگر مهلت داده نمی‌شد.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْبَسُونَ

اگر فرشته‌ای را با خصوصیات مردی می‌فرستادیم، باز ایراد می‌گرفتند که چرا چهره حقیقی را برای ما پوشانیده‌ای.

وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

پیش از تو پیامبرانی نیز به مسخره گرفته شده‌اند و آنانی که پیامبران را مسخره می‌کردند، گرفتار نتیجه کار خود شدند و عذاب الهی بر آنها نازل شده.

قُل سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ

بگو: در روی زمین سیر کنید و ببینید پایان کار تکذیب‌کنندگان چه بوده است.

قُل لِّمَن مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُل لِّلَّهِ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

از کافران سؤال کن: آسمانها و زمین از آن کیست؟ بگو: از آن خدایی است که بر ذات خویش رحمت نوشته است. همه شما را در روز قیامت که شکی در آن نیست جمع خواهد کرد و آنانی که به خود زیان وارد کرده‌اند، به آن روز ایمان نمی‌آورند.

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

و از آن اوست آنچه در شب و روز قرار گرفته‌اند و او شنوا و آگاه است.

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

بگو: آیا غیر از خدا را سرپرست خود انتخاب کنم در حالی که او آفریننده آسمانها و زمین است و اوست که اطعام می‌کند و خود طعام نمی‌خورد. بگو: مأمور شده‌ام از نخستین کسانی باشم که اسلام آورده است و تو از گروه مشرکان مباش.

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

بگو: اگر معصیت خدای خویش کنم، از عذاب آن روز بزرگ می‌ترسم.

مَنْ يُصِرْ فَعَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ

و هر که عذاب از او برداشته شود، مشمول رحمت خدا گشته و این است رستگاری آشکار.

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

و اگر از جانب پروردگار به تو ضرری رسد، کسی جز خداوند قادر به برطرف کردن آن نیست و اگر از جانب او به تو خیری رسد، او بر همه چیز تواناست.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

او مقتدر و برتر از بندگان خویش است و او حکیم و آگاه است.

قُلْ أَى شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَدَةً ۖ قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ
وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ ۗ وَمَنْ بَلَغَ أَئِنَّكُمْ
لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ ءَالِهَةً أُخْرَىٰ قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا
هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ ۖ كَمَا يَعْرِفُونَ آبَاءَهُمْ
الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۗ
إِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الظَّالِمُونَ

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ
شُرَكَائِكُمُ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبَّنَا مَا كُنَّا
مُشْرِكِينَ

أَنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ ۗ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۗ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ
يَفْقَهُوهُ وَفِي ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۗ وَإِنْ يَرَوْا كَلَّ ءَايَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا
حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا
إِلَّا أَسْطِيرُ الْأُولِينَ

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْعَوْنَ عَنْهُ ۗ وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ
وَمَا يُشْعُرُونَ

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا
نُكَذِّبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا ۗ وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

بگو: شهادت چه کسی از همه بزرگتر است. بگو: خداوند شاهد میان من و شماست و به من قرآن را وحی می‌کند تا به توسط آن شما و هر که این قرآن به او می‌رسد از خدا بترسانم. آیا شما شهادت می‌دهید که با پروردگار خدایان دیگری وجود دارد؟ بگو: من این شهادت را نمی‌دهم. بگو: فقط خدا یکی است و من از آنچه شما شرک می‌ورزید، بیزارم.

آنانی که به ایشان کتاب داده‌ایم، رسول الله را مثل فرزندان خویش می‌شناسند. آنهایی که به فطرت خویش خسارت وارد کرده‌اند ایمان نمی‌آورند.

کیست ستمکارتر از آن‌کس که به خدا دروغ نسبت دهد و یا آیات الهی را تکذیب نماید؟ خداوند ستمکاران را رستگار نخواهد کرد.

و روزی که همگان را محشور می‌کنیم، به مشرکان می‌گوییم: کجایند شریکانی که به گمان خود برای خداوند انتخاب کرده بودید؟

و فتنه آنها جز این نباشد که به خدا قسم می‌خورند که پروردگارا! ما هرگز مشرک نبوده‌ایم.

بین چگونه به خود دروغ می‌گویند و دروغی که ساخته بودند، نابود گردید.

بعضی از آنها هستند که به سخن تو گوش می‌دهند؛ ولی بر قلبهایشان پرده‌هایی انداخته‌ایم تا آن را درک نکنند و گوشه‌ایشان را سنگین و ناشنوا کرده‌ایم، و اگر همه آیات الهی را ببینند، باز ایمان نمی‌آورند و هنگامی که نزد تو می‌آیند، مجادله می‌کنند. آنانى که کافر شده‌اند، می‌گویند: اینها جز افسانه‌های پیشینیان نیست.

و همین اشخاص هستند که مردم را از نزدیک شدن به پیامبر نهی می‌کنند، و خودشان نیز از او فاصله می‌گیرند و البته جز خود را نابود نمی‌کنند، در حالی که نمی‌فهمند.

و اگر ببینی آنها را در آن هنگام که بر آتش نگاهشان دارند و می‌گویند: ای کاش ما به دنیا بر می‌گشتیم و آیات خدای خویش را تکذیب نمی‌کردیم و از زمره اهل ایمان می‌گشتیم!

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَحْسِرْتَنَّا عَلَىٰ مَا فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَا كِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

وَلَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأَوْدُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ الْمُرْسَلِينَ

وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ أُسْتِطْعَتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ

بلکه آنچه را از قبل مخفی کرده بودند برای آنها آشکار شده بود و اگر به دنیا برگردند، باز همان کارهایی که از آن نهی شده بودند انجام می‌دهند؛ زیرا که آنها دروغ‌گویند.

و گفتند: زندگی برای ما فقط در همین دنیاست و ما بر انگیزته نخواهیم شد.

و اگر ببینی آنها را در آن هنگام که در پیشگاه پروردگارشان ایستاده‌اند و به آنها می‌فرماید: آیا این حق نیست؟ گویند: پروردگارا! آری. می‌فرماید: پس بچشید عذاب را به خاطر آنچه که کفر ورزیده‌اید.

آنهايي که لقاء الله را تکذيب کردند، زيان کردند و همين‌که قيامت به طور ناگهاني براي آنان فرارسد می‌گویند: ای وای بر ما که چه اندازه درباره چنین روزی کوتاهی کردیم، و آنان بار سنگین اعمال خویش را بر دوش می‌کشند و چه بد بار گرانی را حمل می‌کنند.

زندگی دنیا جز بازیچه و سرگرمی نیست و خانه آخرت برای اهل تقوا بهتر است. آیا اندیشه نمی‌کنید.

ما می‌دانیم آنها با سخنان خود تو را ناراحت می‌کنند. آنها تو را تکذیب نمی‌کنند، در واقع ظالم به آیات الهی و انکارکننده آن هستند.

پیش از تو نیز پیامبرانی را تکذیب کردند و آنها تکذیب و آزار مخالفان را تحمل نمودند تا اینکه یاری ما به آنها رسید و تغییری در کلمات پروردگار نخواهد بود و اخبار پیامبران به تو رسید.

و اگر روی برگرداندن آنها برای تو سخت است، اگر می‌توانی زمین را بشکاف و جستجو کن و یا نردبانی به آسمان بگذار و جستجو کن و آیه و نشانه دیگری برای آنها بیاور. اگر خدا می‌خواست، همه آنها را برای هدایت شدن هماهنگ می‌کرد؛ بنا بر این تو از ناآگاهان مباش.

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

فقط کسانی که گوش شنوا دارند، دعوت تو را اجابت می‌کنند. خداوند آنهایی را که در وصف مردگان هستند در روز قیامت برمی‌انگیزاند و به سوی او بازگشت می‌نماید.

و گفتند: چرا معجزه‌ای از جانب پروردگارش بر او نازل نمی‌شود؟ بگو: خداوند می‌تواند معجزه‌ای نازل کند؛ و لکن بیشتر آنها نمی‌دانند.

هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست و نه پرنده‌ای که به دو بال پرواز کند، مگر اینکه امتهایی همانند شما هستند. ما چیزی را در این کتاب از قلم نینداخته‌ایم. آنگاه به سوی پروردگار خویش محشور خواهند شد.

آنانی که آیات ما را تکذیب کرده‌اند، کر و لالند و در تاریکیها هستند. هر که را خدا خواهد، گمراه می‌کند و هر که را خواهد، در راه مستقیم قرار می‌دهد.

بگو: اگر راست می‌گویید، به من خبر دهید که اگر عذاب الهی به سراغ شما آید و یا قیامت برپا شود، آیا جز خدا را می‌خوانید؟!

بلکه فقط خدا را می‌خوانید و اگر اراده‌اش تعلق بگیرد، رفتاری شما را برطرف می‌کند و شما هم شریک‌هایی که برای خدا درست کرده بودید، همه را فراموش می‌کنید.

برای امتهای قبل از تو پیامبرانی فرستادیم و آنها را گرفتار تنگدستی و مشکلات کردیم؛ شاید به درگاه الهی گریه و زاری کنند.

چرا در آن هنگام که حوادث ناگوار به سراغشان آمد گریه و زاری نکردند؛ بلکه قلبهایشان سخت شد و شیطان کارهایشان را زینت بخشید.

وقتی نصایح ما را به فراموشی سپردند، تمام درهای شادی و نعمت را به روی آنها گشودیم تا به نعمتهایی که به آنها داده شد خوشحال شدند؛ ولی یکباره از آنها گرفتیم که نومید شدند.

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَّةٌ أَمْثَالُكُمْ مَا فَرَقْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَاءِ اللَّهُ يُضِلِّلْهُ وَمَنْ يَشَاءُ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

بَلْ إِلَٰهَآ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَٰكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و بنیاد گروهی که ستم می‌کردند قطع شد و حمد مخصوص پروردگار جهانیان است.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظِرْ كَيْفَ نُصْرَفُ الْأَيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ

بگو: اگر خداوند گوش و چشم شما را بگیرد و مهر بر قلبهای شما بزند، چه کسی جز پروردگار می‌تواند این نعمتها را به شما بازگرداند؟! بین چگونه آیات را با بیانهای مختلف روشن می‌کنیم؛ ولی باز آنها روی بر می‌گردانند.

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ

بگو: چه خواهید کرد اگر عذاب الهی ناگهان و یا آشکار به سراغ شما آید؛ آیا جز ستمکاران نابود می‌شوند؟!

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ط فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

ما پیامبران را نفرستادیم جز برای مژده دادن و ترساندن؛ بنا بر این هر که ایمان آورد و خود را اصلاح کند، نه ترسی برای اوست و نه غمگین می‌گردد.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

آنان که آیات ما را تکذیب کردند، به خاطر فسق و رفتار بدشان، عذاب الهی آنها را لمس می‌کند.

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ ط إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ

بگو: من نمی‌گویم که گنجهای الهی نزد من است و نه غیب می‌دانم و نمی‌گویم که من فرشته‌ام. فقط از آنچه بر من وحی می‌شود پیروی می‌کنم. بگو: آیا آن که نمی‌بیند، با آن که چشم بصیرت دارد یکسانند. آیا اندیشه نمی‌کنید؟!

وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

به وسیله قرآن آنانی را که از محشور شدن به پیشگاه پروردگار خویش می‌ترسند بیدار کن که جز خداوند آنها را یاور و شفیع نیست؛ شاید پرهیزکار شوند.

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ط مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ

آنانی که خدای خود را در صبح و شام می‌خوانند و فقط خدا را اراده می‌کنند طرد مکن که از حساب آنها چیزی به عهده تو نیست و از حساب تو چیزی به عهده آنها نمی‌باشد تا طردشان کنی و از ستمکاران شوی.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ

به این طریق آنها را به وسیله یکدیگر امتحان می‌کنیم تا گویند: آیا اینها هستند که خداوند از بین ما به آنها نعمت داده است؟! آیا خداوند شکرکنندگان را بهتر نمی‌شناسد؟!

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ ط
كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنِ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

وقتی ایمان‌آوردندگان به آیات ما نزد تو می‌آیند، بگو: سلام بر شما. پروردگارتان بر ذات خود رحمت نوشته است. هر که از شما کار زشتی را از روی نادانی انجام دهد و بعد توبه کند و خود را اصلاح نماید، البته که خداوند بخشنده و مهربان است.

وَكَذَلِكَ نَفِصِلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلَ الْمُجْرِمِينَ

و به این طریق آیات را به طور مبسوط بیان می‌کنیم تا روش بدکاران آشکار گردد.

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَآتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

بگو: من از عبادت آن چیزهایی که از غیر خداوند می‌پرستید نهی شده‌ام. بگو: من از هوسهای شما پیروی نمی‌کنم که در غیر این صورت گمراه شده و از هدایت‌یافتگان نخواهم بود.

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَّا عِنْدِي مَّا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَفْصِلُ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ

بگو: من از جانب پروردگارم دلیل دارم و شما آن را تکذیب می‌کنید. چیزی که درباره آن شتاب دارید، در اختیار من نیست. حکم فقط از آن خداست که حق را بیان می‌کند و اوست بهترین جداکننده بین حق و باطل.

قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَفُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ

بگو: اگر آن چیزی را که درباره‌اش شتاب دارید نزد من بود، کار من و شما پایان می‌پذیرفت و خدا ستمگران را بهتر می‌شناسد.

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

کلیدهای غیب نزد پروردگار است؛ کسی جز او از آن خبر ندارد و اوست که می‌داند آنچه در خشکی و دریاست، و برگی از درخت نمی‌افتد مگر آنکه خداوند از آن مطلع است و نیز دانه‌ای نیست در تاریکیهای زمین و نیست هیچ تر و خشکی جز آنکه در کتاب آشکار ثبت است.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفِرُّونَ

ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۗ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ
الْحَسِيبِينَ

قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِّنْ ظُلْمَاتٍ أَلْبَرٍ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ
تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِن أَنْجَلْنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِينَ

قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِّنْهَا وَمِن كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ
أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ
بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ۗ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَفْقَهُونَ

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ۗ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ

لِكُلِّ نَبِيٍّ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ
يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۗ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا
تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

خداست که در شب جان شما را می‌گیرد و از آنچه در روز انجام می‌دهید آگاه است؛ سپس در روز شما را بر می‌انگیزاند تا زمانی که مرگ حتمی شما فرارسد و به‌سوی او بازگشت نمایید و به آنچه انجام داده‌اید، آگاهتان خواهد ساخت.

خداست که با اقتدار برتر از بندگانش می‌باشد و برایتان فرشته‌های نگهبانی را می‌فرستد تا اینکه مرگ یکی از شما فرارسد. در این موقع فرستادگان ما روح او را می‌گیرند و در کار خود کوتاهی نمی‌کنند.

آنگاه به‌سوی پروردگار خود که به حق مولای آنهاست باز می‌گردند. بدانید که حکم کردن مخصوص خداست و او به سرعت به حسابها می‌رسد.

بگو: چه کسی شما را از تاریکیهای خشکی و دریا نجات می‌دهد؟ گاهی با گریه و زاری و گاه پنهانی او را می‌خوانید و می‌گویید اگر ما را از این خطر نجات دهد، شکر او را بجا خواهیم آورد.

بگو: خداست که شما را از آن خطرها و هر نوع غم و اندوه نجات می‌دهد. باز هم به او شرک می‌ورزید.

بگو: خداوند قادر است که از بالای سرتان و زیر پاهایتان برای شما عذاب فرستد و یا اینکه شما را گروه، گروه کند و بعضی را به عذاب بعض دیگر مبتلا سازد. ببین چگونه آیات را به شیوه‌های گوناگون بیان می‌کنیم تا شاید به فهم آیند.

قوم تو قرآن را در حالی که حق بود تکذیب کردند. بگو: من وکیل شما نیستم.

برای هر خبری زمان معینی خواهد بود و به زودی خواهید دانست.

وقتی دیدی عده‌ای درباره آیات ما به صورت استهزا گفتگو می‌کنند، از آنها روی برگردان تا در سخنی دیگر وارد شوند و اگر شیطان گرفتار فراموشیات کرد، بعد از آنکه متوجه شدی با مردم ظالم همنشین مباش.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرِي لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

حساب اهل تقوا از گنهکاران جداست و اگر برای تذکر دادن به آنها همنشین شوند مانعی ندارد؛ شاید پرهیزکار شوند.

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَعَرَّتْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعَدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ

آنانی که دین خود را بازیچه و سرگرمی گرفتند و زندگی دنیا فریبشان داده به حال خود بگذار و به آنها توسط قرآن تذکر بده که هرکس در گرو عمل بد خویش خواهد بود و برای او جز پروردگار سرپرست و شفیع نیست و اگر هر گونه عوضی دهد از او پذیرفته نخواهد شد. آنها گرفتار اعمال بد خویش شده‌اند. آنها نوشیدنی از آب جوشان و عذابی دردناک به خاطر آنچه کافر شده‌اند خواهند داشت.

۷۰

قُلْ أَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ أُنْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَأْمُرْنَا لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

بگو: آیا غیر خدا را که سودمان نمی‌دهد و ضرری به ما نمی‌رساند بخوانیم و بازگشت به عقب کنیم بعد از آنکه خداوند ما را هدایت فرموده تا مثل کسی که شیطانها او را در زمین سرگردانش ساخته‌اند باشیم؟! آن شیطان یارانی دارد که انسان را به‌سوی خود می‌کشاند و می‌گویند: بیا نزد ما. بگو: هدایت واقعی، هدایت الهی است و به ما فرمان داده که تسلیم خدای جهانیان باشیم.

۷۱
۱۱۵

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

و بگو: نماز را برپادارید و از خدا بترسید و اوست که به‌سویش محشور می‌شوید.

۷۲

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

و اوست که آسمانها و زمین را بر اساس حق آفرید و روزی که گوید: باش، وجود می‌یابد؛ روزی که در صور دمیده می‌شود، حکومت از آن اوست. آگاه به غیب و شهود است و او حکیم و داناست.

۷۳

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ عَازِرْ أَتَّخِذُ اصْنَامًا ءَالِهَةً إِنِّي
أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

به یاد آور زمانی که ابراهیم به پدر خود آزر گفت: آیا این
بتها را خدا قرار داده‌ای؟! من تو و هم‌کیشان تو را در
گمراهی آشکاری می‌بینم.

وَكَذَلِكَ نُرِيّ إِبْرَاهِيمَ مَلَكَوَاتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ
مِنَ الْمُوقِنِينَ

و همچنین ما ملکوت آسمانها و زمین را به ابراهیم نشان
دادیم تا از اهل یقین شود.

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ
قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ

هنگامی که شب تاریک بر او مستولی شد، ستاره‌ای دید و
گفت: این خدای من است. و همین‌که غروب کرد گفت: من
خدایی که غروب کند، دوست نمی‌دارم.

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ
يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ

و هنگامی که ماه را در حال نورافشانی دید گفت: این خدای
من است. و چون غروب کرد گفت: اگر خدای من هدایت
نکند، از جمله مردم گمراه خواهم شد.

فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا
أَفَلَتْ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

و هنگامی که خورشید را در حال درخشش مشاهده کرد
گفت: این خدای من است و این از آنها بزرگتر است. و چون
خورشید هم غروب کرد گفت: من از آنچه شما شرک
می‌ورزید بیزارم.

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

من رو به سوی خدایی می‌کنم که آفریننده آسمانها و زمین
است. من خداپرستی خالصم و از مشرکان نیستم.

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ أَتُحَاجُّونِي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ وَلَا
أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَن يُشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي
كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ

قوم ابراهیم با او مجادله کردند. گفت: آیا درباره خدا با من
مجادله می‌کنید؟ در حالی که خداوند مرا هدایت فرموده و
من هرگز از بت‌هایتان هراسی ندارم، مگر آنکه پروردگار
چیزی را بخواهد. خدای من بر همه چیز احاطه علمی دارد.
آیا متوجه این حقیقت نمی‌شوید؟!

وَكَيفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم
بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ ءَعَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ
أَحَقُّ بِالْأَمْنِ ۖ إِنَّ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

من چگونه از آنچه برای خدا شریک قرار می‌دهید هراس
داشته باشم، در صورتی که شما از شرک ورزیدن برای
خداوند هراسی ندارید با اینکه دلیلی بر آن شریک ندارید؛
بنا بر این اگر می‌دانید کدام یک از این دو گروه به ایمن
بودن سزاوارتر است.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا ءِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ ٱلْأَمْنُ
وَهُمْ مُّهْتَدُونَ

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا ءَاتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ
مِّن نَّشَأٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

وَوَهَبْنَا لَهُ ۖ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۗ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن
قَبْلُ ۚ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ ۚ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ
وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي ٱلْمُحْسِنِينَ

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۗ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ

وَإِسْمَاعِيلَ ۚ وَإِلْيَاسَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۗ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَىٰ
ٱلْعَٰلَمِينَ

وَمِن ءَابَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ ۖ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ
إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

ذَٰلِكَ هُدَىٰ ٱللَّهِ يَهْدِي بِهِ ۚ مَن يَشَآءُ ۗ مِن عِبَادِهِ ۚ وَلَوْ
أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

أُولَٰئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَ ۚ وَٱلنُّبُوَّةَ ۚ فَإِن
يَكْفُرُ بِهَا هَٰؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا
بِكَٰفِرِينَ

أُولَٰئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰ ٱللَّهُ فَبِهَدْيِهِمْ أَقْتَدِهِ ۗ قُلْ لَّا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ أَجْرًا ۗ إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ

آنان که ایمان آورده و ایمان خود را به ظلم آلوده نکرده‌اند،
ایمنی واقعی از آن آنهاست و آنها هدایت یافته‌اند.

و اینها دلایلی بود که ما به ابراهیم در برابر قومش به او
دادیم. درجات هر که را بخواهیم بالا می‌بریم؛ زیرا که
پروردگار تو حکیم و آگاه است.

و به ابراهیم، اسحاق و یعقوب را بخشیدیم و همه را
هدایت کردیم و نوح را از پیش هدایت کرده بودیم و از
نسل ابراهیم، داود و سلیمان و ایوب و یوسف و موسی و
هارون را هدایت کردیم و این چنین، نیکوکاران را پاداش
می‌دهیم؛

و نیز زکریا و یحیی و عیسی و الیاس که همگی از شایستگان
بودند؛

و همچنین اسماعیل و الیسع و یونس و لوط که همگی را بر
مردم زمان خویش برتری دادیم؛

و از میان پدران و فرزندان و برادران آنها افرادی را
انتخاب کردیم و به راه راست هدایت نمودیم.

این است نوع هدایت الهی که هر بنده‌ای از بندگان خود را
بخواهد، بدان هدایت می‌کند و اگر شرک می‌ورزیدند، تمام
اعمال آنها نابود می‌گشت.

آنان افرادی بودند که کتاب و حکمت و نبوت را به آنها
دادیم؛ بنا بر این اگر این مردم به آن کافر شوند مردم
دیگری را که هیچ‌گاه کافر نمی‌شوند بر آن انتخاب خواهیم
کرد.

اینها افرادی هستند که خداوند هدایتشان فرموده؛ بنا بر
این تو به هدایت آنها اقتدا کن. بگو: من مزد رسالت
نمی‌خواهم. که این جز یادآوری همه مردم عالم نیست.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ ۗ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ ۗ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا ءَابَاؤُكُمْ ۗ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ

خداوند را آن گونه که سزاوارست نشناختند که گفتند: خدا بر هیچ انسانی چیزی نازل نکرده. بگو: کتابی را که موسی آورد و برای مردم نور و هدایت بود، چه کسی نازل کرده و شما آن را به صفحات پراکنده تبدیل کرده‌اید؛ بعضی را آشکار و بسیاری را مخفی می‌نمایید و آنچه را که شما و پدرانتان نمی‌دانستید، آموختید. بگو: خدا و آنها را رها کن و بگذار در یاهه‌گوییهای خویش فروروند.

و این قرآن، کتابی است که ما نازل کردیم تا برکت و تصدیق‌کننده کتابهایی که برابر اوست باشد و مردم مکه و اطراف آن را بدان بترسانند و آنهایی که به آخرت ایمان آورده‌اند، به آن کتاب ایمان خواهند آورد و از نمازهایشان محافظت می‌کنند.

و چه کسی از دروغ بر خدا ساخته ستمکارتر است و یا کسی که وحی به او نشده بگوید: به من وحی شده است. و یا گوید: من به زودی نیز مانند آنچه خدا نازل کرده نازل خواهم کرد. و اگر مشاهده کنی ستمکاران چگونه در سكرات موت فرورفته‌اند، در همان حال فرشتگان دست گشوده‌اند و به آنها گویند: جان خود را خارج سازید. امروز سزای خود را با عذابی خفت‌بار ببینید؛ زیرا که سخنان ناحق درباره پروردگار گفتید و در برابر آیات الهی کبر ورزیدید.

شما به صورت تنها؛ همان گونه که روز اول شما را آفریدیم به نزد ما آمدید و ثروتهایی را که به شما عطا کرده بودیم پشت سر گذاشته‌اید. بتهایی را که شفیع خویش قرار داده بودید و گمان می‌کردید شریک در کارهایتان هستند، با شما نمی‌بینیم، راستی که جمع شما پراکنده شده و تمام خواب و خیال‌هایتان بر باد رفته است.

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۗ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمْرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ ءَايَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۗ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالْتَوَىٰ ۖ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۚ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ ۗ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ

خداوند شکافنده دانه و هسته است. زنده را از مرده و مرده را از زنده پدید می‌آورد. این است خدای شما پس چگونه از حق منحرف می‌شوید؟!

فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

شکافنده صبحهاست. شب را برای آسایش و خورشید و ماه را برای حسابرسی در زندگی قرار داده و این است اندازه‌گیری خدای مقتدر آگاه.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

اوست که ستارگان را برای راهنمایی شما در بیابانها و دریاهای تاریک قرار داده و البته ما این آیات را برای مردم دانا به طور مبسوط بیان کردیم.

وَهُوَ الَّذِي أَذْشَاكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ
وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ

و اوست که شما را از یک انسان آفرید که بعضی پایدار و بعضی ناپایدارند و البته ما آیات را برای مردم فهیم و اهل درک به طور مشروح بیان می‌کنیم.

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ
شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ
النَّخْلِ مِنَ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ
وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَبِهٍ ۗ انظُرُوا إِلَىٰ
ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ

اوست که از آسمان آبی نازل می‌نماید تا هر نباتی به وسیله آن برویانیم و سبزه‌ها را از زمین بیرون بیاوریم و دانه‌های روی هم چیده‌شده پدید آوریم و بر درخت خرما خوشه‌های آویزان قرار می‌دهیم و نیز باغهایی از انگور و زیتون و انار پرورش دهیم که گاهی شبیه و گاهی شبیه هم نیستند. به میوه باغها وقتی رسیده‌اند توجه کنید که در آن آیات الهی برای اهل ایمان! نمایان است.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۗ وَخَرَفُوا لَهُۥٓ بَنِينَ
وَبَنَاتٍ بَغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحٰنَهُۥٓ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُصِفُونَ

آنها برای خداوند از جنس جن شریکانی قائل شدند، در حالی که خداوند جن را آفریده است و آنها برای خداوند پسران و دخترانی از روی نادانی معتقد شدند. او منزّه و برتر از آن است که در وصفش می‌گویند.

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ
لَهُۥ صَاحِبَةً ۗ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۗ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

خدا پدیدآورنده آسمانها و زمین است. چگونه او دارای فرزند باشد در حالی که همسری ندارد و همه چیز را آفریده و به همه چیز احاطه علمی دارد.

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ
فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

این است خدای شما که خدایی جز او نیست؛ آفریننده همه چیز است؛ بنا بر این او را عبادت کنید که او نگهبان همه موجودات است.

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَرَ وَهُوَ اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ

دیدگان او را نمی‌بینند؛ ولی او دیدگان را درک می‌کند و او لطیف و آگاه است.

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ
وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ

از جانب پروردگارتان آنچه مایه بینش است برای شما آمده است، پس هر کسی بینش پیدا کند به سود خودش می‌باشد و هر کسی کور باشد، به ضرر خود عمل کرده و من نگهبان شما نیستم.

وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِيُقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ

این گونه آیات را گوناگون بیان می‌کنیم. گویند: کسی اینها را تو به درس آموخته‌ای و ما آن را بر دانایان بیان می‌نماییم.

اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ
الْمُشْرِكِينَ

پیرو چیزهایی باش که از جانب پروردگارت به تو وحی شده که خدایی جز او نیست و از مشرکان روی برگردان.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا
أنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

و اگر خدا می‌خواست، مشرک نمی‌شدند و ما تو را برای آنها نگهبان نکردیم و تو وکیل آنها نیستی.

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا
بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَٰلِكَ زَيْنًا لِّكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلُهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

به آنانی که غیر خدا را می‌خوانند ناسزا نگویید تا آنان از روی دشمنی و نادانی به خداوند ناسزا گویند. بدین طریق کار هر امتی را در نظرشان زینت داده‌ایم و سپس بازگشت آنها به‌سوی پروردگارشان می‌باشد و به آنچه انجام می‌داده‌اند آگاهشان خواهد کرد.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لِّيَوْمِنَ
بِهَا قُلٌ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا
جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ

به خدا قسم یاد کردند؛ آن هم قسمی محکم که اگر معجزه‌ای برای آنها بیاید، ایمان خواهند آورد. بگو: معجزه‌ها فقط نزد پروردگار است. شما خبر ندارید که اگر معجزات هم بر ایشان آورده شود، ایمان نخواهند آورد.

وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَرَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

دلها و دیده‌هایشان را دگرگون می‌کنیم، آن چنان که در ابتدا ایمان نیاوردند و در سرکشی که دارند رهایشان می‌نماییم تا کوردل بمانند.

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيَوْمِنَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ

و اگر فرشتگان را بر آنها نازل کنیم و مرده‌ها با آنها سخن گویند و همه چیز را نزد آنها جمع نماییم، ایمان نمی‌آورند مگر آنکه خدا بخواهد؛ و لکن بسیاری از آنها نادانند.

و نیز برای هریک از پیامبران شیطانهایی از انسان و جن قرار دادیم که سخنان اغفال‌کننده به یکدیگر القا می‌کنند. اگر خدای تو می‌خواست جلوی آنها را می‌گرفت؛ بنا بر این آنها را با تهمت‌هایشان رها کن و به حال خود بگذار؛

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيْطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرَفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۗ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ

تا آنهایی که ایمان به آخرت نیاورده‌اند به آن سخنان مایل و دلگرم شوند و اظهار رضایت نمایند و هر گناهی که بخواهند انجام دهند.

وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفْعَدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُونَ

آیا غیر خدا را به داوری برگزینیم، در حالی که اوست نازل‌کننده کتاب به سوی شما به طور مشروح و آنهایی که کتابشان داده‌ایم می‌دانند که قرآن بر اساس حق از جانب پروردگارت نازل شده؛ بنا بر این هیچ‌گاه تردید مکن.

أَفَعَيِّرَ اللَّهُ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ ۗ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

و سخن پروردگارت تمام و کمال و از روی صداقت و عدل به پایان رسید. تغییری در کلمات او نیست و او شنوا و داناست.

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۗ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

و اگر بخواهی پیروی اکثر مردم روی زمین نمایی، تو را از راه خدا گمراه می‌کنند. اینها دنباله‌رو گمان و خیالند و جز تخمین نمی‌زنند.

وَإِنْ تُطِيعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۗ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

پروردگارت بهتر می‌داند چه کسی از راهش گمراه شده و بهتر می‌داند چه کسی هدایت یافته است؛

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

بنا بر این اگر به آیات الهی ایمان دارید، از چیزهایی بخورید که نام خدا بر آن برده شده است.

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ ۗ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ ۗ مُؤْمِنِينَ

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ
فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ
كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ بَغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُعْتَدِينَ

وَذَرُوا ظَهْرَ الْأِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأِثْمَ
سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ
وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِيَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَدِّلُكُمْ وَإِنَّ
أَطْعَمْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

أَوْ مَنْ كَانَ مِيثًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي
النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا
كَذَلِكَ زَيْنٌ لِّلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُّجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا
وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ
رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ
الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا
يَمْكُرُونَ

چرا از آنچه که نام پروردگار بر آن برده شده نمی‌خورید، در حالی که خداوند برای شما به طور مبسوط آنچه حرام است بیان داشته، مگر در صورتی که ناچار شوید از حرام استفاده کنید. بسیاری از مردم از روی نادانی و هوسهایشان دیگران را گمراه می‌سازند. البته پروردگار تو متجاوزین را بهتر می‌شناسد.

گناه آشکار و پنهان را ترک کنید. آنانی که گناه می‌کنند، به زودی به کیفر رفتار خویش خواهند رسید.

از آنچه که نام پروردگار بر آن برده نشده، نخورید که گناه است. شیطانها به دوستان خود القا می‌کنند تا با شما مجادله کنند. اگر از آنها پیروی کنید، شما هم مشرک خواهید شد.

آیا آن که مرده بود و زنده‌اش کرده‌ایم و برایش نوری قرار داده‌ایم که به کمک آن بین مردم راه می‌رود با آن کسی که در تاریکیها فرورفته و بیرون نمی‌آید یکسانند؟! بدین طریق کار کافرین برایشان جلوه می‌کند.

و نیز در هر شهری سرکرده‌هایی از بدکاران قرار داده‌ایم تا در آن شهر مردم را از راه خدا منحرف کنند. البته آنها جز به خودشان نیرنگ نمی‌زنند و نمی‌فهمند.

وقتی آیه‌ای برای آنها نازل شود، می‌گویند: ما ایمان نمی‌آوریم مگر آنکه همانند آنچه را که به پیامبران داده‌اند به ما نیز بدهند. خداوند بهتر می‌داند که در کجا رسالت خویش را قرار دهد و به زودی گنهکاران گرفتار حقارت در پیشگاه پروردگار و عذاب شدید به خاطر مکر و فریبشان خواهند شد.

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ وَيُشْرِحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ وَيَجْعَلَ صَدْرَهُ ضَيْقًا حَرَجًا كَأَتَمَّا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ

لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا يَمْعَشَرُ الْجِنِّ قَدْ أُسْتُكثِرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

وَكَذَلِكَ نُؤَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

يَمْعَشَرُ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ

ذَلِكَ أَنْ لَّمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ

بنا بر این هر کسی را خداوند اراده کند که هدایت فرماید، سینه‌اش را برای پذیرش اسلام می‌گشاید و هر کسی را اراده کند گمراه سازد، سینه‌اش را چنان تنگ و سخت کند که گویا می‌خواهد به آسمان رود و بدین ترتیب پروردگار پلیدی را برای افراد بی‌ایمان قرار می‌دهد.

و این، راه راست پروردگار توست که البته برای مردم پذیر آیت را به طور مبسوط بیان داشته‌ایم.

برای آنها در نزد پروردگارش خانه آسایش است و اوست سرپرست آنها درباره آنچه انجام داده‌اند.

روزی که همه مردم محشور شوند، گوید: ای گروه جن! شما نسبت به انسانها فزونی یافتید. آنگاه پیروان آنان از انسانها می‌گویند: پروردگارا! آنها از ما بهره بردند و ما از آنها تا آن زمان که عمر ما به پایان رسد. خداوند می‌فرماید: آتش، جایگاه شماست. برای همیشه در آن می‌مانید، مگر آنچه خدا بخواهد؛ زیرا که پروردگار تو حکیم و داناست.

و بدین ترتیب بعضی از ستمگران را بر بعض دیگر به خاطر آنچه که انجام داده‌اند، واگذار می‌کنیم.

ای گروه جن و انسان! آیا پیامبرانی از خودتان نزد شما نیامدند که آیه‌های ما را برای شما می‌خواندند و شما را درباره ملاقات چنین روزی می‌ترساندند؟! می‌گویند: علیه خود شهادت می‌دهیم. زندگی دنیا فریبشان داده بود و علیه خویش شهادت دهند که راه کافران را پیموده‌اند.

برای آنکه پروردگار تو مردم این شهرها را در آن حالی که بی‌خبر بودند به خاطر ظلم آنها هلاک نگرداند.

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

برای انسانها به مناسبت کارهایشان درجاتی است و خدای تو از آنچه آنها انجام می‌دهند غافل نیست.

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةٍ قَوْمٍ ءَاخِرِينَ

پروردگار تو بی‌نیاز و صاحب رحمت است. اگر بخواهد شما را می‌برد و هر که را خواهد جایگزین شما می‌کند؛ همان‌طور که شما را از نسل دیگری به وجود آورد.

۱۳۳

إِنَّ مَا تُوْعَدُونَ لَأَتِيٌ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ

البته آنچه به شما وعده داده شده خواهد آمد و شما قدرت معجزه ندارید.

۱۳۴

قُلْ يَتَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ وَعَقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

بگو: ای قوم من! شما طبق خواسته‌های خویش عمل کنید و من نیز طبق میل خود عمل می‌کنم. آنگاه به زودی خواهید فهمید که عاقبت خیر از آن کیست؛ البته ستمکاران رستگار نمی‌شوند.

۱۳۵

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

برای پروردگار از آفریده‌هایش از زراعت و حیوانات نصیبی قرار دادند. گفتند: این از آن خداست و قسمت دیگر برای شرکای ما بتهاست. قسمتی را که برای بتها قرار داده بودند، هرگز به خدا نمی‌رسید؛ ولی سهمی را که برای خدا قرار داده بودند، به بتها می‌رسید. چه بد قضاوت می‌کنند.

۱۳۶

وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَائِهِمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ

و نیز بتهای آنان، کشتن فرزندان را در نظر بسیاری از مشرکان نیکو جلوه داده بود تا بدین طریق نابودشان کنند و در دین، آنها را به اشتباه اندازند و اگر خدا می‌خواست چنین نمی‌کردند؛ پس آنها را با دروغ‌هایی که می‌سازند، به حال خود واگذار.

۱۳۷

۶
انعام
۱۳۸
۱۶۵

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَمٌ وَحَرَّتْ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَأُ
بِرْزَعِهِمْ وَأَنْعَمٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمٌ لَا يَذْكُرُونَ أَسْمَ
اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

۱۳۹

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ
عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ
وَصَفَهُمْ إِنَّهُ وَحَكِيمٌ عَلِيمٌ

۱۴۰

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا
مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ

۱۴۱
حزب
۵۹
۱۱۸

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ
وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ
مُتَشَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَبِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَءَاتُوا
حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

۱۴۲

وَمِنَ الْأَنْعَمِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا
تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

و گفتند: این حیوانات و زراعت که مخصوص بتهاست برای همه ممنوع است مگر آنهایی که ما می‌خواهیم، البته به پندار آنها. و گفتند: حیواناتی هست که سوار شدن بر آنها حرام است و حیواناتی را هم بدون نام بردن خدا می‌کشند و به خدا دروغ می‌بستند. به زودی خداوند جزای دروغ‌بستن‌های آنها را خواهد داد.

و می‌گفتند: آنچه در شکم این حیوانات است، مخصوص مردان است و بر همسران ما حرام است؛ ولی اگر مرده به دنیا آید، مرد و زن در آن شریکند. به زودی سزای توصیف کردنهای به ناحق خود را خواهند دید که او حکیم و داناست.

آنانی که از روی نادانی و سفاهت فرزندان خود را کشتند زیان کردند. اینها آنچه خداوند روزیشان کرده بود بر خود حرام کردند و کار خود را به دروغ به خدا نسبت دادند. البته گمراه شدند و هیچ‌گاه هدایت نخواهند شد.

و اوست که باغهایی با درختان گوناگون آفریده که بعضی روی داربستها قرار گرفته و بعضی بدون داربست با میوه‌های گوناگون، و نیز درخت خرما و زراعت را آفرید با طعمهای مختلف و نیز زیتون و انار را آفرید شبیه یکدیگر و غیر شبیه. از میوه‌های آنها وقتی رسیده شدند، بخورید و در هنگام چیدن، حق آن را بدهید و اسراف نکنید که پروردگار اسراف‌کنندگان را دوست نمی‌دارد.

و اوست که برای شما حیواناتی آفرید که از بعضی استفاده باربری کنید. از آنچه خداوند روزی شما کرده بخورید و از گامهای شیطان پیروی نکنید که او دشمن آشکار شماست.

ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ أُثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعَزِ أُثْنَيْنِ قُلْ
عَالِدَكَرِينِ حَرَّمَ أُمَّ الْأُنثِيَيْنِ أَمَّا أُشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
الْأُنثِيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

خداوند هشت جفت از حیوانات را برای شما آفرید: از گوسفند و میش یک جفت، و از بز یک جفت. بگو: آیا خداوند نرهای آنها را حرام کرده یا ماده‌ها را یا حیواناتی که در شکم میشها یا بزهای ماده است. اگر راست می‌گویید، برای من از روی آگاهی دلیل بیاورید.

از شتر دو نر و ماده و از گاو دو نر و ماده قرار دادیم. بگو: کدام یک از اینها را پروردگار حرام کرده؛ نرها یا ماده‌ها را و یا حیواناتی که در شکم شترها یا گاوهای ماده است؟ آیا شما شاهد و گواه این مطلب بودید در آن زمان که خداوند شما را به این مطلب سفارش می‌فرمود؟! چه کسی ستمکارتر است از آنانی که بر خدا دروغ بستند تا مردم را از روی نادانی به گمراهی کشانند؛ البته خداوند مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

بگو: در احکامی که به من وحی شده، غذای حرامی را برای هیچ‌کس نمی‌بایم مگر آنکه مردار یا خون بدن حیوانی که بیرون ریخته شده باشد و یا گوشت خوک که همه اینها پلید است و یا ذبح غیر شرعی که نام غیر خدا بر آن برده باشند. آنهایی که مضطرّ می‌شوند؛ نه از روی تجاوز و بی‌بندوباری می‌توانند از این موارد استفاده کنند؛ زیرا که پروردگار تو بخشنده و مهربان است.

بر یهودیان هر حیوان ناخن‌دار را حرام کرده‌ایم و از گاو و گوسفند پیه را بر آنها حرام نموده‌ایم جز آنچه در پشت آنهاست، یا به بعضی روده‌ها یا به استخوانها پیوسته است. به جرم تجاوزشان این گونه جزایشان دادیم و ما راست می‌گوییم.

وَمِنَ الْإِبِلِ أُثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ أُثْنَيْنِ قُلْ عَالِدَكَرِينِ حَرَّمَ أُمَّ
الْأُنثِيَيْنِ أَمَّا أُشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثِيَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ
شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّكُمْ اللَّهُ بِهَذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

قُلْ لَا آجِدُ فِي مَا أُوْحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا
أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ
رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ
وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُرُهُمَا أَوْ
الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَعْغِهِمْ وَإِنَّا
لَصَادِقُونَ

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ
عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ

اگر تو را تکذیب کنند، بگو: با اینکه پروردگار شما دارای
رحمت گسترده است، عذابش از مردم مجرم برداشته
نخواهد شد.

به زودی مشرکان خواهند گفت: اگر خدا می‌خواست ما و
پدران ما مشرک نمی‌شدیم و چیزی را حرام نمی‌کردیم.
کسانی که پیش از آنها بودند نیز این گونه تکذیب کردند تا
عذاب ما را چشیدند. بگو: آیا شما نزد خود دانشی سراغ
دارید که به ما نشان دهید؟! شما جز از خیالات پیروی
نمی‌کنید و جز تخمین نمی‌زنید.

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا
وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ
لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ

۱۴۸

بگو: برای خدا دلایل آشکار است؛ بنا بر این اگر بخواهد
همه شما را هدایت می‌کند.

قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَلِيغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ

۱۴۹

بگو: شاهدان خود را که گواهی بر تحریم اینها می‌دهند
بیاورید و اگر گواهی دادند تو با آنها هم صدا مشو و گواهی
مده و از هوسهای انانی که آیات ما را تکذیب می‌کنند و
اعتقاد به آخرت ندارند و از پروردگار خویش به سوی بتها
بر می‌گردند، پیروی مکن.

قُلْ هَلَمْ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا
فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

۱۵۰

بگو: ببینید تا آنچه را پروردگارتان بر شما حرام کرده
برایتان بخوانم. چیزی را برای خدا شریک قرار ندهید. به
پدر و مادر احسان کنید. فرزندانان را از روی نداری
نکشید، در حالی که ما شما و آنها را روزی می‌دهیم. به
کارهای زشت چه آشکار و چه پنهان نزدیک نشوید. و
انسانی را که خداوند جانش را محترم شمرده مگر بر اساس
حق نکشید. اینهاست که پروردگار، شما را بدان سفارش
فرموده تا به عقل آییند.

قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ إِلَّا تَشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِمَّنْ
إِمْلَقَ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ ذَالِكُمْ وَصَدَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

۱۵۱
حزب
۶۰
۱۲۰هـ

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ
أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ وَصَلِّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ

به مال یتیم نزدیک نشوید مگر آنکه قصد بهتر شدن مال او را داشته باشید تا اینکه به حد بلوغ برسد. پیمانہ و وزن را با عدالت ادا کنید. ما هیچکس را مگر به اندازه توانش مکلف نمی‌کنیم. در هنگام سخن گفتن، عدالت را رعایت کنید؛ هر چند درباره خویشاوندان باشد. به پیمان خدا وفادار بمانید. اینها سفارشات پروردگار به شماست؛ شاید به خود آید.

این راه راست من است. از آن پیروی کنید و از راههای دیگر پیروی نکنید که شما را از راه خدا منحرف می‌کنند. اینها سفارشات پروردگار به شماست؛ شاید پرهیزکار شوید.

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَلَّكُمْ بِهِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

آنگاه به موسی کتابی کامل دادیم برای آنانی که نیکوکارند و آن کتاب را بیان‌کننده و رحمت بر همه چیز قرار دادیم. شاید به لقای پروردگار خویش ایمان آورند.

و این قرآن کتابی پربرکت است که نازل کردیم؛ پس از آن پیروی کنید و از خدا بترسید؛ شاید مشمول رحمت الهی قرار گیرید.

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ
وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ
يُؤْمِنُونَ

تا نگویند: کتاب آسمانی فقط بر دو گروه پیش از ما نازل شده و ما از فرا گرفتن آن غافل ماندیم.

و تا نگویند: اگر کتاب آسمانی بر ما نازل می‌شد، بهتر از آنها هدایت می‌شدیم، در حالی از جانب پروردگارتان دلایل آشکار و هدایت و رحمت برای شما آمد. اکنون چه کسی ستمگرتر از آن است که آیات الهی را تکذیب می‌کند و از آن روی بر می‌گرداند؟! به زودی آنانی را که از آیات ما روی بر می‌گردانند به عذابی سخت پاداش می‌دهیم.

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَىٰ طَائِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِنْ
كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ
فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ
يَصْدِفُونَ عَن آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَضِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ

آیا آنها غیر از این انتظار دارند که فرشتگان به سراغشان آیند، یا قضای الهی به آنها رسد و یا بعضی نشانه‌های پروردگارت بیاید، ایمان آنهایی که از پیش ایمان نیاورده و یا در زمان ایمان خود کار خیری نکرده سودی ندارد. بگو: منتظر باشید که ما نیز منتظر می‌مانیم.

إِنَّ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

آنانی که در دین خود تفرقه انداختند و گروه گروه شدند، کاری با آنها نداری؛ کار آنها فقط با خداست و سپس آنها را از کارهایشان آگاه خواهد ساخت.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

هرکس کار خوبی انجام دهد، برای او ده برابر پاداش خواهد بود و هر که کار بدی انجام دهد، جز به اندازه کار بدش پاداش ندهند و بر آنها ظلم نخواهد شد.

قُلْ إِنِّي هَدَيْتَنِي رَبِّيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِثْلَهُ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

بگو: البته پروردگارم مرا به راه راست هدایت فرموده به دینی محکم؛ آیین پاک ابراهیم که او از مشرکان نبود.

قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

بگو: نماز و عبادت و زندگی و مرگ من همگی از آن خدای جهانیان است.

لَا شَرِيكَ لَهُ ۗ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

برای او شریکی نیست و من این گونه مأمور شده‌ام و من اول مسلمانم.

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغَىٰ رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

بگو: آیا غیر خدا را پروردگار خویش بدانم در حالی که او پروردگار همه چیز است و کسی چیزی به دست نیاورد مگر برای خود و هیچکس بار دیگری را به دوش نمی‌کشد، و عاقبت بازگشت شما به سوی پروردگارتان است و شما را درباره آنچه اختلاف داشتید، آگاه می‌کند.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيُبْلُوَكُمْ فِي مَا ءَاتَاكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

و اوست که شما را جانشینان مردم زمین قرار داد و بعضی از شما را بر بعض دیگر از جهت رتبه بالا برد تا شما را به آنچه عنایت فرموده، امتحان کند که البته پروردگار به سرعت مجازات می‌کند و او بخشنده و مهربان است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْمَصِّ

۱
حزب
۶۱
۱۳۲

الف، لام، میم، صاد.

كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ
بِهِ ۚ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ

۲

اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ
أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ

۳

وَكَمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيِّنًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ

۴

فَمَا كَانَ دَعْوَانَهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا
ظَالِمِينَ

۵

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ

۶

فَلَنَقْصِنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ

۷

وَالْوِزْنَ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ

۸

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا
كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ

۹

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشَةً
قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

۱۰

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ
اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ
السَّاجِدِينَ

۱۱
۱۳۳

این، کتابی است که بر تو نازل شده است و نباید در
سینه‌ات از آن نگرانی باشد تا به وسیله آن مردم را
بترسانی و برای اهل ایمان! یادآوری باشد.

از آنچه از جانب پروردگارتان بر شما نازل شده پیروی کنید
و جز خداوند کسی را سرپرست خویش قرار مدهید. شما
کمتر پند می‌پذیرید.

چه شهرها که نابود کردیم و عذاب ما هنگام شب یا در وقت
استراحت روز به سراغشان آمد.

وقتی عذاب ما به سراغشان آمد، غیر از این نگفتند که خود
ستمکار بودیم.

از مردمی که پیامبران به سوی آنها فرستاده شدند و نیز از
پیامبرانشان می‌پرسیم.

و از روی آگاهی، داستان زندگی آنها را برایشان شرح
می‌دهیم و ما از آنها غایب نبوده‌ایم.

سنجش اعمال در آن روز درست انجام می‌شود؛ بنا بر این
هر که وزن اعمالش سنگین باشد جزو گروه ستمکاران
است.

و هر که وزن اعمالش سبک باشد، چون به آیات ما ستم
کرده، در واقع به خود خسارت وارد نموده است.

شما را در روی زمین متمکن ساختیم و وسایل زندگی را
برای شما در آن قرار دادیم؛ ولی کمتر شکر نعمتها را به جا
می‌آورید.

شما را آفریدیم. سپس به شما شکل دادیم و بعد به
فرشتگان گفتیم که آدم را سجده کنید. همگی سجده کردند
جز ابلیس که سجده نکرد.

قَالَ مَا مَنَعَكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۗ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ

قَالَ فَأَهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ

قَالَ فِيمَا أُغْوِيْتَنِي لِأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ

ثُمَّ لَا تَأْتِيهِمْ مِّنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

قَالَ أَخْرَجْ مِنْهَا مَذْعُومًا مَّدْحُورًا لِّمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ

وَيَعَادِمُ أُسْكُنُ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْآتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ

وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ

فَدَلَّلَهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ ۗ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

خداوند فرمود: چه چیز تو را مانع شد که سجده کنی در آن هنگام که به تو فرمان دادم؟ شیطان گفت: من از آدم بهترم؛ مرا از آتش آفریدی و او را از گل.

فرمود: از مقامی که داری پایین بیا که در اینجا بزرگی کردن حق تو نیست. بیرون رو که تو از افراد پست و حقیر هستی.

شیطان گفت: مرا تا روز قیامت مهلت ده.

فرمود: تا آن روز به تو مهلت داده شد.

گفت: به خاطر آنکه مرا گمراه کردی، من هم برای گمراه کردن آنها سر راه مستقیم تو می‌نشینم.

آنگاه از جلو رویشان و از پشت سرشان و از سمت راست و سمت چپ به آنها می‌تازم و بیشتر آنها را شاکر نخواهی یافت.

فرمود: از این مقام بیرون رو در حالی که رانده درگاه ما هستی. هر که از تو پیروی کند، جهنم را از همه شما پر خواهیم کرد.

ای آدم! تو و همسرت در بهشت سکونت کنید و از هر چه می‌خواهید بخورید؛ ولی به این درخت نزدیک نشوید که جزو ستمگران خواهید شد.

شیطان آن دو را وسوسه کرد، تا آنچه از آنها پوشیده بود آشکار کند و گفت: پروردگارتان، شما را از این درخت منع نکرد جز اینکه اگر از آن بخورید یا فرشته می‌شوید و یا عمر جاویدان پیدا می‌کنید.

و برای آن دو سوگند یاد کرد که من خیرخواه شما هستم.

آری؛ آنها را به فریب ساقط کرد و همین‌که از آن درخت ممنوع خوردند، آنچه از آنها پوشیده بود آشکار گشت و آدم و حوا از برگ درختان بهشتی برای پوشش خود استفاده کردند. آنگاه پروردگارشان به آنها فرمود: آیا شما را از این درخت منع نکردم و به شما نگفتم که شیطان دشمن آشکار شماست؟!

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ
مِنَ الْخَاسِرِينَ

قَالَ أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ
مُسْتَقَرٌّ وَمَتَعٌ إِلَىٰ حِينٍ

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ

يَبْنَیٰٓءَادَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُورِي سَوَءَاتِكُمْ
وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَاتِ اللَّهِ
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

يَبْنَیٰٓءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم
مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوَءَاتِهِمَا إِنَّهُ
يَرِيكُم هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا
الشَّيْطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وَإِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا ءَابَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا
بَهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ أَتَقُولُونَ عَلَىٰ اللَّهِ مَا لَا
تَعْلَمُونَ

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا
الشَّيْطِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهم مُّهْتَدُونَ

آدم و حوا گفتند: بر خود ستم کردیم و اگر تو ما را نبخشی
و مشمول رحمت خویش قرار ندهی، از زیانکاران خواهیم
بود.

فرمود: پایین روید در حالی که دشمن یکدیگر خواهید بود و
زمین تا مدت معینی محل استقرار و بهره‌گیری شما می‌باشد.

فرمود: در زمین زندگی می‌کنید و در آن می‌میرید و سپس
از آنجا بیرون آورده می‌شوید.

ای فرزندان آدم! لباسی برای شما فرستادیم که خود را
بپوشانید؛ لباسی که مایه زینت شماس است که البته لباس
پرهیزکاری از آن بهتر است. این، از آیات الهی است؛ شاید
به خود آیند.

ای فرزندان آدم! مبدا شیطان شما را فریب دهد؛
همان‌طور که پدر و مادر شما را از بهشت خارج ساخت و
لباس آنان را از اندامشان بیرون کرد تا عورتشان را به آنها
نشان دهد. شیطان و یارانش شما را می‌بینند در حالی که
شما آنها را نمی‌بینید. ما شیطانها را دوستان آنانی که
بی‌ایمانند قرار دادیم.

هنگامی که کار بدی انجام می‌دهند، می‌گویند: پدران خود را
این‌گونه یافته‌ایم؛ خدا هم ما را بدان فرمان داده است.
خداوند به کار بد فرمان نمی‌دهد. آیا درباره پروردگار
حرفهایی می‌زنید که نمی‌دانید؟!

بگو: پروردگارم به من فرمان اجرای عدالت داده و شما
هنگام عبادت رو به سوی او کنید و او را بخوانید و دین را
خالص برای او قرار دهید. همان‌طور که شما را خلق کرد،
دیگر بار به‌سویش بازمی‌گردید.

گروهی را هدایت کرده و گروهی دیگر گمراهی برای آنها
حتمی شده؛ زیرا که شیطانها را غیر از خدا سرپرست خویش
انتخاب کردند و پنداشتند که هدایت‌یافتگان آنها هستند.

يَبْنِيْ عَادَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا
وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ

ای فرزندان آدم! هنگام رفتن به مسجد، زینت یافته باشید و بخورید و بیاشامید و اسراف نکنید که خداوند اسرافکنندگان را دوست نمی‌دارد.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ ءَامَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ كَذٰلِكَ نَفِصِّلُ الْآيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُوْنَ

بگو: چه کسی زینت‌های الهی را که برای بندگانش آفریده و نیز روزیهای پاکیزه را حرام کرده؟ بگو: این زینتها و نعمتها برای افراد با ایمان در زندگی دنیا آفریده شده و در روز قیامت خالص متعلق به اینهاست، بدین طریق آیات را برای مردم دانا به طور مبسوط بیان می‌کنیم.

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطٰنًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

بگو: پروردگارم کارهای بد را چه آشکار و چه پنهان حرام کرده، و همچنین هر نوع گناه و تجاوز به ناحق و چیزی را که دلیلی بر آن نازل نشده، برای خدا شریک قرار دادن و اینکه به خدا مطلبی را نسبت دهید در حالی که نمی‌دانید، همه را حرام نموده است.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

برای هر امتی مدت معینی وجود دارد؛ بنا بر این هرگاه آن مدت به سرآید، نه یک ساعت تأخیر می‌افتد و نه یک ساعت جلو واقع می‌شود.

يَبْنِيْ عَادَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايٰتِي فَمَنِ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

ای فرزندان آدم! هرگاه پیامبرانی از جنس خودتان سوی شما بیایند و آیات مرا برای شما بیان کنند، هر که تقوا پیشه سازد و خود را اصلاح کند، نه ترسی و نه اندوهی برای آنها نخواهد بود.

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوا بِآيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولٰٓئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ

و آنانی که آیات ما را تکذیب کرده و در برابر آن کبر ورزیدند، آنها یاران دوزخند و برای همیشه در آن خواهند ماند.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيٰتِهِ ۗ أُولٰٓئِكَ يَنَالُهُم نَصِيْبُهُم مِّنَ الْكِتٰبِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَقَّوْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ ۗ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كٰفِرِيْنَ

بنا بر این چه کسی ستمکارتر است از آنکه نسبت دروغ به خدا دهد و یا آیاتش را تکذیب کند. آنان نصیب مقرر خود را می‌برند، تا زمانی که مأمورین ما به سراغشان می‌روند تا جانشان را بگیرند. می‌گویند: چه شدند آنهایی را که به جای خدا می‌خواندید؟! پاسخ می‌دهند: ناپدید شده‌اند و علیه خویش شهادت می‌دهد که کافر بوده‌اند.

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا
ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرِنُهُمْ لِأُولِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ
أَضَلُّونَا فَعَاتِبِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ
وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ

وَقَالَتْ أُولِهِمْ لِأُخْرِنُهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ
أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلْبِغَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ
الْحِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَلِكَ نَجْزِي
الظَّالِمِينَ

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَنْ
تَلْكُمُ الْجَنَّةُ أَوْرِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

بگو: با گروه‌های جن و انسان که پیش از شما بودند، در
آتش داخل شوید. وقتی گروهی داخل شود، گروه هم کیش
خویش را لعنت کند و چون همگی در آنجا جمع شوند، گروه
آخرین به گروه اول گویند: خدایا! اینها ما را گمراه کردند؛
پس عذابشان را در آتش بیشتر گردان! خداوند می‌فرماید:
برای هر کدام شما عذاب بیشتر خواهد بود؛ و لیکن
نمی‌دانید.

گروه اول به گروه آخرین می‌گویند: شما چه برتری بر ما
دارید؟ بنا بر این شما هم مثل ما به خاطر کارهایتان، عذاب
دردناک الهی را بچشید.

آنانی که آیات ما را تکذیب می‌کنند و به آن کبر می‌ورزند،
درهای آسمان به روی آنها باز نخواهد شد و داخل بهشت
نگردند تا زمانی که شتر از سوراخ سوزن بگذرد و این گونه
مجرمین را پاداش می‌دهیم.

برای آنها از جهنم بستری است با روپوشی از آتش و این
گونه ستمگران را پاداش می‌دهیم.

و آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده می‌کنند، ما کسی
را بیش از توانش تکلیف نمی‌کنیم. آنها یاران بهشتند و
برای همیشه در آن خواهند ماند.

کینه‌ها را از دل آنها بیرون می‌کنیم. از زیر قصرهای آنها
نهرهایی روان است. می‌گویند: حمد مخصوص خداوندی
است که ما را به این مکان هدایت فرمود و اگر هدایت او
نبود ما هدایت نمی‌یافتیم. پیامبران الهی ما را به حق
رهبری کردند. آنگاه بهشتیان ندا کنند: این است بهشتی که
به خاطر اعمال خوب خود ارث برده‌اید.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا
وَعَدْنَا رَبَّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا
نَعَمْ فَإِنَّهُمْ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا
بِسِيمَتِهِمْ وَنَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ لَمْ
يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ

وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا
تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَتِهِمْ قَالُوا
مَا آغَىٰ عَنْكُمُ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ

أَهْوَلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ
لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا
مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى
الْكَافِرِينَ

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
فَالْيَوْمَ نَنسَلُهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا
بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

یاران بهشت، یاران جهنم را ندا دهند: آنچه پروردگاران
وعدده داده بود مطابق با واقع یافتیم. آیا شما آنچه را
خداوند وعده داده بود مطابق با واقع یافتید؟ گویند: آری.
در این لحظه ندادهنده‌ای میان آنها فریاد برآورد که لعنت
خدا بر ستمگران باد!

همانهایی که راه خدا را بستند و مسیر مستقیم آن را کج
کردند و به آخرت کافر شدند.

میان بهشتیان و دوزخیان حجابی است و بر بالای آن مردانی
هستند که همه را به سیمایشان می‌شناسند. خطاب به یاران
بهشت می‌گویند: درود بر شما! اینها داخل بهشت نشده‌اند؛
ولی بسیار مشتاقند.

و هنگامی که دیدگانشان متوجه یاران آتش می‌شود،
می‌گویند: خداوندا! ما را با مردم ستمکار یکجا قرار مده.

مردانی که در بالا قرار دارند و به سیمایشان شناخته
می‌شوند می‌گویند: جماعت شما و آنچه بر آن تکبر
می‌کردید، شما را بی‌نیاز نکرد.

آیا اینها همان کسانی هستند که شما سوگند یاد کردید
هیچ‌گاه پروردگار آنان را مشمول رحمت خویش قرار
نخواهد داد؟! به آنها خطاب می‌شود: وارد بهشت شوید، در
حالی که نه ترسی دارید و نه غمگین می‌شوید.

یاران آتش، یاران بهشت را ندا دهند: از آن آب یا از آن
چیزهایی که خداوند برای شما روزی نموده ما را بهره‌مند
سازید. پاسخ می‌دهند: اینها را خداوند بر کافران حرام
کرده است.

آنانی که دین خود را سرگرمی و بازیچه گرفتند و زندگی
دنیا فریبشان داد، امروز آنها را فراموش می‌کنیم؛
همان‌طور که چنین روزی را فراموش کردند و آیات ما را
انکار نمودند.

وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ
نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ
شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
قَدْ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ
حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ
الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا
وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا
أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ
فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

کتابی برای آنها فرستادیم که با آگاهی کامل برای آنان شرح دادیم؛ کتابی که مایه هدایت و سبب رحمت برای اهل ایمان! بود.

آیا جز انجام آیات الهی را انتظار دارند؟! روزی که انجام شدن آن فرارسد، آنانی که از پیش آن را فراموش کرده بودند گویند: فرستادگان خدای ما حق را آوردند آیا شفیعیانی یافت می‌شود تا از ما شفاعت کنند؟ و یا به دنیا برگردیم و کارهایی غیر از آنچه انجام می‌دادیم بجا آوریم؟! به تحقیق که به خود خسارت وارد نمودند و دروغ‌هایی که ساختند نابود شد.

خدای شما، آن است که آسمانها و زمین را در مدت شش روز آفرید. آنگاه به آفریدن عرش پرداخت. روز را با پرده شب پوشانید که با شتاب دنبال آن می‌رود. خورشید و ماه و ستارگان، همگی سر به فرمان اویند. بدانید که آفریدن و فرمان از اوست. پربرکت است خدایی که پروردگار جهانیان است.

خدای خویش را در حال تضرع و پنهانی بخوانید که او متجاوزین را دوست نمی‌دارد.

بعد از اصلاح زمین، در آن فساد به راه نیندازید و پروردگار را از روی ترس و امید بخوانید که رحمت او به نیکوکاران نزدیک است.

اوست که بادها را پیشاپیش رحمت خویش بشارت دهد تا ابرهای سنگین را با خود حمل کنند. ما آنها را به سرزمینهای مرده و بی‌آب می‌رانیم و به وسیله آنها باران را نازل می‌کنیم و به کمک باران میوه‌ها از خاک بیرون می‌آوریم و این‌گونه مردگان را زنده می‌کنیم؛ شاید به خود آبیید.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ ۗ وَالَّذِي خَبثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ

زمین پاکیزه، گیاهش به اجازه پروردگار می‌روید و زمین ناپاک، چیزی جز گیاهان بی‌ارزش نمی‌رویاند و بدین طریق آیات را برای مردم شاکر شرح می‌دهیم.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ ۖ فَقَالَ يَتَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۗ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

نوح را برای مردم زمان خود فرستادیم. آنگاه گفت: ای مردم! خدا را بندگی کنید که جز او برایتان خدایی نیست. من از عذاب روز بزرگ برای شما نگرانم.

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ ۚ إِنَّا لَنَرَنَّكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

بزرگان مردم زمانش گفتند: ای نوح! ما تو را در گمراهی آشکار می‌بینیم.

قَالَ يَتَقَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

نوح گفت: من در گمراهی نیستم؛ و لکن پیام‌آوری از جانب خدای جهانیان می‌باشم.

أَبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

پیامهای پروردگارم را به شما می‌رسانم و شما را نصیحت می‌کنم و چیزهایی از خداوند می‌دانم که شما نمی‌دانید.

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

آیا تعجب می‌کنید که مردی از جنس خودتان دستورات بیدار کننده‌ای از جانب پروردگارتان بیاورد تا شما را بترساند و به تقوا دعوت کند؛ شاید مشمول رحمت الهی واقع شوید.

فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ

وقتی نوح را تکذیب کردند، نوح و آنهایی را که به او ایمان آورده بودند، به وسیله کشتی نجات دادیم و آنانی که آیات ما را تکذیب کردند، غرق کردیم؛ زیرا که مردمی کوردل بودند.

وَإِلَىٰ عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَتَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۗ أَفَلَا تَتَّقُونَ

و برای قوم عاد، برادرشان هود را فرستادیم. گفت: ای مردم! خدا را بندگی کنید. برای شما خدایی جز او وجود ندارد. آیا تقوا را پیشه خود نمی‌سازید؟

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ ۚ إِنَّا لَنَرَنَّكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

بزرگانی از کافران مردم زمانش گفتند: ما تو را در نادانی می‌بینیم و می‌پنداریم که از دروغ‌گویان باشی.

قَالَ يَتَقَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

هود گفت: من نادان نیستم؛ بلکه پیام‌آوری از جانب خدای جهانیانم.

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ

پیامهای پروردگارم را به شما می‌رسانم و برای شما نصیحت کننده‌ای خیرخواه می‌باشم.

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصۜطَةً ۖ فَأَذْكُرُوا ءَالَآءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

آیا تعجب می‌کنید که مردی از جنس خودتان از جانب پروردگارتان به وی وحی شود تا شما را بترساند؟! به یاد بیاورید زمانی را که خداوند شما را جانشینان مردم عصر نوح کرد و در خلقت شما گسترش داد؛ بنا بر این نعمتهای الهی را بازگو کنید تا شاید رستگار شوید.

۶۹

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤَنَا فَأَنَّا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

گفتند: آیا فقط خدا را بندگی کنیم و آنچه را که پدران ما عبادت می‌کردند کنار بگذاریم؟! اگر راست می‌گویی، هر عذابی را که وعده می‌دهی بیاور.

۷۰

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطٰنٍ ۖ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ

فرمود: عذاب و غضب پروردگارتان بر شما واقع خواهد شد. آیا درباره نامهایی که شما و پدرانتان ساخته‌اید و پروردگار دلیلی درباره آنها نازل نفرموده با من جدال می‌کنید؟! در انتظار بمانید که من هم با شما انتظار می‌کنم.

۷۱

فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ

در نتیجه، ما هود و آنهایی را که با او همراه بودند، به رحمت خویش نجات دادیم و بنیاد آنانی را که آیات ما را تکذیب می‌کردند و ایمان نیاورده بودند، قطع و نابود ساختیم.

۷۲

وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صٰلِحًا قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ هٰذِهِ نَاقَةٌ ۗ لِلَّهِ لَكُمْ ءَايَةٌ ۖ فَذُرُّوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ ۗ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ

برای قوم ثمود، برادرشان صالح را فرستادیم. گفت: ای مردم! خدا را بندگی کنید که شما را جز او خدایی نیست. از جانب پروردگارتان دلیل روشنی آمده و این همان شتری است که خداوند برای شما معجزه قرار داده است. آن را آزاد بگذارید تا در زمین خدا چرا کند و به او آزار نرسانید که به عذاب دردناک الهی گرفتار می‌شوید.

۷۳
۱۳۱

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا آيَاتَ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

از یاد نبرید که پروردگار، شما را جانشینان روی زمین بعد از قوم عاد قرار داد و در آن مستقر ساخت تا در دشتهای آن قصرها برای خود بنا کنید و با تراشیدن کوهها برای خود خانه بسازید؛ بنا بر این نعمتهای الهی را یاد کنید و در روی زمین فساد نکنید.

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَلِحًا مُرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِء مُؤْمِنُونَ

بزرگان و کبرورزان قوم صالح به مردم ضعیف عصر خود که ایمان آورده بودند گفتند: آیا شما میدانید که صالح پیامبر پروردگار خویش است؟ گفتند: آری. به آیینی که از طرف پروردگار برای او فرستاده شده، ایمان داریم.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي ءَامَنْتُمْ بِهِء كَافِرُونَ

کبرورزان گفتند: ولی ما به آنچه شما ایمان آوردهاید کافریم.

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصَلِّحُ اتِّتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

آنگاه شتر را کشتند و از فرمان پروردگار خویش سرپیچی کردند و گفتند: ای صالح! اگر تو پیامبر خدایی، آن عذابی را که به ما وعده داده بودی برای ما بیاور.

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمِينَ

ناگهان زلزله آمد و در خانههایشان بیجان شدند.

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحِينَ

صالح از آن مردم روی گردانید و گفت: ای قوم! من پیام پروردگارم را به شما رساندم و شما را نصیحت کردم؛ ولی شما نصیحتکنندگان را دوست نمی‌دارید.

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِء أَتَأْتُونَ الْفَلْحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ

پس از صالح، لوط را فرستادیم که به قوم خود گفت: آیا کار زشتی را مرتکب می‌شوید که تا به حال هیچ‌کس از مردم جهانیان انجام نداده؟!

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

شما از روی شهوت، به جای زنان به مردان رو می‌کنید. آری شما مردمی عمیان‌پیشه‌اید.

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ^ط إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ

پاسخ قوم او جز این نبود که گفتند: لوط و پیروانش را از شهر خود بیرون کنید که مردمی پاکند و گناه نمی‌کنند.

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أُمَّرَأَتَهُ وَكَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

لوط و پیروانش را نجات دادیم، جز همسرش که همراه مردم گنهکار بود.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا^ط فَأَنْظَرُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ

آنگاه چنان بارانی بر آنها نازل کردیم. بنگر پایان کار مجرمین چه خواهد بود.

وَالِإِى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَاقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ^ط قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ^ط فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا^ط ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

برای مردم مدین، برادرشان شعیب را فرستادیم. شعیب گفت: خدا را بندگی کنید. برای شما غیر از او خدایی نیست. دلایل روشنی از جانب پروردگارتان برای شما آمده. در سنجش وزن، عدالت را پیشه کنید. کم‌فروشی و گران‌فروشی نکنید. و بعد از اصلاح زمین در آن فساد ننمایید. این برای شما بهتر است اگر ایمان دارید.

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ مَن آءَامَنَ بِهِ^ط وَتَبِعُونَهَا عِوَجًا^ط وَأَذْكُرُوا^ط إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَرْتُمْ^ط وَأَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

بر سر راه مردم ننشینید که آنها را بت‌رسانید و کسی را که به خدا ایمان آورده، از راه پروردگار بازدارید و گرفتار انحرافش نمایید. به یاد آورید زمانی را که جمعیت شما کم بود. سپس خداوند شما را زیاد کرد و بنگرید پایان کار مفسدان چه خواهد شد.

وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ ءَامَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ^ط وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكَمَ اللَّهُ بَيْنَنَا^ط وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

اگر طایفه‌ای از شما به آنچه من از طرف پروردگار به آن مأمور تبلیغ شده‌ام ایمان آورند و طایفه‌ای ایمان نیاورند، صبر کنید تا خداوند بین ما داوری کند که او بهترین داوران است.

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ
يَشْعِيبَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودَنَّ فِي
مِلَّتِنَا قَالَ أَوْلَوْ كُنَّا كَرِهِينَ

بزرگان قوم او که کبر می‌ورزیدند گفتند: ای شعیب! تو و
آنها را که به تو ایمان آورده‌اند، از شهر خود بیرون
می‌کنیم، مگر آنکه به آیین ما برگردید. شعیب گفت: گرچه
از آیین شما نفرت داشته باشیم؟!

قَدْ أَفْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ
نَجَّيْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا
أَفْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ

اگر به آیین شما برگردیم بعد از آنکه خداوند ما را از آیین
شما نجات داده به خدا دروغ بسته‌ایم. سزاوار نیست که ما
به آن برگردیم، مگر آنکه پروردگاران بخواهد که
پروردگاران بر همه چیز احاطه علمی دارد. ما بر او توکل
می‌کنیم. خداوند! بین ما و این مردم، به حق رفع مشکل
کن که تو بهترین مشکل‌گشایی.

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا
إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ

بزرگان قوم او که کافر بودند گفتند: اگر از شعیب پیروی
کنید، زیان خواهید دید.

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ

در نتیجه، زلزله به سراغشان آمد و در خانه‌های خویش
بی‌جان شدند.

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ

گویی آنان که شعیب را تکذیب کرده بودند وجود
نداشته‌اند. آری آنان که شعیب را تکذیب کردند، زیان
دیدند.

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي
وَنَصَحْتُ لَكُمْ بِكَيْفٍ ءَأْسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ

شعیب از آنها کناره گرفت و گفت: ای مردم! من که پیامهای
پروردگارم را به شما رساندم و شما را نصیحت کردم؛ بنا بر
این چرا برای هلاکت مردم کافر تأسف خورم.

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ
وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ

در هیچ شهری پیامبری نفرستادیم جز آنکه مردم آن شهر را
به سختیها و دردها گرفتار کردیم تا شاید به درگاه الهی
گریه و زاری کنند.

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ
ءَابَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

آنگاه به جای آن سختیها و دردها، آسایش و رفاه آوردیم تا
آنجا که به فراوانی نعمت رسیدند. گفتند: سختیها و دردها
مخصوص پدران ما بود؛ ولی ناگهان در حال بی‌خبری آنها را
گرفتیم.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ
مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ

أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَّتًا وَهُمْ نَائِمُونَ

أَوْ آمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْخَاسِرُونَ

أَوْ لَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِن بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّو
نَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا
يَسْمَعُونَ

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِهَا ۗ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِن قَبْلُ ۗ
كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۗ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ
لَفَاسِقِينَ

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۗ
فَظَلَمُوا بِهَا ۗ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

وَقَالَ مُوسَىٰ يَفِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

و اگر ساکنین شهرها ایمان می‌آوردند و تقوا را پیشه خود می‌ساختند، برکاتی از آسمان و زمین به رویشان می‌گشودیم؛ و لکن تکذیب کردند و ما هم آنها را به واسطه کارهایی که انجام می‌دادند، مجازات نمودیم.

آیا ساکنین شهرها در آن هنگام که در خوابند و شب را می‌گذرانند، از عذاب ما خود را در امان می‌دانند؟

و آیا ساکنین شهرها در آن هنگام که مشغول کارهای روزانه‌اند و سرگرم بازی هستند، خود را در امان می‌دانند؟

آیا از مکر پروردگار در امان هستند؟ از مکر خدا کسی غافل نیست جز مردم زیانکار.

آیا برای آنهایی که این سرزمین را بعد از هلاکت مردمش به ارث برده‌اند عبرت نشده که اگر بخواهیم سزای گناهانشان را به آنها می‌دهیم و چنان بر دل‌هایشان مهر زنیم که هیچ‌چیز از حقایق را نشنوند؟

این است شهرهایی که اخبار مربوط به آنها را برای تو نقل می‌کنیم. پیامبرانشان با دلایلی به نزد آنها آمدند و به آن چیزها که در گذشته تکذیب کرده بودند، ایمان نیاوردند و به این طریق پروردگار بر دل‌های کافران مهر می‌زند.

بسیاری از آنها را وفادار به پیمان نیافتیم؛ ولی بسیاری از آنها را فاسق یافتیم.

بعد از آن پیامبران، موسی را با آیات خود به نزد فرعون و بزرگان او فرستادیم. به آیات الهی ظلم کردند. بنگر که پایان کار مفسدین چه خواهد بود.

موسی گفت: ای فرعون! من پیام‌آوری از جانب پروردگار جهانیانم.

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَىٰ اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ قَدْ جِئْتُكُمْ
بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ

قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِن كُنتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ

۱۰۶

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ

۱۰۷

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ

۱۰۸

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ عَلِيمٌ

۱۰۹
۱۳۵ر

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ

۱۱۰

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ

۱۱۱

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرِ عَلِيمٍ

۱۱۲

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ
الْغَالِبِينَ

۱۱۳

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

۱۱۴

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ

۱۱۵

قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ
وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ

۱۱۶

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلِقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا
يَأْفِكُونَ

۱۱۷
حزب
۶۶

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۱۱۸

فَعَلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَغِيرِينَ

۱۱۹

وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجِدِينَ

۱۲۰

سزاست که درباره خدا جز حق نگویم. البته با دلایلی روشن
از جانب پروردگارتان نزد شما آمده‌ام؛ بنا بر این فرزندان
اسرائیل را با من بفرست.

فرعون گفت: اگر راست می‌گویی و معجزه‌ای داری، بیاور.

موسی عصای خود را انداخت که ناگهان اژدهایی آشکار شد.

و دست خویش بیرون آورد که ناگاه هر بیننده آن را
درخشان دید.

بزرگان قوم فرعون گفتند: این مرد جادوگری داناست.

اراده کرده که شما را از سرزمین خود بیرون کند. چه
دستور می‌دهید؟

گفتند: او و برادرش را نگه دار و مأمورین جمع‌آوری به
شهرها فرست،

تا همه جادوگران زبردست را پیش تو آورند.

همه جادوگران نزد فرعون آمدند و گفتند: اگر ما بر موسی
غالب شویم، آیا پاداشی خواهیم داشت؟

فرعون گفت: آری. شما را از نزدیکان دربار خود می‌سازم.

گفتند: ای موسی! اول تو عصایت را می‌اندازی یا ما وسایل
خود را بیندازیم؟

گفت: شما بیندازید. همین‌که وسایل خود را انداختند،
مردم را چشم‌بندی کرده و وحشتی در دلها انداختند و
جادوی بزرگی را اجرا کردند.

آنگاه ما به موسی وحی فرستادیم: تو نیز عصایت را بینداز،
که ناگهان اژدهایی شد و همه وسایل جادوی ساحران را
بلعید.

حق آشکار شد و آنچه انجام داده بودند، باطل گردید.

جادوگران همگی مغلوب شدند و خوار و زبون گشتند.

همه ساحران به زمین افتادند و سجده کردند.

قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

و بانگ برآوردند که ما به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم؛

۱۲۲

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ

پروردگاری که خدای موسی و هارون است.

۱۲۳

قَالَ فِرْعَوْنُ ءَامَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَّكْرَتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

فرعون گفت: بدون اجازه من به او ایمان آوردید؟ این نیرنگی است که در شهر اندیشیده‌اید تا مردمش را از آن بیرون نمایید و به زودی خواهید فهمید.

۱۲۴

لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَأُضِلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ

دست و پای شما را یکی از راست و یکی از چپ قطع خواهم کرد. آنگاه همگی را به دار خواهم آویخت.

۱۲۵

قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ

گفتند: ما به سوی پروردگار خویش بازگشت می‌نماییم.

۱۲۶

وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّفْنَا مُسْلِمِينَ

انتقام تو از ما فقط به خاطر آن است که ما به آیات پروردگارتان در آن هنگام که به سراغ ما آمد ایمان آورده‌ایم. پروردگارا! به ما صبر و شکیبایی ده و ما را مسلمان بمیران.

۱۲۷
۱۳۶ ر

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذُرْكُمُ وَعَالِهَتِكُمْ قَالَ سَنَقْتِلُ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ

بزرگان قوم فرعون گفتند: آیا موسی و قوم او را به حال خود می‌گذاری تا در زمین فساد به راه اندازند و تو و خدایانت را رها سازند؟ فرعون پاسخ داد: پسرانشان را می‌کشیم و زنانشان را زنده می‌گذاریم و ما بر آنها تسلط کامل داریم.

۱۲۸

قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَأَصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

موسی به قوم خود گفت: از خدا کمک بخواهید و صبر پیشه کنید که زمین از آن پروردگار است. به هر که از بندگانش بخواهد می‌دهد و عاقبت شایسته برای پرهیزکاران است.

۱۲۹

قَالُوا أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ

قوم موسی گفتند: پیش از آمدن تو و بعد از آنکه آمدی، از دشمن آزار دیده‌ایم. گفت: امید است که پروردگارتان دشمنان شما را نابود کند و شما را جانشینان آنها در زمین قرار دهد، تا ببیند چگونه عمل خواهید کرد.

۱۳۰
۱۳۷ ر

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقَصِ مِنَ الشَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

فرعونیان را گرفتار قحطی و خشکسالی و کمبود میوه‌ها کردیم؛ شاید به خود آیند.

فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحُسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَّيَّرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

وقتی خوبی نصیب آنها می‌شد، می‌گفتند: این به خاطر ماست و هنگامی که حوادث ناگوار سراغشان می‌آمد، فال بد می‌زدند و به موسی و همراهان او نسبت می‌دادند، بدانید که سرچشمه گرفتاریهای آنها نزد پروردگار است؛ ولی بسیاری از آنها نمی‌دانند.

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ

فرعونیان گفتند: هر معجزه‌ای برای ما بیاوری که ما را بدان جادو کنی، به تو ایمان نمی‌آوریم.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجُرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالِدَّمَ ۗ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

در نتیجه، طوفان و ملخ و شپش و قورباغه و خون را که معجزه‌های از هم جدا بود برای آنها فرستادیم؛ ولی آنها کبر ورزیدند و گروهی مجرم و گنهکار بودند.

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَمُوسَىٰ أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۗ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ

و همین‌که بلا بر آنها واقع شد، گفتند: ای موسی! برای ما از پروردگارت درخواست کن تا به عهده‌ی که با تو کرده وفا کند و دعابت را در حق ما مستجاب نماید که اگر تو این بلا را از ما دفع کنی، قسم می‌خوریم که به تو ایمان خواهیم آورد و فرزندان اسرائیل را آزاد ساخته و با تو می‌فرستیم.

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُمْ بَلِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ

ولی همین‌که برای مدتی این عذابها را از آنها بر می‌داشتیم، دوباره پیمان می‌شکستند.

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ

در نتیجه ما از آنها انتقام گرفتیم و آنها را در دریا غرق کردیم؛ زیرا که آیات ما را تکذیب می‌کردند و از آن غافل مانده بودند.

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَمَغْرِبَهَا ۗ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا ۗ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ ۗ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ

بعد از نابودی فرعونیان، مشرقها و مغربهای پربرکت زمین را در اختیار مردم ضعیف قرار دادیم و وعده نیک پروردگارت درباره فرزندان اسرائیل به پاداش صبری که کرده بودند، انجام گرفت و آنچه را فرعون و قوم او از قصرها و بناهای پرزرق‌وبرق ساخته بودند، نابود ساختیم.

وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ
عَلَىٰ أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَا مُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ
آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِعُونَ مَا هُم بِفَاعِلُونَ

قَالَ أَغْيِرَ اللَّهُ إِبْعِيكُمُ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُم مِّنْ عَالٍ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُم سُوءَ
الْعَذَابِ يُقْتُلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ

وَوَاعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأْتَمَمْنَا بِعَشْرِ فِتْنٍ مِّمَّا
رَبَّيْهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي
قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي
إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرِيكَ وَلَٰكِنِ أَنْظِرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ
مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرِيكَ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ
دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ
إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ

فرزندان اسرائیل را از دریا عبور دادیم. در بین راه به مردمی برخورد کردند که با تواضع اطراف بت‌های خود را گرفته بودند. گفتند: ای موسی! تو هم برای ما معبودی قرار ده؛ همان گونه که اینها معبودانی دارند. موسی گفت: شما مردمی نادانید.

این مردم بت‌پرست کارشان نابودشدنی و رفتارشان باطل است.

گفت: آیا برای شما غیر از خدا معبودی طلب کنم، در حالی که خداوند است که شما را بر جهانیان برتری داده است.

به یاد آورید زمانی را که شما را از عذاب و شکنجه سخت فرعونیان نجات دادیم. پسرهایتان را می‌کشتند و زنانتان را زنده نگه می‌داشتند که در آن امتحان بزرگی از جانب پروردگارتان برای شما بود.

ما با موسی سی شب وعده داشتیم و بعد، ده شب به آن افزودیم. در نتیجه وعده خدایش با او در چهل شب به پایان رسید. موسی به برادر خویش هارون گفت: در بین قوم من جانشین من باش و در راه اصلاح آنها تلاش کن و از راه مفسدین پیروی نکن.

و همین‌که موسی به وعده‌گاه ما آمد و پروردگارش با او گفتگو کرد، گفت: پروردگار! خود را به من نشان بده تا تو را ببینم. فرمود: هرگز نمی‌توانی مرا ببینی؛ و لکن نگاهی به کوه بینداز. اگر در جای خود بر قرار ماند، شاید مرا ببینی. همین‌که پروردگارش بر کوه تجلی کرد، کوه از هم متلاشی شد و موسی بی‌هوش روی زمین افتاد. وقتی به هوش آمد، گفت: منزهی تو. از حرفی که زدم توبه می‌کنم و من اولین ایمان‌آورنده به توام.

قَالَ يَمُوسَىٰ إِنِّي أُصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي
وَبِكَلِمِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ

فرمود: ای موسی! ما تو را به پیامبری و سخن گفتن با خویش از بین مردم برگزیدیم. آنچه به تو داده‌ایم به کار بند و از شکرگزاران باش.

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا
لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَا خُذُوا بِأَحْسَنِهَا
سَأُورِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ

و برای او در آن الواح از هر نوع موعظه و شرح همه چیز ثبت کرده بودیم. آن را به قوت بگیر و به قوم خود بگو: که به نیکوترین آنها عمل کنند. به زودی جایگاه فاسقان را به شما نشان خواهیم داد.

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَإِن يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ
الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الْعِغْيِ يَتَّخِذُوهُ
سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ

به زودی آتانی را که در زمین به ناحق کبر ورزیدند، از آیات خود منصرف می‌کنیم که هر آیه‌ای ببینند به آن ایمان نیاورند و اگر راه رشد و تعالی را ببینند، برای خود انتخاب نکنند و اگر راه کج و تجاوز را ببینند، برای خود انتخاب کنند و این بدان خاطر است که آیات ما را تکذیب کردند و از آن غافل ماندند.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْأَخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ
يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

و آتانی که آیات ما را تکذیب کردند و قیامت را انکار نمودند، اعمالشان نابود می‌گردد. آیا جز مطابق کارهایی که انجام داده‌اند، پاداش داده می‌شوند؟

وَإِخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِن بَعْدِهِ مِن حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا
لَّهُ خُوَارٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَآ يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا
اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ

قوم موسی در غیبت او از زینت آلات خود گوساله‌ای که تنها جسدی بود ساختند که صدای گوساله داشت. آیا نمی‌دیدند که با آنان سخن نمی‌گوید و به راه راست هدایتشان نمی‌کند. گوساله را خدای خویش قرار دادند و ستمگر شدند.

وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِن لَّمْ
يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

وقتی گوساله در دستهای آنان افتاد، دیدند که گمراه شده‌اند. گفتند: اگر پروردگار ما بر ما رحم نکند و ما را نبخشد، از زیانکاران خواهیم بود.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي ۖ أَعْجَلْتُمُ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۗ وَأَلْقَى الْأُلُوحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ ۗ قَالَ ابْنُ أُمِّ إِبْرَاهِيمَ الْقَوْمُ اسْتَضَعْفُونِي وَكَادُوا يُقْتُلُونِي ۖ فَلَا تَكُنْ لِي بِالْأَعْدَاءِ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

و هنگامی که موسی به سوی قوم خود برگشت، با حالت خشم و تأسف گفت: بد جانشینانی برای من بودید. چرا از فرمان پروردگارتان سبقت گرفتید. الواح را به کناری انداخت و ریش برادر خود را گرفت و به طرف خود کشید. هارون گفت: فرزند مادرم! این مردم مرا خوار و ضعیف کردند و چیزی نمانده بود که مرا به قتل برسانند. شماتت دشمنان را برای من میسند و مرا با مردم ستمگر همراه قرار مده.

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

موسی گفت: پروردگارا! من و برادرم را ببخش و ما را در رحمت خویش داخل کن؛ زیرا که تویی مهربان‌ترین مهربانان.

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتِرِينَ

آنانی که گوساله را معبود خویش قرار دادند، به زودی مشمول غضب پروردگار خویش در آخرت و ذلت در زندگی دنیا خواهند شد و ما بدین طریق دروغ‌پردازان را مجازات می‌کنیم.

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِن بَعْدِهَا وَعَامَنُوا ۖ إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

و آنهایی که کار بد می‌کنند و بعد توبه می‌نمایند و ایمان می‌آورند، پروردگار تو بعد از این مراحل، بخشنده و مهربان است.

وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأُلُوحَ ۗ وَفِي نُسُخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْتَابُونَ

وقتی خشم موسی فرونشست، الواح را برداشت؛ الواحی که در نوشته‌های آن هدایت و رحمت برای آنانی بود که از خدای خویش می‌ترسیدند.

وَاخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَاتِنَا ۖ فَلَمَّا أَخَذتَهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلِ وَإِيَّيَّ ۖ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا ۖ إِنَّ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَاءُ وَتَهْدِي مَن تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيْنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ

موسی هفتاد مرد از قوم خود را برای وعده‌گاه ما انتخاب کرد. هنگامی که آنها به زلزله گرفتار شدند، گفت: پروردگارا! اگر تو می‌خواستی، می‌توانستی آنها و مرا پیش از این هلاک کنی. آیا ما را به خاطر کار سفیهانمان هلاک می‌کنی؟ این جز آزمایش تو نیست که هر کسی را خواهی بدان گمراه کنی و هر که را خواهی هدایت می‌نمایی. تو سرپرست مایی. ما را ببخش و بر ما رحم کن؛ زیرا که تو بهترین بخشنده‌ای.

وَكَتُبْنَا لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا إِلَيْكَ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ^ط وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ

خداوند! برای ما در دنیا و در آخرت نیکی مقرر فرما که به سوی تو هدایت یافته‌ایم. فرمود: عذاب من هر که را خواهم شامل می‌شود و رحمت من دربرگیرنده تمامی موجودات است و البته برای آنانی که پرهیزکارند و زکات می‌پردازند و به آیات ما ایمان آورده‌اند، رحمتم را می‌نویسم.

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ^ج فَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ^و أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

هم آنهایی که از پیامبر درس نخوانده که حالتش را در کتاب تورات و انجیل یافته‌اید پیروی کنید که مردم را به خوبی‌ها فرمان می‌دهد و از بدیها نهی می‌کند. چیزهای پاکیزه برای آنها حلال و ناپاکها را حرام می‌نماید. تکلیف سخت و زنجیرهای گران را از آنها بر می‌دارد. آنانی که به او ایمان آورده و گرمی‌اش داشته و یاری‌اش نموده و از نوری که همراه وی نازل شده پیروی کرده‌اند، البته از گروه رستگارانند.

قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ^ط لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي^ط وَيُمِيتُ^ط فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ^ه وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

بگو: ای مردم! من برای همگی شما از جانب خداوند پیام آورم؛ همان خدایی که آسمانها و زمین از آن اوست؛ غیر از او خدایی نیست. زنده می‌کند و می‌میراند. بنا بر این به خدا و رسول او که پیامبری درس ناخوانده است و به خدا و سخنان او مؤمن است ایمان بیاورید و از او پیروی کنید؛ شاید هدایت شوید.

وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ

و از قوم موسی مردمی هستند که به حق هدایت می‌یابند و به آن باز می‌گردند.

وَقَطَّعْنَاهُمْ أَثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ
 إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ وَ أَنْ أَضْرِبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ^ط
 فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ أَثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
 مَّشْرَبَهُمْ^ع وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ
 وَالسَّلْوَىٰ^ط كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا
 وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

۰۷
 اعراف
 ۱۶۰
 /۲۰۶

وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
 وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ
 خَطِيئَتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ

۱۶۱

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
 فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ

۱۶۲

وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ
 فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا
 يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

۱۶۳
 ۱۴۲

قوم موسی را به دوازده گروه تقسیم کردیم و همین‌که از موسی آب درخواست کردند به او وحی کردیم که عصای خود را به این سنگ بزن که از آن دوازده چشمه جاری شد و هر کدام از محل نوشیدن آب مخصوص خود آگاه شدند و ابرها را سایبان آنها قرار دادیم. ترنجبین و مرغ بلدرچین برای آنها نازل کردیم. گفتیم: از چیزهای پاکیزه که روزیتان کرده‌ایم بخورید. آنها با ناسپاسی‌هایشان به ما ستم نکردند؛ و لکن بر خودشان ستم می‌کردند.

وقتی به آنها گفته شد: در این شهر ساکن شوید و از هر چه می‌خواهید بخورید و بگویید: پروردگارا! گناهان ما را بریز. و از این در سجده‌کنان وارد شوید تا گناهاتان را ببخشیم و به زودی نیکوکاران را پاداش بیشتر عطا خواهیم کرد.

آنگاه ستمکاران آنها بر خلاف آنچه دستور داده شده بود رفتار کردند. ما هم به خاطر آنچه که ستم کردند، عذابی از آسمان بر آنها نازل کردیم.

از یهودیان از داستان شهری که کنار دریا بود سؤال کن؛ زمانی که در روز شنبه تجاوز می‌کردند. آن هنگام که ماهیان روز شنبه روی آب آشکار می‌شدند و غیر شنبه پدیدار نمی‌شدند که بدین طریق به کار زشتشان آنها را امتحان کردیم.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ
مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعذِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ
وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

فَلَمَّا عَتَوْا عَن مَّا نُهَوُّوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَن
يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ
لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَّمًا مِّنْهُمْ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ
ذَلِكَ وَبَلَّوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ
عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ
مِّثْلَهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لَا
يَقُولُوا عَلَىٰ اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالنَّارُ الْآخِرَةُ
خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ
أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ

و زمانی که گروهی از آنها گفتند: چرا آنهایی را که خداوند
هلاکشان می‌کند و یا به عذاب دردناک مبتلا می‌سازد،
نصیحت می‌کنید؟ گفتند: بدین خاطر که در پیشگاه
پروردگارتان عذرخواهی کنیم؛ شاید تقوا را پیشه خویش
سازند.

و چون چیزهایی را که بدان پندشان داده بودند فراموش
کردند، آنها را که از کارهای زشت اجتناب می‌کردند نجات
دادیم و آنانی را که ستم می‌کردند به خاطر گناهانشان
گرفتار عذابی سخت کردیم.

هنگامی که از آنچه نهی شده بودند سرپیچی کردند، به آنها
خطاب کردیم که به شکل میمونهای طردشده در آیدید.

و هنگامی که پروردگارت فرمانش بر این تعلق گرفت که تا
روز قیامت بر قوم یهود مردمی را گمارد که همواره آنها را
در ناراحتی و عذاب قرار دهند؛ زیرا پروردگار تو سریع
مجازات می‌کند و نیز او بخشنده و مهربان است.

و یهودیان را در زمین به گروه‌ها تقسیم کردیم. جمعی از
آنها شایسته و جمعی بر خلاف آنها نالایق بودند و با خوبی‌ها و
بدیها امتحانشان کردیم؛ شاید به حقیقت بازگردند.

پس از آنها، جانشینانی جای آنها را گرفتند که وارث کتاب
شدند و متاع پست دنیا را برگزیدند و گفتند: بخشیده
خواهیم شد. و اگر از همان متاع پست دنیا دوباره
نصبشان می‌شد، در اختیار می‌گرفتند. آیا اینها به وسیله
کتاب پیمان نبسته بودند که نسبت به پروردگار جز حق را
نگویند در حالی که از کتاب درس گرفته و از مطالب آن با
خبر بودند که البته خانه آخرت برای اهل تقوا بهتر است. آیا
به عقل نمی‌آیید؟!

آنانی که به کتاب تمسک می‌جویند و نماز را برپا می‌دارند، ما
پاداش صالحان را ضایع نمی‌کنیم.

وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُمْ كَانُوا ظُلَّةً وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعُ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

به یاد آورید زمانی را که کوه را بالای سر آنها قرار دادیم؛ آن چنان که گویی سایبانی بر سر آنها بود و آن گونه که گمان کردند بر سرشان سقوط خواهد کرد، آنچه را به شما داده‌ایم، به قوت در اختیار بگیرید و آنچه در آن است به خاطر داشته باشید؛ شاید پرهیزکار شوید.

و به یاد آور زمانی را که پروردگارت از فرزندان آدم از پشت‌هایشان ذریه آنها را استمرار داد و آنها را گواه بر خویشتن نمود که آیا من پروردگار شما نیستم؟ همگی گفتند: آری. گواهی می‌دهیم؛ تا روز قیامت نگویید که از این نکته غافل بوده‌ایم.

یا نگویید که این پدران ما بودند که از قبل مشرک شدند و ما فرزندان بعد از آنها بوده‌ایم. چرا ما را به کارهایی که اهل باطل انجام داده‌اند، هلاک می‌کنی؟!

و ما بدین گونه به طور مبسوط آیات را بیان می‌کنیم؛ شاید به حقیقت بازگردند.

ای رسول ما! داستان آن کسی را که آیات ما برایش فرستاده شد و از آنها سرپیچی کرد و شیطان به دنبال او افتاد و از گمراهان شد، برای آنها بخوان.

اگر می‌خواستیم به وسیله آیات خود او را ترفیع مقام می‌دادیم؛ و لکن او به پستی گرایید و از هوای نفس پیروی کرد. مثل او مثل سگی است که اگر به او حمله کنی پارس می‌کند و اگر او را به حال خود گذاری نیز پارس می‌کند. این داستان همه کسانی است که آیات الهی را تکذیب کنند؛ بنا بر این تو این داستانها را نقل کن؛ شاید به فکر فروروند.

چه بد است داستان مردمی که آیات ما را تکذیب کردند و به خویش ظلم نمودند.

کسی که پروردگار هدایتش نموده، هدایت یافته واقعی است و آنانی را که خدا گمراه کند، زیانکاران واقعی هستند.

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْعَاوِينَ

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثَ أَوْ تَرَكَهٗ يَلْهَثَ ذَٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصِصْ الْقِصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِيٌّ وَمَنْ يُضِلِّ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْعَافِلُونَ

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

وَأْمَلِي لَهُمْ إِنْ كَيْدِي مَتِينٌ

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِم مِّنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجْلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بَعْتَةٌ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

البته بسیاری از جن و انسان را برای جهنم نامزد کردیم. دل‌هایی دارند؛ ولی با آن درک نمی‌کنند. چشم‌هایی دارند؛ و لکن با آن نمی‌بینند. گوش‌هایی دارند؛ ولی با آن نمی‌شنوند. آنها همچون حیوانات هستند؛ بلکه از آنها پست‌تر و گمراه‌ترند. آنها غافل و بی‌خبرند.

برای پروردگار اسمای نیکویی است. بدانها او را بخوانید و آنانی که در اسمای الهی کفر می‌ورزند به حال خود بگذارید. به زودی سزای کارهای خود را خواهند دید.

از بین آنچه که آفریده‌ایم، مردمی هستند که هدایت به حق می‌نمایند و به آن بازمی‌گردند.

و آنانی که آیات ما را تکذیب کردند، به تدریج از جایی که نمی‌دانند مجازاتشان می‌کنیم.

مدتی به آنها مهلت می‌دهیم که نقشه من متین است.

آیا فکر نکرده‌اند که هم صحبت آنها دیوانه نیست؛ بلکه او فقط بیم‌دهنده آشکاری است.

آیا در باطن آسمانها و زمین و آنچه که پروردگار آفریده نظر نکرده‌اند که شاید مگر آنها نزدیک شده باشد. راستی بعد از قرآن به کدام کلام ایمان می‌آورند؟

کسی را که خدا گمراه کرده باشد، هیچ‌کس نمی‌تواند وی را هدایت کند و خدا آنها را در طغیانشان رها می‌سازد تا کوردل بمانند.

از تو می‌پرسند که قیامت کی خواهد بود؟ بگو: این علم نزد پروردگار من است که جز وی آن را به موقع خود کسی نمی‌تواند آشکار نماید. حادثه قیامت در آسمانها و زمین موضوع سنگینی است و جز به طور ناگهانی به سراغ شما نمی‌آید. از تو می‌پرسند: مثل آنکه آگاهی کامل از آن ساعت داری؟ بگو: علم آن نزد پروردگار است؛ و لکن بسیاری از مردم نمی‌دانند.

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ
كُنْتَ أَعْلَمَ الْغَيْبِ لَأَسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ
السُّوءُ إِنِّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا
لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ
بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ ءَاتَيْتَنَا صَالِحًا
لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

فَلَمَّا ءَاتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا ءَاتَاهُمَا
فَتَعَلَى اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

أَيُّشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءَ عَلَيْكُمْ
أَدْعَاؤُهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَالِمُونَ

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ فَادْعُوهُمْ
فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ
أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ ادْعُوا
شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا تُنظِرُونَ

بگو: من مالک سود و زیان خویش نیستم، مگر آنچه را که
پروردگار اراده فرماید و اگر علم غیب می‌دانستم، منافع
فراوانی برای خودم فراهم می‌کردم و هیچ‌گونه زبانی به من
نمی‌رسید. من جز ترساننده و مزده‌دهنده برای مردم مؤمن
نمی‌باشم.

اوست که شما را از یکتن آفرید و همسرش را نیز از جنس
او قرار داد تا به او آرام گیرد و چون با او آمیزش نمود،
باری سبک برداشت و با آن مدتی سر کرد و چون سنگین
شد، پروردگار خود را چنین خواندند: خداوند! اگر به ما
فرزند صالحی عطا کنی، از سپاسگزاران خواهیم بود.

ولی وقتی فرزند صالحی بدانها داده شد، برای خدا درباره
لطفی که در حقشان کرده بود شریکانی قائل شدند، در حالی
که خداوند از آنچه شرک می‌ورزند برتر است.

آیا بتهایی را که قادر به خلق چیزی نیستند و خود خلق
شده‌اند، شریک خدا قرار می‌دهید؟!

در صورتی که بتها نه می‌توانند به مشرکان و نه به خود
کمک کنند.

و اگر آنها را به راه هدایت دعوت کنید، از شما پیروی
نمی‌کنند؛ بنا بر این چه آنها را دعوت به راه هدایت کنید و
یا ساکت باشید، تفاوتی نمی‌کند.

آنانی که شما غیر از خداوند می‌خوانید، بندگانی همچون خود
شما هستند. اگر راست می‌گویید، آنها را بخوانید تا جواب
شما را بدهند.

آیا پا دارند که با آن راه روند، یا دست دارند که با آن کاری
انجام دهند، یا چشמהایی دارند که با آن ببینند، یا گوشهایی
دارند که با آن بشنوند؟ بگو: شریکان خویش را بخوانید و
هر نیرنگ که می‌توانید به کار بندید، بدون آنکه به من
مهلت دهید.

إِنَّ وَلِيََّ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ

سرپرست من خدایی است که قرآن را نازل فرموده و او سرپرست بندگان صالح است.

۱۹۷

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ

آنهايي را که شما غير از خدا می‌خوانید، نه قادر به یاری شما و نه یاری خویشند.

۱۹۸

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا ۖ وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ

و اگر آنها را به راه هدایت بخوانید، نمی‌شنوند. می‌بینی که فقط به تو نگاه می‌کنند؛ ولی در واقع نمی‌بینند.

۱۹۹

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

تو گذشت داشته باش و دعوت به خوبی‌ها کن و از مردم نادان کناره بگیر.

۲۰۰

وَأَمَّا يَنْزِعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

هرگاه وسوسه‌ای از ناحیه شیطان به تو رسد. به خدا پناه بر که او شنونده و داناست.

۲۰۱

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ

اهل تقوا وقتی از ناحیه شیطان گرفتار وسوسه می‌شوند به یاد خدا می‌افتند؛ در نتیجه راه حق را به روشنی می‌بینند و بیدار می‌گردند.

۲۰۲

وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ

برادرانشان آنها را به گمراهی می‌کشند و در گمراه کردن کوتاه نمی‌آیند.

۲۰۳

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ قَالُوا لَوْلَا أُجْتَبِئَتْهَا قُلْ إِنَّمَا اتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي ۚ هَذَا بَصَائِرٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

و اگر مدتی آیه‌ای برای آنها نیاوردی می‌گویند: چرا آیه‌ای فراهم نکردی؟ بگو: فقط از آنچه بر من از جانب پروردگارم وحی می‌شود. پیروی می‌کنم. این قرآن بینایی و بیداری از طرف پروردگار شماسست و هدایت و رحمت برای مردم مؤمن می‌باشد.

۲۰۴

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

هنگامی که قرآن تلاوت می‌شود، بدان گوش فرا دهید و سکوت کنید؛ شاید مشمول رحمت الهی قرار گیرد.

۲۰۵

وَأذْكَرُ رَبِّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ

پروردگارت را صبح و شام در دل خود از روی تضرع و خوف بدون آنکه فریاد برآوری، یاد کن و از جمله غافلان مباش.

۲۰۶

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ ۖ وَيُسَبِّحُونَهُ ۖ وَ لَهُ ۖ يَسْجُدُونَ ۝

آنانی که در حضور پروردگار تو هستند، هیچ‌گاه از بندگی او کبر نمی‌ورزند و به تسبیح او مشغول و در پیشگاه او سجده می‌کنند.

سجده
مستحب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ ۗ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ ۗ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۗ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۗ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكُرْهُونَ

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

درباره انفال از تو می‌پرسند. بگو: انفال مخصوص خدا و رسول است؛ بنا بر این از خدا بترسید و بین خود صلح برقرار کنید و از خدا و رسول اطاعت نمایید؛ اگر شما ایمان دارید.

اهل ایمان آنانند که وقتی نامی از خدا برده می‌شود دل‌هایشان می‌لرزد و هنگامی که آیات الهی بر ایشان تلاوت می‌گردد، بر ایمانشان افزوده می‌شود و بر پروردگار خویش توکل می‌نمایند.

همان‌هایی که نماز را برپا می‌دارند و از آنچه خداوند بر ایشان روزی مقرر داشته انفاق می‌کنند.

به راستی که مؤمن واقعی اینانند؛ دارای مقاماتی بلند و آمرزش و روزی نیکو در نزد پروردگار خویش هستند.

آن طور بود که پروردگارت تو را به حق از خانه‌ات بیرون فرستاد، در حالی که بعضی از اهل ایمان کراهت داشتند.

با تو درباره حق مجادله کردند بعد از آنکه حقیقت برای آنها روشن شده بود؛ گویی آنها را به سوی مرگ می‌کشند و آنها ناظر هستند.

به یاد آورید زمانی را که خداوند به شما وعده داد که یکی از دو گروه را در اختیار شما قرار دهد. دوست می‌داشتید آن گروهی که شوکت و ابزار جنگی ندارند در اختیار شما گذاشته شود؛ ولی خداوند می‌خواهد به وسیله کلماتش حق را تثبیت نماید و ریشه کافران را قطع کند.

تا حق استقرار یابد و باطل از بین برود، اگر چه مجرمین کراهت داشته باشند.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ
بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّفِينَ

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا
النَّصْرُ إِلَّا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ
السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم رِجْسَ الشَّيْطَانِ
وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ
ءَامَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا
فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا
تُوَلُّوهُمْ الْأَدْبَارَ

وَمَنْ يُؤَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّرًا إِلَىٰ
فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ

به یاد آورید زمانی را که به درگاه پروردگار خویش استغاثه کردید و خداوند دعای شما را مستجاب کرد و فرمود: که من شما را با یک هزار نفر از فرشتگان که به دنبال هم فرودمی‌آیند، یاری می‌نمایم.

خداوند این کار را جز بشارتی برای شما قرار نداد تا دلهایتان به وسیله آن آرام گیرد و یاری جز از جانب پروردگار نمی‌باشد؛ زیرا که خداوند مقتدر و حکیم است.

به یاد آورید زمانی را که خداوند شما را در خواب سبکی فروبرد تا مایه آرامش شما شود و آبی از آسمان برایتان نازل کرد تا بدان شما را پاکیزه کند و پلیدی شیطان را از شما دور سازد و بدین وسیله دلهایتان را محکم نماید و قدمه‌هایتان را استوار کند.

و به یاد آورید زمانی را که خدای شما به فرشتگان وحی کرد که من با شما هستم. افراد با ایمان را ثابت قدم بدارید که من در دل کافران رعب و وحشت می‌اندازم تا شما گردنهایشان را بزنید و انگشتانشان را قطع کنید.

این به خاطر آن بود که کافران با خدا و رسول به مخالفت برخاستند و هر که با خدا و رسول او مخالفت نماید، بداند که خداوند بسیار سخت مجازات می‌کند.

این مجازات را بچشید که برای کافران در آخرت عذاب آتش در انتظار است.

ای اهل ایمان! هنگامی که با کافران در میدان جنگ روبرو می‌شوید، بدانها پشت نکنید.

و هر که در روز جنگ به دشمن پشت کند مگر آنکه برای حمله‌ای منحرف شود یا سوی گروهی دیگر رود، مشمول غضب پروردگار شده و جایگاهش جهنم است که بد جایگاهی است.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ
وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

در واقع شما آنها را نکشتید؛ بلکه خداوند آنها را کشت و در تیراندازی این تو نیستی که تیر می‌اندازی؛ بلکه خداست که تیر می‌اندازد و اوست که می‌خواهد اهل ایمان را با بلایی نیکو امتحان کند؛ زیرا که خداوند شنوا و داناست.

چنین بوده که پروردگار، نیرنگ کافران را بی‌اثر نماید.

۱۸ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَيْدِ الْكَافِرِينَ

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا
وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ

اگر طالب پیروزی هستید، پیروزی به سراغ شما آمد و اگر از مخالفت دست بردارید برای شما بهتر است و اگر دیگر بار بازگردید، شما را دوباره مجازات خواهیم کرد و در این صورت جمعیت شما هر چه هم زیاد باشد، کاری برایتان پیش نمی‌برد؛ زیرا که خداوند یاور اهل ایمان است.

۱۹

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ
وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ

ای اهل ایمان! خدا و رسول او را اطاعت کنید و از دستوراتش سرپیچی نکنید، در حالی که دستوراتش را می‌شنوید.

۲۰
۱۴۸

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ

از جمله کسانی نباشید که می‌گویند: شنیدیم. در حالی که به واقع نشنیدند.

۲۱

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ

بدترین جنبنده‌ها نزد خدا آنانی هستند که کر و لال و بی‌عقلند.

۲۲
حزب
۷۲

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا
وَهُمْ مُّعْرِضُونَ

و اگر خداوند در آنها خیری سراغ داشت، گوش شنوا بدانها می‌داد و اگر هم آنها را شنوا کند، باز از حقیقت روی برگردانند.

۲۳

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ
لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ
وَأَنَّهُ رَئِيفٌ إِلَيْهِ يُحْشِرُونَ

ای اهل ایمان! هنگامی که خدا و رسول شما را به چیزی که شما را زندگی می‌بخشد دعوت می‌کنند، اجابت کنید و بدانید که خداوند بین انسان و قلب او حایل می‌شود و همگی در پیشگاه او محشور خواهید شد.

۲۴

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

بترسید از بلایی که وقتی بیاید فقط ستمگران را شامل نمی‌شود و بدانید که خداوند بسیار سخت مجازات می‌کند.

۲۵

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِبِصْرِهِ
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا
أَمْنَتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا ءَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ
أَجْرٌ عَظِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا
وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو
الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ
يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينِ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا
مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ
عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ
وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

به یاد آورید زمانی را که جمعیت شما کم بود و در روی زمین مردمی ضعیف بودید و از هجوم و ربوده شدن به دست دشمنان خویش ترس داشتید؛ ولی پروردگار شما را پناه داد و با یاری خود شما را تأیید کرد و روزیهای پاکیزه بر شما عطا فرمود؛ شاید شکر نعمتهایش را به جا آورید.

ای اهل ایمان! به خدا و رسول او خیانت نکنید و در امانات خود نیز خیانت نکنید در حالی که آگاهید.

بدانید که ثروتها و فرزندان شما وسیله امتحانی بیش برای شما نیستند و پاداش بزرگ نزد پروردگار است.

ای اهل ایمان! اگر تقوا را پیشه خود سازید، خداوند نیروی تشخیص حق از باطل را به شما می‌دهد و لغزشهایتان را می‌پوشاند و شما را می‌بخشد که خداوند صاحب فضل و کرم بزرگ است.

به یاد آور زمانی را که کافران درباره تو نیرنگ می‌کردند تا تو را از تبلیغ بازدارند و یا به قتل رسانند و یا از شهر بیرون‌ت کنند. آنها نیرنگ می‌کردند و خداوند هم نیرنگشان را بی‌اثر می‌کرد؛ زیرا که خداوند از همه نیرنگ‌کاران ماهرتر است.

و هنگامی که آیات ما برای آنها خوانده شود، می‌گویند: شنیدیم و اگر می‌خواستیم، همانند آن آیات می‌گفتیم و این جز افسانه‌های گذشتگان نیست.

و هنگامی که می‌گفتند: پروردگارا! اگر این قرآن همان حقی است که از جانب تو بر ما نازل شده، سنگی از آسمان بر سر ما فرود آرد و یا عذابی دردناک بر ما بفرست!

ولی خداوند تا مادامی‌که تو در بین آنها هستی عذابشان نمی‌کند و نیز تا مادامی‌که از خدا طلب آمرزش کنند، آنان را عذاب نخواهد کرد.

وَمَا لَهُمْ إِلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً فَذُوقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ
فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ
عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمُهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْخٰسِرُونَ

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ
يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ
فَإِنْ أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلٰكُمْ نِعْمَ الْمَوْلٰ وَنِعْمَ
التَّصِيرُ

چرا خداوند آنها را عذاب نکند در حالی که مانع رفتن مردم
به مسجد الحرام می‌شوند و هیچ‌گاه آنان سرپرستان مسجد
الحرام نبوده‌اند؛ بلکه سرپرستان آن پرهیزکارانند؛ ولی
بسیاری از آنها نمی‌دانند.

نماز خواندن آنها در کنار خانه خدا چیزی جز سوت کشیدن و
کف زدن نبوده؛ پس این عذاب را به پاداش آنچه کافر
شدید بچشید.

آنانی که کافرند، ثروتهای خود را صرف بستن راه خدا
می‌کنند. به زودی این ثروتها را خرج می‌کنند؛ ولی مایه
حسرتشان خواهد شد و سپس شکست می‌خورند و کسانی
که کافر بوده‌اند، به سوی جهنم رهسپار می‌گردند.

این، بدین خاطر است که خداوند پلید را از پاکیزه جدا
سازد و پلیدان را با یکدیگر بیامیزد و آنگاه همگان را در
آتش به صورت متراکم قرار دهد که آنها زبان‌کارانند.

به کافران بگو: اگر از کفر خود دست بردارند، از گذشته
آنها صرف نظر کرده و آنها را می‌بخشیم و اگر به کفر خود
بازگردند، سنت خداوند در مورد پیشینیان درباره آنها انجام
خواهد شد.

با کافران بجنگید تا اثری از فتنه باقی نماند و تمامی دین،
خاص پروردگار گردد و اگر از کفر خود دست کشیدند،
خداوند به آنچه می‌کنند آگاه است.

و اگر از دین خدا روی برگردانند، بدانید که خدا مولای
شماست که او بهترین مولا و بهترین یاری‌رسان است.

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ
ءَامِنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ
الْجُمُعَانِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

بدانید هر نوع غنیمتی نصیب شما می‌شود، یک‌پنجم آن، از آن خدا و رسول و خویشان رسول و یتیمان و بینوایان و در راه‌ماندگان می‌باشد. اگر شما به خدا و آنچه بر بنده خود در روز جدایی حق از باطل؛ روزی که دو گروه مؤمن و کافر در مقابل هم قرار می‌گیرند نازل کردیم ایمان آورده‌اید، خدا بر همه چیز تواناست.

به یاد آورید زمانی را که سپاه شما در طرف پایین و آنها در طرف بالا و دورتر بودند و کاروانی که شما در تعقیب آن بودید در نقطه‌ای پایین‌تر قرار داشتند. اگر در این رابطه به یکدیگر وعده می‌دادید، در محل قرار با هم اختلاف می‌کردید؛ و لکن خداوند شما را در مقابل یک عمل انجام‌شده قرار داد تا هر که هلاک می‌شود، به دلیلی هلاک شود و هر که زنده می‌ماند، به دلیلی زنده بماند که خدا شنوا و داناست.

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ
أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَدِ وَلَكِنَّ
لِيقْضَىٰ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَن هَلَكَ عَن بَيْتَةٍ
وَيَحْيَىٰ مَن حَىٰ عَن بَيْتَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ

و به یاد آور زمانی را که خدا در خواب دشمنان را به تو کم نشان داد و اگر آنها را زیاد نشان می‌داد، سست می‌شدید و به نزاع و درگیری گرفتار می‌آمدید؛ و لکن خداوند شما را از این مسئله سلامت داشت؛ زیرا او آگاه به اندیشه‌های درونی سینه‌هاست.

إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَأَيْتَهُمْ كَثِيرًا
لَفَشِلْتُمْ وَلَتَنْزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ وَعَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ

و به یاد آور زمانی را که در هنگام برخورد با دشمن، آنها را در نظر شما کم جلوه داد و شما را نیز در نظر آنها کم جلوه داد. بدین منظور که پروردگار موضوعی را که می‌بایست واقع شود انجام دهد و کارها به خدا بازگشت دارد.

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّقِيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا
وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضَىٰ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَىٰ
اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

ای اهل ایمان! هنگامی که با گروهی از دشمن روبرو می‌شوید، استقامت کنید و زیاد خدا را یاد کنید؛ شاید رستگار شوید.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ
كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَزَعُوا فِتْفَشَلُوا وَتَذَهَبَ رِيحُكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

خدا و رسول او را اطاعت کنید و با یکدیگر اختلاف نکنید که ناتوان شده و آبرو و حیثیت شما از بین خواهد رفت. شکیباً باشید که خداوند با صابریان است.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

نباشید همانند آنانی که به خاطر هوس و خودنمایی در برابر مردم از شهر خود خارج شدند؛ همان‌هایی که از راه خدا مردم را بازمی‌داشتند. خداوند به آنچه انجام می‌دهند احاطه دارد.

وَإِذْ زَيْنَ لَّهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَآتِ الْفَيْتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ

و به یاد آور زمانی را که شیطان کارهای آنها را در نظرشان زیبا جلوه می‌داد و به آنها می‌گفت: هیچ‌کس امروز بر شما پیروز نخواهد شد و من در کنار شما هستم؛ ولی وقتی دو گروه با هم برخورد کردند، عقب‌نشینی کرد و گفت: من از شما بیزارم. من چیزی می‌بینم که شما نمی‌بینید و من از مجازات خدا می‌ترسم که مجازات او بسیار سخت است.

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

به یاد آور زمانی را که منافقان و آنانی که دل بیمار داشتند گفتند: اینها را دینشان مغرور ساخته است، در حالی که هرکس به خدا توکل کند، خداوند مقتدر و حکیم است.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةَ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

و اگر ببینی حال جان‌کندن کفار را هنگامی که فرشتگان به صورت و پشت آنها می‌زنند و می‌گویند: عذاب سوزنده را بچشید؛

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ

این مجازات برای اعمالی است که به دست خویش فرستادید و خداوند هیچ‌گاه به بندگان ستم نمی‌کند.

كَذَابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ

اینها به رسم فرعونیان و آنهایی که در گذشته بودند، آیات الهی را انکار کردند. خدا هم به خاطر گناهانشان آنها را مجازات کرد؛ زیرا که پروردگار نیرومند است و سخت عذاب می‌کند.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

این، بدین جهت است که خداوند می‌خواهد نعمتی را که بر مردمی عنایت فرموده تغییر دهد تا اینکه آن مردم در خود تغییراتی ایجاد کنند و خدا شنوا و آگاه است.

كَذَّابٍ ءَالٍ فِرْعَوْنَ وَآلِ الْأَيْمَانِ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا ءَالَ فِرْعَوْنَ وَكُلَّ كَانُوا ظَالِمِينَ

اینها به رسم فرعونیان و آنهایی که در گذشته بودند، آیات پروردگار خویش را انکار کردند و ما هم به خاطر گناهانشان، هلاکشان کردیم و فرعونیان را که همگی ستمگر بودند غرق نمودیم.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

بدترین جنبنده‌ها نزد پروردگار کافراند که ایمان هم نخواهند آورد؛

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ

همان‌هایی که چندین بار با تو عهد بستند و بعد در هر بار عهد شکستند و اهل پرهیزکاری نیستند.

فَإِمَّا تَثَقَفَتْهُمُ فِي الْحَرْبِ فَشَرِدَ بِهِنَّ مَن خَلَفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَدْكُرُونَ

هرگاه در جبهه جنگ با آنها روبرو شدی، آن چنان به آنها حمله کن که جمعیت‌هایی که پشت سر آنها هستند پراکنده شوند؛ شاید به خود آیند.

وَأِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ

و اگر از گروهی احساس خیانت کردی پیمان خود را یکطرفه نقض کن و آنها را با خبر ساز که خداوند خیانتکاران را دوست نمی‌دارد.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ

کافران تصور نکنند که در کفر خود پیش افتاده‌اند. آنها هرگز ما را ناتوان نخواهند کرد.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ ۚ عَدُوُّ اللَّهِ وَعَدُوُّكُمْ وَعَاخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ

هر چه توانایی دارید در برابر دشمنان از نیرو و قدرت و اسبهای ورزیده برای جنگ با دشمن آماده سازید تا بدین وسیله دشمنان خدا و خود را بترسانید. دشمنان دیگری غیر از اینها نیز دارید که آنها را نمی‌شناسید؛ ولی خداوند می‌شناسد و آنچه در راه خدا انفاق می‌کنید، به شما پس داده خواهد شد، در حالی که به شما ظلمی نخواهد شد.

وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

و اگر دشمنان برای صلح مایل شدند، تو نیز اظهار میل کن و به خدا توکل داشته باش که او شنوا و آگاه است.

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي آتَاكَ
بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ

و اگر اراده فریب داشته باشند، البته خداوند تو را کفایت
می‌کند. اوست که با یاری خود و به توسط مؤمنین تو را تأیید
خواهد کرد.

وَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا
أَلْفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ

این بود که بین دلهای مؤمنین الفت ایجاد کرد که اگر تو
تمام ثروت روی زمین را خرج می‌کردی نمی‌توانستی
دلهایشان را الفت بخشی؛ ولی خداوند الفتشان داد، زیرا که
او مقتدر و حکیم است.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

ای پیامبر! خدا و مؤمنینی که از تو پیروی می‌کنند، تو را بس
است.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَبِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ

ای پیامبر! مؤمنین را برای جنگ با دشمن تشویق کن که اگر
بیست نفر از شما صبور باشند، بر دویست نفر دشمن پیروز
می‌شوند و اگر از شما صد نفر صبور باشند، بر هزار نفر از
آنها که کفر می‌ورزند پیروز خواهند شد؛ زیرا دشمنان
مردمی بی‌فهم و درک هستند.

أَلَكُنْ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ
يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفِينَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

اکنون خداوند به شما تخفیف داد؛ چون می‌دانست که در
بین شما افرادی ضعیف هستند. اگر از شما صد نفر صبور
باشند بر دویست نفر پیروز خواهند شد و اگر هزار نفر
باشند، بر دو هزار نفر به اجازه پروردگار پیروز می‌شوند و
خدا با اهل صبر است.

مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ لَهُ سَرَى لَهُ حَتَّى يُثَخِّنَ فِي الْأَرْضِ
تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ

هیچ پیامبری سزاوار نیست که اسیران جنگی داشته باشد
تا جای پای خود را در زمین محکم سازد. شما متاع دنیا را
می‌خواهید؛ ولی خداوند آخرت را (برای شما) می‌خواهد و او
مقتدر و حکیم است.

لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ

اگر حکم سابق پروردگار نبود، عذاب بزرگی به خاطر
اسیرانی که گرفتید به شما می‌رسید.

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ

پس از آنچه غنیمت گرفته‌اید، حلال و پاکیزه بخورید و از
خدا بترسید که او بخشنده و مهربان است.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلُوبًا لِّمَن فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَىٰ إِن يَعْلَمِ
اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ
وَيَغْفِرَ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَإِن يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ
مِنْهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَالَّذِينَ ءَوْلَيْكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِّنْ وَلِيَّتِهِم
مِّن شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ۚ وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ
فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ ۗ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ ۗ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۗ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنَّ
فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
ءَاوُوا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ
وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِن بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ
فَأُولَٰئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي
كِتَابِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

ای پیامبر! به اسیرانی که در دست شما هستند بگو: اگر خداوند در دلهای شما خیری بداند، در مقابل آنچه از شما گرفته شده، بهتر عطا می‌کند و گناهاتان را می‌بخشد که خداوند بخشنده و مهربان است.

و اگر بخواهند آنها به تو خیانت کنند، پیش از این هم به خدا خیانت کردند. خداوند تو را بر آنها مسلط کرد و او آگاه و حکیم است.

آنانی که ایمان آورده و از وطن خود هجرت نموده و با مال و جان خود در راه خدا مجاهده نموده و آنانی که پناه دادند و یاری کردند، دوستدار یکدیگرند و آنانی که ایمان آورده و هجرت نکردند، شما دوستدار آنها نباشید تا زمانی که هجرت کنند و اگر از شما در کار دین یاری خواستند، یاری‌شان کنید مگر آنکه با مردمی که با شما پیمان بسته‌اند به دشمنی برخیزند که خدا به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

آنانی که کافر شدند، دوستدار یکدیگرند. اگر دستورات الهی را به جا نیاورید، فتنه و فساد بزرگی در زمین به وجود خواهد آمد.

و آنانی که هجرت کردند و در راه خدا جهاد نمودند و آنانی که پناه دادند و یاری نمودند، به حقیقت اهل ایمانند. برای آنها بخشش و روزی شایسته‌ای خواهد بود.

و آنانی که بعد از این، ایمان بیاورند و هجرت کنند و با شما در جهاد شرکت کنند آنها نیز از گروه شمايند. در کتاب خدا بعضی از خویشاوندان بر بعض دیگر اولويت دارند. خداوند به همه چيز آگاه است.

بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ
مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُحْزِي الْكَافِرِينَ

وَأَذِّنْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ
اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ
وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْعًا
وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَى
مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

فَإِذَا أُنْسِلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ
وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْضُرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ
فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ
كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ

این بیزاری خدا و رسول اوست از مشرکانی که با آنها پیمان بسته‌اید.

چهار ماه در زمین گردش کنید و بدانید که شما نمی‌توانید خداوند را ناتوان سازید که خدا خوارکننده کافران است.

این اعلامی است از طرف پروردگار و پیامبرش به عموم مردم در روز حج اکبر که خدا و رسول او از مشرکان بیزارند. اگر توبه کنید، برای شما بهتر است و اگر روی برگردانید، بدانید نمی‌توانید. خدا را ناتوان نمایید به کافران بشارت عذاب دردناک را بده.

مگر آن عده از مشرکان که با آنها پیمان بسته‌اید و نقصانی در آن پیمان ایجاد نکرده‌اند و هیچ‌کس را علیه شما تقویت ننموده‌اند. تا پایان مدت به پیمان این گروه وفادار باشید که خداوند اهل تقوا را دوست می‌دارد.

هنگامی که ماههای حرام به پایان رسید، هر کجا مشرکان را یافتید به قتل برسانید و آنها را اسیر کنید و در کمینگاه‌ها بنشینید و راه‌ها را بر آنها ببندید. اگر توبه کردند و نماز را بپاداشتند و زکات را پرداخت نمودند، آنها را آزاد سازید که خداوند بخشنده و مهربان است.

و اگر یکی از مشرکان از تو پناه خواست، به او پناه بده تا کلام خدا را بشنود. آنگاه او را به منزلش برسان. این بدین خاطر است که آنها مردمی نادانند.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَمُوا
لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

چگونه ممکن است مشرکان پیمانی نزد خدا و رسول او داشته باشند، مگر آنهایی که با ایشان کنار مسجد الحرام پیمان بستید. تا مادامی که به پیمانشان وفادارند، شما نیز وفادار بمانید که خداوند اهل تقوا را دوست می‌دارد.

كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا
ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ
فَاسِقُونَ

چگونه وقتی بر شما پیروز شوند، هیچ‌گونه رعایت خویشاوندی و پیمان را نمی‌کنند؛ با زبانهایشان شما را راضی می‌کنند، ولی با قلبهایشان کینه دارند و بیشتر آنان فاسقند.

أَشْتَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدَّوْا عَن سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ
سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

آیات الهی را به بهای کم فروختند تا راه خدا را ببندند. اینها چه بد می‌کنند.

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ

اینان در حق اهل ایمان رعایت خویشاوندی و پیمان را نمی‌کنند. هم اینها مردمی تجاوزکارند.

فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَعَآتُوا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي
الدِّينِ وَنُفِصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

با این حال اگر توبه کنند و نماز را به‌پا دارند و زکات را پرداخت نمایند، برادران ایمانی شما محسوب می‌شوند و ما آیات را برای مردم دانا به طور مبسوط بیان می‌داریم.

وَإِن نَّكثُوا أَيْمَانَهُمْ مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ
فَقَتَلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَأَيْمَنَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ

اگر پس از پیمانی که بستند، دوباره پیمان‌شکنی کردند و به دین شما طعنه زدند، شما با رهبران این گروه کافر بجنگید که اینها پیمانشان بی‌ارزش است؛ شاید از کار خود دست بردارند.

أَلَا تَقْتُلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ
وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِن
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

چرا با گروهی که پیمانهایشان را می‌شکنند و تصمیم به اخراج رسول از وطن خود دارند جنگ نمی‌کنید در حالی که آنها آغازگر جنگ هستند؟ آیا از آنها می‌ترسید در صورتی که خداوند سزاوارتر است برای ترسیدن، اگر به راستی ایمان آورده‌اید.

قَتَلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ

با آنها بجنگید تا خداوند به دست شما آنها را عذاب کرده و خوار سازد و شما را بر آنها پیروز نماید و سینه‌های اهل ایمان را شفا بخشد؛

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

و خشم دل‌های آنها را فرونشاند. خداوند توبه هرکس را که خواهد می‌پذیرد که او دانا و حکیم است.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

آیا گمان می‌کنید که شما رها می‌شوید و خداوند آنانی که از شما جهاد کرده و غیر خدا و پیامبر او و اهل ایمان را همدم انتخاب ننموده معلوم نمی‌نماید که او از اعمالی که انجام می‌دهید، آگاه است.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِم بِالْكَفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ

مشرکان حق ندارند مساجد خدا را تعمیر کنند، در حالی که اعتراف به کفر خود دارند. اینها اعمالشان نابود می‌شود و برای همیشه در آتش جهنم می‌مانند.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

تعمیر مساجد خدا به عهده آنانی است که به خدا و روز قیامت ایمان آورده نماز را برپا داشته و زکات می‌دهند و از هیچ‌کس جز خدا نمی‌ترسند؛ امید می‌رود که از هدایت‌یافتگان باشند.

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

آیا آب دادن به حاجیان و تعمیر مسجد الحرام را با آن‌کس که به خدا و روز قیامت ایمان آورده و در راه خدا جهاد می‌کند یکسان می‌شمیرید، در حالی که نزد خدا یکسان نیستند و خدا مردم ستمگر را هدایت نمی‌کند.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

آنانی که ایمان آورده و هجرت کرده و با ثروت و جان خود در راه خدا مجاهده نموده‌اند، درجه برتری در پیشگاه پروردگار دارند و اینها خود رستگارانند.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتِ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ

خَلِيدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ وَءِخْوَانَكُمْ ءَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

قُلْ إِن كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَءَبْنَاؤُكُمْ وَءِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ أُقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبْتَكُمْ كَثَرْتُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ

پروردگارشان مژده رحمت و رضایت و بهشتهایی که نعمتهایش پایدار است، از جانب خود بدانها می‌دهد.

برای همیشه در آن بهشته می‌مانند، زیرا که در پیشگاه پروردگار پاداش بزرگ است.

ای اهل ایمان! اگر پدران و برادرانتان کفر را بر ایمان برگزیدند، آنها را دوست خود قرار ندهید و کسانی از شما که آنها را دوست خود برگزینند، خود ستمگرند.

بگو: اگر پدران و فرزندان و برادران و همسران و طایفه شما و ثروتهایی که پس‌انداز کرده‌اید و تجارتی که از کساد آن نگرانید و خانه‌هایی که به آن دل بسته‌اید، بیش از خدا و رسول او و جهاد در راه خدا مورد علاقه شماست، منتظر فرمان خدا باشید که خداوند مردم فاسق را هدایت نمی‌کند.

خداوند در مواقع بسیاری شما را یاری کرد و در روز حنین که جمعیت زیاد شما برایتان باعث تعجب شده بود؛ ولی کاری برایتان نکرد و زمین با همه وسعتش برای شما تنگ شد و سپس پشت به دشمن کرده و فرار کردید.

آنگاه خداوند آرامش خویش را بر پیامبرش و بر اهل ایمان نازل کرد و سپاهیبانی فرستاد که شما آنها را نمی‌دیدید و کافران را گرفتار عذاب نمود و این است پاداش آنانی که کافر می‌شوند.

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌ

سپس پروردگار توبه هر که را بخواهد می‌پذیرد که خدا
بخشنده و مهربان است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا ۖ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ

ای اهل ایمان! بدانید که مشرکان نجس هستند و بعد از
این سال نباید به مسجد الحرام نزدیک شوند و اگر از فقر
می‌ترسید در صورتی که خدا بخواهد، به زودی شما را
بی‌نیاز می‌کند؛ زیرا که خداوند آگاه و حکیم است.

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا
يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۖ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَن يَدٍ وَهُمْ
صَاغِرُونَ

با آنانی که به خدا و روز قیامت ایمان نیاورده و آنچه خدا و
رسول او حرام کرده حرام نمی‌دانند و تن به دین حق
نمی‌دهند و از اهل کتاب هم هستند، جنگ کنید تا آن موقع
که به دست خود جزیه دهند و حقیر شوند.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ أَبْنُ اللَّهِ ۖ وَقَالَتِ النَّصْرَى الْمَسِيحُ
أَبْنُ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ ۗ يُضِلُّهُونَ قَوْلَ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِن قَبْلُ قَتَلَهُمُ اللَّهُ ۗ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ

یهودیان گفتند: عُزَیر پسر خداست، و مسیحیان گفتند:
مسیح پسر خداست. این سخن ایشان است که به زبان خود
می‌گویند و سخن آنانی است که از قبل کافر بوده‌اند و
تقلید می‌کنند. خدا بکشد آنها را که چگونه دروغ می‌گویند.

اتَّخِذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۗ وَالْمَسِيحُ
أَبْنُ مَرْيَمَ وَمَا أَمْرُؤًا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۗ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
سُبْحَانَهُ ۗ عَمَّا يُشْرِكُونَ

اهل کتاب، دانشمندان و راهبان خود را، خدایان خود در
برابر پروردگار قرار دادند و همچنین مسیح پسر مریم را به
خدایی گرفتند، در حالی که هیچ‌وقت به آنها دستوری داده
نشده جز اینکه خداوند یکتا را بپرستید؛ خدایی که غیر از
او خدایی نیست و از آنچه برایش شریک می‌آورند، منزّه
است.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ
يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى
الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ
لِيَآكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ
وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا
كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ
يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ
الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ وَقَتِلُوا الْمُشْرِكِينَ
كَأَفَّةً كَمَا يُقْتَلُونَكُمْ كَأَفَّةً وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

می‌خواهند نور خدا را با دهانهای خود خاموش کنند، در حالی
که خدا نمی‌گذارد؛ بلکه نور خود را به کمال می‌رساند، اگر
چه کافران کراهت داشته باشند.

خداست که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاده تا بر
تمامی ادیان برتری پیدا کند، گرچه مشرکان کراهت داشته
باشند.

ای اهل ایمان! بسیاری از دانشمندان و راهبان اهل کتاب،
اموال مردم را از طریق باطل می‌خورند و مردم را از راه خدا
بازمی‌دارند. آنانی که طلا و نقره را ذخیره می‌کنند و در راه
خدا انفاق نمی‌نمایند، آنها را به عذاب دردناک الهی بشارت
ده.

روزی همان طلا و نقره را در آتش جهنم سرخ کنند و پیشانی
و پهلو و پشت‌هایشان را بدان داغ کرده و به آنها گفته شود
که این است آنچه را برای خود ذخیره کردید؛ پس بچشید
عذاب آنچه را که ذخیره ساختید.

ماههای سال نزد پروردگار در کتاب آفرینش از آن روز که
آسمانها و زمین را آفریده، دوازده ماه است؛ چهار ماه آن
حرام خواهد بود. این است دین محکم. بنا بر این در این
ماهها در حق یکدیگر ظلم نکنید؛ ولی همگی با کافران
بجنگید همان‌طور که آنها همگی به جنگ شما می‌آیند و
بدانید که خداوند یاور اهل تقوا است.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُؤْطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ
فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ لَهُمْ سُوءَ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ
الْآخِرَةِ فَمَا مَتَعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ

إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ
وَلَا تَضُرُّهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيًا
أَثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ
مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا
وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ وَاللَّهُ هِيَ الْعُلْيَا
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

تغییر دادن ماههای حرام کفری است که بر کفر آنها
می‌افزاید و با این کار کافران گمراه می‌شوند. آنها در یک
سال، ماهی را حلال می‌شمرند و سال دیگر همان ماه را
حرام می‌کنند تا به گمان خود آن را به ماههایی که خدا معین
فرموده تطبیق دهند. کارهای زشت آنها در نظرشان زیبا
جلوه می‌کند و خدا مردم کافر را هدایت نمی‌نماید.

ای اهل ایمان! چرا وقتی به شما گفته می‌شود به جهاد در
راه خدا حرکت کنید، زمین‌گیر می‌شوید؟! آیا به زندگی دنیا
به جای زندگی آخرت رضایت می‌دهید، در حالی که متاع دنیا
نسبت به زندگی آخرت ناچیز است.

اگر به سوی جنگ با دشمنان نروید، خداوند به عذاب
دردناکی مجازاتتان خواهد کرد و مردم دیگری را جایگزین
شما خواهد کرد و شما به خدا زبانی نرسانده‌اید و خداوند
بر همه چیز تواناست.

و اگر پیامبر را یاری نکنید، خداوند او را یاری خواهد کرد.
هنگامی که کافران پیامبر را از مکه بیرون کردند، خدا
یاری‌اش کرد. آنگاه که دو نفری به غار پناه بردند، پیامبر به
همسفرش فرمود: ترس که خدا با ماست. و پروردگار
آرامش را بر او فرستاد و با سپاهی که نمی‌توانستید آنها را
مشاهده کنید یاری کرد؛ کلام کافران را پست گردانید و
کلام خدا بلندمرتبه است و خداوند، مقتدر و حکیم است.

أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَٰكِن بَعْدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسِيحِلْفُونَ بِاللَّهِ لَوْ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ

لَا يَسْتَعْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ

إِنَّمَا يَسْتَعْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا وُضْعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

برای جنگ با کافران، سبکبار یا سنگین بار بیرون روید و با ثروتها و جانهایتان در راه خدا جهاد کنید. این برای شما بهتر است اگر بدانید.

اگر غنیمتی آماده و سفری نزدیک بود، به خاطر رسیدن به متاع دنیا دعوت تو را اجابت می‌کردند؛ و لکن از سفری که زحمت دارد اجتناب می‌کنند و به زودی نزد تو می‌آیند و قسم یاد می‌کنند که اگر ما قدرت داشتیم، با شما خارج می‌شدیم. آنها خود را هلاک می‌کنند و خدا می‌داند که آنها دروغ می‌گویند.

خدا تو را ببخشد؛ چرا پیش از آنکه راستگویان از دروغ‌گویان معلوم شوند، به آنها اجازه دادی؟!

آنانی که به خدا و روز قیامت ایمان آورده‌اند، برای اینکه با ثروتها و جانهای خویش جهاد کنند، از تو اجازه نمی‌خواهند و خدا اهل تقوا را می‌شناسد.

ولی آنانی که به خدا و روز قیامت ایمان ندارند و دلهایشان گرفتار تردید شده و در شک خود سرگردانند، از تو اجازه می‌خواهند.

اگر قصد خروج برای جهاد را داشتند، لوازمی را برای آن آماده می‌کردند؛ ولی خدا حرکت آنها را کراهت داشت و آنها را محروم کرد و گفته شد که شما خانه‌نشین شوید.

اگر آنها همراه شما به سوی جهاد حرکت می‌کردند، چیزی جز خیانت در سپاه شما نمی‌افزودند و در بین نفرات سپاه نفوذ کرده و فتنه‌جویی می‌نمودند و در بین شما جاسوسانی برای آنها هست و خدا به وضع ستمگران آگاه است.

لَقَدْ ابْتَعُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّىٰ جَاءَ
الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ

اینها از قبل می‌خواستند بین شما فتنه بپاکنند و کارها را
برای تو دگرگون ساختند تا آنکه حق فرا رسید و فرمان خدا
آشکار گشت، در حالی که آنها کراهت داشتند.

گروهی از آنها می‌گویند: به ما اجازه بده و ما را به فتنه
نینداز. بدانید که به فتنه افتاده‌اند و جهنم بر کافران
احاطه دارد.

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ أُنذُن لِي وَلَا تَفْتِنِي ۗ أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

اگر برای تو حادثه خوبی اتفاق بیفتد، ناراحت می‌شوند و اگر
مصیبتی بر تو وارد شود، گویند: ما از قبل تصمیم لازم را
گرفتیم. باز می‌گردند در حالی که شادمانند.

إِن تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ
أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ

بگو: جز آنچه خداوند خواسته برای ما اتفاق نمی‌افتد. او
مولای ماست و بر او اهل ایمان توکل می‌کنند.

قُلْ لَن يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

بگو: مگر برای ما جز یکی از دو نیکی را انتظار می‌کشید و ما
هم درباره شما عذابی از جانب پروردگار یا به دست خود
انتظار می‌کشیم؛ بنا بر این شما منتظر بمانید و ما نیز انتظار
می‌کشیم.

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ ۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ
بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ ۖ أَوْ يَأْتِيَنَا
فَتَرَبَّصُوا ۖ إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبَّصُونَ

بگو: اگر شما از روی میل و با کراهت انفاق کنید، هرگز
مورد قبول واقع نمی‌شود؛ زیرا که شما مردمی فاسق
هستید.

قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّن يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِن كُمْ كُنْتُمْ
قَوْمًا فَاسِقِينَ

هیچ چیز مانع قبولی انفاقات آنها نشده، جز اینکه آنها به خدا
و رسول او کافر شده‌اند و نیز نماز را بجا نمی‌آورند، مگر از
روی کسالت و انفاق نمی‌کنند مگر از روی کراهت.

وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ
وَبِرَسُولِهِ ۚ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ
إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

از ثروتها و فرزندان آنها شگفتزده نشو. خداوند اراده کرده بدین وسایل آنها را در زندگی دنیا عذاب کند و جانشان را در حال کفر بگیرد.

وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُمْ مِّنكُمْ وَلَكِنَّهُمْ
قَوْمٌ يَفْرُقُونَ

آنان سوگند یاد می‌کنند که از شما هستید. در حالی که دروغ می‌گویند و از شما نیستند؛ بلکه مردمی هستند که می‌ترسند.

لَوْ يَجِدُونَ مَلَجًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ مُدْخَلًا لَّوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ
يَجْمَحُونَ

اگر پناهگاه یا مخفیگاه و یا گریزگاهی می‌یافتند، شتابان به سوی آن روی می‌آوردند.

وَمِنْهُمْ مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا
وَإِنْ لَّمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ

گروهی از آنها درباره صدقات از تو عیب می‌گیرند. البته اگر سهمی به آنها داده شود، راضی می‌شوند و اگر چیزی به آنها داده نشود، خشمگین می‌گردند.

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ
سَيُوتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ

ولی اگر آنها به آنچه خداوند و رسول او در اختیارشان گذارده رضایت دهند و بگویند همین برای ما کافی است و خدا و رسول او از فضل خویش به زودی به ما می‌بخشد که ما فقط مشتاق پروردگاریم.

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا
وَالْمَوْلَاةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

صدقات، متعلق به فقرا و مساکین و عاملان جمع‌آوری صدقات و آنانی که برای جلب محبتشان اقدام می‌شود و برای آزاد ساختن بردگان و ادای دین بدهکاران و در راه خدا و برای درماندگان در راه می‌باشد. این، یک حکم الهی است و خدا آگاه و حکیم است.

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنٌ خَيْرٌ
لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

گروهی از آنان باعث آزار پیامبر می‌شوند و می‌گویند: او فقط گوش و خوش‌باور است. بگو: گوش و خوش‌باور بودن به نفع شماست. پیامبر به خدا ایمان آورده و مؤمنین را نیز باور دارد و برای اهل ایمان! از شما رحمت است و آنانی که پیامبر را اذیت می‌کنند، عذاب دردناکی در انتظارشان می‌باشد.

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ

به خدا سوگند می‌خورند تا شما را خشنود کنند. اگر به راستی ایمان آورده‌اند، خدا و رسول او برای خشنود شدن سزاوارترند.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَلِيدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ

آیا نمی‌دانند هر که با خدا و رسول او دشمنی کند، آتش جهنم برای همیشه جایگاهشان است و این ذلت بزرگی است.

يَحْذَرُ الْمُنْفِقُونَ أَنْ تَنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهْزِئُوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ

منافقین بترسند از اینکه بر آنها سوره‌ای نازل شود و باطنشان را آشکار سازد. بگو: اگر مسخره کنید، خدا آنچه را می‌ترسید، آشکار خواهد ساخت.

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَعَائِيَتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ

اگر از آنها سؤال کنی، می‌گویند: ما شوخی کردیم. بگو: آیا خدا، و آیات او و پیامبرانش را به شوخی می‌گیرید!؟

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفَ عَن طَائِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبُ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ

عذر نیاورید که بعد از ایمان آوردن، به راه کفر رفتید. اگر گروهی از شما را ببخشیم، گروه دیگر را عذاب می‌کنیم برای آنکه مردمی گنهکارند.

الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

مردان و زنان منافق طرفدار یکدیگرند. امر به بدیها می‌کنند و نهی از خوبیها می‌نمایند و دستهایشان را می‌بندند، و چون خدا را فراموش کردند، خدا نیز آنها را فراموش کرد که منافقین همان فاسقین هستند.

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

خداوند به مردان و زنان منافق و کافران وعده آتش جهنم را داده که برای همیشه در آن می‌مانند که جهنم برایشان کافی است و خداوند آنها را لعنت کرده و برایشان عذاب ابدی خواهد بود.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا
 وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ كَمَا
 اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي
 خَاضُوا أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

۹
 توبه
 ۶۹
 /۱۲۹

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ
 إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
 يَظْلِمُونَ

۷۰

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ
 بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
 الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ
 اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

۷۱

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ
 وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

۷۲

شما نیز همانند پیشینیان هستید؛ همانهایی که از جهت
 نیرو از شما قویتر و از نظر ثروت و فرزندان از شما افزونتر
 بودند. آنها از نصیب خویش برخوردار شدند؛ شما نیز از
 نصیب خویش برخوردار شدید، همان گونه که مردم قبل از
 شما برخوردار گشتند. شما در کار خلاف فرورفتید،
 همان طوری که آنها فرورفتند. آنها کارهایشان در دنیا و آخرت
 نابود گشت و آنها خودشان زیانکارند.

آیا داستان آنانی را که قبل از ایشان بوده‌اند نشنیده‌اید:
 داستان قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و اهل مدین و
 شهرهای ویران‌شده که پیامبران‌شان با دلایل روشن
 به‌سویشان آمدند و خداوند نمی‌خواست که به آنها ستم
 کند؛ بلکه آنها به خویش ستم کردند.

مردان و زنان مؤمن، یار و دوستدار یکدیگرند. امر به
 خوبی‌ها می‌کنند و نهی از بدیها می‌نمایند. نماز را بپاداشته و
 زکات می‌دهند و خدا و رسول او را اطاعت می‌کنند. اینها به
 زودی مشمول رحمت پروردگار می‌گردند که خداوند مقتدر
 و حکیم است.

خداوند به مردان و زنان مؤمن، وعده بهشتی را داده که از
 زیر درختانش نهرها جاری است و برای همیشه در آن
 می‌مانند؛ دارای ساختمانهای پاکیزه و بهشت عدن است.
 البته رضایت پروردگار از همه بزرگتر است؛ این رستگاری
 بزرگی است.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ جَهْدِ الْكُفَّارِ وَالْمُنَافِقِينَ وَأَعْلَظَ عَلَيْهِمْ
وَمَا وَنَهُمْ جَهَنَّمَ وَيَبُئْسَ الْمَصِيرُ

ای پیامبر! با کافران و منافقین جهاد کن و بر آنها سخت بگیر
که جایگاهشان جهنم است و بد جایگاهی است.

منافقین، سوگند یاد می‌کنند که چیزی نگفته‌اند، در حالی که
سخنانی کفرآمیز گفته‌اند و بعد از مسلمان شدن، کافر
شده‌اند و به چیزی همت نمودند که بدان نرسیدند. به جای
آنکه از آن بی‌نیازی که به فضل خدا و رسول نصیب آنها
شد شکر کنند، در مقام انتقام برآمدند. اگر توبه کنند، برای
آنها بهتر است و اگر روی برگردانند، خداوند در دنیا و
آخرت آنها را عذابی دردناک خواهد کرد و در روی زمین
سرپرست و یآوری نخواهند داشت.

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا
بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ أُولُو بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمْ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ
يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ
فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

۷۴

گروهی از آنها این گونه با خداوند پیمان بستند که اگر از
جانب پروردگار فضل و کرمی به ما رسد، صدقه می‌دهیم و
از صالحین خواهیم شد.

وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَيْنَ عَاتِنَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ
وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ

۷۵
حزب
۸۰

ولی وقتی خداوند از فضل و کرمش به آنها عطا فرمود، بخل
ورزیدند و روی برگردانند.

فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ

۷۶

نتیجه این شد: تا روزی که با خداوند ملاقات خواهند کرد،
در دل‌هایشان نفاق وجود خواهد داشت، به خاطر آنکه پیمان
خویش را با پروردگار شکستند و همواره دروغ می‌گفتند.

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ
مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

۷۷

آیا نمی‌دانند که خداوند از اسرار و سخنان درگوشی آنها
آگاه است و او دانای به غیبهاست؟!

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّمُ
الْغُيُوبِ

۷۸

آنانی که به مؤمنانی که میل به کار خیر دارند و بیش از
توانایی مالی خویش نمی‌توانند انفاق کنند عیب می‌گیرند و
آنها را مسخره می‌کنند، خداوند آنها را مسخره می‌کند و
عذاب دردناک در انتظارشان است.

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ
وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ
مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۷۹

أَسْتَغْفِرَ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرَ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

ای پیامبر! اگر برای منافقین طلب بخشش کنی یا نکنی، اگر هفتاد بار طلب بخشش نمایی، هرگز خداوند آنها را نمی‌بخشد؛ بدین خاطر که آنها به خدا و رسول او کافر شدند و خدا مردم فاسق را هدایت نمی‌نماید.

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلْفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ

آنهايي که از شرکت در جهاد تخلف کردند و در خانه‌های خود نشستند خوشحالند و از اینکه در راه خدا با ثروت و جان خود جهاد کنند ناراحتند و به اهل ایمان گفتند: در گرمای تابستان به جبهه نروید. بگو: آتش جهنم از آن سوزاننده‌تر است اگر بفهمند.

فَلْيُضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

اکنون آنها باید کمتر بخندند و بیشتر گریه کنند؛ این پاداش کارهایی است که انجام داده‌اند.

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَعْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ

اگر خداوند تو را به سوی گروهی از اینها برگردانید و از تو اجازه خواستند که برای جهاد خارج شوند، بگو: هیچ‌وقت با من خارج نشوید و هیچ‌گاه همراه من با دشمنان من جهاد نخواهید کرد؛ زیرا که شما اولین بار به خانه‌نشینی تن دادید؛ بنا بر این با خانه‌نشینان در خانه بنشینید.

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ

ای پیامبر! بر هیچ‌یک از آنها وقتی می‌میرند، نماز مگزار و در کنار قبرشان نایست؛ زیرا که آنها به خدا و رسول او کافر شدند و در حال فسق مردند.

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

ثروتها و فرزندانشان باعث تعجب تو نشود؛ زیرا که خداوند می‌خواهد بدین وسیله آنها را در دنیا عذاب دهد و در حالی که کافرند، جانشان را بگیرد.

وَإِذَا أَنْزَلَتْ سُورَةٌ أَنْ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَعْذَنَكَ أُولُو الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ

هنگامی که سوره‌ای نازل می‌شود که به خدا ایمان آورید و همراه با رسول او جهاد کنید، از تو اجازه می‌خواهند که در جهاد شرکت نکنند و می‌گویند: بگذار ما با خانه‌نشینان باشیم.

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

راضی شدند که با خانه‌نشینان بمانند و بر دل‌هایشان مهر زده شده و چیزی نمی‌فهمند؛

لَكِنَّ الرِّسُولَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأَوْلِيَّتِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولِيَّتِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

لکن پیامبر و آنهایی که همراه او ایمان آورده‌اند، با ثروتها و جانهای خویش مجاهده می‌کنند و برای آنها خیر فراوان است و آنها مردمی رستگارند.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

خداوند برای آنها بهشتی در نظر گرفته که از زیر درختان آن نهرها جاری است و برای همیشه در آن می‌مانند و این رستگاری بزرگ است.

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

گروهی از عربها که از شرکت در جنگ عذر داشتند، نزد تو آمدند تا اجازه معافی از جهاد بگیرند و گروهی که به خدا و رسول او دروغ گفتند، در خانه نشستند. به زودی به آن گروه از اینها که کافر شدند، عذاب دردناکی خواهد رسید.

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

آنانی که ناتوانند و یا بیمارند و یا خرج سفر و نفقه خانواده را ندارند، تکلیف جهاد نیست؛ در صورتی که از خیرخواهی برای خدا و رسول او کوتاهی نکنند، و بر نیکوکاران سرزنشی نیست و خدا بخشنده و مهربان است.

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يَنْفِقُونَ

و نیز بر آن گروه که نزد تو آیند و از تو وسایل سفر خواهند و تو گفتی که در اختیار ندارم، سرزنشی نیست. برمی‌گردند در حالی که اشک از چشمانشان جاری است و ناراحتند که چرا نمی‌توانند در راه خدا انفاق کنند.

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَعِذُّونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

سرزنش، متعلق به کسانی است که از تو اجازه معاف شدن از جنگ را می‌خواهند، در حالی که ثروتمندند و راضی هستند که با خانه‌نشینان به جهاد حاضر نشوند و خدا بر دل‌هایشان مهر زده که نمی‌فهمند.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ
تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

هنگامی که از جبهه برمی‌گردید، از شما عذرخواهی می‌کنند.
بگو: عذرخواهی نکنید. هیچ‌گاه به حرفهای شما ایمان
نمی‌آوریم؛ زیرا که خداوند ما را از نقشه‌های شما با خبر
ساخت و به زودی خدا و رسول او اعمال شما را خواهند دید
و سپس به سوی آنکه آگاه به غیب و آشکار است
بازمی‌گردید و شما را به آنچه انجام داده‌اید، آگاه می‌سازد.

سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ
فَاعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجُوسٌ وَمَأْوَاهُمُ جَهَنَّمُ جَزَاءُ بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ

و هنگامی که به سوی آنها برمی‌گردید، برای شما سوگند یاد
می‌کنند که از لغزش آنها چشم‌پوشی کنید؛ ولی شما از آنها
کناره بگیرید که آنها پلیدند و جایگاهشان جهنم است؛ به
خاطر آنچه انجام داده‌اند.

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ
لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

برای شما سوگند یاد می‌کنند تا شما از آنها راضی شوید. اگر
شما راضی شوید، خداوند از مردم فاسق راضی نخواهد
شد.

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا
أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

عربها در کفر و نفاق نسبت به دیگران جدی‌ترند و به غفلت
از احکامی که خداوند بر پیامبرش نازل فرموده سزاوارترند
و خدا آگاه و حکیم است.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ
الدَّوَابِّرَ عَلَيْهِمْ دَابِرَةُ السَّوِّءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

بعضی از عربها وقتی چیزی را انفاق می‌کنند گرامت به
حساب می‌آورند و انتظار آن را دارند که شما گرفتار بلا
شوید، در حالی که بلا و حوادث دردناک برای خود آنهاست و
خدا شنوا و آگاه است.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا
يُنْفِقُ قُرْبَتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۗ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ
سَيَدْخِلُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

بعضی از عربها افرادی هستند که به خدا و روز قیامت
ایمان دارند و آنچه را انفاق می‌کنند، وسیله تقرب خویش
به خدا و دعای رسول می‌دانند. بدانید که انفاق آنها وسیله
تقرب خواهد شد و به زودی خداوند آنها را مشمول رحمت
خویش خواهد فرمود؛ زیرا که او بخشنده و مهربان است.

:۹
توبه
۱۰۰
/۱۲۹
۱۶۸

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ

۱۰۱

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنْفِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ
الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ
سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يَرُدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ

۱۰۲

وَعَاخِرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَعَاخِرَ
سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۱۰۳

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ
عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

۱۰۴

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ
الْصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

۱۰۵

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ
وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ

۱۰۶

وَعَاخِرُونَ مَرْجُونَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ
عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

آنانی از مهاجرین و انصار که در قبول اسلام سبقت گرفتند و آنان که به خوبی از آنها پیروی کردند، هم خدا از آنها راضی است و هم آنها از خدا راضی شده‌اند و برای آنها بهشتی در نظر گرفته شده که نهرها از زیر درختانش جاری است و برای همیشه در آن می‌مانند که رستگاری بزرگ این است.

بعضی عربها که در اطراف شما هستند، منافقند و بعضی هم از ساکنین مدینه در نفاق فرورفته‌اند. تو آنها را نمی‌شناسی؛ ولی ما می‌شناسیم. ما به زودی آنها را دو بار مجازات خواهیم کرد. آنگاه به سوی عذاب بزرگ دیگری فرستاده خواهند شد.

گروه دیگری هستند که اعتراف به گناهان خویش کرده و کارهای پسندیده و ناپسند را با هم انجام می‌دهند. امید می‌رود که خداوند توبه آنها را بپذیرد که خدا بخشنده و مهربان است.

از اموال آنها صدقه دریافت کن تا به این وسیله آنها را پاک کرده و تزکیه نمایی و برای آنها دعا کن که دعای تو مایه آرامش آنهاست و خدا شنوا و آگاه است.

آیا نمی‌دانند که خداوند توبه بندگان را می‌پذیرد و صدقات را دریافت می‌کند و خدا خود بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.

بگو: شما اعمال خود را انجام دهید. به زودی خداوند و رسول او و اهل ایمان اعمال شما را خواهند دید و شما به سوی خدایی که دانا به عوالم غیب و آشکار است، بازخواهیدگشت و به آنچه عمل کرده‌اید، شما را آگاه می‌سازند.

گروهی دیگر هستند که کارشان به فرمان خدا مربوط است که آیا آنها را عذاب می‌کند و یا توبه آنها را می‌پذیرد و خدا آگاه و حکیم است.

:۹
توبه
۱۰۷
/۱۲۹

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ
الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَلِيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ

۱۰۸

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ
أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ
يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

۱۰۹

أَفَمَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ
مَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ
جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

۱۱۰

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ
قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

۱۱۱
حزب
۸۲
۱۶۹

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمْ
الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًّا
عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ
بِعَهْدِهِ مِنْ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بَبَيْعِكُمْ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ
وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

آنانی که مسجدی برای ضرر زدن و تقویت کفر و تفرقه بین
اهل ایمان و کانونی برای کسی که با خدا و رسول او از قبل
دشمنی کرده، می‌سازند و قسم می‌خورند که ما جز نیکی
قصد دیگری نداشتیم، خداوند شهادت می‌دهد که اینها
دروغگو هستند.

ای رسول ما! هرگز در این مسجد پا مگذار. سزاوارتر آن
است که در مسجدی پا گذاری که از روز اول بر اساس تقوا
پایه‌گذاری شده است. در آنجا مردانی هستند که دوست
دارند پاکیزه بمانند و خدا پاکیزگان را دوست می‌دارد.

آیا کسی که بنای آن مسجد را بر اساس ترس از خدا و جلب
رضایت او پایه‌گذاری کرده بهتر است یا آنکه اساس آن را
بر لبه پرتگاه سستی در کنار آتش جهنم قرار داده و به
زودی در آتش سقوط خواهد کرد، که خدا مردم ستمگر را
هدایت نمی‌کند.

بنایی که ساخته‌اند، همواره مایه اضطراب دل‌های آنهاست تا
وقتی که دل‌هایشان پاره پاره شود و خدا دانا و حکیم است.

خداوند از اهل ایمان جانها و اموالشان را خریداری می‌کند و
در برابر آن بهشت را به آنان می‌دهد. آنان در راه خدا
می‌جنگند؛ دشمنان را به قتل می‌رسانند؛ خود نیز کشته
می‌شوند. این وعده قطعی بر عهده پروردگار است که در
کتاب تورات و انجیل و قرآن آمده و چه کسی از خدا نسبت
به عهدش وفادارتر است؟ بنا بر این مژده باد بر شما با این
معامله‌ای که انجام داده‌اید که رستگاری بزرگ این است.

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ
السَّاجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

آنها توبه‌کنندگان، عبادت‌کنندگان، شاکران، روزه‌داران، رکوع و سجده‌کنندگانند. امر به خوبی‌ها و نهی از بدیها می‌نمایند و نگهبان احکام الهی می‌باشند. این مؤمنان را مژده ده.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ
كَانُوا أَوْلَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ
الْحَجِيمِ

پیامبر و اهل ایمان نباید برای مشرکان طلب بخشش نمایند؛ گرچه خویشان آنها باشند، بعد از آنکه آنها را اهل آتش جهنم شناختند.

وَمَا كَانَ أَسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ
لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ

و طلب بخشش ابراهیم برای پدرش نبود مگر به جهت وعده‌ای که به وی داده بود و همین‌که برایش روشن شد که پدرش دشمن خداست، از او بیزارى جست؛ زیرا که ابراهیم خدا ترس و بردبار بود.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُمْ
مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

هیچ‌گاه خداوند گروهی را پس از هدایت شدن گمراه نمی‌نماید تا اینکه آنچه را که باید از آن پرهیز کنند، برای آنها بیان فرماید که خدا بر همه چیز آگاه است.

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا
لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

حکومت آسمانها و زمین از آن خداست؛ زنده می‌کند و می‌میراند و برای شما جز پروردگار، سرپرست و یاورى وجود ندارد.

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

خداوند، پیامبر و مهاجران و انصار را بخشید؛ همانهایی که در هنگام گرفتاری از پیامبر پیروی کردند، و این بخشش وقتی بود که دلهای گروهی از مسلمانان نزدیک بود که به انحراف کشیده شود. آنگاه خدا آنها را بخشید؛ زیرا که او به اهل ایمان رئوف و مهربان است.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ
بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ
مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

:۹
توبه
۱۱۸
/۱۲۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

۱۱۹
۱۷۰ر

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَن
يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْعَبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَن
نَفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا
مُخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَّئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ
وَلَا يَنَالُونَ مِنَ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

۱۲۰

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا
إِلَّا كُتِبَ لَهُم لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۱۲۱

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَآفَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ
مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا
رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

۱۲۲
حزب
۸۳

و نیز آن سه نفر را که جا مانده بودند، بخشید تا آنکه زمین
با همه وسعتش بر آنها تنگ شد و از خویش به تنگ آمده
بودند و دانستند که از غضب پروردگار جز از طریق
بازگشت به سوی او پناهگاهی نیست. آنگاه خداوند شرایط
توبه را برای آنها به وجود آورد تا توبه کنند؛ زیرا که خدا
خود بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.

ای اهل ایمان! از خدا بترسید و همراه با راستگویان باشید.

نباید اهل مدینه و عربهای ساکن اطراف آن از دستورات
رسول خدا سربلندی کنند و نباید خود را بر آن گرامی مقدم
بدارند؛ این به خاطر آن است که در راه خدا تشنگی و رنج و
گرسنگی به آنها وارد نمی‌شود. و در جایی که کافران را به
خشم آورد، قدم نمی‌گذارند و به دشمنی دستبردی
نمی‌زنند مگر اینکه در ارتباط با آن، عمل صالحی بر آنها
نوشته می‌شود؛ زیرا خداوند پاداش نیکوکاران را ضایع
نمی‌کند.

و نیز هیچ انفاقی چه کوچک و یا بزرگ انجام نمی‌دهند و
هیچ سرزمینی را زیر پا نمی‌گذارند، مگر آنکه برای آنها
نوشته می‌شود تا خداوند بهتر از آنچه عمل می‌کرده‌اند، به
آنها پاداش دهد.

سزاوار نیست که همه اهل ایمان برای جهاد سفر کنند. چرا
از هر گروهی از آنان، طایفه‌ای کوچ نمی‌کنند تا در دین
آموزش ببینند و در مراجعت مردم خود را بیم دهند؛ شاید
آنها بترسند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ
وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَعَلِّمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

ای اهل ایمان! با کافرانی که به شما نزدیکترند جنگ کنید و باید در شما خشونتت احساس کنند و بدانید که خداوند همراه اهل تقواست.

وَإِذَا مَا أَنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ
هَذِهِ ءِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَزَادَتْهُمْ ءِيمَانًا وَهُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ

و هنگامی که سوره‌ای نازل می‌شود، گروهی از آنان می‌گویند: ایمان کدامیک از شما را نزول این سوره بیشتر کرد؟ البته آنانی که ایمان آورده‌اند، نازل شدن این آیات بر ایمانشان می‌افزاید و به رحمت پروردگار خوشحالند.

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ
وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ

و آنانی که دل‌های بیمار دارند، پلیدی بر پلیدی آنها افزوده می‌شود و در حال کفر می‌میرند.

أُولَٰئِكَ يَرْوُونَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا
يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ

آیا ندیدی آنها را که هر سال یکبار یا دو بار مورد امتحان قرار می‌گیرند؟! و آنها توبه نمی‌کنند و به خود نمی‌آیند.

وَإِذَا مَا أَنْزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَاكُمْ
مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ أَنْصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ

و وقتی سوره‌ای نازل می‌شود، به هم نگاه می‌کنند و گویند: آیا کسی شما را می‌بیند؟ پس، از مجلس بیرون روند. خداوند دل‌هایشان را منصرف ساخته؛ زیرا که مردمی نفهمند.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

پیامبری از خودتان به سوی شما آمده که رنج بردن شما برایش سخت است و به شما علاقه‌مند است و به اهل ایمان رئوف و مهربان است.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

اگر روی برگردانند، بگو: خدا مرا بس است؛ نیست خدایی جز او. بر او توکل می‌کنم که او پروردگار عرش بزرگ است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّتِلَكَ ءَايَتِ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ

الف، لام، را؛ اینها آیات کتاب حکیم است.

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ
النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ
قَالَ الْكٰفِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ

آیا برای مردم شگفت آور است که ما به مردی از جنس خودشان وحی فرستادیم که مردم را بترسان و به مردم با ایمان بشارت ده که برای آنان در پیشگاه پروردگار سابقه نیک است؟ کافران گفتند: این، سحری آشکار است.

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا
مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ

پروردگار شما کسی است که آسمانها و زمین را در مدت شش روز خلق کرد. آنگاه به عرش پرداخت و تدبیر امور نمود. هیچ شفاعت کننده‌ای جز با اجازه خداوند وجود ندارد. این است خدای شما؛ پس او را بندگی کنید. آیا به خود نمی‌آیید؟!

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا
كَانُوا يَكْفُرُونَ

بازگشت همه شما به سوی اوست. وعده پروردگار حق است. او آفرینش را آغاز کرد و سپس تجدید می‌کند تا افراد با ایمان و دارای اعمال نیکو را به عدالت پاداش دهد و آنانی که کافر شدند، نوشیدنی از آب‌گرم و سوزان و عذاب دردناک به خاطر کفرشان در انتظارشان است.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ
لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا
بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

اوست که خورشید را نورافشان و ماه را نورانی قرار داد و گردش ماه را در منزلهایی مقرر فرمود تا شماره سالها و حساب زندگی را بدانید. خداوند جز به حق، آن را نیافرید و آیات خود را به طور مبسوط برای مردم دانا شرح خواهد داد.

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ

به راستی، در آمد و شد شب و روز و آنچه خداوند در آسمانها و زمین آفریده برای مردم پرهیزکار عبرتهاست.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا
بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ

آنانی که به ملاقات با ما دل بسته‌اند و به زندگی دنیا دل خوش کرده و به آن مطمئن شده‌اند و آنان که از آیات ما غافلند؛

هم آنها جایشان به خاطر کارهایی که انجام داده‌اند، آتش است.

أُولَئِكَ مَا لَهُمْ أَلْتَارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده کرده‌اند، خدایشان آنها را به بهشت‌های پر از نعمتی هدایت می‌فرماید که نهرها از زیر درختانش جاری است.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ
بِأَيْمَانِهِمْ تَجْرِي مِنَ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

دعایشان در آنجا این است: خدایا! تو منزّه‌ی. و درودشان سلام است و پایان دعایشان این است: حمد، مخصوص خدای جهانیان است.

دَعَوْنَهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَعَآخِرُ
دَعَوْنَهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

اگر خداوند شر را با شتاب به مردم می‌داد، به همان شتاب که خیر را به آنها می‌دهد، به طور قطع مرگشان فرا می‌رسید؛ ولی ما آنهایی را که انتظار معاد ندارند، در طغیانشان رها می‌کنیم تا کوردل بمانند.

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقَضَى
إِلَيْهِمْ أَجَلَهُمْ فَتَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ

وقتی این انسان گرفتار ناراحتی می‌شود، ما را به پهلو خوابیده یا نشسته یا ایستاده می‌خواند؛ ولی همین‌که ناراحتی را از او برطرف می‌سازیم، آن چنان در غفلت فرومی‌رود که گویا هرگز از ما تقاضایی نداشته است. آری این چنین کارهای اهل اسراف در نظرشان نیک جلوه داده شده است.

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرِّ مَسَّهُ
كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

پیش از شما بسیاری از امتها را وقتی ستم کردند و پیامبرانشان با دلایل به نزدشان آمدند و ایمان نیاوردند نبود کردیم و ما مردم بدکار را این چنین مجازات می‌کنیم.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونََ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ

آنگاه شما را جانشین آنها در زمین کردیم تا ببینیم چگونه عمل می‌کنید.

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ
كَيْفَ تَعْمَلُونَ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَنتَ بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِن تِلْقَائِي نَفْسِي ۚ إِنِّي أَخَافُ إِنِّي عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

هنگامی که آیات آشکار ما برای آنها خوانده می‌شود، آنانی که امیدی به ملاقات ما ندارند می‌گویند: قرآن دیگری غیر از این بیاور و یا آن را تغییر ده. بگو: من حق ندارم آن را از پیش خود تغییر دهم. من فقط از آنچه بر من وحی می‌شود پیروی می‌کنم. من اگر از فرمان پروردگارم سرپیچی کنم، از مجازات روز بزرگ می‌ترسم.

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ و عَلَيكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ ۚ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

بگو: اگر خدا می‌خواست قرآن را برایتان نمی‌خواندم و از آن آگاهتان نمی‌کردم. من عمری از این پیش در میان شما بوده‌ام. آیا به عقل نمی‌آیید؟!

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ

چه کسی ستمکارتر است از آنکه به خدا نسبت دروغ می‌دهد و یا آیات او را تکذیب می‌کند؟ مجرمین هیچ‌گاه رستگار نمی‌گردند.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ و تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

غیر خدا را بندگی می‌کنند که نه ضرر به آنها می‌زند و نه سود می‌رساند و می‌گویند: این بتان، شفیعان ما نزد پروردگارند. بگو: آیا شما خداوند را به چیزی خبر می‌دهید که در آسمانها و زمین سراغ ندارد. منزّه و برتر است خداوند از آنچه برای او شریک قرار می‌دهند.

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

مردم در آغاز امت واحدی بودند. آنگاه گروه گروه شدند و اگر نبود کلام پروردگارت که از پیش صادر شده در بین آنها درباره آنچه اختلاف داشتند داوری می‌شد.

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ

و می‌گویند: چرا از جانب خداوند بر پیامبر نشانه‌ای نازل نشده است؟ بگو: غیب دانستن مخصوص پروردگار است. منتظر بمانید که من نیز با شما منتظر می‌مانم.

وَإِذَا أَدْفَنَّا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُمْ
مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ
مَا تَمْكُرُونَ

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي
الْفُلِكِ وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ
عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ
بِهِمْ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنِ أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ
لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَأْتِيهَا
النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ
إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ
بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا
أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ
عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن
لَّمْ تَعْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

هنگامی که طعم رحمت خود را در پس ناگواریهایی که کشیده‌اند به مردم می‌چشانیم، درباره آیات ما نیرنگ می‌کنند. بگو: خداوند، زودتر شما را از بین می‌برد که فرستادگان ما نیرنگهای شما را می‌نویسند.

اوست که شما را در صحرا و دریا سیر می‌دهد تا در کشتی‌ها قرار بگیرید و بادهای ملایم کشتی‌ها را حرکت می‌دهد و همه شادمانند؛ ولی ناگهان طوفان شدیدی می‌آید و امواج از هر سو هجوم می‌آورند که گمان می‌کنند که دیگر راه نجاتی ندارند و شروع می‌کنند از روی اخلاص خدا را خواندن و می‌گویند: خداوندا! اگر ما را از این مهلکه نجات‌بخشی، بندگان سپاسگزار تو خواهیم بود.

ولی همین‌که آنها را نجات می‌دهیم و به ساحل می‌رسند، به ناحق در روی زمین به ظلم و تجاوز می‌پردازند. ای مردم! ظلم و تجاوز شما به ضرر خودتان است. چند روزی از متاع دنیا بهره‌مند شوید. آنگاه بازگشت شما به سوی ماست و به آنچه انجام داده‌اید، شما را آگاه خواهیم ساخت.

داستان زندگی دنیا همانند آبی است که از آسمان نازل کرده‌ایم و به وسیله آن گیاهان زمین که بعضی از آنها را انسانها و بعضی را حیوانات می‌خورند، می‌رویند تا اینکه زمین بهترین زیبایی خود را در پرتو آن پیدا کرده و تزیین می‌شود و اهل زمین مطمئن می‌شوند که می‌توانند آنها را در اختیار بگیرند؛ ولی ناگهان فرمان ما شب یا روز ابلغ می‌شود و آنها را چنان درو می‌کنیم که گویا هرگز نبوده‌اند. بدین طریق این آیات را برای اهل تفکر شرح می‌دهیم.

خداوند به خانه سلامت دعوت می‌کند و هر که را بخواهد، به راه راست هدایت می‌نماید.

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ
وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

آنانی که کار نیک انجام می‌دهند، پاداشی فراتر از کار نیک خویش دارند و گرد فقر و ذلت بر صورت آنها نمی‌نشیند؛ آنان یاران بهشتند و برای همیشه در آن می‌مانند.

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ
ذِلَّةٌ ۚ مَا لَهُمْ مِّنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ
قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ

و آنانی که کارهای بد انجام می‌دهند، پاداشی همانند کار بد خویش دارند و گرفتار ذلت می‌شوند و از جانب پروردگار نگرهبانی ندارند؛ گویی پاره‌هایی از شب تاریک، یکی پس از دیگری صورت آنها را پوشانده است. اینها یاران آتشند و برای همیشه در آن می‌مانند.

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ
أَنْتُمْ وَشُرَكَائِكُمْ فَزَيْلَنَا بَيْنَهُمُ ۖ وَقَالَ شُرَكَائُهُمْ مَا كُنْتُمْ
إِيَّانَا تَعْبُدُونَ

روزی که همه را در قیامت جمع کنیم. آنگاه به مشرکان گوییم: شما و بت‌هایتان در جای خود باشید و بین آنها و بت‌هایشان جدایی می‌اندازیم. بتان به زبان آیند که شما هرگز ما را بندگی نکردید؛

فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ
لَغْفِيلِينَ

و کافی است که خدا گواه میان ما و شماست که ما به هیچ وجه از عبادات شما آگاه نبودیم.

هُنَالِكَ تَبْلُغُوا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ
الْحَقِّ ۖ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

در آن هنگام هرکس جزای آنچه از پیش انجام داده خواهد دید. به سوی خدا و مولای حقیقی خویش باز می‌گردند و آنچه دروغ می‌بستند، نابود می‌شوند.

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ۖ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

بگو: چه کسی روزی شما را از آسمان و زمین می‌دهد و یا چه کسی مالک گوش و چشم‌هاست و چه کسی زنده را از مرده و مرده را از زنده پدید می‌آورد و چه کسی تدبیر امور می‌کند؟ خواهند گفت: البته خدا. پس بگو: با این حال چرا تقوا را پیشه خویش نمی‌سازید؟

فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ ۖ
فَأَلَىٰ تَصْرُفُونَ

این است خدای بر حق شما؟ آیا بعد از حق، چیزی جز گمراهی هست؟ پس چرا از حق منحرف می‌شوید؟

كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ

بدین طریق کلمات پروردگارت درباره آنان که معصیت کردند صادر شده و باز آنها ایمان نمی‌آورند.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلْ
اللَّهُ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنَا تُوَفَّكُونَ

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلْ اللَّهُ
يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ لَا
يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ
تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ
مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنْ
اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ
كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِمِينَ

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِالْمُفْسِدِينَ

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيءُونَ
مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا
لَا يَعْقِلُونَ

بگو: آیا هیچیک از شریکانی که برای خدا انتخاب کردید،
می‌توانند چیزی را بیافرینند و آن را دوباره باز بیاورند؟
بگو: این، خداست که می‌آفریند و بعد دوباره بازمی‌آورد.
پس چرا رو برمی‌گردانید؟!

بگو: آیا از این شریکانی که انتخاب کرده‌اید، کسی هست که
به راه حق هدایت کند؟ بگو: این خداست که به حق هدایت
می‌فرماید. آیا آن که به سوی حق هدایت می‌کند، برای
پیروی سزاوارتر است یا آنکه خود هدایت نمی‌شود مگر
آنکه هدایتش کنند؟! شما را چه می‌شود و چگونه قضاوت
خواهید کرد؟

بیشتر آنها جز از گمان پیروی نمی‌کنند؛ در حالی که گمان،
انسان را از حق بی‌نیاز نمی‌نماید. خداوند به آنچه انجام
می‌دهند، آگاه است.

این قرآن، ساخته و پرداخته غیر خدا نیست؛ و لکن کتابهای
آسمانی را تأیید می‌کند و شرح آن کتابهاست و در آن شکی
نیست که از طرف پروردگار جهانیان است.

آیا می‌گویید: این قرآن را پیامبر به دروغ به خدا نسبت
داده است؟ بگو: اگر راست می‌گویید، شما هم مثل یک
سوره آن را بیاورید و از هرکس می‌توانید غیر از خدا کمک
بگیرید.

بلکه انکارشان به خاطر این بود که به آن آگاه نبوده و از
تأویل آن خبر ندارند. به همین طریق پیشینیان از پیامبران
را انکار کردند. بنگر پایان کار ستمگران به کجا خواهد
رسید.

گروهی از آنها به قرآن ایمان می‌آورند و گروهی ایمان
نخواهند آورد و خدای تو از وضع اهل فساد بهتر آگاه است.

اگر تو را انکار کردند، بگو: عمل من برای من و عمل شما
برای خودتان؛ شما از عمل من بیزارید و من هم از عمل شما
بیزارم.

گروهی از آنان به سخنان تو گوش می‌دهند؛ ولی آیا تو
می‌توانی صدای خود را به گوش کران برسانی، هر چند درک
نکنند؟!

وَمِنْهُمْ مَّن يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ

وَأَمَّا نُرْيَتِكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيْتِكَ فَالْيَنَّا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَعْجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيِّنَاتٍ أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ

أَتُمْ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنْتُمْ بِهِ ءَأَلْتَنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِء تَسْتَعْجِلُونَ

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ

وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُوَ لَحَقُّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ

بعضی از آنها به تو می‌نگرند. آیا تو می‌توانی این کوران را هدایت کنی، هر چند چشم بی‌نا ندارند؟!

خداوند، هیچ‌گاه به مردم ظلم نمی‌کند؛ و لکن این مردم هستند که به خود ظلم می‌کنند.

روزی که محشورشان فرماید، گویی جز ساعتی از روز را سپری نکرده‌اند؛ یکدیگر را می‌شناسند. در آن روز آنانی که ملاقات با پروردگار را تکذیب کردند، زیان کرده‌اند و راه هدایت را نیافته‌اند.

اگر ما قسمتی از آن عذابی را که به منکران وعده می‌دهیم به تو نشان دهیم و یا اگر تو را بمیرانیم، بازگشت آنها به سوی ماست. آنگاه خداوند شاهد کارهایی است که انجام می‌داده‌اند.

برای هر امتی پیامبری هست. زمانی که پیامبر آنها آمد، بین ایشان از روی عدالت قضاوت شد و آنها ستم نمی‌دیدند.

کافران گویند: این وعده الهی چه موقع است، اگر راست می‌گویید؟!

بگو: من مالک سود و زیان خویش نیستم، مگر آنچه را که خداوند اراده کند. برای هر امتی زمان معینی هست. وقتی اجل آنها فرارسد، ساعتی دیر و زود نگردد.

بگو: به من بگویید اگر عذاب خدا شب یا روز به شما رسد، بدکاران برای چه عجله می‌کنند؟

آیا پس از آمدن عذاب شما که آن را با عجله می‌خواستید، همان دم بدان ایمان می‌آورید؟

آنگاه به آنهایی که ستم کرده‌اند گویند: عذاب ابدی را بچشید. آیا جز به آنچه انجام داده‌اید، مجازات می‌گردید؟

از تو می‌پرسند که آیا وعده مجازات الهی حق است؟ بگو: آری؛ به خدا سوگند که حق است و شما راه فراری از آن ندارید.

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ
وَأَسْرَوْا الثَّمَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۗ وَفُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

هُوَ يُحْيِي ۚ وَيُمِيتُ ۚ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۚ وَشِفَاءٌ
لِّمَا فِي الصُّدُورِ ۚ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ ۚ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ
حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ ءَآلِلَّهِ أَذِنَ لَكُمْ ۗ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ إِنَّ
اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِن قُرْءَانٍ وَلَا تَعْمَلُونَ
مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ وَمَا
يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ
وَلَا أَصْغَرَ مِن ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

و اگر هر ستمکاری مالک همه زمین باشد، برای رهایی از عذاب الهی حاضر است تمام دارایی خود را بدهد و آنها هنگامی که عذاب را می‌بینند، ندامت خود را پنهان می‌کنند. بین آنها به عدالت قضاوت می‌شود و به کسی ظلم نخواهد شد.

بدانید که آنچه در آسمانها و زمین است از آن پروردگار است و بدانید که وعده الهی حق است؛ و لکن بسیاری از مردم نمی‌دانند.

اوست که زنده می‌کند و می‌میراند و بازگشت شما به سوی اوست.

ای مردم! از پروردگارتان موعظه‌ای آمده که شفای سینه‌های شما و هدایت و رحمت برای اهل ایمان! است.

بگو: به فضل و رحمت پروردگار باید خوشنود شوند که از آنچه جمع می‌کنند، بهتر است.

بگو: آیا رزقی که خداوند برای شما فرستاده، بعضی را حلال و بعضی را حرام می‌کنید؟! بگویید که آیا خداوند چنین اجازه‌ای را به شما داده یا اینکه به خدا نسبت دروغ می‌دهید؟!

آنانی که به خدا دروغ می‌بندند، درباره عذاب روز قیامت چه فکر می‌کنند؟ البته خداوند نسبت به بندگانش فضل و کرم دارد؛ ولی بسیاری از مردم شکر این نعمت را به جا نمی‌آورند.

در هیچ کاری نمی‌باشی و هیچ آیه‌ای را تلاوت نمی‌کنی و هیچ عملی را انجام نمی‌دهید، مگر اینکه ما شاهد بر شما هستیم. در آن هنگام که وارد کار می‌شوید، کاری به اندازه ذره در زمین و نه در آسمان و نه کوچکتر از آن و نه بزرگتر، هیچ‌کدام از دید پروردگارت پنهان نیست و در کتاب آشکار است.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

بدانید که دوستان خدا نه می‌ترسند و نه غمگین می‌شوند.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

آنها اهل ایمانند و تقوا را پیشه خویش ساخته‌اند.

لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

در زندگی دنیا و آخرت آنان را مژده باد. سخنان پروردگار تغییرپذیر نیست؛ این رستگاری بزرگی است.

وَلَا يَحْزَنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

سخنان آنان تو را غمگین نکند؛ زیرا که تمامی عزت از آن خداست و او شنوا و آگاه است.

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

بدانید که آنچه در آسمانها و زمین هست از آن خداست و آنانی که غیر خدا را می‌خوانند جز پیروی گمان خود نکنند و جز تخمین و حدس نزنند.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

اوست که شب را برای شما آرامش و روز را روشنی‌بخش قرار داد که در این نشانه‌هایی است برای آنان که گوش شنوا دارند.

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا أْتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

گفتند: خداوند برای خود فرزندی اختیار کرده است. منزه است او و از همه چیز بی‌نیاز می‌باشد. آنچه در آسمانها و زمین است، از آن اوست. برای این سخن خود دلیلی ندارید. آیا چیزهایی را درباره خدا می‌گویید که از آن آگاهی ندارید؟!

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ

بگو: آنانی که به خدا نسبت دروغ می‌دهند، رستگار نخواهند شد.

مَتَّعُ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نَذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ

این متاع دنیاست. آنگاه بازگشت همه آنها به سوی ماست و سپس عذاب دردناک را به خاطر کفرشان به آنها می‌چشاییم.

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ إِنْ كَانَ كَبْرَ
عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذَكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ
فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرَكُمْ
عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ أَقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ

فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ
وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

فَكَذَّبُوهُ فَانجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَجَعَلْنَاهُمْ
خَلِيفَ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ
عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُبِينٌ

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا
يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتَنَّا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا وَتَكُونَ
لَكُمْ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

داستان نوح را برای آنها بیان کن؛ آن زمانی که به مردم
عصر خویش گفت: ای مردم! اگر مقام من و یادآوری کردن
آیات الهی برایتان دشوار است، بر خدا توکل می‌جویم و شما
و شریکانتان یکدل شوید؛ آن چنان که هیچ‌چیز بر شما
پوشیده نباشد. آنگاه درباره من هر چه می‌خواهید، انجام
دهید و مهلتم ندهید.

اگر از من روی برگردانید، از شما پاداشی نمی‌خواهم که
پاداش من جز به عهده پروردگار نمی‌باشد و مأمورم که از
مسلمانان باشم.

قوم نوح تکذیبش کردند و ما، او و هر که را با او سوار بر
کشتی شد، نجات دادیم و آنان را جانشین هلاک‌شدگان
ساختیم و آنانی را که آیات ما را تکذیب کردند غرق کردیم؛
بنا بر این بنگر که پایان کار تهدیدشدگان به کجا کشید.

بعد از نوح، پیامبرانی به سوی مردم عصرشان فرستادیم و
همه آنها با دلایل روشن آمدند؛ ولی آنانی که در گذشته به
تکذیب پیامبران پیشین برخاسته بودند، ایمان نیاوردند و
بدین طریق بر دلهای تجاوزکاران مهر می‌زنیم.

سپس بعد از پیامبران پیشین، موسی و هارون را به سوی
فرعون و بزرگان او فرستادیم که کبر ورزیدند و گروهی
بدکار بودند.

هنگامی که از جانب ما حق به‌سویشان آمد، گفتند: این
سحری آشکار است.

موسی گفت: آیا درباره حق هنگامی که به سویتان آمد، این
گونه سخن می‌گویید؟ که آیا این سحر است؟ در حالی که
ساحران رستگار نخواهند شد.

گفتند: آیا تو می‌خواهی تا از روشی که از پدرانتان
آموخته‌ایم دست برداریم و ریاست روی زمین از آن شما دو
نفر باشد؟ ما به شما دو نفر ایمان نمی‌آوریم.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُنُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ

فرعون گفت: تمامی جادوگران چیره‌دست را نزد من بیاورید.

همین‌که تمامی جادوگران حاضر شدند، موسی گفت: هر چه در بساط خود دارید، بیندازید.

۸۰ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ

وقتی هر چه داشتند انداختند، موسی گفت: آنچه شما آوردید، سحر است که خداوند به زودی آن را باطل خواهد کرد؛ زیرا که خداوند کار مفسدین را اصلاح نمی‌نماید.

۸۱ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ

و خداوند با کلمات خویش حق را مستمر می‌سازد، گرچه مجرمین کراهت داشته باشند.

۸۲ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

به موسی ایمان نیاوردند جز گروهی از فرزندان قوم او. آنها هم از فرعون و بزرگان او ترس داشتند که مبدا آنها را گرفتار فتنه و اذیت کنند و البته فرعون در زمین بلندپروازی و سرکشی داشت و او فردی اسرافکار بود.

۸۳ فَمَا ءَامَنَ لِمُوسَىٰ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِ عَلَىٰ خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ

موسی گفت: ای مردم! اگر به خدا ایمان آورده‌اید، پس بر او توکل کنید، اگر به راستی مسلمان هستید.

۸۴ وَقَالَ مُوسَىٰ يَقَوْمِ إِن كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُّسْلِمِينَ

گفتند: بر خدا توکل می‌کنیم. پروردگارا! ما را گرفتار فتنه و اذیت مردم ستمگر قرار مده.

۸۵ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

و به رحمت خویش ما را از چنگال مردم کافر رهایی‌بخش.

۸۶ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

به موسی و برادرش وحی کردیم که برای قوم خود خانه‌هایی در مصر انتخاب کنید و خانه‌های خویش را قبله و جای عبادت نمایید و نماز بخوانید و به اهل ایمان مژده دهید.

۸۷ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

موسی گفت: پروردگارا! برای فرعون و اطرافیانش به اموال و زندگی دنیایشان زینت بخشیده‌ای. خدایا! تا از راه تو مردم را گمراه نکنند. الها! اموالشان را نابود و دلهایشان را سخت کن و تا عذاب دردناک تو نرسد، ایمان نخواهند آورد.

۸۸ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمْ فَاَسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِ سَبِيلَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

وَجَلَّوْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ
بَغِيًّا وَعَدَّوْا حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ ءَأَمِنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا الَّذِي ءَأَمِنْتُ بِهِء بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ

ءَأَلْتَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ ءَايَةً وَإِنَّ
كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَن ءَايَاتِنَا لَغَافِلُونَ

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبَوَّأً صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ
الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

فَإِن كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يُقْرَأُونَ
الْكِتَابَ مِن قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِن رَبِّكَ فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِءَايَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَنَّ مِنَ
الْخَاسِرِينَ

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ

وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

پروردگار فرمود: دعای شما دو نفر اجابت شد؛ پس استقامت کنید و از راه و روش مردم نادان پیروی نکنید.

فرزندان اسرائیل را از دریا عبور دادیم. آنگاه فرعون و سپاهش برای ظلم و تجاوز به تعقیب آنها پرداختند، تا اینکه فرعون در استانه غرق شدن قرار گرفت. گفت: من ایمان آوردم که خدایی جز آنکه فرزندان اسرائیل به او ایمان آورده‌اند وجود ندارد و من از مسلمانانم.

به او گفته شد: هم اکنون ایمان می‌آوری، در حالی که قبل از این نافرمان و در صف مفسدان بودی؟

امروز فقط بدنت را از دریا نجات می‌دهیم تا برای آیندگان درس عبرتی باشد و البته بسیاری از مردم از آیات ما غافلند.

ما فرزندان اسرائیل را در مکانی مناسب جای دادیم و روزیهای پاکیزه نصیب آنها کردیم. پس اختلاف نکردند مگر تا وقتی که این دانش سوبشان آمد. پروردگار تو روز قیامت به خاطر آنچه که در آن اختلاف کردند، درباره آنها قضاوت خواهد کرد.

و اگر درباره آنچه که بر تو نازل می‌شود شک داری، از آنانی که پیش از تو کتاب آسمانی می‌خوانده‌اند سؤال کن. آنچه بر تو نازل شد، حق است و از جانب پروردگار تو است؛ بنا بر این از جمله دودلان مباش.

و از آنهایی مباش که آیات خدا را تکذیب کردند که از گروه زیانکاران خواهی شد.

آنانی که کلمات پروردگارت بر آنها ثابت شده، ایمان نمی‌آورند.

و اگر تمام آیات الهی برای ایشان آورده شود، باز ایمان نمی‌آورند مگر زمانی که عذاب دردناک الهی را با چشم خود ببینند.

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرِيَّةٌ ءَامَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ
لَمَّا ءَامَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ ءَآذَابَ الۡحَزِيۡ فِي الۡحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ اِلَىٰ حِيۡنٍ

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَن فِي الۡاَرۡضِ كُلُّهُمۡ جَمِيعًاۗ اَفَاۡنَتۡ
تُكۡرِهَ النَّاسَ حَتّٰى يَكُوۡنُوۡا مُؤۡمِنِيۡنَ

وَمَا كَانَ لِنَفۡسٍ اَنۡ تُؤۡمِنَ اِلَّا بِاِذۡنِ اللّٰهِ وَيَجۡعَلُ الرِّجۡسَ
عَلَى الَّذِيۡنَ لَا يَعۡقِلُوۡنَ

قُلۡ اُنۡظِرُوۡا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَمَا تُغۡنِي الۡاٰيٰتِ
وَالنُّذُرُ عَنۡ قَوْمٍ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ

فَهَلۡ يَنْتَظِرُوۡنَ اِلَّا مِثۡلَ اَيَّامِ الَّذِيۡنَ خَلَوۡا مِنۡ قَبۡلِهِمۡۗ قُلۡ
فَاۡنۡتَظِرُوۡا اِنۡنِيۡ مَعَكُمۡ مِّنَ الۡمُنۡتَظِرِيۡنَ

ثُمَّ نُنۡجِيۡ رُسُلَنَا وَالَّذِيۡنَ ءَامَنُوۡا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلٰٓىنَا نُنۡجِ
الۡمُؤۡمِنِيۡنَ

قُلۡ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنۡ كُنۡتُمْ فِيۡ شَكٍّ مِّنۡ دِيۡنِيۡ فَلَاۤ اَعۡبُدُ
الَّذِيۡنَ تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ وَلٰكِنۡ اَعۡبُدُ اللّٰهَ الَّذِيۡ
يَتَوَفَّٰكُمۡؕ وَاُمِرْتُ اَنۡ اَكُوۡنَ مِنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ

وَاَنۡ اَقِمَّ وَجۡهَكَ لِلدِّيۡنِ حَنِيفًا وَلَا تَكُوۡنَنَّ مِنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ

وَلَا تَدۡعُ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنۡفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَؕ فَاِنۡ
فَعَلتَ فَاِنَّكَ اِذَا مِّنَ الظَّالِمِيۡنَ

هیچ ساکن شهری نبود که بعد از عذاب الهی ایمان بیاورد و ایمان آوردنش برایش سودمند باشد جز مردم عصر یونس که ایمان آوردند و در زندگی دنیا عذاب ذلت‌بار را از آنها برداشتیم و تا مدتی آنها را بهره‌مند ساختیم.

اگر خدایت می‌خواست، همه مردم روی زمین ایمان می‌آوردند. آیا تو می‌خواهی با اکراه آنها را وادار به قبول ایمان کنی؟!

هیچ‌کس نمی‌تواند جز به اجازه پروردگار قبول ایمان کند و خداوند بر مردم نادان پلیدی را قرار می‌دهد.

بگو: بنگرید در آسمانها و زمین چه چیزهایی وجود دارد و البته آیات الهی و بیم دادنها، مردمی را که ایمان نمی‌آورند سود نمی‌دهد.

جز این انتظار دارند که سرنوشتی همانند مردمی که پیش از آنها بوده‌اند داشته باشید؟ بگو: شما در انتظار بمانید و من نیز با شما انتظار می‌کشم.

آنگاه پیامبران خود و آنانی که ایمان آورده‌اند را نجات دادیم و به همین طریق بر ما واجب است که ایمان‌آوردگان به تو را نجات دهیم.

بگو: ای مردم! اگر در دین من شک دارید، من آنانی را که غیر از خدا عبادت می‌کنید هیچ‌گاه بندگی نمی‌کنم؛ بلکه کسی را بندگی می‌کنم که شما را می‌میراند و دستور گرفته‌ام که از ایمان‌آوردگان باشم.

و دستور گرفته‌ام که روی به دین معتدل داشته باش و هیچ‌گاه از مشرکان مباش.

و غیر خدا چیزهایی که نه سود و نه زیان به تو می‌رسانند مخوان که اگر چنین کاری را کردی، تو نیز از ستمکاران خواهی شد.

وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَأَصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّ كِتَبٌ أَحْكَمْتُ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ

وَأَنْ أَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

أَلَا إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا حِينٍ يَسْتَعْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

و اگر خداوند ضرر و زبانی به تو رساند، هیچکس جز او نمی‌تواند آن را برطرف سازد و اگر اراده خیر درباره تو داشته باشد، هیچکس قادر نیست مانع فضل او گردد. برای هر کدام از بندگانش بخواهد، خیر را نصیب می‌کند که او بخشنده و مهربان است.

بگو: ای مردم! این حق از جانب پروردگارتان برای شما آمده؛ بنا بر این هر که قبول هدایت کند، به سود خود هدایت یافته و هر که گمراهی را انتخاب کند، به زیان خود اقدام نموده و من وکیل شما نیستم.

آنچه که بر تو وحی می‌شود، پیروی کن و صبر را پیشه خود ساز تا خداوند حکم کند که او بهترین حکم‌کنندگان است.

الف، لام، را، کتابی است که آیاتش محکم است. سپس از جانب خدای حکیم و آگاه به طور مبسوط بیان شده است.

جز خدای یکتا را بندگی نکنید. من برای شما از سوی او بیم‌رسان و مژده‌دهنده‌ام.

اگر از پروردگار خویش طلب بخشش کنید و سپس به‌سویش بازگردید، تا پایان عمر شما را از زندگی شایسته‌ای بهره‌مند خواهد ساخت و به هر صاحب فضیلتی به اندازه لیاقتش عطا خواهد کرد و اگر روی برگردانید، من از عذاب روز بزرگی برای شما بیمناکم.

بازگشت همه شما به سوی خداست و او بر همه چیز تواناست.

بدانید که آنها سینه‌هایشان را در کنار هم قرار می‌دهند تا خود را از او پنهان نمایند. آگاه باشید زمانی که خود را در لباسهایشان مخفی می‌کنند، خداوند از پنهان و آشکارشان آگاه است؛ زیرا که از اسرار درون سینه‌ها با خبر است.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ
عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَلَئِنْ
قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَيَقُولَنَّ مَا
يَجْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَا مِنْهُ إِنَّهُ و
لَيَعُوسُ كَفُورٌ

وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ
السَّيِّئَاتُ عَنِّي ۗ إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضُ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ ۗ صَدْرُكَ أَنْ
يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ ۗ إِنَّمَا أَنْتَ
نَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

۷

۸

۹
۱۸۴

۱۰

۱۱

۱۲

هیچ جنبنده‌ای نیست مگر آنکه روزی‌اش با خداست و
قرارگاه و محل امن او را می‌داند؛ تمام این حقایق در کتابی
روشن موجود است.

اوست که آسمانها و زمین را در مدت شش روز آفرید و
عرش او بر آب قرار داشت تا شما را امتحان کند که کدام
یک بهترین کار را انجام می‌دهید و اگر بگویی که شما بعد از
مرگ برانگیخته می‌شوید، کافران از روی تعجب می‌گویند:
این فقط یک سحر آشکار است.

اگر ما عذاب را از آنها تا مدت محدودی تأخیر اندازیم،
می‌گویند: چه چیز باعث تأخیر شده است؟ بدانید آن روزی
که عذاب الهی به سراغشان آید، نمی‌توانند مانع آن شوند و
آنچه را مسخره می‌کردند بر آنها واقع شدنی است.

هرگاه از جانب خود رحمتی را به انسان بچشانیم و بعد از او
بازگیریم، او مایوس و نومید می‌شود و ناسپاسی می‌کند.

و هرگاه بعد از سختی و ناراحتی که به او رسیده، نعمتهایی
را به او بچشانیم، می‌گوید: رفع گرفتاریها شد. او شادمان
می‌شود و فخر فروشی می‌کند.

جز آنانی که شکیبایی می‌کنند و کارهای پسندیده انجام
می‌دهند؛ اینان برایشان بخشش و پاداش بزرگی خواهد
بود.

گویا بعضی از آنچه را که بر تو وحی می‌شود ترک می‌کنی و
سینه‌ات از آن تنگ می‌شود تا نگویند چرا گنجی به او نازل
نمی‌شود و یا فرشته‌ای همراه او نمی‌آید؟! تو فقط
بیم‌دهنده‌ای و خدا نگهبان همه چیز است.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ
وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

آیا می‌گویند: قرآن را پیامبر ساخته؟ بگو: شما نیز اگر راست می‌گویید، غیر خدا را برای کمک دعوت کنید و ده آیه ساخته‌شده‌ای مثل آن بیاورید.

فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا أُنزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

اگر دعوت شما را اجابت نکردند، بدانید که قرآن به علم پروردگار نازل شده و خدایی جز او نیست. آیا مسلمان می‌شوید؟

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ

هر که به دنبال زندگی دنیا و زینت آن باشد، نتیجه تلاش آنان را به طور کامل به آنها می‌دهیم و در دنیا کمبودی نخواهند داشت.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

البته اینها کسانی هستند که در آخرت جز آتش نصیبی نخواهند داشت و آنچه انجام داده‌اند در آنجا نابود می‌شود و اعمالی را که بجا آورده‌اند، باطل می‌گردد.

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

آیا آنکه دلیل روشنی از پروردگار خویش دارد و شاهد الهی آن را می‌خواند و پیش از آن کتاب موسی به عنوان پیشوا و رحمت بوده، آنها به چنین پیامبری ایمان می‌آورند؟ و هر که از احزاب به او کافر شود، وعده‌گاه او آتش است؛ در آن هیچ شک نداشته باش که این وعده حقی است از جانب خدای تو؛ و لکن بسیاری از مردم نمی‌دانند.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

چه کسی ستمگرتر از آن است که به خدا دروغ می‌بندد؟ آنها به پیشگاه پروردگارشان عرضه می‌شوند. شاهدان اعمال می‌گویند: اینها همان کسانی هستند که به پروردگار خویش دروغ بستند. ای لعنت خدا بر ستمگران باد!

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

آنانی که مردم را از راه خدا بازداشته و می‌خواهند آن را کج نشان دهند و آنها به قیامت کافرند.

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضَعِفُ لَهُمْ الْعَذَابَ مَا كَانُوا
يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ

أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ
يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِذِ ابْنَىٰ لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۗ إِنَّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ
الْيَمِّ

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا
مِثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ أَتْبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بِادِّئِ الرَّأْيِ
وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَعَاوَنِي رَحْمَةً
مِّنْ عِنْدِهِ فَعَمِيَتْ عَلَيْكُمْ أَنْزَلْنَا مُوَاهَا وَأَنْتُمْ لَهَا
كَاذِبُونَ

اینها راه فراری در زمین ندارند و غیر خدا سرپرستی نخواهند داشت. عذاب آنها دو برابر خواهد شد که نه گوش شنوا دارند و نه چشم بینا.

اینها همان کسانی هستند که به خود زیان وارد کرده‌اند و دروغ‌هایی که ساختند، از نظرشان محو شدند.

به ناچار در جهان آخرت مردمی زیانکارند.

آنانی که اهل ایمان و کارهای پسندیده‌اند و در برابر خدای خویش خاضعند، یاران بهشتند و برای همیشه در آن می‌مانند.

حال این دو گروه همانند دو شخص کور و کر و شنوا و بیناست. آیا این دو یکسانند؟! آیا به خود نمی‌آیید؟!

ما نوح را برای مردم عصرش فرستادیم. گفت: من برای شما بیم‌رسانی آشکارم.

تا بگویم که جز خدا را بندگی نکنید؛ زیرا که من از عذاب روز دردناک برای شما نگرانم.

بزرگانی از قوم وی گفتند: ما تو را بشری مثل خود نمی‌بینیم و پیروانت را جز یک عده اراذل و افراد سست رأی نمی‌بینیم و هیچ‌گونه فضیلتی برای شما نسبت به خودمان مشاهده نمی‌کنیم؛ بلکه گمان می‌کنیم که شما دروغگو هستید.

نوح گفت: به من بگویید اگر دلیل روشنی از جانب پروردگارم دارم و رحمتی از نزد خویش به من عطا فرموده که برای شما مخفی است، چگونه می‌توانم شما را که از آن کراهت دارید، به آن وادار سازم.

وَيَقَوْمٍ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا
أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّهُمْ مُلَقَوْنَ رَبِّهِمْ وَلِكِنِّي أَرْبُكُمْ
قَوْمًا تَجْهَلُونَ

وَيَقَوْمٍ مَّن يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا
أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ
يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذَا لَمِنَ
الظَّالِمِينَ

قَالُوا يَنْبُوحُ قَدْ جَدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدْلَنَا فَاتِنَا بِمَا تَعِدُنَا
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ
اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۗ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَأَنَا
بَرِيءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ

وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ
فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

وَأَصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا وَّوْحَيْنَا وَلَا تُخَاطَبُنِي فِي الَّذِينَ
ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ

و در ادامه گفت: ای مردم! من از شما توقع مال و ثروت ندارم؛ زیرا که پاداش من فقط با خداست و من اهل ایمان را هیچ‌گاه طرد نمی‌کنم؛ چرا که آنها با پروردگار خویش ملاقات خواهند کرد؛ ولی من شما را مردمی نادان می‌بینم.

بازگفت: اگر اهل ایمان را از خود طرد کنم، چه کسی مرا در راه خدا یاری می‌کند؟ آیا به خود نمی‌آیید؟!

من نمی‌گویم که گنجینه‌های الهی نزد من است و نمی‌گویم که علم غیب می‌دانم و نیز نمی‌گویم که من فرشته‌ای هستم و نمی‌گویم آنانی که نزد شما حقیرند، خداوند نیکی به آنها نخواهد داد که خدا از درون شما آگاه‌تر است و اگر غیر از این کنم، از ستمکاران خواهم بود.

گفتند: ای نوح! بحث و جدال بس است؛ خیلی حرف زدی. اگر راست می‌گویی، عذابی را که به ما وعده دادی برای ما بیاور.

گفت: اگر خداوند بخواهد، البته به شما خواهد رسید و شما راه فراری نخواهید داشت؛

اگر خدا بخواهد شما را گمراه کند، نصیحت من برای شما بی‌فایده است. هر چند بخواهم شما را نصیحت کنم. او پروردگار شماست و به‌سویش بازخواهیدگشت.

یا می‌گویند که تو به خدا دروغ بسته‌ای. بگو: اگر من به خدا دروغ بسته‌ام، گناهش بر عهده من است؛ ولی من از گناهان شما بیزارم.

به نوح وحی فرستادیم که جز تعدادی از قوم تو دیگران هرگز ایمان نخواهند آورد؛ بنا بر این از کارهای آنها اندوهگین مباش.

طبق وحی ما و در برابر چشمان ما کشتی را بساز و درباره ستمکاران که باید غرق شوند، به من چیزی مگوی.

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكَلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا
مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا
تَسْخَرُونَ

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ
عَذَابٌ مُّقِيمٌ

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ
زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ
وَمَا ءَامَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبَهَا وَمُرسَلَهَا إِنَّ رَبِّي لَعَفُورٌ
رَّحِيمٌ

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ أَبْتَهُ وَكَانَ
فِي مَعْزِلٍ يُبْنِي أَرْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ الْكَافِرِينَ

قَالَ سَآوِي إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ
الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ
مِنَ الْمُغْرَقِينَ

وَقِيلَ يَا رَأُفُ أَبْلِعِي مَاءَكَ وَيَسْمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءِ
وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَأُسْتَوَتْ عَلَىٰ الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ

وَنَادَىٰ نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ
الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ

نوح مشغول ساختن کشتی شد و هر وقت بزرگان قومش از کنار او می‌گذشتند، مسخره‌اش می‌کردند. او می‌گفت: اگر ما را مسخره می‌کنید، ما نیز شما را همین‌گونه مسخره خواهیم کرد.

به زودی خواهید فهمید چه کسی عذاب ذلت‌بار سراغش خواهد آمد و مجازات دایمی را سزاوار خواهد شد.

تا اینکه فرمان ما صادر شد و آب از درون تنور فوران زد. گفتیم: از هر نوعی از حیوانات یک جفت بر کشتی سوار کن و نیز خانواده‌ات و اهل ایمان را جز آنهایی که از قبل وعده هلاکت به آنها داده شده، سوار بر کشتی کن که البته جز عده کمی به او ایمان نیاورده بودند.

به آنها گفت: با نام پروردگار بر کشتی سوار شوید و در هنگام حرکت و توقف کشتی نیز نام خدا ببرید؛ زیرا که پروردگارم بخشنده و مهربان است.

کشتی در دریا با امواجی چون کوه در حرکت بود که نوح پسرش را که در کناری جدای از پدر بود، صدا زد: پسر من! تو هم با ما سوار کشتی شو و از کافران مباش.

پسر گفت: به کوهی پناه می‌برم که مرا پناه خواهد داد. نوح گفت: امروز هیچ‌چیز در برابر فرمان خدا پناه نخواهد داد، مگر آن که را خداوند رحم کند. ناگاه موج دریا در میان آن دو حایل شد و او و کافران غرق شدند.

به زمین گفته شد: آب را فروبر، و به آسمان امر شد که باران را قطع کن. آب فرونشست و حکم قطعی خدا انجام گرفت و کشتی بر کوه جودی نشست و گفته شد: مردم ستمکار از رحمت خدا دور باد!

نوح گفت: پروردگار! پسر من از خانواده من است و وعده تو حق است که تو از همه حاکمان بهتر حکم می‌کنی.

قَالَ يٰ نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ
فَلَا تَسْأَلِنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّيْ أَعْظَكَ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْجَاهِلِينَ

خدا فرمود: ای نوح! این پسر دیگر از اهل تو نیست. او عملی غیر صالح است. چیزی که درباره آن آگاهی نداری، نپرس. من تو را موعظه می‌کنم که از جمله نادانان مباش.

قَالَ رَبِّ إِنِّيْ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِيْ بِهِ عِلْمٌ
وَأَلَّا تَغْفِرَ لِيْ وَتَرْحَمَنِيْ أَكُن مِّنَ الْخٰسِرِينَ

گفت: پروردگارا! به تو پناه می‌برم از چیزی که از روی ناآگاهی پرسیدم که اگر مرا نبخشی و ترحم نفرمایی، از زیانکاران خواهم بود.

قِيلَ يٰ نُوحُ أَهْبِطْ بِسَلَامٍ مِّنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ
مِّمَّن مَّعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ

به نوح گفته شد: به سلامت و برکتی که از جانب ما شامل حال تو و آنهایی که با تو می‌باشند، نصیب شده از کشتی پیاده شو. ملت‌هایی به وجود می‌آیند که از نعمتهای خویش آنها را بهره‌مند می‌سازیم و سپس عذاب دردناکی از ما به آنها می‌رسد.

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقَبَةَ لِلْمُتَّقِينَ

ای پیامبر! اینها همه از اخبار غیبی است که به تو وحی می‌کنیم. هیچ‌گاه تو و مردم عصر تو از قبل از آن خبر نداشتید؛ بنا بر این صبر کن که پایان خوب برای پرهیزکاران است.

وَالِیٰ عَادِ أَخَاهُمْ هُوْدًا قَالَ یَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ
إِلٰهِ غَيْرُهُ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ

ما برای مردم عصر عاد برادرشان هود را فرستادیم. هود گفت: ای قوم من! خدا را بندگی کنید. برای شما غیر او خدایی نیست. شما فقط تهمت می‌زنید.

یَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ الَّذِي
فَطَرَنِيْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

ای قوم! از شما توقع پاداشی ندارم؛ پاداش من فقط به دست کسی است که مرا آفریده. آیا به عقل نمی‌آیید!؟

وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
مُجْرِمِينَ

ای قوم من! از پروردگارتان طلب آمرزش نمایید و سپس به سوی او توبه کنید تا آسمان باران را پی در پی برایتان نازل کند و نیرویی بر نیروی شما بیفزاید، بنا بر این در حالی که گنهارید، روی بر نگردانید.

قَالُوا يٰ هُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِيْ ءَالِهَتِنَا عَنْ
قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ

گفتند: ای هود! دلیل روشنی برای ما نیاورده‌ای و ما به خاطر سخنان تو دست از خدایان خویش بر نمی‌داریم و هیچ‌گاه به تو ایمان نمی‌آوریم.

إِنْ نَقُولُ إِلَّا أَعْتَرْنَاكَ بِعُضِّ آهَتِنَا بِسُوءِ قَلْبِ إِيَّانِي أَشْهَدُ
اللَّهِ وَأَشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

۵۵

مِنْ دُونِهِ فَكَيْدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونَ

۵۶

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ
عَاخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

۵۷

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ
وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ

۵۸

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَنَجَّيْنَاهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ

۵۹

وَتِلْكَ ءَعَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا
أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ

۶۰

وَأَتَّبِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ ۗ أَلَا إِنَّ ءَعَادًا
كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّءَعَادِ قَوْمِ هُودٍ

۶۱

وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ ۗ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا
فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوَبُوا إِلَيْهِ ۗ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ

۶۲

قَالُوا يَصْلِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ
نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي شَكِّ مِمَّا نَدْعُونَ إِلَيْهِ
مُريبٍ

جز این نمی‌گوییم که بعضی خدایان ما به تو آسیب رسانده‌اند. گفت: خدا را گواه می‌گیرم. شما نیز گواه باشید که من از آنچه برای پروردگار شریک قایل می‌شوید، بیزارم.

بنا بر این در کار من نیرنگ کنید و مهلتم ندهید.

من توکل بر خدایی کردم که پروردگار من و شماست. هیچ جنبنده‌ای نیست مگر اینکه در دست قدرت اوست. پروردگار من بر راه راست است.

اگر روی برگردانید، من رسالت خویش را به شما رساندم و خدای من مردم دیگری را جایگزین شما خواهد کرد و هیچ‌گونه زبانی به او نمی‌رسانید؛ زیرا پروردگار من نگهدارنده همه چیز است.

و هنگامی که فرمان ما صادر شد، هود و اتانی را که به او ایمان آورده بودند به خاطر رحمت خویش نجات دادیم؛ از عذابی سخت نجاتشان دادیم.

و این قوم عاد بودند که آیات پروردگار خود را انکار کردند و نافرمانی پیامبران الهی نمودند و پیرو فرمان هر انسان جبار و ستیزه‌گر شدند.

در نتیجه، در دنیا و آخرت مورد لعن و نفرین واقع شدند. بدانید که عادیان به پروردگارشان کافر شدند؛ بدانید که قوم عاد و هود از رحمت پروردگار دورند.

و به سوی قوم ثمود برادرشان صالح را فرستادیم. گفت: ای قوم من! خدا را بندگی کنید. برای شما غیر او خدایی نیست. اوست که شما را از خاک آفرید و آباد کردن زمین را به شما سپرد؛ بنا بر این از او طلب آمرزش کنید و به‌سویش توبه نمایید که پروردگار من نزدیک است و اجابت‌کننده درخواستهاست.

گفتند: ای صالح! پیش از این امیدها به تو داشتیم. چگونه ما را از عبادت خدایانی که پدرانمان آنها را بندگی می‌کردند منع می‌کنی؟ ما نسبت به این دینی که ما را به آن دعوت می‌کنی، سخت در شک هستیم.

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِّن رَّبِّي وَعَآتَنِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۗ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ

وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ ۗ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ۖ ذَٰلِكَ وَعَدُّ غَيْرِ مَكْذُوبٍ

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِن خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيرِهِمْ جَاثِمِينَ

كَأَن لَّمْ يَعْنُوا فِيهَا آلَا إِنْ تَمُودًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّثَمُودَ

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلْنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا ۗ قَالَ سَلَامٌ ۗ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيدٍ

فَلَمَّا رَءَا أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۗ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ لُّوطٍ

وَأَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ

گفت: ای قوم من! ببینید اگر من دلیل روشنی از جانب پروردگارم داشته باشم و از ناحیه خود رحمتی به من عطا کرده باشد، اگر او را نافرمانی کنم، چه کسی می‌تواند در برابر او مرا یاری کند؛ بنا بر این شما برای من جز زیان، چیزی نخواهید افزود.

ای قوم من! این ناقه پروردگار برای شما معجزه است. آن را به حال خود بگذارید تا در زمین خدا بخورد به او آزار نرسانید که عذابی نزدیک شما را خواهد گرفت.

ناقه را کشتند. صالح گفت: سه روز در خانه‌های خود از زندگی بهره برید. این وعده، دروغ نیست.

همین‌که فرمان ما صادر شد، صالح و اتانی را که به او ایمان آوردند، به رحمت خویش از ذلت آن روز نجات دادیم که پروردگار تو قوی و مقتدر است.

شبانگاه، ستمکاران به صدای وحشتناک آسمانی گرفتار شدند. در صبحگاه در خانه‌هایشان همگی بی‌جان افتاده بودند.

گویی در آن سرزمین زندگی نمی‌کردند. بدانید که قوم ثمود خدای خویش را انکار کردند. دور باشند ثمودیان از رحمت پروردگار.

فرستاده‌های ما به دادن مژده نزد ابراهیم آمدند. گفتند: سلام. او هم پاسخ داد: سلام. چیزی نگذشت که گوساله بریانی برای آنها آورد.

وقتی دید که آنها دست به غذا دراز نمی‌کنند، او را خوش نیامد و ترس آنها را به دل گرفت. گفتند: ترس. ما فرستادگان پروردگار برای قوم لوط هستیم.

در این هنگام ابراهیم که در آنجا ایستاده بود خندید. آنگاه به آن زن مژده دادیم که از او اسحاق به دنیا خواهد آمد و پس از اسحاق، یعقوب متولد خواهد شد.

قَالَتْ يَوَيْلَتِي ءَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ

قَالُوا أَتَعْجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ﷻ رَحِمْتُ اللَّهَ وَبَرَكَتُهُ وَعَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجْدِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ﷻ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ

وَجَاءَهُمْ قَوْمُهُمْ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَتَقَوْمَ هَتُولَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَظْهَرُ لَكُمْ ﷻ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي ﷻ أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكِ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوَى إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ

قَالُوا يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ ﷻ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَاتَكَ ﷻ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ

گفت: آیا من فرزندی می‌آورم در حالی که پیر شده‌ام و شوهرم نیز پیر است؟! این موضوع بسیار عجیبی است.

فرستادگان الهی گفتند: آیا از کار خدا تعجب می‌کنی؟ رحمت خدا و برکاتش بر شما اهل بیت بوده و هست که او ستوده و بزرگوار است.

هنگامی که ترس از ابراهیم رخت بر بست و از طرفی مژده فرزندان شدن به او داده شد، درباره قوم لوط با ما به گفتگو پرداخت.

به راستی که ابراهیم بردبار و مهربان و اهل انابه بود.

ای ابراهیم! از این مسئله صرف نظر کن؛ زیرا که فرمان پروردگارت صادر شده و عذاب الهی بی‌چون و چرا به سراغ آنها خواهد آمد.

و همین‌که فرستادگان ما به سراغ لوط رفتند، از آمدنشان ناراحت شد و دلتنگ گردید و گفت: امروز، روز بسیار سختی است.

قوم لوط با حرص و ولع به سوی لوط آمدند؛ همان‌هایی که در گذشته کارهای زشتی انجام داده بودند. لوط گفت: ای قوم من! اینها دختران منند که برای شما پاکیزه‌ترند. از خدا بترسید و در مقابل مهمانانم مرا خوار نکنید. آیا یک نفر آدم فهمیده در میان شما نیست؟!

گفتند: تو خود می‌دانی که ما را درباره دختران تو حقی نیست و تو خوب می‌دانی که ما چه چیز می‌خواهیم.

لوط گفت: ای کاش در برابر شما قدرت مقابله داشتم یا به تکیه‌گاهی قوی پناه می‌بردم.

فرستادگان الهی گفتند: ما رسولان پروردگارت هستیم. هرگز اجازه نمی‌دهیم که به تو دست یابند. تو با خانواده‌ات شبانه از شهر خارج شو. هیچ‌کس را جز همسرت که باید با آن مردم هلاک شود، باقی مگذار که وعده عذاب صبحگاهان است و آیا صبح نزدیک نیست؟!

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلِيَّهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِّن سَجِيلٍ مَّنْضُودٍ

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بَبَعِيدٍ

وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنَ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَتَّبِعُوا الْمَكِّيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَبُّكُمْ
بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ

وَيَقَوْمِ أَوْفُوا الْمَكِّيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا
النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِخَفِيضٍ

قَالُوا يَشْعِيبُ أَصْلُوْتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ تَتْرَكَ مَا يَعْبُدُ ءَابَاؤُنَا
أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَؤُا إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَى بَيْتَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ
رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَكُمْ عَنْهُ
إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

و همین‌که فرمان ما صادر شد، شهر را زیر و رو کردیم و از آسمان بارانی از سنگ و گل مترکم بر سر آنها فروریختیم؛

سنگهایی نشان‌دار نزد خدا بودند و البته چنین عذابی از ستمگران دور نیستند.

و برای ساکنین مدین، برادرشان شعیب را فرستادیم. گفت: ای قوم من! خدا را بندگی کنید؛ برای شما غیر از او خدایی نیست. در هنگام کشیدن، کم فروشی نکنید. من خیر شما را می‌خواهم و نگران عذاب روز فراگیر درباره شما هستم.

ای قوم! در هنگام وزن اجناس عدالت را رعایت کنید و از حق مردم کم مگذارید و در روی زمین به فساد تلاش نکنید.

آنچه از جانب خدا برایتان باقی می‌ماند، برای شما بهتر است؛ اگر به راستی ایمان آورده‌اید و من ننگهبان شما نیستم.

گفتند: ای شعیب! آیا نمازت به تو فرمان می‌دهد که ما دست از خدایان پدرانمان برداریم یا نتوانیم به طور دلخواه در اموالمان تصرف کنیم؟ تو که آدم بردبار و فهمیده‌ای هستی.

گفت: ای قوم من! توجه کنید وقتی من دلیل آشکاری از پروردگارم دارم و از جانب او روزی خوبی به من رسیده، هرگز نمی‌خواهم چیزی که شما را از آن باز می‌دارم خودم انجام دهم. اراده‌ای جز اصلاح، به اندازه توانم ندارم و توفیقات من فقط از ناحیه پروردگار است. بر او توکل می‌کنم و به‌سویش انابه می‌نمایم.

وَيَقَوْمٌ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ
قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمَ لُوطٍ مِّنْكُمْ
بِعِيدٍ

۹۰

وَأَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ

۹۱

قَالُوا يَشْعِيبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرُّكَ فِينَا
ضَعِيفًا^ط وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ^ط وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ

۹۲

قَالَ يَقَوْمِ أَرْهَطِي^ط أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ
وَرَاءَكُمْ ظَهْرِيًّا^ط إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

۹۳

وَيَقَوْمِ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ^ط إِنِّي عَمِلٌ^ط سَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ^ط وَأُرْتَقِبُوا^ط إِنِّي
مَعَكُمْ رَقِيبٌ

۹۴

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا^ط وَالَّذِينَ ءَامَنُوا^ط مَعَهُ بِرَحْمَةٍ
مِّنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا^ط الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا^ط فِي دِيَرِهِمْ
جَاثِمِينَ

۹۵

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا^ط فِيهَا^ط إِلَّا بُعْدًا^ط لِّمَدِينٍ كَمَا بَعَدَتْ^ط ثَمُودُ

۹۶

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا^ط مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا^ط وَسُلْطَانٍ^ط مُّبِينٍ

۹۷

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ^ط فَاتَّبَعُوا^ط أَمْرَ فِرْعَوْنَ^ط وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ
بِرَشِيدٍ

ای قوم من! دشمنی شما با من به گناه وادارتان نکند. مبادا همان مصیبت‌ها که بر سر قوم نوح یا قوم هود و یا قوم صالح و قوم لوط آمد، بر سر شما آید که قوم لوط دورانشان دور از شما نیست.

از خدای خویش طلب آموزش کنید و به‌سویش توبه نمایید؛ زیرا که خدای من مهربان و دوستدار بندگان است.

گفتند: ای شعیب! ما بسیاری از حرفهای تو را نمی‌فهمیم. ترا در بین خود ناتوان می‌بینیم. اگر به خاطر بستگان نبودی، سنگسارت می‌کردیم و تو نزد ما عزیز و محترم نیستی.

گفت: ای قوم من! آیا بستگانم نزد شما از خداوند عزیزترند در حالی که خدا را پشت سر گذاشته‌اید؟ پروردگار من به هر چه انجام می‌دهید، احاطه دارد.

ای قوم من! هر چه می‌توانید انجام دهید. من نیز کار خودم را می‌کنم؛ ولی به زودی خواهید دانست چه کسی گرفتار عذاب خوارکننده خواهد شد و چه کسی دروغ‌گوست. منتظر باشید که من نیز با شما منتظرم.

وقتی فرمان ما صادر شد؛ شعیب و آنانی را که با او ایمان آورده بودند، به رحمت خود نجات دادیم و سپس فریاد آسمانی ستمگران را در برگرفت و صبحگاهان همگی در خانه‌هایشان جان باخته بودند.

گویی که هیچ‌گاه ساکن آن سرزمین نبودند. دور باد شهر مدین از رحمت پروردگار؛ همان گونه که ثمودیان دور شدند.

موسی را با آیات خود و دلیلی روشن فرستادیم،

به سوی فرعون و بزرگان قوم او که پیروی از دستورات فرعون می‌کردند؛ در حالی که فرمان او مایه رشد و تعالی آنها نبود.

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأُورَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ

فرعون روز قیامت پیشاپیش قوم خویش است و آنها را به آتش دوزخ وارد می‌سازد که بد جای ورودی است.

وَأَتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ بئسَ الرَّفْدُ الْمَرْفُودُ

فرعونیان در این دنیا و جهان آخرت لعنت به دنبالشان است؛ چه بد عطایی را پس‌انداز کرده‌اند.

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ

این بعضی اخبار شهرهاست که برای تو حکایت کردیم. گرچه بعضی از آنها هنوز برپاست و بعضی ویران گشته‌اند.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آيَاتُنَا الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ

ما نخواستیم به آنها ظلم کنیم؛ بلکه آنها خود به خویشتن ظلم روا داشتند و هنگامی که فرمان پروردگارت صادر شد، خدایانی را که غیر از خداوند می‌خواندند آنها را یاری نکردند و جز بر نابودی آنها نیفزودند.

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ

این چنین بود مجازات پروردگارت درباره شهرهایی که مردمش ستم می‌کردند که مجازات پروردگار دردناک و شدید است.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ

و در این عذابها درس عبرتی است برای آنکه از عذاب آخرت می‌ترسد. روز قیامت روزی است که همه مردم برای آن جمع می‌شوند و روز حضور همگان است.

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ

آن را جز برای مدتی معین تأخیر نمی‌اندازیم.

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ

هنگامی که آن روز فرارسد، هیچ‌کس جز به اجازه خداوند سخن نمی‌گوید که بعضی در آنجا بدبخت و بعضی خوشبختند.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَمِنَ النَّارِ لَهَا فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيْقٌ

آنانی که بدبختند، در جهنم ناله و فریاد سر می‌دهند.

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ

تا آسمانها و زمین برپاست در آن می‌مانند مگر آنچه پروردگارت اراده کند که پروردگار تو هر کاری را اراده کند، انجام می‌دهد.

وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَمِنَ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرَ مَجْذُودٍ

و آنانی که خوشبختند، در بهشت خواهند بود تا مادامی‌که آسمانها و زمین برپاست، مگر آنچه پروردگار تو اراده کند که عطای او قطع شدنی نیست.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا
يَعْبُدُ ءَابَاؤُهُمْ مِّن قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوقِفُهُمْ نَصِيبُهُمْ غَيْرَ
مَنْقُوصٍ

تو تردید نداشته باشد که آنچه اینها به پیروی از پدرانشان می‌پرستند، باطل است و ما نصیب آنها را بدون کم و کاست خواهیم داد.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكِّ مِّنْهُ
مُرِيبٍ

ما کتاب را به موسی دادیم؛ ولی مردم در آن اختلاف کردند که اگر برنامه‌ای که پروردگارت از قبل مقرر کرده، نبود، حکم قطعی مجازات آنها را شامل می‌شد؛ هر چند آنها در شک و شبهه هستند.

وَإِنَّ كَلَّا لَلَّمَّا لَيُوفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَلَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ

پروردگارت همه گروه‌ها را به سزای اعمالشان خواهد رساند؛ زیرا که او به آنچه انجام می‌دهند، آگاه است.

فَأَسْتَقِمَّ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

خود و آنانی که به همراهی تو از گناه توبه کرده‌اند استقامت کنید؛ همان‌طور که مأموریت به تو داده شده، از حد تجاوز نکنید که خداوند به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم
مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

به ستمگران تکیه نکنید که عذاب آتش دامن‌گیر شما خواهد شد و غیر از خدا یابوری نخواهید داشت و کسی شما را یاری نخواهد کرد.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي الْتَهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ
يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ

نماز را در دو طرف روز و در ابتدای شب برپا دار که کارهای پسندیده اعمال زشت را نابود می‌کند و این یادآوری است بر آنانی که توجه دارند.

وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

شکیبا باش که خداوند پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کند.

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَنَّهُونَ
عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَرُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ

چرا در قرنهای گذشته و قبل از شما مردمانی نبودند که جلوی فساد بر زمین را بگیرند، جز اندکی که آنها را نجات دادیم؟! ستمکاران، مطیع لذتهای خویش شدند و از گروه مجرمین گشتند.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ

پروردگارت اهل هیچ شهر را از روی ظلم نابود نمی‌کند در حالی که آنها صالح باشند.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۗ وَلَا يَزَالُونَ
مُخْتَلِفِينَ

اگر خدایت می‌خواست، همه مردم عالم را امت واحدی می‌کرد؛ ولی همواره انسانها با هم اختلاف دارند؛

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

مگر آن را که پروردگارت مشمول رحمت خویش قرار دهد و برای همین آنها را آفرید و کلام پروردگارت حتمی است که جهنم را از جن و انسان پر خواهم کرد.

وَكَلَّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ
وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ ۚ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

ما این داستانهای پیامبران را برای تو بیان می‌کنیم تا به وسیله آن، دلت را آرامش بخشیم و در این رابطه حق برایت روشن گردد و اهل ایمان را موعظه و یادآوری باشد.

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ ۚ إِنَّا عَمِلُونَ

به آنانی که ایمان نمی‌آورند، بگو: شما کار خود را انجام دهید؛ ما هم کار خویش را بجا می‌آوریم.

وَأَنْتَظِرُونَ

و انتظار بکشید؛ ما نیز منتظر می‌مانیم.

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ
فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

غیب آسمانها و زمین از آن خداست و همه کارها به سوی او بازمی‌گردد؛ بنا بر این او را بندگی کن و بر او توکل داشته باش که پروردگارت از آنچه انجام می‌دهید غافل نیست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

الف، لام، را، این آیه‌های کتاب آشکار است.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

ما قرآن را به زبانی عربی نازل کردیم؛ شاید به عقل آید.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا
الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ

ما بهترین داستانها را از طریق وحی و فرستادن این قرآن برای تو بیان می‌کنیم؛ هر چند پیش از آن چیزی از آن نمی‌دانستی.

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ

هنگامی که یوسف به پدرش گفت: ای پدر! در خواب دیدم که یازده ستاره و خورشید و ماه همگی بر من سجد می‌کنند.

قَالَ يَبْنِي لَا تَقْضُصْ رُءْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آئِلٍ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِن قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِّلسَّالِينَ

إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِمَّا نَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ آبَاءَنَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

أَقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهَ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِن بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهَ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُو لَنَصِحُونَ

أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعُ وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُو لَحَافِظُونَ

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ

قَالُوا لَئِن أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَسِرُونَ

پدر گفت: فرزندم! خواب خود را برای برادرانت نقل مکن که در کار تو نیرنگ خواهند کرد؛ زیرا شیطان برای انسان دشمنی آشکار است.

یعقوب گفت: تعبیر خواب تو این است که پروردگارت تو را بر می‌گزیند و به تو تعبیر خواب می‌آموزد و نعمتش را بر تو و آل یعقوب تکمیل خواهد کرد؛ همان‌طور که پیش از این بر پدرانت ابراهیم و اسحاق تکمیل کرد که پروردگار تو آگاه و حکیم است.

به راستی که در سرگذشت یوسف و برادرانش برای اهل تحقیق و پرسش عبرت‌هاست.

گفتند: یوسف و برادرش نزد پدر از ما محبوب‌ترند، در حالی که ما گروهی نیرومندیم. پدر ما در گمراهی آشکار است.

یا یوسف را بکشید و یا او را به سرزمینی دور از پدر بیندازید تا علاقه پدرتان متوجه شما شود و بعد از آن جمعیتی صالح خواهید شد.

یکی از آنها گفت: یوسف را نکشید؛ بلکه اگر می‌خواهید کاری انجام دهید، او را در چاهی افکنید تا بعضی از مسافران او را بگیرند و با خود ببرند.

گفتند: پدر! چرا ما را نسبت به برادرمان یوسف امین نمی‌دانی، در حالی که ما خیرخواه او هستیم؟

او را فردا با ما بفرست تا تفریح و بازی کند و ما از او حفاظت می‌نماییم.

یعقوب گفت: من از بردن او محزون می‌شوم و می‌ترسم که گرگ او را بخورد و شما از او غافل باشید.

گفتند: با اینکه ما گروهی نیرومند هستیم، اگر گرگ او را بخورد، ما از زیانکاران خواهیم بود.

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ

شبانه، گریه‌کنان به سراغ پدر آمدند.

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتْعِنَا
فَاكْغَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ

گفتند: پدرجان! ما رفتیم مشغول مسابقه شدیم و یوسف را کنار اثاث سفر گذاشتیم که گرگ آمد و او را خورد و می‌دانیم اگر راستگو هم باشیم، حرف ما را باور نخواهی کرد.

وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ
أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ

پیراهن یوسف را آلوده به خون دروغین نزد پدر آوردند. یعقوب گفت: آری. هوسهای نفسانی شما این کار را برایتان آراسته؛ بنا بر این صبری زیبا خواهم کرد و خداست که در این زمینه باید از او یاری خواست.

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْرَى
هَذَا غُلْمٌ وَّأَسْرُوهُ بِضَعَّةٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

کاروانی از آنجا گذر کرد. مأمور آب را فرستادند تا آب از چاه بیاورد. همین‌که دلو خود را در چاه انداخت، ناگهان بانگ برآورد: ای مژده! این کودکی است در میان چاه. یوسف را به عنوان برده و برای فروش قلمداد کردند؛ ولی خداوند به آنچه انجام می‌دادند، آگاه بود.

وَشَرَّوهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ
الزَّاهِدِينَ

و سرانجام یوسف را به بهای ناچیز؛ یعنی چند درهم فروختند و به او بی‌اعتنا بودند.

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِأُمْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ
عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ
فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ
عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

کسی که یوسف را در سرزمین مصر خرید، به همسرش گفت: او را گرامی بدار؛ شاید برای ما سودمند باشد و یا او را به عنوان فرزند خویش انتخاب کنیم. و بدین ترتیب یوسف را در زمین، متمکن و صاحب اختیار ساختیم تا اینکه تعبیر خواب را به او بیاموزیم و خداوند به فرمان خویش احاطه دارد؛ ولی بسیاری از مردم نمی‌دانند.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجِّزِي
الْمُحْسِنِينَ

همین‌که یوسف به مرحله بلوغ و رشد کافی رسید، مقام حکمت و علم را به او دادیم و بدین طریق، نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

وَرَاوَدْتُهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنِ نَفْسِهِ ۚ وَعَلَقَتِ الْأَبْوَابَ
وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ
إِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الظَّالِمُونَ

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ ۖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَعَا بُرْهَانَ رَبِّهِ ۚ كَذَلِكَ
لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا
الْمُخْلِصِينَ

وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصُهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَا سَيِّدَهَا لَدَا
الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ
أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

قَالَ هِيَ رَاوَدْتَنِي عَنْ نَفْسِي ۚ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ
كَانَ قَمِيصُهُ قُدًّا مِنْ قَبْلِ فَصَدَقْتَ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدًّا مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ
الصَّادِقِينَ

فَلَمَّا رَعَا قَمِيصُهُ قُدًّا مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ إِنَّ
كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا ۖ وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ
مِنَ الْخَاطِئِينَ

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتْلَهَا عَنْ
نَفْسِهِ ۚ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرُنَّهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

آن زنی که یوسف در خانه‌اش بود، پی در پی از او تمنای
کام‌جویی می‌کرد. یکبار تمام درها را محکم بست و گفت:
اینک من در اختیار توام. یوسف گفت: پناه می‌برم به خدا؛
او پروردگار من است و مقام مرا گرامی داشته است و
ستمگران را رستگار نخواهد کرد.

زن قصد یوسف را کرد و یوسف نیز، که اگر برهان پروردگار
را نمی‌دید، چنین قصدی می‌نمود و ما بدین طریق یوسف را
از بدی و فحشا، دور ساختیم؛ زیرا که او از بندگان خالص ما
بود.

هر دو به طرف در دویدند و زن پیراهن یوسف را از پشت
کشید و پاره کرد. هر دو، شوهر زن را در آستانه دریافتند.
زن گفت: کیفر کسی که نسبت به همسر تو قصد سوء
داشته باشد، جز زندان یا عذاب دردناک چه خواهد بود؟

یوسف گفت: او قصد مرا کرده بود. در این هنگام شاهی
از خاندان آن زن گواهی داد که اگر پیراهن یوسف از جلو
پاره شده باشد، آن زن راست می‌گوید و یوسف
دروغ‌گوست،

و اگر پیراهنش از پشت پاره شده است، آن زن
دروغ‌گوست و یوسف راست می‌گوید.

وقتی شوهر دید که پیراهن از پشت پاره شده، گفت: این
از نیرنگ شما زنان است که نیرنگ شما بس بزرگ است.

به یوسف گفت: این حادثه را به فراموشی سپار. و به زن
گفت: از گناه خویش طلب آمرزش کن که از خطاکاران شدی.

زنان شهر گفتند: زن عزیز مصر دلباخته یوسف شده و
اعماق قلبش را محبت یوسف تسخیر کرده، ما او را در
گمراهی آشکاری می‌بینیم.

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ
مُتَّكِنًا وَعَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ
عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ
حَسَّ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ

وقتی زن عزیز از نیرنگ زنان آگاه شد، به سراغشان فرستاد و از آنها دعوت کرد و برای هر کدام بالش و تکیه‌گاهی فراهم ساخت و به دست هر کدام چاقویی برای پوست کندن میوه داد و بعد گفت: یوسف! وارد مجلس شو. تا چشم آنها به یوسف افتاد، مقهور بزرگی او گشتند و عوض میوه‌ها دستهای خود را بریدند و گفتند: منزه است خدا! این بشر نیست؛ این جز فرشته‌ای بزرگوار نمی‌باشد.

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاودْنَاهُ عَنِ
نَفْسِهِ فَاَسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا ءَامُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ
وَلَيَكُونًا مِنَ الصَّغِيرِينَ

همسر عزیز مصر گفت: این، همان است که به خاطر علاقه به او مرا سرزنش می‌کردید. آری من او را به کام گرفتن از خویش دعوت کردم؛ ولی او خویشتن‌داری کرد و اگر بعد از این، آنچه بدو امر می‌کنم به جا نیاورد، به طور قطع به زندان خواهد افتاد و خوار و ذلیل خواهد شد.

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا
تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ

یوسف گفت: پروردگارا! زندان برای من از آنچه اینان بدان دعوت می‌کنند محبوب‌تر است و اگر نیرنگ آنها را از من بر نداری، به آنها مایل می‌شوم و از نادانان خواهم شد.

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ

خداوند دعای یوسف را مستجاب کرد و نیرنگ آنها را از او بر داشت؛ زیرا که او شنوا و آگاه است.

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا الْأَيَّاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ

با اینکه نشانه‌های عصمت و پاکی را در یوسف مشاهده کردند، تصمیم گرفتند که او را مدتی زندانی کنند.

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَنِیْ أُعْصِرُ
خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَنِیْ أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِیْ خُبْرًا تَأْكُلُ
الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

همراه یوسف دو جوان دیگر زندانی شدند. یکی از آنها گفت: خواب دیدم که انگور را برای شراب ساختن می‌فشارم. و دیگری گفت: خواب دیدم که مقداری نان روی سرم گذاشته‌ام و پرندگان از آن می‌خورند. خواب ما را تعبیر کن که ترا از نیکوکاران می‌بینم.

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ
قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِيَّانِي تَرَكْتُ مِلَّةَ
قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

یوسف گفت: پیش از آنکه غذای شما را بیاورند و تناول کنید، خواب شما را تعبیر خواهم کرد. این علم تعبیر خواب را پروردگارم به من آموخته؛ بدین جهت که من مردمی را که به خدا ایمان نیاورده و به آخرت کافرند، ترک گفته‌ام.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا
أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى
النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

يَصَلِحِي السِّجْنَ ءَأَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمْ اللَّهُ الْوَّاحِدُ
الْقَهَّارُ

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
وَأَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا
لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

يَصَلِحِي السِّجْنَ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ وَخَمْرًا وَأَمَّا
الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ فَضِيَ الْأَمْرُ
الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ
فَأَنسَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ
عِجَافٍ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ
أَفْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ

و از مکتب پدرانم، ابراهیم و اسحاق و یعقوب پیروی کردم
در آیین ما نباید کسی چیزی را شریک خدا قرار دهد و این
از فضل الهی است که شامل حال ما و همه مردم گشته؛ و
لکن بسیاری از مردم شکر این لطف خداوند را به جا
نمی‌آورند.

ای زندانی‌های من من! آیا خدایان پراکنده بهترند یا الله که
یکتا و مقتدر است؟

خدایانی که می‌پرستید، جز نامهایی نیستند که شما خودتان
و پدرانتان ساخته‌اید. خداوند هیچ دلیلی برای آنان نازل
نفرموده؛ حکومت فقط از آن خداست. فرمان داده که فقط او
را بندگی کنید. این دین محکم است؛ و لکن بسیاری از
مردم نمی‌دانند.

ای زندانی‌های من من! تعبیر خواب شما این است: یکی از
شما، ساقی شراب برای ارباب خود می‌شود و دیگری به دار
آویخته خواهد شد و پرنندگان از سر او می‌خورند و این
چیزی که شما از من نظر خواستید، قطعی خواهد بود.

یوسف به یکی از دو هم زندانی که احتمال آزاد شدنش را
می‌داد، گفت: نزد اربابت سفارش ما را بکن. شیطان
یادآوری از یوسف را نزد اربابش از خاطر او برد. در نتیجه
یوسف چند سالی در زندان بماند.

شاه گفت: خواب دیدم که هفت گاو لاغر به هفت گاو چاق
حمله کرده و آنها را می‌خورند و نیز هفت خوشه سبز و هفت
خوشه خشک را دیدم. ای بزرگان! درباره خواب من نظر
دهید، اگر تعبیر خواب می‌دانید.

قَالُوا أَضْغَتْ أَحْلَمٌ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَمِ بِعَلَمِينَ

گفتند: این خوابهای آشفته است و ما از تعبیر چنین خوابهایی آگاهی نداریم.

۴۵

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ

یکی از آنهایی که از زندان نجات یافته بود، بعد از چند سال یاد یوسف افتاد و گفت: من شاه را به تعبیر این خواب آگاه می‌سازم؛ به من مأموریت دهید.

۴۶

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ

یوسف؛ ای مرد راستگو! تعبیر این خواب را برای ما بیان کن: هفت گاو لاغر، هفت گاو چاق را خوردند و هفت خوشه سبز و هفت خوشه خشکیده؛ شاید من به نزد این مردم بازگردم و آنها را از تعبیر خواب آگاه نمایم.

۴۷

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ

یوسف گفت: باید هفت سال تمام کشاورزی کنید؛ ولی آنچه را درو می‌کنید، به صورت همان خوشه در انبارها ذخیره کنید، جز به اندازه کمی برای خوردن.

۴۸

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصِنُونَ

پس از آن هفت سال قحطی می‌شود که آنچه را برای آن سالها ذخیره کرده‌اید استفاده می‌نمایید و جز اندکی باقی نمی‌ماند.

۴۹

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ

پس از این سالها، سالی بیاید که در آن مردم کمک شوند و نجات یابند.

۵۰
۱۹۹

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَسْأَلْهُ مَا بَالِ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ

شاه گفت: او را نزد من بیاورید. ولی وقتی فرستاده او نزد یوسف آمد، گفت: به سوی اربابت بازگرد و از او سؤال کن داستان زنانی که دستهای خود را بریدند چه بود، که پروردگار من از نیرنگ آنها آگاه است.

۵۱

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتَنَّ يُوسُفَ عَنِ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ أَلَكُنَّ حَصْحَصَ الْحَقِّ أَنَا رَاوَدْتُهُو عَنِ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصِّدِّيقِينَ

شاه گفت: داستان شما زنان آن زمان که از یوسف کام خواستید چه بود؟ گفتند: منزه است خدا. ما درباره یوسف هیچ بدی ندیدیم. همسر عزیز مصر گفت: هم اینک حقیقت آشکار شد. من پیشنهاد کامجویی به او دادم، در حالی که او انسانی راستگوست.

۵۲

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ

این اعتراف را کردم تا یوسف بداند در غیابش به او خیانت نکردم؛ زیرا که خداوند نیرنگ خائنان را به هدف نمی‌رساند.

وَمَا أُبْرِي نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ

۵۴

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُتُونِي بِهِ ۖ اسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي ۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُ وَقَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ

۵۵

قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ ۗ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ

۵۶

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ ۚ نَصِيبٌ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

۵۷

وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

۵۸

۲۰۰۹

وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ

۵۹

وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتُتُونِي بِأَخٍ لَّكُمْ مِّنْ أَبِيكُمْ ۗ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُنْفِقُ فِي الْكَيْلِ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ

۶۰

فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ ۖ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ

۶۱

قَالُوا سُرُرُودٌ عَنهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ

۶۲

وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا أُنْقَلِبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

۶۳

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانًا نَّكَتِلْ وَإِنَّا لَهُو لَحَافِظُونَ

من خود را تبرئه نمی‌کنم؛ زیرا که این نفس پیوسته به گناه فرمان می‌دهد، مگر آن را که پروردگار رحم کند که پروردگار من بخشنده و مهربان است.

شاه گفت: یوسف را نزد من بیاورید تا او را محرم راز خود نمایم. همین‌که شاه با یوسف گفتگو کرد گفت: امروز تو نزد ما صاحب اختیار و امین خواهی بود.

یوسف گفت: گنجینه‌های این سرزمین را به من بسپار که من حافظ و آشنای به آنها هستم.

بدین طریق ما یوسف را در آن سرزمین تمکن دادیم که هر گونه می‌خواست در آن تصرف می‌کرد. ما رحمت خویش را به هر که خواهیم عطا می‌نماییم و پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کنیم.

البته پاداش آخرت برای اهل ایمان! و پرهیزکاران بهتر است.

برادران یوسف به مصر آمدند و بر او وارد شدند. یوسف آنها را شناخت؛ ولی آنها یوسف را نشناختند.

وقتی بارهای آنها را آماده ساخت، گفت: آن برادری را که از پدر با شما یکی است، نزد من بیاورید. آیا نمی‌بینید که آذوقه شما را تمام و کمال دادم و بهترین میزبان شما بودم؟

اگر آن برادر را نیاورید، آذوقه‌ای نزد من نخواهید داشت و دیگر پیش من نیایید.

گفتند: با پدرش در میان می‌گذاریم. ما این کار را خواهیم کرد.

به مأمورین خود گفت: وجوهی را که اینها پرداختند، در بارهایشان بگذارید تا وقتی که به خانواده خود برگشتند، آن را بشناسند و باعث شود دوباره به مصر برگردند.

وقتی بر پدر خویش وارد شدند، گفتند: پدرجان! آذوقه زیادی به ما داده نشد. برادرمان را همراه ما بفرست تا آذوقه بیشتری دریافت کنیم و ما او را حفاظت خواهیم کرد.

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

یعقوب گفت: آیا نسبت به این برادر به شما اطمینان کنم؛ همان گونه که نسبت به برادرش در گذشته اطمینان کردم؟ البته خداوند بهترین حافظ و او مهربان‌ترین مهربانان است.

و همین‌که بارهای خود را گشودند، وجوهی را که پرداخت کرده بودند، برگشت داده شده یافتند. گفتند: پدرجان! ما دیگر بیش از این چه می‌خواهیم؟! این وجوه ماست که برگشت داده شده است. برای خانواده خود آذوقه می‌آوریم و از برادر خویش حفاظت می‌کنیم و یکبار شتر هم اضافه خواهیم آورد و این کار آسانی است.

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَعَهُمْ وَجَدُوا بِضَلْعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبِغِي هَذِهِ بَضَعْتَنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزِدَادُ كَيْلٍ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ

۶۵

یعقوب گفت: برادر یوسف را همراه شما نمی‌فرستم تا به خدا عهد بندید که او را به من بازگردانید، مگر آنکه قدرت از شما سلب شود. چون برادران عهد خود را در اختیار پدر گذاشتند، یعقوب گفت: خداوند به آنچه می‌گوییم گواه است.

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُو مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ

۶۶

گفت: فرزندانم از یک در همگی وارد نشوید؛ بلکه از درهای مختلف وارد شوید که در برابر پروردگار برای شما کاری از من ساخته نیست که حکومت فقط از آن اوست بر او توکل می‌کنم و باید هر توکل کننده‌ای نیز بر او توکل جوید.

وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِنِّي بَابٍ وَاحِدٍ وَّادْخُلُوا مِنِّي أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةً وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

۶۷

و هنگامی که طبق دستور پدرشان وارد شدند، هیچ حادثه‌ای از آنها دور نبود جز آنچه در دل یعقوب بود که انجام گرفت. یعقوب از تعلیماتی که بدو داده بودیم، آگاهی داشت؛ و لکن بسیاری از مردم نمی‌دانند.

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَلَهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

۶۸

وقتی برادران وارد یوسف شدند، برادر خود را پیش خود جای داد و گفت: من برادر تو یوسفم. از کارهایی که اینها می‌کنند، نگران مباش.

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۶۹
۲۰۱۲

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ
أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَتَيْهَا الْعَيْرُ إِنَّكُمْ لَسَّرِقُونَ

رو به آنها کرده و گفتند: مگر چه چیز گم کرده‌اید؟

۷۱ قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقَدُونَ

قَالُوا نَفَقِدُ صُوعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا
بِهِ زَعِيمٌ

گفتند: ما جام مخصوص شاه را گم کرده‌ایم. هر که آن را پیدا کند، یکبار شتر آذوقه جایزه دارد و من ضمانت می‌نمایم.

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا
سَرِقِينَ

گفتند: سوگند به پروردگار! شما خوب می‌دانید که ما برای فساد به این سرزمین نیامده‌ایم و ما دزد نیستیم.

۷۴ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُوَ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ

مأمورین گفتند: اگر دروغ بگویید، جزایش چیست؟

قَالُوا جَزَاؤُهُوَ مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُوَ كَذَلِكَ
نَجْزِي الظَّالِمِينَ

گفتند: جزای کسی که جام دربارش پیدا شود آن است که صاحب بار را توقیف کنید. روش ما در مجازات ستمکاران این گونه است.

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ
أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ
الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ
ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ

بارهای برادران را قبل از بار برادر خودش بازرسی کرد و بعد جام را از بار برادر خویش بیرون آورد. این تدبیر ما برای یوسف بود؛ زیرا که او نمی‌توانست طبق آیین شاه یوسف را توقیف کند، مگر اینکه خداوند بخواهد. ما مقامات هر که را بخواهیم بالا می‌بریم، و تنها خداست که بر همه صاحبان علم و دانش برتر است.

قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ
فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ
بِمَا تَصِفُونَ

گفتند: اگر او دزدی کرده، برادرش نیز در گذشته مرتکب چنین کاری شده است. یوسف ناراحتی خود را از این اتهام پنهان کرد و سر بسته گفت: شما بد مردمی هستید و خداوند به آنچه نسبت می‌دهید، آگاه‌تر است.

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُوَ أَبَا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا
مَكَانَهُوَ إِنَّا نَرْنَكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

گفتند: ای عزیز مصر! او پدری پیر و ناتوان دارد. یکی از ما را به جای او توقیف کن؛ زیرا که ما تو را انسان نیکوکار می‌بینیم.

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَّعْنَا عِنْدَهُ إِنَّآ إِذَا لَظَلِمُونَ

فَلَمَّا أَسْتَيْسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ آبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْتِقًا مِّنَ اللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

أَرْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ

وَسَأَلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفِي عَلَىٰ يُوسُفَ وَأَبِيصَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ

قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَأُ تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَنِي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

یوسف گفت: پناه بر خدا! اگر ما کسی را جز آنکه در بارش کالای خویش یافته‌ایم توقیف کنیم، در این صورت از ستمکاران هستیم.

هنگامی که مایوس شدند، با هم خلوت کردند و به طور سری با هم به گفتگو نشستند. برادر بزرگتر آنها گفت: فراموش کردید که پدرتان از شما به نام پروردگار پیمان گرفته و پیش از این درباره یوسف بد رفتاری کردید؛ بنا بر این من از این سرزمین جایی نمی‌روم، مگر اینکه پدرم به من اجازه دهد و یا خداوند فرمانی درباره من صادر فرماید که بهترین حاکمان است.

شما نزد پدر روید و بگویید: پدرجان! پسرت دزدی کرد و ما جز آنچه را که می‌دانستیم، شهادت ندادیم و ما از غیب چیزی نمی‌دانیم.

به پدر گفتند: از شهری که در آن بوده‌ایم و کاروانی که با آن آمده‌ایم سؤال کن که ما راست می‌گوییم.

یعقوب گفت: هوای نفس شما کارتان را جلوه داده؛ پس صبر نیکو می‌کنم، به این امید که همه آنها به سوی من بازگردند؛ زیرا که او دانا و حکیم است.

روی از فرزندانش برگردانید و گفت: وای! افسوس از یوسفم. و چشمانش از گریه فراوان و اندوه سفید شد و بر خشم خویش مسلط گردید.

گفتند: به خدا قسم که آن قدر یاد یوسف می‌کنی تا بیمار می‌شوی و تا سرحد مرگ پیش می‌روی.

گفت: شکایت غم و اندوه خود فقط نزد خدا می‌برم و از او چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید.

يَبْنِيْ اَذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُوسُفَ وَآخِيْهِ وَلَا تَأْيَسُوْا
مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ۗ اِنَّهُ لَا يَأْيِسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ
الْكٰفِرُوْنَ

فرزندانم بروید و از یوسف و برادرش جستجو کنید و از رحمت پروردگار مأیوس نشوید که از رحمت خدا کسی مأیوس نمی‌شود، مگر آنکه از گروه کافران باشد.

۸۸

فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يَا أَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسَّنَا وَاهْلُنَا الضُّرُّ
وَاجْتَنَّا بِبِضْعَةٍ مُّزَجَلَةٍ فَاَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۗ
اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ

برادران بر یوسف وارد شدند و گفتند: ای عزیز مصر! ما و خاندان ما گرفتار فقر و قحطی شدیم و وجوه کمی با خود آورده‌ایم و انتظار داریم آذوقه‌ها را کامل کرده و بر ما صدقه دهی که خداوند صدقه دهندگان را پاداش نیکو می‌دهد.

۸۹

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَآخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ

یوسف گفت: آیا می‌دانید در آن هنگام که نادان بودید، چه بر سر یوسف و برادرش آوردید؟

۹۰

قَالُوْا اءَئِنَّكَ لَآنْتَ يُوسُفُ ۗ قَالَ اَنَا يُوسُفُ وَهٰذَا اَخِيْ ۗ قَدْ
مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا ۗ اِنَّهُ مَن يَّتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ
اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ

گفتند: آیا تو یوسفی؟ گفت: آری. من یوسفم و این برادر من است. خدا بر ما منت گذارده است. هرکس تقوا پیشه کند و شکیبایی نماید، خداوند پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کند.

۹۱

قَالُوْا تَأَلَّهَ لَقَدْ ءَاثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِئِيْنَ

گفتند: به خدا قسم که تو را بر ما برتری داده، در حالی که ما خطاکار بودیم.

۹۲

قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمْ اَلْيَوْمَ ۗ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ
الرَّحِيْمِيْنَ

یوسف گفت: امروز هیچ سرزنشی بر شما نیست. خداوند شما را می‌بخشد؛ زیرا که او مهربان‌ترین مهربانان است.

۹۳

اَذْهَبُوْا بِقَمِيصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِيْ يَأْتِ بِصِيْرًا
وَآتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِيْنَ

پیراهن مرا برای پدرم ببرید و آن را روی صورتش اندازید تا دیدگانش بینا شود. آنگاه او را با همه خاندان به مصر آورید.

۹۴

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعَيْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاجِدُ رِيْحَ يُوسُفَ ۗ لَوْلَا
اَنْ تُفَنِّدُوْنَ

همین‌که کاروان از مصر بیرون رفت، یعقوب گفت: اگر ندانم نمی‌شمارید، من بوی یوسف را استشمام می‌کنم.

۹۵

قَالُوْا تَأَلَّهَ اِنَّكَ لَفِي ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ

اطرافیان گفتند: به خدا سوگند که در گمراهی دیرین خویش هستی.

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۗ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي ۗ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُسُفَ عَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبْوِيهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ

وَرَفَعَ أَبْوِيهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبْتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءُوسِي مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۗ إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

رَبِّ قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۗ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۗ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

هنگامی که بشارت‌دهنده آمد و پیراهن را بر صورت یعقوب انداخت، ناگهان بینا شد و گفت: آیا نگفتم من از خدا چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید؟!

گفتند: پدرجان! از خدا بخواه که ما را ببخشد، چرا که ما خطاکار بودیم.

گفت: به زودی از پروردگارم برای شما طلب آمرزش می‌کنم؛ زیرا که او بخشنده و مهربان است.

و هنگامی که بر یوسف وارد شدند، یوسف پدر و مادرش را در آغوش گرفت و گفت: به خواست پروردگار در کمال امنیت به مصر قدم بگذارید.

آنگاه پدر و مادرش را بر تخت نشاند و همگی در برابر او به سجده افتادند. سپس به پدر گفت: پدرجان! این بود تعبیر خوابی که در گذشته دیدم و خدای من این خواب را به واقعیت تبدیل فرمود و هنگامی که سبب شد از زندان آزاد شوم، به من لطف فرمود و شما را از آن بیابان به اینجا آورد بعد از آنکه شیطان بین من و برادرانم را تیره کرد. آری خدای من بر آنچه بخواهد لطف و کرمش تعلق خواهد گرفت؛ زیرا که او آگاه و حکیم است.

یوسف گفت: پروردگارا! به من حکومت دادی و علم تعبیر خواب آموختی. تویی آفریننده آسمانها و زمین؛ تویی ولی‌نعمت من در دنیا و آخرت. مرا مسلمان بمیران و به صالحین ملحق فرما!

این بود از اخبار غیبی که ما بر تو وحی نمودیم و تو ای پیامبر! هنگامی که برادران یوسف همدست شده بودند و نیرنگ می‌کردند، حضور نداشتی.

بدان هر چقدر هم اصرار داشته باشی، بسیاری از مردم ایمان نمی‌آورند.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

تو هیچ‌گاه مزد رسالت از مردم نخواسته‌ای که دعوت تو جز پندی برای جهانیان نیست.

وَكَايِنَ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ

چه بسیار آیات الهی که در آسمانها و زمین هست و مردم از آن می‌گذرند و از آن روی بر می‌گردانند.

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

و بسیاری از آنها به خدا ایمان نمی‌آورند مگر آنکه ایمانشان به شرک آلوده است.

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

آیا خود را در امان می‌دانند که عذاب فراگیر الهی شامل حالشان شود و یا قیامت ناگهان در آن حال که خبر ندارند، به آنها رسد؟!

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

بگو: این راه من است که از روی آگاهی خود و پیروانم را به سوی پروردگار دعوت می‌کنم و خدا پاکیزه است و من از مشرکین نخواهم بود.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ

ما هیچ پیامبری را قبل از تو نفرستادیم، مگر اینکه آنها مردانی بودند از مراکز شهرها و به آنها وحی می‌نمودیم. آیا سیر در زمین نکرده‌اند تا ببینند پایان کار مردم گذشته چه بوده است و جهان آخرت برای اهل تقوا بهتر است. آیا به عقل نمی‌آیید؟!

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ

تا آنجا که پیامبران از آنها مأیوس شدند و گمان بردند که به آنها دروغ گفته شده است. در آن حال یاری ما فرا رسید و هر کسانی را خواستیم نجات یافتند و عذاب ما از مردم گنهکار بازگردانده نمی‌شود.

لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

آری در داستانهای پیامبران برای صاحبان عقل و خرد عبرت است؛ زیرا داستانهای خیالی و ساختگی نبوده‌اند؛ بلکه تصدیق کتابهایی است که پیش از آن بوده‌اند و توضیح همه چیز و هدایت و رحمت برای مردم اهل ایمان می‌باشند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرَّةَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

۱
۲۰۵۵

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ
عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ
مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ
تُوقِنُونَ

۲

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَواسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ
الْثَمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى اللَّيْلُ النَّهَارَ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

۳

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ
وَنَخِيلٌ صِنَوَانٌ وَغَيْرُ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِصِلُ
بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ

۴

وَإِنْ تَعَجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَعِذَا كُنَّا تُرَابًا أَعِنَّا لَفِي خَلْقٍ
جَدِيدٍ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ الْأَغْلَالُ فِي
أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

۵
حزب
۱۰۰

الف، لام، میم، را، این است آیات کتاب الهی، و آنچه از جانب پروردگارت نازل شده حق است؛ ولی بسیاری از مردم ایمان نمی‌آورند.

خداست که آسمانها را بدون ستونی که ببینید برپاداشته. آنگاه به عرش پرداخت و خورشید و ماه را به تسخیر خویش درآورد که هر کدام در مدتی معین سیر می‌کنند. اوست که تدبیر امور می‌نماید. آیات را به طور مبسوط برای شما شرح می‌دهد؛ شاید ملاقات با پروردگارتان را باور نمایید.

اوست که زمین را گسترش داد و کوهها در آن برافراشت و نهرها در آن جاری ساخت و از هر میوه‌ای دو جفت در زمین قرار داد و به وسیله شب، روز را پوشاند که البته در تمام اینها برای اهل فکر و اندیشه نشانه‌هایی است.

در زمین قطعات مختلفی مجاور هم وجود دارد و نیز باغهایی از انگور و زراعت و نخل گاهی از یک پایه و گاهی از پایه‌های مختلف، همه آنها از یک آب تغذیه می‌شوند؛ ولی میوه بعضی آن را بر بعضی دیگر برتری می‌دهیم که در این امر برای آنانی که اهل اندیشه‌اند، نشانه‌هایی است.

و اگر تعجب می‌کنی، عجیب گفتار آنهاست که می‌گویند: اگر خاک شدیم، بار دیگر آفرینش تازه‌ای پیدا خواهیم کرد؟! اینها همان کسانی هستند که به خدای خویش کافر شدند. آنها به گردنشان زنجیرهاست و آنها یاران آتشند و برای همیشه در آن می‌مانند.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهِمُ الْمَثَلُتُّ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا
أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ
وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ

عَلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ
مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ

لَهُ مَعْجَبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ
وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ
مِنْ وَاٍلٍ

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ السَّحَابَ
الثِّقَالَ

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ
الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ
وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ

به آمدن عذاب پیش از رحمت شتاب دارند. با اینکه در گذشته عذابهایی نازل گردید، پروردگار تو نسبت به مردم با اینکه ظلم می‌کنند، اهل بخشش است و نیز سخت مجازات می‌کند.

آنانی که کافر شده‌اند، می‌گویند: چرا نشانه‌ای از پروردگار تو نازل نشده است؟ تو فقط بیم‌دهنده‌ای و برای هر ملتی راهنمایی هست.

خداوند می‌داند که هر زنی چه در رحم دارد و در رحما چه کم و چه زیاد می‌شود و هر چیزی نزد پروردگار به اندازه معین است.

اوست که آگاه به غیب و آشکار است و بزرگ و برتر است.

برای او، از شما هر که سخن آهسته گوید یا آن را بلند گوید و هر که در شب تاریک است و یا روز روشن، همه یکسان است.

برای هر انسان از پیش‌رو و پشت سر مأمورین الهی هستند که به فرمان او حفاظت می‌کنند و خدا اوضاع هیچ ملتی را تغییر نمی‌دهد، مگر آنکه در خود دگرگونی ایجاد کنند و هرگاه خداوند برای ملتی بدی خواهد، راه بازگشت ندارند و جز پروردگار سرپرستی نخواهند داشت.

اوست که برق را برای بیم و امید به شما نشان می‌دهد و ابرهای سنگین ایجاد می‌کند.

رعد و فرشتگان از ترس خدا به تسبیح و حمد او مشغولند. خداست که صاعقه‌ها را می‌فرستد و هر که را خواهد به آن مبتلا سازد. بازهم کافران درباره خدا مجادله می‌کنند، در حالی که او سخت انتقام می‌گیرد.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبْسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ ۗ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۝

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ ۗ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَبَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أوديةً بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا ۗ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حَلِيَّةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلَهُ ۗ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۗ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۗ وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۗ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحُسْنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ ۗ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

دعوت حق، مخصوص پروردگار است و آنانی که غیر خدا را می‌خوانند و به دعوت آنان پاسخ نمی‌گویند، مانند کسی هستند که دو دست خود سوی آب می‌برد که آب به دهانش برسد؛ ولی آب به دهانش نخواهد رسید و دعوت کافران جز به گمراهی نیست.

آنچه در آسمانها و زمین هستند، خواه از روی اطاعت و یا کراهت و نیز سایه‌های آنها، هر صبح و شام برای خدا سجده می‌کنند.

بگو: پروردگار آسمانها و زمین کیست؟ بگو: خدا. بگو: آیا غیر خدا را سرپرست خود قرار داده‌اید در حالی که درباره خود مالک سود و زبانی نیستند؟ بگو: آیا آنکه نمی‌بیند با آنکه می‌بیند یکسان است، یا تاریکی‌ها با نور مساوی هستند؟ آیا شریکانی که برای خدا قرار داده‌اند، چون خلقت پروردگار چیزی را خلق کرده‌اند و خلقتها به نظر ایشان مشتبه شده است؟ بگو: خدا خالق همه چیز است و اوست یگانه و مقتدر.

از آسمان آبی را نازل کرد و از هر دره و رودخانه به اندازه آنها سیلابی جاری شد. سیل بر روی خود کفی را حمل کرد و برای به دست آوردن زینت آلات و یا وسایل زندگی آتش روی آن روشن می‌کنند؛ نیز کفهایی مانند آن به وجود می‌آید و این چنین خداوند برای حق و باطل مثال می‌زند.

آنانی که دعوت پروردگارشان را اجابت کرده‌اند، پاداش شایسته‌ای دارند و آنانی که اجابت نکرده‌اند، اگر تمام روی زمین را هم مالک باشند و حتی مثل آن متعلق به آنها باشد، حاضرند همه آنها را برای نجات خود فدا کنند. آنها حساب سختی خواهند داشت و جایگاهشان جهنم است که بد جایگاهی است.

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ
أَعْمَىٰ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ

۲۰

الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ

آنانی که به پیمان الهی وفا می‌کنند و عهد را نمی‌شکنند؛

۲۱

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ

آنانی که به پیوندهایی که پروردگار بدان امر فرموده پابرجا
بوده و از خدای خویش می‌ترسند و نگران بدی حساب
هستند؛

۲۲

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا
مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَعُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ
أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ

آنانی که صبر می‌کنند تا جلب رضایت پروردگار خویش
نمایند و نماز را برپا داشته و از آنچه به آنها روزی شده،
پنهان و آشکار انفاق می‌کنند و به وسیله کارهای پسندیده،
اعمال زشت خود را از بین می‌برند، برای ایشان عاقبت
خوبی در جهان آخرت است؛

۲۳

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ
وَذُرِّيَّتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ

بهشتهایی جاویدان که خود و هر که از پدران و همسران و
فرزندانشان شایسته باشند، بدان داخل خواهند شد و
فرشتگان از هر دری به آنها وارد می‌شوند؛

۲۴

سَلَّمَ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعَمَ عُقْبَى الدَّارِ

و می‌گویند: به خاطر صبرتان، بر شما درود. و چه عاقبت
خوبی است، عاقبت به خیر شدن.

۲۵

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا
أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
الْعَنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

و آنانی که پس از پیمان بستن، عهد الهی را شکستند و به
پیوندهایی که پروردگار بدان امر فرموده پابرجا نبوده و
روی زمین فساد کردند، مشمول لعنت خدا شده و عاقبت
بدی در جهان آخرت دارند.

۲۶

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَعٌ

خداوند برای هر که بخواهد، وسعت روزی می‌دهد و برای
هر که بخواهد به اندازه و کم قرار می‌دهد. به زندگی دنیا
خوشحال می‌شوند، در حالی که زندگی دنیا در برابر آخرت
ناچیز است.

۲۷

۲۰۸۲

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ
إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أُنَابَ

کافران می‌گویند: چرا معجزه‌ای از سوی پروردگارش بر او
نازل نشده؟ بگو: خداوند هر که را بخواهد، گمراه کند و هر
که را به درگاهش تضرع کند، هدایت می‌نماید.

۲۸

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ
تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

آنانی که ایمان آورده و دل‌هایشان با یاد خدا آرام می‌گیرد،
آگاه باشید که دلها با یاد خدا آرام خواهد گرفت.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحَسَنُ مَّآبٍ

آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام داده‌اند، خوشا به حال آنها و پایان خوبی که برای آنهاست.

كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٍ

به همان طریق تو را نیز به میان مردمی فرستادیم که قبل از آنها مردمانی دیگری آمدند و رفتند، با این هدف که آنچه بر تو وحی کرده‌ایم برای آنها بخوانی، در حالی که آنها به خدای رحمان کافرند. بگو: اوست پروردگار من؛ جز او خدایی نیست. بر او توکل می‌کنم و امیدم به اوست.

وَلَوْ أَنَّ قُرْعَانًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُفِّرَتْ بِهِ أَلْمُوتَىٰ بَل لِّلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْتِئْسَ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَن لَّو يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ

و اگر به وسیله قرآن کوه‌ها به حرکت درآیند و زمین قطعه‌قطعه گردد و مردگان به حرف آیند، همه این کارها در اختیار خداست. آیا اهل ایمان از ایمان آوردن کافران مأیوس نشده‌اند که اگر خدا می‌خواست، همه مردم را هدایت می‌کرد و کافران به خاطر کارهایشان پی در پی مورد هجوم حوادث کوبنده خواهند بود. یا آن حوادث، نزدیک خانه‌هایشان اتفاق خواهد افتاد تا فرمان خدا فرارسد که خداوند خلف وعده نخواهد کرد.

وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

پیش از تو پیامبرانی مسخره شدند و کافران را فرصتی دادیم و سپس آنها را مجازات کردیم، دیدی که عذاب من چگونه بود؟

أَفَمَن هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بَظَهَرَ مِن الْقَوْلِ بَل زَيْنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَن يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ

آیا کسی که مراقب اعمال همه است، برایش شریک قرار داده‌اند؟! بگو: این شریکان را نام ببرید. آیا به او خبر می‌دهید از چیزی که وجود آن را در زمین نمی‌داند یا به یک سخن ظاهری اکتفاء کرده‌اید؛ بلکه برای کافران نیرنگشان زینت داده شده و از راه خدا بازمانده‌اند و آن را که خدا گمراه سازد، راهنمایی برای او وجود نخواهد داشت.

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلِعَذَابُ الْأٰخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَّاقٍ

برای آنان در زندگی دنیا عذاب است و البته عذاب آخرت برای آنها سخت‌تر است و از قهر پروردگار، نگهدارنده‌ای ندارند.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
أُكْلُهَا دَائِمٌ وَظُلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى
الْكَافِرِينَ النَّارُ

بهشتی که به اهل تقوا وعده داده شده، از زیر درختانش
نهرها جاری است. خوردنیها و سایه‌هایش همیشه است.
این پایان کار اهل تقوا است و پایان کار کافران آتش
می‌باشد.

وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنْ
الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ
وَلَا أُشْرِكُ بِهِ ۚ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَعَابِدُ

آنانی که کتابشان دادیم، به آنچه بر تو نازل شده خوشحالند
و بعضی از احزاب قسمتی از آیات را انکار می‌کنند. بگو: من
مأمورم که خدا را بندگی کنم و برای او شریک نیاورم. به او
دعوت کنم و بازگشت من به سوی اوست.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ
مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ

و این چنین قرآن را دارای حکمت به زبان عربی نازل
کرده‌ایم. اگر با این دانشی که برای تو آمده از بوالهوسیهای
آنها پیروی کنی، در برابر پروردگار هیچ‌کس قدرت حمایت و
نگهداری تو را نخواهد داشت.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً
وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِبَيِّنَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ
كِتَابٌ

پیش تو پیامبرانی را فرستادیم و برای آنها همسران و
فرزندان قرار دادیم و هیچ پیامبری نمی‌تواند آیه‌ای جز به
فرمان پروردگار بیاورد که هر زمانی نوشته و قوانینی دارد.

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ ۗ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ

خدا هر چه را خواهد نابود می‌کند و یا ثابت می‌نماید و
ریشه و اصل کتاب نزد اوست.

وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا
عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ

و یا اینکه بعضی از آن عذاب را که به ایشان وعده داده‌ایم
به تو نشان می‌دهیم و یا عمر تو را به پایان می‌بریم؛ بنا بر
این فقط تکلیف تو تبلیغ است و حساب کارها با ماست.

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۗ وَاللَّهُ
يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ ۗ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

آیا ندیدی که به سراغ زمین می‌آییم و از اطراف آن کم
می‌کنیم؟ خدا حکم می‌کند و کسی نمی‌تواند مانع حکم او
شود و خدا به سرعت به حسابها می‌رسد.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا ۗ يَعْلَمُ مَا
تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ

کسانی نیز در گذشته بوده‌اند که نیرنگ می‌زدند در حالی
که همه تدبیرها از آن پروردگار است. می‌داند هر کسی چه
انجام می‌دهد و کافران به زودی خواهند دانست که عاقبت
نیک و بد در جهان آخرت چیست.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ

کافران می‌گویند که تو پیامبر نیستی. بگو: کافی است که خداوند بین من و شما شاهد باشد و آنکه علم کتاب نزد اوست.

صفحه ۷

۵۲ آیه

مکی

ابراهیم: ابراهیم

۱۴ . ابراهیم

الف، لام، را، کتابی است که بر تو نازل کردیم تا مردم را به اجازه پروردگار از تاریکیها به نور و به راه خدای مقتدر و ستوده ببری.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

۱
۲۱۱

خداست که هر چه در آسمانها و زمین است، متعلق به اوست و وای بر کافران از عذاب سخت!

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ
لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

۲

آنانی که زندگی دنیا را بیشتر از زندگی آخرت دوست می‌دارند و مردم را از راه خدا بازمی‌دارند و تلاش می‌کنند که راه الهی را دگرگون نشان دهند، در گمراهی هستند و از حقیقت دورند.

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

۳

هیچ پیامبری را جز به زبان مردم عصرش نفرستادیم؛ بدین خاطر که حقایق را برای آنها بیان کند. آنگاه خداوند هر که را بخواهد، گمراه می‌کند و هر که را بخواهد، هدایت می‌نماید که او مقتدر و حکیم است.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ ۗ لِيُبَيِّنَ لَهُم ۖ فَيُضِلُّ
اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۴

موسی را با آیات خود فرستادیم و به او گفتیم که قوم خودت را از تاریکیها به سوی نور ببر و آنان را به روزهای خدا یادآوری کن که در این نشانه‌هایی است برای هر که صبور و شکرگزار است.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ ۖ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِنَا ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ

۵

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ
أَنْجَاكُمْ مِنْ عَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
وَيَذَّبُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ
بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ^ط وَلَئِن
كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ
اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ
وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَعْيُنَهُمْ فِي آفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا
أُرْسِلْتُمْ بِهِء وَإِنَّا لَفِي شَكِّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ^ط
يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ
مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ

به یاد آور زمانی را که موسی به مردم عصر خویش گفت: نعمت پروردگار را درباره خود از نظر بگذرانید؛ همان زمان که شما را از چنگال فرعونیان نجات داد. آنهایی که شما را بد مجازات می‌کردند، پسرانتان را سر می‌بریدند، زنانتان را زنده می‌گذاشتند و در این، امتحان بزرگی از پروردگارتان برای شما بود.

و چون پروردگارتان اعلام کرد که اگر شکر نعمت بجا آورید، نعمتها را بیشتر خواهیم کرد و اگر ناسپاسی نمایید، البته عذاب من سخت است.

و موسی گفت: اگر شما و همه اهل زمین کافر شوند، خداوند بی‌نیاز و ستوده است.

آیا اخبار آنانی که پیش از شما بودند به شما نرسیده؛ از قبیل قوم نوح و عاد و ثمود و آنانی که بعد از آنها بودند؛ همان‌هایی که جز خدا آنان را نمی‌شناسد. بر آن مردمان پیامبرانی با دلایل روشن آمدند؛ ولی آنها دست بر دهان کردند و گفتند: ما به هر چه شما پیامبران مأمور آن هستید کافریم و ما درباره آنچه شما ما را به سوی آن دعوت می‌کنید، تردید داریم.

پیامبران‌شان به آنان می‌گفتند: آیا درباره خدا شک می‌کنید، در حالی که آفریننده آسمانها و زمین است. شما را می‌خواند تا گناهاتان را ببخشد و تا مدتی معین شما را باقی می‌گذارد. گفتند: شما جز بشری همانند ما نخواهید بود. شما اراده کرده‌اید ما را از آنچه پدران ما می‌پرستیدند بازدارید. دلیل روشنی برای ما بیاورید.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ
بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَىٰ اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنْصَبِرَنَّ
عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ
لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ

وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ
مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ

وَأَسْتَفْتِحُوكُمْ وَأَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ

مِّنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمَ وَيُسْقَىٰ مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۗ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ۗ أَعْمَلُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ
الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ ۗ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ
ذَٰلِكَ هُوَ الصَّلَاةُ الْبَعِيدُ

پیامبرانشان به آنان گفتند: ما بشری همانند شما هستیم؛ ولی پروردگار بر هر که از بندگانش بخواهد، منت می‌گذارد و ما نمی‌توانیم جز به اجازه خداوند، دلیلی بیاوریم و اهل ایمان باید به خدا توکل کنند.

و ما چرا به خدا توکل نکنیم، در حالی که ما را به راههای سعادت هدایت فرموده است؟! به این اذیتها که درباره ما می‌کنید، صبر خواهیم کرد و اهل توکل همواره به خدا توکل می‌نمایند.

کافران پاسخ دادند: ما شما را از سرزمین خود بیرون می‌کنیم، مگر آنکه به دین ما بازگردید. آنگاه پروردگارشان به پیامبران وحی فرستاد که ستمکاران را هلاک خواهیم کرد.

و بعد از هلاکت آنها، شما را ساکن آن سرزمین می‌نماییم و این برای کسی است که از مقام من و وعده‌هایم بترسد.

تقاضای فتح و پیروزی کردند و هر گردنکش ستیزه‌جو نومید گشت.

به دنبال گردنکشی و ستیزه‌جویی، آتش دوزخ است و از آب بدبو به او خواهند نوشاند.

به زحمت جرعه جرعه آن را سر می‌کشد و دوست ندارد که بیاشامد. از هر سو مرگ به او رو می‌کند در حالی که نمی‌میرد، و به دنبال آن عذاب سختی در پیش دارد.

داستان کسانی که به پروردگارشان کافر شده‌اند، اعمالشان همچون خاکستری است که در برابر باد شدید و روز طوفانی قرار دارد. از اعمالی که انجام داده‌اند. چیزی به دست نیاورند. این همان گمراهی دور و بی‌انتهاست.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ

و این کار برای پروردگار، دشوار نیست.

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَّيْنَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ

در روز قیامت همه مردم در پیشگاه خداوند ظاهر می‌شوند. مردم ضعیف به قدرتمندان می‌گویند. ما از شما پیروی کردیم. آیا می‌توانید عذاب الهی را از ما بردارید؟ پاسخ می‌دهند: اگر خدا ما را هدایت کرده بود، ما نیز شما را هدایت می‌کردیم. برای ما یکسان است که بی‌تابی کنیم و یا صبر نماییم؛ زیرا راه نجاتی نداریم.

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَوَعَدْتُمْ فَأَخْلَفْتُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُمُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

در آن هنگام که کار بندگان خاتمه پذیرد، شیطان می‌گوید: خداوند به شما وعده درست داد و من نیز به شما وعده دادم؛ ولی خلف وعده کردم. من بر شما تسلطی نداشتم. فقط دعوت کردم، شما هم پذیرفتید؛ بنا بر این مرا ملامت نکنید بلکه خود را ملامت نمایید. نه من می‌توانم به فریاد شما برسم و نه شما می‌توانید فریادرس من باشید و من به شرکی که شما با فریب من مبتلا شدید معتقد نیستم. برای ستمکاران عذاب دردناکی خواهد بود.

وَأَدْخَلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ

اهل ایمان و اعمال پسندیده را در بهشتهایی وارد می‌کنند که نهرها از زیر درختانش جاری است و با اجازه پروردگارشان برای همیشه در آن می‌مانند. درود گفتن آنها در آنجا سلام است.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ

آیا ندیدی خداوند چگونه مثالی برای کلام پاکیزه زد که سخن پاکیزه، چون نهال پاکیزه است. ریشه آن ثابت و شاخه‌هایش در آسمان است.

تُوْتِي أَكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

همیشه به اجازه پروردگارش میوه خود را می‌دهد. خداوند این مثلها را برای مردم می‌زند؛ شاید به خود آیند.

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ
الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ

و داستان کلام ناپاک همانند نهال ناپاک است که از روی زمین کنده شده و قرار ندارد.

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ

خداوند اهل ایمان را به گفتاری ثابت در زندگی دنیا و آخرت پایدار می‌دارد و ستمگران را گمراه می‌سازد و هر چه اراده کند، انجام می‌دهد.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ
دَارَ الْبَوَارِ

آیا ندیدی آنانی را که نعمت پروردگار را کفران کردند و مردم خود را به سرزمین نیستی کشاندند؟!

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَبَسَّ الْقَرَارُ

جهنم است که بدان خواهند افتاد و بد جایگاهی است.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ
مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ

برای خداوند همتا قرار دادند تا مردم را از راه او منحرف نمایند. بگو: از دنیا بهره برید که پایان کارتان جهنم است.

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعُ فِيهِ
وَلَا خِلاَلٌ

به بندگان مؤمن من بگو: نماز را بپادارند و از آنچه به آنها روزی داده‌ایم پنهان و آشکار انفاق کنند، قبل از آنکه روزی فرارسد که نه چیزی می‌توان خرید و فروخت و نه دوستی کسی به کار می‌آید.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ
الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ

خداست که آسمانها و زمین را خلق کرده و از آسمان آبی فرستاد تا به وسیله آن میوه‌های مختلف را روزی شما کند و کشتی را به خدمت شما درآورد تا به اجازه پروردگار در دریاها سیر کند و نیز نهرها را مسخر شما کرد.

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآبِّينَ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ
وَالنَّهَارَ

خورشید و ماه را که دایما در کارند به تسخیر درآورد و نیز شب و روز را مسخر شما نمود.

وَعَاتِكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ

و هر چه خواستید، به شما عطا فرمود و اگر نعمتهای الهی را شماره کنید، هرگز به حساب نیایند. در عین حال، این انسان ستمگر و ناسپاس است.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ ءَامِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ

به یاد آور زمانی را که ابراهیم گفت: پروردگارا! این شهر را محل امن قرار ده. من و فرزندانم را از پرستش بتها بر حذر دارد؛

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضَلَّلَنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ ۗ فَمَنْ تَبِعَنِ فَإِنَّهُ وَّ مَنِّي ۗ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

خداوندا! بتها بسیاری از مردم را گمراه ساخته‌اند؛ بنا بر این هر که از من پیروی کند. او از من است و هر که نافرمانی نماید، تو بخشنده و مهربانی؛

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

پروردگارا! من بعضی از فرزندان خود را در سرزمینی غیر قابل کشت، در کنار بیت الحرام تو به جهت برپا داشتن نماز ساکن ساختم. تو دل‌های مردم را به سوی آنها متوجه ساز و از میوه‌ها روزیشان کن؛ شاید شکر نعمتهای تو را به جا آورند؛

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

پروردگارا! تو آنچه را که ما پنهان می‌کنیم و یا آشکار می‌سازیم، می‌دانی و هیچ‌چیز در زمین و آسمان از دید خدا مخفی نیست؛

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ

ستایش خدای را که در هنگام پیری، اسماعیل و اسحاق را به من عطا فرمود که پروردگار من شنونده دعاست؛

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

خدایا! من و فرزندانم را برپاکننده نماز قرار ده! پروردگارا! دعایم را اجابت فرما؛

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

پروردگارا! در روز برپایی حساب، من و پدر و مادرم و مؤمنین را مشمول بخشش خود قرار ده!.

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَفِيلاً عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ

ستمگران، گمان مبرند که خداوند از کارهایی که انجام می‌دهند غافل است؛ بلکه عذاب آنها را تأخیر می‌اندازد به روزی که چشمها در آن خیره می‌گردد.

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ
هَوَاءٌ

سر به آسمان بلند کرده پلکهای چشمهایشان به هم نمی‌خورد و دلهایشان مضطرب است.

بترسان مردم را از روزی که عذاب به سراغشان می‌آید؛ هنگامی که ستمگران می‌گویند: خداوندا! به ما مهلت کوتاهی ده تا دعوت تو را اجابت کنیم و از پیامبران پیروی نماییم. آیا شما نبودید که پیش از این سوگند یاد کردید که زوال و نیستی برایتان نیست؟!

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّحِبِّ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرَّسُولَ ۗ أَوْ لَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلِ مَا لَكُم مِّنْ زَوَالٍ

آیا شما نبودید که در محل سکونت آنانی که به خود ظلم کردند، ساکن شدید و برای شما روشن شده بود که ما چه بر سر آنها آوردیم و برایتان حکایتها نقل کردیم؟!

وَسَاكِنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ

آنان مکر خود را به کار بردند و خدا همه مکرهای آنها را در اختیار دارد، هر چند مکرشان چنان باشد که کوهها را از جا برکند.

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ

گمان مبر که خداوند نسبت به پیامبرانش خلف وعده می‌کند؛ زیرا که او مقتدر و صاحب انتقام است.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخِيفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو
أَنْتِقَامٍ

روزی که این زمین به زمینی دیگر و آسمانها به آسمانهای دیگر تبدیل خواهند شد و همگی در پیشگاه خداوند یکتا و قهار حاضر می‌گردند.

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ ۗ وَبَرَزُوا لِلَّهِ
الْوَّاحِدِ الْقَهَّارِ

آنگاه می‌بینی که مجرمان در چنین روزی با هم به زنجیر کشیده شده‌اند.

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ

پیراهنشان آتش‌زا و صورتهایشان در برابر شعله‌های آتش پنهان است.

سَرَابِيلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهُهُمُ النَّارُ

بدین خاطر که خداوند هرکس را به آنچه انجام داده، پاداش دهد که او خیلی سریع به حسابها می‌رسد.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ

این برای مردم، ابلاغ عمومی است تا همگی به وسیله آن بترسند و بدانند که او خدای یکتاست و صاحبان اندیشه به خود آیند.

هَذَا بَلَاغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ ۗ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهُ
وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّتِّلِكَ ءَايَاتِ الْكِتَابِ وَقُرْءَانِ مُبِينِ

الف، لام، را، اینها آیات کتاب الهی و قرآن روشنگر است.

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ

چه بسا کافران آرزو می‌کنند که کاش مسلمان بودند.

ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِيهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

آنها را به حال خودشان بگذار تا بخورند و از دنیا بهره ببرند و آرزوها سرگرمشان کند؛ ولی به زودی خواهند فهمید.

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ

و ما مردم هیچ شهری را نابود نکردیم، مگر آنکه برای آنها وقت معینی قرار دادیم.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَعْجِرُونَ

و هیچ ملتی از وقت معین خود جلو نمی‌افتد و نیز مؤخر نخواهد شد.

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ

کافران گفتند: ای کسی که قرآن بر تو نازل شده! حتما تو دیوانه‌ای؛

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

اگر راست می‌گویی، چرا فرشتگان را برای ما نمی‌آوری؟

مَا نُنزِلُ الْمَلَكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا مُنظَرِينَ

ما فرشتگان را جز به حق نازل نمی‌کنیم، و آنگاه به آنها مهلت داده نخواهد شد.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

ما خود این قرآن را نازل کردیم و خود حتما حافظ آن هستیم.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ

ما پیش از تو در بین ملت‌های نخستین نیز پیامبرانی فرستادیم.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

هر پیامبری به سراغشان می‌آمد، او را به مسخره می‌گرفتند.

كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ

بدین طریق قرآن را در دل مجرمان جای می‌دهیم.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ

به آن ایمان نمی‌آورند و البته روش مردم نخستین نیز چنین بوده است.

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ

و اگر دری از آسمانها به روی آنها بگشاییم تا دایم بر آسمانها صعود و نزول کنند،

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَبْصَرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ

باز می‌گویند: چشم‌بندی کرده‌اند و درباره ما سحر و جادو شده است.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ

۱۷ وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ

۱۸ إِلَّا مَنْ أَسْرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ وَشِهَابٌ مُبِينٌ

۱۹ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ

۲۰ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعْيِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُوَ بَرَزِقِينَ

۲۱ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ

۲۲ وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاحٍ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُوَ بِخَزَرِينَ

۲۳ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِيهِ وَنُمِيتُهُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ

۲۴ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ

۲۵ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

۲۶ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

۲۷ وَالْجَبَّانَ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ تَارِ السَّمُومِ

۲۸ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِيقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

۲۹ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي فَقَعُوا لَهُوَ سَاجِدِينَ

۳۰ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

۳۱ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ

در آسمان برجهایی قرار دادیم و برای بینندگان آن زینت بخشیدیم.

و آسمان را از هر شیطان رانده‌شده، حفظ کردیم.

مگر آن شیطانهایی که می‌خواهند استراق سمع کنند که شهاب آشکار آنها را تعقیب می‌کند.

زمین را گسترش دادیم و در آن کوه‌های ثابتی قرار دادیم و همه نوع چیزهای مناسب در آن برویانیدیم.

و در آن برای شما و برای آنانی که شما روزی‌دهنده آنها نیستید، وسایل زندگی را فراهم ساختیم.

هیچ‌چیز در جهان وجود ندارد، مگر آنکه منبع آن نزد ماست؛ ولی ما جز به اندازه معلوم آن را نازل نمی‌کنیم.

بادهای بارورکننده را فرستادیم و به دنبال آن از آسمان آبی نازل کردیم تا شما را سیراب کنیم، در حالی که شما قادر به ذخیره کردن آن نبودید.

و البته ماییم که زنده می‌کنیم و می‌میرانیم و ماییم که وارث تمامی جهانیم؛

و نیز ماییم که از گذشتگان و آیندگان شما آگاهیم.

پروردگار توست که محشورشان می‌کند؛ زیرا که او حکیم و آگاه است.

انسان را از گل خشک، از گل بدبو آفریدیم.

جن را قبل از آن، از آتش بی‌دود خلق کردیم.

و به یاد آور زمانی را که پروردگارت به فرشتگان فرمود: من انسان را از گل خشک، از گل بدبو آفریدم.

هنگامی که او را از نظر جسمانی کامل کردم و از روح خود در او دمیدم، همگی بر او سجده کنید.

تمامی فرشتگان بر او سجده کردند.

جز ابلیس که امتناع کرد از اینکه با سجده‌کنندگان باشد.

قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السَّجِدِيْنَ

۳۳

قَالَ لَمْ اَكُنْ لِلسُّجْدِ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُۥ مِنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُوْنٍ

۳۴

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ

۳۵

وَإِنَّ عَلَيْكَ اَللْعٰنَةَ اِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ

۳۶

قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْ اِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ

۳۷

قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ

۳۸

اِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ

۳۹

قَالَ رَبِّ بِمَاۤ اَعْوَيْتَنِيْ لَازِيْنًا لَهُمْ فِى الْاَرْضِ وَاَعْوَيْتَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ

۴۰

اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِيْنَ

۴۱

قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلٰى مُسْتَقِيْمٍ

۴۲

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ اِلَّا مَنۢ اَتَّبَعَكَ مِنَ الْغٰوِيْنَ

۴۳

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِيْنَ

۴۴

لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُوْمٌ

۴۵
۲۲۱۲

إِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِى جَنّٰتٍ وَعُيُوْنٍ

۴۶

اَدْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ؕ اٰمِنِيْنَ

۴۷

وَنَزَعْنَا مَا فِى صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِيْنَ

۴۸

لَا يَمَسُّهُمْ فِيْهَا نَصَبٌۭ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِيْنَ

۴۹

نَبِيُّ عِبَادِيۙ اَنۢىۙ اَنَا الْعَفُوْرُ الرَّحِيْمُ

۵۰
حزب
۱۰۶

وَأَنَّ عَذٰبِيۙ هُوَ الْعَذٰبُ الْاَلِيْمُ

۵۱

وَنَبِّئُهُمْ عَنۢ ضِيْفِ اِبْرٰهِيْمَ

پروردگار فرمود: ای ابلیس! چرا هماهنگ سجده‌کنان نشدی؟

گفت: من به موجودی که از گل خشک و بدبو خلق کرده‌ای، سجده نمی‌کنم.

فرمود: پس، از این جایگاه بیرون رو که تو رانده‌شده درگاه مایی،

و بر تو تا روز قیامت لعنت و نفرین خواهد بود.

گفت: پس، مرا تا روز قیامت مهلت ده.

فرمود: حتما تو از مهلت‌یافتگانی؛

تا روز معلوم و وقت معین.

گفت: پروردگارا! به خاطر آنکه مرا گمراه ساختی، من نیز زرق و برق روی زمین را در نظر انسان جلوه می‌دهم و همگی آنها را گمراه می‌سازم،

مگر بندگان خالص تو.

فرمود: این، راه راست به درگاه من است،

تو هیچ راه سلطه بر بندگان من نداری، مگر گمراهانی که خود بخواهند از تو پیروی کنند؛

جهنّم وعده‌گاه همه است؛

جهنم هفت در دارد و برای هر دری گروهی از پیروان شیطان تقسیم شده‌اند.

البته اهل تقوا در بهشتها و کنار چشمه‌ها جا دارند.

به آنها گفته می‌شود: داخل شوید در نهایت سلامت و امنیت.

هر گونه رذیله اخلاقی را از دل‌هایشان بیرون می‌آوریم، در حالی که همه برادرند نشسته بر تختها روبروی همدن.

در آن رنجی نبینند و از آن بهشت بیرون نخواهند رفت.

به بندگان من بگو: که من بخشنده و مهربانم.

و البته عذاب من هم عذابی دردناک است.

به بندگانم داستان مهمانهای ابراهیم را بازگو کن.

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلِّمًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ

۵۳ قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ

۵۴ قَالَ أَبَشِّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ تُبَشِّرُونَ

۵۵ قَالُوا بَشِّرْنَا بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْفٰنِطِينَ

۵۶ قَالَ وَمَنْ يَقْنُطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ

۵۷ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ

۵۸ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ

۵۹ إِلَّا عَالُ لُوطٍ إِنَّا لَمَنجُوهُمْ أَجْمَعِينَ

۶۰ إِلَّا أُمَّرَأَتَهُ وَفَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغٰبِرِينَ

۶۱ فَلَمَّا جَاءَ عَالُ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ

۶۲ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ

۶۳ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ

۶۴ وَآتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصٰدِقُونَ

۶۵ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ
مِنْكُمْ أَحَدٌ وَأَمْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ

۶۶ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ
مُّصْبِحِينَ

۶۷ وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ

۶۸ قَالَ إِنَّ هٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ

۶۹ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ

۷۰ قَالُوا أَوْ لَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِينَ

زمانی که بر او وارد شدند و عرض سلام کردند، گفت: ما از شما می‌ترسیم.

گفتند: مترس. ما به تو مزده پسری دانا را می‌دهیم.

گفتند: آیا چنین مزده‌ای را به من می‌دهید، در حالی که من به سن پیری رسیده‌ام! راستی به چه چیز مزده‌ام می‌دهید؟!

گفتند: تو را به حق مزده می‌دهیم؛ بنا بر این هرگز از لطف خداوند نومید مباش.

گفت: البته جز مردم گمراه، از رحمت پروردگار خویش نومید نیستند.

گفت: ای پیام‌آوران الهی! حالا بگویید مأموریت شما چیست؟

گفتند: ما برای هلاکت قوم مجرم فرستاده شده‌ایم،

مگر آل لوط که ما همه آنها را نجات خواهیم داد.

جز همسرش که مقرر کرده‌ایم که در شهر بماند تا نابود شود.

همین‌که فرستادگان الهی نزد آل لوط آمدند،

لوط گفت: شما ناشناخته‌اید.

گفتند: ما چیزی را برای تو آورده‌ایم که آنها در آن شک داشتند؛

به حق و راستی نزد تو آمده‌ایم و ما راستگویانیم؛

بنا بر این شبانه خود و خانواده‌ات از شهر خارج شوید. ابتدا خانواده و خود پشت سر آنها حرکت کن و هیچ‌یک به پشت سر خود توجه نکند؛ بلکه بدان جهت که سفارش شده‌اید کوچ نمایید.

آنگاه چگونگی این فرمان را به اطلاع لوط رسانیدیم که هنگام طلوع صبح همگی نابود خواهند شد.

مردم شهر به سوی خانه لوط در حالی که به هم مزده می‌دادند، حرکت کردند.

لوط گفت: اینها مهمانان من هستند. آبروی مرا نریزید؛

از خدا بترسید و مرا شرمنده نکنید.

گفتند: مگر ما ترا از حمایت کردن دیگران منع نکردیم؟

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

۷۲

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ

۷۳

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ

۷۴

فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سَجِيلٍ

۷۵

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ

۷۶

وَإِنَّهَا لِبَسِيلٍ مُّقِيمٍ

۷۷

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

۷۸

وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لظَالِمِينَ

۷۹

فَأَتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ

۸۰
۲۲۳ر

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ

۸۱

وَعَاتَيْنَهُمْ عَآئِنَتَنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

۸۲

وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ

۸۳

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ

۸۴

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

۸۵

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ

۸۶

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ

۸۷

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْءَانَ الْعَظِيمَ

۸۸

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِٓ ءَازْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَآخُفِضْ جَنَاحَكَ لِّلْمُؤْمِنِينَ

۸۹

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ

۹۰

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ

گفت: این دخترانم را اگر قصد کاری دارید، به طریق نکاح در اختیارتان می‌گذارم.

سوگند به جان تو که آنها در گمراهی و مستی خویش سرگردان بودند.

سرانجام در هنگام طلوع آفتاب به فریادی آسمانی هلاک شدند

شهر را به کلی زیر و رو کردیم و بارانی از سنگها و گل سخت بر سرشان ریختیم.

البته در این عذاب الهی، درسهای عبرتی است برای هوشیاران.

آثار آنها بر سر راه کاروانیان است.

البته در این حوادث، درس عبرتی برای اهل ایمان! نیز خواهد بود.

مردم ایکه، مردمی ستمکار بودند.

ما از آنها انتقام گرفتیم و سرزمین قوم لوط و ایکه در راهی آشکار است.

مردم حجر نیز پیامبران را تکذیب کردند.

نشانه‌های خود را برای آنها فرستادیم؛ ولی از آنها روی بر گرداندند.

در کوه‌ها خانه ساختند تا از خطر در امان باشند.

ولی صبحگاهان فریادی آسمانی آنها را گرفت.

در نتیجه، آنچه تدارک دیده بودند سودی به حالشان نداشت.

آسمانها و زمین را و آنچه در بین آنهاست جز بر اساس حق نیافریدیم و ساعت قیامت فرا خواهد رسید. پس از لغزش آنها گذشت کن؛ آن هم گذشتی نیکو.

پروردگارت همو آفریننده و آگاه است.

تو را هفت آیه ستوده‌شده و قرآن بزرگ داده‌ایم.

چشم خود را به نعمتهای مادی که به گروههایی از کافران دادیم، خیره مکن و درباره آنها اندوهگین مباش و بال خویش را برای اهل ایمان! بگشای.

و بدانها بگو: که من بیم‌دهنده‌ای آشکارم.

همان گونه که بر تقسیم‌کنندگان فرستادیم.

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْءَانَ عِضِينَ

آنانی که قرآن را پاره پاره کردند.

فَوَرَبِّكَ لَنَسَعَلَنَّهٗمْ أَجْمَعِينَ

سوگند به پروردگارت که همه آنها را مؤاخذه خواهیم کرد.

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

نسبت به آنچه عمل کرده‌اند.

فَأَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ

با صدای رسا، آنچه بدان مأموری بیان کن و از مشرکان روی گردان.

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ

ما شرّ استهزاکنندگان را از تو دفع می‌کنیم؛

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

آنانی که برای خدای یکتا خدای دیگری قرار دادند، به زودی خواهند دانست.

وَلَقَدْ نَعَلِمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ

و ما می‌دانیم که از حرفهای آنها سینه‌ات تنگ می‌شود.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ

پس پروردگارت را حمد و تسبیح گو. از سجده‌کنندگان باش.

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

خدایت را بندگی کن تا یقین و مرگ به سراغت آید.

صفحه ۱۵

آیه ۱۲۸

مکی

التَّحْلُ: زنبور عسل

۱۶. نحل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحٰنَهُ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ

فرمان خدا خواهد آمد؛ آن را با شتاب نخواهید. او منزّه و برتر است از آنچه مشرکان بدان معتقدند.

يُنزِلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ

فرشتگان را همراه با روح به فرمان خود بر هر که از بندگانش بخواهد، نازل می‌کند تا مردم را بترسانید و بگویید که خدایی جز من وجود ندارد؛ پس از من بترسید؛

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ

همو که آسمانها و زمین را بر اساس حق آفرید و برتر است از آنچه بدان شرک می‌ورزند.

خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ نُطْقَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ

انسان را از نطفه‌ای آفرید و اینک به دشمنی آشکار برخاسته.

وَالْأَنْعَمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

حيوانات را برای شما آفرید تا برای خود پوشش آماده کنید و استفاده‌های دیگر و از گوشت آنها بخورید.

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ

و برای شما زینت است. هنگامی که آنها را به محل استراحت برمی‌گردانید و هنگامی که صبح به صحرا می‌برید.

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ
الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَعُوفٌ رَّحِيمٌ

و بارهای سنگین شما را حمل می‌کنند که شما جز با سختی
نمی‌توانید به شهرهای دیگر ببرید؛ زیرا که پروردگارتان
رئوف و مهربان است.

وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْحَمِيرِ لَتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا
تَعْلَمُونَ

خداوند، اسبها و استرها و الاغها را آفرید تا بر آن سوار
شوید و هم مایه زینت شما باشد و او چیزهایی خلق می‌کند
که شما نمی‌دانید.

وَعَلَىٰ اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ

راه راست بر عهده پروردگار است. راهی نیز منحرف است و
اگر خداوند می‌خواست، همگی شما را هدایت می‌کرد.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ
شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ

اوست که آبی از آسمان نازل کرده تا از آن بیاشامید و به
وسیله آن درختان را پرورش دهید و حیوانات را به چرا
فرستید.

يُثْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِن
كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

و نیز برای شما توسط آب باران، زراعت و درختان زیتون و
خرما و انگور و هر گونه میوه پرورش داده می‌شود که البته
در این کار نشانه‌ای برای اهل اندیشه خواهد بود.

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ
مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

و اوست که برای شما شب و روز و خورشید و ماه و ستارگان
را به فرمان خویش به تسخیر شما در آورد که البته در این
کار برای مردم متفکر نشانه‌هایی است.

وَمَا ذَرَأًا لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً
لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ

چیزهایی که در زمین برای شما آفریده، گوناگون و رنگارنگ
هستند که در این کار نیز نشانه‌ای برای مردم هشیار
خواهد بود.

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَىٰ الْفُلْكَ مَوَاحِرَ
فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

و اوست که دریا را به تسخیر شما در آورد تا از گوشت تازه
آن بخورید، و از آن زیور بیرون آورید تا بر تن ببوشانید و
می‌بینی کشتیها را که صفحه دریاها را می‌شکافند تا از فضل
و کرم الهی استفاده کنید و شاید شکر خدا به جا آورید.

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوْسِي أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَرَ وَسْبَلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

و در زمین، کوه‌های ثابتی به وجود آورد تا لرزش آن را نسبت به شما بگیرد. نهرها و راههایی قرار داد تا شاید هدایت شوید.

و نشانه‌هایی به وسیله ستارگان تا مردم بدین وسیله هدایت گردند.

۱۶ وَعَلَّمَتْ وَبِالتَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ

آیا کسی که خلق می‌کند و آنکه خلق نمی‌کند، یکسانند؟! آیا به خود نمی‌آیید؟!

۱۷ أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

اگر بخواهید نعمتهای الهی را شماره کنید، نمی‌توانید که خداوند بخشنده و مهربان است.

۱۸ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

خداوند آنچه را مخفی می‌کند و آنچه را ظاهر می‌سازید، می‌داند.

۱۹ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ

آنانی که غیر خدا را می‌خوانند، بدانند که بت‌هایشان چیزی را خلق نکرده؛ بلکه خود مخلوقند.

۲۰ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ

مرده‌هایی هستند که از حیات بی‌بهره‌اند و نمی‌دانند و نمی‌فهمند کی عبادت‌کنندگانشان مبعوث می‌شوند.

۲۱ أَمْوَاتٌ غَيْرٌ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ

خداى شما یکی است. آنانی که ایمان به آخرت ندارند، دل‌هایشان حقیقت را انکار می‌کند و اهل کبرند.

۲۲ إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ

خواه‌ناخواه خداوند از آنچه پنهان می‌کنند و یا آشکار می‌سازند، با خبر است؛ زیرا که او اهل کبر را دوست نمی‌دارد.

۲۳ لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ

و هرگاه بدانها گفته می‌شود که چه چیز پروردگارتان نازل فرموده؟ گویند: افسانه‌های گذشتگان.

۲۴ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

باید در روز قیامت بار گناهان خویش به طور کامل، با بار گناهان آنانی که از روی نادانی گمراهشان کرده‌اند بر دوش کشند؛ چه بد باری را بر دوش می‌کشند.

۲۵ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ

آنانی که پیش از آنها بودند نیرنگ کردند و خدا بنیانشان را از پایه ویران نمود و سقف بر سرشان از بالا فروریخت و عذاب از آنجایی که احساس نمی‌کردند، به سراغشان آمد.

۲۶ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَتْهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
تُشْتَقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ
وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمْ الْمَلَكُتُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَمَ مَا
كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَئْسَ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرِينَ

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ
أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ
دَارُ الْمُتَّقِينَ

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا
مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمْ الْمَلَكُتُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَّمَ عَلَيْكُمْ
أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَكُتُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ
كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ

سپس در روز قیامت، خداوند آنان را خوار و ذلیل خواهد کرد و می‌فرماید: کجایند شریکانی که برای من انتخاب کردید و به خاطر آنها با دیگران دشمنی نمودید؟ اهل علم اظهار می‌کنند: که خواری و گرفتاری، امروز اختصاص به کافران دارد.

در حالی فرشتگان الهی جای آنها را می‌گیرند که به خود ظلم کرده‌اند. خیلی زود تسلیم می‌شوند و می‌گویند: ما کار بدی انجام ندادیم. آری خداوند به آنچه انجام داده‌اید آگاه است.

از درهای جهنم وارد شوید و برای همیشه در آن خواهید ماند که چه بد جایگاهی برای اهل کبر است.

به اهل تقوا گفته می‌شود: پروردگارتان چه چیزی را نازل فرموده؟ می‌گویند: نیکی. برای آنانی که در این دنیا نیکی کردند، نیکی خواهد بود و البته جهان آخرت از این هم بهتر است و خانه اهل تقوا چه جایگاه خوبی است.

به بهشتهای جاویدان وارد می‌شوند که نهرها از زیر درختانش جاری است. برای آنها هر چه بخواهند هست و بدین طریق خداوند اهل تقوا را پاداش می‌دهد؛

همان کسانی که فرشتگان در حالی که پاکیزه‌اند روح آنها را می‌گیرند و بدانها می‌گویند: سلام بر شما. داخل بهشت شوید به خاطر اعمالی که انجام می‌دادید.

آیا جز این انتظار دارند که فرشتگان به سراغشان بیایند و یا فرمان پروردگار فرارسد. افرادی پیش از این نیز این چنین بودند. خداوند بدانها ظلم نکرد؛ و لکن آنها به خود ظلم روا داشتند.

و سرانجام نتیجه کارهایشان به آنها رسید و آنچه را که مسخره می‌کردند، گریبانشان را گرفت.

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

۱۶
نحل
۳۵
۱۲۸
۲۲۸

مشرکان گویند: اگر خدا می‌خواست، نه ما و نه پدران ما جز او کسی را بندگی نمی‌کردند و بدون اجازه او چیزی را حرام نمی‌کردیم. پیشینیان آنها نیز همین کارها را انجام دادند. آیا پیامبران وظیفه‌ای جز ابلاغ آشکار دارند؟

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ

۳۶

در میان هر ملتی پیامبری فرستادیم که خدای یکتا را بندگی کنید و از طاغوت کناره‌گیری نمایید. گروهی از آنها را که خداوند هدایت فرمود و گروهی از آنها سزاوار گمراهی بودند؛ بنا بر این سیری در روی زمین کنید و ببینید که پایان کار انکارکنندگان آیات الهی چه بوده است.

إِنْ تَحَرَّصَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

۳۷

ای رسول ما! اگر تو بر هدایت آنها حریص باشی، خداوند کسی را که گمراه کرد هدایت نمی‌نماید و برای آنها یآوری نخواهد بود.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعَدَّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

۳۸

کافران سوگند محکم یاد کردند که خداوند هر که را بمیراند، مبعوث نخواهد کرد در حالی که این وعده قطعی پروردگار است؛ و لکن بسیاری از مردم نمی‌دانند.

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ

۳۹

تا چیزهایی را که در آن اختلاف می‌کردند برای آنها بیان شود و کافران بدانند که دروغ می‌گفته‌اند.

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ وَكُنْ فَيَكُونُ

۴۰

هنگامی که ما چیزی را اراده کنیم، همین‌که می‌گوییم: باش. همان لحظه موجود خواهد شد.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جُزْءَ الْأَخِرَةِ أَكْبَرَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

۴۱
۲۲۹

آنانی که بعد از مظلوم واقع شدن مهاجرت کردند، در دنیا مقام خوبی بدانها می‌دهیم و البته اگر بدانند، پاداش آخرت آنها بزرگتر است؛

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

۴۲

همانهایی که در دنیا شکیبایی کردند و بر خدای خویش توکل نمودند.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحَىٰ إِلَيْهِمْ فَسَئَلُوا أَهْلَ
الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا
نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ
الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُوبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ

أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَيَّؤُا ظِلَالُهُ عَنِ
الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ
وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يُسْتَكْبِرُونَ

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿۱﴾

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ
فَإِيَّايَ فَارْهَبُونَ

وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ
تَتَّقُونَ

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ۗ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ
تَجْعَرُونَ

ثُمَّ إِذَا كُشِفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ
يُشْرِكُونَ

و پیش از تو جز مردانی که به آنها وحی می‌کردیم
نفرستادیم؛ پس اگر نمی‌دانید، از اهل ذکر سؤال کنید.

که از دلایل روشن و کتابها آگاهند و این قرآن را به تو نازل
کردیم تا برای مردم آنچه را به ایشان نازل شده بیان کنی؛
شاید اندیشه کنند.

آیا آنانی که نیرنگهای زشت خود را به انجام می‌رسانند در
امان هستند، در حالی که ممکن است خداوند آنها را در
زمین فروبرد یا عذاب را از آنجایی که احساس نمی‌کنند،
بدانها برساند.

و یا در هنگامی که مشغول رفت و آمد هستند، گریبانشان
را بگیرد که کاری از دست آنها بر نیاید.

و یا در حال ترس بگیرد که البته پروردگارتان رؤف و
مهربان است.

آیا آفریده‌های الهی را ندیدند که سایه‌هایشان از راست و
چپ حرکت می‌کنند و در حال خضوع سجده برای خداوند
می‌نمایند.

آنچه جنبنده و فرشته و آفریده الهی در بین آسمانها و زمین
است، همگی بر خداوند سجده می‌کنند بدون آنکه کبر
ورزند.

از پروردگارشان که بر بالای سر آنهاست می‌ترسند و هر چه
مأموریت دارند انجام می‌دهند.

خداوند فرموده: دو خدا برای خود انتخاب نکنید؛ که او تنها
یکی است و از من بترسید.

آنچه در آسمانها و زمین است از آن اوست و نیز دین، خاص
اوست. آیا از غیر خدا می‌ترسید؟

هر نعمتی دارید، از آن خداست و هرگاه رنجی به شما رسد
به درگاهش زاری می‌کنید.

و همین‌که رنج را از شما بر می‌دارد، گروهی از شما به خدای
خویش شرک می‌ورزند.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

تا نعمتهایی را که به آنها داده‌ایم کفران کنند. آری چند روزی بهره‌مند می‌شوید؛ ولی به زودی خواهید فهمید.

۵۶

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ
لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ

برای بتهایی که چیزی نمی‌دانند از آنچه روزیشان داده‌ایم، سهمی در نظر می‌گیرند. سوگند به پروردگار، از دروغ‌هایی که ساخته‌اید مواخذه خواهید شد.

۵۷

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ

برای خداوند دخترانی قرار می‌دهند. در حالی که او مژده است؛ ولی برای خودشان هر چه می‌خواهند آرزو می‌کنند.

۵۸

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

هنگامی که به یکی از آنها مژده فرزند دختر دهند، از خشم چهره‌اش کبود و سیاه می‌شود.

۵۹

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ ۚ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ
هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

و از خبر زشتی که دریافت کرده متواری شده که آیا این ذلت را بپذیرد و یا دختر را زنده‌بگور نماید، که چه بد قضاوت می‌کنند.

۶۰

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوِّءِ ۗ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

برای آنها که به جهان آخرت ایمان ندارند، صفات زشتی هست و برای پروردگار صفاتی عالی است که او مقتدر و حکیم است.

۶۱
۲۳۱ ر

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ
وَلَكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا
يَسْتَعْجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

اگر خداوند مردم را به خاطر ستمکاریهایشان مواخذه کند، هیچ جنبنده‌ای در زمین باقی نخواهد ماند؛ و لیکن پروردگار عقوبت آنها را تا زمان معین به تأخیر می‌اندازد و زمانی که مرگ آنها فرارسد، نه یک ساعت عقب می‌افتد و نه یک ساعت جلو واقع می‌شود.

۶۲

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ
لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ

چیزهایی برای خداوند قرار می‌دهند که خودشان از آن کراهت دارند. زبانهایشان به دروغ نقل می‌کنند که خوبی مخصوص آنهاست. خواهنداخواه آتش از آن ایشان است و آنها سوی آتش روانند.

۶۳

تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

سوگند به پروردگار! برای ملت‌هایی پیش از تو پیامبرانی فرستادیم و شیطان کارهایشان را جلوه داد و امروز شیطان یار آنهاست و برای ایشان عذابی دردناک خواهد بود.

۶۴

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا
فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

ما قرآن را بر تو نازل نکردیم، مگر برای اینکه آنچه را در آن اختلاف دارند برای آنها روشن کنی که قرآن مایه هدایت و رحمت برای مردم با ایمان است.

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ
بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّرِيبِينَ

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا
وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ
الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ
بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْضِ
الْعُمْرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ
فُضِّلُوا بِرَأْدِي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ
سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ
أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ

خداوند آبی از آسمان نازل فرمود که به وسیله آن زمین
مرده را حیات بخشد که البته در این کار الهی برای مردمی
که گوش شنوا دارند، نشانه‌ای است.

حیوانات برای شما درست عبرتند. از درون شکم آنها از
غذاهای هضم‌شده و خون، شیر خالص و گوارا به شما
می‌نوشانیم.

و از میوه‌های درخت خرما و انگور که از آن سرکه و روزی
شایسته به دست می‌آورید که در این برای اهل اندیشه
نشانه‌ای است.

پروردگارت به زنبور عسل وحی کرد که از کوه‌ها و درختان و
سقف‌های بلند منزل انتخاب کن.

آنگاه از تمام گله‌ها و میوه‌ها تناول کن و راههایی را که
پروردگارت برای تو تعیین کرده سیر کن. از شکم زنبورها،
شربتی شیرین در رنگهای مختلف بیرون آید که در آن برای
مردم شفاست و برای اهل اندیشه آیت الهی است.

خداوند شما را آفرید. سپس جان شما را می‌گیرد و بعضی
را به پست‌ترین مراتب عمر انسان می‌رساند تا آنجا که تمام
دانشی را که فرا گرفته فراموش می‌کنند، خداوند آگاه و
مقتدر است.

خداوند به بعضی از شما نسبت به دیگران وسعت روزی
داده و آسانی که وسعت روزی دارند حاضر نیستند از آنچه
در اختیار دارند به زیردستان خود بدهند تا آنها نیز با
ایشان مساوی شوند، آیا نعمت خدا را انکار می‌کنند؟

خداوند از جنس خودتان همسرانی قرار داد و از
همسرانتان برای شما فرزندان و نوه‌ها خلق کرد و از
نعمتهای پاکیزه روزی شما کرد آیا بازهم به باطل ایمان
می‌آورند و نعمت خدا را انکار می‌کنند.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ

و غیر خدایی را عبادت می‌کنند که هیچ رزقی را برای آنان
از آسمانها و زمین در اختیار ندارند و قادر به انجام هیچ
کاری نیستند.

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

بنا بر این برای خدا امثال قایل نشوید؛ زیرا که خدا می‌داند
و شما نمی‌دانید.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَمَن
رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ
يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

خداوند مثالی می‌زند که آیا بنده مملوکی که قادر به هیچ
کاری نیست با آنکه از جانب خویش به او روزی شایسته
داده‌ایم و آن را در نهان و آشکار انفاق می‌کند یکسانند؟!
حمد، مخصوص خداست؛ و لکن بسیاری از مردم نمی‌دانند.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ
شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ
يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

خداوند دو مرد را مثال می‌زند که یکی لال است و قادر به
هیچ کاری نیست و سربار ارباب خویش است و اگر او را به
دنیال کاری فرستد، خوب انجام نمی‌دهد. آیا با آن که امر به
عدل و داد می‌کند و بر راه راست حرکت می‌نماید، یکسان
می‌باشد؟

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ
الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

فقط خدا بر غیب آسمانها و زمین آگاه است و کار قیامت
برای او همانند یک چشم بر هم زدن و یا کمتر از آن است؛
زیرا که خدا بر همه چیز تواناست.

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِّنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ

خداوند شما را از شکم مادرانتان خارج کرد، در حالی که
هیچ چیز نمی‌دانستید. آنگاه برای شما گوش و چشم و قلب
قرار داد؛ شاید شکر او را به جا آورید.

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْ السَّمَاءِ مَا يُمَسِّكُهُنَّ
إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

آیا به پرندگان نظر نمی‌کنید که جو آسمان در تسخیر
آنهاست و جز پروردگار کسی آنها را حفظ نمی‌کند که البته
در این کار برای مردم با ایمان نشانه‌هایی است.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَا وَمَتَعًا إِلَىٰ حِينٍ

خداوند، خانه‌هایتان را محل آرامش و استراحت قرار داد و برای شما از پوست حیوانات خانه‌هایی مقرر ساخت تا به هنگام سیر و سفر و اقامت در هر مکان به آسانی آن را جابه‌جا نمایید، و نیز از پشمها و کرکها و موهای آنها تا زمانی معین وسایل زندگی برایتان قرار داد.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ

خداوند از آنچه آفریده، سایه‌هایی برایتان قرار داد و از کوه‌ها برای شما پناهگاههایی و لباسهایی که شما را از گرما حفظ نماید و لباسهایی که در هنگام سختیها و جنگ حافظ شما باشد. بدین طریق خداوند نعمتهایش را بر شما تمام می‌کند؛ شاید تسلیم پروردگار شوید.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْعُ الْمُبِينُ

بنا بر این، اگر از خدا روی بر گردانند، تو وظیفه‌ای جز ابلاغ آشکار نداری.

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ

نعمتهای الهی را می‌شناسند؛ ولی انکار می‌کنند و بسیاری از ایشان کافرنند.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

روزی که از هر ملتی شاهدی را بیاوریم و بعد به کافران اجازه سخن گفتن و تقاضای عفو و جبران گذشته، داده نخواهد شد.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

و روزی که ستمکاران عذاب را می‌بینند، نه به آنها تخفیف داده می‌شود و نه مهلتی دارند.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ

و هنگامی که مشرکان شریکان خود را می‌بینند می‌گویند: پروردگارا! اینها شریکان ما بودند که ما به جای تو آنها را می‌خواندیم. در این لحظه، شریکان می‌گویند: شما دروغگو هستید.

وَأَلْقُوا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلْمَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

همگی در پیشگاه پروردگار اظهار تسلیم شدن می‌نمایند و هر چه را به خدا نسبت دروغ می‌دادند، از بین خواهد رفت.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ
الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ

آنانی که کافر شدند و راه خدا را بستند، به خاطر فسادی که
به راه انداخته بودند عذابی بر عذابشان می‌افزاییم.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجِئْنَا
بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيِينًا لِّكُلِّ
شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ

روزی که از هر ملت‌ی شاهدی از خودشان قرار می‌دهیم و تو
را بر این امت شاهد می‌آوریم و قرآن را که بیان‌کننده هر
چیز است و هدایت و رحمت و بشارت برای مسلمین است،
بر تو نازل کردیم.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ
عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ

خداوند به عدل و احسان و دادن حق خویشاوندان فرمان
دهد و از فحشا و کارهای زشت و ظلم نهی می‌فرماید و شما
را موعظه می‌کند؛ شاید به خود آیید.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ
تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
مَا تَفْعَلُونَ

در مواقعی که با خدا عهد می‌بندید، به عهد خود وفا کنید و
سوگند خود را پس از آنکه بر آن تأکید دارید نشکنید؛ زیرا
خدا را بر خود گواه گرفته‌اید. البته خدا می‌داند چه
می‌کنید.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزَلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَا
تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ
أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۗ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

همانند زنی که رشته تاییده خود را پس از استحکام و
می‌کرد نباشید، که سوگندهایتان را بین خودتان برای آنکه
گروهی بر گروه دیگر تفوق یابد، وسیله فریب قرار دهید.
به طور قطع خداوند شما را به سوگندهایتان آزمایش می‌کند
تا آنچه را در آن اختلاف داشتید، در روز قیامت برای شما
آشکار سازد.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَلِتَسْأَلَنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

اگر خدا می‌خواست، شما را یک امت می‌کرد؛ و لکن هر که را
بخواهد گمراه می‌کند و هر که را بخواهد هدایت می‌نماید و
از آنچه انجام داده‌اید، شما را بازخواست خواهد کرد.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوَاءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ لَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

سوگندهایتان را وسیله فریب یکدیگر قرار ندهید تا آنکه ثابت قدم است نیز بلغزد و به خاطر بستن راه خدا آثار سوء آن را بچشید و برایتان عذاب بزرگی خواهد بود.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

عهد با پروردگار را به بهایی ناچیز نفروشید؛ زیرا آنچه نزد پروردگار است، برای شما بهتر است اگر بدانید.

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

آنچه مربوط به شما می‌شود، از بین رفتنی است و آنچه نزد خدا می‌فرستید ماندگار و باقی است و البته به اهل صبر، پاداشی خیلی بهتر از آنچه را که انجام داده‌اند خواهیم داد.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

آن که کار شایسته انجام می‌دهد؛ خواه مرد یا زن در حالی که اهل ایمان باشد، به او زندگی پاکیزه و پاداشی خیلی بهتر از آنچه انجام داده، خواهیم داد.

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْءَانَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ

هرگاه تلاوت قرآن می‌کنی، نخست از شرّ شیطان رانده‌شده به خدا پناه بر؛

إِنَّهٗ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

زیرا که شیطان بر آنانی که ایمان آورده و به خدای خویش توکل می‌کنند، تسلط نخواهد داشت.

إِنَّمَا سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ

بلکه تسلط او بر آنانی است که با شیطان پیوند دوستی دارند و مشرک شده‌اند.

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

هرگاه آیه را به جای آیه‌ای دیگر جایگزین کنیم، خدا بهتر می‌داند که چه چیز را نازل فرماید. می‌گویند: تو به خدا نسبت دروغ می‌دهی. بلکه بسیاری از آنها نمی‌فهمند.

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ

بگو: روح القدس، آیات را از جانب پروردگارم بر اساس حق نازل فرمود تا اهل ایمان را ثابت قدم گرداند و برای مسلمانان هدایت و بشارت باشد.

وَلَقَدْ نَعَلْمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي
يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ

ما می‌دانیم که آنها می‌گویند: این آیات را بشری به او تعلیم داده است. زبان کسی که قرآن را به او نسبت می‌دهند عجمی است، در حالی که قرآن به زبان عربی فصیح نازل شده است.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ

آنانی که به آیات الهی ایمان نمی‌آورند، خداوند آنان را هدایت نمی‌فرماید و برای آنها عذابی دردناک در نظر گرفته شده است.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ

دروغ را آن‌کس به خدا می‌بندد که ایمان به آیات الهی ندارد که البته اینها خود دروغ‌گویانند.

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ
مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَٰكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

هر که بعد از ایمان آوردن، خدا را انکار کند، نه آنکه مجبورش کرده باشند و دلش لبریز از ایمان باشد. آری آنانی که سینه خود را برای قبول کفر گشوده‌اند، خشم پروردگار شامل حال آنهاست و برای ایشان عذاب بزرگی خواهد بود.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ أُسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

بدین خاطر که زندگی دنیا را بر آخرت انتخاب کردند و خداوند مردم کافر را هدایت نمی‌کند.

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْعَقْلُونَ

همین‌ها هستند که خداوند بر دلها و گوشها و چشمهایشان مهر زده و همین‌ها مردمی غافلند.

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُونَ

خواه‌ناخواه در آخرت اینها زیانکارند.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا قُتِلُوا ثُمَّ جَاهَدُوا
وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

آنگاه پروردگارت نسبت به کسانی که بعد از فریب خوردن هجرت کردند و سپس جهاد نمودند و شکیبایی کردند، خدای تو بعد از این کارها البته بخشنده و مهربان است.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَدِلُ عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

روزی که هر انسان برای دفاع از خود تلاش می‌کند و به هرکس آنچه انجام داده به طور کامل پاداش دهند و به کسی ظلم نخواهد شد.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعَمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

خداوند، داستانی را نقل می‌کند که شهری امن و آرام بود و روزی و نعمتها از اطراف برای مردم آن شهر می‌رسید. آنگاه کفران نعمتهای الهی را نمودند. در نتیجه خداوند به خاطر کارهایی که انجام دادند، آنان را به گرسنگی و وحشت و ترس مبتلا ساخت.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ

پیامبری از جنس خودشان برای آنها آمد؛ ولی او را تکذیب کردند و چون ظلم کردند، عذاب آنان را فرا گرفت.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

پس شما از آنچه که خداوند برایتان روزی حلال و پاکیزه مقرر فرموده بخورید و شکر نعمتهای الهی را بجا آورید، اگر به راستی فقط او را بندگی می‌کنید.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْحَمَّ الْخَنِزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

خداوند خوردن گوشت مردار و خون و گوشت خوک و آنچه که به نام غیر خدا ذبح می‌شود حرام کرد، جز در مواردی که ناچار شوید بدون آنکه زیاده‌روی و تجاوز کنید؛ زیرا که خداوند بخشنده و مهربان است.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتِكُمْ أَلْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ أَلْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ أَلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ

به خاطر دروغ‌پردازی نگوئید: این حلال است و آن حرام. تا چیزی را به دروغ به خدا نسبت دهید. آثانی که به خدا نسبت دروغ می‌دهند، رستگار نخواهند شد.

مَتَّعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

بهره کمی است و عذاب دردناکی برای آنهاست.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

آنچه برای تو بازگو کردیم، از قبل بر یهودیان نیز حرام نمودیم و ما قصد ظلم بر آنها نداشتیم؛ و لکن آنها بر خود ظلم روا داشتند.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

بازهم آنانی که کار زشتی از روی نادانی بجا آورند و سپس توبه کنند و اصلاح و جبران گذشته نمایند، پروردگار تو بعد از این توبه و اصلاح، البته بخشنده و مهربان است.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

ابراهیم، خود امتی بود مطیع پروردگار و به راه مستقیم حرکت می‌کرد و از مشرکان نبود؛

شَاكِرًا لِأَنْعَمِهِ أَجْتَبَلَهُ وَهَدَنَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

شاکر نعمتهای الهی بود. خدا هم او را انتخاب کرد و به راه مستقیم هدایتش نمود.

وَعَاتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

و به او در دنیا نیکی عطا کردیم و او در آخرت از صالحان است.

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

آنگاه به تو وحی نمودیم که از سیره ابراهیم که راه مستقیم است پیروی کن؛ زیرا که ابراهیم از مشرکان نبود.

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

روز شنبه فقط به عنوان یک مجازات بود که در آن هم اختلاف کردند و پروردگارت در روز قیامت نسبت به آنچه اختلاف داشتند، حکم خواهد کرد.

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

مردم را به سوی پروردگارت به وسیله حکمت و موعظه نیکو و به طریقی که نیکوتر است برای مناظره دعوت کن که پروردگارت بهتر می‌داند چه کسانی از راهش گمراه شده و چه کسانی هدایت یافته‌اند.

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ

و اگر خواستید تلافی کنید، فقط به مقداری که به شما ظلم شده تلافی نمایید و اگر صبر را پیشه خود سازید، این کار بر اهل صبر شایسته‌تر است.

وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ

و تو ای رسول ما! صبر کن که صبر تو جز برای رضای خدا نیست و درباره آنها اندوهگین مباش و از نیرنگهایشان دلتنگ مشو؛

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

زیرا که خداوند با اهل تقوا و آنهایی است که کار نیک انجام می‌دهند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى
الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ وَمِنْ آيَاتِنَا
إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

منزه است خدایی که شبی بنده‌اش را از مسجد الحرام به مسجد الاقصی سیر داد؛ همان مسجدی که اطرافش را پربرکت کردیم تا آیات خود را به او نشان دهیم که خداوند شنوا و بیناست.

وَعَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا
تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكِيلًا

به موسی کتاب دادیم و او را برای فرزندان اسرائیل وسیله هدایت قرار دادیم تا غیر مرا تکیه‌گاه خود اختیار نکنند.

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا

ای فرزندان آتانی که با نوح در کشتی سوارشان کردیم! نوح، بنده شاکر پروردگار بود.

وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لُتْفِئِدَنَّا فِي الْأَرْضِ
مَرَّتَيْنِ وَلِتَعْلَنَ عُلوًا كَبِيرًا

و به فرزندان اسرائیل اعلام کردیم که شما دو بار در زمین فساد خواهید کرد و طغیان بزرگی از شما سر خواهد زد.

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي
بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا

هنگامی که نخستین وعده فرارسد، گروهی از بندگان سرسخت خود را نزد شما می‌فرستیم تا هر خانه و شهری را جستجو کنند و این وعده الهی قطعی است.

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ
وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا

آنگاه شما را بر آنها غالب کنیم و با مال و فرزندان یا © کرده و تعداد شما را نسبت به دشمن بیشتر می‌نماییم.

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا
جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسْتَوُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا

اگر نیکی کنید، به خود نیکی کرده‌اید و اگر بدی کنید، بازهم به خود بد کرده‌اید و زمانی که وعده دوم فرارسد، چهره‌هایشان غمگین می‌شود و داخل مسجد می‌شوند؛ همان‌طور که بار اول وارد شده بودند و به هر چه تسلط یابند، نابود کنند.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا

امید است که پروردگارتان بر شما رحم کند و اگر به تجاوز کردن برگردید، ما هم به مجازات شما باز می‌گردیم و جهنم را برای کافران، زندان قرار داده‌ایم.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

این قرآن مردم را به راهی محکم‌تر هدایت می‌فرماید و به اهل ایمان همان‌هایی که اعمال شایسته بجا می‌آورند، مژده می‌دهد که برای آنها پاداش بزرگی خواهد بود.

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

و آنانی که به جهان آخرت ایمان نمی‌آورند، برای آنها عذاب دردناکی آماده ساخته‌ایم.

وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ
عَجُولًا

انسان در خواست شرّ می‌کند؛ به همان طریق که خیر را طلب می‌کند. این انسان شتابزده است.

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا
آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ فَصَلْنَاهُ تَفْصِيلًا

شب و روز را دو نشانه الهی قرار دادیم. آنگاه نشانه شب را محو کرده و نشانه روز را روشنی‌بخش نمودیم تا فضل پروردگار را طلب کنید و عدد سالها و حساب اوقات را بدانید و ما هر چیزی را به طور مبسوط بیان کردیم.

وَكُلُّ إِنْسَانٍ لِّزَمَانِهِ طَبِيعُهُ ۗ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا

هر انسانی پرورنده اعمالش بر گردن اوست. آنگاه در روز قیامت در حالی که نامه اعمالش گشوده است، برای او بیرون می‌آوریم.

أَقْرَأَ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا

به او گفته می‌شود: بخوان پرونده‌ات را. کافی است که امروز خود قضاوت کنی و حسابگر خویش باشی.

مَنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَا ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ
نَبْعَثَ رَسُولًا

پس هر که هدایت پذیرد، به نفع خود هدایت یافته و هر که گمراهی را برگزیند ضررش نصیب خودش خواهد شد و هیچ‌کس وزر و بال دیگری را بر دوش نکشد و ما کسی را عذاب نمی‌کنیم، مگر آنکه حجت را بر او تمام کنیم.

وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا
فَحَقَّقَ عَلَيْهَا الْقَوْلَ فَدَمَّرْنَا تَدْمِيرًا

و هنگامی که اراده کنیم مردم شهری را نابود کنیم، نخست اوامر خود را برای ثروتمندان بی‌درد آن شهر بیان می‌کنیم و چون به فساد و مخالفت برخاستند، گفتار پروردگار بر آنها محقق خواهد شد؛ بنا بر این آن شهر را ویران می‌کنیم؛ آن هم ویرانی کامل.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ
بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

چه بسیار مردمی که در قرنهای بعد از نوح زندگی می‌کردند و نابودشان کردیم و همین‌که خدای تو به گناهان بندگان‌ش آگاه و بیناست، کافی است.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ
ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلِيهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا

هرکس دنیا را طلب کند، ما آن مقدار که بخواهیم به هر که صلاح بدانیم عطا می‌کنیم؛ ولی سپس جهنم را نصیب وی کنیم که مورد سرزنش و دوری از رحمت پروردگار است.

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ
كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا

و هر که آخرت را طلب نماید و برای رسیدن به آن تمام تلاش خود را بنماید در حالی که ایمان داشته باشد، البته تلاش این افراد مورد قبول الهی است.

كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ
رَبِّكَ مَحْظُورًا

ما به هر دو گروه از لطف پروردگارت عطا می‌کنیم؛ زیرا هیچکس از بخشش پروردگارت محروم نیست.

أَنْظِرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ
دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا

بنگر که چگونه بعضی را بر بعضی دیگر برتری دادیم که البته درجات آخرت و برتریش بیشتر و بزرگتر است.

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُومًا

خدای دیگری را با خدای یکتا قرار مده که سرزنش شده و خوار خواهی نشست.

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا
يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
أُفٍّ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

پروردگارت حکم قطعی کرده که غیر او را بندگی نکنند و به پدر و مادر احسان نمایند؛ چنان که هر دو آنها و یا یکی از آنها پیر شدند، به آنها حتی کلمه اف نگویید و یا بر سر آنها فریاد نکشید و با آهنگی نرم و ملایم با آنها سخن گویند.

وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا
كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

همواره بالهای تواضع خود را در برابرشان از روی محبت و رحمت بگشایید و بگوید: پروردگارا! به پدر و مادرم رحم کن؛ همان گونه که آنها در کودکی مرا تربیت نمودند.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ
فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غُفُورًا

پروردگارتان به آنچه در دلهایتان می‌گذرد دانایتر است. اگر شما صالح باشید، خداوند توبه‌کنندگان را مشمول بخشش خویش قرار می‌دهد.

وَعَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبْدِرْ
تَبْدِيرًا

حقوق خویشاوندان و نیز حقوق درماندگان و در راه ماندگان را عطا کن و هیچ‌گاه زیاده‌روی مکن؛

إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ط وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ
كُفُورًا

زیرا آنهایی که زیاده‌روی می‌کنند، برادران شیطانها هستند و شیطان هم در برابر پروردگار ناسپاس بود.

وَمَا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمْ أَبْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسِطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشِيَةَ إِمْلَاقٍ مِّن نَّرْزُقِهِمْ وَإِيَّاكُمْ إِنْ قَتَلْتُمْ كَانَتْ خِطَاً كَبِيرًا

وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ الَّذِي آتَاهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطٰنًا فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا

اگر به انتظار رحمت پروردگارت از آنها روی برگردانی، با آنها به نرمی سخن بگو.

نه دستت را بر گردنت بسته نگه دار و نه آن قدر گشاده کن که ملامت زده و حسرت خورده بنشینی.

پروردگارت به هر که بخواهد وسعت روزی خواهد داد و یا هر که را خواهد، در تنگنا قرار می‌دهد؛ زیرا او به بندگان آگاه و بیناست.

فرزندان خود را از ترس نداری مکشید ما هستیم که آنها و شما را روزی می‌دهیم که کشتن آنها گناه بزرگی است.

و هرگز به عمل منافی با عفت نزدیک نشوید که این عمل کاری بسیار زشت و راهی بسیار بد است.

انسانی که خداوند جانش را محترم شمرده جز به حق مکشید و هر که مظلومانه کشته شود برای ولی او تسلطی داده‌ایم. در کشتن افراد زیاده‌روی نکند که او مورد حمایت است.

هیچ‌گاه به مال یتیم نزدیک نشوید، مگر آنکه بهترین راه را انتخاب کنید تا اینکه به بلوغ و رشد رسد و به عهد خود وفا کنید که درباره وفای به عهد سؤال خواهد شد.

و هنگام وزن اجناس، تمام و کمال وزن کنید و با ترازوی درست وزن نمایید که این کار پسندیده و پایان نیکویی دارد.

چیزی که درباره آن آگاهی نداری دنبال مکن؛ زیرا که گوش و چشم و دل همگی مورد مؤاخذه و سؤال قرار خواهند گرفت.

در روی زمین با تکبر راه مرو که تو نمی‌توانی زمین را بشکافی و طول قامتت به کوه‌ها نمی‌رسد.

همه این کارها نزد پروردگارت زشت و مورد نفرت است.

ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ
اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا

أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُم بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنثًا
إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكُرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا
نُفُورًا

قُل لَّوْ كَانَ مَعَهُوَءَآلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَّابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي
الْعَرْشِ سَبِيلًا

سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِّنْ
شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِۦ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ
إِنَّهُوَ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا

وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا
وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوَّا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ
نُفُورًا

تَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ
نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا

أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا

وَقَالُوا أءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرَفَاتًا ءَأِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا

این حکمتهاست که پروردگارت به تو وحی می‌نماید. با خدای
یکتا، خدای دیگری قرار مده که سرزنش شده و رانده به
جهنم خواهی افتاد.

آیا پروردگارتان پسران را فقط سهم شما قرار داد و خود از
فرشتگان دخترانی انتخاب کرد؟! شما سخن بسیار بزرگ و
کفرآمیزی می‌گویید.

ما در این قرآن سخنان روشنی بیان کردیم تا مردم به خود
آیند؛ ولی جز بر نفرتشان نمی‌افزاید.

بگو: اگر با خدای یکتا خدایان دیگری وجود داشت، این
خدایان تلاش می‌کردند راهی به سوی خداوند بزرگ که
صاحب عرش است پیدا کنند.

خداوند از آنچه می‌گویید، منزه و برتر است آن؛ برتری
بزرگ.

آسمانهای هفت‌گانه و زمین و هر آنچه در آنهاست، او را
تسبیح می‌گویند و هیچ موجودی نیست مگر آنکه تسبیح‌گوی
اوست؛ و لکن شما تسبیح آنها را نمی‌فهمید که خداوند
بردبار و بخشنده است.

وقتی که به تلاوت قرآن مشغول می‌شوی، بین تو و آنانی که
ایمان به جهان آخرت ندارند، حجاب و پوششی قرار
می‌دهیم.

و بر دل‌هایشان حجابهایی و در گوش‌هایشان سنگینی قرار
دادیم و هنگامی که پروردگارت را به یگانگی یاد می‌کنی،
آنها روی بر می‌گردانند و فرار می‌کنند.

هنگامی که به سخنان تو گوش فرا می‌دهند، ما بهتر
می‌دانیم برای چه گوش می‌دهند و نیز آن موقعی که در
گوشی صحبت می‌کنند و می‌گویند: شما جز از انسانی که
افسون شده، پیروی نمی‌کنید.

بنگر که چگونه برای تو مثال می‌زنند. در نتیجه، گمراه شده
و قدرت پیدا کردن راه خدا را ندارند.

و گفتند: آیا ما وقتی استخوان پوسیده می‌شویم، دوباره
خلق جدیدی پیدا خواهیم کرد؟

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا

بگو: اگر چه سنگ و یا آهن باشید،

۵۱

أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا
قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَرِيبًا

یا خلقی سخت‌تر از سنگ و آهن که به نظرتان بزرگ جلوه می‌کند. می‌گویند: چه کسی ما را زنده می‌کند؟ بگو: همان کسی که بار اول شما را آفرید. آنگاه سر خود را تکان می‌دهند و می‌گویند: این معاد کی واقع خواهد شد؟ بگو: شاید زمان آن نزدیک است.

۵۲

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِۦ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا
قَلِيلًا

روزی که شما را دعوت کند، شما هم در حالی که او را حمد می‌کنید، اجابتش می‌نمایید و گمان می‌کنید که مدت کمی در عالم برزخ بوده‌اید.

۵۳
۲۴۵

وَقُلْ لِّعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ
بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنسَنِ عَدُوًّا مُّبِينًا

به بندگان من بگو: با مردم سخن بهتر را بر زبان جاری کنند؛ زیرا که شیطان بین آنان نزاع می‌اندازد و شیطان دشمن آشکار انسان است.

۵۴

رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِن يَشَأْ يُرْحَمَكُمُ أَوْ إِن يَشَأْ
يُعَذِّبِكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا

پروردگارتان به حال شما آگاه‌تر است. اگر بخواهد، شما را مشمول رحمت خویش قرار می‌دهد و اگر بخواهد عذابتان می‌کند و ما تو را وکیل مردم نکرده‌ایم.

۵۵

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا
بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ وَعَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا

پروردگارت به آنچه در آسمانها و زمین است آگاه‌تر می‌باشد. ما بعضی از پیامبران را بر بعضی دیگر برتری دادیم و به داود کتاب زبور عطا کردیم.

۵۶

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِهِۦ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ
الضَّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا

بگو: خدایانی را که به زعم خود شایسته‌تر می‌دانید بخوانید، در حالی که نه قادرند از شما رفع گرفتاری کنند و نه تغییر و تحولی در وضع شما بدهند.

۵۷

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ
أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ
كَانَ مَحْدُورًا

کسانی را که آنها می‌خوانند، خودشان دنبال وسیله برای رسیدن به خدا هستند، و به وسیله‌ای هر چه نزدیکتر به رحمت او امیدوارند و از عذاب او می‌ترسند؛ زیرا که عذاب پروردگارت هراس‌انگیز است.

۵۸

وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ
مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

هیچ شهری نیست، مگر آنکه ما قبل از قیامت از بین می‌بریم و یا آنکه مردمش را به عذاب سختی مبتلا می‌سازیم. این در کتاب نوشته شده است.

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأُولُونَ
وَعَاتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخْوِيفًا

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّعْيَا
الَّتِي أَرَيْنَكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي
الْقُرْآنِ وَنُحُوفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ
ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَحْرَنْتَ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا

قَالَ أَذْهَبُ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً
مَوْفُورًا

وَأَسْتَفْزِرُ مَنْ أَسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبُ عَلَيْهِمْ
بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِندَهُمْ وَمَا
يَعِدُّهُمْ الشَّيْطَانُ إِلَّا عُرُورًا

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا

رَبُّكُمْ الَّذِي يُزِجِي لَكُمْ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ
فَضْلِهِ إِنَّهُوَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

هیچ مانعی از فرستادن معجزات جز تکذیب پیشینیان وجود
نداشت. به ثمود شتری در برابر دید همه دادیم و به او
ظلم کردند و ما معجزه‌ها را جز برای آنکه از خدا بترسند،
نمی‌فرستیم.

و چون به تو گفتیم که پروردگارت به همه مردم احاطه دارد
و ما آنچه در خواب به تو نشان دادیم فقط برای امتحان بود
و نیز شجره ملعونه آزمایشی برای مردم است، ما آنها را
می‌ترسانیم؛ ولی برای آنها جز طغیان بزرگ حاصلی نداشته
است.

به یاد آور زمانی را که به فرشتگان گفتیم: بر آدم سجده
کنند. همگی سجده کردند جز ابلیس که گفت: آیا بر
موجودی که از خاک آفریده‌ای، سجده کنم؟!

شیطان گفت: به من بگو: آیا همین است که بر من کرامتش
دادی، اگر به من تا روز قیامت مهلت دهی، فرزندانش را به
جز عده کمی از آنها را گمراه و در اختیار خواهم گرفت.

خداوند فرمود: برو که هرکس از تو پیروی کند، با تو به
وسیله دوزخ که پاداش کامل است، مجازات خواهد شد.

هر که از آنان را می‌توانی با صداقت به طرف خود دعوت
کن؛ با سواره نظام و پیاده نظامت به آنها حمله کن. در ثروتها
و فرزندانشان شریک شو و به آنها وعده‌ها بده که البته
شیطان جز وعده فریب به آنها نمی‌دهد.

تو را بر بندگان خاص من تسلطی نیست؛ فقط محافظت
پروردگارت آنها را بس است.

پروردگار شماست که کشتی را در دریا به حرکت درمی‌آورد
تا از فضل او بهره‌مند شوید؛ زیرا که خداوند نسبت به شما
مهربان است.

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَٰهًا
فَلَمَّا نَجَّيْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمْهَمٍّ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَبِئْمِينِهِ
فَأُولَٰئِكَ يَفْرَهُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ
سَبِيلًا

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوحِيَٰنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ
عَلَيْنَا غَيْرَهُ ۗ وَإِذَا لَا تَأْخُذُوكَ حَلِيلًا

وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدَّتْ تَرَكُنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا

إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ
لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا

هنگامی که در دریا گرفتار حوادث ناگوار می‌شوید، تمام
آنانی را که می‌خوانید، از نظر شما جز پروردگار محو می‌شوند
و چون شما را به ساحل رساند، روی برمی‌گردانید که این
انسان ناسپاس است.

آیا از این در امان هستید که فرمان دهد و زمین بشکافد و
شما را در خود فروبرد یا آنکه طوفانی از سنگ بر سر شما
ریزد و نهبانی برای خود پیدا نکند؟

و یا در امان هستید که دو بار شما را به دریا برد و طوفانی
در هم شکن برایتان بفرستد و به خاطر کفرتان شما را غرق
کند؟ آنگاه کسی را از غضب ما فریادرسی نیاید.

ما فرزندان آدم را گرامی داشتیم و در خشکی و دریا
سیرشان دادیم و از چیزهای پاکیزه روزی‌شان کردیم و بر
بسیاری از آفریده‌های خویش آنان را برتری کامل دادیم.

قیامت، روزی است که هرکس با امامش خوانده شود؛ پس
هر گروهی که نامه اعمالشان در دست راست باشد، نامه
خود را قرائت می‌کنند و کمترین ظلمی در حق آنان نخواهد
شد.

و آن که در این دنیا کوردل بوده، در قیامت نیز کوردل
است و گمراه‌تر خواهد بود.

نزدیک بود از آنچه به تو وحی کرده‌ایم جدایت سازند تا غیر
آن را به ما نسبت دهی. در این صورت، تو را به دوستی
خود انتخاب می‌کردند.

اگر تو را ثابت قدم نمی‌ساختیم، نزدیک بود اندکی به آنها
اعتماد کنی،

که در آن صورت، دو برابر در دنیا و دو برابر در آخرت
عذابت می‌کردیم و برای خود در برابر ما یآوری نمی‌یافتی.

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلافَكَ إِلَّا قَلِيلًا

سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا

وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَأَجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا

قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا

وَلَيْنُ شِئْنَا لَنُدْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا

و نزدیک بود آنها تو را از این سرزمین با نیرنگ خارج کنند که البته پس از رفتن تو مدت کمی باقی نمی‌ماندند.

این روش پیامبرانی است که قبل از تو فرستادیم و روش ما را تغییرپذیر نخواهی یافت.

از هنگام زوال خورشید تا تاریک شدن شب، نماز را برپادار، با نماز خواندن در صبح که نماز خواندن در صبح مورد نظر است.

بخشی از شب را بیدار باش که تکلیف اضافی برای توست. امید می‌رود که پروردگارت تو را به مقامی شایسته برگزیند.

و بگو: پروردگارا! مرا در آغاز کارها با صداقت وارد کن و در پایان کارها با صداقت خارج فرما و از جانب خود برای من دلیلی نصرت‌آور قرار ده.

و بگو: حق آمد و باطل رفت؛ زیرا که باطل رفتنی و نابودشدنی است.

و از قرآن، آیه‌ها نازل می‌کنیم که برای اهل ایمان! شفا و رحمت است و ستمگران را جز خسارت چیزی اضافه نمی‌کند.

هنگامی که به انسان نعمتی عطا می‌کنیم، روی برگرداند و دور می‌شود و هنگامی که گرفتار ناملایمات می‌شود، مأیوس و ناامید می‌گردد.

بگو: هرکس بر اساس طبیعت و نیت خویش عمل می‌کند و پروردگار شما از همه‌کس به آنانی که راه را بهتر یافته‌اند، آگاه‌تر است.

از تو درباره روح می‌پرسند. بگو: روح از فرمان پروردگار من است و به شما جز اندکی دانش داده نشده است.

و اگر خواهیم آنچه را بر تو وحی فرستاده‌ایم، از تو می‌گیریم. آنگاه کسی را نخواهی یافت تا از تو حمایت کند.

إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ وَاكَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا

جز رحمت پروردگارت کمکی نخواهی یافت که فضل و کرم او نسبت به تو بزرگ است.

قُلْ لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْحِجْنُ عَلَيَّ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ ۚ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

بگو: اگر جن و انسان با هم متحد شوند تا مثل این قرآن را بیاورند، نخواهند توانست، هر چند همگی پشتیبان یکدیگر شوند.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا

ما در این قرآن برای مردم از هر چیز مثالی آوردیم؛ ولی بیشتر مردم جز ناسپاسی و انکار نکردند.

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا

و گفتند: به تو ایمان نمی‌آوریم تا آنکه از زمین برای ما چشمه آبی بیرون آوری؛

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّحِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجَّرَ الْأَنْهَارُ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا

یا باغی از درختان خرما و انگور داشته باشی که نهرها در لابلای درختانش جاری گردد؛

أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتِ عَلَيْنَا كِسْفًا أَوْ تَأْتِي بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا

یا آسمان را همان‌طور که وعده داده‌ای، قطعه‌قطعه بر سر ما فرود آری؛ یا خدا را با فرشتگان در برابر ما حاضر کنی؛

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُخْرِفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنَزَّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُوهُ ۗ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا

یا برای تو خانه‌ای از طلا باشد و یا به آسمان بالا روی؛ ولی هیچ‌گاه بالا رفتنت را باور نمی‌کنیم، مگر اینکه نامه‌ای بر ما نازل کنی که آن را بخوانیم. بگو: پروردگار من منزّه است. آیا من جز انسانی فرستاده پروردگارم؟!

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا

تنها چیزی که مانع ایمان آوردن مردم می‌شد در آن هنگام که هدایت به سراغشان می‌آمد، این بود که می‌گفتند: آیا خداوند، انسانی را به رسالت برگزیده است؟

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَّمشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّن السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا

بگو: اگر در این سرزمین فرشتگانی بودند که آرام راه می‌رفتند، از آسمان فرشته‌ای را به عنوان پیامبر بر آنها نازل می‌کردیم.

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

بگو: خدای یکتا برای شاهد بودن بین من و شما کافی است؛ زیرا که او به حال بندگانش آگاه و بیناست.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ
أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ ۗ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ
عُمِيًّا ۖ وَبُكْمًا ۖ وَصُمًّا ۖ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ
سَعِيرًا

ذَٰلِكَ جَزَاءُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا
عِظْمًا وَرُفَاتًا أَعِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ
عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۖ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ فَأَبَى
الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا

قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ
خَشِيَّةَ الْإِنْفَاقِ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۖ فَسَأَلَ بَنِي
إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ
مَسْحُورًا

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا

فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ ۖ وَمَنْ مَعَهُ
جَمِيعًا

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ
وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا

هر که خداوند او را هدایت کند هدایت شده واقعی است و هر که را گمراه سازد غیر پروردگار برای وی سرپرستانی نخواهی یافت و ما آنها را در روز قیامت با صورت‌هایشان در حالی که کور و لال و کر هستند محشور می‌کنیم و جایگاهشان جهنم است و هرگاه آتش خاموش شود، آتش افروخته‌تر برای آنها می‌افزاییم.

سزای آنها همین است؛ زیرا که آیات ما را انکار کردند و گفتند: چگونه وقتی استخوان و خاک شدیم، دوباره خلق تازه‌ای خواهیم یافت.

آیا ندیدید آن خدایی را که آسمانها و زمین را آفرید، قادر است مثل آنها را بیافریند و برای آنها مدتی معین فرموده که تردید در آن نیست؛ ولی ستمکاران جز انکار کاری نکنند.

بگو: اگر شما مالک خزاین رحمت پروردگارم بودید، از ترس فقیر شدن انفاق نمی‌کردید و البته که انسان بخیل است.

ما به موسی نه آیه روشن دادیم. از فرزندان اسرائیل سؤال کن که چگونه بوده است. فرعون به موسی گفت: من گمان می‌کنم که تو جادوگری.

موسی پاسخ داد: می‌دانی که این آیات روشنی‌بخش را جز پروردگار آسمانها و زمین نازل نفرموده و من گمان می‌کنم که تو سرانجام نابود خواهی شد.

فرعون تصمیم گرفت که موسی و پیروانش را از آن سرزمین براندازد. ما هم فرعون و تمام همراهانش را غرق کردیم.

و بعد از آن، به فرزندان اسرائیل گفتیم: در این سرزمین ساکن شوید و زمانی که وعده آخرت فرارسد، همگی شما را بیاوریم.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا

وَقُرْءَانًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ
تَنْزِيلًا

قُلْ ءَامِنُوا بِهِۦٓ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنَ
قَبْلِهِۦٓ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا

وَيَقُولُونَ سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا

وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۝

قُلْ أَدْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا
وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلًا

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ
شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وِئٌ مِّنَ الدُّلِّ وَكَبِيرُهُ
تَكْبِيرًا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَّهُ
عِوَجًا

قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا

مَّكِيثِينَ فِيهِ أَبَدًا

وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا

ما قرآن را بر اساس حق نازل کردیم و به حق نازل شده
است و ما تو را جز برای مژده دادن و ترساندن نفرستادیم.

و قرآن را از جهت آیات، از هم جدا کردیم تا با صبر و
حوصله برای مردم بخوانی و ما آن را به تدریج نازل کردیم.

بگو: خواه به قرآن ایمان بیاورید و خواه ایمان نیاورید،
آنانی که پیش از آن به آنها دانش داده شده، هنگامی که
آیات قرآن برای آنها خوانده می‌شود سجده‌کنان به خاک
می‌افتند.

و می‌گویند: پروردگار ما منزّه است. وعده‌های خدای ما انجام
شدنی است؛

گریه‌کنان بر خاک می‌افتند، خشوعشان افزوده می‌شود.

بگو: اگر خدا را با نام الله بخوانید یا نام رحمان، تفاوت
نمی‌کند. برای خداوند اسمای نیکویی هست. در نمازت نه
صدا را بلند کن و نه آهسته؛ بلکه بین آن دو را انتخاب کن.

و بگو: حمد مخصوص خداوندی است که نه فرزندی و نه
شریکی در مالکیت جهان برای خود انتخاب کرده و نه دوستی
برای برطرف کردن ذلت برگزیده، او را بزرگ بشمار؛ بزرگ
شمردنی کامل.

حمد، مخصوص خداوندی است که قرآن را بر بنده‌اش نازل
کرد و هیچ‌گونه انحرافی در آن قرار نداد،

بهشتی که برای همیشه در آن خواهند ماند.

و نیز آنانی را که گفتند: خدا فرزند دارد، بترساند.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا

در این باره چیزی نمی‌دانند. پدرانشان نیز نمی‌دانستند. سخنی که از دهانشان بیرون می‌آید، سخن هول‌انگیزی است. جز دروغ چیزی نمی‌گویند.

فَلَعَلَّكَ بَخِيعُ نَفْسِكَ عَلَىٰ آثَرِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا

گویی از رفتار آنها که چرا به قرآن ایمان نمی‌آورند، خود را از غم و اندوه هلاک می‌سازی.

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

ما آنچه را روی زمین است، زینت آن قرار دادیم تا بدین وسیله مردم را امتحان کنیم که چه کسی بهتر عمل می‌کند.

وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا

و ما آنچه را زینت زمین کردیم، همه را خاک و ویران می‌کنیم.

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا

آیا گمان کردی از جمله آیات ما، داستان اصحاب کهف و رقیم شگفت‌انگیز بوده‌اند.

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا

به یاد آور زمانی را که آن جوانان به غار پناه بردند و گفتند: پروردگارا! ما را از جانب خویش رحمتی عطا کن و برای ما وسیله رشد و تعالی فراهم ساز.

فَضْرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا

آنگاه ما در غار بر گوششان زدیم و سالها در خواب رفتند.

ثُمَّ بَعَثْنَهُمْ لِتَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا

سپس آنها را بیدار کردیم تا بدانیم کدام یک از آن دو گروه مدت خواب خود را بهتر حساب کرده‌اند.

ثُمَّ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى

ما داستان آنها را بر اساس حق برای تو نقل می‌کنیم. آنها جوانانی بودند که به پروردگارشان ایمان آوردند و ما بر هدایتشان افزودیم.

وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُوَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا هَا تَقْدُ فُلْنَا إِذَا شَطَطًا

و دل‌های آنان را قوی کردیم؛ در آن هنگام که قیام کردند و گفتند: پروردگار ما خدای آسمانها و زمین است و هرگز غیر از او خدایی را نمی‌خوانیم که در غیر این صورت به راهی خطا رفته‌ایم.

هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

اینها مردم ما هستند که خدایانی غیر از خدای یکتا برگزیده‌اند، چرا آنها دلیل روشنی درباره آنها نمی‌آورند؟ پس چه کسی از آنکه به خدا نسبت دروغ می‌دهد، ستمگرتر است.

۱۸
کَهِف
۱۶
/۱۱۰

وَإِذْ أَعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ فَأَوْرَأُ إِلَى الْكَهْفِ
يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّن رَّحْمَتِهِ وَيَهَيِّئْ لَكُمْ مِّنْ أَمْرِكُمْ
مَّرْفَقًا

۱۷
حزب
۱۱۸

وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَّوَّرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ
وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرَّبُ إِلَيْهِمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ
ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّ مَنْ يَهْدِي اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ
يُضِلِّ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا

۱۸
۲۵۴ر

وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ
الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ
عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعبًا

۱۹

وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ
لَبِئْتُمْ قَالُوا لَبِئْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا
لَبِئْتُمْ فَأَبَعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ
فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ
وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا

۲۰

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ
وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا

هنگامی که از این مردم و آنچه غیر خدا می‌پرستند
کناره‌گیری کردید؛ به غار پناهنده شوید تا پروردگارتان
رحمت خویش بر شما بگستراند و برای شما در کارتان
گشایشی فراهم نماید.

و خورشید را مشاهده می‌کنی که هنگام طلوع در طرف
راست آنها قرار دارد و هنگام غروب، در سمت چپ بگردد و
اینها در محل وسیعی از آن غار قرار داشتند. این از
نشانه‌های الهی است. هر که را خداوند هدایت کند،
هدایت‌یافته واقعی است و هر که را خدا گمراه سازد، برای
او یار و ارشاد کننده‌ای نخواهی یافت.

خیال می‌کردی بیدارند؛ ولی در خواب بودند. آنها را به
پهلوی راست و چپ می‌گردانیم و سگ آنها دستهای خود را
بر در غار گشوده بود. اگر به آنها نظر می‌انداختی، با ترس و
وحشت فراوان پا به فرار می‌گذاشتی.

و این گونه بود که بیدارشان کردیم تا از یکدیگر سؤال
کنند. یکی گفت: چه مدت در غار بوده‌اید؟ پاسخ دادند: یک
روز یا بخشی از روز. گفتند: پروردگارتان از مدت حضورتان
در غار آگاه‌تر است. یکی را با این پول خود به شهر
بفرستید تا مشاهده شود کدام طعام پاکیزه‌تر است و
خوراکی از آنجا برای شما بیاورد و سخت دقت کند و کسی را
از کار شما آگاه نسازد.

اگر آنها از وضع شما آگاه شوند، شما را سنگسار می‌کنند یا
اینکه به دین خود برگردانند و دیگر روی سعادت را
نخواهید دید.

۱۸ :
کَهِف
۲۱
/۱۱۰

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا

۲۲

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا

۲۳
۲۵۵ر

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَائِيءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا

۲۴

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۗ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا

۲۵

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا

۲۶

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ الْغَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ ۗ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

۲۷

وَأْتِلْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۗ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۗ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا

و بدین طریق مردم را از حال اصحاب کهف آگاه کردیم تا بدانند که وعده الهی حق است و قیامت خواهد آمد و شکی در آن نیست. هنگامی که بین خود در کار آنها نزاع داشتند و می‌گفتند: در جای آنها بنایی بسازید. پروردگارشان از وضع آنها آگاه‌تر است و آنهایی که از کارشان آگاه شده بودند گفتند: ما مسجدی در کنارشان می‌سازیم.

خواهند گفت: اصحاب کهف سه نفر بودند و چهارم آنها سگشان بود. و گویند: پنج نفر بودند و ششم آنها سگشان بود. تیر انداختن در تاریکی است، و گویند: هفت نفر بودند، هشتم آنها سگشان بود. بگو: خدای من از تعداد آنها آگاه‌تر است؛ جز گروه کمی تعداد آنها را نمی‌دانند. درباره آنها مجادله مکن جز آنکه هر چه به ظاهر دانستی اظهار کن و هیچ فتوایی در این باره از هیچ‌کس می‌رس.

و هیچ‌گاه مگو که من این کار را فردا انجام خواهم داد.

مگر آنکه بگویی: اگر خدا بخواهد. هنگامی که گرفتار و فراموش شدی پروردگارت را یاد کن و بگو: شاید که پروردگارم مرا به راهی روشن‌تر از این هدایت کند.

اصحاب کهف در غارشان سیصد سال به اضافه نه سال آرمیدند.

بگو: خداوند بهتر می‌داند چه مدت در غار آرمیدند؛ زیرا که غیب آسمانها و زمین از آن اوست. راستی که چه بینا و چه شنواست. هیچ سرپرستی جز او ندارند و خدا هیچ‌کس را در فرمان دادن شریک قرار نمی‌دهد.

از کتاب پروردگارت هر چه به تو وحی می‌شود تلاوت کن. گفتار او غیر قابل تغییر است و هیچ‌گاه پناهگاهی جز او نمی‌یابی.

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ^ط وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا

وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ^ط فَمَن شَاءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَاءَ
فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا^ج
وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ^ج بِئْسَ
الْشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ
أَحْسَنَ عَمَلًا

أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُجَلَّوْنَ
فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن
سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِعِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ
وَحَسَنَتْ مُرْتَفَقًا

وَأَضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِّنْ
أَعْنَبٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا

كَلَّمَا الْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْئًا^ج وَفَجَّرْنَا
خِلَالَهُمَا نَهْرًا

وَكَانَ لَهُ ثَمْرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ
مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا

با آنانی که خدای خویش را صبح و شام می‌خوانند و فقط رضای او را طلب می‌کنند، با شکیبایی همراهی کن و لحظه‌ای از آنها به خاطر تمایل به زینت‌های دنیا چشم می‌پوش و از آنهایی که دل‌هایشان از یاد ما غافل است پیروی مکن؛ همان‌هایی که پیرو هوای نفس خویش هستند و کارهایشان افراطی است.

بگو: دین حق همان است که از جانب پروردگار شما آمده است هر که می‌خواهد، ایمان بیاورد و هر که می‌خواهد، کافر شود. ما برای ستمگران آتشی را مهیا ساخته‌ایم که شعله‌هایش آنها را احاطه می‌کند و وقتی تقاضای آب می‌کنند، با آبی سیراب می‌شوند که همچون فلز گداخته است که صورتها را می‌سوزاند؛ چه بد آبی و چه بد جایگاهی است.

آنانی که ایمان آوردند و کارهای پسندیده کردند، ما اجر نیکوکاران را ضایع نمی‌کنیم.

برای اینها بهشتی خواهد بود که از زیر درختانش نهرها جاری است. در آنجا به دست‌بندهای طلا آراسته‌اند و لباسهایی به رنگ سبز و از حریر پوشند، در حالی که بر تختها تکیه داده‌اند. چه ثواب خوبی و چه نیکو جای آسایشی است.

برای آنها مثالی بزن: دو مرد، یکی را دو باغ دادیم از انواع انگورها و اطراف آن دو باغ را از درخت خرما پوشاندیم و در میانشان زراعت قرار دادیم.

هر دو باغ میوه آورد و چیزی کم گذاشته نشده بود و میان آن باغها نهری جاری ساختیم.

صاحب باغ که میوه فراوانی نصیبش شده بود، به رفیق خود که با او گفتگو می‌کرد گفت: من از نظر ثروت از تو بیشتر و از جهت نفرات نیرومندترم.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ
هَذِهِ أَبَدًا

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا
مِّنْهَا مُنْقَلَبًا

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ
مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا

لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
إِن تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا

فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا
حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَيُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا

أَوْ يُصْبِحَ مَأْوَهَا غُورًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُوَ طَلَبًا

وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا
وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي
أَحَدًا

وَلَمْ تَكُن لَّهُوَ فِتْنَةً يٰنَصْرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ
مُنْتَصِرًا

هُنَالِكَ الْوَلِيَّةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا

وَأَضْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا إِذَا نَزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ
فَأَخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا

یک روز که به باغ خود وارد شد، در حالی که به خویش ظلم کرده بود گفت: گمان نمی‌کنم تا ابد این ثروت من از بین برود؛

و گمان نمی‌کنم که قیامت برپاگردد و اگر به سوی پروردگارم بازگردم، بهتر از این وضع را خواهم داشت.

رفیقش که با وی گفتگو می‌کرد گفت: آیا به خدایی که تو را از خاک و بعد از نطفه آفرید و آنگاه تو را مرد کاملی قرار داد، کافر شدی؛

و لکن من پروردگارم الله است و هیچ‌کس را شریک خدایم قرار نمی‌دهم.

چرا تو وقتی وارد بر باغ خویش شدی، نگفتی همه چیز از ناحیه خداست و جز قدرت الهی قدرتی نیست و اگر می‌بینی که از نظر ثروت و فرزند از تو کمترم،

امید دارم که پروردگارم بهتر از باغ تو به من بدهد و بر باغ تو صاعقه‌ای فرستد که زمین بابر شود؛

یا آنکه نهر آن در زمین فرورود که هرگز قدرت مطالبه آن را نداشته باشی.

و تمام میوه‌هایش نابود شود و از روی حسرت دو دست خود بر هم زده که چقدر خرج باغ کرده‌ای در حالی که همه بر باد رفته و از پایه‌ها فرو ریخته‌اند و می‌گفت: ای کاش به خدای خویش مشرک نمی‌شدم.

و او را غیر از پروردگار گروهی نباشد تا یاری‌اش نماید و نمی‌توانست برای خویش کمکی طلب کند.

در این هنگام، سرپرستی خاص خدای به حق است که او بهترین ثواب و بهترین عقاب را در اختیار دارد.

ای رسول ما! برای مردم زندگانی دنیا را مثال بزن که همانند آبی است که از آسمان نازل می‌شود که آن آب سبب می‌شود گیاهان زمین پیوسته می‌گردند. آنگاه خشک شده و به وسیله باد و طوفان پراکنده می‌شوند. خداوند بر همه چیز تواناست.

الْمَالِ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

ثروت و فرزندان زینت زندگی دنیا هستند و البته آنچه انسان از اعمال شایسته از خود باقی می‌گذارد، نزد پروردگارت ثوابش بهتر و امیدبخش‌تر است.

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا

روزی را به یاد آور که کوه‌ها را به حرکت درآوریم و زمین را یکدست صاف می‌بینی و همه را محشور کرده و احدی را باقی نمی‌گذاریم.

وَعَرِضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا

آنگاه همگی در یک صف به پیشگاه پروردگارت عرضه می‌شوند. همه با هم نزد ما می‌آیید؛ همان گونه که بار اول شما را خلق کردیم؛ ولی شما گمان کردید که ما معادی برایتان در نظر نگرفته‌ایم.

وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

نامه اعمال را پیش می‌آورند و می‌بینی که مجرمین چگونه در ترس و هراسند و می‌گویند: وای بر ما! این چه نامه‌ای است؟! تمامی گناهان چه کوچک و چه بزرگ از قلم نیفتاده است و آنچه کرده‌اند در برابرشان حاضر می‌بینند و پروردگارت به هیچ‌کس ظلم نخواهد کرد.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا

به یاد آور زمانی را که به فرشتگان گفتیم که به آدم سجده کنید. همگی سجده کردند جز ابلیس که از جنس جن بود و از فرمان پروردگارش سرپیچی کرد. آیا با این حال او و فرزندان او را به جای من سرپرست خود انتخاب می‌کنید؟ در صورتی که شیطان و فرزندان او دشمن شما هستند و برای ستمکاران چه بد جایگزینی است.

مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلَقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُمْ تُنذِرُونَ

آفرینش آسمانها و زمین را با حضور شیطانها انجام ندادم و نه آفرینش خود آنها را که من گمراه‌کنندگان را به کمک نمی‌گیرم.

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا

و یاد آور روزی را که خداوند می‌فرماید: شریکانی که برای من می‌پنداشتید صدا بزنید و آنها را بخوانید. در حالی که به ندای آنها پاسخ نمی‌دهند و ما بین آنها جایگاه هلاکت قرار خواهیم داد.

وَرَاءَ الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرَفًا

و مجرمین، آتش را می‌بینند و یقین می‌کنند که در آن خواهند افتاد و از آن راه فراری ندارند.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ
الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا

ما در این قرآن برای مردم انواع مثالها بیان نمودیم؛ ولی این انسان بیش از هر چیز به مجادله می‌پردازد.

۵۵

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا
رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا

چه چیز مردم را از ایمان آوردن مانع می‌شود، زمانی که هدایت به سراغشان آمد و از پروردگارش طلب بخشش کنند، جز اینکه سرنوشت گذشتگان گریبان آنها را بگیرد و یا با عذاب الهی روبرو شوند؟

۵۶

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي
وَمَا أَنْذِرُوا هُزُورًا

ما پیامبران را جز مژده‌دهنده و بیم رسان نمی‌فرستیم. کافران همواره از طریق باطل مجادله می‌کنند تا حق را از میان بردارند و آیات مرا با آنچه را که به آن ترسانده شده‌اند، به مسخره گرفته‌اند.

۵۷

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ
مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا
أَبَدًا

چه کسی ستمکارتر است از آنکه هنگام نقل آیات پروردگارش از آن روی بر می‌گرداند و اعمال گذشته‌اش را فراموش کرده است. ما بر دل چنین انسانهایی پرده افکنده‌ایم تا بفهمند و گوشه‌ایشان را سنگین کرده‌ایم و اگر آنها را دعوت به هدایت کنی، هرگز قبول هدایت نمی‌کنند.

۵۸

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلَّ
لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَّنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا

پروردگارت بخشنده و صاحب رحمت است و اگر می‌خواست آنها را به خاطر کارهایشان مجازات کند، در عذابشان شتاب می‌کرد؛ ولی آنها وقت معینی دارند که هیچ‌گاه راه فراری از آن نخواهند داشت.

۵۹

وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ
مَوْعِدًا

اینها شهرهایی است که ساکنین آنها را به ستمکاریهایشان نابود کردیم و برای هلاکتشان زمان معینی قرار دادیم.

۶۰

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ
أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا

به یاد آور زمانی را که موسی به رفیق جوان خویش گفت: من دست از جستجو بر نمی‌دارم تا به محل تلاقی دو دریا برسم، گرچه مدتی طولانی در طلب آن باشم.

۶۱

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَا سَبِيلَهُ فِي
الْبَحْرِ سَرَبًا

و همین‌که به تلاقی دو دریا رسیدند، ماهی خود را فراموش کردند. ماهی هم راه خود را به دریا پیش گرفت.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ ءَاتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسِنِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا

۶۳

قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبِغُ فَأَرْتَدَّا عَلَىٰ ءَأَثَارِهِمَا قَصَصًا

۶۴

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا ءَاتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنَ لَّدُنَّا عِلْمًا

۶۵

قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا

۶۶

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

۶۷

وَكَيفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ ۗ خُبْرًا

۶۸

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا

۶۹

قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا

۷۰

فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا

۷۱
۲۶۱۲

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

۷۲

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا

۷۳

فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ ۖ قَالَ أَقْتَلْتَنِي نَفْسًا وَرَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا

۷۴

هنگامی که موسی و رفیقش از آنجا گذشتند، گفت: ای رفیق! غذای ما را بیاور که از این سفرمان بسیار خسته شدیم.

رفیقش گفت: خبر داری که وقتی به آن سنگ پناه بردیم، من ماهی را فراموش کردم و جز شیطان مرا به فراموشی وادار نکرد؛ در نتیجه ماهی به طرز عجیبی راه دریا را پیش گرفت.

موسی گفت: این همان چیزی است که ما می‌خواستیم. آنگاه از آن راهی که آمدند، در حالی که پی‌جویی می‌کردند بازگشتند.

در بازگشت، بنده‌ای از بندگان ما را یافتند که به او از رحمت خویش عطا کرده و از جانب خود دانش فراوانی به او تعلیم داده بودیم.

موسی گفت: آیا ترا پیروی کنم که از آنچه آموخته‌ای از رشد و تعالی به من بیاموزی؟

خضر گفت: تو هرگز توانایی نداری تا با من صبر کنی،

و چگونه بر چیزی که از آن آگاهی نداری، می‌توانی صبر کنی؟

موسی گفت: اگر خدا بخواهد، مرا اهل صبر خواهی یافت و از فرمان تو سرپیچی نخواهم کرد.

خضر گفت: اگر پیرو من هستی، نباید از هر چه انجام می‌دهم، سؤال کنی تا اینکه خودم برای تو بازگو نمایم.

خضر و موسی به راه افتادند تا آنکه سوار کشتی شدند. خضر کشتی را سوراخ کرد. موسی گفت: کشتی را سوراخ کردی تا ساکنین آن را غرق کنی؟! راستی که چه کار زشتی انجام دادی.

خضر گفت: آیا به تو نگفتم که هرگز نمی‌توانی با من صبر کنی؟

موسی گفت: مرا درباره چیزی که فراموش کردم، مؤاخذه مکن و بر من به خاطر این کار سخت مگیر.

هر دو را به راه خود ادامه دادند تا به پسری برخورد کردند. خضر پسر را کشت. موسی گفت: آیا جان محترمی را که بی‌گناه بود گرفتی؟! چه کار بدی مرتکب شدی.

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

خضر گفت: آیا به تو نگفتم که هرگز نمی‌توانی با من صبر کنی؟

قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ
مِنَ لُدِّي عُذْرًا

موسی گفت: اگر بعد از این چیزی از تو سؤال کردم، دیگر با من مصاحبت نکن؛ زیرا که از جانب من معذور خواهی بود.

فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتِيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ
يُضَيِّقُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقُضَ فَأَقَامَهُ ۖ
قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا

بار دیگر هر دو به راه خود ادامه دادند تا به شهری رسیدند. از اهالی آن شهر غذا خواستند؛ ولی آنها از پذیرایی ایشان دریغ کردند. به دیواری رسیدند که در حال فرو ریختن بود. خضر آن را استوار کرد و پیاداشت. موسی گفت: می‌خواستی در برابر این کار مزدی بگیری.

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ
تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا

خضر گفت: اینک، وقت جدایی من و توست و هنگام شرح چیزهایی است که تو درباره آنها صبر نکردی.

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ
أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا

اما کشتی، به فقرایی تعلق داشت که با آن در دریا کار می‌کردند. من خواستم آن را معیوب کنم؛ زیرا که در پشت سر آنها پادشاهی ستمگر بود و هر کشتی سالمی را به نفع خود غصب می‌کرد.

وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا
طُغْيَانًا وَكُفْرًا

اما آن پسر، پدر و مادرش با ایمان بودند. ترسیدم به طغیان و کفر دچارشان کند.

فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَوَةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا

ما چنین کردیم که پروردگارشان به جای او، پسر فرزندی بهتر و مهربان‌تر بدانها عطا نماید.

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ
كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا
أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهُ
عَنْ أَمْرِي ۚ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا

و اما داستان دیوار که متعلق به دو پسر یتیم این شهر بود و زیر دیوار گنجی برای آنها وجود داشت و پدرشان مرد صالحی بود. پروردگارت می‌خواست که آنها بالغ شوند، آنگاه گنج را از زیر دیوار خارج کنند. این لطفی از جانب پروردگارت بود و من این کار را از پیش خود نکردم. این بود سر کارهایی که تو در برابر آنها صبر نداشتی.

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِّنْهُ
ذِكْرًا

ای رسول ما! از تو درباره ذی القرنین سؤال می‌کنند. بگو: به زودی داستان او را برای شما نقل خواهم کرد.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُوَ فِي الْأَرْضِ وَعَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا

۸۵ فَأَتْبَعَ سَبَبًا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ

وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَبْدَأُ الْقَرْنِينَ إِمَامًا أَن تَعَذِّبَ وَإِمَامًا

أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ

۸۷ عَذَابًا نُكْرًا

وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ

۸۸ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا

۸۹ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ

۹۰ نَجْعَلْ لَهُمْ مِّنْ دُونِهَا سِتْرًا

۹۱ كَذَلِكَ ۗ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا

۹۲ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا

۹۳ يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا

قَالُوا يَبْدَأُ الْقَرْنِينَ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي

۹۴ الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ

سَدًّا

۹۵ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ

وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا

۹۶ ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ

أَنْفِخُوا ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا

۹۷ فَمَا اسْطَلَعُوا أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَلَعُوا لَهُو نَقْبًا

ما به ذی القرنین در روی زمین تمکن دادیم و از هر چیزی به او وسیله‌ای عطا کردیم.

او هم از آن وسایل استفاده کرد.

تا به محل غروب آفتاب رسید. در آنجا احساس کرد خورشید در چشمه‌ای گل‌آلود فرومی‌رود و نزدیک چشمه گروهی از انسانها را یافت. گفتیم: ای ذی القرنین! یا آنها را مجازات می‌کنی و یا روشی نیکو برای آنها در نظر می‌گیری.

ذی القرنین گفت: کسی که ظلم کرده، او را مجازات خواهیم کرد. آنگاه وی را به سوی پروردگارش می‌برند و خداوند او را به عذابی سخت مجازات خواهد کرد.

و آنکه ظلم کرده و کارهای پسندیده کرده، پاداش

نیکوتری خواهد داشت، و ما فرمان آسانی به او خواهیم داد.

بار دگر ذی القرنین از آن وسایل استفاده کرد،

تا به محل طلوع آفتاب رسید. دید به مردمی طلوع می‌کند که در مقابل آفتاب به آنها پوششی نداده‌ایم.

این گونه بود که ما از آن چیزها که نزد ذی القرنین بود، به طور کامل خبر داشتیم.

و نیز او از آن وسایل استفاده کرد،

تا به میان دو کوه رسید. در آنجا مردمی متفاوت با دو گروه سابق یافت که هیچ سخنی را نمی‌فهمیدند.

گفتند: ای ذی القرنین! یأجوج و مأجوج در این سرزمین فساد می‌کنند. آیا امکان دارد که ما بودجه‌ای در اختیارت بگذاریم که میان ما و آنها سدّی ایجاد کنی؟

ذی القرنین گفت: امکاناتی که پروردگارم به من عطا فرموده، از بودجه شما بهتر است، بنا بر این شما با نیروی

بدنی مرا یاری کنید تا میان شما و آنها سدّ نیرومندی برپا کنیم.

گفت: قطعات آهن برای من بیاورید تا بین دو کوه را بپوشاند. گفت: در آن آتش بدمید. قطعات آهن گداخته گردید. گفت: مس ذوب شده برای من بیاورید تا روی این سدّ بریزم.

از آن به بعد، آنها نه می‌توانستند از آن بالا روند و نه می‌توانستند بر آن شکافی ایجاد کنند.

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّيٰ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّيٰ جَعَلَهُ دَكَّآءَ
وَكَانَ وَعْدُ رَبِّيٰ حَقًّا

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ
فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِيٰ وَكَانُوا لَا
يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِّن دُونِيٰ
أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِّلْكَافِرِينَ نُزُلًا

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا

الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
يُحْسِنُونَ صُنْعًا

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِٗ فَحَبِطَتْ
أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا

ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي
هُزُورًا

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ
الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن
تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُٓ
وَاحِدٌ ۗ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا
وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۗ أَحَدًا

گفت: این از رحمت پروردگار من است و هرگاه وعده پروردگارم فرارسد، آن سدّ را منهدم خواهد کرد و وعده پروردگارم حتمی است.

در آن روز آن چنان رهایشان کنیم که چون موج در هم پیچند و در صور دمیده شود. آنگاه همگان را یکجا جمع خواهیم کرد.

و در آن روز جهنّم را به کافران عرضه می‌داریم.

همان‌هایی که چشم دلشان از یاد من پوشانده بود و قدرت شنوایی نداشتند.

آیا کافران گمان کردند می‌توانند غیر از من بندگان مرا سرپرست خود انتخاب نمایند؟! ما جهنّم را برای فرود کافران آماده کرده‌ایم.

بگو: آیا به شما خبر بدهم وضع کسانی را که در عمل، زیانکارترین هستند؟

آنانی که تمام تلاش‌هایشان در دنیا نابود شده و خیال می‌کنند که کار نیک انجام می‌دهند.

اینها کسانی هستند که به آیات و ملاقات با پروردگارشان کافر شدند؛ در نتیجه اعمالشان نابود شده و در روز قیامت برایشان میزانی برپا نخواهیم کرد.

اینها به خاطر کفرشان و مسخره گرفتن آیات و رسولان ما، جهنم را پاداش می‌گیرند.

آنان که ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام داده‌اند، باغهای فردوس محل فرودشان می‌باشد.

برای همیشه در آن می‌مانند و هیچ‌گاه تقاضای تغییر مکان نمی‌کنند.

بگو: اگر دریا برای نوشتن کلمات پروردگارم مرکّب شود، پیش از آنکه کلمات پروردگارم به پایان رسد، آب دریا خشک خواهد شد، اگر چه مثل آن دریا را به آن اضافه کنیم.

بگو: من فقط بشری هستم مانند شما که بر من وحی می‌شود. خدای شما فقط یکی است. هر که به ملاقات پروردگار خویش امید دارد، باید کار پسندیده کند و هیچ‌کس را در عبادتش شریک خداوند قرار ندهد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كَهَيْعَصَ

کاف، ها، یا، عین، صاد.

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ وَزَكْرِيَا

این یادی است از رحمت پروردگارت درباره بنده‌اش زکریا.

إِذْ نَادَى رَبَّهُ وَنِدَاءً خَفِيًّا

زمانی که خدای خویش را در خلوتگاه ندا داد.

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَأُشْتَغَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ
أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا

گفت: پروردگارا! استخوانم سست شده و موی سرم از اثر
پیری سفید گشته، و هیچ‌گاه در دعا کردن به درگاهت
محروم از اجابت نبوده‌ام.

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوْلَىٰ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ
لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا

من بعد از خودم درباره وارثانم نگران هستم و همسرم
نازاست. از جانب فضل خویش جانشینی به من عطا کن؛

يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ عَالِي يَعْقُوبَ ۗ وَأَجْعَلُهُ رَبِّ رَضِيًّا

تا او وارث من و وارث آل یعقوب باشد و پروردگارا! وی را
مورد رضایتت قرار ده.

يٰۤاِزْكُرِيَا إِنَّا نَبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ أَسمُهُو يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ
قَبْلُ سَمِيًّا

ای زکریا ما به تو مژده پسری را می‌دهیم که نامش یحیی
است و همنامی برای او پیش از این قرار نداده‌ایم.

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ
بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا

زکریا گفت: پروردگارا! چگونه می‌توانم پسری داشته باشم،
در حالی که همسرم نازاست و خودم نیز از اثر پیری ناتوان
شده‌ام.

قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ
وَلَمْ تَكُ شَيْئًا

گفت: مطلب همین‌گونه است که پروردگارت فرموده که این
کار برای من آسان است. در گذشته تو را آفریدم، در حالی
که چیزی نبود.

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ
ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا

گفت: الها! نشانه‌ای در این کار برای من قرار ده. فرمود:
نشانه تو آن است که سه شبانه‌روز تمام توان سخن گفتن با
مردم را نداری.

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا
بُكْرَةً وَعَشِيًّا

زکریا از محراب عبادتش به سراغ مردم رفت و به آنها القا
کردیم که صبح و شام خدا را تسبیح گویند.

يٰٓيَحْيٰى خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ ۗ وَّءَاتَيْنٰهُ الْحِكْمَ صَبِيًّا

وَحٰنٰنًا مِّنْ لَّدُنَّا وَرٰكُوَةً ۗ وَكَانَ تَقِيًّا

وَبَرًّا بِوٰلِدَيْهِ وَّلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ ۗ حَيًّا

وَاذْكُرْ فِى الْكِتٰبِ مَرِيْمَ ۙ اِذْ اُنْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرِقِيًّا

فَاَتَّخَذَتْ مِنْ دُوْنِهِمْ حِجَابًا ۗ فَاَرْسَلْنَا اِلَيْهَا رُوْحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا

قَالَتْ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ ۙ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا

قَالَ اِنَّمَا اَنَا رَسُوْلُ رَبِّكَ لِاَهْبَ لَكَ غُلٰمًا زَكِيًّا

قَالَتْ اَنْىُّ يَكُوْنُ لِىْ غُلٰمٌ وَّلَمْ يَمَسُّنِىْ بِشَرٍّ وَّلَمْ اَكُ بِغِيًّا

قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلٰى هَيِّئٍ ۗ وَلِنَجْعَلَهُ وَّءَايَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا ۗ وَكَانَ اَمْرًا مَّقْضِيًّا

فَحَمَلَتْهُ فَاَنْتَبَذَتْ بِهٖءَ مَكَانًا قَصِيًّا

فَاَجَآءَهَا الْمَخَاضُ اِلَى جِدْعِ النَّخْلَةِ ۗ قَالَتْ يٰلَيْتَنِىْ مِتُّ قَبْلَ هٰذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَّنْسِيًّا

فَنَادٰلَهَا مِنْ تَحْتِهَا اَلَا تَحْزَنِىْ قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا

وَهٰزِيْ اِلَيْكَ بِجِدْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا

ای یحیی! کتاب را با قوّت بگیر، و در حالی که طفل بود به او مقام نبوّت دادیم.

از جانب خود به او مهربانی و پاکیزگی دادیم و او پرهیزکار بود.

به پدر و مادرش نیکی می‌کرد و هیچ‌گاه متکبر و معصیت کار نبود.

سلام بر او؛ روزی که متولد شد و روزی که می‌میرد و روزی که زنده برانگیخته خواهد شد.

یاد کن در کتاب خود مریم را در آن زمان که از خانواده خود جدا شده و در یک مکانی رو به آفتاب قرار گرفت.

بین خود و آنان حجابی قرار داد و ما روح خود را به سوی او فرستادیم که شبیه انسانی کامل در برابرش نمایان شد.

مریم گفت: اگر پرهیزکار هستی، از تو به خدای رحمان پناه می‌برم.

روح القدس گفت: من فرستاده پروردگار توام، تا پسری پاکیزه بر تو ببخشم.

گفت: من از کجا می‌توانم دارای پسر شوم، در حالی که بشری با من تماس نگرفته و من هرگز آلوده نبوده‌ام؟!

روح القدس گفت: حق، همان است که پروردگارت فرموده که این کار برای من آسان است و ما او را نشانه‌ای برای مردم قرار می‌دهیم. او رحمتی از جانب ما و امری قطعی است.

مریم به آن پسر باردار شد و با وی به مکانی دور رفت.

تا اینکه درد زایمان او را به کنار درخت خرمایی کشاند. گفت: ای کاش قبل از باردار شدن می‌مردم و به کلی فراموش می‌شدم!

ناگهان از طرف پایین پایش ندا آمد که غم مخور؛ پروردگارت زیر پای تو چشمه آبی قرار داده است.

و شاخه درخت خرما را تکانی بده تا خرمایی تازه فروریزد.

فَكُلِيْ وَأَشْرَبِيْ وَقَرِّيْ عَيْنًا ۖ فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا
فَقُولِيْ إِنِّيْ نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا

فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ ۗ قَالُوا يَمْرَيْمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا
فَرِيًّا

يَأْتُحَت هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ أَمْرًا سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمَّكَ
بَغِيًّا

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۗ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ءَأَتْنِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ
مَا دُمْتُ حَيًّا

وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۗ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ ۗ سُبْحٰنَهُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا
فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۗ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لٰكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي
ضَلٰلٍ مُّبِينٍ

پس، از این خرما و آن آب بنوش و چشم خود را روشن کن
و هرگاه انسانی را مشاهده کردی، با اشاره به او بگو: من
برای خدا روزه‌ای نذر کرده‌ام و امروز با هیچ بشری سخن
نمی‌گویم.

سرانجام مریم در حالی که عیسی را در آغوش داشت، نزد
قومش آمد. گفتند: ای مریم! کار بسیار عجیبی انجام
داده‌ای.

ای خواهر هارون! نه پدرت آدم بدی بود و نه مادرت
آلوده‌دامن بود.

مریم به نوزادش عیسی اشاره کرد. گفتند: ما چگونه با
بچه‌ای که در گهواره است سخن بگوییم؟!

عیسی گفت: من بنده خدایم که به من کتاب داده و مرا
پیامبر قرار داده است.

و مرا در هر کجا باشم، وجودی پربرکت کرده و به نماز
خواندن و زکات دادن تا مادامی‌که زنده باشم، سفارش
فرموده است.

و به نیکی بر مادرم توصیه کرده و مرا متکبر و شقیّ قرار
نداده است.

درود بر من روزی که متولد شدم و روزی که می‌میرم و
روزی که زنده برانگیخته خواهم شد.

این، عیسی پسر مریم است. کلام حقی است که درباره آن
تردید می‌کنند.

خداوند منزّه است از اینکه برای خود فرزندی انتخاب کند؛
زیرا اگر چیزی را اراده کند، فقط به آن بگوید: باش، وجود
می‌یابد.

پروردگار، خدای من و خدای شماست؛ پس او را بندگی کنید
که راه راست این است.

گروه‌هایی از بین پیروان عیسی اختلاف کردند. پس وای بر
آنانی که حضور یافتن در آن روز بزرگ را کافرند؛

روزی که نزد ما می‌آیند، چه خوب می‌شنوند و خوب
می‌بینند؛ و لیکن ستمکاران امروز در گمراهی آشکارند.

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ

وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا

قَالَ أَرَأَيْتُ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِن لَّمْ تَنْتَهَ لِأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا

قَالَ سَلِمْتُ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا

وَأَعْتَزِلْكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا

فَلَمَّا أَعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْבُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُوَ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُم لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا

وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا

آنها را از روز حسرت بترسان؛ آن هنگام که کار تمام شود و آنها در غفلت مانده و ایمان نمی‌آورند.

ما زمین و تمام آنهایی را که در آن هستند به ارث می‌بریم و همگی به سوی ما خواهند آمد.

یاد کن در کتاب خود داستان ابراهیم را که او راستگو و پیامبر بود.

آن زمانی که به پدرش گفت: ای پدر! چرا چیزی را که نمی‌شنود و نمی‌بیند و کاری برای تو انجام نمی‌دهد، بندگی می‌کنی؟!

پدرم! دانشی به من عطا شده که به تو داده نشده؛ بنا بر این از من پیروی کن تا تو را به راه راست هدایت نمایم.

پدرم! بندگی شیطان مکن که شیطان نافرمانی خدای رحمان را کرده است.

ای پدر! من نگرانم که از جانب خدای مهربان عذابی به تو رسد و با شیطان پیوند دوستی داشته باشی.

گفت: آیا تو از خدایان من بریده‌ای؟ ای ابراهیم! اگر دست از این کارت برداری، تو را سنگسار خواهیم کرد. اینک از من دور شو.

ابراهیم گفت: سلام بر تو. از پروردگارم برای تو طلب آمرزش می‌کنم؛ زیرا که او به من مهربان است.

از شما و آنچه غیر از خداوند می‌خوانید، کناره می‌گیرم و خدایم را می‌خوانم، به این امید که دعای من در پیشگاه پروردگارم بدون جواب نماند.

و همین‌که از آنها و چیزهایی که غیر از خداوند می‌پرستیدند کناره گرفت، ما اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم و همه را به مقام نبوت رساندیم.

از رحمت خویش به آنها عطا کردیم و برای آنها نام بلندآوازه و نیک قرار دادیم.

و یاد کن در کتاب خود داستان موسی را که او بنده‌ای مخلص و رسول و پیامبر بود.

وَنَدَيْتَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا

۵۳

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا

۵۴

وَأذْكَرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا

۵۵

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا

۵۶

وَأذْكَرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا

۵۷

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا

۵۸

سجده

مستحب

۵۹

حزب

۱۲۴

۶۰

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا

۶۱

جَنَّتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُوَ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا

۶۲

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا

۶۳

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا

۶۴

وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَّهُوَ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا

و ما وی را از جانب راست طور ندا دادیم و با راز گفتن با او به مقام قربش رساندیم.

و از جانب رحمت خود برادرش هارون را مقام نبوت بخشیدیم.

و یاد کن در کتاب خود داستان اسماعیل را که در وعده‌هایش صادق بود و رسول و پیامبر بود.

خانواده خود را به انجام نماز و زکات فرمان می‌داد و مورد رضایت پروردگارش بود.

یاد کن در کتاب خود ادريس را که راستگو و پیامبر بود.

و ما او را به مقام بلندی رساندیم.

آنها پیامبرانی بودند از فرزندان آدم و از فرزندان کسانی که همراه نوح سوار کشتی کردیم و از فرزندان ابراهیم و اسماعیل و ما همه را مشمول نعمتهای خویش قرار دادیم و از کسانی که هدایت کردیم و انتخاب نمودیم. وقتی آیات رحمت برای آنها تلاوت شود، به خاک افتاده و سجده می‌کنند و اشک می‌ریزند.

بعد از آنها کسانی جایگزین شدند که نماز را ضایع کرده و از شهوتها پیروی نمودند که به زودی مجازات گمراهی خود را خواهند دید.

جز آنکه توبه کرده و ایمان آورده و کار نیک انجام داده که اینها وارد بهشت می‌شوند و هیچ ظلمی بر آنها نخواهد شد.

بهشتهای جاودانه‌ای که ندیده‌اند. خدای رحمان به بندگانش وعده داده و وعده الهی به یقین واقع خواهد شد.

در آن بهشت سخن لغوی نخواهند شنید؛ بلکه هر چه می‌شنوند، سلام است و برای آنها صبح و شام روزی مقرر شده است.

این همان بهشتی است که ما بندگان پرهیزکار خود را وارث آن می‌نماییم.

ما فرشتگان جز به فرمان پروردگارت نازل نمی‌شویم که هر چه پیش‌رو و پشت‌سر و بین آنها داریم، از آن اوست و هیچ‌گاه خدای تو چیزی را فراموش نمی‌کند.

رَّبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا

او پروردگار آسمانهاست و زمین و هر چه بین آنهاست؛ بنا بر این او را بندگی کن و در کار بندگی او صبور باش. آیا همانی برای او می‌شناسی؟

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا

انسان می‌گوید: آیا وقتی مُردم، به زودی زنده سر از قبر برخواهم داشت؟

أَوْ لَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا

آیا این انسان به یاد نمی‌آورد که قبل از این در حالی که هیچ نبود، او را آفریدیم.

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا

سوگند به پروردگارت که آنها و شیطانها را در روز قیامت محشور می‌کنیم. آنگاه همه را در اطراف جهنم حاضر می‌کنیم، در حالی که به زانو در آمده‌اند.

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا

سپس ما از هر گروهی، آتانی را که در برابر خدای رحمان سرکش‌تر بوده‌اند جدا می‌کنیم.

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا

آنگاه ما آتانی را که به سوختن سزاوارترند بهتر می‌شناسیم.

وَإِنْ مِّنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا

همه شما وارد جهنم می‌شوید؛ زیرا این حکم قطعی پروردگار توست.

ثُمَّ نُنجِي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا

آنگاه اهل تقوا را نجات می‌دهیم و ستمگران را در حالی که به زانو در آمده‌اند در آن رها می‌سازیم.

وَإِذَا تُلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا

هنگامی که آیات روشن ما برای آنها تلاوت می‌شود، کافران به اهل ایمان می‌گویند: کدام یک از دو گروه، مقام بهتر و منزل نیکوتر دارد؟

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْنًا وَرِعِيًّا

پیش از این چه گروه‌هایی را هلاک کردیم که از اینها ثروتمندتر و خوش‌تر بودند.

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا

بگو: هر که راه گمراهی را برگزیند، خدای رحمان به او مهلت دهد تا زمانی که وعده‌های الهی را با چشم خود ببیند یا عذاب و یا قیامت را مشاهده کند. آن وقت خواهند دانست چه کسی جایگاهش بدتر و از نظر سپاه ناتوان‌تر است.

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا

خداوند بر هدایت راه‌یافتگان می‌افزاید و آن کارهای شایسته که باقی ماندنی است، از نظر پاداش نزد پروردگارت بهتر و نتیجه آن نیکوتر است.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا

۷۸ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

۷۹ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا

۸۰ وَنَرِيهِ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا

۸۱ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا

۸۲ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا

۸۳ أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيْطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُوهُمْ آرَاءًا

۸۴ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا

۸۵ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا

۸۶ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وِرْدًا

۸۷ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

۸۸ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا

۸۹ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا

۹۰ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا

۹۱ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا

۹۲ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا

۹۳ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِيَ الرَّحْمَنِ عَبْدًا

۹۴ لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا

۹۵ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا

آیا ندیدی کسی را که آیات ما را انکار می‌کرد و می‌گفت ثروت و فرزندان بسیاری نصیبم خواهد شد؟

آیا از غیب خبر دارد و یا نزد خدای رحمان پیمانی گرفته است؟

نه چنین است؛ هر چه می‌گوید، می‌نویسیم و عذاب را برای او ادامه خواهیم داد.

و آنچه گوید، به او می‌دهیم و نزد ما بدون ثروت و فرزند خواهد آمد.

غیر خدا را خدای خویش انتخاب کردند تا برای آنها عزّت آورد.

نه چنین است؛ به زودی منکر عبادت آنان می‌شوند و بر ضدشان قیام می‌کنند.

آیا ندیدی که ما شیطانها را برای کافران فرستادیم تا آنها را به سختی تحریک کنند؟

درباره آنها شتاب مکن که ما تمام کارهایشان را به طور دقیق شماره می‌کنیم.

روزی که اهل تقوا را به طور جمعی به‌سوی خدای رحمان محشور می‌نماییم؛

و مجرمین را در حالی که تشنه‌اند، به سوی جهنّم می‌رانیم.

کسی در آن روز مالک شفاعت نیست، مگر آن که نزد خدای رحمان پیمانی دارد.

کافران گفتند: خدای رحمان، فرزندی برای خود برگزیده.

راستی که چه سخن زشتی گفتید.

نزدیک است از این سخن شما، آسمان متلاشی شده و زمین شکافته و کوه‌ها به شدّت فروریزد.

بدین جهت که برای خداوند فرزندی ادعا کردید.

در حالی که سزاوار نیست خدای رحمان فرزندی برای خود برگزیند.

در آسمانها و زمین، هیچ‌کس نیست مگر آنکه بنده اوست.

خداوند به شماره همه موجودات آگاه‌تر است و تعداد آنها را خوب می‌داند.

و همه آنها تنها در محضر پروردگار حاضر خواهند شد.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ
وُدًّا

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِئُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَنُنذِرَ بِهِ
قَوْمًا
لُدًّا

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ نُحِشُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ
تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا

۱۰ صفحه

۱۳۵ آیه

مکی

طه: طه

۲۰ . طه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه

طا، ها.

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى

ما قرآن را بر تو نازل نکردیم تا خود را به زحمت افکنی.

إِلَّا تَذَكُّرَةً لِّمَن يَخْشَى

هدف، یادآوری کسی است که از خدا می‌ترسد.

تَنْزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى

از طرف کسی نازل شده که آفریننده زمین و آسمانهای بلند
است؛

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ أُسْتَوَى

همان خدای رحمانی که بر عرش مسلط است.

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ
الْأَرْضِ

آنچه در آسمانها و زمین و بین آنهاست و هر چه زیر خاک
است، از آن اوست.

وَإِن تَجَهَّرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى

و اگر بلند سخن بگویی، خداوند از سرّ و آنچه پنهان‌تر
است، آگاه می‌باشد.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى

جز الله خدایی وجود ندارد. برای او نامهای نیک است.

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى

آیا داستان موسی برای تو نقل شده است؟

إِذْ رَعَا نَارًا نَّارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي
ءَاتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدُ عَلَى النَّارِ هُدًى

آن زمان که آتشی را دید و به خانواده خود گفت: قدری
صبر کنید. آتشی دیده‌ام. شاید شعله‌ای از آن را برای شما
بیاورم و یا به توسط آن راهی پیدا کنیم.

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَمُوسَى

وقتی به آتش نزدیک شد، صدایی شنید که ای موسی!

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى

من پروردگار توأم. کفشهایت را از پا بیرون درآور که تو در
سرزمین مقدس هستی.

وَأَنَا أَخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَىٰ

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَنَازِبُ أُخْرَىٰ

قَالَ أَلْقَهَا يَمُوسَىٰ

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ

وَأَضْمَمْنَا يَدَكَ إِيَّاءَنَا فَخَرَجْتَ بِصَبَأٍ مِّنْ غَيْرِ صَبَإٍ

لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ

أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي

وَأَحْلَلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي

يَفْقَهُوا قَوْلِي

وَأَجْعَلْ لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي

هَارُونَ أَخِي

أَشَدُّ بِهِ أَزْرَىٰ

وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي

كَيْ نُنسِخَكَ كَثِيرًا

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ

من تو را برگزیده‌ام؛ بنا بر این به آنچه وحی می‌کنم گوش فرا ده.

به تحقیق که منم الله و خدایی غیر من وجود ندارد. پس مرا بندگی کن و نماز را برای یاد من برپادار.

قیامت خواهد آمد. من می‌خواهم آن ساعت را پنهان کنم تا هرکس در برابر سعی و تلاش خود پاداش ببیند.

بنا بر این آن کسی که اعتقاد به قیامت ندارد و از هوای نفس خویش پیروی می‌کند، تو را از آن روز بازندارد که هلاک خواهی شد.

ای موسی! چه چیز در دست راست داری؟

گفت: این عصای من است که بر آن تکیه می‌کنم و با آن برای گوسفندانم برگ درختان را می‌ریزم و سایر نیازهایم را برطرف می‌سازم.

فرمود: ای موسی! عصایت را بیفکن.

موسی، عصا را انداخت. ناگهان عصا اژدهایی شد و حرکت کرد.

فرمود: آن را بگیر و تترس. ما آن را به همان صورت اول بازمی‌گردانیم.

و دستت را به گریبان‌ت فروبر تا بی‌عیب و درخشان بیرون آید و این معجزه دیگری خواهد بود.

تا آیات بزرگ خود را به تو نشان دهیم.

برو به سوی فرعون که طغیان کرده است.

موسی گفت: پروردگارا! سینه‌ام را گشاده کن؛

کارم را آسان فرما؛

گره از زبانم باز کن؛

تا سخن مرا بفهمند.

از خانواده‌ام یک نفر را وزیر و یاورم قرار ده؛

برادرم هارون.

به وسیله او پشتم را محکم کن؛

او را شریک کارم قرار ده.

تا همواره تو را تسبیح گوئیم.

و ترا زیاد یاد کنیم.

به تحقیق که تو بر وضع ما بینایی.

خداوند فرمود: ای موسی! خواسته‌هایت را برآورده ساختیم.

توجه داشته باش که بار دیگر بر تو منت گذاردیم؛

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ

أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ
بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِي وَعَدُوٌّ لَهُ ۗ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً
مِّنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۗ
فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَقَتَلْتَ نَفْسًا
فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۗ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ
مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْوَسَىٰ

۴۱ وَأَصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي

۴۲ أَذْهَبُ أَنتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي

۴۳ أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ

۴۴ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ

۴۵ قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ

۴۶ قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ

فَأْتِيَاهُ فَقَوْلَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا
تُعَذِّبُهُمْ ۗ قَدْ جِئْنَاكَ بِبَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكَ ۗ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ
الْهُدَىٰ

۴۸ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ

۴۹ قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَمْوَسَىٰ

۵۰ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ۗ ثُمَّ هَدَىٰ

۵۱ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ

آن هنگام که به مادرت وحی کردیم، آنچه که باید وحی
می‌شد.

کودک را در صندوقی قرار ده. آنگاه آن را به دریا افکن.
دریا مأمور است آن را به ساحل برساند، دشمن من و دشمن
او؛ وی را خواهد گرفت، و من به لطف خود محبوبیتی بر تو
افکندم تا زیر نظر من تربیت شوی.

هنگامی که خواهرت در جستجوی تو راه می‌رفت و می‌گفت:
آیا زنی را به شما معرفی بکنم که می‌تواند این طفل را
سرپرستی کند؟ در نتیجه ما تو را به آغوش مادرت
بازگرداندیم، تا چشم مادرت روشن شود و از غم و غصه
بیرون آید و تو یکی از فرعونیان را کشتی و ما تو را از
اندوه رهایی دادیم و تو را با دقت امتحان کردیم و چندین
سال در بین مردم مدین زندگی کردی. آنگاه ای موسی! در
زمان معین آمدی.

و تو را برای خود پرورش دادم.

اینک تو و برادرت با آیات من بروید و در یاد من سستی به
خود راه ندهید.

با هم به سوی فرعون بروید که طغیان کرده.

با او به نرمی سخن گویند؛ شاید به خود آید و یا بترسد.

موسی و هارون گفتند: پروردگارا! می‌ترسیم که در آزار
دادن ما شتاب کند و یا طغیان نماید.

فرمود: نترسید. من با شما هستم. می‌شنوم و می‌بینم.

هر دو به نزد او بروید و بگویید: ما رسولان پروردگار تو
هستیم. فرزندان اسرائیل را همراه ما بفرست و آنها را
آزار مده. ما نشانه‌ای از پروردگارت برای تو آورده‌ایم و
سلام بر آن که از راه حق پیروی می‌کند.

و بگویید: به ما وحی شده که عذاب الهی گریبان کسی را که
آیاتش را تکذیب کند و از او روی برگرداند، خواهد گرفت.

فرعون گفت: خدای شما کیست؟

موسی گفت: پروردگار ما کسی است که به آفریده‌های خود
هر چیز لازم بوده عطا کرده و بعد او را راهنمایی فرموده
است.

فرعون گفت: پس تکلیف مردم قبل از ما چه می‌شود؟

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى

۵۳

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن نَّبَاتٍ
شَتَّىٰ

۵۴

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَمَكُمُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ

۵۵

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً
أُخْرَىٰ

حزب
۱۲۶
۲۷۲۲

۵۶

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ

۵۷

قَالَ أَجِئْتَنَا لِنُخْرِجَنَّكَ مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ

۵۸

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ ۚ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا
تُخْلِفُهُ ۖ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى

۵۹

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْتَةِ وَأَنَّ مُجَشِّرَ النَّاسِ ضَحَىٰ

۶۰

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ

۶۱

قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيَلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَيَّ اللَّهُ كَذِبًا
فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ

۶۲

فَتَنَزَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَىٰ

۶۳

قَالُوا إِنَّ هَٰذِهِ لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُم مِّنْ
أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَىٰ

۶۴

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ آتُوا صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَن
أَسْتَعْلَىٰ

موسی گفت: علم آن در کتاب نزد پروردگار من است. خدای
من نه خطا می‌کند و نه چیزی را فراموش می‌نماید.

همان‌که زمین را برای شما محل آسایش قرار داد و راههایی
در آن ایجاد کرد و از آسمان آب نازل کرد و با آن اقسام
مختلف از گیاهان برویاندیدیم.

از آنها تناول کنید و حیوانات خود را در آن به چرا برید که
در این کار برای اندیشمندان نشانه‌هایی است.

شما را از خاک آفریدیم و بار دیگر به خاک بازگردانیم و از
آن نیز شما را بیرون خواهیم آورد.

ما همه آیات خود را به فرعون نشان دادیم؛ ولی او تکذیب
کرد و روی بر گرداند.

گفت: ای موسی! آیا آمده‌ای با جادو کردنت ما را از سرزمین
خویش بیرون کنی؟

ما هم جادویی همانند تو می‌آوریم؛ بنا بر این زمانش را
معین کن. باید بین ما و تو وعده‌ای باشد که نه ما و نه تو از
آن تخلف نکنیم و در مکانی که برای همه یکسان باشد،
حضور یابیم.

موسی گفت: وعده ما با شما روز عید، به شرط آنکه همه
مردم هنگام ظهر در محل اجتماع کنند.

فرعون از موسی روی برگرداند و تمام نیرنگ خود را به کار
گرفت. آنگاه به وعده‌گاه آمد.

موسی گفت: وای بر شما! به خداوند نسبت دروغ ندهید که
شما را به عذابش نابود خواهد کرد، و هر که دروغ بزند،
نومید خواهد شد.

در بین آنها درباره کارهایشان نزاع درگرفت و با هم در
گوشی صحبت کردند.

گفتند: موسی و هارون دو جادوگرند. تصمیم دارند شما را
از سرزمین خویش بیرون کنند و دین حق شما را از بین
ببرند.

بنا بر این تمام نیرنگ خود را آماده کنید و در یک صف در
مقابل این دو نفر بیاورید. امروز پیروزی از آن کسی است
که برتری پیدا کند.

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ

گفتند: ای موسی! تو اول می‌افکنی یا ما نخست بیفکنیم؟

قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ

۶۶

گفت: اول شما بیفکنید. که ناگهان طنابها و عصاهایشان به خاطر سحر آنها به خیال موسی رسید که حرکت می‌کنند.

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ

۶۷

موسی در درون احساس ترس مختصری کرد.

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ

۶۸

گفتیم: مترس که تو بر آنها برتری.

وَأَلْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفُ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سَاحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ

۶۹

و آنچه را در دست راست داری بیفکن که تمام آنچه را که آنها ساخته‌اند می‌بلعد؛ زیرا که کار آنها فقط سحر است و ساحر هیچ‌گاه پیروز نخواهد شد.

فَأَلْقَى السَّحْرَةَ سُجَّدًا قَالُوا ءَأَمَّنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ

۷۰

ساحران همگی به سجده افتادند و گفتند: به پروردگار هارون و موسی ایمان آوردیم.

قَالَ ءَأَمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرِكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَأَقْطِئَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِمَّنْ خَلَفَ وَلَا ضَلِّبَنَّاكُمْ فِي جُدُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمَنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ

۷۱

فرعون گفت: به موسی ایمان آوردید، قبل از اینکه من اجازه دهم؟ دست و پاهای شما را به طور مخالف قطع می‌کنم و شما را به درخت خرما به دار می‌آویزم و خواهید فهمید که مجازات من دردناکتر و پایدارتر است.

قَالُوا لَنْ نُؤْتِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

۷۲

گفتند: به خدایی که ما را آفریده، هیچ‌گاه تو را بر این معجزاتی که به سراغ ما آمده مقدم نمی‌داریم. هر کاری می‌خواهی بکن که تو فقط می‌توانی در زندگی دنیا قضاوت کنی.

إِنَّا ءَأَمَّنَّا بِرَبِّنَا لِيُغْفِرَ لَنَا خَطِيئَتَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

۷۳

ما به پروردگارمان ایمان آوردیم تا گناهانمان را با این جادوگری که با کراهت تو ما را به آن وادار ساختی، ببخشد که خداوند بهتر و پاینده‌تر است.

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ

۷۴

که اگر کسی به خدای خویش در حالی که مجرم است وارد شود، برای او جهنمی خواهد بود که نه می‌میرد و نه زنده می‌ماند.

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ

۷۵

و هر که در محضر پروردگار با ایمان و اعمال شایسته وارد شود، برای آنها عالی‌ترین درجات خواهد بود.

جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّىٰ

۷۶

برای آنها بهشت‌های ابدی است که از زیر درختان آن آب روان است، و برای همیشه در آن می‌مانند و این پاداش کسی است که خود را پاکیزه کرده است.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرِبْ لَهُمْ
طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفْ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ

به موسی وحی فرستادیم که بندگان مرا شبانه از شهر
بیرون بر و برای آنها از میان دریا راهی خشک پدید آور و از
تعقیب دشمن و غرق شدن در دریا هراسی به خود راه مده.

فرعون با سپاهیانش به تعقیب موسی و یارانش وارد دریا
شدند که ناگهان دریا آنها را در امواج خروشان خود پوشاند؛
آن هم چه پوشاندنی.

فرعون قوم خود را گمراه کرد و هدایت نکرد.

ای فرزندان اسرائیل! ما شما را از دست دشمنانتان نجات
دادیم و به وعده‌گاهی که طرف راست طور بود دعوت
نمودیم و برایتان ترنجبین و مرغ بلدرچین فرستادیم.

و گفتیم از روزی پاکیزه که در اختیارتان گذاردیم، بخورید و
در آن طغیان نکنید که غضب من بر شما مباح شده و هر که
غضب من بر او مباح گردد، نابود خواهد شد.

و من نسبت به آن که توبه می‌کند و ایمان می‌آورد و کارهای
پسندیده انجام می‌دهد و سپس هدایت می‌شود، بسیار
بخشنده هستم.

ای موسی! چه چیز باعث شد که پیش از قومت با شتاب به
اینجا آمدی؟

گفت: اینها به دنبال من در حرکتند. الها! من شتاب کردم تا
تو را راضی کنم.

خداوند فرمود: ما بعد از تو قومت را امتحان کردیم و
سامری آنها را گمراه کرد.

موسی در حالی که غضبناک و متأسف بود، به نزد قوم خود
بازگشت و گفت: آیا پروردگارتان به شما وعده نیکو نداد و
آیا این مدت به نظر شما طولانی بود، یا اینکه مایل شدید
مشمول غضب پروردگار خویش شوید که با وعده من
مخالفت کردید؟! مخالفت کردید!؟

گفتند: ما با اختیار خود با وعده تو مخالفت نکردیم؛ و لکن
مقداری از زیورهایی که با خود داشتیم، افکندیم و سامری
این چنین بر ما القا کرد.

۷۸

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ ۖ فَغَشِيَهُمْ مِّنَ اللَّيْمِ مَا غَشِيَهُمْ

۷۹

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ ۖ وَمَا هَدَىٰ

۸۰

يَبْنِي إِسْرَائِيلَ ۚ قَدْ أَنْجَيْنَاكَ مِّنْ عَدُوِّكَ ۖ وَوَعَدْنَاكَ
جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَّٰنَ وَالسَّلْوَىٰ

۸۱

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۖ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۗ وَمَنْ يَحِلِّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ

۸۲

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ

۸۳
حزب
۱۲۷

وَمَا أَعْجَلَكَ عَنِ قَوْمِكَ يٰمُوسَىٰ

۸۴

قَالَ هُمْ أَوْلَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ

۸۵

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ

۸۶

فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا ۚ قَالَ يَقَوْمِ أَلَمْ
يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ
أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم
مَّوْعِدِي

۸۷

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حُمِلْنَا أَوْزَارًا مِّن
زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِي

آنگاه سامری برای آنها با آن زیورها مجسمه گوساله‌ای که صدایی چون صدای گوساله در می‌آورد ساخت، گفتند: این خدای شما و خدای موسی است و او فراموش کرد.

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا
نَفْعًا

آیا گوساله‌پرستان نمی‌بینند که این گوساله پاسخ آنها را نمی‌دهد و ضرر و نفعی برای آنها ندارد؟

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَقَوْمُ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ
رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي

البته هارون از پیش به آنها گفته بود که ای مردم! گوساله‌پرستی شما را فریب داده و خدای شما همان رحمان است؛ بنا بر این از من پیروی کنید و فرمان مرا اطاعت نمایید.

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ

گفتند: ما هم چنان به پرستش او ادامه می‌دهیم تا موسی به سوی ما بازگردد.

قَالَ يَهْرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا

موسی گفت: ای هارون! چه چیز مانع کار تو بود، وقتی دیدی آنها گمراه شدند.

أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي

از من پیروی نکردی؟ آیا فرمان مرا نادیده گرفتی؟

قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحِيَّتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ
تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي

هارون گفت: ای فرزند مادرم! ریش و سر مرا مگیر. من ترس آن داشتم که بگویی بین فرزندان اسرائیل تفرقه انداختی و به سخنم اعتباری قائل نشوی.

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَمِرِيُّ

موسی به سامری فرمود: این چه کاری بود که تو انجام دادی؟!

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي

گفت: چیزی که آنها ندیدند من دیدم، و از جای پای رسول الهی کفی برداشتم و در گوساله ریختم و این گونه نفس من قضیه را برای من جلوه داد.

قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ
لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ نُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَىٰ إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا

موسی گفت: برو که نصیب تو در این زندگی دنیا، این می‌شود که می‌گویی با من تماس نگیرید و در آخرت هم وعده‌گاهی داری که هرگز تخلف نخواهد شد. اینک به این خدایی که از زیور ساختی نگاه کن و ببین ما آن را می‌سوزانیم و خاکسترش را به دریا می‌ریزیم.

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا

خدای شما فقط خدایی است که جز او خدایی نیست. علم او بر همه چیز احاطه دارد.

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا

۱۰۰

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا

۱۰۱

خَالِدِينَ فِيهِ ۗ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا

۱۰۲

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا

۱۰۳

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا

۱۰۴

تَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا

۱۰۵
۲۷۵ر

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا

۱۰۶

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا

۱۰۷

لَا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا

۱۰۸

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ ۗ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا

۱۰۹

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا

۱۱۰

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ ۗ عِلْمًا

۱۱۱
حزب
۱۴۸

وَعَنْتِ الْأُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۗ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا

۱۱۲

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا

۱۱۳

وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا

این گونه اخبار گذشته را برای تو نقل می‌کنیم و ما از جانب خود قرآن را به تو عطا کردیم.

هر که از آن‌رو برگرداند، روز قیامت بار سنگینی بر دوش خواهد کشید.

در عذاب بار سنگین خویش، جاودانه‌اند و چه بد باری برای آنها در روز قیامت است؛

روزی که در صور دمیده می‌شود و مجرمین را با چشمی کبود محشور خواهیم کرد.

آهسته به یکدیگر می‌گویید که شما فقط ده شبانه‌روز به سر برده‌اید.

ما به آنچه می‌گویید آگاه‌تریم؛ هنگامی که بهترین آنها می‌گوید: شما فقط یک روز به سر برده‌اید.

از تو درباره کوه‌ها می‌پرسند. بگو: پروردگارم آنها را به طور کامل متلاشی خواهد کرد.

و زمین را پهن و هموار می‌سازد؛

به‌طوری‌که هیچ پستی و بلندی مشاهده نخواهی کرد.

در آن روز همگی از دعوت‌کننده الهی پیروی کرده و با او مخالفتی نخواهند داشت و همه صداها در برابر خدای رحمان، آرام شده و جز صدای آهسته چیزی نمی‌شنوی.

در آن روز شفاعت هیچ‌کس سود نخواهد داشت، جز آن‌کس که خدای رحمان به او اجازه شفاعت دهد و از گفتار او راضی باشد.

خداوند آنچه پیش رو دارند و آنچه را پشت سر گذاشته‌اند، همه را می‌داند و آفریده‌هایش به علم او احاطه ندارند.

همه چهره‌ها در برابر خدای زنده و پاینده خاضع شوند و هر که بار ظمی بر دوش داشته باشد، زیانکار است.

و هر که در حالی که مؤمن است کارهای پسندیده انجام دهد، نه نگران ظلم است و نه از هیچ آسیبی هراس دارد.

بدین طریق قرآن را به زبان عربی نازل کردیم و انواع وعده‌ها را به بیانات گوناگون شرح دادیم؛ شاید پرهیزگار شوند یا برای آنها یادآوری باشد.

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

پس برتر است خدایی که به حق سلطان وجود است، در
ابلاغ قرآن پیش از آنکه وحی به تو رسد شتاب مکن و بگو:
پروردگارا! بر علم من بیفزأ.

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَتَنَىٰ وَلَمْ يُجِدْ لَهُ عَزْمًا

ما با آدم از قبل پیمان بستیم؛ ولی او فراموش کرد و او را
دارای عزمی جزم نیافتیم.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
أَبَىٰ

و هنگامی که به فرشتگان گفتیم: بر آدم سجده کنید.
همگی سجده کردند، جز ابلیس که امتناع کرد.

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ
مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ

به آدم گفتیم که این شیطان، دشمن تو و همسرت می‌باشد؛
مبادا شما را از بهشت بیرون کند که در نتیجه بدبخت
شوید.

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ

تو در اینجا نه گرسنه می‌شوی و نه بدون لباس می‌مانی؛

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ

و تو در این مکان نه تشنه می‌شوی و نه آفتاب آزارت
می‌دهد.

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةٍ
الْحُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ

شیطان آدم را وسوسه کرد و گفت: ای آدم! آیا تو را به
درخت جاودانه و حکومت همیشگی دلالت بنمایم؟

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا سَوْءَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ

آدم و حوا از آن درخت خوردند، عورتشان آشکار شد.
بی‌درنگ از برگهای بهشتی خود را پوشاندند. آدم نافرمانی
پروردگارش را کرد؛ در نتیجه از راه حق خارج شد.

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ وَقَتَابَ عَلَيْهِ وَهْدَىٰ

آنگاه پروردگارش او را برگزید و توبه‌اش را پذیرفت و
هدایتش کرد.

قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فِيمَا
يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدَىٰ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا
يَشْقَىٰ

خداوند به آدم و حوا فرمود: از بهشت به زمین فرودآیید،
در حالی که دشمن یکدیگر خواهید بود. هرگاه هدایت من
به سراغ شما آید، هر که پذیرای آن باشد نه گمراه شود و
نه شقی گردد.

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ

و هر که از یاد من اعراض کند، زندگی سخت و تنگی خواهد
داشت و روز قیامت کور محشورش خواهیم کرد.

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا

آن روز می‌گوید: چرا مرا کور محشور کرده‌ای، در حالی که
من بینا بوده‌ام؟

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا^ط وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنسى

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنِ بِآيَاتِ رَبِّهِ^ج
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ
فِي مَسْكِنِهِمْ^ج إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النَّهْيِ

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ
الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا^ط وَمِنْ عَآئِ الْإِلِّ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ
النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ^ج أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ^ج وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا^ط لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا^ط
نَحْنُ نَرْزُقُكَ^ط وَالْعَقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ^ج أَوْ لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ مَا فِي
الصُّحُفِ الْأُولَىٰ

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا
أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِّن قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ
وَنُخْزَىٰ

قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَبَّصُوا^ط فَسَتَعْلَمُونَ مَنِ الْأَصْحَابُ
الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ

پاسخ می‌شنود: برای آنکه آیات ما برای تو آمد و تو آنها را فراموش کردی و امروز تو فراموش شده‌ای.

و به همین ترتیب کسی را که اسراف می‌کند و به آیات پروردگارش ایمان نمی‌آورد، مجازات می‌کنیم که البته عذاب آخرت سخت‌تر و پاینده‌تر است.

آیا برای آنها روشن نیست که پیش از ایشان چه اقوامی را هلاک کردیم؛ در حالی که هم اکنون در محل سکونتشان در رفت و آمدند، که در این برای اندیشمندان عبرت‌هاست.

و اگر نبود سنت پروردگارت که در زمان معین و قیامت عذاب شوند، عذاب در دنیا برای آنها لازم می‌شد.

به آنچه می‌گویید، صبور باش و قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن و در هنگام شب و اطراف روز تسبیح و حمد پروردگارت را به‌جا آور؛ شاید راضی شوی.

دیدگانت را به نعمتهای مادی که به گروه‌هایی از آنها داده‌ایم، می‌فکن که شکوفه‌های زندگی دنیا و وسیله آزمایش هستند و البته روزی پروردگارت بهتر و پایدارتر است.

خانواده‌ات را به نماز فرمان ده و خود نیز در انجام آن شکیبا باش. ما از تو روزی نمی‌خواهیم؛ بلکه به تو روزی می‌دهیم و عاقبت شایسته از آن اهل تقواست.

گفتند: چرا پیامبر معجزه‌ای از جانب پروردگارش نمی‌آورد؟ آیا شرح آن چیزها که در کتابهای گذشته هست، نزد ایشان نیامده است؟

اگر پیش از نازل شدن قرآن به عذاب الهی نابودشان کرده بودیم می‌گفتند: پروردگارا! چرا پیامبری برای ما نفرستادی تا قبل از آنکه ذلیل و رسوا شویم، از او پیروی کنیم؟

بگو: همگی در انتظاریم؛ بنا بر این در انتظار بمانید و به زودی خواهید دانست چه کسانی اهل راه راست و هدایت یافته هستند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ

هنگام حساب مردم نزدیک شده و آنها در غفلت و روگردانند.

مَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِمْ مُّحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ

هیچ موعظه‌ای از جانب پروردگارشان برای آنها نمی‌آید جز اینکه آن را به شوخی گوش می‌دهند.

لَا هِيَّةَ قُلُوبُهُمْ^ط وَأَسْرُوا^ط التَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِّثْلُكُمْ^ط أَفَتَأْتُونَ السَّحْرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ

دل‌هایشان مشغول است و آنانی که ستمگرند در گوشه حرف می‌زنند که آیا این جز یک بشری مثل شماست؟ چرا شما که می‌بینید به جادو رو می‌آورید؟

قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ^ط وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

فرمود: پروردگارم همه سخنها را در آسمانها و زمین می‌داند و او شنوا و آگاه است.

بَلْ قَالُوا أَضَعَتْ^ط أَحْلَمَ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بَيِّنَاتٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأُولُونَ

بلکه گفتند: خوابهای آشفته است. به خدا، نسبت دروغ داده. بلکه او شاعر است؛ بنا بر این باید برای ما معجزه‌ای بیاورد همان گونه که پیامبران پیشین با معجزات فرستاده شدند.

مَا ءَامَنْتَ قَبْلَهُمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ

پیش از این گروه هیچ گروهی که نابودشان کردیم ایمان نیاوردند. آیا اینها ایمان می‌آورند؟!

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي^ط إِلَيْهِمْ فَسْأَلُوا أَهْلَ الدِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

ما پیش از تو هر که را فرستادیم، به او وحی کردیم. اگر شما نمی‌دانید، از آگاهان بپرسید.

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ

ما پیامبران را این گونه قرار ندادیم که غذا نخورند و برای همیشه زنده بمانند.

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَّشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ

ما سرانجام به وعده‌های خود به آنها وفا کردیم و آنان را با هر که خواستیم نجات دادیم و اسرافکنندگان را نابود ساختیم.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

برای شما کتابی فرستادیم که در آن وسیله بیداری شماست. آیا به عقل نمی‌آیید؟!

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
ءَاخِرِينَ

۱۲ فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسْنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ

۱۳ لَا تَرْكُضُوا وَأَرْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ

۱۴ قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

۱۵ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَلِدِينَ

۱۶ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبِينِ

۱۷ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آيَةً لَّاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ

۱۸ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ
وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ

۱۹ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ

۲۰ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ

۲۱ أَمْ اتَّخَذُوا ءَالِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْسِرُونَ

۲۲ لَوْ كَانَ فِيهِمَا ءَالِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

۲۳ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ

۲۴ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً ۗ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۗ هَذَا ذِكْرُ
مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ
فَهُمْ مُّعْرِضُونَ

چه شهرهایی را که به خاطر ظلم اهل آن در هم شکستیم و مردم دیگری را جایگزین آنها کردیم.

و همین‌که عذاب ما را احساس کردند، از آن سرزمین پا به فرار گذاردند.

به آنها گفته شد: فرار نکنید؛ به زندگانی پرنارو نعمتتان و خانه‌هایتان برگردید؛ شاید بازخواست شوید.

گفتند: وای بر ما که ستمگر بودیم!

و هم چنان این سخن را تکرار کردند تا آنکه همه را درو کرده و خاموش ساختیم.

ما آسمان و زمین و آنچه در آنهاست را بازیچه خلق نکردیم.

و اگر می‌خواستیم کاری بیهوده انجام دهیم، آن را از ناحیه خود انجام می‌دادیم؛

بلکه ما حق را بر سر باطل می‌کوبیم تا آن را در هم شکنند و یکباره نابود شود، پس وای بر شما از این توصیفی که می‌کنید!

و برای خداوند است آنچه در آسمانها و زمین است و آنهایی که در پیشگاه اویند، هیچ‌گاه از عبادتش کبر نمی‌ورزند و هرگز خسته نمی‌شوند.

صبح و شام مشغول تسبیح پروردگارند و سستی نمی‌کنند.

آیا خدایانی از زمین برگزیده‌اند که زندگی دوباره می‌بخشند؟!

اگر در آسمان و زمین خدایانی غیر از الله وجود داشت، هر دو فاسد می‌شدند؛ پس منزّه است پروردگار عرش از آنچه توصیف او می‌نمایند.

خداوند از آنچه انجام می‌دهد بازخواست نمی‌شود؛ ولی آنها بازخواست می‌شوند.

آیا غیر از پروردگار برای خود خدایانی برگزیده‌اند؟ بگو: دلیل خود را بیاورید. این سخن آنهایی است که با من هستند و سخن آنانی است که قبل از من بوده‌اند؛ بلکه بسیاری از آنها نمی‌دانند و از حق گریزانند.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

هر پیامبری را پیش از تو فرستادیم، به او وحی کردیم که خدایی جز من وجود ندارد؛ بنا بر این مرا عبادت کنید.

۲۶

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ

گفتند: خداوند برای خود فرزند انتخاب کرده است، منزه است او؛ بلکه آنها بندگان گرامی خدایند.

۲۷

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ

در سخن گفتن از خداوند سبقت نمی‌گیرند و به دستور او کار می‌کنند.

۲۸

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرْتَضَىٰ وَهُمْ مِنَ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ

هر چه در مقابل و پشت سر آنهاست، می‌داند و شفاعت جز برای آنکه خداوند رضایت دهد نمی‌کنند و از ترس او در هراسند.

۲۹

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌُ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

و هر که از آنها ادعای خدایی کند، پاداش او را جهنم قرار می‌دهیم و به همین ترتیب ستمکاران را پاداش خواهیم داد.

۳۰
۲۸۰

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

آیا کافران ندیدند که آسمانها و زمین به هم پیوسته بودند؟! آنگاه ما آنها را باز کردیم و هر چیزی را از آب زنده نگهداشتیم. آیا ایمان نمی‌آورند؟!

۳۱

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

و ما در زمین، کوهها را ثابت کردیم تا انسانها را نلرزاند و در آن دره‌ها و راههایی قرار دادیم تا به مقصد برسند.

۳۲

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرَضُونَ

و آسمان را سقفی نگهدارنده کردیم و آنها از نشانه‌های آن رو بر می‌گردانند.

۳۳

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

او خدایی است که شب و روز و خورشید و ماه را آفرید و هر کدام در مداری در حرکتند.

۳۴

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ

ما برای هیچیک از انسانها زندگی دایمی قرار نداده‌ایم. آیا اگر تو بمیری، آنها زندگی دایمی دارند.

۳۵

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

همگی طعم مرگ را خواهند چشید و شما را به وسیله بدی و خوبی امتحان می‌کنیم و به سوی ما بازگشت خواهید کرد.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهْدَا
الَّذِي يَذُكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ

و هرگاه کافران تو را می‌بینند، کاری جز مسخره کردن ندارند. آیا چیزی که خدایاتان یاد می‌دهند همین است و حال آنکه گفتار خدای رحمان را انکار می‌نمایند.

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا
تَسْتَعْجِلُونِ

انسان از شتاب خلق شده و به زودی آیات خود را به شما نشان می‌دهیم؛ بنا بر این شتاب نکنید.

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

می‌گویند: اگر راست می‌گویید، پس کی این وعده واقع می‌شود؟

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُونِ عَنْ وُجُوهِهِمْ
النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

اگر کافران می‌دانستند زمانی را که قادر نیستند آتش را از صورت‌هایشان و پشت خود دور سازند و یاوری نخواهند داشت، چنین نمی‌گفتند.

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَعْتَةٌ فَتَبْتَهِتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ
يُنظَرُونَ

ولی بدانند که ناگهان به سراغ آنها خواهد آمد؛ به طوری که بهت‌زده می‌شوند و توان دفع آن را ندارند و مهلت به آنها داده نخواهد شد.

وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

ای رسول ما! پیش از تو هم رسولان ما را به مسخره گرفتند؛ ولی سرانجام آنچه را به مسخره گرفتند، گریبانگیرشان شد.

قُلْ مَنْ يَكْفُرْكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ
ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ

بگو: چه کسی شما را شب و روز از مجازات خدای رحمان حفظ می‌کند؟! آری آنها از یاد پروردگارشان رو برگردانند.

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ

آیا آنان خدایانی دارند که می‌توانند از آنها در برابر ما دفاع کنند در حالی آنها قادر نیستند از خود دفاع کنند و نه از جانب ما یاری می‌شوند.

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَءَابَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا
يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ

ما به اینها و پدران‌شان زندگی بخشیدیم تا اینکه عمر طولانی پیدا کردند. آیا مشاهده نمی‌کنند که ما داریم از اطراف زمین می‌کاهیم. آیا باز آنها غلبه دارند؟!

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذِرُونَ

وَلَيْنَ مَسَّتْهُمُ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَآءَ وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ

وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ

قَالُوا وَجَدْنَا ءَابَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَعَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّعِبِينَ

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ

وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَمَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ

بگو: به وسیله وحی شما را می‌ترسانم؛ ولی آدمهای کر دعوت حق را هنگامی که آنها را می‌ترسانند نمی‌شنوند.

اگر چشمه‌ای از عذاب پروردگارت دامنگیرشان شود، فریادشان بلند شود که ای وای بر ما که از گروه ستمگرانیم!

روز قیامت ترازوهای عدالت را برپاکنیم و به هیچ‌کس ظلمی روا نخواهد شد و اگر اعمال به اندازه دانه خردلی باشد، آن را حاضر می‌کنیم و کافی است ما حسابگر مردم باشیم.

به موسی و هارون فرقان دادیم که روشنی‌بخش دلتا و یادآور اهل تقواست.

آنانی که در پنهانی از پروردگارشان می‌ترسند و از روز و ساعت قیامت در هراسند.

و این قرآن کتاب پربرکتی است که ما نازل کردیم. آیا شما آن را انکار می‌کنید؟!

ما از پیش وسیله رشد و تعالی را به ابراهیم دادیم و به وضع او آگاه بودیم.

آن هنگام که به پدرش و قوم خود گفت: این تصویرها چیست که به عبادت آنها مشغول هستید؟

گفتند: پدران خود را دیدیم که اینها را عبادت می‌کنند.

ابراهیم گفت: شما و پدرانتان در گمراهی آشکاری بوده‌اید.

گفتند: آیا حق را برای ما آورده‌ای یا تو هم از بازیگرانی؟

گفت: پروردگارتان خدای آسمانها و زمین است؛ همان‌که آنها را آفریده و من بر این عقیده گواه هستم.

به خدا قسم که در غیبت شما نقشه‌ای برای نابودی بت‌هایتان می‌کشم.

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ

همه بتها را قطعه‌قطعه کرد، به جز بت بزرگی که داشتند؛ شاید به سراغ آن بیایند.

گفتند: چه کسی خدایان ما را قطعه‌قطعه کرده که او از ستمکاران است.

۵۹ قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ

گفتند: شنیدیم جوانی به اسم ابراهیم از بتان سخن می‌راند.

۶۰ قَالُوا سَمِعْنَا فَتَى يَذُكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ وَابْرَاهِيمُ

گفتند: او را در برابر دیدگان مردم حاضر سازید؛ شاید شهادت دهند.

۶۱ قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ

گفتند: آیا تو ای ابراهیم با خدایان ما چنین کرده‌ای؟

۶۲ قَالُوا ءَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا اِبْرَاهِيمُ

گفت: بلکه این کار از بت بزرگ سرزده است. اگر می‌توانند سخن گویند، از بتها سؤال کنید.

۶۳ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ وَكَبِيرُهُمْ هَذَا فَسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ

به ضمیر خویش مراجعه کردند و به خود گفتند که به راستی شما ستمگرید.

۶۴ فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ

آنگاه سر به زیر انداختند و گفتند: تو می‌دانی که اینها قادر به سخن گفتن نیستند.

۶۵ ثُمَّ نَكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ

گفت: آیا غیر از پروردگار، خدایانی را بندگی می‌کنید که نه برای شما سود دارند و نه می‌توانند به شما ضرری برسانند؟!

۶۶ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ

اف بر شما و خدایانی که غیر خدا بندگی می‌کنید. آیا به عقل نمی‌آیید؟

۶۷ أَفِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

گفتند: ابراهیم را بسوزانید و خدایان خود را یاری کنید، اگر می‌خواهید کاری انجام دهید.

۶۸ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

ما به آتش خطاب کردیم که بر ابراهیم سرد و سالم باش.

۶۹ قُلْنَا يَبْنَؤُا كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ اِبْرَاهِيمَ

آنها قصد نیرنگ به او را داشتند. ما هم آنان را زیانکارترین مردم قرار دادیم.

۷۰ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ

ما ابراهیم و لوط را به سوی سرزمینی که برای مردم جهان پربرکت ساخته بودیم رهایی بخشیدیم.

۷۱ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ

به ابراهیم، اسحاق و سپس یعقوب را بخشیدیم و همه آنان را بندگان صالح قرار دادیم.

۷۲ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۗ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ
الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَبِيدِينَ

و آنها را امامانی نمودیم که به فرمان ما هدایت می‌کردند و بدانها کارهای خوب و برپایی نماز و ادای زکات را وحی کردیم، و آنان فقط ما را عبادت می‌کردند.

وَلَوْ ظَنَّ عَائِيْنُهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي
كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسَقِينَ

به لوط مقام حکمت و دانش عطا کردیم و او را از شهری که کارهای زشت در آن انجام می‌دادند نجات دادیم؛ زیرا که گروهی بد و فاسق بودند.

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ

و لوط را در رحمت خود جای دادیم؛ زیرا که او از بندگان صالح بود.

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ
مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

و پیش از آنها نوح را یاد کن: زمانی که خدای خویش را می‌خواند، ما دعایش را مستجاب کردیم. در نتیجه او و خانواده‌اش را از گرفتاری بزرگ نجات دادیم.

وَنَصْرَنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ
سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ

نوح را در برابر مردمی که آیات ما را تکذیب می‌کردند یاری نمودیم؛ زیرا که آنها گروهی بدکار بودند. در نتیجه همگی آنان را غرق کردیم.

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفِثَتْ فِيهِ
غَنَمَ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ

به یاد آور داستان داود و سلیمان را هنگامی که در کار زراعتی که گوسفندان مردم شبانه در آن می‌چریدند قضاوت کردند و ما شاهد حکم صادره آنها بودیم.

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ
دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ

و ما حکم حق را به سلیمان فهماندیم و به داود و سلیمان مقام حکمت و دانش عطا کردیم، و ما کوه‌ها و پرندگان را مسخر ساختیم که همراه داود تسبیح می‌گفتند و ما این کار را انجام دادیم.

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِّنْ بَأْسِكُمْ
فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ

به داود صنعت زره‌سازی آموختیم تا در جنگ‌هایتان شما را حافظ باشد. آیا شکر آن به جا می‌آورید؟

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي
بَرَكَنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ

به سلیمان قدرت در اختیار گرفتن باد و طوفان دادیم که به فرمانش به سوی سرزمینی که پربرکت کرده بودیم حرکت می‌کرد و ما به همه چیز آگاهی داریم.

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يُعْوِضُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ

و از بین شیطانها گروهی را رام او کردیم که برایش در دریاها غواصی می‌کردند و نیز کارهایی غیر از این انجام می‌دادند و ما نگهدارنده‌شان بودیم.

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

به یاد آور داستان ایوب را زمانی که خدای خویش را این گونه می‌خواند: پروردگارا! گرفتاریها به من روی آورده و تو مهربان‌ترین مهربانان هستی.

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَفَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّ وَعَاتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا عِنْدَنَا وَذِكْرًا لِلْعَبِيدِينَ

دعایش را مستجاب کردیم و گرفتاریش را برطرف ساختیم و خانواده‌اش را به او برگردانده و هم عقیده‌هایشان را افزودیم تا رحمتی از جانب ما و یادآوری برای عبادت‌کنندگان باشد.

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ

اسماعیل و ادريس و ذا الكفل، همگی از صابران بودند.

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ

آنان را مشمول رحمت خویش کردیم؛ زیرا که از صالحان بودند.

وَذَا التَّوْنِ إِذْ ذَهَبَ مُغْضَبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

به یاد آور زمانی که یونس خشمگین از بین مردم عصر خویش بیرون رفت و گمان کرد که ما بر او سخت نخواهیم گرفت. در تاریکیها ندا داد که خدایی جز تو نیست؛ منزه‌ای تو. من از ستمکاران بوده‌ام.

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُجِّي الْمُؤْمِنِينَ

دعایش را مستجاب کردیم و او را از غم و اندوه نجات دادیم و به همین طریق اهل ایمان را نجات می‌بخشیم.

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ

به یاد آور زمانی را که زکریا پروردگارش را خواند: الهای مرا تنها مگذار و تو بهترین بازماندگان هستی.

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ وَيْحِي وَأَصْلَحْنَا لَهُ وَزَوَّجْنَاهُ بِإِسْحَاقَ يَسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ

ما دعایش را مستجاب کردیم و یحیی را به او عطا کردیم و همسرش را برای او اصلاح نمودیم. آنها در انجام کارهای خیر سرعت عمل داشتند و با امید و ترس ما را می‌خواندند و همواره در پیشگاه ما فروتن بودند.

وَالَّتِي أَحْصَنْتَ فَرَجَهَا فَنفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا
وَأَبْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ

به یاد آور داستان مریم را که خود را پاکدامن نگهداشت. آنگاه ما از روح خود در وی دمیدیم و او و فرزندش را نشانه‌ای برای جهانیان قرار دادیم.

همه پیامبران امت واحدی بودند و من پروردگار شما هستم؛ بنا بر این مرا عبادت کنید.

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ

مردم کار خود را در بین خویش به تفرقه کشاندند، در حالی که همه آنها به سوی ما بازخواهندگشت.

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ إِلَيْنَا رَاغِبُونَ

هر که کارهای پسندیده انجام دهد و اهل ایمان باشد، از سعی و تلاش او ناسپاسی نخواهد شد و کارهایش را می‌نویسیم.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ

بر شهرهایی که نابودشان کردیم بازگشت به وضع اول حرام است و هرگز بازخواهندگشت.

وَحَرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ

تا زمانی که راه بر یاجوج و ماجوج گشوده شود و آنها از هر تپه‌ای با سرعت بگذرند.

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِمَّنْ كُلِّ حَدَبٍ
يَنْسِلُونَ

وعده حق نزدیک گردد و دیدگان آنانی که کافر بودند خیره ماند و فریاد زنند؛ وای بر ما که از این وضع غافل بودیم؛ بلکه ما ستمگر بودیم.

وَأَقْرَبَ الْوَعْدِ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ
كَفَرُوا يَتَوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
ظَالِمِينَ

شما و آنچه که می‌پرستید، هیزم جهنمید و به آن وارد خواهید شد.

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا
وَارِدُونَ

اگر این بتها خدا بودند، هرگز وارد جهنم نمی‌شدند؛ ولی همگی آنها برای همیشه در جهنم می‌مانند.

لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ آلهةَ مَا وَرَدُواهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ

در آنجا ناله‌ها دارند و آنان در جهنم چیزی نمی‌شنوند.

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ

آنانی که از قبل به آنها وعده نیک داده‌ایم، از جهنم دورند.

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُم مِّنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا أُشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ
خَالِدُونَ

صدای آتش را نمی‌شنوند و آنها هر چه مایل باشند، برای همیشه در اختیارشان هست.

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّيْنَهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا
يَوْمَكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

وحشت بزرگ آنان را غمگین نمی‌کند و فرشتگان الهی به استقبال آنها می‌آیند و می‌گویند: این، همان روزی است که به شما وعده داده می‌شد.

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجْلِ لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ
خَلْقِ نُعِيدُهُ وَوَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ

همان گونه که در ابتدای خلقت ایجاد کردیم، بازهم بر می‌گردانیم.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا
عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

در کتاب زبور بعد از ذکر نوشتیم که وارث زمین، بندگان صالح من خواهند شد.

إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَبْدِينَ

در این برای اهل عبادت ابلاغ روشنی است.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

ما تو را جز برای رحمت جهانیان نفرستادیم.

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ
مُسْلِمُونَ

بگو: فقط به من وحی می‌شود که خدای واحدی است. آیا شما تسلیم می‌شوید؟

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ ءَاذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنِّي أَدْرِيٰ أَقْرَبُ أُمَّ
بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ

هرگاه روی بر گردانند، بگو: به طور یکسان به همگی شما هشدار می‌دهم و چه می‌دانم آنچه به شما وعده می‌دهند، نزدیک یا دور است.

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ

خداوند بلند سخن گفتن و آنچه را پنهان می‌کنید، می‌داند.

وَإِنِّي أَدْرِيٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ

من چه می‌دانم؛ شاید تأخیر آن برای آزمایش شما باشد و برای مدتی بهره‌مند شوید.

قُلْ رَبِّ أَحْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا
تَصِفُونَ

بگو: پروردگارا! به حق حکم کن و پروردگار ما خدای رحمان است و درباره آنچه شما توصیف می‌نمایید، باید از او کمک خواست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ

ای مردم! از خدای خویش بترسید که زلزله قیامت بس بزرگ است.

روزی که آن زلزله را مشاهده کنید، هر مادر شیرده از فرزند شیرخوارش غافل شده و هر زن باردار سقط جنین کند و میبینی که مردم مست هستند، در حالی که مست نیستند؛ ولی عذاب خدا سخت است.

يَوْمَ تَرُونَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ

گروهی از مردم بدون آگاهی درباره خدا مجادله می‌کنند و از هر شیطان سرکش پیروی می‌نمایند.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ

شیطان این گونه است که هر کسی با او دوستی کند گمراهش می‌سازد و به آتش سوزان راهنمایی‌اش می‌کند.

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ

ای مردم! اگر درباره مبعوث شدن در قیامت تردید دارید، بدانید که ما شما را از خاک آفریدیم؛ آنگاه از نطفه و بعد از خون بسته شده؛ آنگاه از قطعه گوشت شکل گرفته و بعضی شکل نگرفته تا برای شما آشکار سازیم، و هر چه خواهیم تا زمانی معین در رحمها قرار دهیم؛ آنگاه به صورت کودکی از شکم مادر خارج می‌کنیم تا آن موقع که به رشد برسید. بعضی از شما می‌میرند و بعضی آن قدر عمرشان طولانی می‌شود که به پست‌ترین دوران عمر می‌رسند تا آنجا که پس از علم و دانش چیزی نمی‌دانند، و می‌بینی زمین را در حالی که خشک و مرده شده ولی هنگامی که آب بر آن نازل کنیم، به حرکت درآید و می‌روید و از هر نوع گیاهان زیبا و با طراوت می‌رویانند.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنَّبِّينَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

ثَانِي عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ مُّذُنُّهُ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

يَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نَبْعُهُ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ

يَدْعُوا لَمَن ضُرُّهُ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلِبِئْسَ الْعَشِيرُ

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ

این، بدین خاطر است که خدا حق است و او مردگان را زنده می‌کند و او بر هر چیزی تواناست.

و نیز برای آنکه بدانید که قیامت خواهد آمد و شکی در آن نیست و خداوند هر که را در قبرهاست، مبعوث خواهد کرد.

گروهی از مردم بدون آگاهی و هدایت و کتاب روشنی درباره خدا، مجادله می‌کنند.

با تکبر می‌خواهد مردم را از راه خدا گمراه کند. در دنیا ذلتی دارد و روز قیامت عذاب سوزنده‌ای به او می‌چشانیم.

به او می‌گوییم: این برای اعمالی است که از پیش انجام داده‌ای و خداوند هیچ‌گاه به بندگان ظلم نخواهد کرد.

بعضی از مردم خدا را فقط با زبان عبادت می‌کنند؛ وقتی خبری به آنها می‌رسد، اطمینان پیدا می‌کنند و هنگامی که گرفتار ناراحتیها می‌شوند، از دین برگشته و منقلب می‌شوند؛ در نتیجه در دنیا و آخرت زیانکار می‌گردند. این است زیان آشکار.

غیر خدا را می‌خواند، در صورتی که نه زبانی به او می‌رساند و نه سودی. این است گمراهی بی‌انتها.

کسی را می‌خواند که ضررش از نفعش نزدیکتر است؛ چه بد سرپرست و چه بد همدمی است.

خداوند، آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام داده‌اند در بهشتیایی وارد می‌کند که نهرها از زیر درختانشان جاری است. خداوند هر چه را اراده کند انجام خواهد داد.

کسی که گمان می‌کند خداوند، پیامبرش را در دنیا و آخرت یاری نمی‌کند ریسمانی به طرف آسمان بکشد و سپس آن را قطع کند. آنگاه ببیند که آیا نیرنگ او خشمش را فرومی‌نشاند؟

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ

و این چنین آیات روشن را نازل کردیم، و خداوند هر که را بخواهد هدایت می‌نماید.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغِينَ وَالنَّصْرَى
وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

آنانی که ایمان آوردند و یهودیان و صابئان و نصارا و مجوس و مشرکان، پروردگار در روز قیامت میان آنها امتیاز می‌دهد؛ زیرا که او بر همه چیز گواه است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي
الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ
وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ ۗ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ
وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۗ

آیا نمی‌بینی که آنچه در آسمانها و در زمین است و خورشید و ماه و ستارگان و کوه‌ها و درختان و جنبنده‌ها و بسیاری از مردم برای خداوند سجده می‌کنند و بسیاری هم مستحق عذاب می‌باشند و هر که خدا او را بی‌ارزش سازد، کسی نمی‌تواند او را گرامی نماید؛ زیرا که خداوند هر کاری که بخواهد انجام می‌دهد.

هَذَانِ خَصْمَانِ أَخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ ۖ فَالَّذِينَ كَفَرُوا
قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن تَارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ
الْحَمِيمُ

دو گروه اهل ایمان و کافران دشمن یکدیگرند و درباره پروردگارشان با هم خصمه می‌کنند. آنهایی که کافرند، لباسهای آتشین برای آنان بریده می‌شود و آب جوشان از بالا بر سرشان ریزند.

يُصْهَرُ بِهِ ۗ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ

درون آنان را با پوستهایشان ذوب می‌کند.

وَالَهُمْ مَقْلَعٌ مِّنْ حَدِيدٍ

برای آنها حربه‌های آهنین آماده است.

كَلَّمَآ أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِّنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا
عَذَابَ الْحَرِيقِ

هر وقت بخواهند از غم آن عذاب فرار کنند، آنان را باز می‌گردانند و به آنها گویند: عذاب سوزان را بچشید.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِّنْ ذَهَبٍ
وَلَوْائِلًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ

خداوند، آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام داده‌اند به بهشتهایی وارد می‌کند که زیر درختانشان نهرها جاری است؛ با دست‌بندهای طلا و مروارید زینت می‌یابند و لباسهایشان از حریر است.

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ

با سخنانی پاکیزه هدایت شده‌اند و به راهی شایسته راهنمایی می‌گردند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ
وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

آنانی که کافرند، مردم را از راه خدا و از رفتن به مسجد الحرام مانع می‌شوند؛ مسجدی که برای همه مردم یکسان قرار دادیم؛ چه آنانی که ساکن آن سرزمین هستند و چه آنانی که از نقاط دیگر می‌آیند و هر که بخواهد در آن از روی کفر دست به ظلم بزند، از عذاب دردناک به او می‌چشانیم.

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا
وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

به یاد آور زمانی را که خانه کعبه را برای ابراهیم آماده ساختیم و به او گفتیم: چیزی را شریک ما قرار مده و خانه‌ام را برای طواف‌کنندگان و قیام‌کنندگان و رکوع و سجده‌کنندگان پاکیزه نما؛

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ
مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ

و در بین مردم ندای حج ده تا پیاده و سواره بر مرکبهای لاغر از هر راه و دره‌ای سوی تو آیند.

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ
عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا
الْبَائِسَ الْفَقِيرَ

تا شاهد بر منافع خویش باشند و نام خدا را در روزهای تعیین‌شده بر چهارپایانی که به آنها روزی داده شده ببرند. آنگاه از آن بخورند و به درماندگان فقیر بخورانند.

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ

سپس آلودگیها را برطرف سازند و به نذر خود وفا کنند و بر اطراف خانه عتیق طواف نمایند.

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَعِنْدَ رَبِّهِ
وَأَحَلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرَّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ

هر که حرمت‌یافتگان الهی را محترم شمارد، برای او نزد پروردگارش بهتر است. چهارپایان، غیر از آنها که برای شما خوانده شد، حلال هستند. پس، از پلیدی بتها اجتناب کنید و نیز از سخن باطل و دروغ پرهیز نمایید.

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا
خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخَظَفُهُ الظَّيْرُ أَوْ تَهْوَى بِهِ الرِّيحُ فِي
مَكَانٍ سَحِيقٍ

ذَٰلِكَ ۖ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ
الْعَتِيقِ

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ
مِّنْ بَهِيمَةٍ ۗ الْأَنْعَامُ ۗ فَالْهَيْكُمُ إِلَٰهُ وَاحِدٌ ۖ فَلَهُ ۖ أَسْلِمُوا ۗ وَبَشِّرِ
الْمُخْبِتِينَ

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا
أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۗ
فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۗ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا
فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا
لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ
مِنْكُمْ ۗ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَيْنَاكُمْ ۗ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ
كَافِرٍ

خالص برای خدا باشید و نه مشرکان به او که هرکس به او
شرک ورزد، گویی از آسمان سقوط کرده و پرنندگان او را
میربایند یا آنکه باد او را به جایی دور دست برد.

این گونه است که هرکس شعایر الهی را بزرگ شمارد،
نشانی از تقوای دلهاست.

در قربانی، سودهایی برای شماست تا زمان تعیین شده.
آنگاه محل ذبح آن بیت عتیق است.

هر گروهی را قربانگاهی قرار دادیم تا نام خدا را بر
حیواناتی که به آنها روزی دادیم ببرند؛ بنا بر این خدای شما
یکی است در برابر او تسلیم شوید و به فروتنان بشارت
ده؛

همان‌هایی که وقتی نام خدا برده می‌شود، دل‌هایشان پر از
ترس می‌گردد و نسبت به حوادثی که برای ایشان رخ
می‌دهد صبورند؛ برپاکننده نمازند و از آنچه روزیشان
کرده‌ام، انفاق می‌نمایند.

قربانی‌ها را برایتان از شعایر الهی قرار دادیم که در آنها
برای شما خیر است. نام خدا را در حالی که ایستاده‌اند بر
آنها ببرید و چون پهلوهایشان آرام گرفتند، از گوشت آنها
بخورید و به بینوایان قانع و فقیران نیز بخورانید. این گونه
حیوانات را در خدمت شما قرار دادیم؛ شاید شکر خدا را
بجا آورید.

گوشت و خون آنها به خدا نمی‌رسد؛ ولی پرهیزکاری شما به
او می‌رسد. این گونه حیوانات را به تسخیر شما درآوردیم تا
خدا را به خاطر این که شما را هدایت فرموده بزرگ شمارید
و به نیکوکاران بشارت ده.

خداوند از اهل ایمان دفاع خواهد کرد. خداوند هیچ
خیانتکار ناسپاسی را دوست نمی‌دارد.

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِإِنْتِهَامِ ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ

به آنانی که مورد ستم واقع شده‌اند، اجازه جهاد داده شده و خداوند بر یاری کردن آنها تواناست.

همان‌هایی که از شهر خود به ناحق اخراج شدند، به این خاطر که می‌گفتند: پروردگار ما الله است. اگر خداوند بعضی از مردم را به توسط بعضی دیگر دفع نمی‌کرد، دیرها و صومعه‌ها و کلیسه‌ها و کلیساها و مساجدی که نام خدا در آن زیاد برده می‌شود ویران می‌شد. پروردگار، آنانی را که او را یاری کنند، یاری می‌کند؛ زیرا که او نیرومند و مقتدر است.

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهَدَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

همان‌هایی که وقتی در روی زمین امکاناتشان دهیم، نماز را برپا می‌دارند و زکات را ادا می‌کنند و امر به معروف و نهی از منکر می‌نمایند و پایان همه کارها از آن پروردگار است.

الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

اگر تو را تکذیب می‌کنند، پیش از آنها نیز قوم نوح و عاد و ثمود پیامبرانشان را تکذیب کردند.

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ

همچنین قوم ابراهیم و قوم لوط، پیامبران خود را تکذیب نمودند.

وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمِ لُوطٍ

و نیز اصحاب مدین و موسی تکذیب شدند. به کافران مهلت دادم، آنگاه مجازاتشان کردم و دیدی که چگونه مجازات سختی نمودم.

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۖ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

چه بسیار شهرها که ستمگر بودند و نابودشان کردیم. آنگاه آن شهرها بر سقفها خراب شدند و چه چاههای آب که معطل ماند و چه کاخهای گچ‌کاری شده که بی‌صاحب است.

فَكَأَيِّنَ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ

آیا در روی زمین سیر نمی‌کنند تا دل‌هایی پیدا کنند که با آن درک کنند و یا گوشه‌هایی که به آن بشنوند؟! علت آن است که دیدگان کور نمی‌شنوند؛ بلکه دل‌هایی که در سینه دارند، کور می‌شوند.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَىٰ الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَىٰ الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا
عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى
الْمَصِيرِ

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى
أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ ءَايَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ
وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ ۗ
فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادٍ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ

از تو با شتاب عذاب را طلب می‌کنند. البته خداوند از وعده خود تخلف نخواهد کرد؛ چرا که یک روز نزد پروردگارت برابر هزار سال از سالهایی است که شما می‌شمیرید.

چه ساکنین شهرها که به آنها مهلت دادم، در حالی که ظالم بودند؛ ولی ناگهان مجازاتشان کردم و بازگشت همه به سوی من است.

بگو: ای مردم! من فقط برای شما بیم‌دهنده‌ای آشکارم.

آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام می‌دهند، مشمول بخشش و روزی گرانقدر الهی خواهند شد.

و آنانی که تلاش در نابود کردن آیات ما می‌کنند و گمان می‌کنند که می‌توانند، یاران جهنمند.

ما هیچ رسول و پیامبری را قبل از تو نفرستادیم، مگر آنکه هرگاه آرزو می‌کرد، شیطان در آن آرزو القاءاتی ایجاد می‌کرد و خداوند القانات شیطان را از بین می‌برد و آنگاه آیات خود را محکم می‌نمود؛ چرا که او آگاه و حکیم است.

به این جهت که خداوند القانات شیطان را امتحانی برای آنانی قرار داد که دلهای بیمار و سخت دارند و البته ستمکاران در دشمنی بی‌انتهایی قرار گرفته‌اند.

و نیز بدین علت که دانشمندان بدانند دین خدا حق است و از جانب پروردگارت می‌باشد؛ در نتیجه به آن ایمان آورند و دلهایشان در برابر آن نرم گردد، و خداوند همواره اهل ایمان را به راه مستقیم راهنمایی می‌کند.

کافران هم چنان در شک و تردید هستند تا ناگهان روز قیامت برای آنها واقع شود و یا عذابی غیر قابل جبران به سراغشان آید.

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ التَّعِيمِ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ

ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

در آن روز، فرمانروایی از آن پروردگار است؛ بین آنها حکم خواهد کرد. آنهایی که اهل ایمان و کارهای پسندیده هستند، در بهشتهای پر نعمت خواهند بود،

و آنهایی که کافرند و آیات ما را تکذیب کرده‌اند، عذاب خوارکننده‌ای خواهند داشت.

آنانی که در راه خدا هجرت کردند، آنگاه کشته شدند یا به مرگ طبیعی مردند، خداوند به آنها روزی نیکو عطا خواهد کرد؛ زیرا که پروردگار بهترین روزی دهندگان است.

خداوند آنها را در جایگاهی مستقر می‌فرماید که از آن راضی خواهند بود؛ زیرا که پروردگار آگاه و بردبار است.

این گونه است که اگر کسی مقابله به مثل کند، سپس بر او ظلم شود، خداوند او را یاری خواهد کرد؛ زیرا که پروردگار بخشنده و آمرزنده است.

بدین جهت که خداوند شب را در روز و روز را در شب داخل می‌کند و پروردگار شنوا و بیناست.

و بدین خاطر است که خداوند، حق است و آنچه را غیر از او می‌خوانند، باطل می‌باشد و پروردگار بلندمرتبه و بزرگ است.

آیا نمی‌بینی که خداوند از آسمان آبی نازل می‌کند تا زمین سبز و خرم گردد؛ زیرا که پروردگار لطیف و آگاه است.

آنچه در آسمانها و در زمین هست، از آن اوست و پروردگار بی‌نیاز و ستوده است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي
فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۖ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا
بِإِذْنِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ

آیا نمی‌بینی که خداوند آنچه در زمین هست و کشتی که بر
فرمانش در دریا روان است به تسخیر شما در آورده و
آسمان را نگه می‌دارد که جز به اجازه او به زمین نیفتد؛
زیرا که او نسبت به مردم رئوف و مهربان است.

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۚ إِنَّ
الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ

اوست که شما را زنده کرده، آنگاه می‌میراند و سپس زنده
می‌کند؛ ولی این انسان ناسپاس است.

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ ۖ فَلَا يُنْزِعُكَ فِي
الْأَمْرِ ۖ وَأَدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُسْتَقِيمٍ

برای هر امتی عبادتی قرار دادیم تا آن عبادت را بجا آورند؛
بنا بر این نباید با تو در این موضوع منازعه کنند. به سوی
پروردگارت دعوت کن که تو راهت درست است.

وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

و هرگاه با تو به مجادله برخاستند، بگو: خداوند به آنچه
انجام می‌دهید، آگاه‌تر است.

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

خداوند درباره آنچه که اختلاف می‌کنید، در روز قیامت بین
شما قضاوت خواهد کرد.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي
كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ

آیا نمی‌دانی که پروردگار آنچه را در آسمانها و زمین است
می‌داند و همه اینها در کتابی محفوظ است و این برای
پروردگار کاری آسان است؟!

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنْزَلْ بِهِ ۖ سُلْطٰنًا وَمَا لَيْسَ
لَهُمْ بِهِ ۖ عِلْمٌ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ

غیر از خداوند چیزهایی را می‌پرستند که خدا درباره آنها
دلیلی نازل نکرده و علم و آگاهی در مورد آنها ندارند و برای
ستمکاران یابوری نخواهد بود.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ
كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۖ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتُلُونَ عَلَيْهِمْ
آيَاتِنَا ۚ قُلْ أَفَأَنْبِئُكُمْ بِشَرِّ مِّن ذَٰلِكُمْ ۚ النَّارُ وَعَدَّهَا اللَّهُ
الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

و هنگامی که آیات روشن ما برای آنان تلاوت می‌شود، در
چهره آنها اثر مخالفت و انکار را می‌بینی که نزدیک است به
کسانی که آیات ما را تلاوت می‌کنند حمله کنند. بگو: آیا من
شما را به بدتر از این خبر دهم که همان آتش سوزنده
است؟! که البته این وعده الهی به کافران است و بد
سرانجامی است.

يَأْتِيهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِن دُونِ اللَّهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِن
يَسْلُبُهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ
وَالْمَطْلُوبُ

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اُرْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعَبُدُوا رَبَّكُمْ
وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ
عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ
سَمَّكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ
شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ
فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

ای مردم! مثالی زده می‌شود؛ به آن گوش دهید: آنانی را که
غیر از خدا می‌خوانید، قادر نیستند مگسی را بیافرینند، هر
چند در این باره با هم متحد شوند و اگر مگس چیزی از آنها
بر باید، نمی‌توانند آن را پس گیرند؛ طالب و مطلوب هر دو
ناتوانند.

خدا را آن گونه که باید بشناسند، نشناختند که خدا
نیرومند و مقتدر است.

خداوند از بین فرشتگان و انسانها رسولان خود را بر
می‌گزیند که او شنوا و بیناست.

آنچه در پیش روی آنها و پشت سر آنهاست می‌داند و
بازگشت همه کارها به سوی خداوند است.

ای اهل ایمان! رکوع و سجود کنید و خدای خویش را عبادت
نمایید و کار نیکو انجام دهید؛ شاید رستگار شوید.

در راه خدا جهاد کنید و حق جهادش را بجا آورید. اوست که
شما را انتخاب کرد و برای شما در این دین کار سختی قرار
نداد. از آیین پدرتان ابراهیم پیروی کنید. او شما را از
پیش و در این کتاب مسلمان نامید تا پیامبر شاهد بر شما و
شما شاهد بر همه مردم جهان باشید؛ بنا بر این نماز را
برپادارید و زکات را بپردازید و به خداوند اعتصام جویید
که او سرپرست شماست که چه سرپرست و یاری‌رسان
خوبی است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ

به راستی که اهل ایمان رستگار شدند؛

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ

آنانی که در نمازشان خاشع هستند؛

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ

آنانی که از لغو و بیهودگی اعراض می‌کنند؛

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ

آنانی که زکات را پرداخت می‌نمایند؛

وَالَّذِينَ هُمْ لِأُزْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ

آنانی که غریزه جنسی خویش را کنترل می‌کنند؛

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ

مگر با همسرانشان یا آن که مالک آن شده‌اند که در این صورت ملامتی بر آنها نیست.

فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

بنا بر این، هرکس غیر از این راه را طلب کند آنها از تجاوزکارانند.

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

آنانی که به امانتها و قرارهای خود وفا دارند؛

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

آنانی که از نمازهای خود محافظت می‌نمایند،

أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ

اینها وارثانند؛

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

وارث بهشت فردوس هستند و برای همیشه در آن می‌مانند.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ

به تحقیق که انسان را از چکیده گل آفریدیم.

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ

سپس او را نطفه‌ای در قرارگاه استوار قرار دادیم.

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
ءَاخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

آنگاه نطفه را خون بسته و خون بسته را تکه گوشت و تکه گوشت را به صورت استخوانهایی در آوردیم و بر استخوانها گوشت پوشانیدیم. سپس آن را آفرینش تازه‌ای دادیم. بزرگ است خدای یکتا که بهترین آفریدگاران است.

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ

آنگاه بعد از این خواهید مرد.

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ

سپس در روز قیامت بر انگیخته خواهید شد.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقٍ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ
غَافِلِينَ

به تحقیق که بر بالای سر شما هفت راه قرار دادیم و ما از آفریده‌های خویش غافل نیستیم.

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَهُ فِي الْأَرْضِ ط وَإِنَّا
عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّتٍ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا
فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبْغٍ
لِّالْكَلِينِ

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا
وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَّقُوا اللَّهَ مَا
لَكُمْ مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشْرٌ
مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ
مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولِينَ

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فترَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوْحَيْنَا فَإِذَا جَاءَ
أَمْرُنَا وَفَارَ التُّنُورُ فَأَسْلُكُ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ط وَلَا تُخَاطَبُنِي فِي
الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرَقُونَ

و از آسمان آبی در اندازه‌های معین نازل کردیم. آنگاه آن را
در زمین ساکن ساختیم و به طور قطع در از بین بردن آن
تواناییم.

سپس به وسیله آب برای شما باغهایی از درختان خرما و
انگور ایجاد کردیم؛ باغهایی که در آن میوه‌های بسیار است
و از آن می‌خورید.

و درختی که از طور سینا به روغن زیتون و رنگ زیبا
می‌روید تا از آن بخورند.

برای شما در چهارپایان عبرتی است، از آنچه در درون
دارند، به شما می‌نوشانیم و برای شما در آنها سود فراوان
است و از گوشت آنها می‌خورید.

بر چهارپایان و بر کشتیها سوار می‌شوید.

نوح را برای مردم عصرش فرستادیم. گفت: ای قوم من!
خدا را بندگی کنید. غیر از خداوند برای شما خدایی وجود
ندارد. آیا تقوا پیشه خویش نمی‌سازید؟

بزرگان قوم او که کافر بودند، گفتند: نوح جز انسانی همانند
شما نمی‌باشد، اراده کرده تا بر شما برتری جوید و اگر خدا
می‌خواست، فرشتگانی را نازل می‌کرد. ما چنین چیزی را از
پدران خویش نشنیده‌ایم.

او جز مردی دیوانه نمی‌باشد. درباره او تا مدتی در انتظار
بمانید.

نوح گفت: پروردگارا! به آنچه مرا تکذیب می‌کنند، یاری
فرما!

به او وحی کردیم: برابر دیدگان ما و طبق وحی ما کشتی
بساز و در آن هنگام که فرمان ما صادر شود و آب از تنور
فوران زند، از هر یک حیوانات یک جفت در کشتی سوار کن
و از خانواده‌ات جز آنها که از قبل وعده نابودی آنان را
داده‌ایم، بر کشتی بنشان و درباره ستمکاران با من حرفی
نزن که آنها غرق خواهند شد.

فَإِذَا أَسْتَوَيْتَ أُنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّنا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

وَقُلِ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءآخِرِينَ

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اْعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ؕ أَفَلَا تَتَّقُونَ

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِإِلقاءِ الْآخِرَةِ وَآتَرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَوةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ

وَلَئِن أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ

أَيَعِدْكُمْ أَنْكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنْكُمْ مُخْرَجُونَ

هِيَهَاتَ هِيَهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ

إِن هِيَ إِلا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ

إِن هُوَ إِلا رَجُلٌ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُوِ بِمُؤْمِنِينَ

قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لِيُصِبحَنَّ نَدِمِينَ

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبُعَدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا ءآخِرِينَ

وقتی تو و همراهانت در کشتی مستقر شدید، بگو: حمد، از آن خدایی است که ما را از قوم ستمگر رهایی بخشید.

و بگو: پروردگارا! مرا در منزلگاهی پربرکت فرودآور که تو بهترین فرودآوردنگانی.

در این داستان، نشانه‌هایی است که ما همه مردم را امتحان می‌کنیم.

آنگاه پس از نابودی قوم نوح، نسل دیگری به وجود آوردیم.

بر آنان پیامبرانی از خودشان فرستادیم تا خدای یکتا را بندگی کنند که خدایی غیر از او برای شما نیست. آیا تقوا را پیشه خویش نمی‌سازید؟!

بزرگان قوم صالح که کافر بودند و اعتقادی به جهان آخرت نداشتند و در زندگی دنیا به آنان ناز و نعمت داده بودیم گفتند: این، بشری است همانند شما؛ از آنچه می‌خورید، می‌خورد و از آنچه می‌آشامید، می‌آشامد؛

بنابر این اگر از بشری مثل خودتان پیروی کنید، به طور قطع زیان‌کارید.

چگونه به شما وعده می‌دهد که اگر بمیرید و خاک و استخوان شوید، دوباره زنده شده، از قبرها خارج خواهید شد؟

هیئات! هیئات! از این وعده‌هایی که به شما داده می‌شود.

زندگی، فقط زندگی دنیا است. می‌میریم و زنده می‌شویم و هرگز بر انگیخته نمی‌شویم.

این مرد جز این نیست که به خدا نسبت دروغ می‌دهد و ما هرگز به او ایمان نمی‌آوریم.

صالح گفت: پروردگارا! در برابر تکذیب آنان، مرا یاری کن.

پروردگار فرمود: با گذشت زمان کوتاهی، پشیمان خواهند شد.

ناگهان صدای آسمانی به حق آنها را گرفت و همگی را خاشاک کردیم؛ که مردم ستم پیشه از رحمت الهی دور باد!

آنگاه پس از نابودی قوم صالح، نسل دیگری به وجود آوردیم.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَعْرِوْنَ

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا كُلِّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَّسُولَهَا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِۦ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عٰبِدُونَ

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهٗ ءَآيَةً وَعَوٰىنَهُمَا إِلَىٰ رَبِّوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ

يٰٓأَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبٰتِ وَاعْمَلُوا صٰلِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

وَإِنَّ هٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

فَذَرَهُمْ فِيۢ غَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ مِنْ مَّالٍ وَبَيْنٍ

نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرٰتِ بَل لَّا يَشْعُرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِّنْ خَشِيَةِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَّا يُشْرِكُونَ

هیچ امتی را اجل، مقدم و مؤخر نخواهد شد.

آنگاه پیامبرانی به دنبال هم فرستادیم و هر پیامبری نزد امتش آمد، تکذیبش کردند و ما این امتها را یکی پس از دیگری نابود کردیم و آنها را زبانزد قرار دادیم که مردم بی‌ایمان از رحمت خدا دور باد!

سپس موسی و برادرش هارون را با آیات و دلایل روشن فرستادیم.

به سوی فرعون و بزرگانش که کبر می‌ورزیدند و مردمی بلندپرواز بودند.

گفتند: آیا به دو انسان همانند خود ایمان بیاوریم، در حالی که قوم آنها بردگان ما هستند؟

موسی و هارون را تکذیب کردند و سرانجام نابود گشتند.

در حالی که ما به موسی کتاب دادیم؛ شاید آنان هدایت شوند.

و پسر مریم و مادرش را معجزه‌ای قرار دادیم و هر دو را جای مرتفعی که دارای آرامش و آب جاری بود، ساکن نمودیم.

ای پیامبران! از غذاهای پاکیزه تناول کنید و کارهای پسندیده انجام دهید؛ زیرا که من به آنچه عمل می‌کنید آگاهم.

این مردم همگی از یک امت واحدی هستند و من خدای شمایم؛ بنا بر این از من بترسید.

ولی مردم کارهای خود را پراکنده کردند و هر حزبی به آنچه دارد، دل‌خوش است.

آنها را تا مدتی به حال خود بگذار تا در غفلتشان بمانند.

آیا گمان می‌برند که به وسیله ثروت و فرزندانشان آنها را یاری می‌کنیم؟

بلکه برای آن است که درهای خیرات را به سرعت به روی آنها باز کنیم. آنها نمی‌فهمند.

آنانی که از خوف خدای خویش در هراسند؛

آنانی که به آیات پروردگارشان ایمان می‌آورند؛

آنانی که برای خدای خویش شریک قائل نمی‌شوند؛

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ

أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْأَخْيَارَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۗ وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي عَمْرَةٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَمِلُونَ

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ

لَا تَجْعَرُوا أَلْيَوْمَ ۖ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنصَرُونَ

قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰٰ أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ ۗ سَمِرًا تَهْجُرُونَ

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُۥ مُنْكَرُونَ

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ ۗ جِنَّةٌ ۗ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ كَارِهُونَ

وَلَوْ أَتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۗ بَلْ أَتَيْنَهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنِ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَجَ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرَّزِقِينَ

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَيِّبُونَ

آنانی که در انجام تکالیف خویش کوشا هستند و از روزی که به سوی پروردگارشان مراجعت می‌کنند دل‌هایشان هراسناک است.

اینها در انجام کارهای خیر شتاب می‌کنند و از دیگران سبقت می‌گیرند.

ما هیچ‌کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم. در اختیار ما کتابی است که به حق سخن می‌گوید و هیچ ستمی بر آنها نمی‌شود.

دل‌های کافران از این کتاب در غفلت است و کارهای دیگری جز این دارند که آن را انجام می‌دهند.

تا اینکه آنانی را که در ناز و نعمتند، گرفتار عذاب می‌نماییم و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

فریاد زنید که امروز، از جانب ما یاری نخواهید شد.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

آیات ما بر شما تلاوت می‌شد و شما به قهقرا باز می‌گشتید.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

در برابر آیات ما کبر ورزیدید. در محفل‌های شبانه خود بدگویی کردید.

آیا در گفتار الهی اندیشه نکردند، یا چیزی به سراغشان آمده که سوی پدران گذشته آنان نیامده بود؟

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

یا آنکه پیامبرشان را نشناختند که او را انکار می‌کنند؟

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

یا اینکه می‌گویند: او دیوانه است بلکه رسول الله بر آنها به حق آمده و بیشتر آنان از حق کراهت دارند.

و اگر حق، تابع هوسهای آنان گردد، آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست تباه خواهند شد؛ ولی ما قرآنی به آنها دادیم که مایه یادآوری برای آنهاست و آنان از آن وسیله یادآوری رو برگردانند.

آیا از آنها مزدی طلب کرده‌ای، در حالی که مزد پروردگارت بهتر است و او بهترین روزی‌دهندگان می‌باشد.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

و در آن حال ناله و فریاد سر می‌دهند.

به تحقیق که تو مردم را به راه راست دعوت می‌کنی.

و آنانی که ایمان به جهان آخرت ندارند، از این راه منحرفند.

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرِّ اللَّجْوِ فِي طُعَيْنِهِمْ
يَعْمَهُونَ

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا
يَتَضَرَّعُونَ

حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ
مُبْلِسُونَ

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا
تَشْكُرُونَ

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتَلَفُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ

قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَعَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا
أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ
إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ

و اگر ما به آنان مهربانی کنیم و گرفتاریهایشان را برطرف
سازیم، در طغیانشان لجاجت می‌کنند و سرگردان می‌مانند.

به عذاب سخت گرفتارشان کردیم؛ ولی آنان نه در برابر
پروردگارشان سر فرودآوردند و نه تضرع و زاری نمودند.

تا اینکه دری از عذاب شدید بر آنها گشودیم که دیگر از هر
طرف مأیوس شدند.

خداست که برای شما گوش و چشم و دل آفرید؛ ولی کمتر
شکر او را به جا می‌آورید.

و اوست که شما را در زمین به وجود آورد و به‌سویش
بازمی‌گردید.

و اوست که زنده می‌کند و می‌میراند و رفت و آمد شب و
روز از آن اوست. آیا به عقل نمی‌آیید؟!

بلکه همان سخنان مردم پیش از خود را می‌گویند.

می‌گفتند: چگونه پس از مردم که خاک و استخوان می‌شویم،
دوباره برانگیخته خواهیم شد؟

از این وعده‌ها به ما و پدران ما در گذشته داده‌اند و این
فقط افسانه پیشینیان است.

بگو: زمین و آنچه در آن است، از آن کیست اگر می‌دانید؟!

به زودی پاسخ می‌دهند که از آن خداست. بگو: پس چرا به
خود نمی‌آیید؟!

بگو: پروردگار هفت آسمان و پروردگار عرش بزرگ کیست؟

به زودی پاسخ دهند: از آن خداست. بگو: پس چرا از خدا
نمی‌ترسید؟!

بگو: حکومت همه چیز به دست کیست و چه کسی پناه
می‌دهد و نیاز به پناه ندارد اگر می‌دانید؟

به زودی خواهند گفت: از آن خداست. بگو: پس چرا فریب
می‌خورید؟!

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ
إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يَصِفُونَ

عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيئِي مَا يُوعَدُونَ

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ تُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِيرُونَ

أَدْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونَ

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا
وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا
يَتَسَاءَلُونَ

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي
جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ

بلکه ما حق را برای آنان آوردیم و آنها دروغ می‌گویند.

خداوند هیچ‌گاه فرزندی انتخاب نکرده و خدای دیگری با او نیست، و اگر چنین می‌شد، هریک از خدایان مخلوقات خود را اداره می‌کردند. بعضی بر بعضی دیگر برتری می‌جستند. خداوند منزّه است از آنچه آنان توصیف می‌نمایند.

آگاه به پنهان و آشکار است؛ پس برتر است از آنچه برای او شریک قائل می‌شوند.

بگو: پروردگارا! می‌شود وعده‌هایی را که به آنان داده می‌شود به من نشان دهی؟

پروردگارا! مرا از مردم ستمگر قرار مده!

و البته ما می‌توانیم آنچه به آنها وعده داده‌ایم، به تو نشان دهیم.

بدی را به وسیله آنچه بهتر است دفع کن. ما به آنچه توصیف می‌کنند، آگاه‌تریم.

و بگو: پروردگارا! از وسوسه‌های شیطانها به تو پناه می‌برم؛

و به تو پناه می‌برم پروردگارا! از اینکه شیطانها حضور یابند.

تا هنگامی که مرگ به سراغ یکی از آنها آید، آنگاه گوید: پروردگارا! مرا بازگردان؛

تا شاید به عنوان تدارک گذشته، کارهای پسندیده‌ای انجام دهم. هرگز؛ این سخنی است که او می‌گوید. در پشت سر آنها تا روز قیامت برزخ می‌باشد.

آنگاه‌که در صور دمیده شود، خویشاوندی در بین آنها نخواهد بود و سراغ همدیگر را نگیرند.

بنا بر این کسانی‌که ترازوی اعمالشان سنگین باشد، از گروه رستگارانند.

و کسانی‌که ترازوی اعمالشان سبک باشد، از گروه زیان‌کارانند و برای همیشه در جهنم خواهند ماند.

آتش، صورتهایشان را می‌سوزاند و در آنجا منظری زشت دارند.

أَلَمْ تَكُنْ عَائِيَّتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكْذِبُونَ

آیا آیات من برای شما تلاوت نشد؟ و شما آن را تکذیب می‌کردید.

گفتند: پروردگارا! شقاوت ما بر ما غلبه کرده و ما مردمی گمراهیم.

۱۰۶ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ

خدایا! ما را از جهنم خارج کن. اگر کارهای خلاف خود را تکرار کردیم، ستمگریم.

۱۰۷ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ

به آنها گفته می‌شود: دور شوید و حرف نزنید.

۱۰۸ قَالَ أَحْسُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ

گروهی از بندگان من بودند که می‌گفتند: پروردگارا! ایمان آوردیم. پس ما را بیامرز و بر ما رحم کن که تو بهترین رحم‌کنندگان هستی.

۱۰۹ إِنَّهُوَ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

و شما آنان را به مسخره گرفتید تا آنجا که مرا فراموش کردید و بر آنها خندیدید.

۱۱۰ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِحْرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ

امروز پاداش شکیبایی آنان را می‌دهم؛ چرا که آنها رستگارانند.

۱۱۱ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ

به آنها خطاب می‌شود: چند سال در روی زمین زندگی کردید؟

۱۱۲ قُلْ كَمْ لَبِئْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ

پاسخ می‌دهند: به اندازه یک روز یا بخشی از روز. از آنانی که شمارش‌کننده‌اند، بپرس.

۱۱۳ قَالُوا لَبِئْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِ الْعَادِينَ

به آنها گفته می‌شود: شما مقدار کمی زندگی کردید، اگر می‌دانستید.

۱۱۴ قُلْ إِنْ لَّبِئْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

آیا گمان کردید که ما شما را بیهوده خلق کردیم و شما به سوی ما بازگشت نخواهید کرد؟!

۱۱۵ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ

برتر است خدایی که فرمانروای حق است؛ خدایی جز او نیست و او پروردگار عرش کریم است.

۱۱۶ فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

هرکس غیر خدا را بخواند، هیچ دلیلی بر کار خود ندارد و حسابش با پروردگارش می‌باشد و به طور قطع کافران رستگار نخواهند شد.

۱۱۷ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

و بگو: پروردگارا! بیامرز و رحم کن که تو بهترین رحم‌کنندگان هستی.

۱۱۸ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

سوره‌ای است که نازل کردیم و آن را واجب نمودیم و در آن آیات روشن نازل کردیم؛ شاید شما به خود آیید.

به هر زن و یا مرد زنا کار صد تازیانه بزنیید و درباره آنان در اجرای دین خدا هیچ‌گاه ترحم نکنید، اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید. و باید گروهی از اهل ایمان مجازات آنان را مشاهده کنند.

مرد زناکار جز با زن زناکار یا مشرک ازدواج نمی‌کند و زن زناکار نیز جز با مرد زناکار یا مشرک ازدواج نمی‌کند، که این کار بر اهل ایمان حرام است.

آنانی را که نسبت زنا به بانوان پاکدامن می‌دهند و چهار شاهد برای ادعای خود نمی‌آورند، با هشتاد ضربه شلاق مجازات کنید و هرگز شهادتشان را نپذیرید که اینها مردمی فاسقند.

جز آنهایی که بعد از آن، توبه کنند و کار خود را اصلاح نمایند که خداوند بخشنده و مهربان است.

آنانی که نسبت زنا به همسران خود می‌دهند در حالی که شاهدی جز خویش ندارند، هریک از آنها باید چهار مرتبه به نام خدا شهادت دهند که از راستگوبان هستند.

و بار پنجم بگوید لعنت خدا بر او باد اگر دروغگو باشد.

و زن، چهار بار به نام خدا شهادت دهد که شوهرش دروغگوست. در این صورت مجازات را از خود دور کند.

و بار پنجم بگوید: اگر شوهرش راستگوست، غضب خدا بر من باد.

فضل خدا شامل حالتان نمی‌شد، اگر نه این بود که او توبه‌پذیر و حکیم است.

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشَهِدَ عَذَابُهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحَرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَرْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَدَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ

وَالْخَمِيْسَةُ أَنْ لَعَنَتِ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

وَيَدْرُؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ

وَالْخَمِيْسَةُ أَنْ غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ

آنانی که این دروغ را ساختند، گروهی از شما بودند. آن را برای خود شر ندانید؛ بلکه خیر شما در آن است. هر کدام سهم خود را از این گناهی که مرتکب شدند دارند و آن که سهم بزرگتری بر عهده دارد، عذاب بزرگتری برای او خواهد بود.

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ

چرا وقتی آن را شنیدند، مردان و زنان مؤمن نسبت به خود گمان خیر نبردند؟! و چرا نگفتند: این دروغی آشکار است.

لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ

چرا چهار شاهد برای آن نیاوردند؟ حال که این شاهدان را نیاوردند، خود نزد پروردگار دروغگو محسوب می‌شوند.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

اگر فضل و رحمت پروردگار در دنیا و آخرت شامل حال شما نبود، به خاطر ورود به گناهی که به آن مبتلا شدید، عذاب بزرگ الهی دامنگیر شما می‌شد؛

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِالسِّنْتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ

زیرا که شایعات دروغ را از زبان یکدیگر می‌گرفتید و با دهان خود می‌گفتید چیزی را که به آن آگاهی نداشتید و گمان می‌کردید این موضوع کوچک نزد خداوند بزرگ است.

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ

چرا وقتی آن را شنیدید، نگفتید: ما را چه سزد که این سخن را نقل کنیم؟ پروردگار! تو منزهی این تهمت بزرگی است.

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

خداوند شما را موعظه می‌کند که اگر ایمان دارید دیگر در هیچ زمانی آن را تکرار نکنید.

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

خداوند آیات را برای شما بیان می‌کند و او آگاه و حکیم است.

إِنَّ الَّذِينَ يُجِبُونَ أَنْ تَشِيَعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

آنانی که دوست دارند فحشا را در بین اهل ایمان شایع سازند، در دنیا و آخرت عذاب دردناکی خواهند داشت و خدا می‌داند و شما نمی‌دانید.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَعُوفٌ رَّحِيمٌ

و اگر نبود فضل و رحمت پروردگار درباره شما که خداوند رؤوف و مهربان است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ
خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا
وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

ای اهل ایمان! از وسوسه‌های شیطان پیروی نکنید و هر که از وسوسه‌های شیطان پیروی کند، او به فحشا و کار زشت فرمان می‌دهد و اگر فضل و رحمت پروردگار شامل حال شما نشود، یک نفر از شما در هیچ زمانی پاکیزه نخواهد شد؛ و لکن خداوند هر که را بخواهد پاکیزه می‌نماید که او شنوا و آگاه است.

وَلَا يَأْتِلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَن يُؤْتُوا أُولِي
الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِيَعْفُوا
وَلِيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ

آنانی که در بین شما از توان مالی برخوردارند، نباید قسم بخورند که انفاق خود را نسبت به نزدیکان و بینوایان و هجرت‌کنندگان در راه خدا قطع نمایند؛ بلکه باید عفو کنند و گذشت نمایند. آیا دوست ندارید خداوند شما را ببخشد در حالی که خداوند، بخشنده و مهربان است.

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

آنانی که نسبت ناروا به زنان بی‌خبر و با ایمان می‌دهند، در دنیا و آخرت از رحمت خداوند محرومند و برای آنان عذابی بزرگ خواهد بود.

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

روزی که زبانها و دستها و پاهایشان درباره کارهایی که کرده‌اند، علیه آنان شهادت می‌دهند.

يَوْمَ يَدْعُ يُوفِّيهِمْ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
الْمُبِينُ

در آن روز، خداوند حساب آنها را بدون کم و زیاد به آنها خواهد داد و آن روز خواهند فهمید که پروردگار حق آشکار است.

الْحَبِيثَاتُ لِلْحَبِيثِينَ وَالْحَبِيثُونَ لِلْحَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ
لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا
يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

زنان ناپاک متعلق به مردان ناپاکند؛ همان‌طور که مردان ناپاک متعلق به زنان ناپاکند، و زنان پاک‌دامن به مردان پاک تعلق دارند و مردان پاک به زنان پاک‌دامن متعلق‌اند، و آنان از نسبت‌های ناروا منزه‌اند. برای آنها از طرف پروردگار، آمرزش و روزی نیکو در نظر گرفته شده است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ
تَسْتَأْذِنُوا ۖ وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ۗ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ

ای اهل ایمان! در خانه‌های غیر خود با اجازه وارد شوید و بر اهل آن خانه سلام کنید که این برای شما بهتر است؛ شاید به خود آید.

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ
وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
فِيهَا مَتَعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ
ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِحُمْرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ
ءَابَائِهِنَّ أَوْ ءَابَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ
إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ
أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَىٰ
اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

و اگر کسی را در آن خانه نیافتید، وارد آن خانه نشوید تا به شما اجازه ورود داده شود و اگر به شما گفتند: برگردید و داخل نشوید. برگردید که برای پاکیزه ماندن شما بهتر است و خدا به آنچه می‌کنید، آگاه است.

گاهی بر شما نیست اگر در خانه‌های غیر مسکونی وارد شوید که در آنجا کالایی دارید و خدا آنچه را آشکار می‌کنید و یا پنهان می‌دارید، می‌داند.

به مردان با ایمان بگو: دیدگان خود را از نامحرمان ببندند و فروج خود را حفظ کنند که این برای پاکیزه ماندن شما بهتر است؛ زیرا که خداوند به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

و به زنان با ایمان بگو: دیدگان خود را از نامحرمان ببندند و فروج خود را حفظ کنند و زینت خود را جز آنچه که آشکار است نمایان نکنند. روسری‌های خود را بر سینه خود افکنند و نباید زینت خود را آشکار سازند، جز برای شوهرانشان یا پدرانشان، یا پدر شوهرانشان، یا پسرانشان، یا پسران همسرانشان، یا برادرانشان، یا پسران برادرانشان، یا پسران خواهران‌شان، یا زنان هم کیش خود، یا بردگان و کنیزانشان، یا مردان سفیهی که میل به زنان ندارند، یا کودکانی که از امور جنسی زنان آگاه نیستند. زنها در هنگام راه رفتن، پاهای خود را به زمین نکوبند تا زینت پنهان آنان آشکار شود. ای اهل ایمان! همگی به درگاه الهی توبه کنید؛ شاید رستگار شوید.

وَأَنْكِحُوا الْأَيَّمَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ

مردان و زنان بدون همسر را همسر دهید و نیز بردگان و کنیزان درستکار را به ازدواج درآورید. اگر فقیر باشید، خداوند شما را از جانب فضلش بی‌نیاز می‌کند که پروردگار وسعت‌بخش و آگاه است.

بر آنانی که شرایط ازدواج ندارند، لازم است عفت پیشه خود سازند تا خداوند از جانب فضلش آنان را بی‌نیاز سازد و بردگانی که از شما تقاضای نوشته دارند برای آنان بنویسید، اگر خیری در آنها احساس می‌کنید. و از مال خدا آنچه به شما داده شده به آنها بدهید. کنیزانتان را به خاطر رسیدن به کالای دنیا مجبور به کار زشت نکنید، اگر می‌خواهید پاکدامن بمانند و هرکس آنها را از روی کراهت و ادا به عمل بد کند، خداوند در حق آنانی که به اکراه کار خلاف کرده‌اند بخشنده و مهربان است.

به تحقیق آیاتی برای شما نازل کردیم که بیان‌کننده حقایق‌اند و نیز مثالهایی از کسانی که پیش از شما بوده‌اند و موعظه‌ای بر پرهیزکاران.

وَلَيْسَتَعْفِيفُ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۗ وَعَأْتُوهُمْ مِّن مَّالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ ۗ وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتُغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

خداوند، نور آسمانها و زمین است. مثل نور او چون حفاظی است که در آن چراغی است و چراغ در شیشه‌ای است و شیشه گویی ستاره درخشانی است از درخت پربرکت زیتون، با آنکه نه شرقی و نه غربی است، شرق و غرب جهان به آن روشن است. نزدیک است بدون تماس با آتش شعله‌ور شود؛ نوری است بر فراز نور دیگر. خدا هر که را بخواهد با نور خود هدایت می‌کند و خداوند برای مردم مثالها می‌زند و او به همه چیز آگاه است.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

در خانه‌هایی که خداوند اجازه داده بالا روند و در آن نام خدا برده شود و هر صبح و شام در آنها تسبیح او گویند.

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۗ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۗ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبْرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ لِلنَّاسِ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا أَسْمُهُ ۗ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ

رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ
الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ
وَالْأَبْصَارُ

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ
وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ
مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ
فَوَقَّعَهُ حِسَابُهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ

أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لِّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن
فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ
لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن
نُّورٍ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالصَّيْرُ
صَفَّتْ كُلُّ قَدِّ عِلْمٍ صَلَاتُهُ وَتَسْبِيحُهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا
يَفْعَلُونَ

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ
رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ
مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ
عَن مَّن يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ

مردانی که تجارت و معاملات دنیا آنان را از یاد خدا غافل
نمی‌گرداند و نماز را برپاداشته و زکات را می‌پردازند و از
روزی که دلها و دیدگان منقلب و مضطرب است، نگرانند.

تا اینکه خداوند بهتر از آنچه عمل کرده‌اند، به آنها پاداش
دهد و از فضلش بر آنها بیفزاید و خداوند هرکس را
بخواهد، روزی بی‌حساب می‌دهد.

کافران، کارهایشان همانند سرابی است که شخص تشنه آن
را آب می‌پندارد؛ ولی وقتی به سراغ آن می‌رود، آبی
نمی‌یابد و خداوند را نزد کارهای خود می‌یابد که به حسابش
می‌رسد و خدا به سرعت به حسابها می‌رسد.

یا تاریکیهایی است در دریایی عمیق که موج بر روی موج
سوار است و بالاتر از آن ابرهای تیره‌ای است روی یکدیگر
که اگر دست خود را بیرون آورد، ممکن نیست آن را ببیند
و آن که خداوند برای او نوری قرار نداده، نوری نخواهد
داشت.

آیا ندیدی آنچه در آسمانها و زمین است و پرندگانی که در
هوا بال می‌گسترانند تسبیح پروردگار می‌کنند و همه آنها
نماز و تسبیح خود را می‌دانند و خداوند به آنچه انجام
می‌دهند، آگاه است.

حکومت آسمانها و زمین از آن پروردگار است و بازگشت
همگی به سوی اوست.

آیا ندیدی که خداوند ابرها را به حرکت درمی‌آورد؟ آنگاه
آنها را با هم پیوند می‌دهد و بعد آن را متراکم می‌سازد و
می‌بینی که باران از لابلای آنها خارج می‌شود و از آسمان و
کوههایی که در آسمانند، دانه‌های تگرگ نازل می‌نماید، و به
هر که بخواهد می‌رساند و از هر که بخواهد بازدارد، که
نزدیک است از درخشندگی برق آن، دیدگان از کار بیفتند.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ

خداوند، شب و روز را جایگزین یکدیگر می‌کند که در این، برای اهل بصیرت عبرتی است.

خداوند هر جنبنده‌ای را از آب آفرید. بعضی از آنها بر شکم و بعضی بر روی دو پا و بعضی بر چهار پا حرکت می‌کنند. پروردگار هر چه را بخواهد می‌آفریند؛ زیرا که او بر هر کاری تواناست.

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ ۗ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ ۗ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

آیات روشنی نازل کرده‌ایم و خداوند هر که را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

می‌گویند: به خدا و رسول ایمان آورده‌ایم و اطاعت می‌کنیم؛ ولی بعضی از آنها روگردان می‌شوند. در واقع آنان مؤمن نیستند.

وَيَقُولُونَ ءَأَمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّن بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

هنگامی که به سوی خدا و رسول او دعوت می‌شوند تا بین آنها حکم کند، بعضی از آنها روگردان می‌شوند.

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ

و اگر حکم حق به نفع آنان شود، با سرعت و تسلیم به سوی او می‌آیند.

وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ

آیا در دل‌هایشان مرضی هست یا به تردید افتاده‌اند یا نگرانند از ناحیه خدا و پیامبرش به آنها ستمی رسد؟ بلکه آنان خود ستمگرند.

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ ۗ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

در آن هنگام که اهل ایمان به سوی پروردگار و پیامبرش دعوت می‌شوند تا بین آنان داوری کند، گفتارشان فقط این است: شنیدیم و اطاعت کردیم. اینها رستگارانند.

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

و هر که خدا و رسول او را اطاعت کند و از خدا بترسد و تقوا را پیشه خود سازد اینها از نجات‌یافتگانند.

وَمَن يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

با تأکید قسم یاد می‌کنند که اگر به آنان دستور دهی، بیرون می‌روند. بگو: قسم نخورید. شما اطاعتی شایسته بجا آورید که خداوند به آنچه می‌کنید، آگاه است.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُل لَّا تُقْسِمُوا ۗ طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا أُسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۗ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۗ وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا أَوْلَهُمْ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَيَسْتَغْنِيَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيرَةِ وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوْفُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸
۳۰۸۴

بگو: از دستورات خدا و رسول اطاعت کنید و اگر سرپیچی کردید، پیامبر مسئول اعمال خویش است و شما هم مسئول اعمال و رفتار خود می‌باشید و اگر او را اطاعت کنید، هدایت خواهید شد و رسول جز ابلاغ روشن، تکلیفی ندارد.

خداوند به آنانی که از شما ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام داده‌اند وعده می‌دهد که در روی زمین جانشینان کند؛ همان‌طور که پیشینیان را نیز جانشین کرد و دینشان را که برای آنها پسندیده، مستقر سازد و بعد از نگرانیها، ترس آنان را به امنیت مبدل خواهد نمود. مرا بندگی کنید؛ هیچ‌چیز را شریک من قرار ندهید و اگر کسی بعد از این کافر شود، از گروه فاسقین است.

نماز را برپاکنید و زکات را بپردازید و رسول خدا را اطاعت نمایید؛ شاید مشمول رحمت الهی واقع شود.

گمان مبر که کافران در زمین معجزه می‌کنند. جایگاهشان آتش است که بد جایگاهی است.

ای اهل ایمان! بردگانتان و نیز کودکانتان که بالغ شده‌اند، در سه نوبت باید از شما اجازه بگیرند: پیش از نماز صبح و هنگام ظهر که لباسهای خود را بیرون می‌آورید و بعد از نماز عشا که این سه نوبت وقت خلوت شماس است و بعد از آن بر شما و آنان گناهی نیست که بر گرد یکدیگر جمع شوید. این گونه، خداوند آیاتش را برای شما بیان می‌کند که او آگاه و حکیم است.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَعْذِرُوا كَمَا
 اسْتَعَذَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۗ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

و هنگامی که کودکان شما به بلوغ رسیدند، باید با اجازه وارد شوند به همان طریق که اشخاص پیش از آنها اجازه می‌گرفتند. این گونه خداوند آیاتش را بر شما بیان می‌کند که او آگاه و حکیم است.

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ
 عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۗ
 وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

زنان سالخورده که امید به ازدواج ندارند بر آنان گناهی نیست اگر پوشش رویین خود را بردارند؛ ولی نباید در برابر مردم، خودآرایی کنند و اگر اینها نیز حفظ عفاف نمایند، برای آنان بهتر است که خداوند شنوا و آگاه است.

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى
 الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ
 بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ
 بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ
 أَوْ مَا مَلَكَتْهُنَّ مَفَاتِحُهُنَّ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
 جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا ۚ فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا
 فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةٌ طَيِّبَةٌ
 كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

بر نابینا و لنگ و بیمار و بر شما گناهی نیست که از خانه‌های خودتان یا خانه‌های پدراتان یا خانه‌های مادراتان یا خانه‌های برادراتان یا خانه‌های خواهراتان یا خانه‌های عموهائیتان یا خانه‌های عمه‌هایتان یا خانه‌های داییهائیتان یا خانه‌های خاله‌هایتان یا خانه‌ای که کلیدهایش در اختیار شماست یا خانه‌های دوستانتان غذا بخورید. بر شما گناهی نیست که به طور دسته جمعی یا جداگانه غذا بخورید و هر زمان که وارد خانه‌ای شدید، بر خویشان سلام کنید؛ سلامی از جانب پروردگار مبارک و پاکیزه گویند. این گونه خداوند آیات را برای شما بیان می‌کند؛ شاید به عقل آییند.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَإِذَا كَانُوا
مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ
يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ فَإِذَا
أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَن لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ
لَهُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۗ
قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ ۚ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ
عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ

۲۵. فرقان الفرقان: فرقان مکی ۷۷ آیه ۸ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ۚ لِيَكُونَ لِلْعٰلَمِينَ
نَذِيرًا

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا ۗ وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ ۗ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ ۗ
تَقْدِيرًا

مؤمنان واقعی آنانی هستند که به خدا و رسول او ایمان آورده و هرگاه در کار مهمی که حضور جمع را ضروری می‌سازد با او باشند، بدون اجازه او به جایی نمی‌روند. آنانی که از تو اجازه می‌گیرند، به راحتی به خدا و رسول او ایمان آورده‌اند؛ بنا بر این هرگاه از تو برای بعضی از کارها اجازه خواستند، به هر که می‌خواهی اجازه ده و برای آنان از خداوند طلب بخشش کن که خداوند بخشنده و مهربان است.

صدا کردن پیامبر را بین خودتان مانند صدا کردن همدیگر قرار ندهید. خداوند از شما، آنهایی را که پنهانی فرار می‌کنند می‌شناسد؛ بنا بر این آنانی که از فرمان او سرپیچی می‌کنند، باید بترسند که فتنه‌ای به آنان برسد یا گرفتار عذاب دردناک الهی گردند.

بدانید که آنچه در آسمانها و زمین است، از آن پروردگار است. در هر حالی که باشید، خداوند از وضع شما آگاه می‌باشد و در آن روزی که به او مراجعه می‌کنند همگان را از کارهایی که انجام داده‌اند، آگاه می‌سازد که خدا بر همه چیز آگاه است.

بزرگ است خدایی که قرآن را بر بنده‌اش نازل کرد تا بر جهانیان بیم‌دهنده باشد.

کسی که حکومت آسمانها و زمین از آن اوست و فرزندی برای خود انتخاب ننموده و شریکی در فرمانروایی هستی ندارد و همه موجودات را آفریده و اندازه‌گیری آنها را به طور دقیق، معین کرده است.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَوةً وَلَا نُشُورًا

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكُ إِفْكٍ أَفْتَرْتَهُ وَأَعَانَهُ
عَلَيْهِ قَوْمٌ ءَاخِرُونَ ۗ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا

وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۗ أَلَمْ نَكْتَبِهَا فِي تِلْكَ الْقُرْآنِ
وَأَصِيلًا

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ
غَفُورًا رَحِيمًا

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْسِكُ فِي
الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ وَنَذِيرًا

أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا

أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَلَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا

تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۗ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا

کافران غیر او را خدا قرار داده، در حالی که خدایانشان
قادر به آفریدن هیچ چیز نیستند و خود آفریده خدایند و
مالک ضرر و نفع و مالک مرگ و زندگی و قیامت خویش
نمی‌باشند.

کافران گفتند: این، جز دروغی نیست که آن را ساخته و
گروهی دیگر در ساختن آن کمک کرده‌اند. البته که با این
سخن خود، مرتکب ظلم و زور شده‌اند.

گفتند: داستانهای پیشینیان است که او آن را رونویس
کرده و این سخنان را هر صبح و شام بر او القا می‌کنند.

بگو: این سخنان را کسی نازل کرده که آگاه به اسرار
آسمانها و زمین است؛ زیرا که او بخشنده و مهربان است.

و گفتند: این چه پیامبری است که غذا می‌خورد و در بازار
راه می‌رود؟ چرا فرشته‌ای با وی نازل نمی‌گردد تا همراه او
بیم‌رسان باشد؟

و نیز چرا از آسمان برای او گنجی انداخته نمی‌شود، یا چرا
باغی ندارد که از میوه‌هایش استفاده کند؟ و ستمگران
گفتند: شما فقط از مردی جادوگر پیروی می‌کنید.

بنگر چگونه برای تو مثلها زدند. در نتیجه گمراه شدند و راه
هدایتی نتوانند یافت.

بزرگ است خدایی که اگر بخواهد، از این بهتر برای تو قرار
می‌دهد؛ باغهایی که از زیر درختانش نهرها جاری باشد و در
آن باغها قصرهای مجلل برای تو قرار خواهد داد.

بلکه آنان، قیامت را انکار کردند و ما برای انکارکنندگان
قیامت، آتش سوزانی آماده ساخته‌ایم.

إِذَا رَأَتْهُمْ مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيْظًا وَزَفِيرًا

و هنگامی که از دور آتش را ببینند، صدای مهیب و خشمناک آتش را می‌شنوند.

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقْرِنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا

و زمانی که دست بسته در مکان تنگ افتند، ناله و فریادشان بلند می‌شود.

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا

به آنها گفته می‌شود: یکبار ناله و فریاد نکنید؛ بلکه بسیار ناله سر دهید.

قُلْ أَذَلِك خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا

بگو: آیا این بهتر است یا بهشت جاودانه‌ای که به اهل تقوا وعده داده شده، که هم پاداش و هم جایگاه آنان است؟!

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا

در آن بهشت، هر چه بخواهند آماده است و در آنجا برای همیشه هستند و این وعده پروردگار توست که بر عهده گرفته است.

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ

روزی که با آنچه غیر پروردگار بندگی می‌کردند محشورشان کند و فرماید که آیا شما بندگان مرا گمراه کردید، یا خود گمراهی را برگزیدند؟

قَالُوا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِن مَّتَّعْتَهُمْ وَعَابَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا

می‌گویند: پروردگارا! منزهی تو. سزاوار نبود که سرپرستانی غیر از تو برگزینیم؛ و لکن تو اینها و پدرانشان را نعمت دادی تا یاد تو را فراموش کردند و مردمی تباه شده گشتند.

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِم مِّنكُمْ نُدِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا

خدایاتان آنچه شما می‌گویید، تکذیب کردند و توانایی دفع عذاب و یا کمک طلبیدن را ندارید و هر که از شما ظلم کند، عذاب بزرگی به او می‌چشانیم.

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا

ما هیچ پیامبری را قبل از تو نفرستادیم جز آنکه همگی غذا می‌خوردند، در بازار راه می‌رفتند و ما گروهی از شما را وسیله آزمایش گروه دیگر قرار دادیم. آیا شکیبایی می‌کنید که پروردگارت بیناست؟

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَكُوتُ
أَوْ نَرَى رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًا كَبِيرًا

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجْرًا مَّحْجُورًا

وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا

وَيَوْمَ تَشْقَى السَّمَاءُ بِالْغَمِّ وَنُزِلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ
عَسِيرًا

وَيَوْمَ يَعِضُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَلَيْتَنِي أُتَّخِذْتُ مَعَ
الرَّسُولِ سَبِيلًا

يَوَيْلَ لِي لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي ۗ وَكَانَ الشَّيْطَانُ
لِلْإِنْسَانِ خَدُولًا

وَقَالَ الرَّسُولُ يَرَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ
مَهْجُورًا

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ
هَادِيًا وَنَصِيرًا

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً
كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ ۗ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا

آنانی که امیدی به ملاقات ما ندارند، گویند: چرا فرشتگان
بر ما نازل نمی‌شوند یا چرا ما خدای خویش را به چشم
نمی‌بینیم؟ به راستی که در درون کبر ورزیدند و طغیان
بزرگی کردند.

روزی فرشتگان را می‌بینند که در آن روز مجرمین را
بشارتی نخواهد بود و می‌گویند که محروم و ممنوع از رحمت
الهی باشید.

و ما به کارهایی که انجام داده‌اند، می‌پردازیم و آن را
همچون غبار پراکنده در هوا می‌کنیم.

یاران بهشت در آن روز بهترین محل استقرار و نیکوترین
استراحتگاه را دارند.

روزی که آسمان با ابرها شکافته می‌شود و فرشتگان پی در
پی نازل می‌گردند.

در آن روز، فرمانروایی از آن خدای رحمان است و برای
کافران روز سختی خواهد بود.

روزی که ظالم دست خود را از روی حسرت به دندان گرفته
و می‌گوید: ای کاش با رسول خدا راهی را برگزیده بودم!

وای بر من! ای کاش فلانی را دوست خود قرار نمی‌دادم!

مرا از یاد خدا منحرف ساخت، بعد از آنکه به سراغ من آمد
که شیطان خوارکننده انسان است.

پیامبر گفت: پروردگارا! قوم من، قرآن را متروک قرار
داده‌اند.

و این چنین برای هر پیامبری از مجرمین دشمنانی قرار
دادیم و پروردگارت برای هدایت و یاری رساندن کافی
است.

کافران گفتند: چرا قرآن یکجا به او نازل نمی‌شود؟ این،
بدین جهت است که تو را به وسیله آن محکم کنیم و آن را
به تدریج بر تو خواندیم.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا

مثالی برای تو نیاورند جز آنکه ما حق را با تفسیری بهتر برای تو می‌آوریم.

۳۴

الَّذِينَ يُحْشِرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا

آنانی که با چهره‌هایشان به سوی جهنم برده می‌شوند، بدترین جایگاه را دارند و گمراه‌ترین راه را سیر کرده‌اند.

۳۵
۳۱۳

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ وَآخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا

به موسی کتاب دادیم و برادرش هارون را وزیرش کردیم.

۳۶

فَقُلْنَا أَذْهَبَا إِلَىٰ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا

به آن دو گفتیم: بروید به سراغ قومی که آیات ما را تکذیب کردند که ما آن قوم را در هم کوبیدیم و هلاک کردیم.

۳۷

وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ ءَايَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

قوم نوح را نیز وقتی آیات ما را تکذیب کردند، غرق نمودیم و آنها را درس عبرتی برای مردم قرار دادیم و برای همه ستمگران، عذاب دردناکی آماده ساخته‌ایم.

۳۸

وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا

قوم عاد و ثمود و اصحاب رس و اقوام زیادی را نیز هلاک کردیم.

۳۹

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَلُ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا

برای هریک از اینها مثلها زدیم و هر کدام آنها را به نوعی عذاب درهم شکستیم.

۴۰

وَلَقَدْ آتَوْا عَلَىٰ الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرْنَا مَطَرًا سَوِيًّا ۖ فَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرَءُونَ نُشُورًا

به آن شهری که باران بد بر آن باریده شد گذر کرده‌اند. آیا آن را ندیده‌اند؛ بلکه آنان به قیامت امید می‌ندارند.

۴۱

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوءًا أَهْدَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا

وقتی تو را می‌بینند، مسخره‌ات می‌کنند و می‌گویند: آیا این همان کسی است که خداوند مبعوث به رسالت کرده است.

۴۲

إِن كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا

اگر ما درباره خدایان خویش استقامت نمی‌کردیم، نزدیک بود که ما را گمراه کند. وقتی عذاب را ببینند، خواهند فهمید که چه کسی گمراه‌تر است.

۴۳

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ ۗ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا

آیا دیدی کسی را که خدای خود را هوای نفس خویش برگزیده بود؟ آیا تو وکیل او هستی؟!

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالَّذِينَ نَعِمَ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا

لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَّيِّتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ تَذِيرًا

فَلَا تُطِيعُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا^ط وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ^ط وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا

آیا گمان می‌بری که بسیاری از آنها گوش شنوا دارند و می‌فهمند؟! آنها همانند چهارپایانند و بلکه از چهارپایان گمراه‌ترند.

آیا ندیدی که پروردگارت چگونه سایه را گسترده ساخت و اگر می‌خواست آن را ساکن می‌کرد. آنگاه خورشید را برای آن دلیل قرار دادیم.

سپس آن را آهسته جمع می‌کنیم.

اوست که شب را برای شما پوشش و خواب را برایتان آسایش و روز را برای حرکت و کارتان قرار داد؛

و اوست که باده‌ها را بشارتی پیشاپیش رحمت خویش کرد و از آسمان آبی پاک‌کننده نازل کردیم.

تا به وسیله آن، زمین خشک را جان تازه بخشیم و تا آنچه خلق کرده‌ایم از حیوانات و بسیاری از انسانها را سیراب سازیم.

و آن را در بین آنان متفاوت نمودیم؛ شاید به خود آیند، ولی بسیاری از مردم جز کفران نعمتها کاری نکردند.

اگر ما می‌خواستیم در هر شهری بیم‌دهنده‌ای می‌فرستادیم.

بنا بر این از کافران اطاعت مکن و با آنان مبارزه‌ای بس بزرگ کن.

اوست کسی که دو دریا را در کنار هم قرار داد: یکی گوارا و شیرین و آن دیگری شور و تلخ، و بین آن دو دریا، حایلی و مانعی نفوذکردنی ایجاد کرد.

و اوست که از آب، بشر را آفرید. آنگاه او را نسب و سبب قرار داد که پروردگارت مقتدر است.

غیر از پروردگار، بتهایی را می‌پرستند که هیچ سود و زیان برای آنان ندارند و کافر بر پروردگار خویش پشت می‌کند.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

ما تو را جز برای بشارت دادن و بیم رساندن نفرستادیم.

۵۷

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا

بگو: از شما پاداشی نخواهم جز آنکه راه خدای خویش را پیش گیرید.

۵۸

وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ ۚ
بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا

ای رسول ما! به آن خدایی توکل کن که نمی‌میرد و تسبیح و حمد او را به‌جا آور و همین بس که خداوند از گناهان بندگانش آگاه است؛

۵۹

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ الرَّحْمَنُ فَسَلِّ بِهِ خَيْرًا

همان خدایی که آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست را در مدت شش روز آفرید. آنگاه به عرش پرداخت که او مهربان است. از او سؤال کن که از همه چیز آگاه است.

۶۰
سجده
مستحب

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ
لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۗ

زمانی که به آنها گفته می‌شود: برای خدای رحمان سجده کنید. می‌گویند: رحمان کیست؟ چگونه به چیزی که تو به ما دستور می‌دهی، سجده کنیم؟ و بر نفرتشان افزوده می‌شود.

۶۱
۳۱۵ر

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا
وَقَمَرًا مُنِيرًا

بزرگ است آن کسی که در آسمان برجهایی قرار داد و در آن چراغ و ماهی روشن جای داد.

۶۲

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ
أَوْ أَرَادَ شُكُورًا

و اوست که شب و روز را جانشین یکدیگر نمود، برای آن کسی که به خود آید و یا اراده شکر پروردگار نماید.

۶۳

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا
خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا

بندگان خدای رحمان آنانی هستند که بی‌تکبر روی زمین راه می‌روند و اگر نادانان چیزی به آنها بگویند، در جواب سلام می‌گویند؛

۶۴

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا

همان‌هایی که برای پروردگار خویش شب را با سجده و قیام به سر می‌کنند.

۶۵

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۗ إِنَّ
عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا

همان‌هایی که می‌گویند: پروردگارا! عذاب جهنم را از ما بردار که عذابش دایمی است.

۶۶

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا

و آن مکان، بد منزلگاه و بد محل اقامتی است.

۶۷

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ
قَوَامًا

همان‌هایی که وقتی انفاق می‌کنند، نه اهل زیاده‌روی هستند و نه بخل می‌ورزند و بلکه بین این دو راه اعتدال را بر می‌گزینند؛

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ
أَثَامًا

۶۹

يُضَعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا

۷۰

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ
اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

۷۱

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا

۷۲

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا

۷۳

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا
وَعُمِّيَانًا

۷۴

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ
أَعْيُنٍ وَأَجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

۷۵

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا حَيَّةً
وَسَلَامًا

۷۶

خَلِيدِينَ فِيهَا حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا

۷۷

قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ لَفَقَدَ كَذَّبْتُمْ
فَسَوْفَ يَكُونُ لِرَامًا

همان‌هایی که خدای دیگری را با خداوند نمی‌خوانند و انسانی را که خداوند جانش را محترم شمرده، مگر بر اساس حق به قتل نمی‌رسانند و نیز زنا نمی‌کنند و هر که این کار را بکند، مجازاتش را خواهد دید.

عذابش در قیامت افزون خواهد شد و با ذلت در جهنم برای همیشه خواهد ماند.

جز آن‌کس که توبه کند و ایمان بیاورد و کار شایسته کند که البته خداوند لغزشهایشان را تبدیل به ثواب و نیکی‌ها خواهد کرد؛ زیرا پروردگار بخشنده و مهربان است.

و هر که توبه کند و کار نیک انجام دهد، البته توبه‌اش به پیشگاه پروردگار خواهد رسید؛

همان‌هایی که به ناحق شهادت ندهند و هرگاه با کار زشتی روبرو شوند، از خود بزرگواری نشان می‌دهند؛

همان‌هایی که وقتی به یاد آیات پروردگار خویش می‌افتند، با کری و کوری، با آن مواجه نمی‌شوند؛

همان‌هایی که می‌گویند: پروردگارا! از همسران ما فرزندانمان را به ما عنایت کن که باعث روشنی چشم ما گردند و ما را برای اهل تقوا پیشوا قرار ده.

اینها کسانی هستند که به خاطر صبرشان قصرهای بهشتی پاداش گیرند و با تحیت و سلام همدیگر را ملاقات می‌کنند.

برای همیشه در بهشت می‌مانند که نیکومنزله‌گاه و محل اقامتی است.

بگو: اگر دعاهای شما نباشد، خداوند به شما اعتنایی نخواهد کرد. شما تکذیب کردید و این کار، گریبان‌گیر شما خواهد شد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسم

طا، سین، میم.

تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

اینها، آیات کتاب آشکار است.

لَعَلَّكَ بَخِيعٌ نَفْسِكَ إِلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ

گویای جان خود را به خاطر آنانی که ایمان نمی‌آورند، به خطر انداخته‌ای.

إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ ءَايَةٌ فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا

خَضِيعِينَ

اگر ما بخواهیم، از آسمان برای آنان آیه‌ای نازل می‌کنیم که گردنهایشان در برابر آن خاضع شود.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنَ الرَّحْمَنِ مُحَدَّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ

مُعْرِضِينَ

هیچ تذکر تازه‌ای از جانب خدای رحمان برای آنها نیاید، جز آنکه از آن روگردان هستند.

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَثْبَوُا مَا كَانُوا بِهِ ۚ يَسْتَهْزِءُونَ

آیات الهی را تکذیب کردند. به زودی خبرهای آنچه را به مسخره گرفتند، به آنان خواهد رسید.

أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجِ

كَرِيمٍ

آیا به زمین نگاه نکردند؟ چه بسیار گیاهان نر و ماده و پرفایده آفریدیم.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

در این کار آفرینش ما نشانه‌ای است؛ ولی بیشتر آنان ایمان نمی‌آورند.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

و به تحقیق پروردگار تو مقتدر و مهربان است.

وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ أَنْتِ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

به یاد آور زمانی را که پروردگارت موسی را ندا داد که به سراغ آن مردم ستمگر برو.

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۗ أَلَا يَتَّقُونَ

قوم فرعون، چرا از خدا نمی‌ترسند؟

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ

موسی گفت: پروردگار! می‌ترسم که مرا تکذیب کنند.

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ

سینه‌ام تنگ است و قدرت بیان ندارم. هارون را نیز با من به رسالت بفرست.

وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ

فرعونیان قتلی به گردن من دارند. می‌ترسم مرا بکشند.

قَالَ كَلَّا ۖ فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا ۖ إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ

خداوند فرمود: نه این طور نیست. هر دو با آیات ما بروید. ما با شما هستیم و حرفهایتان را می‌شنویم.

فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

هر دو به نزد فرعون بروید و بگویید: ما پیام‌آور پروردگار جهانیان هستیم.

أَنْ أُرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ

فرزندان اسرائیل را همراه ما بفرست.

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ

فرعون گفت: آیا ما تو را در کودکی در بین خود پرورش ندادیم و بخشی از عمرت را در میان ما نگذراندی؟

وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ

و آن کار کشتن از تو سرزد و تو کفران نعمتهای ما را می‌کنی.

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ

موسی گفت: من آن کار را از روی بی‌خبری انجام دادم.

فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا
وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ

۲۱

و هنگامی که از شما ترسیدم، از دست شما گریختم و سپس پروردگارم به من حکمت بخشید و مرا از مرسلین قرار داد.

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ

۲۲

آیا این نعمتی است که بر من منت می‌گذاری که بنی اسرائیل را برده خود ساخته‌ای؟!

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ

۲۳

فرعون گفت: پروردگار جهانیان کیست؟

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّكُمْ مُوقِنِينَ

۲۴

موسی گفت: پروردگار آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست، اگر شما اهل باور هستید.

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ ۗ أَلَا تَسْتَمِعُونَ

۲۵

فرعون به اطرافیان خود گفت: آیا نمی‌شنوید که موسی چه می‌گوید؟!

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ

۲۶

موسی گفت: پروردگار من پروردگار تو و پروردگار پدران اولین شماست.

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ

۲۷

فرعون گفت: پیامبری که برای شما فرستاده شده، دیوانه است.

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّكُمْ تَعْقِلُونَ

۲۸

موسی گفت: پروردگار مشرق و مغرب جهان و آنچه بین آنهاست، اگر عقل خود را به کار بندید.

قَالَ لَئِنِ اتَّخَذتَ إِلَهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ

۲۹

فرعون گفت: اگر غیر از من خدایی را برگزینی، تو را به زندان می‌اندازم.

قَالَ أَوْلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ

۳۰

موسی گفت: اگر چه دلیل آشکاری برایت بیاورم؟!

قَالَ فَاتِّبِعْهُ ۗ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

۳۱

گفت: اگر راست می‌گویی، دلیل خود را بیاور.

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ

۳۲

موسی عصای خود را انداخت که ناگهان اژدهایی آشکار شد.

وَنَزَعَ يَدَهُ ۗ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ

۳۳

و دست از گریبان بیرون آورد که ناگهان برای بینندگان، درخشنده و نورانی گردید.

قَالَ لِلْمَلَآئِكَةِ ۗ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ عَلِيمٌ

۳۴

فرعون به بزرگان اطراف خود گفت: این مرد، جادوگری دانشمند است.

۳۱۸

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ ۗ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ

۳۵

اراده کرده که با جادوی خود شما را از شهرتان بیرون کند. شما چه رأی می‌دهید؟

قَالُوا أَرْجَاهُ وَأَخَاهُ ۗ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ

۳۶

گفتند: به او و برادرش فرصت بده و مأموران را برای جمع‌آوری همه جادوگران به شهرها بفرست،

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ

۳۷

تا هر جادوگر دانشمند را نزد تو آورند.

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

۳۸

فرعون همه جادوگران را در روز معین حاضر ساخت.

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ

۳۹

و به مردم گفته شد: آیا شما هم حضور پیدا می‌کنید؟

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ

۴۱

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنِّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ

۴۲

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

۴۳

قَالَ لَهُم مُوسَى الْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ

۴۴

فَالْقُوا حِبَالَهُمْ وَعَصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ

۴۵

فَالْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ

۴۶

فَالْقَى السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ

۴۷

قَالُوا ءَأَمَّنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

۴۸

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ

۴۹

قَالَ ءَأَمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَلَا أَصْلَبَتْكُمْ أَجْمَعِينَ

۵۰

قَالُوا لَا صَبِيرٌ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ

۵۱

إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا إِنَّ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ

۵۲

حزب
۱۴۸

وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ

۵۳

ر۳۱۹

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ

۵۴

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ

۵۵

وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ

۵۶

وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَادِرُونَ

۵۷

فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِّنْ جَنَّتِ وَعُيُونٍ

۵۸

وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ

۵۹

كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ

۶۰

فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ

با این انگیزه که اگر جادوگران پیروز شدند، ما از آنها پیروی کنیم.

هنگامی که جادوگران حضور یافتند، به فرعون گفتند: اگر ما پیروز شدیم، آیا پاداشی خواهیم داشت؟

گفت: آری؛ شما از نزدیکان دربارم خواهید شد.

موسی به آنان گفت: هر چه می‌خواهید، به صحنه بیاورید.

جادوگران، ریسمانها و عصاهای خود را انداختند و گفتند: به عزت فرعون قسم می‌خوریم که پیروز خواهیم شد!

آنگاه موسی عصای خود را انداخت که ناگهان تمام وسایل دروغین آنها را بلعید.

در این لحظه همه جادوگران به خاک افتادند.

گفتند: به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم؛

پروردگار موسی و هارون.

فرعون گفت: پیش از آنکه به شما اجازه دهم، به موسی ایمان آوردید؟ موسی بزرگ شماسست که به شما جادو را آموخته. به زودی خواهید فهمید. دستها و پاهای شما را به طور مخالف قطع می‌کنم و همگی شما را به دار می‌آویزم.

گفتند: ما هیچ زبانی نمی‌کنیم؛ زیرا که ما به سوی پروردگارمان می‌رویم.

ما آرزومندیم که پروردگارمان از سر تقصیرمان بگذرد؛ زیرا که از مؤمنان نخستین بوده‌ایم.

به موسی وحی فرستادیم که شبانه، بندگانم را از شهر بیرون بر؛ زیرا که شما را تعقیب می‌کنند.

فرعون، مأموران را برای جمع‌آوری نیرو به شهرها فرستاد.

گفت: اینها نیرویی اندک هستند؛

اینها ما را به خشم آورده‌اند،

و ما همگی آماده کاریم.

خداوند می‌فرماید: آنان را از باغها و چشمه‌ها بیرون راندیم؛

و نیز از گنجها و مقاماتی که داشتند، محروم ساختیم.

و این گونه، بنی اسرائیل را وارث آنان ساختیم.

فرعونیان در هنگام، صبح بنی اسرائیل را تعقیب کردند.

فَلَمَّا تَرَاءَا الْجَمْعَانَ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ

هنگامی که دو گروه یکدیگر را دیدند، یاران موسی گفتند: ما به دست فرعونیان گرفتار شدیم.

۶۲ قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ

موسی گفت: نه؛ خدای من با من است و مرا به زودی راهنمایی می‌کند.

۶۳ فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ ۖ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالظَّوْدِ الْعَظِيمِ

به موسی وحی کردیم که عصایت را به دریا زن که ناگاه دریا شکافته شد. و هر بخشی از آب، چون کوهی بزرگ روی هم انباشته شد.

۶۴ وَأَرْزَلْنَا ثَمَّ الْأَخْرِينَ

سپس فرعونیان را نزدیک دریا آوردیم.

۶۵ وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَّعَهُ وَأَجْمَعِينَ

موسی و همه پیروانش را نجات دادیم.

۶۶ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْأَخْرِينَ

فرعونیان را غرق کردیم.

۶۷ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

البته در این کار عبرتی است؛ ولی بسیاری از مردم ایمان نیاوردند.

۶۸ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

به تحقیق پروردگارت مقتدر و مهربان است.

۶۹ وَآتِلْ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ

داستان ابراهیم را برای مردم نقل کن.

۷۰ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ ۖ مَا تَعْبُدُونَ

هنگامی که به پدر و قوم خود گفت: چه چیزی را بندگی می‌کنید؟

۷۱ قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْظِلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ

گفتند: بتهایی را بندگی می‌کنیم که همه‌روزه مشغول عبادت آنهایم.

۷۲ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمُ إِذْ تَدْعُونَ

گفت: آیا هنگامی که آنها را می‌خوانید، سخن شما را می‌شنوند؟

۷۳ أَوْ يَنْفَعُونَكُمُ أَوْ يَضُرُّونَ

و آیا به شما سودی می‌رسانند و یا زیانی می‌زنند؟

۷۴ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا ءِآبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ

گفتند: ما پدران خود را نیز این‌گونه یافتیم.

۷۵ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ

گفت: آیا این چیزی را که شما عبادت می‌کردید، مشاهده نمودید؟

۷۶ أَنْتُمْ وءَابَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ

همان چیزی که شما و پدران‌تان از گذشته می‌پرستیدند.

۷۷ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ

من جز بندگی پروردگار جهانیان، با سایر پرستشها مخالف و دشمن هستم.

۷۸ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ

خدایی که مرا خلق کرده و سپس هدایت‌م نموده؛

۷۹ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ

خدایی که خوراکم عطا فرموده و سیرابم گردانیده؛

۸۰ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ

و هرگاه بیمار شوم، مرا شفا می‌دهد؛

۸۱ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ

همو که مرا بمیراند و زنده‌ام کند؛

۸۲ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ

همو که امید دارم که روز قیامت از سر تقصیرم بگذرد.

۸۳ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّٰلِحِينَ

پروردگارا! مقام حکمت را به من عنایت کن و مرا به بندگان صالحت ملحق فرما!

وَأَجْعَلِ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ

و مرا نزد آیندگان خوش نام قرار ده!

۸۵

وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ

و مرا از جمله وارثان بهشت پر نعمت گردان!

۸۶

وَأَغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ وَكَانَ مِنَ الضَّالِّينَ

پدرم را ببامرز که از گمراهان است!

۸۷

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ

و مرا در روزی که مردم را از قبرها بیرون می‌آوری، رسوا مفرما!

۸۸

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ

روزی که ثروت و فرزندان سودی نمی‌بخشند،

۸۹

إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

جز آن که با قلب سلیم به محضر پروردگار حاضر می‌شود.

۹۰

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ

بهشت را برای اهل تقوا نزدیک سازند.

۹۱

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ

و جهنم را برای گمراهان آشکار گردانند.

۹۲

وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ

و به اهل جهنم گفته می‌شود که کجایند چیزهایی که غیر از خدا بندگی می‌کردید؟

۹۳

مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُم أَوْ يَنْتَصِرُونَ

آیا می‌توانند شما را یاری کنند و یا کسی به یاری خود آنها می‌آید؟

۹۴

فَكَذَّبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ

گمراهان و گمراه‌شدگان، با صورت به جهنم انداخته می‌گردند.

۹۵

وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ

و سپاه شیطان همگی نیز به جهنم انداخته خواهند شد.

۹۶

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ

اهل جهنم از روی خصومت به یکدیگر می‌گویند.

۹۷

تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

سوگند به پروردگار، که ما در گمراهی آشکاری بودیم؛

۹۸

إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

زیرا که شما را با پروردگار جهانیان برابر قرار دادیم.

۹۹

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ

و ما را گمراه نکردند، جز تبهکاران.

۱۰۰

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ

و اکنون نه کسی را داریم که از ما شفاعت کند،

۱۰۱

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ

و نه دوستی که از ما حمایت نماید.

۱۰۲

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

اگر بازگشتی داشتیم، ایمان می‌آوردیم.

۱۰۳

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

در این داستان، عبرتی است؛ ولی بیشترشان ایمان نمی‌آورند.

۱۰۴

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

به تحقیق، پروردگارت مقتدر و مهربان است.

۱۰۵

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ

قوم نوح نیز پیامبران را تکذیب کردند؛

۱۰۶

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ

هنگامی که برادرشان نوح پیامبر گفت: آیا از خدا نمی‌ترسید؟

۱۰۷

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

من برای شما پیامبری امین هستم؛

۱۰۸

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

بنا بر این از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

۱۰۹

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

از شما مزد رسالت نمی‌خواهم؛ چرا که توقع پاداش جز از پروردگار جهانیان ندارم.

۱۱۰

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

پس، از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

۱۱۱

قَالُوا أَنْوْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذُلُونَ

گفتند: ای نوح! آیا به تو ایمان بیاوریم، در حالی که انسانهای پست از تو پیروی می‌کنند؟

قَالَ وَمَا عَلِمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

نوح گفت: من چه دانم آنها چه کاری داشته‌اند.

۱۱۳

إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَو تَشْعُرُونَ

حساب آنها فقط با پروردگار من است، اگر می‌فهمید.

۱۱۴

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ

و من حق ندارم که اهل ایمان را برانم،

۱۱۵

إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

بلکه من فقط بیم‌رسانی آشکارم.

۱۱۶

قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنْتَه يَنْوُحْ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ

گفتند: اگر از این سخنان خودداری نکنی، تو را سنگباران خواهیم کرد.

۱۱۷

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ

نوح گفت: پروردگارا! قوم من مرا تکذیب کردند.

۱۱۸

فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

بین من و آنان حکم کن و من و پیروانم را که از اهل ایمانند، نجات‌بخش.

۱۱۹

فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ

ما نوح و پیروانش و همه موجوداتی را که در کشتی بودند، نجات دادیم.

۱۲۰

ثُمَّ أَعْرَفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ

و سپس بقیه را غرق کردیم.

۱۲۱

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

البته در این داستان نوح، نشانه‌ای است؛ ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند.

۱۲۲

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

به تحقیق، پروردگارت مقتدر و مهربان است.

۱۲۳
۳۲۲

كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ

قوم عاد نیز پیامبران را تکذیب کردند.

۱۲۴

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ

هنگامی که برادرشان هود به آنان گفت: آیا از خدا نمی‌ترسید؟

۱۲۵

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

من برای شما پیامبری امین هستم.

۱۲۶

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

۱۲۷

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ

من از شما پاداشی نمی‌خواهم؛ چرا که توقع پاداش جز از پروردگار جهانیان ندارم.

۱۲۸

أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ ءَايَةً تَعْبَثُونَ

آیا شما بر هر مکان بلندی نشانه‌ای از روی هوا و هوس می‌سازید؟

۱۲۹

وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ

و چنان قصرهای محکم بنا می‌کنید که گویی عمر جاودانه خواهید کرد.

۱۳۰

وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ

و هنگامی که کسی را مجازات می‌کنید، همچون جباران مجازات می‌نمایید.

۱۳۱

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

پس از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

۱۳۲

وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ

بترسید از کسی که شما را به نعمتهایی که می‌دانید، کمک کرد.

۱۳۳

أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَمٍ وَبَنِينَ

کمک کرد شما را به وسیله چهارپایان و پسران؛

۱۳۴

وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

به وسیله باغها و نهرها.

۱۳۵

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

من برای شما درباره عذاب روز بزرگ نگرانم.

۱۳۶

قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَضْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ

گفتند: برای ما یکسان است که ما را موعظه کنی و یا نکنی.

إِنَّ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ

این روش و خوی پیشینیان است.

۱۳۸ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ

و ما هرگز عذاب نخواهیم شد.

۱۳۹ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^ط وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

قوم عاد، هود را تکذیب کردند. ما هم آنان را نابود ساختیم، که در این داستان نشانه‌ای است؛ ولی بیشتر آنان ایمان نیاوردند.

۱۴۰ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

به تحقیق پروردگارت مقتدر و مهربان است.

۱۴۱ كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ

قوم ثمود نیز پیامبران را تکذیب کردند؛

۱۴۲ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَحُوهُمْ صَلِّحْ أَلَا تَتَّقُونَ

هنگامی که برادرشان صالح به آنان گفت: از خدا بترسید.

۱۴۳ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

من برای شما پیامبری امین هستم؛

۱۴۴ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

بنا بر این از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

۱۴۵ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ^ط إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

من از شما مزد رسالت نمی‌خواهم؛ چرا که توقع پاداش جز از پروردگار جهانیان ندارم.

۱۴۶ أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَلَهْنَا ءَامِنِينَ

آیا تصور می‌کنید در این دنیا در امان هستید؟

۱۴۷ فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ

در این باغها و چشمه‌ها.

۱۴۸ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلَعُهَا هَضِيمٌ

در این زراعتها و درختان خرما که شکوفه‌های لطیف دارند.

۱۴۹ وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ

که در کوه‌ها خانه‌هایی می‌تراشید و به عیش و نوش می‌پردازید.

۱۵۰ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

بنا بر این از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

۱۵۱ وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ

و از روش اسرافکنندگان پیروی نکنید.

۱۵۲ الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ

همان‌هایی که در زمین فساد می‌کنند و قابل اصلاح نیستند.

۱۵۳ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمَسْحَرِينَ

در پاسخ صالح گفتند: تو جادو شده‌ای.

۱۵۴ مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بَآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ

تو جز انسانی همانند ما نمی‌باشی. اگر راست می‌گویی، نشانه‌ای بیاور.

۱۵۵ قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

گفت: این ناقه‌ای است که برای او سهمی از آب است و برای شما سهمی در روز معین.

۱۵۶ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ

به او سوء قصدی نکنید که اگر چنین کنید، عذاب روز بزرگ شما را خواهد گرفت.

۱۵۷ فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَدِيمِينَ

ولی ناقه را از پا درآوردند و صبحگاه از کار خود پشیمان شدند.

۱۵۸ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^ط وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

در نتیجه عذاب آنها را فرا گرفت که در این نشانه‌ای است ولی بیشتر آنان ایمان نیاوردند.

۱۵۹ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

به تحقیق، پروردگارت مقتدر و مهربان است.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ

قوم لوط نیز پیامبران را تکذیب کردند.

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ

هنگامی که برادرشان لوط گفت: آیا از خدا نمی‌ترسید؟

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

من برای شما پیامبری امین هستم؛

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

بنا بر این از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ
الْعَالَمِينَ

و من از شما مزد رسالت نمی‌خواهم؛ چرا که توقع من جز پاداش از جانب پروردگار جهانیان نیست.

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ

آیا شما در بین مردم عالم، به سراغ جنس مرد می‌روید؟

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ
قَوْمٌ عَادُونَ

و زانی که خداوند برای شما آفریده رها می‌کنید. آری؛ شما مردمی تجاوز پیشه هستید.

قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنْتَهَ يَلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ

گفتند: ای لوط! اگر ادامه بدهی، تو را تبعید می‌کنیم.

قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ

گفت: من دشمن کار شما هستم.

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ

پروردگارا! من و خانواده‌ام را از آنچه اینها انجام می‌دهند، رهایی‌بخش.

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ

ما او و خانواده‌اش را به طور کامل نجات دادیم.

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَيْرِينَ

جز پیر زنی که در بین آن گروه باقی ماند.

ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ

آنگاه آن جمعیت را نابود کردیم.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ

چنان بارانی بر آنها نازل کردیم که چه باران بدی بود؛ باران بیم‌داده‌شدگان.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

البته در این کار نشانه‌ای است؛ ولی بیشتر آنان ایمان نیاوردند.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

و پروردگارت مقتدر و مهربان است.

كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ

اصحاب ایکه نیز پیامبران را تکذیب کردند.

إِذْ قَالَ لَهُمُ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ

هنگامی که شعیب به آنان گفت: آیا از خدا نمی‌ترسید؟

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

به تحقیق من برای شما پیامبری امین هستم؛

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

بنا بر این از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ
الْعَالَمِينَ

من از شما مزد رسالت نمی‌خواهم؛ چرا که توقع من جز پاداش از پروردگار جهانیان نیست.

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ

پیمان‌ها را درست بکشید و کم‌فروشی نکنید.

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ

اجناس را با ترازوی درست بکشید.

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ

در هنگام کشیدن، کم نگذارید و در زمین برای فساد تلاش نکنید.

وَأَتَقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْحِيلَةَ الْأُولِينَ

بترسید از خدایی که شما و همه قشرهای گذشته را آفرید.

۱۸۵ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسْحَرِينَ

قوم شعیب گفتند: تو بی‌شک جادوگری.

۱۸۶ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ

تو جز انسانی همانند ما نیستی و ما جز گمان به اینکه دروغگو هستی، نداریم.

۱۸۷ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

اگر راست می‌گویی، قطعه‌ای از آسمان را بر سر ما فرودآور.

۱۸۸ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّي آيَةً مِّنَ السَّمَاءِ كَمَا جَاءَكَ بِالْحَقِّ

گفت: پروردگارم به آنچه انجام می‌دهیم، آگاه‌تر است.

۱۸۹ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُم عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُوَ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

شعیب را تکذیب کردند. به عذاب روز سایبان گرفتار شدند که عذاب آن روز بزرگ بسیار سخت بود.

۱۹۰ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَن كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

البته در این کار نشانه‌ای است؛ ولی بیشتر آنها ایمان نیاوردند.

۱۹۱ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

و پروردگارت مقتدر و مهربان است.

۱۹۲ وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و این قرآن نازل‌شده از جانب پروردگار جهانیان است.

۱۹۳ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ

روح الامین آن را نازل کرده است،

۱۹۴ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ

بر قلب تو، تا مردم را بدین وسیله بیم دهی.

۱۹۵ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ

به زبان عربی آشکار.

۱۹۶ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأُولِينَ

صحبت این کتاب آسمانی در کتابهای پیامبران پیشین بوده است.

۱۹۷ أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةٌ أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ

آیا این خود نشانه‌ای نیست که علمای بنی اسرائیل از آن کتابها آگاهند.

۱۹۸ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ

اگر ما این قرآن را بر بعضی از مردم غیر عرب نازل می‌کردیم،

۱۹۹ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ

و پیامبر برای آنان می‌خواند هرگز به وی ایمان نمی‌آوردند.

۲۰۰ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ

این گونه قرآن را در دل‌های مجرمان وارد می‌نماییم.

۲۰۱ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

به آن ایمان نمی‌آورند، تا زمانی که عذاب دردناک را مشاهده کنند.

۲۰۲ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

عذاب، ناگهان آنان را فرا می‌گیرد؛ در حالی که از آن غافلند.

۲۰۳ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ

در آن هنگام می‌گویند: آیا برای ما مهلتی هست؟

۲۰۴ أَفِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ

آیا به عذاب ما شتاب می‌کنند؟

۲۰۵ أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ

آیا ندیدی که چند سالی آنان را از نعمتها بهره‌مند ساختیم؟

۲۰۶ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ

سپس عذابی که به آنها وعده داده شده، به سراغشان بیاید.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ

این بهره‌گیری از دنیا برای آنان سودی نخواهد داشت.

۲۰۸ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ

ما اهل هیچ شهری را نابود نکردیم، مگر آنکه بیم‌رسانی برای آنان بود.

۲۰۹ ذِكْرِي وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ

تا به خود آیند و ما به کسی ستم نمی‌کنیم.

۲۱۰ وَمَا تَنْزَلَتْ بِهِ الشَّيْطَانُ

این قرآن را شیطانها نازل نکردند.

۲۱۱ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ

نزول قرآن نه شایسته شیطانهاست و نه می‌توانند.

۲۱۲ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعَزُولُونَ

آنها از شنیدن وحی محرومند.

۲۱۳ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ

غیر خدا را مخوان که از اهل عذاب خواهی شد.

۲۱۴ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

بستگان نزدیک خود را از خدا بترسان.

۲۱۵ وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

پروبال خود را برای پیروان مؤمن خویش بگشای.

۲۱۶ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ

و اگر نافرمانی تو را کردند، بگو: من از کارهای شما بیزارم.

۲۱۷ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

و بر خدای مقتدر و مهربان توکل کن.

۲۱۸ الَّذِي يَرِنُّكَ حِينَ تَقُومُ

همان‌که وقتی برمی‌خیزی، تو را می‌بیند.

۲۱۹ وَتَقَلَّبَكَ فِي السَّجِدِينَ

و هنگامی که حرکت به سوی سجده‌کنندگان می‌کنی، مشاهده می‌کند؛

۲۲۰ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

که او شنوا و آگاه است.

۲۲۱ هَلْ أَنْبِئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنْزَلُ الشَّيْطَانُ

بگو: آیا می‌خواهید به شما خبر دهم که شیطانها بر چه کسانی نازل می‌شوند؟

۲۲۲ تَنْزَلُ عَلَىٰ كُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٍ

بر انسان دروغ‌گوی بدکار، نازل می‌گردند.

۲۲۳ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ

شیطانها شنیدنیهای خود را به دیگران القا می‌کنند و بیشترشان دروغگو هستند.

۲۲۴ وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ

و از شعرا، مردم گمراه پیروی می‌نمایند.

۲۲۵ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ

آیا ندیدی که آنان در هر وادی سرگردانند؟

۲۲۶ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ

و چیزی را می‌گویند که به آن عمل نمی‌کنند.

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا

جز آنهایی که ایمان آورده و کارهای شایسته می‌کنند و فراوان به یاد خدا هستند و در هنگامی که مورد ظلم واقع می‌شوند، یاری می‌طلبند و به زودی ستمکاران خواهند

وَأَنْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا^ط وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ

دانست که به کجا بازگشت می‌نمایند.

مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّ تِلْكَ ءَايَاتُ الْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ

طا، سین. این آیات قرآن و کتاب آشکار است.

هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ

هدایتگر و بشارت برای اهل ایمان! است؛

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
يُوقِنُونَ

همان‌هایی که نماز را برپا می‌دارند و زکات را می‌پردازند و
به جهان آخرت باور دارند؛

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيْنًا لَّهُمْ أَعْمَلَهُمْ فَهُمْ
يَعْمَهُونَ

آنانی که به جهان آخرت ایمان ندارند، کارهایشان را در
نظرشان جلوه می‌دهیم تا کوردل باشند.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ
الْأَخْسَرُونَ

برای اینها عذاب بدی در نظر گرفته شده و در جهان آخرت
از همه مردم زیانکارترند.

وَإِنَّكَ لَتَلْقَىٰ الْقُرْءَانَ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ عَلِيمٍ

به طور قطع این قرآن از سوی حکیم دانایی به تو القا
می‌شود.

إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ ۖ إِنِّي ءَأَنْتُمْ نَارًا سَأَتِيكُمْ مِّنْهَا
بِخَبْرٍ أَوْ ءَاتِيكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ

به یاد آور زمانی را که موسی به خانواده‌اش گفت: من آتشی
را مشاهده می‌کنم. به زودی خبری از آن برای شما می‌آورم
یا شعله‌ای از آتش گرفته و می‌آورم؛ شاید گرم شوید.

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا
وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ولی همین‌که به آتش نزدیک شد، ندایی برخاست: مبارک
باد آن‌کس که در آتش است و کسی که در اطراف آن است
و پاکیزه است خدایی که پروردگار جهانیان است.

يَمُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

ای موسی! من خدای مقتدر حکیم هستم.

وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ
يُعَقِّبْ يَمُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ

و تو عصایت را بیفکن. وقتی چشم به آن انداخت، دید که
می‌جنبد و چون ماری است. چنان ترسید که به عقب برگشت
و فرار کرد، ای موسی! ترس که پیامبران در پیشگاه من
ترس ندارند،

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ

مگر کسی که ظلم کند. آنگاه بدی را تبدیل به نیکی نماید
که من بخشنده و مهربانم.

وَأَدْخُلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۗ فِي
تِسْعِ ءَايَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ

و دستت را در گریبان‌ت کن. هنگامی که خارج می‌شود،
درخشنده است بدون آنکه عیبی در آن باشد. اینها از جمله
نه معجزه‌ای است که سوی فرعون و قوم اوست که این
گروه مردمی فاسقند.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ ءَايَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

هنگامی که آیات روشنی‌بخش ما به سراغ آنان آمد گفتند:
این، جادویی آشکار است.

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ
الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۗ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ

وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ التَّمَلِّ قَالَتْ نَمَلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ
ادْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَتِي وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا
تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهَدَ أَمْ كَانَ مِنَ
الْغَائِبِينَ

لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ ۗ أَوْ لِيَأْتِنِي بِسُلْطٰنٍ
مُّبِينٍ

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ ۗ وَجِئْتُكَ
مِن سَبَأٍ بِنَبَأٍ يَقِينٍ

از روی ظلم و طغیان منکر آن شدند، در حالی که در دل باور داشتند. بنگر که پایان کار تبهکاران به کجا انجامید.

ما به داود و سلیمان دانشی دادیم که آن دو گفتند: حمد برای خدایی است که ما را بر بسیاری از بندگان با ایمانش برتری داد.

سلیمان وارث داود شد و گفت: ای مردم! به ما زبان پرندگان آموختند، و همه چیزمان داده‌اند که این فضیلتی آشکار است.

سپاهیان سلیمان از جن و انسان و پرندگان اطراف او جمع شدند، و همگی به صف گشتند.

تا اینکه به سرزمین مورچگان رسید. مورچه‌ای گفت: ای مورچگان! به خانه‌های خویش داخل شوید تا مبادا سلیمان و سپاهیانش ندانسته شما را پایمال کنند.

سلیمان از سخن مورچه تبسمی کرد و خندید و گفت: پروردگارا! به من توفیق شکر نعمتهایی که به من و پدر و مادرم عنایت فرمودی بده و برای انجام کارهایی که مورد رضایت توست موفق بدار و مرا بر لطف و رحمتت در زمره بندگان صالحت وارد نما!

سلیمان جویای پرندگان شد و گفت: چرا هدهد را نمی‌بینم؟ مگر او غایب است.

او را عذابی سخت خواهم کرد و یا سرش را می‌برم و یا باید برای غیبتش دلیل قانع کننده‌ای بیاورد.

پس از مدت کمی، هدهد حاضر شد و گفت: چیزی دیده‌ام که ندیده‌ای و برای تو از سرزمین سبا خبر درستی آورده‌ام.

إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرًا تَمَلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

أَذْهَبَ بِكِتَابِي هَذَا فَأَلْقَاهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَانظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا إِنِّي أَتِيَةٌ إِلَىٰ كِتَابِ كَرِيمٍ

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَّا تَعْلَمُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ

قَالُوا نَحْنُ أَوْلُو قُوَّةٍ وَأُولُو بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرََّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُونَ

وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ

زنی را یافتم که بر آن مردم سلطنت می‌کرد و همه چیز را در اختیار داشت و دارای تخت با عظمتی بود.

دیدم که آن زن و قوم او در برابر خورشید، نه در برابر پروردگار سجده می‌کنند، و شیطان کارهایشان را در نظرشان زیبا جلوه داده و آنها را از راه حق بازداشته تا هیچ‌گاه هدایت نشوند.

چرا خدایی را سجده نمی‌کنند که هر چه در آسمانها و زمین پنهان است، خارج می‌سازد و آنچه را مخفی می‌دارید و یا آشکار می‌سازید، می‌داند.

چرا خدایی را سجده نمی‌کنند که هر چه در آسمانها و زمین پنهان است، خارج می‌سازد و آنچه را مخفی می‌دارید و یا آشکار می‌سازید، می‌داند.

جز خدای یکتا خدایی نیست. او پروردگار عرش با عظمت است.

جز خدای یکتا خدایی نیست. او پروردگار عرش با عظمت است.

جز خدای یکتا خدایی نیست. او پروردگار عرش با عظمت است.

سلیمان گفت: ما تحقیق می‌کنیم تا ببینیم راست گفتی یا از دروغ‌گویانی.

سلیمان گفت: ما تحقیق می‌کنیم تا ببینیم راست گفتی یا از دروغ‌گویانی.

این نامه مرا ببر و به آنان برسان. سپس دور شو و مشاهده کن چه پاسخی می‌دهند.

این نامه مرا ببر و به آنان برسان. سپس دور شو و مشاهده کن چه پاسخی می‌دهند.

ملکه سبا گفت: ای بزرگان! نامه ارزشمندی نزد من رسیده است.

از سوی سلیمان است و با بسم الله الرحمن الرحيم آغاز شده است.

از سوی سلیمان است و با بسم الله الرحمن الرحيم آغاز شده است.

در برابر من بلندپروازی نکنید و نزد من آیید، در حالی که تسلیم هستید.

در برابر من بلندپروازی نکنید و نزد من آیید، در حالی که تسلیم هستید.

ملکه سبا گفت: ای بزرگان! نظر خود را درباره کار من بدهید که من تا کنون بدون حضور شما در کاری تصمیم نگرفته‌ام.

ملکه سبا گفت: ای بزرگان! نظر خود را درباره کار من بدهید که من تا کنون بدون حضور شما در کاری تصمیم نگرفته‌ام.

گفتند: ما دارای نیرویی قدرتمند و جنگاورانی سخت‌کوش هستیم؛ ولی تصمیم با خود شماست که چه دستور بدهید.

گفتند: ما دارای نیرویی قدرتمند و جنگاورانی سخت‌کوش هستیم؛ ولی تصمیم با خود شماست که چه دستور بدهید.

گفتند: پادشاهان وقتی وارد شهری می‌شوند، آنجا را به فساد می‌کشند؛ عزیزان شهر را ذلیل می‌کنند و کارشان این گونه است.

گفتند: پادشاهان وقتی وارد شهری می‌شوند، آنجا را به فساد می‌کشند؛ عزیزان شهر را ذلیل می‌کنند و کارشان این گونه است.

اکنون هدیه‌ای برای آنان می‌فرستم. ببینم فرستادگان ما چه پاسخی می‌آورند.

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنَ قَالَ أْتِمُدُّونَنِي بِمَالٍ فَمَا آتَانِي اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدْيَتِكُمْ تَفْرَحُونَ

أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ

قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ

قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرُ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِن قَوْمِ كَافِرِينَ

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَن سَاقِيهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّن قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

همین‌که فرستادگان ملکه سبا نزد سلیمان رسیدند، گفت: شما می‌خواهید با ثروت دنیا به من کمک کنید؟ در حالی که آنچه خداوند به من عطا فرموده، بهتر است از آنچه شما آورده‌اید که شما به هدایای خودتان دل‌خوش می‌دارید.

به سوی آنان بازگرد که به زودی با سپاهیانی به نزدشان خواهیم آمد که قدرت مقابله با آن را نخواهند داشت، و آنان را با ذلت از آنجا بیرون می‌کنیم تا حقیر شوند.

آنگاه گفت: ای بزرگان! کدام یک از شما تخت ملکه سبا را پیش از آنکه تسلیم فرمان من شوند، می‌آورد؟

یکی از جنیان گفت: من تخت ملکه سبا را پیش از آنکه از جای برخیزی، حاضر می‌کنم که من بر این کار توانا و امینم.

دیگری که علم کتاب الهی را داشت، گفت: من تخت او را قبل از آنکه چشم بر هم زنی، نزد تو خواهم آورد. همین‌که سلیمان تخت را مقابل خود حاضر دید، گفت: این از فضل پروردگار من است تا مرا امتحان کند که آیا شکر نعمت او را بجا می‌آورم یا کفران می‌کنم؟! که البته هرکس شکر کند، به سود خود اوست و هرکس کفران نماید، پروردگارم بی‌نیاز و بزرگوار است.

گفت: تختش را برای او ناشناس سازید تا ببینم آن را می‌شناسد یا نه.

و همین‌که ملکه سبا وارد شد، از او پرسیدند: آیا این همان تخت توست؟ گفت: گمانم همان است و البته ما از قبل می‌دانستیم و اسلام آورده بودیم.

سلیمان او را از آنچه غیر خدا می‌پرستید، مانع شد؛ چرا که او قبل از آن از کافران بود.

به ملکه سبا گفتند: به حیاط قصر داخل شو. تا آن صحنه را دید، گمان کرد نهر آبی است. پاهای خود را برهنه کرد تا از آن آب بگذرد. سلیمان گفت: حیاط قصر از بلور صاف ساخته شده. ملکه گفت: پروردگارا! بر نفس خویش ظلم کرده‌ام و اینک با سلیمان تسلیم پروردگار جهانیان گردیدم.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ

۴۶

قَالَ يَاقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

۴۷

قَالُوا أَطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَ قَالَ طَیَّرَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ

۴۸

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ

۴۹

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

۵۰

وَمَكْرُؤًا مَّكْرًا وَمَكْرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

۵۱

فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَا دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ

۵۲

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةٌ بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

۵۳

وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

۵۴

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَلْحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ

۵۵

أَيِّنَّكُمْ لَأَتَاتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

برای قوم ثمود برادرشان صالح را فرستادیم تا بگوید: خدا را بندگی کنید. در همان زمان که دو گروه بودند و با هم ستیز می‌کردند.

صالح می‌گفت: چرا پیش از نیکوکاری به کارهای زشت می‌پردازید؟ چرا از خدا طلب بخشش نمی‌کنید تا شاید به شما ترحم نماید؟

گفتند: ما خودت و همه آنهایی که با تو همراهند را به فال بد گرفته‌ایم. گفت: فال بد شما نزد پروردگار معلوم است و شما به همین علت امتحان شده‌اید.

در آن شهر نه نفر بودند که کارشان فساد در زمین بود و اصلاح نمی‌کردند.

آن نه نفر به قوم صالح گفتند: به خدا سوگند یاد کنید که بر صالح و خانواده‌اش شیخون می‌زنیم. آنگاه به ولی دم او می‌گوییم: ما هرگز از مرگ خانواده او خبر نداشتیم و راست می‌گوییم.

آنها نقشه مهمی کشیدند. ما نیز نقشه مهمی کشیدیم، در حالی که آنان خبر نداشتند.

بنگر که عاقبت نیرنگشان به کجا انجامید. ما همه آنها و طرفداران آنها را نابود کردیم.

این است خانه‌های خالی از سکنه آنان؛ به خاطر ظلمی که کردند و در این، برای مردم آگاه درس عبرتی است.

ما از قوم صالح، مؤمنین و اهل تقوا را نجات دادیم.

و لوط هنگامی که به قوم خود گفت: آیا شما به سراغ کار زشت می‌روید، در حالی شاهد زشتی آن هستید؟

آیا شما از روی شهوت، به جای زنها به سراغ مردها می‌روید؟ راستی که مردمی نادان هستید.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ

۵۷

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أُمَّرَأَتَهُ قَدَّرْنَا مِنَ الْغَابِرِينَ

۵۸

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ

۵۹

۳۳۱ ر

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ؕ اللَّهُ خَيْرٌ مَّا يُشْرِكُونَ

۶۰

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ بَلٌّ لَهُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ

۶۱

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ بَلٌّ لَّهُمْ لَّا يَعْلَمُونَ

۶۲

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ

۶۳

أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

پاسخ قوم لوط جز این نبود که با یکدیگر گفتند: خاندان لوط را از شهر خود بیرون کنید؛ چرا که اینها مردمی پاکدامن اند.

ما هم لوط و خانواده‌اش را نجات دادیم، جز همسرش را که مقدر کردیم بماند.

و چنان بارانی بر آنها بارانیدیم که بسیار بد است باران بیم‌داده‌شدگان.

بگو: حمد مخصوص پروردگار است و درود بر بندگان برگزیده‌اش. آیا خداوند بهتر است یا بتهایی که برای او شریک قرار می‌دهند؟

آیا چه کسی آسمانها و زمین را آفریده و از آسمان برای شما باران فرستاده که به وسیله آن باغهایتان را بارور و سبز و خرم می‌کنیم؟ شما قادر نیستید که درختان را برویانید. آیا خدایی دیگر با خداوند هست؟! ولی اینها مردمی هستند که از خدا رو برگردانند.

آیا چه کسی زمین را محل آرامش قرار داد و در آن نهرها جاری کرد و کوهها برافراشت و بین دو دریا حایل ایجاد کرد؟ آیا خدایی دیگر با خداوند هست؟ ولی بیشتر آنان ناآگاهند.

آیا چه کسی دعای مضطر را مستجاب می‌کند و از او رفع رنج و غم می‌نماید و شما را جانشینان روی زمین قرار می‌دهد؟ آیا خدای دیگری جز خداوند هست؟ ولی شما کمتر به خود می‌آیید.

آیا چه کسی در تاریکیهای خشکی و دریا هدایت می‌کند و چه کسی بادها را پیشاپیش رحمت خویش بشارت می‌دهد؟ آیا خدای دیگری جز خداوند هست؟ خداوند، برتر است از آنچه شما به آن شرک می‌ورزید.

أَمَّنْ يَبْدُوْا أَلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهُرْ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ
وَالْأَرْضِ ۗ أَعِلَّهُ مَعَ اللّٰهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ

۶۵

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللّٰهُ وَمَا
يَشْعُرُوْنَ أَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ

۶۶

بَلِ اَدْرٰكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكِّ مِّنْهَا بَلْ هُمْ
مِّنْهَا عَمُوْنَ

۶۷
۳۳۲ر

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اءِذَا كُنَّا تُرٰبًا وَعَابَاؤُنَا اِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ

۶۸

لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَعَابَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسْطِیْرُ
الْاَوَّلِيْنَ

۶۹

قُلْ سِیْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَاَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عٰقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ

۷۰

وَلَا تَحْزَنْ عَلٰیهِمْ وَلَا تَكُنْ فِيْ ضَیْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ

۷۱

وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰی هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ

۷۲

قُلْ عَسٰی اَنْ یَّكُوْنَ رَدْفٌ لَّكُمْ بَعْضُ الَّذِی
تَسْتَعْجِلُوْنَ

۷۳

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلٰی النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
یَشْكُرُوْنَ

۷۴

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ

۷۵

وَمَا مِنْ غَآیْبَةٍ فِي السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ اِلَّا فِي كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ

۷۶

إِنَّ هٰذَا الْقُرْءَانَ یُقِصُّ عَلٰی بَنِيْ إِسْرٰءِیْلَ أَكْثَرَ الَّذِی هُمْ
فِیْهِ یَخْتَلِفُوْنَ

آیا چه کسی آغاز خلقت می‌کند و آنگاه آن را اعاده می‌نماید؟
و چه کسی از آسمان و زمین به شما روزی می‌بخشد؟ آیا
خدای دیگری جز خداوند هست؟ بگو: اگر راست می‌گویید،
دلایلتان را بیاورید.

بگو: در همه آسمانها و زمین، جز خداوند کسی آگاه به غیب
نیست و هیچ‌کس نمی‌داند در چه زمانی بر انگیزته می‌شود.

آنان درک درستی از آخرت ندارند و درباره آن در شک
هستند و بلکه نسبت به آن ناپیایند.

کافران گفتند: آیا وقتی ما و پدران ما تبدیل به خاک شدیم،
دوباره از خاک بیرون می‌آییم؟!

این وعده را به ما و پدران ما از قبل داده‌اند؛ ولی این
وعده‌ها جز افسانه‌های پیشینیان نیست.

بگو: بر روی زمین سیر کنید و بنگرید که پایان کار مجرمین
به کجا انجامید.

ای رسول ما! به خاطر آنان غمگین مشو و از نیرنگ آنها
دل‌تنگ مباش.

کافران می‌گویند: اگر راست می‌گویید، پس کی این وعده
عذاب واقع خواهد شد؟

بگو: شاید بعضی از آنچه را عجله می‌کنید، در کنار شما
باشد.

به تحقیق که پروردگار تو نسبت به مردم دارای فضل و کرم
است؛ ولی بیشترشان سپاسگزار نمی‌باشند.

پروردگار تو به آنچه مردم در دل پنهان می‌دارند و یا آشکار
می‌سازند، آگاه است.

هیچ پنهانی در آسمان و زمین نیست، مگر آنکه در کتاب
علم الهی آشکار است.

این قرآن، بیشتر چیزهایی را که بنی اسرائیل در آن اختلاف
دارند بیان می‌کند.

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

و این قرآن، هدایت و رحمت برای اهل ایمان! است.

۷۸

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

پروردگار تو بین این مردم با حکم خود قضاوت می‌کند و او مقتدر و آگاه است؛

۷۹

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ الْحَقِّ الْمُبِينِ

بنا بر این به خداوند توکل کن که تو بر حق آشکار هستی.

۸۰

إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمَعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ

تو نمی‌توانی صدایت را به گوش مردگان برسانی و نیز به گوش آدمهای کر، در آن هنگام که رو بر می‌گردانند.

۸۱

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمَىٰ عَنِ ضَلَّاتِهِمْ ۗ إِن تَسْمَعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ

و تو نیز قادر نیستی کوران را از گمراهی به هدایت بازگردانی. تو فقط می‌توانی سخنت را به گوش آنانی که ایمان به آیات ما آورده و تسلیم حق شده‌اند، برسانی.

۸۲
حزب
۱۵۴

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ

و هنگامی که وعده عذاب فرا می‌رسد، جنبنده‌ای را از زمین، برای آنان خارج می‌کنیم که با آنها این گونه سخن می‌گوید: مردم، آیات ما را باور نکردند.

۸۳
۳۳۳

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ

روزی که ما از هر امتی گروهی را از کسانی که آیات ما را تکذیب می‌کردند محشور می‌کنیم و بازداشت خواهند شد.

۸۴

حَتَّىٰ إِذَا جَاءُو قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِطُوا بِهَا عِلْمًا أَمْ آذًا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

و همین‌که بیایند، گوید: چرا آیه‌های مرا که به آنها احاطه علمی نداشتید، تکذیب کردید؟ چه اعمالی انجام می‌دادید.

۸۵

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ

وعده عذاب به خاطر ستمگری‌هایشان درباره آنان اجرا می‌شود و نمی‌توانند سخنی بگویند.

۸۶

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۗ إِن فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

آیا ندیدند که ما شب را برای آرامش و روز را روشنی‌بخش قرار دادیم که در این کار ما نشانه‌هایی برای اهل ایمان! هست؟

۸۷

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ۗ وَكُلُّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ

روزی که در صور دمیده می‌شود و آنچه در آسمانها و زمین است، به وحشت می‌افتند؛ مگر آن کسانی را که خدا بخواهد و همگی با ذلت در محضر او حاضر می‌شوند.

۸۸

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۗ إِنَّهُ ۖ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ

می‌بینی که کوه‌ها در حالی که ساکن و جامدند، همانند ابر در حرکتند. این آفرینش الهی است که همه چیز را به کمال آورده است. خداوند به کارهایی که انجام می‌دهید آگاه است.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ
عَامِنُونَ

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ
شَيْءٍ ۗ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ ۗ فَمَنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ
وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ ۖ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

طا، سین، میم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طسّم

این است آیات کتاب روشنی‌بخش.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

می‌خوانیم برای تو از داستان موسی و فرعون بر اساس حق
برای مردمی که ایمان می‌آورند.

نَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَّبِيٍّ مُّوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

فرعون در زمین طغیان کرد و بین مردم سرزمین خود تفرقه
انداخت. گروهی از بنی اسرائیل را ضعیف و ناتوان کرد.
پسران آنان را سر برید و زنانشان را زنده نگه داشت و او
به طور قطع از مفسدان بود.

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ
طَائِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ

و ما اراده کردیم که بر آن مردم ضعیف شده در روی زمین
منت گذاریم و آنان را رهبران مردم کرده و وارثانشان
نماییم.

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ
أَيِّمَةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
مِنْهُم مَّا كَانُوا يَحْذَرُونَ

و آنها را روی زمین دارای امکانات نموده و به چشم فرعون و هامان و سپاهیان‌شان آنچه از آن می‌ترسیدند، نشان دهیم.

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ
فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۗ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ
وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

و به مادر موسی وحی کردیم که فرزندت را شیر ده. هر وقت درباره‌اش نگران شدی، او را به دریا افکن و ترس و اندوهی به خود راه مده که ما او را به تو بر می‌گردانیم و او را از پیامبران قرار خواهیم داد.

فَأَلْقَاهُ فِي الْيَمِّ وَكَانَ يَسْفِكُ الْعَيْنِ وَيَسْلُبُ الْأَمْوَالَ
فِرْعَوْنُ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِبِينَ

خاندان فرعون، موسی را از آب گرفتند تا دشمن آنان و مایه اندوهشان گردد؛ چرا که فرعون و هامان و سپاهیان‌شان خطا کار بودند.

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ
عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

همسر فرعون گفت: این نور چشم من و توست. او را نکشید؛ شاید برای ما مفید باشد یا اینکه او را به فرزندگی قبول کنیم و آنها نمی‌دانستند.

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرِعًا ۗ إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَن
رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

دل مادر موسی از صبر تهی شد و اگر دلش را محکم نکرده بودیم که با ایمان شود، نزدیک بود راز دلش را آشکار سازد.

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ۖ فَبَصَّرَتْ بِهِ ۖ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ

به خواهر موسی گفت: به دنبال فرزندم برو. موسی را از دور مشاهده کرد، در حالی که خواهر را نمی‌شناختند.

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ
أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ

ما همه زنان شیرده را از قبل بر او تحریم کردیم. خواهر موسی گفت: آیا مایل هستید شما را به خانواده‌ای راهنمایی کنم که این بچه را کفالت نمایند و خیرخواه او باشند؟

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ ۚ كَىٰ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَلِنَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

بدین طریق، موسی را به مادرش بازگردانیم تا دیده‌اش روشن شود و محزون نگردد و بداند که وعده الهی حق است، اگر چه بیشتر مردم نمی‌دانند.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

وقتی موسی به رشد رسیده و کامل شد، حکمت و علم به او دادیم و این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا
رَجُلَيْنِ يَخْتَلِمَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ ۚ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۗ
فَأَسْتَغْنَاهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ ۚ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ ۗ فَوَكَرَهُ
مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۗ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۗ إِنَّهُ
عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ

موسی هنگام بی‌خبری مردم داخل شهر شد و دید دو نفر با هم نزاع می‌کنند. یکی از آنها پیرو او و دیگری از دشمنان است. آن که پیرو موسی بود، علیه دشمنش تقاضای کمک کرد. موسی مشتکی بر دشمن زد و جانش را گرفت و گفت: این از کار شیطان بود؛ چرا که او دشمن گمراه‌کننده آشکاری است.

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۗ إِنَّهُ هُوَ
الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

گفت: پروردگارا! به خودم ظلم کردم، مرا ببخش. خداوند او را بخشید؛ زیرا که او بخشنده و مهربان است.

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ

گفت: به شکرانه لطفی که درباره من نمودی، هیچ‌گاه از مجرمان پشتیبانی نخواهم کرد.

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اُسْتَنْصَرُهُ
بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۗ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيُّ مُّبِينٌ

موسی در شهر ترسان و نگران شب را به روز آورد که ناگاه همان کسی که روز قبل از او یاری خواسته بود، باز کمک خواست. موسی به او گفت: به راستی که تو سخت گمراهی.

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَمْوسَىٰ
أَتُرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۗ إِنَّ تُرِيدُ إِلَّا
أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ
الْمُصْلِحِينَ

همین‌که خواست با آن که دشمن هر دوی آنها بود گلاویز شود، گفت: ای موسی! آیا می‌خواهی مرا مثل کسی که دیروز کشتی به قتل برسانی؟! تو فقط می‌خواهی در این سرزمین ستمگر باشی و نمی‌خواهی از اصلاح‌گران باشی.

وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَمْوسَىٰ إِنَّ الْمَلَأَ
يَأْتِمُرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ

مردی از دورترین قسمت شهر به سرعت خود را به موسی رساند و گفت: ای موسی! بزرگان شهر برای کشتن تو یکرأی شده‌اند. فوراً از شهر خارج شو که من خیرخواه تو هستم.

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۗ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ

موسی از آن شهر، ترسان و نگران خارج شد و گفت: پروردگارا! مرا از دست این قوم ستمگر رهایی ده.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ
السَّبِيلِ

۲۳

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ
وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۗ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۗ قَالَتَا
لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصَدِرَ الرِّعَاءُ ۗ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ

۲۴

فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ
مِن خَيْرٍ فَقِيرٌ

۲۵

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي
يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ
عَلَيْهِ الْقِصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

۲۶

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَجِرْهُ ۗ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَجَرْتَ
الْقَوِيُّ الْأَمِينُ

۲۷

قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ
تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حِجَابٍ ۗ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۗ وَمَا
أُرِيدُ أَنْ أَمْسُقَ عَلَيْكَ سِتْرًا ۗ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ

۲۸

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۗ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ
عَلَيَّ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ

و هنگامی که رو سوی شهر مدین نمود، گفت: امیدوارم
پروردگارم مرا به راه اعتدال هدایت نماید.

وقتی به سر چاه مدین رسید، دید بر سر آن گروهی از
مردم چهارپایان خود را سیراب می‌کنند و در کنار آنها دو زن
را دید که از گوسفندان خود مراقبت می‌نمایند. گفت: شما
چه کار می‌کنید؟ گفتند: ما گوسفندان خود را آب نمی‌دهیم،
تا همه چوپانان بروند و پدر ما پیر مرد سالخورده‌ای است.

موسی گوسفندان آنان را سیراب کرد. آنگاه به سایه رفت و
گفت: پروردگارا! به غذایی که برای من نازل کنی، محتاجم.

یکی از آن دو زن که در نهایت حیا قدم می‌زد، نزد او آمد و
گفت: پدرم از تو دعوت می‌کند تا ترا برای آب دادن ما
پاداش دهد. و هنگامی که موسی نزد شعیب آمد و داستان
خود را شرح داد، گفت: ترس که از قوم ستمگر نجات
یافتی.

یکی از آن دو دختر گفت: ای پدر! او را به خدمت بگیر که
بهترین کس برای خدمت، انسانی نیرومند و امین است.

شعیب گفت: من تصمیم گرفته‌ام یکی از این دو دخترم را
به عقد تو درآورم، به این شرط که هشت سال برای من کار
کنی و اگر هشت سال را به ده سال تمام کنی، از لطف
توست و البته من نمی‌خواهم تو را به زحمت اندازم. به
زودی ان شاء الله خواهی دید که از صالحان هستم.

موسی پاسخ داد: این قرار دادی بین من و تو باشد. هر
کدام از هشت یا ده سال را انجام دهم، ستمی بر من
نخواهد بود و خداوند بر آنچه می‌گوییم، وکیل است.

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ ۚ آنَسَ مِنْ جَانِبِ
الطُّورِ نَارًا ۗ قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي
آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ

۳۵

فَلَمَّا أَتَتْهَا نُودِيَ مِنْ شَطِئِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ
الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يَمُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ

۳۱

وَأَن أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا
وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَمُوسَىٰ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۗ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ

۳۲

أَسْأَلُكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ
وَأَضْمَمَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ ۗ فَذَنِكَ بُرْهَانِ مِنْ
رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ

۳۳

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ

۳۴

وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا
يَصَدِّقُنِي ۗ إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَدِّبُونِ

۳۵

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا
يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا ۚ أَنْتُمْ وَمَنِ اتَّبَعَكُمْ ۗ الْغٰلِبُونَ

هنگامی که خدمت خود را به پایان رساند، با خانواده خویش از مدین خارج شد. از جانب طور آتشی دید. به خانواده خویش گفت: شما مکث کنید، من آتشی دیدم. شاید از آن برای شما خبری بیاورم و یا برای گرم شدن شعله‌ای بگیرم.

همین‌که موسی به آن آتش نزدیک شد. از وادی ایمن در آن بارگاه مبارک از آن درخت ندایی شنید که ای موسی! منم خداوند پروردگار جهانیان.

عصابت را بیفکن. وقتی به آن نگریست، چون ماری به شدت حرکت می‌کرد. ترسید و به عقب برگشت و پشت سر خود را نگاه کرد. شنید که ای موسی! پیش بیا و ترس. تو در امان هستی.

دستت را در گریبان کن و بیرون آور، در حالی که درخشنده و بی‌عیب است، و دستهایت را بر سینه‌ات بگذار تا ترس از تو دور شود. عصا و دست، دو دلیل روشن از پروردگارت به سوی فرعون و اطرافیان اوست که آنان قوم فاسقی هستند.

موسی گفت: پروردگارا! من یک نفر از آنها را کشته‌ام. می‌ترسم که مرا بکشند.

برادرم هارون، گفتارش از من بهتر است. او را همراه من بفرست تا مرا یاری کند. من نگرانم که تکذیبم کنند.

فرمود به زودی بازویت را به وسیله برادرت محکم می‌کنیم و برای هر دو نفر شما قدرت و حکومت می‌دهیم که به برکت آیات ما فرعونیان به شما دست نخواهند یافت و شما و پیروانتان پیروز خواهید شد.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيَّنَّتِ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرَى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوْلِيْنَ

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْمَنُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ

وَأَسْتَكْبِرُ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فأنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ

وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ

وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ وَلِي بَصَائِرٍ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

هنگامی که موسی با آیات روشن ما نزد فرعونیان رفت گفتند: این جز یک جادوی دروغین بیش نیست و ما از پدران پیشین خود چنین چیزی را نشنیده‌ایم.

موسی گفت: پروردگار من آگاه‌تر است نسبت به آنچه برای هدایت مردم فرستاده و او بهتر می‌داند عاقبت اشخاص چگونه است، که البته ستمکاران رستگار نخواهند شد.

فرعون به بزرگان قوم خود گفت: من که هیچ‌کس را جز خودم خدای شما نمی‌دانم. ای هامان! برای من آجرهای محکمی بساز و با آن برج بلندی بنا کن تا بر بام آن از خدای موسی خبر گیرم که من او را دروغگو می‌پندارم.

فرعون و سپاهیانش به ناحق در زمین سرکشی کردند و گمان بردند که به سوی ما بازگشت نمی‌کنند.

ما هم او و سپاهیانش را مؤاخذه کردیم و آنها را به دریا انداختیم؛ بنا بر این بنگر پایان ستمکاران به کجا می‌انجامد.

فرعونیان را رهبرانی قرار دادیم که به دوزخ دعوت می‌کنند و در روز قیامت یاری نخواهند شد.

و در این دنیا نیز لعنتی به دنبال آنان قرار دادیم و در روز قیامت از سرزنش‌شدگانند.

به موسی پس از آنکه گروه‌هایی از قرنهای نخستین را هلاک کردیم، کتاب دادیم که به مردم بینش می‌داد و مایه هدایت و رحمت بود؛ بدین امید که به خود آیند.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ الْأَمْرَ وَمَا
كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ

ای رسول ما! هنگامی که این پیامبری را به موسی دادیم، تو در جانب غربی حضور نداشتی.

وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ
ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا
مُرْسِلِينَ

ولی ما گروه‌هایی را خلق کردیم که عمر طولانی کردند و تو در بین مردم مدین اقامت نداشتی تا آیات ما را برای آنان بخوانی و ما بودیم که فرستنده بودیم.

۴۵

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ
لِنُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ

و نیز تو در کنار طور نبودی آن زمان که ندا دادیم؛ ولی این رحمتی از جانب پروردگار توست که به وسیله آن مردمی را بترسانی که پیش از تو هیچ‌کس آنان را نترسانده؛ شاید به خود آیند.

۴۶

وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا
لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ

هرگاه ما آنها را برای کارهایشان مجازات می‌کردیم، می‌گفتند: پروردگارا! چرا پیامبری برای ما نفرستادی تا از آیات تو پیروی کنیم و از اهل ایمان باشیم؟

۴۷

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ
مُوسَىٰ أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا
سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ

و همین‌که حق از جانب ما برای آنان آمد گفتند: چرا این پیامبر مثل آنچه به موسی داده شد ندارد؟ مگر همین‌ها آیاتی را که به موسی در گذشته داده شده بودیم، انکار نکردند و گفتند: موسی و هارون، دو جادوگرند که با هم متحد شده‌اند. و گفتند که ما به همه اینها بی‌عقیده‌ایم.

۴۸

قُلْ فَاتُوا بِكِتَابِ مِّن عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ
إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

بگو: اگر راست می‌گویید، از جانب پروردگار کتابی هدایت‌بخش‌تر بیاورید تا من از آن پیروی کنم.

۴۹

فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ
أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بَعِيرٌ هُدَىٰ مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

اگر این پیشنهاد تو را نپذیرفتند، به آن که اینها پیرو هوای نفس خویش هستند و چه کسی گمراه‌تر از آن است که پیرو هوای نفس خویش است، بدون آنکه از جانب خداوند هدایت شود؟ که البته خداوند مردم ستم پیشه را هدایت نمی‌کند.

۵۰

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

ما آیات خود را پی در پی برای آنان آوردیم؛ شاید به خود آیند.

الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ

آنانی که قبل از قرآن کتابهای آسمانی دریافت کرده‌اند، البته ایمان خواهند آورد.

وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَامَنَّا بِهِ ۗ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا ۗ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ

و هنگامی که آیات قرآن برای آنان خوانده شود، می‌گویند: به آن ایمان آوردیم؛ چرا که آن حق است و از جانب خدای ماست و ما قبل از این نیز مسلمان بودیم.

أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

اینها را دو بار پاداش دهند؛ زیرا شکیبایی کردند و بدی را به نیکی دفع نمودند و از آنچه روزی آنان کردیم، انفاق می‌کنند.

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ

و هرگاه سخن بیهوده‌ای را بشنوند، از آن‌رو بر می‌گردانند و می‌گویند: کارهای ما برای ماست و کارهای شما از آن خودتان است. سلام بر شما که ما خواهان نادانان نیستیم.

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

ای رسول ما! نمی‌توانی هر که را دوست بداری هدایت کنی؛ ولی خداوند هر که را بخواهد هدایت می‌کند و او هدایت‌یافتگان را بهتر می‌شناسد.

وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهَدَىٰ مَعَكَ نُتَخَضَّفُ مِنْ أَرْضِنَا ۗ أَوْ لَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُجِبِّيٰ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

عده‌ای گفتند: اگر ما با تو از هدایت الهی پیروی کنیم، ما را از سرزمین خود بیرون می‌کنند. آیا ما حرم امنی در اختیار آنان قرار ندادیم که ثمرات هر چیزی که رزقی از جانب ماست به سوی آن آورده شود؛ ولی بیشترشان نمی‌دانند.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسْكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِّنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۗ وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ

چه بسیار شهرهایی که زندگی مرفه مستشان کرد و ما نابودشان کردیم و این خانه‌های آنهاست که بعد از آنان جز مدت کمی کسی در آن سکونت نکرد و ما وارث آنها بودیم.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا ۗ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ

و پروردگار تو هیچ شهری را نابود نکرد، مگر آنکه در مرکز آن شهر پیامبری می‌فرستاد تا آیات ما را برای آنان بخواند، و ما هیچ شهری را نابود نکردیم، مگر آنکه ساکنین آن ستمگر بودند.

وَمَا أُوتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّا لَهَا وَمَا
عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

أَفَمَن وَعَدْنَاهُ وَعَدَّا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَاهُ مَتَّعَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا
أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ

وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُم فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا
الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ

فَأَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَن يَكُونَ مِنَ
الْمُفْلِحِينَ

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ
اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ
الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

و آنچه به شما داده شده، کالای دنیا و زینت آن است و البته آنچه نزد پروردگار است، بهتر و پایدارتر است. آیا به عقل نمی‌آیید؟!

آیا آن که به او وعده نیک داده‌ایم و به آن خواهید رسید، همانند آن‌کس است که کالای زندگی دنیا به او داده‌ایم و در روز قیامت از احضارشدگان خواهد بود؟

روزی که ندا داده می‌شود، کجايند شریکانی که می‌پنداشتید؟

گروهی که وعده عذاب برای آنان واقع شده می‌گویند: پروردگارا! ما اینها را گمراه کردیم؛ همان گونه که خودمان گمراه شدیم. ما از پیروان خود به سوی تو بیزاری می‌جوییم. آنان ما را بندگی نمی‌کردند.

به آنان گفته می‌شود: شما خدایانتان را بخوانید. و آنها می‌خوانند؛ ولی جوابی به آنها داده نمی‌شود و عذاب را با چشم خود می‌بینند و آرزو می‌کنند که ای کاش هدایت شده بودند.

و روزی که ندا داده می‌شوند که شما چه جوابی به پیامبران می‌دادید؟!

در آن روز، همه خبرها برای آنان مخفی می‌ماند و از یکدیگر نپرسند.

ولی آن که توبه کرده و کارهای پسندیده انجام داده، امید می‌رود که از رستگاران باشد.

و پروردگار تو هر چه را بخواهد، می‌آفریند و انتخاب می‌کند. موجودات در برابر او اختیاری ندارند و خداوند، منزه است از آنچه به او شرک می‌ورزند.

و پروردگار تو آنچه در دل پنهان کنند و یا آشکار سازند، می‌داند.

و اوست خدای یکتا که جز او خدایی نیست. حمد در اول و آخر جهان اختصاص به او دارد و حکم، خاص اوست و بازگشت همه به سوی اوست.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ

بگو: به من بگویید اگر خداوند شب را تا روز قیامت ادامه
دهد، چه کسی غیر از پروردگار برایتان روشنایی می‌آورد؟
آیا نمی‌شنوید؟!

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ
أَفَلَا تُبْصِرُونَ

بگو: به من بگویید اگر خداوند روز را تا قیامت ادامه دهد،
چه کسی غیر از پروردگار برایتان شب را پدید می‌آورد؟ آیا
نمی‌بینید؟!

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

از رحمت خداوند است که شب و روز را برایتان قرار داد تا
در شب استراحت کنید و در روز از فضل و کرم الهی طلب
روزی نمایید؛ شاید شکر نعمتهایش را بجا آورید.

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

و روزی که ندا داده می‌شوند: کجایند شریکانی که
می‌پنداشتید؟

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا
أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

و برای هر گروهی شهادتی انتخاب می‌کنیم و می‌گوییم دلیل
خود را بیاورید. آنجا می‌فهمند که حق خاص خداست و هر
آنچه دروغ می‌بستند، نابود شود.

إِنَّ قُرُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَعَاتَيْنَهُ مِنْ
الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ
لَهُمْ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ

قارون از قوم موسی بود که بر آنها طغیان کرد و آن قدر به
او ثروت و گنج دادیم که حمل گنجینه‌های او برای یک گروه
زورمند مشکل بود. قومش به او گفتند: مغرور مشو که
خداوند مغروران را دوست نمی‌دارد.

وَأَتَّبِعْ فِيمَا ءَاتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ
مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ
الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

از آنچه خداوند به تو عنایت فرموده، آخرت را جستجو کن و
حظ خود را از دنیا فراموش مکن و همان‌طور که خداوند به تو
نیکی فرموده، تو نیز نیکی کن و در روی زمین طغیان مکن
که خداوند اهل فساد را دوست نمی‌دارد.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَو لَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ

قارون گفت: این ثروت را با تدبیر و دانش خویش به دست آورده‌ام. آیا نمی‌دانست که پروردگار گروه‌هایی را قبل از او نابود کرد که از نظر قدرت و جمعیت از او قویتر و بیشتر بودند؟ مجرمان از گناهانشان سؤال نمی‌شوند.

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

قارون با تمام زیور آلاتش در برابر قومش ظاهر شد. عده‌ای گفتند: ای کاش ما هم مثل آنچه قارون دارد می‌داشتیم. به راستی که چه حظ بزرگی از دنیا برده است!

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ

عده‌ای که دارای علم و معرفت بودند، گفتند: وای بر شما! ثواب الهی برای اهل ایمان! و آنانی که کارهای پسندیده می‌کنند بهتر است و به این ثواب فقط اهل صبر خواهند رسید.

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ

و ما قارون و خانه‌اش را در زمین فروبردیم و کسی را نداشت که در برابر پروردگار یاری‌اش کنند و خود نتوانست کاری برای خویش انجام دهد.

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَسْأَلُونَ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْ لَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَسْأَلُ عَنْهُمْ وَلَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

صبحگاه، آنانی که روز گذشته آرزوی ثروت او را می‌کردند، گفتند: وای بر ما! گویی چنین است که خداوند به هر که بخواهد، روزی بسیار دهد و بر هر که بخواهد، تنگ می‌گیرد. اگر خداوند بر ما منت نگذاشته بود، ما هم در زمین فرومی‌رفتیم. ای وای که کافران رستگار نخواهند شد.

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

این، سرای آخرت است که برای آنانی قرار داده‌ایم که در دنیا اراده طغیان در زمین و فساد نکرده‌اند و پایان خوب از آن اهل تقواست.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِمَّا مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

هرکس کار خوبی انجام دهد، برایش پاداش بهتر خواهد بود و هر که کار بدی به جا آورد، آنانی که کارهای بد کرده‌اند، جز آنچه کرده‌اند، پاداش نیینند.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُل رَّبِّي
أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّنْ
رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلَتْ إِلَيْكَ وَادُّعْ
إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ
هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

۲۹. عنكبوت: عنكبوت: مکی ۶۹ آیه ۹ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

الف، لام، میم.

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا
وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ
الْعَالَمِينَ

ای رسول ما! آن که قرآن را بر عهده تو گذاشت، تو را به
جایگاهت بازمی‌گرداند. بگو: پروردگار من از همه بهتر
میداند چه کسی هدایت یافته، و چه کسی در گمراهی
آشکار است.

تو هرگز امید نداشتی که این قرآن به تو القا شو، و لکن
رحمت پروردگارت این گونه ایجاب کرد؛ بنا بر این هیچ‌گاه از
کافران پشتیبانی مکن.

پس از نزول آیات الهی بر تو، کافران نباید مانع شوند. تو
مردم را به خدای خویش دعوت کن و از مشرکان مباش.

با خدای یکتا، خدای دیگری را مغوان که نیست خدایی جز
او. همه چیز نابود می‌شود، جز ذات او. حکم، خاص اوست و
بازگشت همه به سوی اوست.

آیا مردم گمان می‌کنند که آنان را به حال خود واگذارده و
امتحان نمی‌شوند؟!

ما آنان را که قبل از آنها بودند، امتحان کردیم. باید
خداوند بداند چه کسانی راست می‌گویند و چه کسانی
دروغگو هستند.

آیا آنانی که کارهای زشت مرتکب می‌شوند، گمان می‌کنند
که از ما سبقت خواهند گرفت؟! چه بد قضاوت می‌کنند.

هر که امید به ملاقات با پروردگار دارد، وعده الهی فرا
خواهد رسید و او شنوا و آگاه است.

و هر که تلاش می‌کند، به سود خود تلاش می‌نماید؛ زیرا که
خداوند از همه جهانیان بی‌نیاز است.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

و آنانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، گناهانشان را می‌پوشانیم و بهتر از آنچه عمل می‌کرده‌اند، به آنها پاداش می‌دهیم.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

به انسان سفارش کردیم که بر پدر و مادرش نیکی کند و اگر پدر و یا مادر خواستند به چیزی که آگاهی ندارند او را وادار به شرکت کنند، اطاعت آنان ننماید. بازگشت همگی شما به سوی من است و از آنچه انجام داده‌اید، شما را با خبر خواهیم ساخت.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ

و آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده انجام داده‌اند، در زمره بندگان صالح قرارشان می‌دهیم.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ

بعضی از مردم، کسانی هستند که می‌گویند: به خدا ایمان آورده‌ایم؛ ولی همین‌که در راه خدا اذیت می‌شوند، فتنه مردم را با عذاب الهی یکسان قرار می‌دهند و هرگاه از جانب پروردگارت یاری رسد، می‌گویند: ما با شما هستیم. آیا خداوند به آنچه در دلهای مردم عالم می‌گذرد، داناتر نیست؟!

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ

خداوند، هم از حال اهل ایمان و از وضع اهل نفاق آگاه است.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلنَحْمِلْ خَطَايَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَهُمْ مِنْ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ

کافران به اهل ایمان می‌گویند: راه ما را پیروی کنید، ما بار گناهاتتان را می‌کشیم. در حالی که نمی‌توانند بار گناهان آنان را بر دوش کشند و به طور قطع دروغ می‌گویند.

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَنْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۚ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

اضافه بر بار گناهان خود، بار گناهان دیگران را نیز بر دوش می‌گیرند و از آنچه دروغ گفته‌اند، مواخذه خواهند شد.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ ۖ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ

نوح را به سوی قومش فرستادیم و او نهصد و پنجاه سال بین آنان بود تا سرانجام طوفان آنان را غرق کرد، در حالی که ستمگر بودند.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ

نوح و سرنشینان کشتی را نجات دادیم و آن حادثه را نشانه‌ای برای مردم جهان قرار دادیم.

و ابراهیم در آن زمان که به قومش گفت: خدا را بندگی کنید و از او بترسید، این برای شما بهتر است، اگر بفهمید.

وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

شما غیر از خدا فقط بتهایی را می‌پرستید که به دروغ ساخته‌اید. چیزهایی که غیر از خداوند می‌پرستید، قادر نیستند به شما روزی دهند؛ بنا بر این روزی را از خدا طلب کنید و او را بندگی نمایید و او را سپاس گویند که به‌سویش بازخواهیدگشت.

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُوَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

و اگر تکذیب می‌کنید، امتهای پیش از شما نیز تکذیب کردند و بر پیامبر تکلیفی جز تبلیغ آشکار نیست.

وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ الْمُبِينُ

آیا ندیدند که خداوند چگونه ابتدا خلق را ایجاد می‌کند و آنگاه آن را بازمی‌گرداند؟ این کار برای پروردگار آسان است.

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَإِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

بگو: در روی زمین سفر کنید و بنگرید که خدا چگونه ابتدا خلق را ایجاد کرده و آنگاه جهان آخرت را ایجاد خواهد کرد که پروردگار بر هر چیزی تواناست.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

هر که را بخواهد عذاب می‌کند و به هر که را بخواهد، ترحم می‌نماید و به‌سویش بازگشت خواهید کرد.

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ

شما قادر به فرار در زمین یا آسمان نیستید و غیر از پروردگار، سرپرست و یآوری ندارید.

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

آنانی که به آیات الهی و ملاقات با او کافر شدند، از رحمت من مأیوسند و برای آنان عذاب دردناکی خواهد بود.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَسُوءُ مِنْ رَّحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ
فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

پاسخ قوم ابراهیم جز این نبود که او را بکشید یا آتش
بزنید، که خداوند او را از آتش نجات داد که در این
داستان، نشانه‌هایی برای مردم با ایمان هست.

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ
وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوَأُكُمْ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ
ذَّٰصِرِينَ

ابراهیم گفت: شما غیر از خدا بتهایی برای خود برگزیدید
که مایه دوستی شما در زندگی دنیا باشد؛ ولی در روز
قیامت همدیگر را انکار می‌کنید و به هم لعنت می‌فرستید و
جایگاه شما آتش است و یاوری برایتان نخواهد بود.

فَقَامَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

لوط به ابراهیم ایمان آورد و ابراهیم گفت: من به سوی
پروردگارم هجرت می‌کنم که او مقتدر و حکیم است.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ
وَالْكِتَابَ وَعَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ
الصَّالِحِينَ

ما به ابراهیم، اسحاق و یعقوب را بخشیدیم و پیامبری و
کتاب را در نسل او قرار دادیم و پاداش او را در دنیا عطا
کردیم که او در آخرت از صالحان است.

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا
سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ

و لوط در آن زمان که به قوم خود گفت: شما به کار زشتی
دست زده‌اید که پیش از شما احدی از مردم عالم اقدام
نکرده بود.

أَيُّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي
نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَعْتَبْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

آیا شما به سراغ مردان می‌روید و راه طبیعی دفع شهوت را
قطع می‌کنید و در محافل خود کار خلاف می‌کنید؟ پاسخی
ندادند، جز آن که گفتند: اگر راست می‌گویی، عذاب الهی را
بر ما نازل کن.

قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ

لوط گفت: پروردگارا! مرا در برابر این مردم تبهکار یاری
فرما!

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا
أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّا أَهْلُهَا كَانُوا ظَالِمِينَ

و هنگامی که فرستادگان ما برای ابراهیم مزده آوردند و گفتند: ما اهل این شهر و آبادی را نابود خواهیم کرد؛ زیرا که ساکنین آن ستمگرند،

گفت: در بین این جمعیت لوط هست. به او پاسخ دادند: ما به آنانی که در این شهر هستند، آگاه‌تریم. لوط و خانواده‌اش را نجات می‌دهیم، جز همسرش که در میان آنان باقی خواهد ماند.

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنَنْجِيَنَّهٗ
وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا أُمَّرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

وقتی پیام‌آوران ما نزد لوط آمدند، از دیدن آنان اندوهناک و دل‌تنگ شد. به او گفتند: نترس و اندوهگین مباش. ما تو و خانواده‌ات جز همسرت را که با دیگران می‌ماند، نجات خواهیم داد.

وَلَمَّا أَن جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا
وَقَالُوا لَا تَحْفَ وَلَا تُحْزِنْ إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا أُمَّرَأَتَكَ
كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

ما برای مردم این سرزمین به خاطر بدکاری‌هایشان عذابی از آسمان نازل خواهیم کرد.

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ

و از این حادثه برای آنانی که اهل اندیشه‌اند، نشانه‌ای آشکار بجا گذاشتیم.

وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

و برای مردم مدین، برادرشان شعیب را فرستادیم. گفت: ای قوم من! خدا را بندگی کنید و به روز قیامت امیدوار باشید و در روی زمین به فساد کردن نکوشید.

وَالِىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا
الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

شعیب را تکذیب کردند. در نتیجه گرفتار زلزله شدند و صبح کردند در حالی که در خانه‌هایشان بی‌جان افتاده بودند.

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ

قوم عاد و ثمود که خانه‌هایشان را آشکارا دیده‌اید، شیطان کارهایشان را در نظرشان جلوه داد و از راه راست آنها را بازداشت؛ در حالی که متوجه کار خود شدند.

وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِّن مَّسْكِنِهِمْ وَزَيْنَ لَهُمُ
الشَّيْطٰنُ اَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا
مُسْتَبْصِرِينَ

وَقَرُّونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَلَمَنَّ^ط وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ
فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ

برای قارون و فرعون و هامان، موسی با دلیلهای روشن آمد؛ ولی آنان در روی زمین طغیان کردند و نتوانستند از خدا سبقت بگیرند.

فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ^ط فَمِنْهُمْ مَنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
وَمِنْهُمْ مَنَّا أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ^ط وَمِنْهُمْ مَنَّا خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ
وَمِنْهُمْ مَنَّا أَغْرَقْنَا^ج وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

و همه آنان را به خاطر گناهانشان مجازات کردیم. بر بعضی از آنها طوفان شن فرستادیم و بعضی دیگر به صدای آسمانی گرفتار آمدند و عده‌ای را هم در زمین فروبردیم و گروهی دیگر را غرق کردیم. البته خداوند به هیچ‌کدام آنان ظلم نکرد؛ و لکن این خود آنها بودند که به خویشتن ظلم نمودند.

مَثَلُ الَّذِينَ أَخَذُوا مِنَ اللَّهِ^ط أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
أَخَذَتْ بَيْتًا^ط وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ

مثل کسانی که غیر خدا را سرپرست خویش برگزیده‌اند، مثل خانه عنکبوت است که سست‌ترین خانه‌ها، خانه عنکبوت است، اگر می‌دانستند.

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ^ط مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ^ج وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

خداوند بر آنچه غیر او می‌خوانید، آگاه است و او مقتدر و حکیم است.

وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ^ط وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ

ما این مثالها را برای مردم می‌زنیم و جز دانشمندان در آن اندیشه نمی‌کنند.

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ^ط إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
لِّلْمُؤْمِنِينَ

خداوند، آسمانها و زمین را بر اساس حق آفرید که در این برای اهل ایمان! نشانه‌ای است.

أَتْلُ مَا أُوحِيَ^ط إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ^ط إِنَّ الصَّلَاةَ
تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ^ط وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ^ط وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

آنچه از کتاب برای تو وحی می‌شود، تلاوت کن و نماز را برپا دار؛ چرا که نماز انسان را از هر کار زشت و منکرات باز می‌دارد و البته یاد خدا از آن برتر است و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا ءَامَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

با اهل کتاب جز از طریق شایسته مجادله نکنید، مگر با ستمکاران آنان و بگویید: ما به آنچه بر ما و شما نازل شده ایمان آورده‌ایم. خدای ما و شما یکی است و ما تسلیم دستورات او هستیم.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ

و ما نیز بر تو کتاب را نازل کردیم. آنهایی را که کتاب دادیم، به این کتاب ایمان می‌آورند و گروهی از این مردم نیز به آن ایمان می‌آورند و جز کافران آیات ما را انکار نمی‌کنند.

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ وَبِئْسَ مَا يَكْتُمُونَ إِذَا لَأَرْتَابَ الْمُبْطِلُونَ

تو هیچ‌گاه در گذشته کتابی نخوانده‌ای و با دست خود چیزی ننوشته‌ای تا مبدا اهل باطل در کار تو تردید کنند؛

بَلْ هُوَ ءَايَةٌ بَيِّنَةٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ

بلکه این قرآن، آیاتی روشن در سینه‌های اهل دانش است و آیات ما را جز مردم ستمکار انکار نمی‌کنند.

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

گفتند: چرا آیاتی از سوی پروردگارش بر او نازل نشده؟ بگو: همه این آیات نزد خداست و من فقط بیم‌رسانی آشکارم.

أَوْ لَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

آیا برای آنان کافی نیست که قرآن را بر تو نازل کرده‌ایم و برای ایشان تلاوت می‌شود که در آن رحمت و یادآوری برای اهل ایمان! است؟!

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

بگو: کافی است که خداوند بین ما و شما شاهد باشد که او به آنچه در آسمانها و زمین هست، آگاهی دارد و آنان که ایمان به باطل آورده‌اند و انکار خدا نموده‌اند، به طور قطع از زیان‌کارانند.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ
الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

۵۴

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

۵۵

يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنَ فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ
وَيَقُولُ ذُقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۵۶

يَعِبَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ

۵۷

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

۵۸

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ
غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرٍ
الْعَمَلِينَ

۵۹

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

۶۰

وَكَأَيِّن مِّن دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۶۱

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مِّن خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَسَخَّرَ
السَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ

۶۲

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَإِنَّ
اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

۶۳

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مِّن نَّزْلِ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ
مِن بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْقِلُونَ

از تو تقاضای تعجیل در عذاب را می‌کنند که اگر زمان معین آن نبود، عذاب به سراغ آنان می‌آمد و ناگهانی آنان را فرا می‌گرفت، در حالی که بی‌خبر بودند.

از تو تقاضای تعجیل در عذاب را دارند، در حالی که عذاب جهنم کافران را احاطه کرده است.

روزی که عذاب الهی از بالا سر و پایین پا، آنان را می‌پوشاند و گفته می‌شود: نتیجه اعمال خود را بچشید.

ای بندگان من که ایمان آورده‌اید! زمین من وسیع است. هر کجا هستید، فقط مرا عبادت کنید.

هر کسی مرگ را می‌چشد، سپس به سوی ما بازگردانده می‌شود.

و آنانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته می‌کنند، در غرفه‌های بهشتی جای می‌دهیم که نهرها از زیر درختان آن جاری است. برای همیشه در آن خواهند ماند؛ پاداش اهل عمل چه شایسته است.

همان‌هایی که صبر کرده و به پروردگار خویش توکل می‌جویند.

چه بسیار حیواناتی که بار روزی خود را نکشند و خدا روزی آنها و شما را می‌دهد که او شنوا و آگاه است.

اگر از کافران سؤال کنی که چه کسی آسمانها و زمین را خلق کرده و ماه و خورشید در دست قدرت کیست؟ می‌گویند: خدا. پس چرا سرگردان می‌شوند؟

خداست که برای هر کدام از بندگانش بخواهد وسعت روزی داده و یا در تنگنا قرار می‌دهد؛ او به همه چیز آگاهی دارد.

اگر از کافران سؤال کنی: چه کسی از آسمان آبی نازل می‌کند که زمین را پس از مردنش زنده می‌سازد؟ می‌گویند: خدا. بگو: حمد، خاص خداست؛ ولی بیشتر ایشان نمی‌فهمند.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ
لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

این زندگی دنیا جز بازیچه و سرگرمی چیزی نیست. زندگی واقعی در خانه آخرت است، اگر مردم بفهمند.

۶۵

فَإِذَا رَكبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا
نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

وقتی سوار کشتی می‌شوند، خدا را از روی اخلاص می‌خوانند؛ ولی همین‌که به ساحل می‌رسند، باز به خدای یکتا شرک می‌ورزند.

۶۶

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

تا آیات ما را انکار کنند برای اینکه چند روزی را خوش باشند. البته به زودی خواهند فهمید.

۶۷

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَتِتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ
حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ

آیا ندیدند که ما حرم امنی قرار دادیم در حالی که مردم را در اطرافش می‌ربایند؟ آیا به باطل ایمان می‌آورند و نعمت خدا را کفران می‌کنند؟!

۶۸

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُ ؕ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

چه کسی ستمکارتر از آن است که به خداوند دروغ می‌بندد و یا حق را وقتی به سراغش می‌آید تکذیب می‌نماید؟! آیا نباید جایگاه کافران دوزخ باشد؟!

۶۹

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ
الْمُحْسِنِينَ

و آنهایی که در راه ما تلاش می‌کنند، به طور قطع به راههای خودمان آنان را راهنمایی می‌کنیم؛ زیرا که خداوند با نیکوکاران است.

۳۰. روم الرُّوم: روم مکی ۶۰ آیه ۷ صفحه

۱
حزب
۱۶۲
۳۴۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

الف، لام، میم.

۲

عُلِبَتِ الرُّومُ

رومیان شکست خوردند؛

۳

فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِّنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ

در نزدیک این سرزمین و بعد از شکست به زودی پیروز خواهند شد.

۴

فِي بَضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ
يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ

این پیروزی در چند سال آینده خواهد بود. تمامی امور چه قبل و چه بعد از این، به امر خداست. در آن روز پیروزی، اهل ایمان شادمان می‌گردند؛

۵

بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

به سبب یاری پروردگار، که خدا هرکس را بخواهد یاری می‌کند و او مقتدر و حکیم است.

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

این وعده الهی است و خدا در وعده‌هایش تخلف نمی‌کند؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ

ظاهری از زندگی دنیا را می‌بینند؛ ولی از آخرت غافلند.

أَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَّا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ

آیا در باطن خود نمی‌اندیشند که خداوند آسمانها و زمین را با آنچه در بین آنهاست جز بر اساس حق برای مدتی معین نیافریده؟ و بسیاری از مردم لقای الهی را انکار می‌کنند.

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

آیا در زمین سیر و سفر نمی‌کنند تا ببینند پایان کار کسانی که قبل از آنها در نهایت قدرت بودند به کجا انجامید؟ در حالی که زمین را بیشتر از اینها آباد ساختند، پیامبران‌شان با دلایل روشن به سراغشان آمدند. خداوند هیچ‌گاه به آنان ظلم نکرد؛ بلکه آنها به خود ظلم روا داشتند.

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا السُّوْءَىٰ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ

تا عاقبت بدکاران به آنجا رسید که آیات الهی را تکذیب کردند و آنها را به مسخره گرفتند.

اللَّهُ يَبَدُّوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

خداست که خلق را آغاز کرد و سپس بازگرداند و آنگاه به‌سویش بازگردانده می‌شوند.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ

روزی که قیامت برپا می‌شود، مجرمان غمگین می‌شوند.

وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ

آنها شفیعیانی از خدایانشان ندارند؛ بلکه آنها را انکار می‌کنند.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِئِدِ يَتَفَرَّقُونَ

روزی که قیامت برپا می‌شود و مردم از هم جدا می‌شوند.

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ

آنانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در باغی از بهشت شادمانند.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ

و آنانی که کافر شده و آیات ما و جهان آخرت را تکذیب کرده‌اند، به عذاب الهی احضار می‌شوند.

۱۷ فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ

پس در هنگام شب و صبح، خدا را ستایش کنید.

۱۸ وَ لَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ

و برای اوست حمد در آسمانها و زمین و در هنگام شب و زمانی که وارد ظهر می‌شوید.

۱۹ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ

خدایی که زنده را از مرده و مرده را از زنده بیرون می‌آورد و زمین را پس از مرگش زنده می‌نماید و به همین ترتیب شما را از خاک بیرون خواهند آورد.

۲۰ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ
تنتشرون

و از آیات الهی است که شما را از خاک آفرید؛ آنگاه بشری شدید و روی زمین پخش گشتید.

۲۱ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

و از آیات الهی است که از جنس خودتان برای شما همسرانی آفرید تا به وسیله آنان آرامش یابید و بین شما مودت و رحمت قرار داد که در این کار، نشانه‌هایی برای اهل تفکر هست.

۲۲ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَفَ
الْسِّنَاتِ وَالْوَالِدَاتِ إِذَا حَمَلْنَ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ

و از آیات الهی است که آسمانها و زمین را خلق نمود و زبانها و رنگهای شما را مختلف قرار داد که در این کار، نشانه‌هایی برای دانشمندان هست.

۲۳ وَمِنْ آيَاتِهِ مَنْامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ
فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

و از آیات الهی است که شما می‌توانید در شب و روز بخوابید و از فضل پروردگار طلب روزی کنید که در این کار، برای مردمی که گوش شنوا دارند نشانه‌هایی است.

۲۴ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنْ
السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

و از آیات الهی است که رعد و برق را که باعث ترس و امید است به شما نشان می‌دهد و از آسمان باران نازل می‌کند و به وسیله آن زمین را پس از مرگش زنده می‌نماید که در این کار، برای آنانی که می‌فهمند نشانه‌هایی است.

وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ

وَلَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَانُونَ

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَّا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّاصِرِينَ

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

و از آیات الهی است که آسمان و زمین را به فرمان خود برپا نگه داشته، آنگاه زمانی که شما را از زمین می‌خواند، ناگهان همگی خارج می‌شوید.

و برای اوست آنچه در آسمانها و زمین هست و همگی در برابر او خاضعند.

اوست که خلق موجودات را آغاز کرد. سپس آنها را بازمی‌گرداند و این کار برای او آسان‌تر است و برای او توصیفی برتر در آسمانها و زمین هست و او مقتدر و حکیم است.

خداوند، مثالی از خود شما برایتان زده است. آیا این چیزهایی که مالک آن هستید و به شما دادیم شریک شما می‌باشند تا در دارایی مساوی باشید؟ و آیا همان اندازه که نسبت به خود نگرانید، درباره آنان نیز نگرانید؟! این گونه برای آنهایی که می‌فهمند، آیات خود را شرح می‌دهیم.

آری ستمکاران بدون آگاهی از هوای نفس خویش پیروی می‌کنند. چه کسی می‌تواند آنان را که خدا گمراهشان کرده، هدایت کند و برای آنها یآوری نخواهد بود.

توجه خود را به این دین معتدل کن. این فطرتی است که خداوند انسانها را بر آن آفریده، تبدیلی در خلق خدا نیست، این است دین استوار؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

به درگاهش انابه کنید و از او بترسید و نماز را برپادارید و از مشرکان نباشید.

مشرکانی که دین خود را پراکنده ساختند و گروه گروه شدند، هر گروهی به آنچه در اختیار دارد، خوشحال است.

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا
أَذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ

وقتی ضرری به انسانها می‌رسد، پروردگار خود را می‌خوانند و به سوی او انابه می‌نمایند، و هنگامی که خداوند رحمتی از جانب خود به آنها می‌چشاند گروهی از آنان به خدای خویش مشرک می‌شوند.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

تا نعمتهایی را که ما به آنها دادیم کفران کنند و خوش باشند. البته به زودی خواهند فهمید.

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ

آیا ما دلیل محکمی بر آنان فرستادیم که او از شرک آنها سخن گوید؟

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ

وقتی رحمتی بر این انسانها می‌چشانیم، به آن خوشحال می‌شوند و هنگامی که به خاطر کارهایشان رنج و بلا به سراغشان می‌آید، نومید می‌شوند.

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

آیا ندیدید که خداوند روزی را به هر که خواهد، وسعت می‌بخشد و یا در تنگنا قرار می‌دهد که در این کار برای اهل ایمان! نشانه‌هایی است؛

فَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

بنا بر این حق نزدیکان خود را بده و نیز حق مستمندان و درماندگان، که این کار برای آنانی که رضای پروردگار را طلب می‌کنند، بهتر است و این نوع افراد رستگار خواهند شد.

وَمَا آتَيْتُم مِّن رَّبًّا لَّيْرُبُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ

آنچه به عنوان ربا می‌پردازید تا ثروت مردم بیشتر شود، نزد پروردگار بیشتر نخواهد شد و آنچه زکات می‌پردازید و به آن رضای خدا را اراده می‌کنید، ثوابش بیشتر خواهد شد.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَيْءٍ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

خداست که شما را خلق کرد؛ سپس به شما روزی داد. آنگاه شما را میراند و سپس شما را زنده می‌کند. آیا شریکانی که برای خدا انتخاب کرده‌اید، می‌توانید یکی از این کارها را انجام دهند؟ منزه و برتر است او از آنچه برای او شریک می‌گیرید.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

به واسطه رفتار مردم، فساد در خشکی و دریا آشکار گردید تا خداوند سزای بعضی رفتارها را به آنان بچشاند؛ شاید بازگردند.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَدِيمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنْ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِأَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

وَمِنْ ءَايَاتِهِ ۗ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيَذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ ۗ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ ۗ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمْ ۗ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۗ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ ۗ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِّنْ قَبْلِهِ ۗ لَمُبْلِسِينَ

فَانظُرْ إِلَىٰ ءَأَثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتَىٰ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

بگو: بر روی زمین سیر و سفر کنید و بنگرید که پایان کار آنانی که قبل از شما بیشترشان مشرک بودند، به کجا انجامید.

پس تو ای رسول ما! رو به دین استوار آور قبل از آن که روزی فرارسد که برگشتناپذیر است که در آن روز، مردم از هم جدا می‌شوند.

هرکس کافر شود، زیانش به خودش می‌رسد و هرکس کار پسندیده انجام دهد، برای خودش ثواب آماده می‌سازد.

تا خداوند از فضل خویش اهل ایمان و آنهایی را که کارهای پسندیده انجام دهند پاداش دهد که او کافران را دوست نمی‌دارد.

و از آیات الهی است که بادهای جهت بشارت می‌فرستد تا از رحمت خویش به شما بچشاند تا کشتیها به فرمانش حرکت کنند و شما از فضل او بهره‌مند شوید؛ و شاید که شکر نعمتهای او را به جا آورید.

ما قبل از تو پیامبرانی را نزد قومشان فرستادیم و برای آنها دلایل روشنی آوردند و از مجرمین انتقام گرفتیم و این حق ماست که اهل ایمان را یاری کنیم.

خداست که بادهای را می‌فرستد تا ابرها را به حرکت درآورند. سپس ابرها را در آسمان هر گونه بخواهد می‌گستراند و قطعه‌قطعه می‌کند. آنگاه می‌بینی که قطرات باران از درونش بیرون می‌ریزد و به هرکس از بندگانش خواست می‌رساند که ناگهان آنها شادمان می‌گردند،

گرچه ایشان قبل از نزول باران، نومید بودند.

بنگر به آثار رحمت الهی که چگونه زمین را پس از مردنش زنده می‌کند؛ به همین ترتیب مردگان را زنده می‌سازد و او بر همه چیز تواناست.

وَلَيْنِ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ
يَكْفُرُونَ

فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا
مُدْبِرِينَ

وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمَىٰ عَنِ ضَلَّاتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ
بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ
قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ
وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِئُوا غَيْرَ سَاعَةٍ
كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِئْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ
إِلَىٰ يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ
يُسْتَعْتَبُونَ

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَيْنَ
جِبَّتِهِمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطَلُونَ

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ

اگر بادی فرستیم که کشتزار را زرد و پژمرده ببیند، بعد از آن راه کفران را پیش می‌گیرند.

تو سخن حق را نمی‌توانی به گوش مرده‌دلان و کران برسانی در هنگامی که روی بر می‌گردانند.

و تو نمی‌توانی کوردلان را از گمراهی‌شان هدایت کنی. فقط کسانی سخن تو را می‌شنوند که ایمان به آیات ما آورده و در برابر حق تسلیم‌اند.

خداست که شما را از جسم ناتوانی آفرید و بعد از ناتوانی به شما قوت بخشید و پس از نیرومندی دوباره شما را ناتوان کرد و به پیری رساند. او هر چه بخواهد می‌آفریند و او آگاه و تواناست.

روزی که قیامت برپا می‌شود، مجرمین سوگند می‌خورند که جز ساعتی بر آنها نگذشته است. این چنین به دروغ‌گویی می‌پردازند.

و آنانی که به مقام علم و ایمان رسیده‌اند، می‌گویند: در کتاب پروردگار تا روز قیامت بر شما گذشته است و امروز روز قیامت است؛ ولی شما نمی‌دانستید.

در این روز عذر خواهی ستمکاران به حالشان سودی ندارد و توبه آنان پذیرفته نیست.

ما در این قرآن برای مردم همه نوع مثال زده‌ایم و همین‌که آیه‌ای برای آنها بیاوری، کافران گویند: شما جز اهل باطل نیستید.

بدین گونه خداوند بر دلهای نادانان مهر می‌زند.

بنا بر این، صبر کن که وعده خدا حق است و آنانی که یقین ندارند، تو را به سبک و کوچک شدن وادار نکنند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

۱
۳۵۵

الف، لام، میم.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ

۲

این است آیات کتابی که دارای حکمت است.

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ

۳

هدایت و رحمت برای نیکوکاران است؛

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
يُوقِنُونَ

۴

همان‌هایی که نماز را برپا می‌دارند و زکات را می‌پردازند و به جهان آخرت یقین دارند.

أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

۵

اینها از هدایت پروردگار خویش برخوردارند و هم اینها رستگارانند.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

۶

بعضی از مردم خریدار سخنان بیهوده هستند تا مردم را بدون آگاهی از راه خدا منحرف سازند و آیات الهی را به مسخره گیرند. برای اینها عذاب خوارکننده‌ای خواهد بود.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَآلَىٰ مُسْتَكْبِرًا كَان لَّمْ يَسْمَعْهَا
كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشَّرَهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

۷

وقتی آیات ما برای وی تلاوت می‌شود، از روی تکبر اعراض می‌کند. مثل آن که هیچ‌چیز نشنیده و مثل آن که گوشه‌هایش سنگین است. او را به عذاب دردناک بشارت ده.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ

۸

آنانی که ایمان آورده و کارهای پسندیده کرده‌اند، برای آنها باغهای پر نعمت خواهد بود.

خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۹

برای همیشه در آن می‌مانند. وعده الهی حق است و او مقتدر و حکیم است.

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَالْقَىٰ فِي الْأَرْضِ
رَوَاسِيَٰ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ

۱۰

خداوند، آسمانها و زمین را بدون ستونی که قابل دیدن باشد آفرید و در زمین کوههایی قرار داد تا شما را متزلزل نکند و از هر جنبنده‌ای در روی زمین گسترش داد و از آسمان آبی فرستادیم و به توسط آن از هر گیاهی جفتهایی پرارزش رویانیدیم.

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ ۗ بَلِ
الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۱۱

اینها آفریده‌های الهی است. حالا به من نشان دهید غیر خدا چه چیز را آفریده؛ بلکه ستمکاران در گمراهی آشکارند.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ
فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

ما به لقمان مقام حکمت دادیم. شکر الهی را به جا آور که هرکس خدا را شکر کند، در واقع به سود خود شکر کرده و هر که کفران نماید، خداوند بی‌نیاز و ستوده است.

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ ۖ وَهُوَ يَعِظُهُ ۖ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

به یاد آور زمانی را که لقمان به فرزندش در حالی که او را موعظه می‌کرد گفت: پسر من! چیزی را شریک خدا قرار مده که شرک به خدا ظلم بزرگی است.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنًا عَلَىٰ وَهْنٍ
وَفِصْلُهُ ۖ فِي عَمَيْنِ ۚ إِنَّ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ۖ إِلَىٰ الْمَصِيرِ

ما به انسان سفارش پدر و مادرش را کردیم. مادرش او را با ناتوانی روی ناتوانی تحمل کرد و دوران شیرخوارگی او دو سال به طول انجامید. شکر مرا به جا آور و سپس از پدر و مادرت سپاسگزاری کن که بازگشت شما به سوی من خواهد بود.

وَإِن جَاهِدَاكَ عَلَىٰ أَن تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۗ وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۗ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

و اگر پدر و مادر تلاش کردند تو چیزی را شریک من قرار دهی که از آن آگاهی نداری، از آنان اطاعت مکن. با آن دو در دنیا رفتار شایسته داشته باش و راه آنها را پیروی کن که به سوی من انابه می‌نمایند. آنگاه بازگشت همه شما به سوی من است و من شما را از آنچه انجام داده‌اید، آگاه خواهم ساخت.

يَبْنِيَّ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي
صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

لقمان گفت: پسر من! اگر کاری را انجام دهی که به اندازه مقداری از خردل باشد در دل سنگی یا در آسمانها و یا در زمین، خداوند آن را در روز قیامت می‌آورد؛ زیرا که او لطیف و آگاه است.

يَبْنِيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ ۖ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

پسر من! نماز را برپاکن و دعوت به خوبی‌ها داشته باش و از بدیها نهی کن و بر آنچه برایت واقع می‌شود، شکیبا باش که اینها از کارهای مهم انسان است.

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ ۖ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

با بی‌اعتنایی از مردم روی مگردان و مغرورانه بر روی زمین راه مرو؛ زیرا که خداوند انسان متکبر و فخر فروش را دوست نمی‌دارد.

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ ۖ وَأَغْضُضْ مِن صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ

در رفتارت میانه‌رو باش. صدایت را پایین بیاور که بدترین صداها، صدای الاغ است.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَهْرَةَ وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

آیا نمی‌بینید که خداوند آنچه در آسمانها و زمین هست به تسخیر شما در آورده و نعمتهای ظاهری و باطنی خود را برای شما فراوان نموده است؟ باز در بین مردم اشخاصی هستند که بدون آگاهی و هدایت و کتاب روشنی درباره خدا مجادله می‌کنند.

وقتی به آنها گفته می‌شود: از آنچه خداوند نازل فرموده پیروی کنید. می‌گویند: ما از چیزی پیروی می‌کنیم که پدران خود را به آن مشغول دیده‌ایم. آیا اگر آنها را شیطان به عذاب آتش فروزان دعوت کند، باز هم از او پیروی می‌کنند.

هرکس در برابر خدا تسلیم شود در حالی که نیکوکار باشد، به دستاویز محکمی چنگ زده و پایان کارها به سوی پروردگار است.

ای رسول ما! هر که کافر شد، کفرش تو را محزون نسازد. بازگشت آنها به سوی ماست و به آنچه انجام داده‌اند آنان را آگاه می‌کنیم؛ زیرا که خداوند به اسرار دلها آگاه است.

مدت کمی در دنیا آنان را بهره‌مند می‌کنیم. آنگاه به عذاب شدید قیامت گرفتارشان خواهیم کرد.

اگر از آنها سؤال کنی چه کسی آسمانها و زمین را آفریده؟ می‌گویند: پروردگار. بگو: حمد، مخصوص خداست؛ بلکه بیشتر آنان نمی‌دانند.

آنچه در آسمانها و زمین هست از آن خداست؛ زیرا که خداوند بی‌نیاز و ستوده است.

اگر همه درختان زمین، قلم باشند و آب دریا به کمک هفت دریای دیگر مرکب، کلمات پروردگار تمام نمی‌شوند؛ زیرا که خداوند مقتدر و حکیم است.

خلق شما و زنده کردن شما در قیامت جز مثل خلق کردن یکتان نیست؛ زیرا که خداوند شنوا و بیناست.

۲۱

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أُولَئِكَ كَانُوا لَشَيْطَانٍ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ

۲۲
حزب
۱۶۵

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

۲۳

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزِنكَ كُفْرُهُ ۗ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

۲۴

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ

۲۵

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۲۶

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

۲۷

وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

۲۸

مَا خَلَقُكُمْ وَلَا بِعَشْكُمْ إِلَّا كَنْفُسٍ وَاحِدَةً ۗ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ
اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

آیا ندیدی که خداوند شب را در روز و روز را در شب داخل
می‌کند و خورشید و ماه را مسخّر ساخته و هر کدام در زمان
معینی گردش می‌کنند؟ و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه
است.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَطْلُ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

این، بدین خاطر است که خداوند حق است و آنچه غیر از او
می‌خوانند، باطل است و خداوند بلندمرتبه و بزرگوار است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ
مِّنْ آيَاتِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

آیا ندیدی که کشتی چگونه به لطف الهی در دریا سیر می‌کند
تا خداوند آیات خویش را به شما نشان دهد که در این کار
برای هر انسان صبور و شاکر نشانه‌هایی هست.

وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا
كُلُّ حَتَّارٍ كَفُورٍ

و هرگاه موج دریا چون ابرها آنان را بپوشاند، خدا را با
اخلاص می‌خوانند، ولی همین‌که آنها را نجات داده و به
ساحل می‌رسند، بعضی از آنها راه اعتدال را پیش می‌گیرند
و آیات ما را جز اشخاص پیمان‌شکن و ناسپاس انکار
نمی‌کنند.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ
عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنِ وَالِدِهِ ۚ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ
الْغُرُورُ

ای مردم! از خدای خود بترسید و در هر اس باشید از روزی
که هیچ پدری را به جای فرزند و هیچ فرزندی را به جای
پدر پاداش ندهند. البته وعده الهی حق است. بنا بر این
زندگی دنیا شما را نفریبید و مبادا به کرم پروردگار مغرور
شوید.

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي
الْأَرْحَامِ ۚ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي
نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

لحظه قیامت را فقط خدا می‌داند. اوست که باران را نازل
می‌کند، و آنچه را که در رحمهاست می‌داند، و هیچ‌کس
نمی‌داند که فردا چه چیز را به دست می‌آورد، و هیچ‌کس
نمی‌داند در چه سرزمینی خواهد مرد؛ ولی خدا آگاه و
داناست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

۱
۳۵۸

الف، لام، میم.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۲

نازل کردن این کتاب، بدون هیچ تردید از جانب پروردگار جهانیان است.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

۳

آیا می‌گویند: این قرآن را به دروغ به خدا نسبت داده. در حالی که سخن حقی از سوی خداست تا مردمی را که پیش از این بيم‌رسانی به نزدشان نیامده بیم دهی؛ شاید هدایت شوند.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ مَا لَكُمْ مِّن دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۗ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ

۴

خدا آن کسی است که آسمانها و زمین و آنچه را در بین آنهاست، در مدت شش روز آفرید. سپس به عرش پرداخت. شما غیر از او سرپرست و شفيعی ندارید. آیا به خود نمی‌آیید؟!

يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

۵

اوست که از آسمان به سوی زمین امور را تدبیر می‌کند. آنگاه در روزی که مقدار آن هزار سال از سالهایی است که شما می‌شمارید، به سوی او بالا می‌رود.

ذَٰلِكَ عَلِيمٌ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

۶

این همان خدایی است که آگاه به غیب و شهود است و مقتدر و مهربان می‌باشد؛

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۗ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ مِن طِينٍ

۷

همو که هر چیزی را در نیکوترین صورت آفرید و آفرینش انسان را از گل آغاز کرد.

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ ۖ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ

۸

آنگاه نسل او را از عصاره‌ای از آب بی‌مقدار آفرید.

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِ ۗ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

۹

سپس آن را آراسته کرد و از روح خود در آن دمید و گوش و دیدگان و دلها برای شما قرار داد و چه کم سپاس می‌گذارید.

وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۗ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ

۱۰

می‌گویند: آیا پس از آن که در دل خاک نابود شدیم، دوباره زنده خواهیم شد؟ آری آنان به لقای خدای خویش کافرند.

قُلْ يَتَوَفَّكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ

۱۱
حزب
۱۶۶

بگو: فرشته مرگ که برای شما مأمور شده، جانتان را می‌گیرد. آنگاه به سوی پروردگارتان بازمی‌گردید.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا
أَبْصِرْنَا وَسَمِعْنَا فَأَرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًىٰ وَلَٰكِن حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ
وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا
وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿۱۵﴾

تَتَجَافَىٰ جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ

أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ
نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا
مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي
كُنْتُمْ بِهِ تَكذِّبُونَ

و اگر ببینی مجرمان را در آن هنگام که در پیشگاه پروردگارشان سرافکنده‌اند و می‌گویند: پروردگارا! وعده‌هایت را دیدیم و شنیدیم. ما را به دنیا بازگردان تا کارهای شایسته کنیم؛ زیرا که ما به مرتبه یقین رسیده‌ایم.

اگر می‌خواستیم همه انسانها را هدایت می‌کردیم؛ ولی سخن من حق است که جهنم را از جن و انسان همگی پر می‌کنم.

پس بچشید عذاب الهی را؛ زیرا که دیدار امروز خود را فراموش کردید. ما نیز شما را فراموش کردیم و به خاطر کارهایتان عذاب همیشگی را نوش جان کنید.

کسانی به آیات ما ایمان می‌آورند که وقتی به یاد آیات ما می‌افتند، سر به خاک می‌سایند و تسبیح و حمد پروردگارشان را به جا آورده و کبر نمی‌ورزند.

از بستر استراحت برخاسته و خدای خویش را با بیم و امید می‌خوانند و از آنچه به آنها روزی داده‌ایم، انفاق می‌کنند.

هیچ‌کس نمی‌داند چه پاداشهایی که باعث روشنی چشم است به خاطر کارهایشان برای آنها نهفته شده است.

آیا مؤمن و فاسق مثل هم‌اند؟! هرگز یکسان نخواهند بود.

آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، به خاطر کارهایشان منزلگاه همیشگی در بهشت خواهند داشت.

و آنانی که فاسق شدند، منزلگاهشان آتش است. هر وقت می‌خواهند از آتش بیرون آیند، آنها را به آتش بازمی‌گردانند و به آنها می‌گویند: بچشید عذابی را که در دنیا انکار می‌کردید.

وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ
الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّنْ
لِّقَائِهِ^ط وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا
يُوقِنُونَ

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ

أَوْ لَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِمْ مِّنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ^ع إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ^ع أَفَلَا يُبْصِرُونَ

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْفَتْحِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنظَرُونَ

فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ^ع وَأَنْتَظِرُ إِنَّهُمْ مُنْتَظِرُونَ

به آنها عذاب نزدیکتر را در دنیا قبل از عذاب بزرگ آخرت
می‌چشاییم؛ شاید به سوی خدا بازگردند.

چه کسی ستمگرتر از آن است که آیات الهی را به او
یادآوری می‌کنند و او روی بر می‌گرداند؟ آری ما از مجرمان
انتقام می‌گیریم.

ما به موسی کتاب آسمانی دادیم. شک نکن که او را ملاقات
خواهی کرد و ما او را برای بنی اسرائیل وسیله هدایت قرار
دادیم.

و از آنها امامانی قرار دادیم که به خاطر صبور بودن و یقین
آنان به آیات الهی، به فرمان ما مردم را هدایت کنند.

پروردگار تو در روز قیامت در مورد اختلافاتی که داشتند،
بین آنها داوری خواهد کرد.

آیا این برای ارشاد آنان کافی نیست که چه افرادی را در
قرنهای گذشته نابود کردیم و اینها در خانه‌هایشان رفت و
آمد می‌کنند؟ البته در این کار نشانه‌هایی است. آیا
نمی‌شنوند؟!

آیا نمی‌بینند که ما آب را به سوی زمینهای خشک روانه
می‌کنیم و زراعتها را می‌رویانییم تا هم حیوانات و هم
خودشان از آن بنوشند؛ آیا نمی‌بینند؟

می‌گویید: اگر راست می‌گویید، پس این پیروزی کی خواهد
بود؟

بگو: روز پیروزی، ایمان آوردن کافران سودی به حالشان
نخواهد داشت و به آنان مهلت داده نمی‌شود؛

بنا بر این از آنها کناره بگیر و منتظر باش که آنها نیز
منتظرند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ

اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ

خَبِيرًا

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ

أَزْوَاجَكُمْ أَلْفَىٰ تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ

أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۗ وَاللَّهُ

يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوا

ءَابَاءَهُمْ فَاخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۚ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ

جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ

وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

النَّبِيِّ أَوْلَىٰ ۚ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۗ وَأَزْوَاجُهُمْ أُمَّهَاتُهُمْ ۗ

وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۚ مِنَ

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَن تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ

مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

ای پیامبر! از خدا بترس و از کافران و منافقان اطاعت مکن که خداوند آگاه و حکیم است.

از چیزی که پروردگارت بر تو وحی می‌فرستد، پیروی کن که خداوند به آنچه انجام می‌دهند آگاهی دارد.

بر خدا توکل کن و کافی است که خداوند مدافع انسان باشد.

خداوند برای هیچ‌کس دو دل در درونش قرار نداده، همسرانتان را که مورد صیغه ظهار قرار می‌دهید مادران شما نیز قرار نداده و همچنین فرزند خوانده‌های شما را فرزند واقعی شما قرار نداده، این گفتار شما بر زبانهایتان است، در حالی که خداوند حق را می‌گوید و به راه صحیح هدایت می‌کند.

پسر خوانده‌ها را به نام پدرانشان بخوانید که این نزد خدا عادلانه‌تر است و اگر پدرانشان را نمی‌شناسید، آنها برادران ایمانی و یاران شما هستند و اگر از روی خطا لغزشی داشته باشید، گناهی بر شما نیست؛ ولی آنچه به عمد و اراده قلبی انجام می‌دهید، مؤاخذه دارد که خداوند بخشنده و مهربان است.

رسول خدا بر اهل ایمان از خود آنان سزاوارتر است و همسران او مادران آنها محسوب می‌شوند و خویشاوندان در کتاب خدا نسبت به هم از مؤمنان و مهاجران سزاوارترند، مگر آن که بخواهید به دوستان خود لطفی کنید. این حکم در کتاب الهی نوشته شده است.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ
وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۗ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا
غَلِيظًا

به یاد آور زمانی را که از پیامبران پیمان گرفتیم و از تو و
از نوح و ابراهیم و موسی و عیسی فرزند مریم و از همه
اینها پیمان محکم گرفتیم،

لَيَسْئَلَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا عَن صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
أَلِيمًا

تا از صداقت راستگویان سؤال کند و برای کافران عذاب
دردناکی آماده ساخته است.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ
جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا

ای اهل ایمان! نعمت الهی را که بر شما عنایت فرموده به یاد
آورید همان زمان که سپاه دشمن به سراغتان آمد و ما
طوفان و سپاهیانی علیه آنها فرستادیم که به چشم
نمی‌دیدید و خداوند به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ
الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا

همان زمان که از بالا و پایین به شما حمله‌ور شدند و چشمها
خیره شده بود و جانها به گلو رسیده بود و به خداوند
گمانهای گوناگونی بردید.

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا

در آنجا، اهل ایمان امتحان شدند و گرفتار تزلزلی سخت
گشتند.

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا
اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا

در همان زمان که منافقین و آنهایی که دلی مریض داشتند
گفتند: خداوند و پیامبر او جز وعده‌های دروغین به ما
نداده‌اند.

وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ
فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا
عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۗ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا

آنگاه گروهی از آنها گفتند: ای مردم مدینه! دیگر جای
ماندن شما نیست، بازگردید. و گروهی از آنها از پیامبر
اجازه می‌خواستند و می‌گفتند: خانه‌های ما بدون محافظ
است. در حالی که بی‌حفاظ نبود. البته قصدی جز فرار از
جنگ نداشتند.

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَفْطَارِهَا ثُمَّ سُلِوا الْفِتْنَةَ لَأَتَوْهَا
وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا

البته اگر دشمنان از اطراف مدینه به آنان وارد می‌شدند و
پیشنهاد بازگشت به کفر به آنها می‌دادند، می‌پذیرفتند و جز
زمان کمی در این راه باقی نمی‌ماندند.

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلُّونَ الْأَدْبَرَ ۗ وَكَانَ
عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا

از قبل با خدا عهد بستند که پشت به جنگ نکنند و خلق بر
عهد با خدا مسئول خواهند بود.

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوْ الْقَتْلِ
وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا

بگو: اگر از مرگ و کشته شدن فرار می‌کنید، آن فرار به سود شما نیست و جز استفاده کمی از زندگی نخواهید برد.

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا
أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا

بگو: چه کسی می‌تواند شما را حفظ کند هنگامی که خداوند اراده شرّ و یا رحمتی برای شما کرده باشد؟ که البته هیچ سرپرست و یابوری جز خدا نخواهند یافت.

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ
إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا

خداوند، آن گروهی را که تلاش می‌کردند تا مردم را از جنگ منصرف کنند، می‌شناسد و نیز آنهایی را که به برادران خود می‌گفتند: به سوی ما بیایید. و جز اندکی به شرکت در جنگ حاضر نشوند.

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ
تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ
الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِالسِّنَةِ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَٰئِكَ
لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

نسبت به شما تنگ‌نظرند. هنگامی که چیز ترسناکی پیش آید، می‌بینی که به تو می‌نگرند و از ترس چشمهایشان دوران می‌زند؛ مثل کسی که مرگ بر او احاطه یافته و همین‌که ترس برطرف می‌شود، به شما زبان درازی می‌کنند و بر طلب غنیمت اصرار می‌ورزند. اینها هیچ‌گاه به خدا ایمان نیاورده و خدا اعمالشان را نابود می‌گرداند و این برای خداوند آسان است.

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ
أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا
فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا

گمان می‌کنند که احزاب نرفته‌اند و اگر بازگردند، دوست دارند که در بین اعراب صحرائشین باشند و از اخبار شما بپرسند و اگر بین شما بمانند، جز اندکی نمی‌جنگند.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا
اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

برای شما و آنهایی که امید به پروردگار و روز قیامت دارند و خدا را بسیار یاد می‌کنند، رسول خدا مقتدایی نیکوست.

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ
وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا
وَتَسْلِيمًا

و اهل ایمان، همین‌که احزاب را دیدند گفتند: این، همان وعده الهی و رسول اوست و خدا و رسول او راست گفتند. و این جز بر ایمان و تسلیم آنها نیفزود.

مَنْ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ
مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَلُوا تَبْدِيلًا

بعضی از اهل ایمان بزرگ مردانی هستند که به عهد خود با خداوند صادق می‌مانند و بعضی به شهادت رسیده و بعضی انتظار شهادت می‌کشند و هیچ‌گاه تغییر روش نمی‌دهند.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ
شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا

تا اینکه خداوند افراد صادق را به صدق ایشان پاداش دهد و منافقین را عذاب کند و یا آن که اگر خواست، توبه آنان را بپذیرد؛ زیرا که خداوند بخشنده و مهربان است.

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَىٰ اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا

و کافران را با خشمی که در دل دارند، بدون آن که به خیری برسند، رد می‌کند و خود کار جنگ اهل ایمان را کفالت می‌نماید که خداوند نیرومند و مقتدر است.

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ
وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا

و پروردگار، گروهی از اهل کتاب را که از مشرکان حمایت می‌کردند از قلعه‌هایشان پایین کشید و در دلهایشان رعب و وحشت انداخت تا گروهی از آنها را کشتید و جمعی را به اسارت درآوردید.

وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَّوْهَا
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

در نتیجه، شما را وارث سرزمین و شهرها و اموال آنان کرد و زمینی را که هیچ‌گاه در آن قدم نگذاشته بودید، نصیب شما نمود و البته خداوند بر همه چیز تواناست.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلٌّ لِأَزْوَاجِكَ إِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأَسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا

ای رسول خدا! به همسرانت بگو: اگر زندگی پرزرق‌وبرق دنیا را طالبید، بیایید تا مهر شما را پرداخت کنم و همه را به خوبی و خوشی طلاق دهم.

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالْدارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ
لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا

و اگر خدا و رسول او و زندگی جهان آخرت را طالبید، بدانید که خداوند به نیکوکاران شما پاداش بزرگی عطا خواهد کرد.

يَنْسَاءَ النَّبِيُّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ يُضَعَفُ
لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

ای همسران پیامبر! اگر یکی از شما مرتکب گناه آشکار می‌شود، عذابش دو برابر است و این برای خدا آسان می‌باشد.

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِيهَا
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا

و هر که از شما مطیع دستورات خدا و رسول او باشد و کار پسندیده کند، به او دو برابر پاداش عطا می‌کنیم و روزی پرازشی برایش آماده می‌سازیم.

ای همسران پیامبر! شما همانند سایر زنان نیستید، در صورتی که تقوا را پیشه خود سازید. در هنگام سخن گفتن صدای خود را نازک نکنید که بیمار دلان به شما طمع خواهند کرد؛ بنا بر این درست سخن گویند.

يٰۤاَيُّهَا النِّسَاءُ اَلَّتِي لَسْتُنَّ كَاٰحِدٍ مِّنَ النِّسَاءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا

در خانه‌هایتان بمانید و همانند بی‌حجابی عصر جاهلیت ظاهر نشوید. نماز را برپادارید و زکات را پرداخت کنید و خدا و رسول او را اطاعت نمایید. «خداوند اراده کرده پلیدی را از شما اهل بیت دور کند و شما را پاک و پاکیزه گرداند.»

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

از آن آیات و حکمتی که در خانه‌هایتان تلاوت می‌شود، به خود آبیید که خداوند لطیف و آگاه است.

وَأذْكُرَنَّ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا

مردان و زنان مسلمان و مردان و زنان با ایمان و مردان و زنان فرمانبردار و مردان و زنان راست‌گوی و مردان و زنان شکیبا و مردان و زنان خاشع و مردان و زنان انفاق‌کننده و مردان و زنان روزه‌دار و مردان و زنان حافظ عفت و مردان و زنانی که بسیار به یاد خدا هستند، برای همه آنها خداوند بخشش و پاداش بزرگی آماده ساخته است.

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنَاتِينَ وَالْقَنَاتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّامِينَ وَالصَّامَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَخُفِيَ فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ ۗ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۗ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ۗ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۗ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ ۗ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۗ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ ۗ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

وَسَبِّحْهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا

هیچ مرد و زن با ایمانی را در کاری که خدا و رسول او حکم می‌کنند، اختیاری نیست و هر که با فرمان خدا و رسول او مخالفت کند، در گمراهی آشکاری وارد شده است.

و به یاد آور زمانی را که به آن که خداوند به او نعمت داده بود و تو نیز به او نعمت دادی. می‌گفتی: همسرت را نگاه دار و از خدا بترس. و تو چیزی را که در دل پنهان می‌کردی، خداوند آن را آشکار می‌کند و از مردم ترس داشتی، در حالی که خداوند سزاوارتر بود از ترسیدن و چون زید نیازش را از آن زن به سر آورد و از او جدا شد، ما او را به همسری تو درآوردیم تا مشکلی برای اهل ایمان! در ازدواج با همسران پسر خوانده‌هایشان هنگامی که از آنها جدا می‌شوند، نباشد و فرمان خدا انجام شدنی است.

بر پیامبر هیچ‌گونه سختی بر آنچه خداوند بر او واجب کرده نیست. این سنت پروردگار است که در گذشته نیز اجرا شده است و فرمان خدا به اندازه معین می‌باشد.

کسانی که رسالت‌های الهی را به مردم می‌رسانند و از خدا می‌ترسند و از احدی غیر خدا هراس ندارند و خدا برای حسابرسی کافی است.

محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) پدر هیچ‌کدام از مردان شما نیست؛ و لکن رسول خدا و خاتم پیامبران است و خداوند بر همه چیز آگاه است.

ای اهل ایمان! خدا را بسیار یاد کنید.

و در صبح و شام او را تسبیح گوئید.

اوست که بر شما به همراه فرشتگانش بر شما درود می‌فرستد تا شما را از تاریکی‌ها بیرون کرده و به نورانیت برساند و خداوند نسبت به اهل ایمان مهربان است.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ وَسَلَّمَ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا

۴۵

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

۴۶

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِآذِنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا

۴۷

وَبَشِيرٍ الْمُؤْمِنِينَ بَأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا

۴۸

وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذُنَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

۴۹

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ
طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ
عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا

۵۰

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ
أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ
عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي
هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ
أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا

در روزی که او را دیدار می‌کنند، تحیت فرشتگان الهی به آنها سلام است و برای آنان پاداش پرارزشی آماده کرده است.

ای رسول خدا! ما تو را فرستاده‌ایم تا شاهد بر رفتار مردم و بشارت‌دهنده و بیم‌رسان باشی.

و مردم را با اجازه پروردگار به سوی او بخوانی و تو را چراغی درخشان فرستاده‌ایم.

به اهل ایمان مزده بده که برای آنان از جانب پروردگار پاداش بزرگی است.

از کافران و منافقین اطاعت مکن و به آزارهایشان اعتنایی نکن و بر خدا توکل کن که خداوند برای دفاع از تو کافی است.

ای اهل ایمان! هرگاه زنان با ایمان را به عقد خود در آوردید و پیش از آن که با آنان تماس برقرار کنید، اگر طلاقشان دادید، در این صورت لازم نیست عده نگه دارید تا حساب آن را داشته باشید؛ بنا بر این آنها را بهره‌مند سازید و به صورت درست از آنها جدا شوید.

ای پیامبر! ما همسران تو را که مهر آنها را پرداخته‌ای، برای تو حلال کردیم و نیز کنیزانی را که از غنایم به تو بخشیده شده و دختران عموی تو و دختران عمه‌ها و دختران دایی تو و دختران خاله‌هایی که با تو مهاجرت کردند، و اگر زن با ایمانی خود را به پیامبر ببخشد، اگر پیامبر خواست، می‌تواند با او ازدواج کند. البته این فقط برای شخص تو جایز است و نه برای سایر اهل ایمان. ما می‌دانیم که برای اهل ایمان! درباره همسرانشان و کنیزانشان چه چیز مقرر کرده‌ایم و خدا بخشنده و مهربان است.

تُرْجَى مَنْ تَشَاءُ مِنْهُمْ وَتُصَوِّى إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمَنْ
أَبْتَعَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ
أَعْيُنُهُمْ وَلَا يَحْزَنَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْتَهُنَّ كُلَّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ
وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ
لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَظْرِينَ إِنَّهُ وَلَكِنَّ إِذَا دُعِيتُمْ
فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَعْسِفِينَ لِحَدِيثٍ
إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِيهِ مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا
يَسْتَحْيِيهِ مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ
وَرَاءِ حِجَابٍ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ
لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ
بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا

إِنْ تَبَدُّوا شَيْئًا أَوْ تَخَفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

هر کدام از زنان خویش را بخواهی، می‌توانی به تأخیر
اندازی و هر که را خواهی می‌توانی نزد خویش آوری و
هرگاه بعضی از آنها را بر کنار ساخته‌ای بخواهی نزد خود
جای دهی، گناهی بر تو نیست. این به خاطر روشنی چشم
آنهاست، نه برای غمگین شدن و به آنچه در اختیارشان
می‌گذاری خشنود باشند و خدا از اسرار دلهایتان با خبر
است و خدا آگاه و بردبار است.

بعد از این، دیگر زنی بر تو حلال نیست و نمی‌توانی
همسرانت را به همسران دیگری تبدیل کنی؛ هر چند
زیبایی آنها تو را به تعجب آورد، مگر کنیزی که مالک شوی و
خداوند بر همه چیز مراقبت دارد.

ای اهل ایمان! بدون اجازه وارد خانه‌های پیامبر نشوید، مگر
آن که برای صرف غذا به شما اجازه داده شود و زودتر از
وقت حاضر نشوید؛ ولی وقتی شما را دعوت کردند، وارد
شوید و هنگامی که غذا خوردید، پراکنده گردید و جلسه
گفتگو و انس تشکیل ندهید که این کار باعث آزار رسول
خدا می‌شود و او هم از شما شرم می‌کند؛ ولی خداوند از
بیان حق شرمی ندارد، و هر وقت چیزی از وسایل زندگی از
همسران پیامبر خواستید، از پشت پرده طلب کنید. این
برای دلهای شما و ایشان پاکیزه‌تر است و شما حق ندارید
که رسول خدا را آزار دهید و نیز حق ندارید که در هیچ
زمانی بعد از پیامبر با همسرانش ازدواج کنید که این کار
نزد پروردگار بزرگ است.

اگر چیزی را آشکار کنید و یا پنهان نمایید، خداوند بر همه
چیز آگاه است.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيءِ أَبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ
وَلَا أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَأَتَقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدًا

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا
فَقَدْ أَحْتَمَلُوا بُهْتَنَا وَإِنَّمَا مَبِينًا

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُذِنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلْبِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا
يُؤْذِينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

لَئِن لَّمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ
وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِبَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ
فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا

مَلْعُونِينَ ۗ أَيْنَمَا تُفُؤُوا أَخِذُوا وَفَتَلُوا تَقْتِيلًا

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۗ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ
تَبْدِيلًا

بر زنان، گناهی نیست اگر در برابر پدران و فرزندان و برادران و برادرزادگان و خواهرزادگان و زنان مسلمان و کنیزانی که در اختیار دارند، بدون حجاب باشند. از خدا بترسید که خداوند بر همه چیز شاهد و ناظر است.

خداوند و فرشتگان او بر پیامبر درود می‌فرستند. ای اهل ایمان! شما نیز بر او درود فرستید و با احترام بر او سلام کنید.

آنانی که خدا و رسول او را می‌آزارند، خداوند در دنیا و آخرت آنها را لعنت می‌کند و برای ایشان عذابی خوارکننده مهیا ساخته است.

و آنهایی که مردان و زنان با ایمان را بدون جهت می‌آزارند، تهمت و گناه بزرگی را مرتکب شده‌اند.

ای پیامبر! به همسران و دخترانت و همسران اهل ایمان بگو: که خود را به وسیله چادر بپوشانند، این کار برای آن که شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند بهتر است. خداوند بخشنده و مهربان است.

اگر اهل نفاق و آنهایی که دل بیمار دارند و شایعه‌پراکنان این شهر بس نکنند، ما تو را بر ضد آنان می‌شورانیم. آنگاه جز مدت کوتاهی نمی‌توانند کنار تو در این شهر بمانند.

مشمول لعنت می‌شوند و هر جا یافت شوند، آنان را گرفته و به سختی به قتل خواهند رسید.

این سنت الهی است که درباره آنهایی که از پیش بوده‌اند اجرا شده و هیچ‌گاه برای سنت پروردگار تغییری نخواهی یافت.

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۗ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا

مردم از تو درباره ساعت قیامت می‌پرسند. بگو: علم آن فقط نزد خداست. تو چه می‌دانی؛ شاید ساعت قیامت نزدیک باشد.

خداوند کافران را لعنت کرد و برای آنان آتشی فروزان آماده کرده است.

۶۴ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكٰفِرِيْنَ وَاَعَدَّ لَهُمْ سَعِيْرًا

برای همیشه در آن می‌مانند و سرپرست و یاورى نخواهند یافت.

۶۵ خَلٰدِيْنَ فِيْهَا اَبَدًا ۗ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيْرًا

روزی که صورتهایشان در آتش دگرگون شود و گویند: ای کاش خدا و رسول را اطاعت می‌کردیم!

۶۶ يَوْمَ تَقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُوْلُوْنَ يٰلَيْتَنَا اَطَعْنَا اللَّهَ وَاَطَعْنَا الرَّسُوْلًا

و نیز گویند: پروردگارا! ما فرمان رهبران و بزرگان خود را اطاعت می‌کردیم که ما را به راه گمراهی کشاندد.

۶۷ وَقَالُوْا رَبَّنَا اِنَّا اَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرٰءَنَا فَاَضَلُّوْنَا السَّبِيْلًا

پروردگارا! به آنها عذاب دو برابر بده و لعنت بزرگ را شامل حالشان کن.

۶۸ رَبَّنَا ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَاَلْعَنُهُمْ لَعْنًا كَبِيْرًا

ای اهل ایمان! شما همانند آنانی نباشید که موسی را اذیت کردند و خداوند او را از آنچه می‌گفتند منزّه نمود و او نزد پروردگار موجه و محترم بود.

۶۹ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ ءَادَوْا مُوسٰى فَبَرّٰهُ اللهُ مِمَّا قَالُوْا وَكَانَ عِنْدَ اللهِ وَجِيْهًا

ای اهل ایمان! از خدا بترسید و همواره سخن درست گویند،

۷۰ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا

تا خداوند کارهای شما را اصلاح کند و از گناهاتان بگذرد و هرکس خدا و رسول او را اطاعت کند، البته به پیروزی بزرگ نایل آمده است.

۷۱ يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُوْلَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيْمًا

ما امانت را بر آسمانها و زمین و کوهها عرضه داشتیم، همگی از تحمل آن امتناع کردند و از آن ترسیدند؛ ولی انسان آن را بر دوش کشید که او ستم پیشه و نادان بود.

۷۲ اِنَّا عَرَضْنَا الْاٰمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَاَلْاَرْضِ وَاَلْجِبَالِ فَاَبٰىنَ اَنْ يَّحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسٰنُ ۗ اِنَّهٗ كَانَ ظٰلُمًا جَهُوْلًا

تا خداوند، مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را عذاب کند و بر مردان و زنان با ایمان رحمت فرستد که خداوند بخشنده و مهربان است.

۷۳ لِيُعَذِّبَ اللهُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَاَلْمُنٰفِقٰتِ وَاَلْمُشْرِكِيْنَ وَاَلْمُشْرِكٰتِ وَيَتُوبَ اللهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَلْمُؤْمِنٰتِ ۗ وَكَانَ اللهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱
۳۷۵
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

۲
يَعْلَمُ مَا يَلْبِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ
السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ

۳
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي
لَتَأْتِيَنَّكُمْ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

۴
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

۵
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن
رَّجْزِ أَلِيمٍ

۶
وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ
الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

۷
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنْبِئُكُمْ إِذَا
مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمْرَقٍ إِنَّا لَنَعْلَمُ لِفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ

حمد، مخصوص خداوندی است که هر آنچه در آسمانها و زمین است، از آن اوست و در آخرت نیز حمد، خاص اوست و او حکیم و آگاه است.

او می‌داند هر آنچه را که در زمین فرورود و یا بیرون آید و هر آنچه از آسمان نازل شود و یا به آسمان بالا رود، که او مهربان و بخشنده است.

کافران گویند: قیامت به سراغ ما نخواهد آمد. بگو: آری سوگند به پروردگارم که به سراغ شما خواهد آمد. او آگاه به غیب است و به وزن ذره‌ای در تمام آسمانها و زمین از دید او پنهان نیستند و نه کوچکتر از این و نه بزرگتر در کتاب آشکار الهی ثبت است.

تا آنهایی را که اهل ایمان و کارهای پسندیده‌اند، پاداش دهد که برای ایشان بخشش و روزی ارزشمندی خواهد بود.

و آنهایی که در تلاش برای مخالفت با آیات ما هستند تا ما را به عجز آورند، برای آنان عذاب سخت و دردناکی خواهد بود.

آنانی که به ایشان علم داده شده می‌دانند آنچه از جانب پروردگارت بر تو نازل شده حق است و به راه خدای مقتدر و ستوده هدایت می‌کند.

و کافران گفتند: آیا مردی را به شما معرفی نمایم که می‌گوید وقتی خاک شدیم و ذرات بدن شما از هم جدا شد، بار دیگر خلق جدیدی پیدا خواهید کرد؟

أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ

آیا این مرد بر خداوند دروغ بسته یا اینکه دیوانه است؟! بلکه آنهایی که به آخرت ایمان ندارند، در عذاب و در گمراهی دور از نجاتند.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأُ نَحْسِفُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطُ عَلَيْهِمْ
كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ

آیا به آنچه در آسمان و زمین در مقابل و پشت سر آنهاست نگاه نکردند که اگر بخواهیم، آنها را در زمین فرومی‌بریم و یا قطعه‌ای از آسمان بر سرشان فرومی‌آوریم که در این کار برای هر بنده اهل انابه، نشانه‌ای است.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا ۚ يٰجِبَالُ اَوْبِيْ مَعَهُ وَالطَّيْرُ
وَأَلْتَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ

به داود از جانب خود فضل و کرم بخشیدیم و فرمان دادیم که ای کوه‌ها و ای پرندگان! شما نیز با داود هم صدا شوید و آهن را برای او نرم کردیم.

أَنِ اعْمَلْ سَابِغَةً وَاقِدِرْ فِي السَّرْدِ ۖ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۚ إِنِّي
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

به او گفتیم: از آهن، زره بساز و حلقه‌های آن را شبیه هم قرار ده. کار پسندیده کنید که من به آنچه می‌کنید، بینا هستم.

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوها شَهْرٌ وَرَوَاحُها شَهْرٌ ۚ وَأَسَلْنَا لَهُ
عَيْنَ الْقَظْرِ ۖ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهٖ ۚ
وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنَ أَمْرِنَا نَذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ

و باد را به تسخیر سلیمان درآوردیم که در یک صبح مسیر یک ماه را می‌پیمود و عصر نیز مسیر یک ماه را طی می‌کرد و برای او معدن مس گداخته روان کردیم و گروهی از جن نزد او به اجازه پروردگار برایش کار می‌کردند و اگر کسی از آنها فرمان ما را سرپیچی می‌کرد، عذاب سختی به او می‌چشانیدیم.

يَعْمَلُونَ لَهُو مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحْرِبٍ وَتَمَثِيلٍ وَجِفَانٍ
كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِيَتٍ ۚ اَعْمَلُوا ءَالَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ
مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِ

سلیمان، هر چه می‌خواست از معابد و تمثالها و ظرفهای بزرگ غذا که چون حوض‌های بزرگ بود و دیگهای بزرگ و ثابت برای او تهیه می‌کردند، ای آل داود! شکر خدا کنید که بندگان شاکر من کم هستند.

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهٖ ۚ اِلَّا دَابَّةٌ
اَلْاَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاتِهٖ ۚ فَلَمَّا حَرَ تَبَيَّنَتِ الْجِنَّ اَن لَّوْ
كَانُوا يَعْلَمُونَ ۚ اَلْغَيْبِ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ

و چون مرگ سلیمان را مقرر کردیم، کسی مردم را از مرگش آگاه نکرد مگر موربانه‌ای که عصای او را خورد. وقتی سلیمان بر زمین افتاد، جنیان فهمیدند که اگر علم غیب می‌دانستند، گرفتار عذاب خوارکننده نمی‌شدند.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ وَبَلَدُهُ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ

فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِیْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ

ذَٰلِكَ جَزَايَنَّهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرَى ظَاهِرَةً
وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لِيَالِي وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَزَقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ

وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ
الْمُؤْمِنِينَ

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُّؤْمِنُ
بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
حَفِيظٌ

قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ رَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ
وَمَا لَهُمْ مِنْهُمْ مِّنْ ظَهِيرٍ

برای قوم سبا در محل سکوتشان نشانه‌ای بود: دو باغ از راست و چپ داشتند که به آنها گفتیم: از روزی خدای خویش بخورید و شکرش را بجا آورید که شهر شما شهری پاکیزه و پروردگارتان بخشنده است.

آنها از خدا روی برگرداندند. ما هم سیل بنیان‌کن برای آنها فرستادیم و دو باغ پر نعمت آنها را به دو باغ با میوه‌های تلخ و درختان بی‌مصرف و کمی درخت سدر تبدیل کردیم.

این کار به عنوان پاداش کفر آنها بود و آیا ما جز کفران‌کننده را مجازات می‌کنیم؟

بین آنها و شهرهایی که برکت به آن داده بودیم، شهرهایی آشکار قرار دادیم که بین آنها فاصله‌های مناسب مقرر کردیم و گفتیم که در این شهرها، شب و روز در امنیت کامل سفر کنید.

گفتند: پروردگار! سفرهای ما را دور و دراز گردان! به خود ظلم کردند و ما آنها را زبانه‌زد دیگران قرار دادیم و آنان را پراکنده ساختیم که در این کار برای هر انسان صبور و شاکر، نشانه‌هایی است.

شیطان، گمان خود را درباره آنان به اجرا درآورد و جز جمعیت کمی از اهل ایمان، همگی از او پیروی کردند.

شیطان بر آنها احاطه نداشت، فقط برای این بود که آنان که به آخرت ایمان دارند، از آنان که نسبت به آن در شک هستند، شناخته شوند و خدای تو بر همه چیز نگهبان است.

بگو: آنهايي را که غير از خدا معبود خود می‌دانید بخوانید در حالی که به اندازه وزن ذره‌ای در آسمانها و زمین مالکیت ندارند و هیچ‌گونه شرکتي در خلقت آنها نداشته و هیچ‌کدام آنان خدا را در آفرینش یاری نکرده‌اند.

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أذِنَ لَهُ حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ
عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ
إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

قُلْ لَا تَسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نَسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ
الْعَلِيمُ

قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

قُلْ لَّكُمْ مَّيْعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَعْجِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا
تَسْتَقْدِمُونَ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ

و هیچ شفاعتی در پیشگاه پروردگار جز آن که خدا به او
اجازه داده سودمند نیست تا اینکه اضطراب از دل‌هایشان
بیرون رود. آنگاه می‌گویند: خداوند درباره شفاعت چه
فرمود؟ پاسخ دهند که حق گفت و او برتر و بزرگ است.

بگو: چه کسی از آسمانها و زمین به شما روزی می‌دهد؟ بگو:
خداوند، ما و شما یا بر هدایت و یا بر گمراهی آشکاری
هستیم.

بگو: شما مسئول گناهان ما نیستید و ما نیز در برابر
گناهاتان مسئول نیستیم.

بگو: پروردگار ما همه را در روز قیامت جمع می‌کند. آنگاه به
حق بین ما حکم خواهد کرد که او گشاینده‌ای آگاه است.

بگو: آنهایی که به عنوان شریک به من نسبت دادید، به من
نشان دهید. هرگز نتوانید. آری او خدای مقتدر و حکیم
است.

ما تو را جز برای همه مردم جهان نفرستادیم تا هم
بشارت‌دهنده باشی و هم بیم‌رسان؛ و لکن بیشتر مردم
نمی‌دانند.

و می‌گویند: اگر راست می‌گویید، پس کی وعده الهی واقع
می‌شود؟

بگو: وعده شما روزی است که نه ساعتی تأخیر می‌افتد و نه
ساعتی جلو قرار می‌گیرد.

کافران گفتند: هرگز به این قرآن و کتابهای آسمانی دیگر
ایمان نخواهیم آورد. در قیامت خواهی دید که این
ستمگران در پیشگاه پروردگارشان نگه داشته شده‌اند، در
حالی که هر کدام گناهان خود را به گردن دیگری می‌اندازد.
ضعیفان به مستکبران می‌گویند: اگر شما نبودید، ما مؤمن
بودیم.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا اَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ
عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ

مستکبران به ضعیفان می‌گویند: آیا ما شما را از مسیر هدایت مانع شدیم بعد از آن که هدایت به سراغ شما آمد، بلکه خود شما مجرم بودید.

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاَلِيلِ
وَالنَّهَارِ اِذْ تَأْمُرُونَنَا اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ وَاَنْدَادًا
وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْاَغْلَالَ فِي
اَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ضعیفان به مستکبران می‌گویند: فریب شب و روز شما ما را گمراه کرد. هنگامی که به ما دستور می‌دادید که به خداوند کافر شدیم و برای او شریکانی قرار دهیم، و چون عذاب الهی را می‌بینند، ندامت خود را مخفی می‌کنند و ما بر گردن کافران غل و زنجیر می‌نهمیم. آیا آنها پاداشی جز نتیجه اعمال خود دارند؟!

وَمَا اَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوها اِنَّا بِمَا
اُرْسِلْتُمْ بِهِء كَافِرُونَ

و ما در هر شهری که پیامبری بپیمارسان فرستادیم، آنهایی که در ناز و نعمت بودند گفتند: ما به آنچه شما به آن مأمورید، کافریم.

وَقَالُوا نَحْنُ اَكْثَرُ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ

و می‌گفتند: ما از نظر ثروت و فرزندان بر شما برتری داریم و ما هرگز مجازات نمی‌شویم.

قُلْ اِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

بگو: پروردگار من به هر که بخواهد وسعت روزی دهد و هر که را خواهد در تنگنا قرار می‌دهد؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

وَمَا اَمْوَالُكُمْ وَلَا اَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ
اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الصَّعْفِ
بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرَفَاتِ اٰمِنُونَ

این طور نیست که ثروت و فرزندان شما باعث تقرب شما نزد ما شود، جز آن که ایمان آورده و کار پسندیده کرده که آنها پاداش دو برابر به خاطر کارهایشان دارند و در غرفه‌های بهشتی در نهایت امنیت خواهند بود.

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِيْ اٰيَاتِنَا مُعْجِزِينَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ
مُحْضَرُونَ

آنانی که در مخالفت با آیات ما تلاش می‌کنند تا پیامبر را عاجز کنند، به عذاب قیامت احضار خواهند شد.

قُلْ اِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِء وَيَقْدِرُ لَهُ
وَمَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَّهُوَ خَيْرُ الرِّزْقِينَ

بگو: پروردگار من به هر که خواهد از بندگانش وسعت روزی دهد و هر که را خواهد در تنگنا قرار می‌دهد و هیچ انفاقی نمی‌کنید مگر آن که خدا عوض می‌دهد و او بهترین روزی‌دهندگان است.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ
كَانُوا يَعْبُدُونَ

قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ
الْحِجْنَ أَكْثَرَهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ
لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ
يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاءَكُمْ وَقَالُوا مَا
هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّفْتَرَىٰ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ
مِنْ نَذِيرٍ

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ
فَكَذَّبُوا رَسُولِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَشْنَىٰ وَفُرَادَىٰ ثُمَّ
تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ
بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ
اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَٰمُ الْغُيُوبِ

روزی که خداوند همه مردم را محشور می‌کند. آنگاه به فرشتگان می‌فرماید: آیا آنان شما را عبادت می‌کردند؟

فرشتگان می‌گویند: پروردگارا! منزه‌ی تو. سرپرست ما تو هستی نه آنها؛ بلکه اینها جن را عبادت می‌کردند و بیشترشان به جن ایمان داشتند.

بنا بر این، امروز هیچ‌یک از شما نسبت به دیگری مالک سود و زبانی نمی‌باشد و به ستمگران می‌گوییم: بچشید عذاب آتشی را که آن را دروغ می‌پنداشتید.

وقتی آیات روشن ما برای اینها خوانده می‌شود، می‌گویند: این مرد فقط می‌خواهد که شما از آنچه پدرانتان عبادت می‌کردند مانع شود. و نیز می‌گویند: این قرآن، جز دروغ بزرگی که به خدا نسبت داده شده چیز دیگری نیست. و کافرانی که حق به سراغشان آمد و گفتند: این، چیزی جز جادوی آشکار نیست.

ما هیچ کتابی را در گذشته به آنها نداده‌ایم تا آن را بیاموزند و قبل از تو هیچ پیامبری را برای آنان نفرستادیم.

مردم در گذشته نیز تکذیب آیات الهی می‌کردند، در حالی که اینها به یک‌دهم ثروت و مقام آنها نرسیده‌اند. پیشینیان، پیامبران من را تکذیب کردند؛ پس بنگرید چگونه آنان را مجازات نمودم.

بگو: من شما را به یک چیز موعظه می‌کنم و آن اینکه برای خدا قیام کنید: دو به دو و یا یک‌به‌یک و آنگاه اندیشه کنید که رفیق شما دیوانه نیست؛ بلکه او فقط بیمارسان شما در برابر عذاب سخت پروردگار است.

بگو: هر مزد رسالتی که خواستم، برای شما خواسته‌ام که پاداش من فقط با خداست و او بر همه چیز گواه است.

بگو: پروردگارم، حق را بر من القا می‌کند و آگاه به اسرار عالم است.

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبَدِّلُ الْبَاطِلَ وَمَا يُعِيدُ

بگو: حق آمد و باطل نخواهد آمد و تجدید نخواهد شد.

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِي ۖ وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فِيمَا
يُوحَىٰ إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ

بگو: اگر گمراه شوم، به ضرر خویش گمراه شده‌ام و اگر هدایت یابم، به کمک چیزهایی است که پروردگارم به من وحی می‌نماید؛ زیرا که او شنوا و نزدیک است.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ

اگر ببینی وقتی که ناله سر می‌دهند؛ ولی راه فراری ندارند و از مکان نزدیکی آنها را می‌گیرند.

وَقَالُوا ءَأَمَنَّا بِهِ ۗ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَاطُشُ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ

می‌گویند: به پیامبر ایمان آوردیم؛ ولی چگونه از فاصله دور می‌توانند به آن برسند؟!

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْدِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ
بَعِيدٍ

در حالی که در گذشته به آن گرامی کافر شدند و دور از مقام والای او درباره جهان غیب سخن می‌گفتند.

وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِّنْ
قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ

تا سرانجام بین آنان و چیزهایی که مورد علاقه آنها بود جدایی می‌افتد؛ همان‌طور که با انسانهایی شبیه آنان در گذشته چنین شد که آنها نیز مثل اینها در شک و تردید بودند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِةِ
رُسُلًا أُولِي أجنحةٍ مثنى وثلاث وربع يزيد في الخلق ما
يشاء إن الله على كل شيء قدير

حمد، مخصوص خدایی است که آفریننده آسمانها و زمین است. فرشتگان را پیام‌آورانی قرار داد که دارای بالهای دوگانه و سه‌گانه و چهارگانه‌اند. خداوند هر چه را خواهد در آفرینش می‌افزاید؛ زیرا که بر همه چیز تواناست.

مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا
يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

آنچه خداوند به روی مردم می‌گشاید، کسی نمی‌تواند مانع آن شود و آنچه را او مانع شود، کسی بعد از او نمی‌تواند آن را بفرستد که او مقتدر و حکیم است.

يَأْتِيهَا النَّاسُ أذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ
غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ

ای مردم! به یاد آورید نعمتهایی را که خداوند به شما عنایت فرموده، آیا غیر از خدا آفریننده‌ای هست که از آسمان و زمین به شما روزی دهد؟ نیست خدایی جز او؛ پس چرا به سوی باطل می‌روید؟!

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا
حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ
مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ
حَسْرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ
مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ
الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ
السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ
أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ
مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقِصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

اگر تو را تکذیب می‌کنند، پیامبران پیش از تو را نیز
تکذیب کردند و همه کارها به سوی خدا بازمی‌گردد.

ای مردم! وعده الهی حق است. زندگی دنیا شما را مغرور
نکند و نیز به کرم خدا مغرور نشوید،

که شیطان دشمن شماست؛ شما نیز او را دشمن خود
بدانید. او حزب خود را فقط به این منظور می‌خواند که اهل
آتش سوزان شوند.

کافران را عذاب سختی خواهد بود و آنانی که اهل ایمان و
کارهای پسندیده‌اند بخشش و پاداش بزرگی خواهند
داشت.

آیا کسی که زشتی کارش در نظرش زینت داده شده و آن را
زیبا می‌بیند، با غیر او یکسان است که خداوند هر که را
بخواهد گمراه می‌کند و هر که را بخواهد هدایت می‌نماید.
خود را به خاطر این مردم گرفتار حسرت و اندوه مکن که
خداوند به آنچه انجام می‌دهند، آگاه است.

خداست که بادها را می‌فرستد تا ابرها را به حرکت درآورند
و آنگاه آنها را به زمین مرده روانه می‌کنیم و زمین مرده را
به وسیله باران زنده می‌نماییم و زنده شدن مردگان،
همین‌گونه است.

هرکس طالب عزت است، همه عزت از آن خداست. کلام
پاکیزه به سوی او بالا می‌رود و عمل صالح را او ترفیع
می‌دهد و کسانی که نقشه سوء می‌کشند، عذاب سختی
خواهند داشت، و نیرنگشان نابودشدنی است.

خداوند، شما را از خاک آفرید؛ آنگاه از نطفه؛ سپس شما را
مرد و زن قرار داد و هیچ زنی باردار نمی‌شود و وضع حمل
نمی‌کند جز به علم الهی و هیچ‌کس عمر طولانی نمی‌کند و یا
از عمرش کاسته نمی‌گردد، مگر آن که در کتاب علم خدا
ثبت است که این کار برای خداوند آسان است.

۳۵
فاطر
۱۲
/۴۵

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شْرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

۱۳

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ

۱۴

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ ۗ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ

۱۵
حزب
۱۷۵
۳۷۸

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

۱۶

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ

۱۷

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بَعِزٍ

۱۸

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جِمْلَيْهَا لَا يُمْحَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يُحْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۗ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

و هیچ‌گاه آن دو دریا که یکی آب‌شیرین و دیگری تلخ و شور است، یکسان نیستند و از هر دو دریا گوشت تازه می‌خورید و از هر دو زیورهایی استخراج می‌کنید تا لباس تن کنید و می‌بینی که از هر طرف کشتیها دریا را می‌شکافند تا از فضل خدا چیزی به دست آورند تا شاید شما شکر الهی را بجا آورید.

شب را در روز و روز را در شب داخل می‌کند و خورشید و ماه را به تسخیر درآورده و هر کدام تا وقت معینی در حرکتند. این است خداوند؛ پروردگار شما. فرمانروایی از آن اوست و کسانی که غیر از او را می‌خوانید، مالک پوسته خرمایی نیستند.

اگر آنها را دعوت کنید، دعوت شما را نمی‌شنوند و اگر بشنوند، قدرت پاسخ‌گویی به شما را ندارند و در روز قیامت شرک شما را انکار می‌کنند و هیچ‌کس همانند خداوند آگاه، تو را با خبر نمی‌سازد.

ای مردم! شما همگی در پیشگاه خداوند، فقیرید و فقط او بی‌نیاز و ستوده است.

اگر اراده کند، شما را از بین می‌برد و خلق جدیدی جایگزین شما می‌کند،

و این کار برای خداوند دشوار نیست.

هیچ‌کس بار گناه کسی را بر دوش نمی‌کشد و اگر انسان سنگینی بار دیگری را برای حمل بار گناهان خویش بخواند، چیزی از آن بر دوش نخواهد گرفت؛ هر چند از نزدیکان او باشد. البته فقط کسانی را می‌ترسانی که در پنهانی از خدای خویش می‌ترسند و نماز را برپا می‌دارند و هر که راه تزکیه را پیش گیرد، نتیجه‌اش نصیب خودش خواهد شد و بازگشت همه به سوی خداوند است.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ

و هیچ‌گاه کوردل با آن که چشم بصیرت دارد، یکسان نیست؛

۲۰

وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ

و نیز تاریکیها با نور مساوی نخواهند بود؛

۲۱

وَلَا الظُّلُّ وَلَا الحُرُورُ

و همچنین سایه با آفتاب پرحرارت یکسان نمی‌باشند؛

۲۲

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ
وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ

و نیز زندگان با مردگان مساوی نیستند. خداوند هر که را خواهد شنوا می‌کند و تو نمی‌توانی آن که را در خانه قبر آرمیده، شنوا سازی.

۲۳

إِنَّ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ

تو فقط بیم‌رسانی.

۲۴

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا
فِيهَا نَذِيرٌ

ما تو را به حق، بشارت‌دهنده و بیم‌رسان فرستادیم و هیچ امتی در گذشته نبود جز آن که بیم‌رسانی داشت.

۲۵

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

و اگر تو را تکذیب می‌کنند، در حالی که فرستادگان آنها با دلایل روشن و پیامها و کتاب روشنی‌بخش آمدند.

۲۶

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

ما هم کافران را مجازات کردیم و چقدر مجازات ما نسبت به آنها سخت بود.

۲۷

۳۷۹

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ
مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيْضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ
أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ

آیا ندیدی که خداوند از آسمان آبی نازل کرد و به توسط آن میوه‌هایی گوناگون به وجود آوردیم و از کوه‌ها جاده‌هایی سفید و سرخ به رنگهای گوناگون و گاهی به رنگ سیاه آفریدیم.

۲۸

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَأَلْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا
يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ

و در انسانها و جنبنندگان و چهارپایان رنگهای مختلف خلق کردیم که در بین بندگان الهی افراد دانشمند از خدا می‌ترسند و خداوند، مقتدر و بخشنده است.

۲۹

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرِجُونَ تِجْرَةً لَّن تَبُورَ

آنانی که کتاب خدا را تلاوت می‌کنند و نماز را برپا می‌دارند و از آنچه به آنها روزی داده‌ایم انفاق می‌کنند گاهی در پنهان و گاهی آشکار، انفاق می‌کنند اینها به تجارتی نابود نشدنی امیدوارند.

۳۰

لِيُوفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ

تا خداوند به آنها پاداش کامل دهد و از فضل خویش بر آنها بیفزاید که او بخشنده و سپاسگزار است.

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ

هر چه از کتاب بر تو وحی کردیم بر اساس حق است؛ تصدیق‌کننده کتابهای گذشته می‌باشد. خداوند به بندگان آگاه و بیناست.

آنگاه کتاب را به گروهی از بندگان برگزیده خویش به ارث دادیم که بعضی به خود ظلم کردند و بعضی راه اعتدال را پیش گرفتند و گروهی هم به دستور پروردگار در انجام کارهای خیر از دیگران سبقت گرفتند که این، برتری بزرگی است.

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ أَصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذِنَ اللَّهُ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

باغهای جاویدان بهشت است که در آن داخل می‌شوند؛ به دست‌بندهای طلا و مروارید آراسته می‌گردند و لباسهایشان از حریر است.

جَنَّاتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ

و می‌گویند: حمد، خدای را که از ما غم و اندوه را برطرف ساخت؛ زیرا که پروردگار ما بخشنده و سپاسگزار است؛

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
شَكُورٌ

همان خدایی که به فضل خویش ما را در این خانه جاودانه جای داد که در آن رنجی و خستگی و ضعف به سراغ ما نمی‌آید.

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ
وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ

و برای کافران آتش جهنم است که پایان ندارد تا بمیرند و چیزی از عذاب جهنم درباره آنان تخفیف داده نخواهد شد و ما بدین طریق کفران‌کنندگان را پاداش می‌دهیم.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا
وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ

کافران در آتش فریاد می‌زنند که پروردگار! ما را از آتش بیرون بیاور تا کار خوب انجام دهیم؛ بر خلاف آنچه انجام داده‌ایم. گفته می‌شود: آیا شما را آن قدر عمر ندادیم که هر کسی پند گرفتنی بود پند گیرد و آیا بیم‌دهنده الهی به سراغ شما نیامد؟! بنا بر این هم اکنون عذاب الهی را بچشید که ستمگران را یآوری نیست.

وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ
الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوْ لَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ
وَجَاءَكُمْ التَّذْيِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ

خداوند آگاه به غیب آسمانها و زمین است و او از اسرار دلها با خبر است.

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ

۳۵
فاطر
۳۹
۴۵

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ خَلْقَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ
كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا
وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ إِلَّا خَسَارًا

۴۰

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أُرُونِي
مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ
ءَاتَيْنَهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِنَّ يَعِدُ الظَّالِمُونَ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا

۴۱
حزب
۱۷۶

إِنَّ اللَّهَ يُمَسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ
أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

۴۲

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ
أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا
نُفُورًا

۴۳

أَسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئِ
إِلَّا بِأَهْلِيهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن تَجِدَ
لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا

۴۴

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ
شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا

او کسی است که شما را جانشین گذشتگان فرار داد؛ پس هر کسی کفر ورزد، به زیان خودش خواهد بود و کفر کافران در پیشگاه پروردگار چیزی جز خشم و غضب نمی‌افزاید، و کفرشان چیزی جز زیان به آنها نمی‌افزاید.

بگو: شما که خدای یگانه را رها کرده‌اید و بتها را شریک خدا خواندید، نشان دهید که این بتها چیزی را در زمین آفریده‌اند و یا شرکتی در آفرینش آسمانها با خدا داشته‌اند و یا کتابی برای آنها آمده است تا بر عقیده خود دلیلی بیاورند؛ بلکه این ستمگران به یکدیگر جز وعده‌های دروغین نمی‌دهند.

خداوند، آسمانها و زمین را نگاه می‌دارد تا متزلزل نشوند و اگر بلغزند، هیچ‌کس جز او قادر نیست آنها را نگاه دارد، که او بردبار و بخشنده است.

به خدا سوگند یاد کردند که اگر بیم‌دهنده‌ای برای آنان می‌آمد از همه امتها بهتر هدایت می‌شدند؛ ولی وقتی بیم‌رسان به سراغشان آمد، جز فرار و فاصله از حق چیزی بر آنها افزوده نشد؛

زیرا که در زمین کبر ورزیدند و نیرنگ را پیشه خویش نمودند و این نیرنگها فقط گریبان صاحبانش را می‌گیرد. آیا آنها انتظاری جز این دارند که مثل پیشینیان عذاب گردند؟ برای سنت الهی تغییری نخواهی دید و هرگز سنت پروردگار دگرگون نخواهد شد.

آیا در زمین سفر نمی‌کنید تا ببینید عاقبت پیشینیان چه شد و آنها از اینها نیرومندتر بودند و هیچ‌چیز در آسمانها و نه در زمین قادر نیست از قدرت خدا بکاهد که او آگاه و مقتدر است.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا

۳۶. یس مکی ۸۳ آیه ۶ صفحه

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
یس

یا، سین.

۲ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ

قسم به قرآن حکیم.

۳ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

که تو از رسولان الهی هستی.

۴ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

بر راه راست می‌باشی.

۵ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

این قرآن، نازل شده از جانب خدای مقتدر و مهربان است.

۶ لَشِدْرٍ قَوْمًا مَّا أَنْذَرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ

تا مردمی را بیم دهی که پدرانشان تترسیدند و در غفلت به سر می‌برند.

۷ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

کلام حق درباره بیشتر آنان محقق شده؛ ولی ایمان نمی‌آورند.

۸ إِنَّا جَعَلْنَا فِيّ أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ

ما به گردنهایشان غلهایی نهاده‌ایم که چانه‌هایشان است و سرهایشان بی‌حرکت مانده است.

۹ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ

و ما در پیش روی آنها سدّی قرار دادیم و در پشت سرشان سدّی. چشمانشان را پوشانده‌ایم و نمی‌بینند.

۱۰ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

چه آنها را بترسانی، یا تترسانی هرگز ایمان نمی‌آورند.

۱۱ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ ۖ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ

فقط کسی را پند می‌دهی که پیروی از قرآن کند و در پنهان از خدا بترسد و چنین شخصی را به بخشش و پاداش پرارزش بشارت ده.

۱۲ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَءَاتَاهُمْ ۖ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ

ما هستیم که مرده‌ها را زنده می‌کنیم و آثار از پیش تهیه شده آنان را می‌نویسیم و همه چیز را در امامی آشکار شماره کرده‌ایم.

وَأَصْرِبُ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَبَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ

۱۴

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ

۱۵

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ

۱۶

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ

۱۷

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

۱۸

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱۹

قَالُوا طَيَّرْنَاكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

۲۰

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ

۲۱

اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ

۲۲

وَمَا لِي لَّا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

۲۳

عَأْتِخِذْ مِنْ دُونِهِ ۚ ءَالِهَةٌ إِنْ يُرَدِّنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِي عَنِّي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ

۲۴

إِنِّي إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۲۵

إِنِّي ءَامَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ

۲۶

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ ۗ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ

۲۷

بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ

برای آنها، مردم آن روستا را مثال بزن؛ در آن هنگام که فرستادگان الهی به‌سویشان آمدند.

وقتی دو نفر نزد آنان فرستادیم و آن دو را تکذیب کردند، برای کمک آن دو، سومی را فرستادیم و همگی گفتند: ما فرستادگان خدا به سوی شما هستیم.

در جواب گفتند: شما هم بشری مثل ما هستید. خدای رحمان چیزی نازل نکرده است؛ شما فقط دروغ می‌گویید.

گفتند: خدا می‌داند که ما فرستادگان او برای شما هستیم.

و ما جز ابلاغ رسالت به طور آشکار، تکلیفی نداریم.

گفتند: ما درباره شما فال بد زده‌ایم. اگر دست از کارتان برندارید، شما را سنگسار می‌کنیم و مجازات دردناکی از جانب ما به شما خواهد رسید.

گفتند: فال بدتان مال خودتان اگر بفهمید؛ بلکه شما مردمی اسرافکارید.

مردی از نقطه دور شهر با شتاب به سراغ آنها آمد و گفت: ای مردم! از این پیامبران الهی پیروی کنید؛

پیروی کنید از کسانی که از شما مزدی نمی‌خواهند و افرادی هدایت یافته‌اند.

راستی چرا من کسی را بندگی نکنم که مرا آفریده است؟ و به سوی او بازمی‌گردید.

آیا غیر خدا را پروردگار خویش قرار دهم که اگر خدای رحمان بخواهد به من ضرری برساند، شفاعت آنان هیچ فایده‌ای برای من ندارد و نمی‌توانند مرا نجات دهند.

که در این صورت در گمراهی آشکاری خواهم بود.

من به پروردگارتان ایمان آوردم؛ بنا بر این سخنان مرا بشنوید.

به او در قیامت گفته می‌شود: داخل بهشت شو. می‌گوید: ای کاش قوم من می‌دانستند،

که چگونه خدایم مرا بخشید و مرا مورد لطف و کرامت قرار داد.

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ

۲۹

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ

۳۰

يَحْسِرَةَ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

۳۱

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ

۳۲

وَإِن كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ

۳۳

۳۸۳

وَعَايَةُ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ

۳۴

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ

۳۵

لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ

۳۶

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ

۳۷

وَعَايَةُ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسَلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ

۳۸

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

۳۹

وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ

۴۰

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

و ما بعد از او، هیچ سپاهی بر قومش از آسمان نازل نکردیم و ما چنین کاری را نخواهیم کرد.

فقط یک صدای آسمانی بود که ناگهان همگی آنان بی‌حرکت شدند.

ای حسرت بر این بندگان که هیچ پیامبری برای هدایتشان نیامد، مگر آن که او را به مسخره گرفتند!

آیا ندیدند چه نسلهایی را در گذشته نابود کردیم که هیچ‌گاه به سوی اینها بازمی‌گردند؟

و همگی بدون استثنا در روز قیامت نزد ما احضار خواهند شد.

زمینهایی که مرده بودند و ما زنده کردیم و دانه‌هایی از آن بیرون آوردیم و آنها از آن تغذیه می‌کنند، برای آنان نشانه‌ای است.

در آن زمینها باغهایی از درخت خرما و انگورها قرار دادیم و در آن چشمه‌هایی جاری ساختیم،

تا از میوه‌های آن بخورند و از دست پرورده‌های خویش استفاده کنند. آیا شکر خدا را بجا نمی‌آورند؟

منزه است خدایی که همه را زوج آفرید؛ چه از نباتات و چه از انسانها و سایر موجودات که شما از آن آگاه نیستید.

و شب، برای آنها نشانه‌ای است. ما روز را از آن برمی‌داریم که ناگاه در تاریکی قرار می‌گیرند؛

و خورشید که در مدار خود در حرکت است. این تقدیر خداوند مقتدر و آگاه است.

و ماه را در منزلهای معین قرار دادیم تا چون شاخه لاغر خشک شود.

نه خورشید را سزد که به ماه رسد و نه شب بر روز سبقت می‌گیرد و هر کدام در مسیر خود شناورند.

وَعَايَةُ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّن مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ

وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ

إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطَعَمَهُوْا إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ

قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۗ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

و نشانه دیگر، آن که ما تژادشان را در آن کشتی پربار حمل کردیم.

و برای آنها شبیه کشتی، وسایل نقلیه دیگری خلق نمودیم.

و اگر بخواهیم، همگی را غرق می‌کنیم و دادرسی ندارند و کسی آنان را نجات نمی‌دهد،

جز آن که رحمت ما برای ادامه زندگی تا زمانی معین شامل حالشان شود.

وقتی به آنها گفته می‌شود: بترسید از حوادثی که پیش‌رو و پشت سر شماست تا شاید مشمول رحمت پروردگار شوید.

هیچ آیه‌ای از آیات پروردگارشان برای آنها نیامد، جز آن که از آن اعراض می‌کنند.

و هرگاه به آنها گفته می‌شود: از آنچه خداوند به شما روزی کرده انفاق کنید. کافران به اهل ایمان می‌گویند: آیا ما کسی را اطعام کنیم که اگر خدا می‌خواست او را سیر می‌کرد؟ شما در گمراهی آشکاری هستید.

و می‌گویند: اگر راست می‌گویید، پس کی وعده قیامت واقع می‌شود؟

آنها جز این را انتظار نمی‌کشند که یک صدای آسمانی ناگهان آنها را در بر گیرد، در حالی که با هم مشغول جنگ و جدالند.

در آن حال فرصت وصیت ندارند و نیز فرصت مراجعه به خانواده را پیدا نمی‌کنند.

در صور دمیده می‌شود و ناگاه از قبرها به سوی پروردگار خویش می‌شتابند.

آنگاه می‌گویند: وای بر ما! چه کسی ما را از آن آرامگاه ما برانگیخت؟ این همان چیزی است که خدای رحمان وعده داده بود و فرستادگان او راست گفتند.

و جز یک صدا نباشد. در آن زمان همگی را نزد ما احضار کنند.

امروز به کسی ظلم نخواهد شد و شما جز کارهایی که کرده‌اید، پاداش داده نمی‌شوید.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمِ فِي شُغْلٍ فَكِهِونَ

هُم وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرَآئِكِ مُتَكِونَ

لَهُمْ فِيهَا فَكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ

سَلَّمَ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ

وَأَمْتَرُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبْنَىٰءِ آدَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۗ إِنَّهُ و
لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

وَأَن أَعْبُدُونِ ۚ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبَلًا كَثِيرًا ۗ أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ

هٰذِهِ ۗ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

أَصَلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى
يُبْصِرُونَ

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَعُوا مُضِيًّا
وَلَا يَرْجِعُونَ

وَمَن نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ۗ أَفَلَا يَعْقِلُونَ

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ ۗ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ
مُّبِينٌ

لِيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ

یاران بهشت، به نعمتهای الهی مشغول و شادمانند.

آنها و زنانشان در سایه‌ها به تختها تکیه زده‌اند.

برای آنان انواع میوه‌هاست و هر چه بخواهند، آماده است.

از جانب پروردگار مهربان برای آنها درود و سلام است.

به مجرمان گفته می‌شود که امروز صف خود را جدا کنید.

آیا ای فرزندان آدم! با شما عهد نیستم که شیطان را بندگی نکنید؛ زیرا که او برای شما دشمن آشکاری است؟

و گفتم که مرا بندگی کنید که این، راه مستقیم است.

ولی شیطان عده زیادی از شما را گمراه کرد. آیا نمی‌خواهید اندیشه کنید؟

این، آن جهنمی است که به شما وعده داده می‌شد.

امروز در آن وارد شوید به خاطر آنچه را که شما انکار کردید.

امروز بر دهانشان مهر می‌زنیم و دستها و پاهایشان به آنچه انجام داده‌اند، شهادت می‌دهند.

و اگر بخواهیم دیدگانشان را نابینا می‌کنیم. آنگاه برای عبور از صراط بدوید؛ اما چگونه می‌توانید ببینید.

و اگر بخواهیم، آنها را در مکان خود مسخ می‌کنیم تا نتوانند ادامه راه دهند و یا به عقب برگردند.

هر که را عمر طولانی دهیم، در خلقت او کاستی ایجاد می‌کنیم. آیا به عقل نمی‌آیید؟!

ما هیچ‌گاه به پیامبر شعر نیاموختیم و شایسته او نیز نیست؛ بلکه این آیات جز وسیله بیداری و قرآن روشن نیست.

تا با آیات آن، زندگان پند گیرند و بر کافران اتمام حجت شود.

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا
مَلَائِكُونَ

آیا کافران ندیدند که برای انسان به دست قدرت ما حیواناتی آفریده‌ایم که آنها مالک آنان هستند.

حیوانات را رام آنها کردیم تا بر آنان سوار شوند و هم از آنان تغذیه کنند.

برای آنها در آن حیوانات منفعتها و نوشیدنیهایی است. آیا شکر آن را بجا نمی‌آورند؟!

غیر از خداوند، خدایانی برای خود انتخاب کردند، بدین امید که از سوی آنها یاری شوند.

در حالی که خدایان نمی‌توانند آنان را یاری دهند. این کافران، سپاهی حاضر به خدمت خدایان خویش هستند.

سخن آنها تو را اندوهگین نکند. ما آنچه را پنهان و یا آشکار می‌کنند، می‌دانیم.

آیا انسان ندید که ما او را از نطفه آفریدیم و او دشمن آشکار گردید.

بر ما مثالی زد که چه کسی می‌تواند این استخوانها را زنده کند در حالی که پوسیده است؟

بگو: همان کسی که اولین بار آن را آفرید، دوباره آن را زنده می‌کند و او بر همه آفریده‌های خویش آگاه است؛

خدایی که از درخت سبز آتش آفرید و شما به وسیله آن آتش می‌افروزید.

آیا خدایی که آسمانها و زمین را آفریده، قادر نیست همانند این انسانها را بیافریند؛ بلکه قادر است و او آفریننده آگاه است.

کار او این گونه است که وقتی چیزی را اراده کند، همین‌که می‌گوید: باش. خواهد شد.

بنا بر این، منزله است خدایی که ملکوت همه چیز در قدرت اوست و همه شما به سوی او باز می‌گردید.

۷۲

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ

۷۳

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعٌ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا يَشْكُرُونَ

۷۴

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ

۷۵

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُونَ

۷۶

فَلَا يَحْزِنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ

۷۷

أَوْ لَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ

۷۸

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظْمَ وَهِيَ رَمِيمٌ

۷۹

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

۸۰

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ

۸۱

أَوْ لَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ

۸۲

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

۸۳

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالصّٰفّٰتِ صَفًا

قسم به فرشتگان صف کشیده؛

فَالزّٰجِرٰتِ زَجْرًا

قسم به فرشتگان منع‌کننده؛

فَالتّٰلِیٰتِ ذِکْرًا

قسم به تلاوت‌کنندگان ذکر؛

إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ

که خدای شما یکی است.

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَیْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشْرِقِ

همو که پروردگار آسمانها و هر چه در آنهاست و پروردگار مشرقهاست.

إِنَّا زَیِّنَا السَّمٰءَ الدُّنْیَا بَیِّنٰتٍ الْکَوٰکِبِ

ما آسمان دنیا را به زینت ستارگان آراستیم.

وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَیْطٰنٍ مَّارِدٍ

و از شیطانهای خبیث محفوظ داشتیم.

لَا یَسْمَعُونَ اِلٰی الْمَلٰٓئِ الْاَعْلٰی وَیُقَدِّفُونَ مِّنْ كُلِّ جَانِبٍ

شیطانها نمی‌توانند به سخنان فرشتگان عالم بالا گوش دهند و از هر طرف آنها را می‌رانند.

دُحُوْرًا وَّلَهُمْ عَذٰبٌ وَّاصِبٌ

رانده می‌شوند و برای آنان عذابی دایم خواهد بود؛

اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ وَّشِهَابٌ ثَاقِبٌ

مگر آنهایی که در لحظه‌ای کوتاه برای استراق سمع بالا آیند که شهاب فروزان آنها را تعقیب کند.

فَاسْتَفْتٰیهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مِّنْ خَلْقِنَا اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّنْ طَیْنٍ لَّا زَبٍ

از آنان سؤال کن آیا آفرینش آنها سخت‌تر است یا آفریده‌های دیگر ما، که انسانها را از گل چسبناک آفریده‌ایم؟

بَلْ عَجِبْتَ وَّیَسْخُرُونَ

تو تعجب می‌کنی، آنها مسخره می‌کنند.

وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا یَذْکُرُونَ

و هرگاه به آنها پند دهند، به خود نیابند.

وَإِذَا رَأَوْا ءَایَةً یَسْتَسْخِرُونَ

و هرگاه نشانه‌ای ببینند، مسخره کنند.

وَقَالُوا اِنْ هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُّبِیْنٌ

و گویند: این، جز جادوی آشکار چیزی دیگری نیست.

اَعِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظْمًا اَعِنَّا لَمَبْعُوْثُونَ

آیا اگر ما بمیریم و خاک و استخوان شویم دوباره زنده خواهیم شد؟

اَوْ ءَابَاؤُنَا الْاَوَّلُونَ

و آیا پدران گذشته ما زنده می‌شوند؟

قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دٰخِرُونَ

بگو: بله زنده می‌شوید، در حالی که حقیر خواهید بود.

فَاِنَّمَا هِیَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ یَنْظُرُونَ

تنها یک صدای هولناک است، ناگهان همگی نظاره‌گردند.

وَقَالُوا یٰوٰیِلْنَا هٰذَا یَوْمَ الدِّیْنِ

می‌گویند: وای بر ما! این است روز پاداش.

هٰذَا یَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِیْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَدِّبُونَ

این است روز اجرای حکم الهی که آن را تکذیب می‌کردید.

اَحْسِرُوا الَّذِیْنَ ظَلَمُوا وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا یَعْبُدُونَ

اینک ستمکاران را با همسرانشان و آنچه را که عبادت می‌کردند، حاضر کنید.

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَاهْدُوْهُمْ اِلٰی صِرَاطِ الْاَحْمِیْمِ

آنچه غیر خدا بندگی می‌کردند و همه را به راه جهنم راهنمایی کنید.

وَقِفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْئُوْلُونَ

آنان را نگاه دارید که بازخواست می‌شوند.

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصِرُونَ

چرا یکدیگر را یاری نمی‌کنید؟

بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ

بلکه امروز همگی تسلیم هستند.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ

به یکدیگر رو می‌کنند و از هم می‌پرسند.

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ

می‌گویید: شما از راه قسم وارد شدید.

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ

پاسخ می‌دهند که بلکه شما ایمان نیاوردید.

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍۭ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِينَ

ما هیچ‌گونه سلطه‌ای بر شما نداشتیم؛ بلکه شما خود مردمی طغیانگر بودید.

فَحَقَّقْ عَلَيْنَا قَوْلَ رَبِّنَا إِنَّا لَذٰبِقُونَ

اینک فرمان الهی برای ما قطعی است و همگی از عذاب او می‌چشیم.

فَأَعْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غٰوِينَ

ما شما را گمراه کردیم؛ همان گونه که خود گمراه بودیم.

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍۭ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ

امروز همه آنها در چشیدن عذاب مشترکند.

إِنَّا كَذٰلِكَ نَفَعُ الْمُجْرِمِينَ

و ما این گونه از مجرمان انتقام می‌گیریم.

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ

اینها کسانی بودند که وقتی به آنها گفته می‌شد: نیست خدایی جز پروردگار، کبر می‌ورزیدند.

وَيَقُولُونَ إِنِنَّا لَتَارِكُوا ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍۭ مَّجْنُونٍ

و می‌گفتند: آیا ما به خاطر یک شاعر دیوانه، دست از خدایان خویش برداریم؟

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ

بلکه او حق را آورده و پیامبران پیشین را تصدیق کرده است.

إِنَّكُمْ لَذٰبِقُونَ الْعَذَابِ الْاَلِيمِ

و شما عذاب دردناک را خواهید چشید.

وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

و پاداش داده نمی‌شوید، جز به خاطر کارهایتان.

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلِصِينَ

مگر بندگان با اخلاص پروردگار،

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ

که برای آنان روزی معینی خواهد بود.

فَوَاكِهَ وَهُم مُّكْرَمُونَ

میوه‌های بهشتی در حالی که مورد احترام قرار می‌گیرند،

فِي جَنَّٰتِ النَّعِيمِ

در باغهای پر نعمت،

عَلٰٓى سُرُرٍۭ مُّتَّقَبِلِينَ

بر تختهایی که مقابل هم هستند،

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاۡسٍۭ مِّنْ مَّعِينٍۭ

اطرافشان کاسه‌های شراب طهور را می‌گردانند؛

بَيۜضَاءَ لَذَّةٍۭ لِّلشَّرِبِیۜنَ

شرابی سپید که برای نوشنده‌اش لذت‌بخش است؛

لَا فِیۡهَا عَوۜلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنۜزَفُونَ

شرابی که با نوشیدن آن نه عقل از دست می‌رود و نه مست می‌شوند.

وَعِنۜدَهُمۡ قَاصِرٰتُ الطَّرَفِیۜنِ

و کنارشان همسرانی است درشت چشم که فقط به شوهرانشان می‌نگرند.

كَأَنَّهُنَّ بَيۜضٌ مَّكۜنُونٌ

در لطافت و سپیدی همچون تخم‌مرغهایی هستند که زیر بال پرندگان پنهان مانده‌اند.

فَأَقۜبَلَ بَعْضُهُمۡ عَلٰٓى بَعْضٍۭ يَتَسَاءَلُونَ

اهل ایمان روی به یکدیگر کرده می‌پرسند.

قَالَ قَابِلٌ مِّنۡهُمۡ اِنِّیۡ كَانَ لِیۡ قَرِیۡنٌ

یکی از آنها می‌گوید: در دنیا همنشینی داشتم.

يَقُولُ أَعِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ

به من می‌گفت: آیا تو این وعده‌ها را قبول داری؟

۵۳ أَعِزَّا مِثْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَعِنَّا لَمَدِينُونَ

آیا وقتی می‌میریم و خاک و استخوان می‌شویم، پاداش داده خواهیم شد؟

۵۴ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ

می‌گویند: آیا می‌خواهید او را ببینید؟

۵۵ فَأَطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ

در اینجا نگاه می‌کند و او را در میان آتش می‌بیند.

۵۶ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدَتْ لَتُرْدِينَ

می‌گوید: به خدا قسم! نزدیک بود مرا چون خود هلاک کنی.

۵۷ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

اگر لطف پروردگارم نبود، من نیز از احضارشندگان بودم.

۵۸ أَمَّا نَحْنُ بِمَبْتَلِينَ

آیا ما خواهیم مرد؟

۵۹ إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ

و جز همان مرگ اول نخواهیم داشت و عذاب نخواهیم شد؟

۶۰ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

البته، این همان رستگاری بزرگ است.

۶۱ لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ

برای مثل این، باید اهل عمل کار کنند.

۶۲ أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ

آیا این بهتر است یا درخت زقوم دوزخ؟

۶۳ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ

ما آن درخت را برای ستمگران قرار دادیم.

۶۴ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ

این درخت از قعر جهنم می‌روید.

۶۵ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ

شکوفه‌هایش همانند سرهای شیطانهاست.

۶۶ فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُ مِنْهَا فَمَا لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهَا الْبُطُونِ

آنها از آن می‌خورند و شکمها را از آن پر می‌کنند.

۶۷ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ

آنگاه روی آن، آب داغ بدبویی را می‌نوشند.

۶۸ ثُمَّ إِنَّ مَرَجِعَهُمْ لِإِلَى الْجَحِيمِ

سپس بازگشت آنها به سوی دوزخ است؛

۶۹ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ

زیرا که پدران خود را گمراه یافتند.

۷۰ فَهُمْ عَلَىٰ عَائِرِهِمْ يُهْرَعُونَ

و به دنبال آنان شتابان رفتند.

۷۱ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأُولِينَ

پیش از اینها بیشتر پیشینیان گمراه بودند.

۷۲ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنذِرِينَ

ما در بین آنان بیم‌رسانها فرستاده بودیم.

۷۳ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ

بنگر که عاقبت بیم‌داده‌شدگان به کجا انجامید.

۷۴ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ

جز بندگان با اخلاص پروردگار.

۷۵ وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ

نوح ما را خواند و ما چه خوب اجابت می‌کنیم.

۷۶ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

او و خانواده‌اش را از بلای بزرگی نجات دادیم.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ

و نسل او را ماندگار کردیم.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

و نام نیک او را برای آیندگان باقی داشتیم.

سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ

درود بر نوح در بین جهانیان.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

او از بندگان با ایمان ما بود.

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ

سپس بقیه را غرق کردیم.

وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ

و از شیعیان نوح، ابراهیم بود.

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

هنگامی که با دلی پاک به پیشگاه پروردگارش آمد.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ

زمانی که به پدر و قوم خویش گفت: چه چیزی را بندگی می‌کنید؟

أَيُّكَآءِ آلِهَةٍ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ

آیا غیر از پروردگار، به خدایان دروغین روی آورده‌اید؟

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

چه گمانی درباره پروردگار جهانیان دارید؟

فَنظَرَ نَظْرَةً فِي التُّجُومِ

ابراهیم نگاهی به ستارگان کرد.

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ

و گفت: من بیمارم.

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ

روی از او برگردانیدند و رفتند.

فَرَاغَ إِلَىٰ آءِ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ

ابراهیم به سراغ بت‌های آنها رفت و گفت: آیا شما غذا نمی‌خورید؟

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ

راستی چرا سخن نمی‌گویید؟

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ

دور از چشم بت‌پرستان ضربه‌ای سخت با دست راست بر آنها زد.

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزْفُونَ

بت‌پرستان به سرعت با او روبرو شدند.

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْجِتُونَ

ابراهیم گفت: آیا چیزی را که با دست خود تراشیده‌اید، بندگی می‌کنید؟

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

در حالی که خداوند، شما و بت‌هایی را که می‌سازید، آفریده است.

قَالُوا أَبْنُوا لَهُو بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ

گفتند: آتش‌خانه‌ای برای او بسازید و او را در جهنمی از آتش بیفکنید.

فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ

آنان اراده نیرنگ نسبت به ابراهیم کردند. ما آنان را پست و مغلوب کردیم.

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ

ابراهیم گفت: من به سوی پروردگارم می‌روم. او مرا هدایت خواهد کرد.

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ

پروردگارا! به من از بندگان صالحت عطا کن!

فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ

ما مژده پسری بردبار به او دادیم.

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعَىٰ قَالَ يَبْنَئِي إِنِّي آرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي

وقتی پسر به سعی و تلاش رسید، گفت: پسرم! من در خواب دیده‌ام که تو را در راه خدا قربانی می‌کنم. تو چه نظری داری؟ پسر گفت: ای پدر! به آنچه مأمور هستی عمل کن. اگر خدا بخواهد، مرا از جمله صابران خواهی یافت.

أَذْبُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ يَنَابِتٍ أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ

سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ

وقتی پدر و پسر تسلیم شدند، او را به صورت بر خاک نهاد.

۱۰۴ وَنَدَيْتَهُ أَنْ يَا أَبْرَاهِيمَ

و او را ندا دادیم که ای ابراهیم!

۱۰۵ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّعْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

آن خواب را تحقق بخشیدی، ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

۱۰۶ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ

این، در حقیقت یک امتحان آشکاری بود.

۱۰۷ وَفَدَيْنَهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ

ما ذبح بزرگی را فدای او کردیم.

۱۰۸ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

و نام نیک او را برای آیندگان باقی گذاردیم.

۱۰۹ سَلَّمَ عَلَيَّ إِبرَاهِيمَ

درود بر ابراهیم!

۱۱۰ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم؛

۱۱۱ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

زیرا که او از بندگان با ایمان ما بود.

۱۱۲ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ

ما مزده پسرش اسحاق را به او دادیم که پیامبری از صالحان بود.

۱۱۳ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۚ مُبِينٌ

ما به ابراهیم و اسحاق برکت دادیم و از نسل آن دو اشخاصی نیکوکار و افرادی آشکارا به خود ستم می‌کردند.

۱۱۴ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ

ما بر موسی و هارون منت گذاردیم.

۱۱۵ وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا مِنَ الْكُرْبِ الْعَظِيمِ

آن دو و قومشان را از گرفتاری بزرگی نجات دادیم.

۱۱۶ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ

آنها را یاری دادیم تا پیروز شدند.

۱۱۷ وَعَاتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ

به آن دو کتاب روشنگر عطا کردیم.

۱۱۸ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

و هر دو را به راه راست هدایت نمودیم.

۱۱۹ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ

و هر دو را با نام نیک برای آیندگان باقی گذاردیم.

۱۲۰ سَلَّمَ عَلَيَّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ

درود بر موسی و هارون!

۱۲۱ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

۱۲۲ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

زیرا آن دو از بندگان با ایمان ما بودند.

۱۲۳ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

الیاس یکی از پیامبران الهی بود.

۱۲۴ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۖ أَلَا تَتَّقُونَ

در آن هنگام که به قوم خود گفت: آیا از خدا نمی‌ترسید؟

۱۲۵ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَلْقِينَ

آیا بت بعل را می‌خوانید و بهترین آفریدگار را کنار می‌گذارید؟!

۱۲۶ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ

خداوند، پروردگار شما و پروردگار پدران گذشته شماست.

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ

او را تکذیب کردند و در پیشگاه الهی احضار خواهند شد.

۱۲۸ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

مگر بندگان با اخلاص پروردگار.

۱۲۹ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

و ما نام نیک او را برای آیندگان باقی گذاردیم.

۱۳۰ سَلَّمَ عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ

درود بر یاسین!

۱۳۱ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم؛

۱۳۲ إِنَّهُ مِن عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

زیرا یاس از بندگان با ایمان ما بود.

۱۳۳ وَإِنَّ لُوطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِينَ

لوط یکی از پیامبران بود.

۱۳۴ إِذْ جَعَلْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ

زمانی او و خانواده‌اش را همگی نجات دادیم.

۱۳۵ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَدِيرِينَ

جز پیر زنی که باید می‌ماند.

۱۳۶ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ

سپس بقیه را نابود کردیم.

۱۳۷ وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُونَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِينَ

و شما دایم صبحگاهان بر آثار ویران آنها می‌گذرید؛

۱۳۸ وَبِاللَّيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

و نیز در هنگام شب، آیا به عقل نمی‌آیید؟!

۱۳۹ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

یونس یکی از پیامبران بود.

۱۴۰ إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ

هنگامی که به سوی کشتی پر از جمعیت فرار کرد،

۱۴۱ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ

اهل کشتی قرعه زدند و به نام او افتاد.

۱۴۲ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ

او را به دریا افکندند. نهنگ او را بلعید، در حالی که ملامت می‌شد.

۱۴۳ فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ

اگر او از جمله تسبیح‌کنندگان الهی نبود،

۱۴۴ لَلَّيْثِ فِي بَطْنِهِ ۚ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ

در شکم نهنگ تا روز قیامت می‌ماند.

۱۴۵ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ

او را به صحرا انداختیم، در حالی که بیمار بود.

۱۴۶ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَّقُوطِينَ

ما بوته کدویی بر او رویاندیم.

۱۴۷ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ

دوباره او را به سوی مردمی که صدهزار یا بیشتر بودند، فرستادیم.

۱۴۸ فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ

آنها ایمان آوردند و ما آنان را تا زمانی معین بهره‌مند کردیم.

۱۴۹ فَاسْتَفْتِهِمَ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ

ای رسول ما! از این کافران سؤال کن که آیا برای پروردگارت دختر هست و برای آنان پسر؟!

۱۵۰ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ

آیا ما فرشتگان را زن آفریدیم و آنها شاهد بودند؟!

۱۵۱ أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ

به آن که اینها آنچه می‌گویند، نسبت دروغ است.

۱۵۲ وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ

خدا فرزند آورده، آنها به طور قطع دروغ می‌گویند.

۱۵۳ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ

آیا دختران را بر پسران ترجیح داده است؟!

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

شما را چه می‌شود که این گونه قضاوت می‌کنید؟

۱۵۵ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

آیا به خود نمی‌آیید؟!

۱۵۶ أَمْ لَكُمْ سُلْطَنٌ مُّبِينٌ

یا اینکه برای حرف خود دلیل روشنی دارید؟

۱۵۷ فَأَتُوا بِكُتُبِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

اگر راست می‌گویید، کتاب خود را بیاورید.

۱۵۸ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ

کافران بین خدا و جن، خویشاوندی قائل شدند. در صورتی که جنیان خوب می‌دانند که کافران در پیشگاه الهی احضار خواهند شد.

۱۵۹ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُصِفُونَ

خداوند از آنچه توصیف می‌کنند، منزه است.

۱۶۰ إِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلِصِينَ

جز بندگان با اخلاص پروردگار.

۱۶۱ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ

شما و خدایاتان.

۱۶۲ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفِتْنِينَ

توانستید آنان را فریب دهید.

۱۶۳ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ

جز آنهایی که در آتش دوزخ وارد می‌شوند.

۱۶۴ وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ

و هیچ‌یک از ما فرشتگان نیست جز آن که مقام معلومی دارد.

۱۶۵ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصّٰقُونَ

و ما همه به صف ایستاده‌ایم.

۱۶۶ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ

و همگی تسبیح پروردگار می‌کنیم.

۱۶۷ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ

اگر چه کافران گویند.

۱۶۸ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ

اگر یکی از کتابهای پیامبران گذشته در اختیار ما بود،

۱۶۹ لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلِصِينَ

به یقین، ما بندگان با اخلاص خدا بودیم.

۱۷۰ فَكَفَرُوا بِهِۦ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

به آن کافر شدند و به زودی خواهند دانست.

۱۷۱ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ

سخن ما برای بندگان ما که پیامبر بودند، از پیش چنین بوده است.

۱۷۲ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ

که آنان یاری خواهند شد.

۱۷۳ وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ

و سپاه ما بر کافران پیروزند؛

۱۷۴ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ

بنا بر این تو تا زمان معینی از آنها روی بگردان.

۱۷۵ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ

آنان را زیر نظر داشته باش که به زودی پیروزی تو را می‌بینند.

۱۷۶ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ

آیا کافران برای عذاب ما عجله می‌کنند؟

۱۷۷ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنذَرِينَ

ولی وقتی عذاب ما به منزلگاهشان رسد، صبحگاه بیم‌داده‌شدگان چه بد است.

۱۷۸ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ

بنا بر این تو تا زمان معینی از آنها روی برگردان.

۱۷۹ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ

آنان را زیر نظر داشته باش که به زودی پیروزی تو را می‌بینند.

۱۸۰ سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

پروردگار تو که پروردگاری مقتدر است، از آنچه توصیف می‌کنند منزه است.

۱۸۱ وَسَلَّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

و درود بر پیامبران!

۱۸۲ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و حمد، مخصوص پروردگار جهانیان است.

۱
۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
صَّ وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ

ص، قسم به قرآنی که دارای ذکر است،

۲

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ

که کافران گرفتار غرور و دشمنی هستند.

۳

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَوَلَاتَ حِينَ
مَنَاصِ

پیش از آنها چه نسلهایی را که نابود کردیم. در هنگام دیدن عذاب، فریاد می‌زدند ولی راه نجاتی نبود.

۴

وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ ۗ وَقَالَ الْكٰفِرُونَ هٰذَا
سَاحِرٌ كَذٰبٌ

تعجب کردند که بیم‌رسانی از میان خودشان آمده است، کافران گفتند: این مرد جادوگری دروغگوست.

۵

أَجْعَلُ الْآلِهَةَ إِلٰهًا وَاحِدًا ۗ إِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ

آیا او به جای این همه خدایان، یک خدا قرار داده؟ این چیز عجیبی است.

۶

وَأَنْطَلَقُ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ آمَسُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ ءَالِهَتِكُمْ ۗ إِنَّ
هٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ

بزرگانشان رأی دادند که بروید و با خدایاتتان بسازید که این مراد همه است.

۷

مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ ۗ إِنَّ هٰذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ

ما چنین چیزی از آخرین ملت نشنیده‌ایم. این فقط یک دین ساختگی است.

۸

أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۗ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِيَّ
بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابٍ

چگونه از بین ما قرآن را برای او فرستاده‌اند؟ آنها در اصل وحی تردید دارند. آنان هنوز عذاب مرا نچشیده‌اند.

۹

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ

آیا گنجینه‌های رحمت پروردگار مقتدر و بخشنده تو در اختیار آنهاست؟

۱۰

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ فَلْيَرْتَقُوا فِي
الْأَسْبَابِ

و یا حکومت آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست از آن ایشان است، تا به وسیله‌ها بالا روند.

۱۱

جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ

اینها سپاه شکست خورده‌ای از احزاب هستند.

۱۲

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ

پیش از اینها، قوم نوح و عاد و فرعون که صاحب قدرت بود تکذیب کردند.

۱۳

وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ ۗ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ

و نیز قوم ثمود و قوم لوط و اصحاب ایکه حزبهایی بودند.

۱۴

إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ

و همگی، پیامبران را تکذیب کردند و مستحق عذاب الهی شدند.

۱۵
۳۹۲

وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقِ

اینها نیز جز یک صیحه را که بازگشتی ندارد و همه را نابود می‌کند، انتظار نمی‌کشند.

۱۶

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْعًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ

اینها گفتند: پروردگارا! در حساب نامه ما قبل از قیامت شتاب کن.

أَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ ۗ إِنَّهُ
أَوَّابٌ

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَاَعْتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْخِطَابِ

وَهَلْ أَتَاكَ نَبُؤُا الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ
بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَأَحَكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
وَأَهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةً وَاحِدَةً
فَقَالَ أَكْفَلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ
فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۗ

فَغَفَرْنَا لَهُ وَاذْكُرْ لَهُ وَاذْكُرْ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّعَابِ

يَدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ
النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۗ
إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا
نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ

ای رسول ما! به آنچه می‌گویند، شکیبایی کن و به یاد آور
بنده ما داود را که قدرتمند و بسیار توبه‌کننده بود.

ما کوه‌ها را مسخّر او ساختیم که هر شب و روز با او تسبیح
خدا می‌گفتند.

پرنندگان نیز در تسخیر او بودند و همگی به‌سویش روان
می‌شدند.

حکومتش را محکم کردیم و به او حکمت و قدرت تمیز حق
از باطل عطا کردیم.

آیا داستان مخاصمه آن دو نفر که از محراب بالا رفتند، به
تو رسیده است؟

در آن هنگام که بر داود وارد شدند و او از دیدن آنها
وحشت کرد. گفتند: تنرس؛ ما از یکدیگر شکایت داریم.
یکی بر دیگری ظلم کرده، تو بین ما به حق داوری کن و بر ما
ستم مکن و ما را به راه راست هدایت نما.

این برادر من است. نود و نه میش دارد و من یکی بیشتر
ندارم و او اصرار می‌کند که این یکی را هم به من واگذار
کن و در گفتگو مرا مغلوب کرده است.

داود گفت: او به طور قطع با درخواست میش تو برای
خودش به تو ستم کرده و همواره بیشتر شریکان به
یکدیگر ستم می‌کنند، جز آنهایی که ایمان آورده و کارهای
پسندیده می‌کنند که البته اینها هم کم هستند. و داود
دانست که ما او را امتحان کرده‌ایم. از خداوند طلب بخشش
کرد و به رکوع افتاد و انابه کرد.

ما این عمل را بر او بخشیدیم و او نزد ما بسیار بلندمرتبه و
عاقبت به خیر است.

ای داود! ما تو را در روی زمین مقام خلافت دادیم. بین
مردم به حق قضاوت کن و از هوای نفس پیروی مکن که تو
را از راه خدا منحرف می‌کند و آنهایی که از راه حق منحرف
شدند، به خاطر آن که روز حساب را فراموش کرده‌اند،
عذاب سختی خواهند داشت.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ذَلِكَ ظَنُّ
الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي
الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا ءَايَاتِهِ ۖ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو
الْأَلْبَابِ

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ

إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّفِينَةُ الصُّوَّابَةُ

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ
بِالْحِجَابِ

رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ
بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ

وَالشَّيْطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَعَوَّاصٍ

وَعَاخِرِينَ مَّقْرِنِينَ فِي الْأَصْفَادِ

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّعَابٍ

وَأذْكَرُ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ ۗ أَنِّي مَسْنِي الشَّيْطَانُ
بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ

أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ

ما آسمان و زمین و آنچه را در آنهاست، بیهوده نیافریده‌ایم. این گمان کافران است. پس وای بر کافران از آتشی که برای ایشان است!

آیا ما اهل ایمان و کارهای پسندیده را مانند فسادکنندگان روی زمین قرار می‌دهیم؟ و آیا اهل تقوا را همچون فاجران قرار می‌دهیم؟

قرآن، کتابی است که بر تو نازل کردیم، در حالی که دارای برکت است تا در آیات آن تدبّر کنند و عاقلان به خود آیند.

به داود، فرزندش سلیمان را عطا کردیم. او بنده خوبی بود و به درگاه الهی بسیار انابه می‌کرد.

به یاد آور زمانی را که هنگام عصر اسبهای تندرو را بر او عرضه داشتند.

او گفت: من اسبها را به خاطر یاد پروردگارم دوست می‌دارم. تا اینکه از برابر چشمهایش پنهان شدند.

گفت: اسبها را به من بازگردانید. آنگاه دست به ساقها و گردنهای آنها کشید.

ما سلیمان را امتحان کردیم و بر تخت او جسد بی‌جانی انداختیم. آنگاه به درگاه الهی انابه کرد.

گفت: پروردگارا! مرا ببخش و به من حکومتی ده که بعد از من کسی به آن نایل نشود؛ زیرا که تو بسیار بخشنده‌ای.

باد را به تسخیر او درآوردیم تا به فرمان او هر کجا خواست، آرام برود.

و نیز شیطانها را که بتآ و غوامص بودند، مسخر امر او کردیم.

و بقیه شیطانها را به زنجیر کشیدیم.

بدو گفتیم: این، عطای ماست. بی‌حساب به هر که خواهی بخش و از هر که خواهی امساک کن.

او نزد ما بسیار بلندمرتبه و عاقبت به خیر است.

و به یادآور بنده ما ایوب را زمانی که خدای خویش را خواند و گفت شیطان مرا به رنج و عذاب انداخته است.

به او گفتیم: پای خود را بر زمین بکوب. این چشمه‌ای است برای شستشو و نوشیدن.

وَوَهَبْنَا لَهُمْ أَهْلَهُمْ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

۴۴

وَحُذِّبِيكَ ضِعْفًا فَأَضْرِبِ بِهِ وَلَا تَحْنُثْ إِنَّنَا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ

۴۵

وَأَذْكُرْ عِبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ

۴۶

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ

۴۷

وَأَنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ

۴۸

وَأَذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ

۴۹

هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لِحُسْنِ مَّعَابٍ

۵۰

جَنَّتِ عَدْنٍ مُّفْتَحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ

۵۱

مُتَّكِعِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَلَكَهَاتٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ

۵۲
حزب
۱۸۳

وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَاتُ الْظَّرْفِ أَثْرَابٌ

۵۳

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ

۵۴

إِنَّ هَذَا لِرِزْقِنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ

۵۵

هَذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِيْنَ لَشَرَّ مَعَابٍ

۵۶

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَيَنْسَسُ الْمِهَادُ

۵۷

هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ

۵۸

وَعَاخِرُ مِنْ شَكْلِهِۦٓ أَزْوَاجٌ

۵۹

هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ

۶۰

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَيَنْسَسُ الْقَرَارُ

۶۱

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَرِّدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ

و خانواده‌اش را به او بخشیدیم و همانند آنان نیز به او دادیم تا رحمتی از جانب ما و یادآوری برای عاقلان باشد.

دسته‌ای از ساقه‌های گندم بردار و با آن بزَن و سوگند خود را نشکن. ما او را شکِیا یافتیم. او بنده خوبی بود و به درگاه الهی بسیار انابه می‌کرد.

به یاد آور بندگان ما ابراهیم و اسحاق و یعقوب را که صاحبان قدرت و بصیرت بودند.

ما آنها را خالص و پاکیزه برای یادآوری جهان آخرت کردیم.

و آنان نزد ما از برگزیدگان و اخیار بودند.

و به یاد آور اسماعیل و یسع و ذا الکفل را که همه از خوبان بودند.

این، یادآوری است و برای اهل تقوا عاقبت خوبی خواهد بود.

باغهای همیشگی که دره‌ایش به روی آنها گشوده است.

در آن باغها بر تختها تکیه زده‌اند و میوه‌ها و نوشیدنیهای فراوان در اختیار آنان است.

و کنارشان همسرانی است درشت‌چشم که فقط به شوهرانشان می‌نگرند.

اینها وعده‌هایی است که برای روز حساب داده می‌شود.

این رزق ماست که هیچ‌گاه پایان ندارد.

این، پاداش اهل تقواست و برای طغیانگران عاقبت شری خواهد بود.

جهنمی که در آن وارد می‌شوند که چه آرامگاه بدی است.

این نوشیدنی که باید بنوشند، آب جوشان و چرک است.

و از نوع دیگر همانند آن نیز هست.

این، گروهی است که همراه شما وارد جهنم می‌شوند. وای بر حال اینها که همگی در آتش خواهند سوخت.

اهل آتش می‌گویند: وای بر حال شما که این عذاب را شما برای ما به وجود آوردید! چه بد قرارگاهی است.

می‌گویند: پروردگارا! هر که این عذاب را برای ما به وجود آورده عذابی چند برابر در آتش جهنم به او بده.

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ

۶۳

أَتَخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ

۶۴

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ

۶۵

۳۹۵ر

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنِّي إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

۶۶

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ

۶۷

قُلْ هُوَ نَبَوُّا عَظِيمٌ

۶۸

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ

۶۹

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَىٰ إِذْ يَخْتَصِمُونَ

۷۰

إِن يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

۷۱

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِّنْ طِينٍ

۷۲

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي فَقَعُوا لَهُوَ سَاجِدِينَ

۷۳

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

۷۴

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

۷۵

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيْدِي^ط
أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ

۷۶

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ

۷۷

قَالَ فَأَخْرَجْ مِنْهَا فإِنَّكَ رَجِيمٌ

۷۸

وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

۷۹

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

۸۰

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ

۸۱

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ

۸۲

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ

۸۳

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ

و می‌گویند: چرا مردانی که از اشرار می‌شمردیم، نمی‌بینیم؟!

آیا ما آنها را به مسخره گرفتیم یا دیدگان آنان را نمی‌بیند.

این نزاع اهل آتش حتمی است.

بگو: من بیم‌دهنده‌ام و خدایی نیست جز خدایی یکتایی که قهار است.

او پروردگار آسمانها و زمین و آنچه در بین آنهاست و او مقتدر و بخشاینده است.

بگو: این خبر بزرگ است.

که شما از آن روی گردانید.

من از عالم بالا هنگامی که به گفتگو می‌پردازند، چیزی نمی‌دانم.

تنها چیزی که به من وحی می‌شود این است که من بیم‌رسان آشکاری هستم.

به یاد آور زمانی را که پروردگارت به فرشتگان فرمود که من بشری از گل می‌آفرینم.

وقتی او را آراستم و از روح خود در وی دمیدم، همگی بر او سجده کنید.

همه فرشتگان سجده کردند،

جز ابلیس که کبر ورزید و از کافران شد.

خدا فرمود: ای ابلیس! چه چیز باعث شد به موجودی که با دست خویش آفریدم سجده نکنی؟ آیا کبر ورزیدی یا از برترینها بودی؟

گفت: من از انسان بهترم؛ مرا از آتش آفریدی و او را از گل.

فرمود: از این مکان بیرون رو که تو رانده‌شده‌ای.

و لعنت من تا روز قیامت بر تو باد.

گفت: پس به من تا روز قیامت مهلت بده که زنده بمانم.

فرمود: تو از مهلت‌داده‌شدگانی؛

تا روز و وقت معلوم.

گفت: به عزتت سوگند، همه بندگان را گمراه می‌کنم،

جز آن بندگان که اهل اخلاص هستند.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ

فرمود: سوگند به حق که به حق سخن می‌گوییم.

۸۵

لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ

جهنم را از تو و هر که از آنها تو را پیروی کند، پر خواهم کرد.

۸۶

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ

ای رسول ما! بگو: من از شما مزد رسالت نمی‌خواهم و من در این باره تکلیفی ندارم.

۸۷

إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

این قرآن نیست جز یادآور برای جهانیان.

۸۸

وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ

و پس از مدتی خبر آن را خواهید شنید.

صفحه ۱۰

آیه ۷۵

مکی

الزمر: گروه‌ها

۳۹. زمر

۱

۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

این، کتابی است که از جانب خدای مقتدر و حکیم نازل شده است.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

۲

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

ما کتاب را بر اساس حق بر تو نازل کردیم؛ بنا بر این خدا را بندگی کن و دین را برای او خالص گردان.

۳

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

بدانید که دین خالص از آن خداست و آنهایی که غیر خدا را سرپرست خویش قرار دادند می‌گویند: عبادتشان نمی‌کنیم، مگر برای آن که ما را به خدا نزدیک کنند. خداوند درباره آنچه در آن اختلاف دارند، بین آنها حکم خواهد کرد که خداوند انسان دروغ‌گوی کفران‌کننده را هدایت نخواهد کرد.

۴

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

اگر خداوند می‌خواست برای خود فرزندی انتخاب کند، از بین مخلوقاتش هر چه می‌خواست انتخاب می‌کرد؛ ولی او منزّه است. او خدای یکتای قهار است.

۵

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْعَفْوَ

آسمانها و زمین را بر اساس حق آفریده است. شب را به روز می‌پیچد و روز را بر شب و خورشید و ماه را در تسخیر خویش دارد و هر کدام تا زمان معینی به حرکت خود ادامه می‌دهند. بدانید که او مقتدری بخشنده است.

خَلَقَكُمْ مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ
لَكُمْ مِّنَ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةً أَزْوَاجًا يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ
أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّن بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمْ
أَلَلَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ

إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ
الْكُفْرَ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ
نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلٍ وَجَعَلَ لِلَّهِ
أُنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ
مِنَ أَصْحَابِ النَّارِ

أَمَّنْ هُوَ قَنْتِ عَائِةَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ
وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ

قُلْ يَاعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي
هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ
أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

همه شما را از یک نفس آفرید و همسرش را از او خلق کرد
و برای شما هشت نوع از چهارپایان ایجاد نمود و شما را در
شکم مادرانتان در تاریکیهای سه‌گانه، آفرینشی بعد از
آفرینش دیگر بیافرید. این است خداوند؛ پروردگار شما که
حکومت از آن اوست. نیست خدایی جز او. پس چرا از حق
منحرف می‌شوید؟!

اگر کافر شوید، خداوند از شما بی‌نیاز است و او هیچ‌گاه
نمی‌خواهد که بندگانش کافر شوند و اگر شکر او را بجا
آورید، آن را برای شما می‌پسندد و هیچ‌کس بار گناه دیگری
را به دوش نمی‌کشد. آنگاه همگی به سوی خدای خویش
بازمی‌گردید و به آنچه کرده‌اید، شما را آگاه می‌سازد؛ زیرا
که او آگاه به اسرار دلهاست.

وقتی به این انسان زبانی می‌رسد، خدا را در حال انابه و
زاری می‌خواند و هنگامی که خداوند نعمتی به او عطا کند،
آنچه را به خاطر آن در گذشته دعا می‌کرد، از یاد می‌برد و
برای خداوند همتیانی قرار می‌دهد تا مردم را از راه او
منحرف نماید. بگو: کمتر از کفرت بهره گیر. به آن که تو از
اهل آتش هستی.

آیا آن کسی که در دل شب به خاک می‌افتد و در حال سجده
و قیام است و از آخرت می‌ترسد و امید به رحمت
پروردگارش دارد، مانند غیر اوست؟ آیا آن کسی که
می‌داند، با کسی که نمی‌داند، یکسان است؟ البته عاقلان به
خود می‌آیند.

بگو: ای بندگان که ایمان آورده‌اید! از پروردگار خویش
بترسید. برای آنهایی که در این دنیا نیکی کرده‌اند، پاداش
نیکی خواهد بود و زمین خدا وسیع است. البته خداوند،
پاداش صابران را بی‌حساب خواهد داد.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

بگو: من مأمورم که خدا را بندگی کنم و دین را برای او خالص گردانم.

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ

و مأمورم تا اینکه اول مسلمان باشم.

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

بگو: اگر فرمان پروردگارم را مخالفت کنم، از عذاب روز بزرگ می‌ترسم.

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي

بگو: خدا را بندگی می‌کنم و دینم را برای او خالص گردانم.

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُونِهِ ۗ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۗ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

شما هرکس را غیر از او می‌خواهید بندگی کنید. بگو: زیانکاران، آنهایی هستند که خود و خانواده را در روز قیامت گرفتار زیان نمودند. بدانید که زیان آشکار این است.

لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۗ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ ۗ يَعْبَادُونَ فَاتَّقُونَ

برای آنان از بالا و پایین سایبانهایی از آتش است. این همان چیزی است که خداوند بندگانش را به آن می‌ترساند. ای بندگان از من بترسید.

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ

آنانی که از بندگی طاغوت اجتناب می‌کنند و به درگاه الهی انابه می‌نمایند، برای آنان بشارت هست. پس ای رسول ما! آن بندگان را بشارت ده؛

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۗ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ أُولُوا الْأَلْبَابِ

همان‌هایی که سخنها را می‌شنوند و از بهترین آن پیروی می‌کنند. اینها هدایت‌شدگان خدایند و اینها به حقیقت عاقلند.

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنقِذُ مَنْ فِي النَّارِ

آیا کسی را که فرمان عذاب الهی درباره او حتمی است، می‌توانی از درون آتش نجات دهی؟!

لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۗ وَعَدَّ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ

ولی آنهایی که از خدای خویش می‌ترسند، غرفه‌هایی در بهشت دارند که بر فراز آنها غرفه‌های دیگر است و از زیر آنها نهرها جاری است. این وعده الهی است و خداوند در وعده خویش تخلف نمی‌کند.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ

آیا ندیدی که خداوند آبی از آسمان نازل کرد و آن را در چشمه‌های زمین راه داد و سپس به وسیله آن، زراعتی را خارج می‌سازد که رنگهای گوناگون دارد و بعد، آن گیاه خشک می‌شود و می‌بینی که زرد شده و سپس آن را در هم می‌شکند. البته در این کار برای عاقلان یادآوری است.

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِ ۗ
فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ أُوَلِّيكَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ

آیا آن که خداوند دلش را برای اسلام گشوده و به نوری از جانب پروردگارش منور است با مردم تاریکدل یکسان است؟ پس وای بر آنهایی که با دلهای سخت خویش از یاد خدا غافلند. اینها در گمراهی آشکاری هستند.

خدا، کسی است که بهترین سخن را نازل کرد؛ کتابی که آیاتش شبیه یکدیگر و تکراری است. از شنیدن آیاتش لرزه بر اندام کسانی که از پروردگارشان می‌ترسند می‌افتد. سپس بدن‌ها و دلهای ایشان به یاد خدا نرم می‌شود. این هدایت الهی است که هر کسی را خواهد به آن هدایت می‌نماید و هر کسی را خداوند گمراه سازد، برای او هدایتگری نخواهد بود.

آیا کسی که صورت خود را از عذاب دردناک روز قیامت دور می‌سازد با دیگران یکسان است؟ به ستمگران گفته می‌شود: نتیجه کار خود را بچشید.

در گذشته نیز پیامبران را تکذیب کردند و از جایی که فکر نمی‌کردند، عذاب بر آنها وارد شد.

آنگاه خداوند زبونی در دنیا را به آنها چشانید که البته اگر بدانند، عذاب آخرت سخت‌تر است.

و ما در این قرآن برای مردم هر گونه مثالی را می‌زنیم؛ شاید به خود آیند.

قرآنی که به زبان عربی است، کجی در آن راه ندارد؛ شاید پرهیزکار شوند.

خداوند، مثالی زده که مردی درباره او به نزاع پرداخته‌اند و مردی که تنها تسلیم یک نفر است. آیا این دو یکسانند؟ حمد، مضموم خداست؛ ولی بیشتر آنان نمی‌فهمند.

ای رسول ما! تو می‌گیری و آنها نیز می‌گیرند.

آنگاه همه شما در پیشگاه پروردگارتان دادخواهی می‌کنید.

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَبِهًا مَّثَانِي تَقْشَعِرُّ
مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ ۗ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

أَفَمَنْ يَتَّبِعِ بَوَاجِهِ ۗ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَقِيلَ
لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَتْهُمْ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَشْعُرُونَ

فَأَذَاتَهُمُ اللَّهُ الْحِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلِعَذَابِ الْآخِرَةِ
أَكْبَرَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَكِّسُونَ وَرَجُلًا
سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ وَ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

۳۳

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

۳۴

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ

۳۵

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

۳۶

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

۳۷

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ

۳۸

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ

۳۹

قُلْ يَتَقَوَّمُ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

۴۰

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُجْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

بنا بر این چه کسی ستمگرتر از آن است که به خدا دروغ بسته و سخن راست را هنگامی که به او ارائه شده تکذیب می‌کند؟ آیا در جهنم، جایگاهی برای کافران نیست؟

ولی کسی که سخن راست بیاورد و آن کسی که او را تصدیق کند، آنها از پرهیزکاران هستند.

برای آنان آنچه بخواهند، نزد پروردگارشان آماده است که این پاداش نیکوکاران است.

تا خداوند، بدترین کارهایی که انجام داده‌اند محو کند و پاداش آنها را بهتر از آنچه عمل کرده‌اند، عطا نماید.

آیا خداوند برای بنده‌اش کافی نیست؟ ولی آنها تو را از غیر او می‌ترسانند و هر کسی را خداوند گمراه سازد، برای او هدایتگری وجود نخواهد داشت.

و هر کسی را خداوند هدایت فرماید، برای او گمراه کننده‌ای وجود نخواهد داشت. آیا خداوند، مقتدر و صاحب انتقام نیست؟

اگر از آنها سؤال کنی که چه کسی آسمانها و زمین را آفریده؟ جواب می‌دهند خدا. بگو: آیا خدایانی که غیر از او می‌خوانید، اگر خدا بخواهد به من بلایی رسد آن خدایان می‌توانند دفع کنند و یا اگر خدا بخواهد به من رحمتی رساند می‌توانند مانع شوند؟ بگو: خدا مرا بس است. بر او اهل توکل، توکل می‌نمایند.

بگو: ای مردم! شما کار خود کنید، من هم کار خود را انجام می‌دهم. به زودی خواهید فهمید،

که چه کسی عذاب خوارکننده به سراغش می‌آید و عذاب دایمی بر او وارد می‌گردد.

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

أَمْ أُتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ ۚ قُلْ أَوْلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا ۖ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۗ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُو لَافْتَدَوْا بِهِ ۖ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ

ما این کتاب را برای مردم بر اساس حق نازل کردیم. هر کسی هدایت پذیرد، به سود خود اوست و هر کسی که راه خطا را برگزیند، زیان آن بر شخص اوست و تو وکیل آنها نیستی.

خداست که در هنگام مرگ جانها را می‌گیرد و آن کسی که در هنگام خواب مرگش فرا نرسیده نیز روحش را می‌گیرد. آنگاه ارواح کسانی را که فرمان مرگ آنها صادر کرده نگه می‌دارد و ارواح دیگر را بازمی‌گرداند تا مرگ حتمی آنان فرارسد. که البته در این کار برای اندیشمندان عبرتی است.

آیا آنها غیر از پروردگار شفیعی گرفته‌اند؟ بگو: اگر چه خدایان مالک چیزی نبوده و دارای عقل نباشند.

بگو: همه شفاعت از آن خداست. حکومت آسمانها و زمین متعلق به پروردگار است و سپس همگی به سوی او بازمی‌گردید.

هنگامی که خدای یکتا در حضور مردم بی‌ایمان به آخرت یاد می‌شود، دلشان گرفتار نفرت می‌گردد و هنگامی که یاد غیر خدا می‌شود، شادمان می‌گردند.

بگو: پروردگارا! ای کسی که آفریننده آسمانها و زمین هستی! ای آن که به غیب و شهود آگاهی! تو بین بندگانت درباره آنچه اختلاف می‌کنند، قضاوت کن.

اگر ستمکاران تمام آنچه در روی زمین است مالک باشند و مثل آن نیز بر آن افزوده شود، همه را می‌دهند تا از عذاب سخت روز قیامت نجات یابند، و در آن روز عذابی را که گمان نمی‌بردند، برای آنان آشکار می‌گردد.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ

و زشتی کارهایی را که انجام داده‌اند، ظاهر می‌شود و آنچه را مسخره می‌کردند بر آنها وارد می‌گردد.

این انسان وقتی گرفتار زیان می‌شود، ما را می‌خواند و هنگامی که از جانب خود به او نعمتی می‌دهیم می‌گوید: این نعمت را به خاطر دانش من به من عطا کرده‌اند. بلکه این امتحان اوست؛ و لکن بیشتر مردم نمی‌دانند.

این سخن را مردمی که پیش از اینها بودند نیز گفته‌اند؛ ولی آنچه را به دست می‌آوردند، آنان را بی‌نیاز نمی‌کرد.

پس نتیجه زشتی کارهایشان به آنها رسید و ستمکاران این گروه به زودی نتیجه زشتی کارهایشان به آنها خواهد رسید و قادر به فرار نیستند.

آیا نمی‌دانند که خدا به هر کسی خواهد، وسعت روزی دهد و هر کسی را خواهد، در تنگنا قرار می‌دهد که البته در این کار برای اهل ایمان! نشانه‌هایی است.

بگو: ای بندگانه که بر نفس خویش ظلم کرده‌اید! از رحمت خدا مایوس نباشید؛ زیرا خداوند همه گناهان را می‌بخشد. او خدای بخشنده و مهربان است.

به سوی او انابه کنید و تسلیم او شوید، قبل از آن که عذاب به سراغ شما آید. آنگاه دیگر یاری نخواهید شد.

و از بهترین آیاتی که از سوی پروردگارتان بر شما نازل شده پیروی کنید؛ قبل از اینکه ناگهان عذاب الهی به سراغ شما آید و شما آگاه نباشید.

آنگاه هر کسی بگوید: افسوس بر من از آنچه درباره پروردگار کوتاهی کردم و از مسخره‌کنندگان بودم.

۴۹

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ
إِنَّمَا أُوتِيْتُهَا عَلَىٰ عِلْمٍ ۗ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ

۵۰

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ

۵۱

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ
سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ

۵۲

أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۗ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

۵۳
حزب
۱۸۶
۴۰۱

قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ
رَحْمَةِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۗ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ

۵۴

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ
الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

۵۵

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

۵۶

أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ
وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

یا بگوید: اگر خداوند مرا هدایت می‌کرد، از جمله اهل تقوا بودم.

۵۸

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

یا هنگامی که عذاب را می‌بیند، گوید: اگر دوباره به دنیا برگردم، از نیکوکاران خواهم شد.

۵۹

بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ

آری؛ آیات من به سراغ تو آمد؛ ولی تو آنها را تکذیب کردی و کبر ورزیدی و تو از کافران بودی.

۶۰

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ

می‌بینی در روز قیامت صورت آنانی را که به خدا نسبت دروغ داده‌اند، سیاه شده است. آیا در جهنم جایگاهی برای مستکبران نیست؟!

۶۱

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

و خداوند اهل تقوا را به خاطر رستگاری‌شان نجات می‌دهد. هیچ رنجی به آنها نمی‌رسد و هیچ‌گاه غمگین نمی‌گردند.

۶۲

اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

خداوند، آفریننده همه چیز است و بر همه چیز نگهبان است.

۶۳

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيٰتِ اللَّهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ

کلید آسمان و زمین از آن اوست و آنهایی که آیات الهی را انکار کردند، همگی زیانکارند.

۶۴

قُلْ اَفَغَيْرَ اللَّهِ تَاْمُرُوْنَۙ اَعْبُدُۙ اَيْهَا الْجٰهِلُونَ

بگو: ای مردم نادان! به من فرمان می‌دهید که غیر خدا را بندگی کنم.

۶۵

وَلَقَدْ اَوْحٰٓىۙ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ اَشْرَكْتَۙ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ

من به تو و پیامبران پیش از تو وحی کردم که اگر به خدا شرک آوری، کارهایت را محو کنم و به طور قطع از زیانکاران خواهی شد.

۶۶

بَلِ اللّٰهِ فَاَعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ

بلکه خدا را بندگی کن و از جمله شاکران باش.

۶۷

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ ۗ وَالْاَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيٰتًاۙ بِيَمِيْنِهٖۙ ۗ سُبْحٰنَهُۥ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ

حق منزلت پروردگار را آن طور که باید نشناسند. روز قیامت تمامی زمین در قبضه قدرت اوست و آسمانها پیچیده در دست اوست. منزّه و برتر است خداوند از آنچه بر او شرک می‌ورزند.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِن حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلِّمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعَدَّهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَّبِعُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

در صور دمیده می‌شود. آنگاه هر چه در آسمانها و در زمین هست، بی‌هوش می‌شوند جز آنهایی را که خدا بخواهد. سپس برای بار دوم در صور دمیده می‌شود. ناگهان همگی به‌پا می‌خیزند و تماشا می‌کنند.

زمین به نور پروردگارش روشن می‌شود و نامه اعمال پیش می‌آورند. آنگاه پیامبران و شهدا را بیاورند و بین آنان بر اساس حق قضاوت شود و به آنها هیچ ظمی نخواهد شد.

و هرکس به پاداش کارش تمام و کمال می‌رسد و خدا به آنچه انجام داده‌اند آگاه‌تر است.

کافران، گروه گروه به سوی جهنم رانده می‌شوند. وقتی به جهنم می‌رسند، درهای آن گشوده می‌شود. نگهبانان جهنم می‌گویند: آیا پیامبران الهی از بین شما برای هدایت شما نیامدند که آیات پروردگارتان را برای شما بخوانند و از ملاقات امروز شما را بترسانند؟ می‌گویند: آری؛ ولی فرمان عذاب بر کافران قطعی شده است.

به آنها گفته می‌شود: از درهای جهنم وارد شوید که برای همیشه در آن خواهید ماند که چه بد جایگاهی برای متکبران است.

و آنانی که از پروردگار خویش می‌ترسیدند، گروه گروه به سوی بهشت برده می‌شوند. وقتی به بهشت می‌رسند، درهای آن گشوده می‌شود و نگهبانان بهشت می‌گویند: درود بر شما! گوارا باد بر شما! وارد بهشت شوید که برای همیشه در آن خواهید ماند.

بهشتیان می‌گویند: حمد، مخصوص خدایی است که به وعده خویش درباره ما وفا کرد و ما را وارث زمین نمود. ما هر کجای بهشت را بخواهیم، منزلگاه خویش قرار می‌دهیم؛ بنا بر این پاداش اهل عمل چه نیکوست.

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَم

حا، میم.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبَلَدِ

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

میبینی که فرشتگان در اطراف عرش الهی حلقه زده‌اند و مشغول تسبیح و حمد پروردگار خویش هستند و در بین مردم بر اساس حق قضاوت می‌کنند و گفته می‌شود: حمد، مخصوص پروردگار جهانیان است.

این کتابی است که از سوی خدای مقتدر و دانا نازل شده است؛

خدایی که بخشنده گناهان و پذیرنده توبه‌ها، دارای مجازاتی سخت، صاحب نعمت است. نیست خدایی جز او و بازگشت به سوی اوست.

با آیات الهی مجادله نمی‌کنند جز کافران. مبدا رفت و آمدهای آنان در شهرها، تو را فریب دهد.

پیش از اینها قوم نوح و احزابی که بعد از ایشان آمدند، پیامبران را تکذیب می‌کردند و هر ملتی می‌کوشید پیامبر خویش را دستگیر کند و با مجادله باطل حق را پایمال سازد؛ ولی ما آنان را گرفتیم و مجازات من چه سخت بود.

و همچنین فرمان مجازات پروردگارت برای کافران قطعی است که آنان یاران آتشند.

فرشتگانی که عرش الهی و اطراف آن را حمل می‌کنند، به حمد پروردگار خویش مشغول هستند و به او ایمان داشته و برای اهل ایمان! طلب بخشش می‌نمایند. می‌گویند: پروردگارا! رحمت و علم تو همه چیز را فرا گرفته است؛ بنا بر این از گناهان آنانی که توبه کرده و از راهت پیروی نموده‌اند بگذر و آنان را از عذاب جهنم حفظ کن.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ
عَابَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ
وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْنَا اثْنَتَيْنِ فَأَعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا
فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ

ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ
بِهِ تُوْمِنُوا فَاَلْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا
وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ
الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

۹

۱۰
۴۰۵

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

پروردگارا! آنان را همراه با پدران و مادران و همسران و
فرزندان صالح آنها در بهشت جاودانی کن که به آنها وعده
دادی؛ زیرا که تو مقتدر و حکیمی.

و نیز آنان را از بدیها نگاهدار و هر کسی را اکنون از بدیها
نگاهداری، به او رحم کرده‌ای و رستگاری بزرگ همین است.

کافران را ندا دهند که دشمنی پروردگار نسبت به شما
بزرگتر از دشمنی شما نسبت به خود شماست؛ زیرا شما را
به ایمان دعوت کردند و شما کافر شدید.

کافران گویند: پروردگارا! ما را دو بار میراندی و دو بار زنده
کردی. امروز به گناهان خویش اعتراف می‌کنیم. آیا راه
خروجی برای ما هست؟

پاسخ داده می‌شوند: این، برای آن است که وقتی به یکتایی
خدا دعوت می‌شدید انکار می‌کردید و اگر برای او شریک
می‌آوردند، ایمان می‌آوردید. امروز قضاوت از آن خدای
بلندمرتبه و بزرگ است.

او کسی است که آیاتش را به شما نشان می‌دهد و از
آسمان برای شما روزی می‌فرستد که البته فقط اهل انابه به
خود می‌آیند.

بنا بر این خدا را بخوانید و دین را برای او خالص گردانید،
گرچه کافران کراهت داشته باشند.

او دارای درجات عالی و صاحب عرش است. روح را به فرمان
خود به هر کسی از بندگانش بخواهد القا می‌کند تا مردم را
از روز قیامت بترساند.

روزی که همه آنان آشکار می‌شوند و چیزی از آنها از دید
خداوند مخفی نمی‌ماند. در آن روز، فرمانروایی از کیست؟
از آن خدای یکتای قهار است.

الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَزْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظْمِينٍ
مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي الْأَرْضِ
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَفِرْعَوْنَ فَقَالُوا سَحَرٌ كَذَّابٌ

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي
ضَلَالٍ

آن روز هرکس آنچه انجام داده پاداش می‌گیرد. در آن روز
ظلمی در کار نیست. خداوند به سرعت به حسابها می‌رسد.

مردم را از روزی بترسان که دلها از وحشت به گلو می‌رسد
و نمی‌توانند خشم خود را آشکار کنند و برای ستمکاران نه
دوستی هست و نه یابوری که شفاعت او پذیرفته شود.

خداوند، به خیانت چشمها و اسرار دلها آگاه است.

و خداوند بر اساس حق قضاوت می‌کند و خدایانی که غیر از
او می‌خوانند، هیچ‌گونه قضاوتی ندارند. خداست که شنوا و
بیناست.

آیا در روی زمین سیر نمی‌کنند تا ببینند که پایان کار کسانی
که قبل از آنها بوده‌اند و نیرو و آثارشان بیشتر بوده، به کجا
انجامید و خداوند همه نعمتها را به خاطر گناهانشان از آنها
گرفت و در برابر عذاب الهی قدرت دفاع نداشتند.

این، به این خاطر بود که پیامبرانشان با دلایل روشن برای
آنان آمدند؛ ولی آنان کافر شدند. خدا هم آنها را به مجازات
گرفت؛ زیرا او نیرومند و سخت مجازات‌کننده است.

موسی را با آیات خود و دلیل روشن فرستادیم.

به سوی فرعون و همان و قارون و آنها گفتند: او جادوگری
بسیار دروغگوست.

هنگامی که او از جانب ما بر اساس حق به سراغ آنها رفت،
گفتند: پسران کسانی را که به موسی ایمان آورده‌اند
بکشید و زنان آنها را زنده نگه دارید. البته نیرنگ کافران
جز در گمراهی نیست.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ وَإِنِّي أَخَافُ
أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ

فرعون گفت: بگذارید من موسی را به قتل رسانم. او خدایش را به یاری طلبد. من نگرانم که دین شما را تغییر دهد و یا روی زمین فساد برپا کند.

وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ

موسی گفت: از شر هر متکبری که به روز حساب ایمان ندارد، به خدای خویش و شما پناه می‌برم.

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ

مرد با ایمانی از آل فرعون که ایمان خود را پنهان می‌کرد گفت: آیا می‌خواهید مردی را به قتل رسانید که می‌گوید: پروردگارم خداست، در حالی که با دلایل روشن از پروردگارتان نزد شما آمده؟ اگر ادعای دروغ دارد، مربوط به خودش می‌باشد و اگر راستگو باشد، بعضی از وعده‌هایی که به شما می‌دهد به شما خواهد رسید، خداوند آن کسی را که اسراف‌کننده و دروغ‌گوست، هدایت نخواهد کرد.

يَقَوْمَ لَكُمْ الْمَلِكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ

گفت: ای مردم! امروز حکومت از آن شماست و در این سرزمین مسلط هستید؛ لکن اگر عذاب خدا به ما برسد، چه کسی ما را یاری خواهد کرد. فرعون گفت: جز نظر خود چیز دیگری را صلاح نمی‌دانم و شما را به جز به راه درست دلالت نمی‌کنم.

وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنَ يَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ

آن شخص با ایمان گفت: ای مردم! من برای شما از روزگاری همانند روز سخت احزاب می‌ترسم؛

مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ

مثل روزگار قوم نوح و عاد و ثمود و ملت‌هایی که بعد از آنها آمدند. در حالی که خداوند هیچ‌گاه اراده ظلم درباره بندگان ندارد.

وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ

و بار دیگر گفت: من درباره شما از روزی که فریادها بلند است، می‌ترسم.

يَوْمَ تُؤَلُّونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

روزی که روی می‌گردانید و فرار می‌کنید و هیچ پناهی در برابر خدا ندارید و آن را که خداوند گمراه کند، هدایتگری برای او نخواهد بود.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي
شَكِّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ^ط حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ
اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُرْتَابٌ

:۴۰
غافر
۳۴
/۸۵

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ كَبْرٌ
مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ

۳۵

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَهْمَنُ ابْنُ لِي صَرَحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ

۳۶

أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ
كَذِبًا^ج وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ^ه وَصَدَّ عَنِ
السَّبِيلِ^ج وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ

۳۷

وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ

۳۸
۴۰۸

يَقَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَّعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ
الْقَرَارِ

۳۹

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا^ط وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
يُرْرَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ

۴۰

و پیش از این، یوسف با دلایل روشن برای هدایت شما آمد؛ ولی شما درباره آنچه سوی شما آورده بود، شک داشتید تا اینکه یوسف از دنیا رفت، گفتید: هرگز خداوند بعد از او رسولی را مبعوث نمی‌کند. این گونه خداوند هر اسرافکننده و سوسه‌گر را گمراه می‌نماید.

آنانی که بدون هیچ دلیلی با آیات الهی به مجادله برمی‌خیزند، در نتیجه نزد خدا و اهل ایمان سخت مورد غضب هستند و بدین گونه است که خداوند بر دل هر متکبر جباری مهر می‌زند.

فرعون گفت: ای هامان! برای من برجی بساز تا شاید به وسایلی دست یابم؛

وسایل رفتن به آسمان تا از خدای موسی با خبر شوم، هر چند گمان می‌کنم او دروغ‌گوست. بدین ترتیب کارهای بد فرعون در نظرش جلوه کرد و از راه حق منحرف گردید. البته نیرنگ فرعون جز به نابودی او به کار نیامد.

باز مؤمن آل فرعون گفت: ای مردم! مرا پیروی کنید. من شما را به راه رشد و کمال هدایت می‌کنم.

ای مردم! زندگانی دنیا کالای ناچیزی بیش نیست؛ ولی آخرت خانه آرامش و همیشگی است.

هر کسی کار بدی انجام دهد، فقط به اندازه آن مجازات می‌شود و هر کسی کار شایسته کند چه مرد و چه زن، در صورتی که با ایمان باشد، همگی وارد بر بهشت می‌شوند و در آنجا از روزی بی‌حساب بهره‌مند خواهند شد.

وَيَقَوْمٌ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ

ای مردم! چرا من شما را به رستگاری دعوت می‌کنم و شما مرا به آتش می‌خوانید؟!

مرا دعوت می‌کنید که به خدا کافر شوم و برای او شریکهایی که به آن علم ندارم قائل گردم؛ ولی من شما را به سوی خدای مقتدر بخشنده دعوت می‌نمایم.

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ

به طور قطع آنچه مرا به سوی آن می‌خوانید، نه دعوتی در دنیا و نه در آخرت دارد و فقط بازگشت ما به سوی پروردگار است و اسراف‌کنندگان یاران آتشند.

لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

به زودی سخنان مرا درباره خودتان خواهید فهمید و من کارم را به خدا واگذار می‌کنم؛ زیرا که خداوند به حال بندگان بیناست.

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفَؤُصْ أُمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

خداوند، مؤمن آل فرعون را از نیرنگهای بد آنها حفظ کرد و آل فرعون را گرفتار عذاب سختی کرد.

فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكُرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ

آتش را صبح و شب بر آنها عرضه می‌دارند و در روز قیامت فرمان داده شود: آل فرعون را به سخت‌ترین عذاب وارد جهنم کنید.

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ

در میان آتش به گفتگو مشغول می‌شوند. ضعیفان به مستکبران می‌گویند: ما از شما پیروی کردیم. آیا اینکه سهمی از این آتش را می‌توانید از ما دفع کنید.

وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ

مستکبران پاسخ می‌دهند ما و شما همگی در آتش هستیم؛ زیرا خداوند بین بندگان به عدالت حکم کرده است.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ

دوزخیان به مأمورین جهنم می‌گویند: شما پروردگارتان را بخوانید تا یک روز در عذاب ما تخفیف دهد.

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخِزْنَةِ جَهَنَّمَ أَدْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ

قَالُوا أَوْ لَمْ تُكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا
فَادْعُوا وَمَا دُعَاؤُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

پاسخ می‌دهند: آیا پیامبران شما با دلایل روشن نزد شما نیامدند؟ می‌گویند: آری. مأمورین جهنم گویند: اینک هر چه می‌خواهید دعا کنید که دعای کافران به جایی نمی‌رسد.

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ
الْأَشْهَادُ

خداوند می‌فرماید: ما البته پیامبران خود و ایمان‌آوردگان را در زندگانی دنیا و روز قیامت که شاهدان برپا می‌خیزند، یاری خواهیم کرد.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ
الدَّارِ

روزی که عذرخواهی ستمکاران سودی ندارد و برای آنان لعنت و جایگاه بدی آماده است.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ

به موسی روش هدایت عطا کردیم و بنی اسرائیل را وارثان کتاب قرار دادیم.

هُدَىٰ وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

کتابی مایه هدایت و یادآوری برای عاقلان بود.

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ

ای رسول ما! شکیبا باش که وعده الهی حق است و برای گناهت طلب بخشش کن و در شب و صبح، تسبیح و حمد پروردگارت را به‌جا آور.

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ إِنْ
فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

آنانی که بدون هیچ دلیلی به مجادله آیات الهی اقدام نمودند، در سینه‌هایشان جز تکبر نیست و البته به آرزوی خود نخواهند رسید؛ بنا بر این تو به خدا پناه بر، که او شنوا و بیناست.

خَلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

آفرینش آسمانها و زمین، بزرگتر از آفرینش انسان است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ

و هیچ‌گاه نابینا با شخص بینا یکسان نیستند و نیز آنهایی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، با بدکاران مساوی نمی‌باشند. آنهایی که به خود می‌آیند، کم‌اند.

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

ساعت قیامت خواهد آمد؛ شکی در آن نیست، ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند.

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

پروردگارتان فرموده: مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم. آنهایی که از بندگی من کبر می‌ورزند، به زودی با خواری وارد جهنم خواهند شد.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

خداست که شب را برای آرامش شما و روز را روشنی‌بخش قرار داد؛ زیرا که خداوند نسبت به مردم دارای فضل و کرم است، ولی بیشتر مردم سپاسگزار نیستند.

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآَنَّا تُؤَفَّكُونَ

این است خداوند؛ پروردگار شما که آفریننده همه چیز است. هیچ خدایی جز او نیست. پس چرا منحرف می‌شوید؟!

كَذَٰلِكَ يُؤَفِّكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

این گونه آنهایی که آیات ما را انکار می‌کردند، منحرف می‌شوند.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

خداست که زمین را برای شما جایگاه آرامی قرار داد و آسمان را برافراشت و به شما صورت بخشید و صورتهای شما را نیکو آفرید و از نعمتهای پاکیزه، روزی شما کرد. این است خداوند. پروردگار شما پس برتر است؛ خدایی که پروردگار جهانیان است.

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

او زنده‌ای است که غیر از او خدایی نیست. پس او را بخوانید و دین را برای او خالص گردانید که حمد، مخصوص پروردگار جهانیان است.

قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

بگو: من از اینکه خدایانی که شما غیر از خدا می‌خوانید بندگی کنم، نهی شده‌ام؛ زیرا که دلایل روشنی از جانب پروردگارم برای من آمده است و مأمورم که تسلیم پروردگار جهانیان باشم.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ
ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِيَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِيَتَّكِنُوا
سُيُوحًا وَمِنْكُمْ مَّن يُّتَوَفَّىٰ مِن قَبْلٍ^ط وَلِيَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ^ط فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُن فَيَكُونُ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ^ط رُسُلَنَا فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ

إِذِ الْأَعْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ^ط وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ

فِي الْحَمِيمِ^ط ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيُّنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ

مِن دُونِ اللَّهِ^ط قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن نَدْعُوا مِن
قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ

ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ^ط وَبِمَا
كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ

أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا^ط فَبئسَ مَثْوًى
الْمُتَكَبِّرِينَ

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ^ط فَإِنَّمَا نُرِيكَ^ط بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ
أَوْ نَتَوَفَّىٰكَ^ط فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ

اوست که شما را از خاک آفرید. سپس از نطفه و بعد از
خون بسته و آنگاه شما را از شکم مادر به صورت طفلی
بیرون آورد تا به رشد و کمال برسید. سپس شما به مرحله
پیری می‌رسید. بعضی از شما قبل از پیر شدن می‌میرید و
بعضی می‌مانند تا به وقت تعیین‌شده برسند و شاید به عقل
آیید.

اوست که زنده می‌کند و می‌میراند و هرگاه به چیزی
اراده‌اش تعلق گیرد، به آن بگوید: باش، موجود خواهد شد.

آیا ندیدی کسانی را که با آیات الهی جدال می‌کنند چگونه از
راه حق منصرف می‌شوند؟

آنهايي که کتاب و آنچه رسولان خود را به آن فرستاده‌ایم
تکذیب کردند، به زودی خواهند فهمید.

آن زمان که غل و زنجیرها بر گردن آنان قرار گرفته و با این
غل و زنجیر آنها را می‌کشند،

تا به درون آب جوشان و بعد در آتش جهنم سوزانده شوند.

آنگاه به آنها گفته می‌شود: کجايند آنچه شریک خدا قرار
می‌دادید؟

جز خداوند بندگی می‌کردید؟ می‌گویند: از نظر ما محو
شده‌اند. ما قبل از این چیزی را به خدایی نمی‌خواندیم. این
گونه، خداوند کافران را گمراه می‌سازد.

این عذابها به خاطر آن است که به ناحق در روی زمین شادی
می‌کردید و به شهوترانی سرگرم شدید.

اینک از درهای جهنم وارد شوید و برای همیشه در آن
خواهید ماند که چه بد جایگاهی برای متکبرین است.

ای رسول ما! شکبیا باش که وعده الهی حق است یا بعضی از
آن عذابهایی که به آنان وعده می‌کنیم به تو نشان می‌دهیم
یا تو را قبض روح می‌کنیم و باز به سوی ما بازگشت خواهند
کرد.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ

پیش از تو پیامبرانی فرستادیم که داستان بعضی از آنها را
برای تو بازگو کردیم و برخی را نگفتیم و هیچ رسولی حق
نداشت بدون اجازه پروردگار آیه‌ای بیاورد، و چون فرمان
خدا صادر شود، در میان آنها بر اساس حق قضاوت خواهد
شد. در آن هنگام اهل باطل زیان کنند.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ

خداست که حیوانات را برای شما آفرید تا بر بعضی از آنها
سوار شوید و از بعضی از آنها تغذیه کنید.

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبَلَّغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ
وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ

و برای شما در آنها سود فراوان است تا به وسیله آنها به
نیت دل خود برسید و بر آنها و بر کشتیها سوار می‌شوید.

وَيُرِيكُمُ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ

خداوند آیات خود را به شما نشان می‌دهد. پس کدامین
آیات الهی را انکار می‌کنید؟

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَعَآثَارًا فِي الْأَرْضِ
فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

آیا در زمین سیر نمی‌کنند تا ببینند پایان کار مردم قبل از
اینها که از نظر قدرت قوی‌تر و آثار بیشتری داشتند، به کجا
انجامید و آنچه به دست آورده بودند، آنان را بی‌نیاز نکرد.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِّنَ
الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

هنگامی که پیامبران آنان با دلایل روشن به سراغ آنها
آمدند، تنها به دانش خود دل بستند. در نتیجه، عذابی که
به مسخره کردن آن می‌پرداختند، بر سر آنان فرود آمد.

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا
بِهِ مُشْرِكِينَ

و همین‌که عذاب ما را مشاهده کردند گفتند: به خدای یگانه
ایمان آوردیم و نسبت به خدایانی که شریک او می‌شمردیم،
کافر شدیم.

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهُ الَّتِي قَدْ
خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ

ولی وقتی عذاب ما را دیدند، ایمان آنها سودی نداشت. این
سنت الهی است که درباره بندگان گذشته نیز اجرا شده و
کافران در آنجا زیان کردند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَم

۱
۴۱۳ر

حا، میم.

تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲

این قرآن از سوی خدای رحمان و مهربان نازل شده است؛

كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

۳

کتابی که آیاتش به زبان عربی، برای مردم آگاه توضیح داده شده است؛

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ

۴

قرآنی که بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده است؛ ولی بیشتر آنها روی گردانیده‌اند و چیزی نمی‌شنوند.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ
وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْ إِنَّا عَمِلُونَ

۵

و گفتند: دل‌های ما در برابر تو در حجاب است و گوش‌های ما سنگین می‌باشد و میان ما و تو حایلی هست. تو برای خود عمل کن. ما هم برای خود عمل می‌کنیم.

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ
وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ

۶

بگو: من هم مانند شما بشری هستم. با این تفاوت که به من وحی می‌شود که خدای شما فقط خدای یکتاست؛ بنا بر این در توجه به او استوار باشید و از او طلب بخشش کنید و او بر مشرکان؛

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

۷

آنانی که زکات نمی‌پردازند و به آخرت کافر هستند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

۸

آنهایی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، پاداشی بی‌منت دارند.

قُلْ أَيُّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ
وَتَجْعَلُونَ لَهُ ۗ أَنْدَادًا ۗ ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ

۹
حزب
۱۹۱
۴۱۴ر

بگو: آیا شما به کسی که زمین را در فاصله دو روز خلق کرده کافر می‌شوید و برای او مانند قرار می‌دهید، در حالی که او خدای جهانیان است؟

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِّنْ فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا
أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّالِبِينَ

۱۰

و او در روی زمین کوهها بر افراشت و برکات را در آن قرار داد و مواد غذایی مختلف را در چهار روز مقدر فرمود که برای روزی طلب‌کنندگان یکسان است.

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ
اٰتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

۱۱

سپس به آسمان پرداخت، در حالی که به صورت دود بود و به آسمان و زمین فرمود: با میل یا کراهت بیایید. گفتند: با کمال میل می‌آییم.

فَقَضَلَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ
أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ
وَتَمُودَ

إِذْ جَاءَتْهُمْ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا
تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا
أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ
مِنَّا قُوَّةً أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ
قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ
عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ
وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ
فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ
وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

آنگاه هفت آسمان را در مدت دو روز برپاساخت و در هر
آسمان آنچه را می‌خواست فرمان داد و آسمان دنیا را به
ستارگان زینت دادیم و آن را حفظ کردیم. این است تقدیر
خداوند مقتدر و آگاه.

بگو: اگر اعراض کنید، شما را به صاعقه‌ای همانند صاعقه
عاد و ثمود تهدید می‌کنم.

در آن هنگام که پیامبران از پیش رو و پشت سر به سراغ
آنها آمدند که جز خداوند را بندگی نکنند. ولی گفتند: اگر
پروردگار ما می‌خواست، فرشتگانی نازل می‌کرد؛ بنا بر این
ما به آنچه شما به خاطر آن فرستاده شده‌اید، کافریم.

اما قوم عاد که به ناحق در روی زمین طغیان کردند،
می‌گفتند: چه کسی از ما نیرومندتر است؟! آیا ندیدند آن
کسی که آنها را آفریده، از آنها نیرومندتر است؟ و آنان
آیات ما را انکار می‌کردند.

در نتیجه، ما باد و طوفان شدیدی در روزهای شوم برای
آنان فرستادیم تا به آنان عذاب ذلت را در دنیا بچشانیم که
البته عذاب آخرت، ذلت‌بارتر است و هرگز یاری نخواهند
شد.

و اما قوم ثمود را هدایت کردیم؛ ولی آنها کوردلی را بر
هدایت ترجیح دادند. در نتیجه، صاعقه عذاب خوارکننده به
خاطر کارهایشان آنان را گرفت.

و اهل ایمان و آنانی که تقوا را پیشه خود قرار داده بودند،
نجات دادیم.

قیامت، روزی است که همه دشمنان خدا را به سوی آتش
برند، در حالی که بازداشت هستند.

و همین‌که همگی به آتش می‌رسند، گوش و چشم و پوست
بدنهایشان علیه آنان به آنچه کرده‌اند، شهادت می‌دهند.

وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ أَنْ تُصَبِّحْتُمْ مِنَ الْخُسْرَيْنِ

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَسِرِينَ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَبُونَ

فَلَنَذِقَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضْلَلْنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ

به پوستهای بدنشان می‌گویند: برای چه علیه ما شهادت دادید؟ پاسخ می‌گویند: خدایی ما را به سخن آورد که همه موجودات را به سخن می‌آورد و او کسی است که اول بار شما را آفرید و بازگشت شما به سوی اوست.

شما از اینکه گوش و چشم و پوست بدتان شاهد بر کارهایتان باشد، گناهان خویش را پنهان نمی‌داشتید؛ بلکه به این گمان بود که بیشتر کارهایتان را خدا نمی‌داند.

البته این گمان شما نسبت به پروردگارتان بود که باعث نابودی شما گردید و صبح کردید در حالی که از زیانکاران شدید.

اگر صبر کنند، آتش جایگاهشان هست و اگر بی‌تابی کنند، فریادرسی نخواهند داشت.

بر آنان همدمانی قرار دادیم که کارهای بد آنها را از پیش رو و پشت سر در نظرشان جلوه دهند و گفتار خدا درباره آنها انجام گرفت و به سرنوشت ملتگاهی از جن و انسان که قبل از آنها بودند، گرفتار گشتند که آنها زیانکار شدند.

کافران گفتند: به این قرآن گوش ندهید و هنگام تلاوت آن جنجال نمایید؛ شاید غلبه پیدا کنید.

ما هم کافران را عذاب سختی خواهیم چشانید و بدتر از آنچه انجام داده‌اند، به آنها پاداش خواهیم داد.

این، آتش است پاداش دشمنان خدا که برای همیشه در آن خواهند ماند به خاطر اینکه آیات ما را انکار می‌کردند.

کافران گویند: پروردگارا! آنهایی که از بین جن و انسان باعث گمراهی ما شدند، به ما نشان بده تا زیر پای خود لگدمالشان کنیم و از پست‌ترین مردم باشند.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ
تُوعَدُونَ

۳۱

نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا
مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ

۳۲

نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ

۳۳
۴۱۷ر

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

۳۴

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ

۳۵

وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ
عَظِيمٍ

۳۶

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۳۷

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا
لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنْتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

۳۸
سجده
واجب

فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ۝

آنانی که می‌گویند: پروردگار ما خداست، و در این راه
استقامت می‌کنند، فرشتگان الهی بر آنان نازل می‌شوند و
می‌گویند که تترسید و محزون نشوید که بهشت وعده داده
شده بر شما بشارت باد.

ما در دنیا و آخرت دوستان شما هستیم و در این بهشت
برای شما هر چه دلتان بخواهد فراهم است و برای شما هر
چه طلب کنید، مهیاست.

این نعمتها از جانب خدای بخشنده و مهربان رسیده است.

چه کسی گفتارش از آن که به سوی خدا دعوت می‌کند و کار
پسندیده انجام می‌دهد و می‌گوید: من مسلمانم، بهتر است.

هیچ‌گاه نیکی با بدی یکسان نیست. همواره بدی را با نیکی
دفع کنید تا همان کسی که بین تو و او دشمنی هست، گویی
دوستی مهربان است.

بدین بزرگواری کسی نمی‌رسد مگر اهل شکیبایی باشد.
بدین مقام نمی‌رسد مگر آن که دارای حظّ بزرگی باشد.

و هر وقت از ناحیه شیطان وسوسه‌ای به سراغ تو آمد، به
خدا پناه بر که او شنوا و آگاه است.

از نشانه‌های الهی، آفرینش شب و روز و خورشید و ماه
است؛ بنا بر این به خورشید و ماه سجده نکنید؛ بلکه سجده
را به خداوند اختصاص دهید که تمامی آنها را آفرید. اگر
می‌خواهید او را بندگی کنید.

اگر تکبر کنند، فرشتگانی که در محضر خداوند هستند،
شب و روز او را بی‌هیچ خستگی تسبیح می‌کنند.

وَمَنْ ءَايَاتِهِ أَنْتَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ ۚ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحِي الْمَوْتِ ۚ إِنَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۴۰

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي ءَايَاتِنَا لَا يَخْفُونَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَىٰ
فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي ءَامِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ أَعْمَلُوا مَا
شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۴۱

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ

۴۲

لَا يَأْتِيهِ الْبَطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ ۚ تَنْزِيلٌ مِنْ
حَكِيمٍ حَمِيدٍ

۴۳

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ

۴۴

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ ءَايَاتُهُ
وَءَاغَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ ۚ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا هُدًى وَشَفَاءٌ ۚ وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِي ءَاذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ
يُنَادُونَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ

۴۵

۴۱۸

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَآخْتَلَفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِمَّنْهُ مُرِيبٍ

۴۶

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ
بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ

و از نشانه‌های الهی است که می‌بینی زمین خشک شده
وقتی آب بر آن نازل می‌کنیم، به جنبش در می‌آید و رشد
می‌کند. آن خدایی که زمین مرده را زنده می‌کند، زنده‌کننده
مردگان است. او بر همه چیز تواناست.

کسانی که درباره آیات ما راه کفر را برگزیده‌اند، از نظر ما
پنهان نیستند. آیا آن که به آتش می‌افتد بهتر است یا آن
که در روز قیامت در حالی که در امان است می‌آید؟ هر چه
می‌خواهید انجام دهید؛ که خداوند به آنچه می‌کنید
بیناست.

آنانی که وقتی قرآن به سراغ ایشان می‌آمد، راه کفر را
برگزیدند نیز از ما پنهان نیستند؛ در حالی که قرآن کتابی
عزیز است.

کتابی که باطل از پیش رو و از پشت سر به آن راه ندارد؛
زیرا که نازل شده از جانب خداوند حکیم و ستوده است.

آنچه به تو می‌گویند، به پیامبران پیشین نیز گفته‌اند که
خدای تو صاحب بخشش و صاحب مجازات دردناک است.

و اگر ما قرآن را به زبان عرب می‌فرستادیم می‌گفتند: چرا
آیات آن توضیح داده نشده؟ قرآنی غیر عربی از پیامبری
عرب. بگو: این قرآن برای آنانی که ایمان آورده‌اند، هدایت
و شفاست و آنانی که ایمان نیاورده‌اند، گوشه‌ایشان سنگین
است و آن را نمی‌بینند و مثل آن است که از راه دور صدا
زده می‌شوند.

و ما به موسی کتاب دادیم؛ ولی در آن اختلاف کردند و اگر
نبود فرمانی که از جانب پروردگارت صادر شده، بین آنان
حکم عذاب صادر می‌شد، هر چند که آنان درباره آن شکی
تهمت‌انگیز دارند.

هرکس کار خوبی انجام دهد، برای خود اوست و هرکس کار
بدی انجام دهد، به خود بدی کرده و پروردگار تو هیچ‌گاه به
بندگان ظلم نمی‌کند.

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِيَ قَالُوا ءَاذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَدْعُونَ مِن قَبْلُ وَظَنُوا مَا لَهُمْ مِّن مَّحِيصٍ

لَا يَسْتَمُ الْإِنْسَانُ مِن دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ

وَلَئِن أَدْقَنَهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِن بَعْدِ ضَرَاءٍ مَّسَّهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَسَىٰ بِجَانِبِهِ ء وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ ء مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

سَرَّيْهِمْ ء آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ء أَو لَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَاءِ رَبِّهِمْ ء أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ

ساعت قیامت را فقط خدا می‌داند. میوه‌ها از پوسته خود خارج نمی‌شود و هیچ زنی باردار نمی‌گردد و وضع حمل نمی‌کند جز به علم پروردگار. روزی که خداوند کافران را ندا دهد: شریکان من کجا هستند؟! می‌گویید: ما عرضه داشتیم که هیچ گواهی برای گفته‌های خود نداریم.

همه خدایانی که در گذشته می‌خواندند، محو می‌شوند و خواهند فهمید که دیگر راه فراری ندارند.

انسان، از خواستن نیکی خسته نمی‌شود؛ ولی وقتی گرفتار شرّ می‌شود، نومید می‌گردد.

هنگامی که به این انسان پس از یک سری مشکلات، رحمت خود را می‌چشاییم، می‌گویید: این از لیاقت خود من بود. باور ندارم که قیامتی در کار باشد و اگر به سوی پروردگارم برگردم، برای من نزد او نعمتهایی خواهد بود. البته ما کافران را به آنچه انجام داده‌اند، آگاه خواهیم ساخت و از عذاب بسیار سخت به آنها خواهیم چشاند.

و همین‌که به این انسان از نعمتهای خویش عطا می‌کنیم، روی گردانیده و کبر می‌ورزد و همین‌که به او بدی می‌رسد، به طور دایم دعا می‌کند.

بگو: به من خبر دهید اگر قرآن از جانب خدا باشد ولی شما آن را انکار کنید، چه کسی گمراه‌تر خواهد بود از آن کسی که در مخالفت دور و گمراهی شدید قرار دارد.

به زودی آیات خود را در اطراف جهان و درون انسانها نشان می‌دهیم تا بر آنان روشن شود که خدا حق است. آیا این کافی نیست که پروردگار تو بر همه چیز گواه است؟

بدانید که آنها درباره لقای پروردگارشان در تردید هستند و بدانید که خداوند به همه چیز احاطه دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱
۴۱۹۰

حا، میم.

حَمَّ

عَسَقَ

۲

عین، سین، قاف.

كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

۳

این گونه خداوند مقتدر و حکیم به تو و پیامبرانی که از پیش تو بودند، وحی می‌کند.

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

۴

آنچه در آسمانها و زمین است، از آن اوست و او بلندمرتبه و بزرگ است.

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ
بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

۵

نزدیک است آسمانها از بالا بشکافتند و فرشتگان مشغول حمد و تسبیح پروردگار خویش هستند و برای اهل زمین طلب بخشش می‌کنند. بدانید که خداوند بخشنده و مهربان است.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا
أَنْتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ

۶

آنهایی که غیر خدا را سرپرست خویش قرار داده‌اند، خداوند مراقب آنان است و تو وکیل آنها نیستی.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ
حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ
وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ

۷

این گونه قرآن را به زبان عربی بر تو وحی نمودیم تا مردم مکه و اطراف آن را بترسانی و نیز از سختی روزی که بدون هیچ تردید همه خلائق جمع می‌شوند بترسانی که گروهی به بهشت و گروهی به آتش سوزان وارد خواهند شد.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن يُدْخِلُ مَن يَشَاءُ
فِي رَحْمَتِهِ ۗ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

۸

اگر خدا می‌خواست، همه مردم را یک گروه می‌کرد؛ ولی هر کسی را بخواهد، در رحمت خود وارد می‌کند و برای ستمگران دوست و یآوری نخواهد بود.

أَمْ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۗ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي
الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۹

آیا غیر خدا را سرپرست خویش قرار داده‌اند، در حالی که سرپرست فقط خداوند است؟ و اوست که مردگان را زنده می‌کند و اوست که بر هر کاری تواناست.

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَيْءٍ ۗ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ
رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ۱۰
۴۲۰۰

درباره هر چیزی که اختلاف کنید، حکم آن با خداست. این است خداوند؛ پروردگار من، به او توکل می‌کنم و به‌سوی او انابه می‌نمایم.

فَاطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ
شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ
إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا
كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَفَقَضَى بَيْنَهُمْ وَإِنَّ
الَّذِينَ أُوْرَثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِمَّنْهُ مُرِيبٌ

فَلِذَلِكَ فَادَعُ أَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ
ءَامَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأَمَرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ
اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلَكُمْ لَا حُجَّةَ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

آفریننده آسمانها و زمین برای شما از جنس خودتان
همسرانی قرار داده و بین حیوانات نیز جفت‌هایی آفریده و
بدین طریق شما را زیاد کند. هیچ چیز همانند او نیست و او
شنا و بیناست.

کلید آسمانها و زمین در اختیار اوست. هر کسی را خواهد،
وسعت روزی داده و هر کسی را خواهد، در تنگنا قرار
می‌دهد؛ زیرا که او به همه چیز آگاه است.

شرعی از دین برای شما توصیه فرمود که به نوح سفارش
کرده بود، و آنچه برای تو وحی کردیم، به ابراهیم و موسی و
عیسی نیز فرستادیم که دین را برپادارید و در آن تفرقه
ایجاد نکنید. آنچه را که شما کافران را به آن می‌خوانید،
برای آنها سخت است. خداوند هر کسی را خواهد انتخاب
می‌کند و کسی را که به‌سویش انابه کند، هدایت می‌نماید.

آنان به تفرقه نیفتادند مگر بعد از آن که آگاهی یافتند و
گرفتار ظلم و حسد شدند و اگر نبود فرمانی که از جانب
پروردگارت صادر شده بود که آنان تا مدت معینی زنده
باشند، حکم به نابودی آنها داده می‌شد. کسانی که بعد از
آنان وارث کتاب شدند، از آن در تردید و بدبینی هستند.

به همین جهت مردم را دعوت کن و به آنچه مأموریت
ساخته‌ایم استقامت کن و از هوای نفس آنان پیروی مکن و
بگو: به کتابی که خدا فرستاده ایمان آورده‌ام و مأمورم تا
بین شما عدالت را به اجرا درآورم. خداوند، پروردگار ما و
شماست. اعمال ما از آن ماست و اعمال شما از آن شماست.
بین ما و شما دلیلی باقی نمانده است. خداوند همه ما را
جمع خواهد کرد و به سوی او بازخواهیم‌گشت.

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا أَسْتَجِيبَ لَهُمْ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةً عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

کسانی که درباره خداوند بعد از آن که دعوت او از سوی مردم پذیرفته شده احتجاج می‌کنند، دلیل آنها نزد پروردگارشان بی‌اساس است و آنان مغضوب خدایند و برای آنها عذاب سختی خواهد بود.

خداوند، کسی است که کتاب را بر اساس حق و اجرای عدالت فرستاده. تو چه می‌دانی؛ شاید قیامت نزدیک باشد.

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ

آنانی که به قیامت ایمان ندارند، تقاضای شتاب آن را دارند و آنانی که ایمان آورده‌اند، از آن در هراسند و باور دارند که آن حق است. بدانید کسانی که درباره قیامت تردید می‌کنند، در گمراهی دوری هستند.

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

خداوند، به بندگان‌ش لطف دارد. به هر کسی خواهد روزی می‌بخشد و او نیرومند و مقتدر است.

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ

هرکس ثمره آخرت را بخواهد، بر محصولش می‌افزاییم و هرکس ثمره دنیا را طلب کند، از مال دنیا به او می‌دهیم؛ ولی در آخرت هیچ بهره‌ای نخواهد داشت.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ

آیا آنها خدایانی دارند که شریعتی از دین، بی‌اجازه پروردگار برای آنان آورده‌اند؟ و اگر حکم تأخیر عذاب نبود، حکم عذاب بین آنان صادر می‌شد که برای ستمکاران عذاب دردناکی خواهد بود.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

ستمکاران را خواهی دید که از آنچه انجام داده‌اند هراسانند؛ ولی به سزای اعمال خویش خواهند رسید و آنهایی که اهل ایمان بوده و کارهای پسندیده کرده‌اند، در باغهای بهشتی قرار می‌گیرند. هر چه را بخواهند، نزد پروردگارشان موجود است؛ این همان فضل بزرگ الهی است.

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي
الْقُرْبَىٰ وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ شَكُورٌ

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِنْ يَشِئِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ
قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ
وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ
مِّن فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَعَثُوا فِي الْأَرْضِ وَلَكِن
يُنزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ

وَهُوَ الَّذِي يُنزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ
وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ

وَمِنْ ءَايَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ
دَابَّةٍ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ

وَمَا أَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا
عَنْ كَثِيرٍ

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

این همان چیزی است که خداوند به بندگان با ایمان و دارای اعمال شایسته خویش بشارت داده است. بگو: درباره رسالت خویش از شما مزدی نمی‌خواهم جز آن که به نزدیکانم مودت داشته باشید و هر کسی کار نیکی انجام دهد، ما بر نیکی او می‌افزاییم؛ زیرا که خداوند بخشنده و شکرپذیر است.

آیا می‌گویید که پیامبر بر خدا دروغ بسته؟! اگر خدا بخواهد، بر دل تو مهر می‌زند و باطل را محو می‌کند و حق را به وسیله گفتار خویش ثابت می‌سازد که او به اسرار سینه‌ها آگاه است.

خداست که توبه را از بندگان می‌پذیرد و از گناهان می‌گذرد و هر چه انجام می‌دهید، می‌داند.

و دعای آنانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته می‌کنند به اجابت می‌رساند و از فضل خویش بر آنها می‌افزاید؛ ولی برای کافران عذاب سختی خواهد بود.

اگر خداوند روزی را برای بندگان وسعت بخشد، در زمین طغیان می‌کنند؛ ولی به اندازه‌ای که می‌خواهد نازل می‌کند؛ زیرا او به حال بندگان آگاه و بیناست.

اوست که باران را بعد از آن که مردم نومید شدند نازل می‌کند و رحمت خویش را می‌گستراند و اوست سرپرستی ستوده شده.

از نشانه‌های اوست آفرینش آسمانها و زمین و آنچه از جنندگان در آن پراکنده ساخته است و او بر همه آنها هرگاه اراده کند، تواناست.

آنچه از مصیبتها بر شما وارد می‌شود، از دست کارهای خود شماست و خداوند از بسیاری لغزشها می‌گذرد.

شما نمی‌توانید در زمین معجزه کنید و شما غیر از خداوند سرپرست و یاورى نخواهید داشت.

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ

إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

أَوْ يُوقَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِّنْ مَّخِصٍ

فَمَا أُوتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۗ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ ۗ عَلَىٰ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

وَلَمَنِ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّنْ سَبِيلٍ

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ وَتَرَىٰ الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّنْ سَبِيلٍ

و از نشانه‌های الهی، سیر و حرکت کشتیها چون کوهها بر صفحه دریاست.

اگر خدا بخواهد، باد را متوقف می‌کند تا کشتیها از حرکت بر سطح دریاها بایستند که در این کار برای مردم صبور و شکور نشانه‌هایی است.

یا اگر بخواهد، اهل کشتی را به خاطر اعمالشان نابود می‌سازد، در حالی که از بسیاری لغزشها می‌گذرد.

و آنهایی که درباره آیات ما به مجادله برمی‌خیزند، می‌دانند راه نجاتی از عذاب ما ندارند.

آنچه از نعمتها در این دنیا به شما داده شده، متاع زندگی دنیاست؛ ولی آنچه نزد خداست هم بهتر است و هم ماندگار، البته برای کسانی که ایمان آورده و به پروردگار خویش توکل جسته‌اند.

همان کسانی که از گناهان کبیره و کارهای زشت اجتناب کرده و در هنگام عصبانیت، اهل گذشت هستند.

و همان کسانی که فرمان پروردگار خویش را اطاعت نموده و نماز را برپاداشتند و کارهایشان را با مشورت یکدیگر انجام می‌دهند و از آنچه روزی آنان کردیم انفاق می‌نمایند.

و همان کسانی که هر وقت ستمی بر آنان وارد شود، از مؤمنان یاری می‌طلبند.

و پاداش بدی مردم را به مثل همان بدی می‌دهند. البته اگر کسی گذشت کند و اصلاح نماید، پاداش او با خداست که او ستمکاران را دوست نمی‌دارد.

و اگر کسی پس از آن که بر او ظلم شده یاری بطلبد، ایرادی بر او نیست.

ایراد بر کسانی وارد است که به مردم ظلم می‌کنند و به ناحق در روی زمین طغیان می‌نمایند. برای اینها عذاب دردناکی خواهد بود.

و برای آن کسی که صبوری می‌کند و می‌بخشد، این از کارهای پرارزش است.

و هر کسی را خدا گمراه کند، بعد از آن دیگر یآوری نخواهد داشت و می‌بینی ستمکاران را که در روز قیامت وقتی عذاب الهی را مشاهده می‌کنند، می‌گویند: آیا راه بازگشتی هست؟!

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعِينَ مِنَ الدَّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ
طَرْفِ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخَسِرِينَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۗ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي
عَذَابٍ مُّقِيمٍ

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ

أَسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ ۗ مِنْ
اللَّهِ مَا لَكُمْ مِّنْ مَّلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نَّكِيرٍ

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۗ إِنَّ عَلَيْكَ ۖ
الْبَلْغَ ۗ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۗ وَإِنْ
تُصِبُّهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۗ يَهَبُ لِمَنْ
يَشَاءُ إِنثًا وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنثًا ۗ وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا ۗ إِنَّهُ ۗ
عَلِيمٌ قَدِيرٌ

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحِيًّا أَوْ مِنْ وَرَائِ
حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بآيَاتِهِ ۗ مَا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ ۗ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ

و می بینی ستمکاران را که به عذاب الهی نزدیک می‌کنند، در حالی که از شدت خواری می‌ترسند و زیرچشمی به آن نگاه می‌کنند و در آن حال اهل ایمان می‌گویند: زیانکاران، کسانی هستند که به خویش و خانواده خود در روز قیامت زیان وارد کرده‌اند. بدانید که ستمکاران در عذاب همیشگی هستند.

آنها جز خداوند، سرپرست و یآوری ندارند و آن که را خداوند همراه ساخته، راه نجاتی نخواهد داشت.

پیش از آن که روزی بیاید که از جانب پروردگار بازگشت ندارد، پروردگارتان را اجابت کنید که در آن روز پناهگاهی ندارید و کسی از شما دفاع نمی‌کند.

ای رسول ما! اگر اعراض کردند، ما تو را حافظ آنان قرار نداده‌ایم. تو فقط مأمور به ابلاغ هستی. ما وقتی به این انسان از رحمت خود می‌چشانیم، شادمان می‌شود و اگر به خاطر کارهایی که کرده گرفتار بلا گردد، راه کفران بیوید که این انسان بسیار کفران‌کننده است.

حکومت آسمانها و زمین از آن خداست؛ هر چه را بخواهد خلق می‌کند. به هر که بخواهد، دختر می‌بخشد و به هر که بخواهد، پسر می‌دهد.

یا پسر و دختر را با هم می‌دهد و هر که را بخواهد عقیم می‌کند و فرزند نمی‌دهد که او آگاه و تواناست.

کسی نمی‌تواند با خدا سخن گوید جز به وسیله وحی یا شنیدن سخنان خداوند از پشت حجابی یا از راه فرستادن رسولی. در این هنگام، فرستاده الهی به فرمان خداوند آنچه را می‌خواهد وحی می‌کند که او برتر و حکیم است.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا
الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَٰكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن
نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ
إِلَّا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ

۴۳. زخرف الزُّخْرُف: زینت مکی ۸۹ آیه ۷ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَم

حا، میم.

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

سوگند به کتاب روشن.

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم؛ شاید به عقل آید.

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيَّ حَكِيمٌ

که قرآن در ام‌الکتاب نزد بلندمرتبه و حکیم است.

أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ

آیا ما شما را به خاطر آن که مردمی اسرافکننده‌اید،
یادآوری نکنیم.

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ

ما چقدر در گذشته پیامبرانی فرستادیم.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

و هر پیامبری که برای مردم آمد، او را به مسخره گرفتند.

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ

ما هم نیرومندترین آنان را نابود کردیم و توصیف پیشینیان
گذشت.

وَلَيْن سَأَلْتَهُم مِّنْ خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

و اگر از آنان سؤال کنی چه کسی آسمانها و زمین را
آفریده؟ می‌گویند: خدای مقتدر و آگاه آفریده است؛

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

همان خدایی که زمین را محل آسایش قرار داد و در آن
راههایی برای شما قرار داد تا شاید هدایت شوید؛

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا
كَذَلِكَ نُخْرِجُونَ

همان خدایی که از آسمان آبی به اندازه نازل کرد و به وسیله آن، سرزمین مرده را زنده کرد. به همین ترتیب شما از قبر خارج می‌شوید؛

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ
وَالْأَنْعَامِ مَا تَرَكُونَ

همان‌که تمامی زوجها را آفرید و برای شما از کشتیها و حیوانات، مرکبهایی قرار داد تا بر آنها سوار شوید.

لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ
عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ
مُقْرِنِينَ

که بر پشت آن استقرار یابید و چون بر آن استقرار یافتید، نعمت پروردگارتان را به یاد آورید و گوید: منزّه است خدایی که این را رام ما کرد که ما قدرت آن را نداشتیم.

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

و ما به سوی پروردگارمان بازخواهیم‌گشت.

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ

کافران برای خداوند از بین بندگانش جزیی قرار دادند، که این انسان کفران کننده‌ای آشکار است.

أَمْ أُتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُمْ بِالْبَنِينَ

آیا خداوند از آفریده‌های خود دختران را برای خویش انتخاب کرد و شما را به پسران امتیاز داد؟

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ
مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

در حالی که وقتی یکی از کافران را به همان چیزی که برای خدای رحمان شبیه قرار داده بشارت دهند، صورتش سیاه می‌شود و خشمگین می‌گردد.

أَوْ مَنْ يُنشِئُوا فِي الْحَلِيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ

آیا کسی که در زر و زیور بزرگ می‌شود و در وقت مبارزه قادر به بیان مقصود خود نیست، فرزند خداست؟!

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبْدُ الرَّحْمَنِ إِنثًا أَشْهَدُوا
خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ

آنها فرشتگان را که بندگان خدای رحمان هستند، دختر می‌خوانند. آیا در هنگام آفرینش آنها حضور داشته‌اند؟ البته شهادت آنها نوشته می‌شود و مواخذه خواهند شد.

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ ۗ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ
عِلْمٍ ۗ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

و گفتند: اگر خدای رحمان می‌خواست، ما فرشتگان را عبادت نمی‌کردیم. در این باره علمی ندارند و جز دروغ چیزی نمی‌گویند.

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِّن قَبْلِهِ ۗ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ

یا اینکه ما کتابی را پیش از این کتاب به آنها داده‌ایم و آنها به آن استدلال می‌کنند.

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ
مُهْتَدُونَ

بلکه می‌گویند: ما پدران خود را بر آیینی یافته‌ایم و ما بر آثار آنان هدایت شده‌ایم.

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ

قَالَ أَوْلَوْ جِئْتُكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ ۖ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ ۗ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۗ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحِمْتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ

و نیز پیش از تو در هیچ شهری پیامبری را نفرستادیم که بیم دهد جز آن که مردمی که در ناز و نعمت بودند، گفتند: ما پدران خود را بر آیینی یافتیم و از آثار آنان پیروی می‌کنیم.

پیامبرشان گفت: آیا اگر من آیینی هدایت‌کننده‌تر از آنچه پدرانتان را بر آن یافتید آورده باشم، باز انکار می‌کنید؟ پاسخ دادند: ما به آنچه به آن فرستاده شده‌اید کافریم.

ما هم از آنان انتقام گرفتیم. بنگر تا عاقبت تکذیب‌کنندگان به کجا انجامید.

به یاد آور زمانی را که ابراهیم به پدرش و قوم خود گفت: من از آنچه شما عبادت می‌کنید، بیزارم.

مگر خدایی که مرا به وجود آورده و هدایت‌م خواهد کرد.

او خداپرستی را در نسل خود، کلمه همیشگی قرار داد تا همگی به خدا رجوع کنند.

بلکه این مردم را از دنیا بهره‌مند ساختیم تا حق و رسول آشکار الهی به سراغ آنان آمد.

و همین‌که حق به سراغ آنان آمد، گفتند: این جادوست و ما آن را انکار می‌کنیم.

و گفتند: چرا این قرآن به یکی از دو مرد بزرگ دو شهر نازل نشده است؟

آیا آنها رحمت پروردگارت را تقسیم می‌کنند؟ ما هستیم که روزی آنان را در زندگانی دنیا تقسیم می‌نماییم و بعضی را بر بعض دیگر ترفیع درجه می‌دهیم تا بعضی از مردم بعضی دیگر را به خدمت گیرند و البته رحمت پروردگارت از آنچه جمع می‌کنند، بهتر است.

و اگر نبود که همه مردم یک امت هستند، برای کسانی که خدای رحمان را انکار می‌کنند، سقف خانه‌هایشان را از نقره می‌ساختیم با پله‌هایی که از آن بالا روند.

وَلِيُبَيِّتَهُمْ أَبْوَابًا وَسُرُورًا عَلَيْهَا يُتَّكِفُونَ

۳۵

وَزُخْرَفًا وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ

۳۶

۴۲۷ر

وَمَنْ يَعِشْ عَنِ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِيضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ

۳۷

وَأَنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ

۳۸

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ

۳۹

وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ أَلْيَوْمَ إِذ ظَلَمْتُمْ أَنكُم فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ

۴۰

أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۴۱

فَأِمَّا تَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ

۴۲

أَوْ نُرِيكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ

۴۳

فَأَسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

۴۴

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ

۴۵

وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ

۴۶

۴۲۸ر

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۖ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۴۷

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ

و نیز برای خانه‌هایشان درهایی از نقره و تختهایی که بر آن تکیه زنند.

با طلاها و همه اینها کالای زندگی دنیا هستند و آخرت نزد پروردگارت از آن اهل تقواست.

و هر کسی از یاد خدای رحمان اعراض کند، شیطانی را به سراغ او می‌فرستیم، که همنشین دایمی او باشد.

و آنان این گروه را از راه خدا بازدارند و گمان می‌کنند که هدایت‌یافتگانند.

تا زمانی که به سوی ما می‌آیند. آنگاه با حسرت می‌گویند: ای کاش بین من و آن شیطان فاصله‌ای به اندازه مشرق و مغرب بود که چه بد همنشینی بود!

امروز ندامت برای شما بی‌فایده است؛ زیرا که شما ستم کردید و در عذاب همگی مشترک هستید.

ای رسول ما! آیا تو می‌توانی سخن خدا را به گوش کران برسانی؟ یا کوران و آنتهایی را که در گمراهی آشکاری هستند، هدایت کنی؟

اگر تو را از بین آنان ببرم، از آنها انتقام خواهم گرفت.

و یا آنچه از عذاب به آنها وعده داده‌ایم به تو نشان خواهیم داد و ما بر آنها اقتدار داریم.

بنا بر این به آنچه بر تو وحی می‌شود، تمسک بجوی که البته تو بر راه راست قرار داری.

و قرآن مایه یادآوری برای تو و قوم توست، و به زودی مورد سؤال واقع خواهید شد.

از پیامبرانی که پیش از تو فرستادیم، سؤال کن که آیا غیر از خدای رحمان خدای دیگری را برای عبادت آنها قرار دادیم؟

موسی را با آیات خود به سوی فرعون و بزرگان قومش فرستادیم. موسی به آنها گفت: من پیامبر خدای جهانیان هستم.

ولی هنگامی که با آیات ما به سراغ آنها رفت، همگی بر او خندیدند.

وَمَا نُرِيهِمْ مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ
بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

وَقَالُوا يَا أَيُّهُ السَّاحِرُ أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ إِنَّا
لَمُهْتَدُونَ

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ

وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ
وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ

فَلَوْلَا أَلْقَى عَلَيْهِ آسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَايِكَةُ
مُقْتَرِنِينَ

فَأَسْتَحَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ

فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْآخِرِينَ

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ

وَقَالُوا ءَأَلْهَتُنَا حَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ
قَوْمٌ خَصِمُونَ

إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ

و هیچ آیه‌ای به آنها نشان نمی‌دادیم مگر آن که از دیگری
بزرگتر بود و آنان را گرفتار عذاب کردیم. شاید به سوی
خدا بازگردند.

به موسی گفتند: ای جادوگر! پروردگارت را به عهدی که با تو
کرده بخوان. ما البته هدایت خواهیم شد.

وقتی عذاب را از آنها برداشتیم، پیمان‌شکنی کردند.

و فرعون بین قوم خود فریاد زد: ای مردم! آیا فرمانروایی
کشور مصر از آن من نیست؟ و چنین نهرهایی از زیر قصر
من روان نمی‌باشد. چرا نمی‌بینید؟!

آیا من از این مرد پست که قادر به صحبت کردن درست
نیست، بهتر نمی‌باشم؟!

چرا دست‌بندهای طلا به او داده نشده و یا اینکه چرا
فرشتگان با او همراه نمی‌باشند؟!

او قوم خود را تحقیر کرد و از او اطاعت کردند که آنان
مردمی فاسق بودند.

وقتی ما را خشمناک ساختند، از آنها انتقام گرفتیم و همگی
را غرق کردیم.

و آنها را درس عبرت آیندگان قرار دادیم.

و هنگامی که درباره پسر مریم مثالی زده شد، قوم تو از آن
به فریاد آمدند.

و گفتند: خدایان ما بهتر است یا مسیح؟ و این مثال را جز از
روی جدال برای تو نرده‌اند که آنان گروهی کینه‌توز
هستند.

عیسی نبود جز بنده‌ای که ما بر او نعمت بخشیدیم و او را
مثلی برای بنی اسرائیل قرار دادیم.

اگر ما بخواهیم، فرشتگان را به جای شما در روی زمین
جانشین قرار می‌دهیم.

وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

و عیسی نشانه قیامت است. درباره قیامت شک نکنید و مرا پیروی نمایید که این راه راست است.

و شیطان باعث انحراف شما نشود که او برای شما دشمنی آشکار است.

۶۲ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

و همین‌که عیسی با دلایل آمد، گفت: من با حکمت به سراغ شما آمده‌ام تا بعضی از اختلافات شما را درباره دین بیان کنم؛ بنا بر این از خدا بترسید و مرا اطاعت کنید.

۶۳ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

خداوند، پروردگار من و پروردگار شماست. پس او را بندگی کنید که این، راه راست است.

۶۴ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

باز گروه‌هایی از بین آنان اختلاف کردند. پس وای بر ستمکاران از عذاب روز دردناک.

۶۵ فَأَخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمِ أَلِيمٍ

آیا جز انتظار این را دارند که قیامت ناگهان در حالی که بی‌خبرند، واقع شود.

۶۶ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

در این روز دوستان با یکدیگر دشمن می‌شوند، مگر اهل تقوا.

۶۷ الْأَخْيَارُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ

ای بندگان من! امروز نه ترسی برای شما هست و نه اندوهگین می‌شوید.

۶۸ يَعْبَادِ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ

کسانی که به آیات ما ایمان آورده و مطیع بوده‌اند.

۶۹ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ

شما همراه با همسرانتان شادمان وارد بهشت شوید.

۷۰ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ

ظرفها و جامهای طلایی را اطراف آنان می‌گردانند و در بهشت آنچه دلها می‌خواهد و دیدگان از آن لذت می‌برد، آماده است و شما در آن برای همیشه خواهید ماند.

۷۱ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

و این بهشتی است که به خاطر آنچه انجام داده‌اید، وارث آن می‌شوید.

۷۲ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

برای شما در آن انواع میوه‌های فراوان است تا نوش جان کنید.

۷۳ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

لَا يُفْتَرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ

وَنَادُوا يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَكِثُونَ

لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَرِهُونَ

أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرَمُونَ

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُمُونَ

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَبِيدِينَ

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

فَذَرَهُمْ يَجُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ

وَقِيلِهِ يَرْبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ

فَأَصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلِّمْ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

البته مجرمان در عذاب همیشه جهنم خواهند ماند.

از عذاب آنان کاسته نمی‌شود و امید به نجات ندارند.

ما به آنان ظلم نکردیم؛ بلکه آنها خود مردمی ظالم بودند.

مالک دوزخ را ندا می‌دهند که از پروردگارت بخواه ما را بمیراند. مالک دوزخ می‌گوید: شما اینجا ماندنی هستید.

ما برای شما حق را آوردیم؛ ولی بیشتر شما از حق کراهت دارید.

بلکه کافران در تصمیم خود پابرجا هستند. ما نیز اراده پابرجایی داریم.

آیا گمان کرده‌اند ما اسرار دل و سخنان در گوشی آنان را نمی‌شنویم؟ بلی می‌شنویم و فرشتگان ما نزد آنان حاضرند و می‌نویسند.

بگو: اگر برای خدا فرزندی بود، من اول کسی بودم که او را بندگی می‌کردم.

منزه است خدای آسمانها و زمین و خدای عرش از آنچه توصیف می‌کنند.

ای رسول ما! آنان را رها کن تا در باطل خود غوطه‌ور و سرگرم باشند تا روزی را که به آنها وعده داده شده، ملاقات کنند.

اوست که در آسمان خداست و در زمین خداست و او حکیم و داناست.

بزرگ است خدایی که حکومت آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست از آن اوست و علم قیامت نزد اوست و همگی به سوی او بازگشت می‌کنند.

آنانی که غیر خدا را می‌خوانند، اختیار شفاعت ندارند، مگر آنهایی که شهادت به حق داده و خود آگاهند.

اگر از آنها سؤال کنی: چه کسی آنان را آفریده است؟ به طور قطع می‌گویند: خدا. پس چرا منحرف می‌شوند!؟

پیامبر گفت: پروردگارا! این مردم قومی هستند که ایمان نمی‌آورند.

ای رسول ما! از آنها چشم‌پوش و سخنی ملایم بگو. به زودی خواهند فهمید.

۱
۴۳۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَم

حا، میم.

۲

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

سوگند به کتاب آشکار.

۳

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَرَّكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ

ما قرآن را در شب مبارک نازل کردیم. ما همواره، بیم‌دهنده بوده‌ایم.

۴

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ

در آن شب، هر کاری بر اساس حکمت الهی تبیین می‌گردد.

۵

أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

فرمانی از جانب ماست. ما همواره پیامبران را فرستاده‌ایم.

۶

رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

رحمتی از جانب پروردگار توست که او شنوا و آگاه است.

۷

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ

اوست که پروردگار آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست؛ اگر یقین دارید.

۸

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ
الْأَوَّلِينَ

خدایی نیست جز او، زنده می‌کند و می‌میراند. پروردگار شما و پدران نخستین شماست.

۹

بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ

بلکه آنان در شک خود بازیگرند.

۱۰

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ

منتظر روزی باش که آسمان دودی آشکار پدید آورد.

۱۱

يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

این عذاب دردناک الهی است که همه مردم را فرا می‌گیرد.

۱۲

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ

آنگاه می‌گویید: پروردگارا! این عذاب را از ما بردار؛ ما ایمان می‌آوریم.

۱۳

أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ

چگونه به خود می‌آیند، در حالی که پیامبری آشکارا به سوی آنان آمد؟

۱۴

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ

باز از او روی بر گرداندند و گفتند: او تعلیم‌یافته‌ای دیوانه است.

۱۵

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ

ما این عذاب را اندکی از شما بر می‌داریم؛ ولی شما به کفر خود بر می‌گردید.

۱۶

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ

روزی که سختی بزرگ را پیش آوریم و ما انتقام‌گیرنده‌ایم.

۱۷
حزب
۱۹۹

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ

ما پیش از اینها قوم فرعون را امتحان کردیم و رسول بزرگواری به سراغ آنان آمد.

۱۸

أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِلَيَّ لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

موسی گفت: بندگان خدا را به من واگذارید که من فرستاده مورد اعتماد برای شما هستم.

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ

۲۵ وَإِنِّي عَذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ

۲۱ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَأَعْتَزَلُونِ

۲۲ فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ

۲۳ فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ

۲۴ وَاتْرِكِ الْبَحَرَ زهَوًّا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ

۲۵ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

۲۶ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ

۲۷ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ

۲۸ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ

۲۹ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ

۳۵ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ

۴۳۲

۳۱ مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ

۳۲ وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

۳۳ وَعَاتَيْنَاهُمْ مِّنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ

۳۴ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ

۳۵ إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ

۳۶ فَأَتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۳۷ أَهْمٌ خَيْرٌ أَمْ قَوْمٌ تُبِعَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُّجْرِمِينَ

۳۸ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبِينِ

۳۹ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

در برابر پروردگار کبر نورزید که من برای شما دلیلی آشکار آورده‌ام.

و من به پروردگار خود و شما پناه می‌برم از اینکه مرا سنگسار کنید.

اگر نمی‌خواهید به من ایمان بیاورید، مرا به حال خود بگذارید.

موسی به درگاه پروردگارش مناجات کرد که این قوم مجرم هستند.

پاسخ شنید که بندگان با ایمان مرا شبانه از شهر خارج کن که از ناحیه فرعونیان تعقیب می‌شوید.

و از دریا گذر کن که آنان سپاهی غرق شده خواهند بود.

چه بسیار باغها و چشمه‌ها که از خود به جای گذاشتند.

و زراعتها و خانه‌های مجلل،

و نعمتهایی که در آن متنعم بودند.

ما این گونه این نعمتها را میراث برای مردمی دیگر قرار دادیم.

بر احوال آنان آسمان و زمین گریه نکردند و بر نابودی آنان مهلتی داده نشد.

و ما بنی اسرائیل را از عذاب ذلت‌بار رهایی دادیم.

از دست فرعونی که متکبر و اسرافکار بود.

و ما آنان را از روی علم بر مردم جهانیان برگزیدیم.

آیات و نشانه‌هایی برای آنان آوردیم که در آن امتحان آشکاری بود.

البته کافران خواهند گفت.

ما جز این مرگ اول، مرگ دیگری نداریم و زنده نخواهیم شد.

اگر راست می‌گویید، پدران ما را نزد ما بیاورید.

بگو: آیا آنها بهترند یا قوم تبع و آنانی که پیش از آنها بودند و ما آنان را نابود کردیم؛ زیرا که مجرم بودند.

ما آسمانها و زمین و آنچه را در آنهاست، بیهوده خلق نکردیم.

و آن دو را جز بر اساس حق نیافریدیم؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَتُهُمْ أَجْمَعِينَ

البته روز جدایی‌ها وعده‌گاه همه است.

۴۱

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَن مَّوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

روزی که هیچ دوستی نمی‌تواند دوست خود را کمکی کند و هیچ‌گاه یاری نمی‌شوند؛

۴۲

إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

جز آن کسی که خدا به او رحم کند که او مقتدر و مهربان است.

۴۳
۴۳۳

إِنَّ شَجَرَتَ الزُّقُومِ

به تحقیق که درخت زقوم جهنم،

۴۴

طَعَامُ الْأَثِيمِ

غذای گنهکاران است.

۴۵

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ

همانند فلز گداخته در شکمها می‌جوشند؛

۴۶

كَغَلِي الْحَمِيمِ

جوشیدنی چون آب سوزان.

۴۷

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ

او را بگیرید و به آتش جهنم پرتابش کنید.

۴۸

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ

آنگاه از عذاب سوزان بر سرش بریزید.

۴۹

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ

بچش که تو همان قدرتمند و گرامی هستی؛

۵۰

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ

این همان چیزی است که درباره آن شک داشتید.

۵۱

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ

البته اهل تقوا در جای امنی هستند؛

۵۲

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

در باغها و کنار چشمه‌ها؛

۵۳

يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ

لباسهایشان از حریر نازک و ضخیم است و در برابر هم می‌نشینند.

۵۴

كَذَلِكَ وَرَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ

و نیز آنها را با حور العین تزویج می‌نماییم.

۵۵

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ

در آنجا هر نوع میوه را بخواهند، در نهایت امنیت در اختیارشان قرار می‌گیرد.

۵۶

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَلَهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

جز همان یکبار مردن، دیگر مزه مرگ را نمی‌چشند و خداوند آنان را از عذاب جهنم حفظ خواهد کرد.

۵۷

فَضَلًا مِّن رَّبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

این از فضل پروردگار توست و این همان رستگاری بزرگ است.

۵۸

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

ما این قرآن را به زبان تو آسان کردیم؛ شاید به خود آیند.

۵۹

فَأَرْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ

بنا بر این تو منتظر بمان. آنان نیز منتظرند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱
۴۳۴

حَم

حاء، میم.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

۲

این قرآن از جانب خدای مقتدر و حکیم نازل شده است.

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ

۳

در آسمانها و زمین نشانه‌هایی برای اهل ایمان! است.

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

۴

و در آفرینش شما و انواع جنبنده‌های روی زمین نشانه‌هایی برای اهل یقین هست.

وَأَخْتَلَفُ اللَّيْلُ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ

۵

و نیز در رفت و آمد شب و روز و در آنچه خداوند از آسمان روزی می‌فرستد و بدان وسیله زمین بعد از مرگش زنده می‌شود و در وزش باده‌ها نشانه‌هایی برای عاقلان هست.

فَآحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ

يَعْقِلُونَ

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ

۶

این نشانه‌های الهی است که بر اساس حق برای تو تلاوت می‌کنیم؛ پس این کافران به کدام سخن بعد از سخن خدا و آیات او ایمان می‌آورند؟

اللَّهِ وَعَآيَاتِهِ ۚ يُؤْمِنُونَ

وَيَلُّ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ

۷

وای بر هر دروغ‌گوی گنهکار!

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ

۸

آیات الهی که برای او تلاوت می‌شود می‌شنود؛ ولی از روی تکبر بر کار خلاف خود اصرار می‌ورزد. گویی هیچ‌چیز نشنیده است؛ بنا بر این به چنین فردی عذاب دردناک را بشارت بده.

يَسْمَعَهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ

۹

و هرگاه از آیات ما چیزی بدانند، آن را مسخره می‌کند. اینها عذاب ذلت‌باری خواهند داشت.

عَذَابٌ مُّهِينٌ

مِّنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا

۱۰

و از پشت سرشان جهنم است و ثروتی را که به دست آورده‌اند و دوستانی که غیر خداوند برگزیده‌اند، آنان را بی‌نیاز نکنند و برای آنها عذابی بزرگ خواهد بود.

اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

هَٰذَا هُدًىٰ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن

۱۱

این قرآن، مایه هدایت است و آنهایی که به آیات پروردگار خویش کافر شده‌اند، عذابی سخت و دردناک خواهند داشت.

رَجْزٍ أَلِيمٍ

اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ ۚ

۱۲
حزب
۲۰۰
۴۳۵

وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

خداست که دریا را به تسخیر شما درآورد تا به فرمان او کشتی را به حرکت درآوردید و از فضل او طلب نمایید، شکر او را بجا آورید.

وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ

۱۳

و آنچه را در آسمانها و در زمین هست، همه را از جانب خود به تسخیر شما درآورد که البته در این کار برای اندیشمندان نشانه‌هایی است.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

به اهل ایمان بگو: آنانی را که امیدى به ایام الله ندارند، مورد بخشش قرار دهند تا خداوند هر ملتى را به کارهایی که انجام می‌داده پاداش دهد.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ

هر کسی کار خوب انجام دهد، به سود خود اوست و هر کسی کار بد بجا آورد، زیانش به خودش برمی‌گردد و آنگاه هر دو به سوی پروردگارتان بازمی‌گردید.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ

ما به بنی اسرائیل کتاب و حکمت و پیامبری دادیم و از روزی‌های پاکیزه نصیب آنان نمودیم و از مردم زمانه برترشان کردیم.

وَعَاثَيْنَاهُمْ بَيْنَتٍ مِّنَ الْأُمْرِ ۖ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

و در موضوع دین، دلیل‌های روشنی در اختیارشان گذاشتیم و اختلاف نکردند مگر بعد از آن که دانسته بین خود ظلم نمودند. پروردگارت در روز قیامت بین آنان درباره آنچه اختلاف کردند، داوری خواهد کرد.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأُمْرِ ۖ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آنگاه ما تو را بر شریعتی از دین قرار دادیم. از آن پیروی کن و از هوای نفس آنانی که نمی‌دانند، پیروی مکن.

إِنَّهُمْ لَن يَغْنُؤُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

اینها قادر نیستند در برابر پروردگار، تو را بی‌نیاز کنند و ستمکاران همواره دوست یکدیگرند و خداوند دوست اهل تقواست.

هَذَا بَصِيرَةٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

این شریعت، وسیله بینایی مردم است و نیز هدایت و رحمت برای اهل یقین می‌باشد.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتِهِمْ ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

آیا آنهایی که کارهای زشت می‌کنند، گمان می‌کنند که ما زندگی و مرگ آنها را با مردمی که ایمان آورده و کارهای شایسته می‌کنند، یکسان قرار می‌دهیم؟ چه بد قضاوت می‌کنند.

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

خداوند آسمانها و زمین را بر اساس حق آفرید تا هرکس در برابر کارهایی که انجام داده، پاداش گیرد و به آنها ظلمی نخواهد شد.

أَفْرَعَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوْنَهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ
عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشْوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ
مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا
إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ
قَالُوا أَتُتُوا بِنَبَأَيْنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِدِ
يُخَسِّرُ الْمُبْطِلُونَ

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمِ
تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي
رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَتِي تُلَىٰ عَلَيْكُمْ
فَأَسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا
نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُستَيْقِنِينَ

آیا دیدی کسی را که هوای نفس خویش را خدای خود قرار
داده؟ و خداوند او را دانسته گمراه ساخته و بر گوش و
دلش مهر زده و بر دیدگانش پرده انداخته؛ پس چه کسی
بعد از خدا او را هدایت می‌کند؟ آیا به خود نمی‌آیید؟!

گفتند: زندگی فقط در همین دنیاست؛ می‌میریم و زنده
می‌شویم و چیزی جز روزگار ما را نابود نمی‌کند. البته این
سخن را از روی آگاهی نمی‌گویند؛ بلکه فقط ظن و خیال آنان
است.

و هنگامی که آیات روشن ما برای آنان تلاوت می‌شود، تنها
دلیلی که می‌آورند. این است که اگر راست می‌گویید،
پدران ما را زنده کنید و برای ما بیاورید.

بگو: این خداست که شما را زنده می‌کند و سپس می‌میراند
و آنگاه همگی شما را برای روز قیامت جمع می‌کند که شکی
در آن نیست؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

و حکومت آسمانها و زمین از آن خداست و در روزی که
قیامت برپا می‌گردد اهل باطل زیان می‌کنند.

و می‌بینی هر گروهی به زانو درآمده و هر ملتی را با نامه
عملش بخوانند: امروز به آنچه انجام داده‌اید، پاداش داده
می‌شوید.

این کتاب ماست که بر اساس حق با شما سخن می‌گوید؛ ولی
ما آنچه را انجام می‌دادید می‌نوشتیم.

و اما آنهایی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند،
پروردگارشان آنها را در رحمت خویش وارد می‌سازد که این
رستگاری آشکار است.

و اما به آنهایی که کافر شدند، گفته می‌شود: مگر آیات من
برای شما تلاوت نشد و شما کبر ورزیدید؛ چون مردمی
مجرم بودید.

و هنگامی که به شما گفته شد که وعده خدا حق است و در
قیامت شکی نیست، گفتید: ما نمی‌دانیم قیامت چیست. ما
فقط گمانی در این باره داریم و یقین نداریم.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسَلِكُم مَّا كَانَتْ نَفْسُكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا
وَمَا أَوْلَاكُمْ أَلْتَارُ وَمَا لَكُمْ مِّن نَّاصِرِينَ

ذَٰلِكُمْ بِأَنَّكُمْ أَتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَم

حا، میم.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ
مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ
الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتُنُونِ بِكِتَابٍ مِّن
قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ

در قیامت، زشتیهای کارهایشان برای آنان آشکار می‌شود و
عذابی را که مسخره می‌کردند، آنان را فرا می‌گیرد.

و به آنها گفته می‌شود: امروز ما شما را فراموش می‌کنیم؛
همان گونه که ملاقات امروز را فراموش کرده بودید و
جایگاه شما آتش است و یآوری برای شما نخواهد بود.

این به آن خاطر است که شما آیات الهی را به مسخره
گرفتید و زندگی دنیا شما را مغرور کرد؛ بنا بر این امروز
آنها از آتش خارج نمی‌شوند و عذری از آنان پذیرفته
نیست.

پس حمد مخصوص خداوندی است که خدای آسمانها و زمین
و جهانیان است؛

و بزرگی در آسمانها و زمین از اوست و او مقتدر و حکیم
است.

این قرآن، کتابی است که از جانب خدای مقتدر و حکیم
نازل شده است.

ما آسمانها و زمین و آنچه را در آنهاست، جز بر اساس حق و
برای زمانی تعیین شده نیافریده‌ایم، و آنانی که کافر
شده‌اند، از آنچه بیم داده می‌شوند، اعراض می‌کنند.

بگو: این خدایانی را که غیر از پروردگار می‌خوانید، به من
نشان دهید که چه چیزی را در روی زمین آفریده‌اند و یا چه
شرکتی با خدا در خلقت آسمانها دارند و آیا در کتابهای
پیشین دلیلی درباره این بتها دارید و یا اثر علمی از
گذشتگان برای من بیاورید، اگر راست می‌گویید.

و چه کسی گمراه‌تر از آنکس است که غیر خدا موجودی را
می‌خواند که تا قیامت نمی‌تواند او را اجابت کند و از آنچه
آنها می‌خوانند، بی‌خبرند.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ

و هنگامی که مردم محشور می‌شوند، خدایانشان با آنان دشمن هستند و حتی عبادت آنها را انکار می‌کنند.

وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

و همین‌که آیات روشن ما را برای آنها تلاوت کنند، کافران به حقی که نزد آنان آمده می‌گویند: این، جادویی آشکار است.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

یا می‌گویند: این قرآن را به خدا دروغ بسته است. بگو: اگر من آن را به خدا دروغ بسته باشم، شما نمی‌توانید در برابر پروردگار از من دفاع نمایید. خداوند به آنچه شما وارد آن شده‌اید، آگاه‌تر است و کافی است که او بین من و شما گواه باشد و او بخشنده و مهربان است.

قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

بگو: من اولین پیامبر نیستم و نمی‌دانم با من و شما چه خواهند کرد. جز آنچه را به من وحی کنند، پیروی نخواهم کرد و من جز بیم‌دهنده‌ای آشکار نمی‌باشم.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَقَامَنَ وَأَسْتَكْبَرْتُمْ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

بگو: به من خبر دهید اگر این قرآن از سوی خدا باشد و شما آن را انکار کنید در صورتی که از بنی اسرائیل شاهدی بر آن باشد و او ایمان بیاورد و شما کبر ورزید البته خداوند مردم ستمگر را هدایت نمی‌کند.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ

کافران به اهل ایمان گفتند: اگر این دین خوب بود، آنها از ما سبقت نمی‌گرفتند و چون خود آنان هدایت نشدند، به زودی می‌گویند: این دروغی قدیمی است.

وَمِن قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِيمَانًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِّلْمُحْسِنِينَ

و پیش از قرآن، کتاب موسی بود که رهنما و رحمت بود و این قرآن کتابی است که تورات را تصدیق می‌کند و به زبان عربی است تا ستمکاران را بترساند و برای نیکوکاران بشارت باشد.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

کسانی که می‌گویند: پروردگار ما خداست و در این راه استقامت می‌کنند، هیچ جای ترس و اندوهی برای آنان نخواهد بود.

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

اینها یاران بهشتی هستند که برای همیشه در آن می‌مانند و این پاداشی است برای کارهایی که انجام داده‌اند.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا
وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفِصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا
بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا
تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۗ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ
الْمُسْلِمِينَ

ما به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادر خویش نیکی کند. مادرش او را با رنج و سختی حمل می‌نماید و با ناراحتی زایمان می‌کند و دوران حمل و شیر گرفتن او سی ماه است، تا اینکه به رشد می‌رسد و به مرز چهل سالگی وارد می‌شود. می‌گوید: پروردگارا! به من توفیق بده تا شکر نعمتی را که به من و پدر و مادرم عطا فرمودی، بجا آورم و کاری که تو راضی هستی، انجام دهم و اصلاح کارها را در نسل من ادامه بده! اینک به سوی تو، توبه می‌کنم و من از مسلمین هستم.

اینها کسانی هستند که ما کارهای بهتر آنان را قبول می‌کنیم و از لغزشهایشان می‌گذریم، در حالی که در بین یاران بهشت هستند. این وعده راستی است که به آنان داده شده است.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ
عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ۗ وَعَدَّ الصَّدَقِ الَّذِي كَانُوا
يُوعَدُونَ

آن فرزندی که به پدر و مادر می‌گوید: اف بر شما! چگونه به من وعده می‌دهد که از قبر بیرون آیم، در حالی که پیش از من نسلهایی نابود شده‌اند و پدر و مادر به خداوند پناه می‌برند و به آن فرزند می‌گویند: وای بر تو! ایمان بیاور که وعده خدا حق است. ولی او پاسخ دهد: این سخنان، جز افسانه پیشینیان نیست.

آنها کسانی هستند که فرمان خدا همراه با امتهایی از جن و انسان که از پیش بوده‌اند، درباره آنان قطعی شده و مردمی زیانکارند.

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَا أَتَعِدَانِي أَنْ أَخْرَجَ وَقَدْ
خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِيٰ وَهُمَا يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيَلُوكَ ءِامِنِ
إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ

و برای همه مردم به خاطر کارهایشان درجاتی هست و هرکس نتیجه کار خود را تمام و کمال خواهد دید و به کسی ظلم نخواهد شد.

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا ۗ وَلِيُؤْفَفِيَهُمْ ۗ أَعْمَلَهُمْ وَهُمْ لَا
يُظَلَمُونَ

روزی که کافران را به آتش عرضه دهند: شما از چیزهای پاکیزه زندگانی دنیای خود استفاده کردید و از آن بهره گرفتید؛ ولی امروز به عذاب دلتبار به خاطر تکبری که در زمین به ناحق داشتید و به خاطر فسقی که انجام دادید، پاداش داده می‌شوید.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ
فِي حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَأَسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا
كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ

وَأَذْكُرُ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ
الْتُّدُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

به یاد آور برادر عاد را هنگامی که در سرزمین احقاف، قوم خویش را بیم می‌داد و بیم‌دهندگان از پیش‌رو و پشت سر او گذشته بودند. او می‌گفت: جز پروردگار را بندگی نکنید. من برای شما از عذاب روز بزرگ نگرانم.

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَا عَنِ ءَالِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ

مردم عصر هود گفتند: آیا تو آمده‌ای تا ما را از پرستش خدایانمان منع کنی؟ اگر راست می‌گویی، عذابی را که به ما وعده می‌دهی، بیاور.

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ
وَلَكِنِّي أَرِئُكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ

هود گفت: علم نزد خداست و من فقط هر چه را به آن فرستاده شده‌ام، ابلاغ می‌کنم؛ ولی من شما را مردمی نادان می‌بینم.

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أُوْدِيِّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ
مُّمَطَّرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

همین‌که عذاب را چون ابری بر دره‌های خود مشاهده کردند گفتند: این ابری است باران‌زا که بر ما خواهد بارید. هود گفت: بلکه آثار عذابی است که با شتاب آن را مطالبه کردید و این باد و طوفانی است که عذاب دردناکی را در بردارد.

تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَىٰ إِلَّا مَسَكِنُهُمْ
كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ

همه چیز را به فرمان پروردگارش درهم می‌کوبد. پس صبح کردند، در حالی که جز خانه‌هایشان چیز دیگری مشاهده نمی‌شد. ما این گونه مردم مجرم را مجازات می‌کنیم.

وَلَقَدْ مَكَّنَّهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا
وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ
وَلَا أَفْعِدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

ما به آنان امکاناتی دادیم که به شما ندادیم و برای آنان با اینکه گوش و چشم و دل درک‌کننده داده بودیم؛ ولی هیچ‌کدام از این سه نیرو گوش و چشم و دل‌هایشان آنان را بی‌نیاز نکرد؛ زیرا که آیات الهی را انکار می‌کردند و آنچه را مسخره می‌کردند؛ بر آنها وارد شد.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

ما چه بسیار مردم شهرهایی را که در اطراف شما بودند، هلاک کردیم و ما آیات خود را توضیح دادیم؛ شاید بازگردند.

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا ءَالِهَةً بَلْ
ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكِ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

پس چرا خدایانی که غیر از پروردگار انتخاب کردند به این خیال که آنها را به خدا نزدیک می‌کنند، در هنگام عذاب به یاری آنان نیامدند؟! بلکه در بین آنها گم شدند و این به خاطر دروغ و افترا زدن آنان بود.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُّندِرِينَ

ای رسول ما! به یاد آور هنگامی را که گروهی از جن را به نزد تو آوردیم تا تلاوت قرآن را گوش دهند و وقتی در برابر قرآن حضور یافتند، به یکدیگر گفتند: با رعایت سکوت گوش فرا دهید. و چون تلاوت به پایان رسید، برای بیم دادن قوم خود به تبلیغ رفتند.

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ

جنیان گفتند: ای قوم ما! کتابی را استماع کردیم که بعد از موسی نازل شده و تصدیق‌کننده کتابهای پیش است، به حق و راه مستقیم هدایت می‌نماید.

يَقَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ، يَعْفِرْ لَكُمْ مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

ای قوم ما! دعوت خدا را اجابت کنید و به او ایمان آورید تا از گناهان شما بگذرد و شما را از عذاب دردناک پناه دهد.

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

و هر کسی دعوت الهی را اجابت نکند، راه فراری در زمین ندارد و غیر از پروردگار باوری نخواهد داشت و این گونه افراد در گمراهی آشکار هستند.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَعْ يَخْلُقِهِنَّ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

آیا کافران ندیدند خدایی که آسمانها و زمین را آفریده و هرگز از آفرینش آنها خسته نشده، قادر است از اینکه مردگان را زنده کند؛ بلی او بر همه چیز تواناست.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

روزی که کافران را بر آتش عرضه دهند، به آنها گویند: آیا این عذاب حقیقت داشت؟ پاسخ دهند: پروردگارا! آری. خدا فرماید: پس بچشید عذاب را به خاطر کفرتان.

فَأَصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَهُمْ يَوْمَ يَرُونَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ بَلَّغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ

ای رسول ما! همانند پیامبران صاحب عزم شکیبایی کن و درباره کافران شتاب مکن. هنگامی که در آن روز موعود عذاب را ببینند، احساس می‌کنند که گویا در دنیا جز ساعتی از یک روز توقف نداشته‌اند. این ابلاغی است. آیا در قیامت جز مردم فاسق نابود می‌گردند؟

۱
۴۴۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَلَهُمْ

۲

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ

۳

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَلَهُمْ

۴

فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَخْتَمْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فِيمَا مَنَّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ ط ۖ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَلَهُمْ

۵

سَيَهْدِيهِمْ وَيُضِلِّحَ بَالَهُمْ

۶

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا لَهُمْ

۷

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

۸

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَلَهُمْ

۹

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ

۱۰
حزب
۲۰۳

أَقْلَمَ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا

۱۱

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ

آنانی که کافر شدند و راه خدا را بستند، کارهای خود را تباہ ساختند.

و آنانى که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند و به آنچه بر محمد صلى الله عليه و آله نازل شده ایمان آورده‌اند؛ که البته بر حق و از جانب پروردگارشان بود، خداوند گناهانشان را می‌بخشد و کارشان را اصلاح می‌نماید.

این، به خاطر آن است که کافران از باطل پیروی کردند و اهل ایمان از حقیقتی پیروی کردند که از جانب پروردگارشان بود و به این ترتیب خداوند برای مردم مثالا می‌زند.

و هنگامی که با کافران روبرو شدید، گردنهایشان را بزنید تا به اندازه کافی دشمن را سرکوب کنید و اسیران را محکم ببندید. آنگاه یا بر آنها منت گذارید و یا برای آزاد کردن آنها فدیہ بگیرید تا جنگ، بار سنگین خود را بر زمین گذارد. این حکم فعلی است و اگر خدا می‌خواست از کافران انتقام می‌گرفت؛ ولی امر خداست تا شما را به وسیله یکدیگر امتحان کند و آنهایی که در راه خدا کشته شده‌اند، کارهایشان ضایع نخواهد شد.

به زودی آنان را هدایت می‌کند و کارشان را اصلاح می‌نماید،

و به بهشتی که به آنان شناسانده، واردشان خواهد کرد.

ای اهل ایمان! اگر خدا را یاری کنید، خداوند نیز شما را یاری خواهد کرد و قدمه‌بایان را ثابت خواهد نمود.

مرگ بر آنانى که کافر شدند و کارهایشان نابود باد!

این به خاطر آن است که به آنچه خداوند نازل فرموده کراهت داشتند؛ خدا هم کارهایشان را نابود کرد.

آیا سیر در زمین نمی‌کنند تا ببینند پایان کار پیشینیان چگونه بوده؟ خداوند آنها را سرکوب کرد و برای کافران همانند آن مجازاتها خواهد بود.

این به خاطر آن است که خداوند مولای اهل ایمان است؛ ولی کافران هیچ مولایی ندارند.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ
وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتكَ
أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ
وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّن مَّاءٍ غَيْرِ
ءَاسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّم يَتَغَيَّر طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّن خَمْرٍ لَّذَّةٍ
لِّلشَّرِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّن عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ
الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَن هُوَ خَلِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا
مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِن عِنْدِكَ قَالُوا
لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ

وَالَّذِينَ أَهْتَدُوا زَادَهُمْ هُدًى وَءَاتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً ۖ فَقَدْ جَاءَ
أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرُهُمْ

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ

خداوند آنهایی را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند
به بهشتی وارد می‌کند که نهرها از زیر درختانش جاری
است و آنهایی که کافر شدند، در دنیا مانند حیوانات به
بهره‌برداری از آن و خوردن و آشامیدن می‌پردازند که البته
آتش جهنم، جایگاه آنهاست.

چه شهرهایی که از شهری که تو را از آن بیرون کرد،
نیرومندتر بودند و ما آنها را نابود کردیم و هیچ یاوری
نداشتند.

آیا کسی که دلیل روشن از جانب پروردگار خویش دارد،
همانند کسی است که کار زشت او برایش جلوه کرده و پیرو
هوای نفس خود شد؟!

مثل بهشتی که به اهل تقوا وعده داده شده، این گونه
است که در آن نهرهایی از آب صاف و نهرهایی از شیر که
طعم آن عوض نمی‌شود و نهرهایی از شراب که برای
نوشندگان آن لذت‌بخش است و نهرهایی از عسل
مصفاست، و برای آنان از همه نوع میوه آماده است و
بخششی از جانب پروردگارشان. آیا اینها همانند کسی
هستند که برای همیشه در آتش است و از آب جوشان
جهنم می‌نوشد که اندرونشان را دگرگون می‌کند؟

گروهی از این مردم سخنان تو را گوش می‌دهند؛ ولی وقتی
از نزد تو بیرون می‌روند، به کسانی که علم و دانش داده
شده می‌گویند: هم اکنون چه گفت؟ اینها همان‌هایی هستند
که خداوند بر دلهایشان مهر زده و از هوای نفس خویش
پیروی می‌کنند.

و آنهایی که قبول هدایت کرده‌اند، خداوند بر هدایت آنان
می‌افزاید و به آنها تقوا می‌بخشد.

پس آیا آنها جز این انتظاری دارند که قیامت ناگهان
فرارسد، در حالی که شرایط آن پدید آمده ولی وقتی
می‌رسد که یادآوری آنها بی‌فایده است.

به آن که نیست خدایی جز پروردگار؛ بنا بر این برای گناه
خود و مردان و زنان با ایمان طلب بخشش کن که خداوند،
جای رفتن و قرارگاه شما را می‌داند.

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْءَانَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

إِنَّ الَّذِينَ أَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ
الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَرَهُمْ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَصْحَبَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ وَفَاحَبَطَ أَعْمَلَهُمْ

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَنَهُمْ

اهل ایمان می‌گویند: چه شده است که سوره‌ای نازل نمی‌شود در حالی که وقتی سوره‌ای محکم نازل می‌شود که در آن صحبت جهاد باشد. می‌بینی آنهایی که دل بیماری دارند، تو را نگاه می‌کنند مانند نگاه کردن کسی که از ترس مرگ غش کرده است، که البته مرگ برای آنها سزاوارتر است.

اطاعت کردن و سخن نیکو گفتن برای آنها بهتر است؛ بنا بر این وقتی فرمان خداوند قطعی می‌شود، اگر کلام خدا را تصدیق کنند برای آنان بهتر است.

آیا اگر روی برگردانید و در زمین فساد کنید و قطع رحم نمایید، باز امید به نجات دارید؟

اینها کسانی هستند که خداوند آنها را لعنت می‌کند و گوشه‌ایشان را کر و چشمه‌ایشان را کور کرده است.

آیا تدبّر در قرآن نمی‌کنند یا اینکه بر دل‌هایشان قفل زده شده است؟!

آنانی که پس از روشن شدن هدایت از دین برگشته و مرتد شدند، شیطان کارهایشان را در نظرشان جلوه‌گر ساخته و آنها را به آرزوهای دراز فریب داده است.

این حالت برای آن است که آنها به کسانی که از نازل شدن وحی ناراحت بودند گفتند: ما در بعضی امور از شما پیروی می‌کنیم. که البته خداوند از اسرارشان آگاه است.

پس چگونه است که وقتی فرشتگان مرگ روحشان را می‌گیرند بر صورت و پشت آنها می‌زنند؟

این، برای آن است که پیروی از خشم پروردگار کردند و از آنچه باعث خشنودی اوست، کراهت داشتند؛ در نتیجه خداوند کارهایشان را نابود کرد.

آیا آنانی که دل بیمار دارند، گمان کردند خداوند کینه‌هایشان را آشکار نمی‌کند؟

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي
لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ

وَلَتَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ
وَنَبْلُوَنَّكُمْ أَخْبَارَكُمْ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ
مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا
وَسَيَحِطُّ أَعْمَالَهُمْ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا
تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ
وَلَن يَتْرُكَنَّكُمْ أَعْمَالَكُمْ

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌّ وَلَهُمْ وَإِن تُوْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ
أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ

إِن يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبَخَّلُوا وَيُخْرِجْ أَصْغَانَكُمْ

هَآأَنْتُمْ هَآؤُلَآءِ تَدْعُونَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَّن
يَبْخُلُ وَمَن يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَّفْسِهِ ۗ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ
وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ ۗ وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا
يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ

اگر ما بخواهیم آنها را به تو نشان دهیم تا چهره‌هایشان را بشناسی هر چند با سخن گفتن آنان، می‌توانی آنها را بشناسی و خدا از کارهای شما آگاه است.

و ما شما را امتحان می‌کنیم تا معلوم شود جهادگران و اهل صبر کیانند و اخبارتان را نیز امتحان می‌کنیم.

کسانی که کافر شدند و راه خدا را بستند و بعد از آن که هدایت برای آنان بیان شد با رسول مخالفت کردند، هیچ‌گاه نمی‌توانند به خداوند ضرری وارد کنند و به زودی کارهایشان نابود خواهد شد.

ای کسانی که ایمان آوردید. خدا و رسول را اطاعت کنید و کارهای خود را باطل نگردانید.

آنهايي که کافر شدند و راه خدا را بستند، در حال کفر مردند. هرگز خداوند آنان را نمی‌بخشد.

شما اهل ایمان هیچ‌گاه سست نشوید و کافران را به صلح دعوت نکنید؛ زیرا که شما برترید و خدا با شماست و کارهایتان را کتمان نخواهد کرد.

زندگی دنیا فقط بازیچه و هوسرانی است و اگر ایمان بیاورید و تقوا را پیشه خود سازید، پاداش کارهایتان را خواهد داد و ثروتهایتان را نمی‌خواهد.

و اگر از ثروت شما چیزی را به اصرار مطالبه کند، بخل می‌ورزید و کینه درونی شما را آشکار می‌سازد.

آری؛ شما همان مردمی هستید که برای انفاق در راه خدا خوانده می‌شوید. بعضی از شما بخل می‌ورزند که هرکس بخل کند، در واقع نسبت به خود بخل ورزیده است؛ زیرا خداوند بی‌نیاز است و شما نیازمند هستید و اگر روی برگردانید، خداوند گروه دیگری را جایگزین شما خواهد کرد که همانند شما نخواهند بود.

ما پیروزی آشکاری برای تو پیش آورده‌ایم؛

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا

۱
۴۴۶

تا از گناهان گذشته و آینده تو درگذریم و تا نعمتش را بر تو تمام کند و به راه راست هدایتت نماید.

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ وَعَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا

۲

و خداوند پیروزی با اقتداری نصیب تو خواهد کرد.

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا

۳

خداست که آرامش را در دل اهل ایمان وارد می‌کند تا بر ایمانشان بیفزاید و سپاه آسمانها و زمین از آن خدا هستند و خداوند آگاه و حکیم است.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

۴

و تا مردان و زنان با ایمان را در باغهایی از بهشت وارد کند که نهرها از زیر درختانش جاری است و برای همیشه در آن می‌مانند و گناهانشان را می‌بخشد و این، نزد پروردگار پیروزی بزرگی است.

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفَّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا

۵

و تا اینکه مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را عذاب کند، همان‌هایی که به خداوند گمان بد داشتند، در حالی که بدی به سراغ خودشان می‌رود و خداوند بر آنان غضب کرده و آنان را لعنت نموده و جهنم را برای آنها آماده نموده که چه بد منزلگاهی است.

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

۶

سپاه آسمانها و زمین از آن خدا هستند و خداوند، مقتدر و حکیم است.

وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

۷

ما تو را شاهد و بشارت‌دهنده و بیم‌رسان فرستادیم؛

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

۸

تا شما به خدا و رسول او ایمان بیاورید و از او حمایت کنید و به او احترام گذارید و صبح و شام، خداوند را تسبیح گویند.

لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

۹

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ
أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۗ وَمَنْ أَوْفَىٰ
بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

آتهایی که با تو بیعت کردند، در واقع با خدا بیعت نمودند.
دست خدا بالای همه دستهاست و هر کسی بیعت را بشکند،
به زبان خود پیمان شکسته و هر کسی به عهده‌ی که با خدا
بسته وفادار بماند، به زودی پاداش بزرگی به او داده
خواهد شد.

به زودی متخلفان از اعراب به تو خواهند گفت: ثروتها و
خانواده‌های ما، ما را به خود مشغول کرد؛ برای ما طلب
بخشش کن. البته چیزی را به زبان می‌گویند که در دل به
آن معتقد نیستند. بگو: چه کسی می‌تواند در برابر
پروردگار از شما دفاع کند در مواقعی که او اراده ضرر برای
شما کند و یا بخواهد به شما سودی برساند؟ بلکه خداوند به
آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا
وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِالسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوبِهِمْ ۗ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ
بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا

آری؛ شما گمان کردید پیامبر و اهل ایمان هیچ‌گاه به
خانواده‌های خویش بازخواهندگشت. این، خیال باطل در
دلهایتان جلوه کرد و گمان بدی داشتید و شما مردمی اهل
هلاکت بودید.

بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ
أَبَدًا وَرُزِينَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا سَوْءًا وَكُنْتُمْ
قَوْمًا بُورًا

و هر کسی به خدا و رسول او ایمان نیاورد، ما برای کافران
عذاب سوزانی آماده کرده‌ایم.

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنِ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
سَعِيرًا

حکومت آسمانها و زمین از آن خداست. هر کسی را خواهد،
می‌بخشد و هر کسی را خواهد، عذاب می‌کند و خداوند
بخشنده و مهربان است.

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ
يَشَاءُ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

وقتی شما برای به دست آوردن غنایم حرکت کنید، به زودی
متخلفان خواهند گفت: بگذارید ما هم به دنبال شما بیاییم.
می‌خواهند سخن خدا را تغییر دهند. بگو: هرگز دنبال ما
نیابید. خداوند از قبل فرموده است. و به زودی خواهند
گفت که شما درباره ما حسادت کردید؛ بلکه آنها جز اندکی
نمی‌فهمند.

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَائِمٍ لِّتَأْخُذُواهَا دَرُونا
نَتَّبِعْكُمْ ۗ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا
كَذَٰلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ ۗ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا ۗ بَلْ
كَاوُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا

متخلفان خواهند گفت: بگذارید ما هم به دنبال شما بیاییم.
می‌خواهند سخن خدا را تغییر دهند. بگو: هرگز دنبال ما
نیابید. خداوند از قبل فرموده است. و به زودی خواهند
گفت که شما درباره ما حسادت کردید؛ بلکه آنها جز اندکی
نمی‌فهمند.

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدْعُونَ إِلَىٰ قَوْمِ آبَائِهِمْ أُولَىٰ بِأَسِيَابِهِمْ شَدِيدًا تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسَلِّمُونَ ۖ فَإِنْ طَبِعُوا يُوْتِكُمْ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا

وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا

وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

وَلَوْ قَتَلْتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۖ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا

به متخلفان از اعراب بگو: به زودی به سوی گروهی که نیرویی شدید دارند دعوت می‌شوید تا با آنان جنگ کنید و یا مسلمان شوند. اگر اطاعت کنید، خداوند به شما پاداش نیکویی عطا خواهد کرد و اگر روی بر گردانید، همان‌طور که در گذشته روی برگردانیدید، خداوند شما را عذاب دردناکی خواهد کرد.

بر نابینا و لنگ و بیمار شرکت نکردن در جنگ گناهی نیست و هر که از خدا و رسول او اطاعت کند او را به باغهایی در بهشت وارد می‌کند که از زیر درختانش نهرها جاری است و هر که مخالفت نماید به عذابی دردناک او را گرفتار خواهد کرد.

خداوند از مؤمنانی که در زیر درخت با تو بیعت کردند، راضی است و از درویشان آگاه بود. از این جهت آرامش را بر دلهایشان نازل کرد و پیروزی نزدیکی نصیب آنان نمود.

و غنائم فراوانی به دست خواهند آورد و خداوند مقتدر و حکیم است.

خداوند به شما وعده به دست آوردن غنائم فراوانی را داده و این را زودتر برای شما فراهم ساخته است و دست مردم را از سر شما کوتاه کرده تا برای اهل ایمان! نشانه‌ای باشد و شما را به راه راست هدایت نماید.

و نیز وعده‌های دیگری به شما داده که هنوز قادر به دست یافتن آنها نیستید؛ ولی خداوند بر آنها احاطه دارد و او بر همه چیز تواناست.

و اگر کافران با شما جنگ کنند، پا به فرار می‌گذارند و آنگاه دوست و یآوری نیابند.

این، سنت الهی است که از قبل بوده و در سنت الهی تغییر نخواهی یافت.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا

اوست که دست دشمنان را از سر شما و دست شما را از آنان در دل مکه کوتاه کرد. بعد از آنکه شما را بر آنها پیروز ساخت و خداوند به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحَلَّهُمْ وَلَوْلَا رِجَالُ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءُ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

آنان کسانی بودند که کافر شدند و شما را از رفتن به مسجد الحرام و رسیدن قربانیان به قربانگاه مانع شدند، که اگر مردان و زنان با ایمانی در این میان بدون اطلاع شما زیر دست و پا از بین می‌رفتند، دبه آن اهل ایمان به گردن شما می‌ماند؛ و لکن خداوند هر کسی را بخواهد، در رحمت خویش وارد می‌سازد و اگر از هم جدا بودند، کافران آنان را عذاب می‌کردیم؛ آن هم عذابی دردناک.

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

زیرا که کافران در دلهایشان تعصب هست؛ آن هم تعصب جاهلیت. خداوند آرامش را در دل رسول خود و اهل ایمان نازل فرمود و آنان را با کلمه تقوا ملازم کرد؛ زیرا آنها سزاوارتر و دارای اهلیت بودند و خداوند بر همه چیز آگاه است.

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّعْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا

خداوند، آنچه را به رسول خود در خواب نشان داد راست گفت؛ شما اهل ایمان به خواست پروردگار و در امنیت کامل وارد مسجد الحرام می‌شوید، در حالی که سرها را تراشیده و تقصیر کرده و از هیچ‌کس هراسی ندارید. خدا چیزهایی را می‌دانست که شما نمی‌دانستید و پیش از آن، پیروزی نزدیکی برای شما قرار داده است.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا

اوست که رسول خود را فرستاد با هدایت و دین حق تا آن را بر تمامی ادیان پیروز کند و کافی است که فقط خدا گواه باشد.

۴۸
فتح
۲۹
/۴۹

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ
فَأَسْتَعْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ
الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ
مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

محمد «صلى الله عليه وآله وسلم» رسول خداست و آنانی
که با او هستند با کافران سر سخت و در بین خود مهربانند.
می بینی آنان را که در حال رکوع و سجودند و همواره فضل
و رضوان الهی را طلب می کنند. نشانه آنها در صورتشان از
اثر سجده نمایان است. این توصیف آنها در تورات است و
در انجیل بدین گونه است: زراعتی که جوانه های خود را
خارج ساخته، آنگاه به تقویت آن پرداخته تا استحکام یافته
و بر پای خود استوار است و کشاورزان را به شگفتی
واداشته است. این، برای آن می باشد که کافران را به خشم
آورد. خداوند به آنهایی که ایمان آورده و کارهای شایسته
کرده اند، وعده داده که آنان را خواهد بخشید و پاداش
بزرگی عطا خواهد کرد.

۴۹. حجرات الحُجُرَات: حجره‌ها مدنی ۱۸ آیه ۳ صفحه

۱
حزب
۲۰۶
۴۵۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَأَتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

ای اهل ایمان! هیچ گاه از خدا و رسول او جلو نیفتید و از
خدا بترسید که خداوند شنوا و آگاه است.

۲

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ
النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ
تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

ای اهل ایمان! صدای خود را از صدای پیامبر بلندتر نکنید
و در برابر او بلند سخن نگویید؛ همان گونه که با یکدیگر
بلند سخن می گوئید که در نتیجه، کارهایتان نابود می شود و
شما نمی دانید.

۳

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ
أَمْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

آنهایی که در محضر رسول خدا صدای خود را پایین
می آورند، کسانی هستند که خداوند دل‌هایشان را به ترس
از خدا امتحان کرده است، برای آنان بخشش الهی و پاداش
بزرگی خواهد بود.

۴

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنَ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ

و آنانی که از پشت اتاقها تو را با صدای بلند صدا می زنند،
بیشترشان نمی فهمند.

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

و اگر آنها صبر می‌کردند تا تو به سراغ آنان بروی، برای آنها بهتر بود و خداوند بخشنده و مهربان است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصِحُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَدِمِينَ

ای اهل ایمان! اگر فاسقی برای شما خبری را آورد، تحقیق کنید تا مبدا از روی نادانی به گروهی آسیبی وارد سازید و از کرده خود سخت پشیمان شوید.

وَأَعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ

بدانید که رسول خدا بین شماست. اگر بنا شود در بسیاری کارها از شما اطاعت کند، به زحمت خواهید افتاد؛ و لکن خداوند ایمان را محبوب شما کرد و آن را در دل‌هایتان زینت بخشید و کفر و فسق و گناه را مورد نفرت شما قرار داد. این افراد هدایت‌یافتگانند.

فَضَلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

این، از فضل خدا و نعمتی از سوی اوست و خداوند دانا و حکیم است.

وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا ۖ فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَىٰ حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا ۖ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

اگر دو طایفه از اهل ایمان با هم به نزاع پرداختند، آنها را صلح دهید و اگر یکی از آن دو بر دیگری تجاوز کند، با گروه تجاوزگر جنگ کنید تا تن به فرمان خدا دهد و اگر قبول کرد، بین آنان به عدالت صلح را برقرار کنید و خود همواره با عدالت رفتار کنید که خداوند عدالت‌پیشگان را دوست می‌دارد.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

به تحقیق که اهل ایمان با هم برادرند؛ بنا بر این بین برادران صلح برقرار کنید و از خدا بترسید. شاید مشمول رحمت الهی واقع شوید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۗ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِاللُّقَبِ بئسَ الأسمُ الفسوقُ بعدَ الأيمنِ ومن لم يَتُبْ فأولئك هم الظالمون

ای اهل ایمان! نباید گروهی از شما گروه دیگر را مسخره کند؛ شاید آنهایی که مسخره می‌شوند از اینها بهتر باشند و نیز زنان نباید زنان دیگر را مسخره کنند؛ شاید آنها بهتر از اینها باشند و یکدیگر را مورد عیبجویی قرار ندهید و با لقبهای زشت همدیگر را نخوانید که بعد از ایمان، فسقها چه زشت هستند و اگر کسی از گناه خویش توبه نکند، از جمله ستمکاران است.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ
الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا
أُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ
شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ
أَتْقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَامَنَّا قُل لَّمْ نُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا
وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا
وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ

قُلْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم بَلِ
اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْتُكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ

ای اهل ایمان! از بسیاری گمانها پرهیز کنید؛ زیرا که بعضی از آنها گناه است و در کار یکدیگر تجسس نکنید و غیبت یکدیگر را ننمایید. آیا یکی از شما دوست می‌دارد که گوشت بدن مرده برادر دینی خود را بخورد؟! در حالی که از این کار نفرت دارید و از خدا بترسید که خداوند بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.

ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و سپس شما را گروه گروه و به صورت قبیله‌ها قرار دادیم تا همدیگر را بشناسید. گرامی‌ترین شما نزد پروردگار باتقواترین شماست. خداوند دانا و آگاه است.

اعراب گفتند: ما ایمان آوردیم. بگو: شما ایمان نیاوردید؛ بلکه بگویید اسلام آوردیم. ولی هنوز ایمان در قلب شما وارد نشده است و اگر خدا و رسول او را اطاعت کنید، چیزی از پاداش کارهایتان را کم نمی‌کند؛ زیرا که خداوند بخشنده و مهربان است.

مؤمنین واقعی کسانی هستند که به خدا و رسول او ایمان آورده و گرفتار تردید نشده‌اند و با ثروت و جان خویش در راه خدا جهاد می‌کنند؛ اینها مؤمن صادق هستند.

بگو: آیا خدا را از ایمان خود با خبر می‌کنید؟ در حالی که خداوند آنچه را در آسمانها و زمین است می‌داند و او بر همه چیز آگاه است.

آنها بر مسلمان شدن خویش بر تو منت می‌گذارند. بگو: اسلام خود را بر من منت نگذارید؛ بلکه خدا بر شما منت دارد که شما را به سوی ایمان هدایت کرده است اگر راست می‌گویید.

خداوند، غیب آسمانها و زمین را می‌داند و خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ

ق، و سوگند به قرآن مجید.

۲

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُونَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ

از آمدن پیامبری بیم‌دهنده از خودشان به شگفت آمده‌اند و کافران گفتند: این، چیز شگفت‌آوری است.

۳

أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ

هنگامی که ما می‌میریم و خاک می‌شویم، دوباره زنده شدن ما، بازگشتی بعید است.

۴

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ

ما به آنچه زمین از آنها بکاهد، آگاه هستیم و کتابی که همه چیز در آن محفوظ است نزد ما می‌باشد.

۵

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيجٍ

بلکه آنان حق را وقتی به سراغشان آمد، تکذیب کردند؛ بنا بر این در کار دین سرگردانند.

۶

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ

آیا به آسمان بالای سر خود نگاه نمی‌کنند که چگونه آن را بنا کرده‌ایم و آن را زینت داده‌ایم و هیچ شکافی در آن نیست؟

۷

وَالْأَرْضِ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

و زمین را گسترش دادیم و در آن کوه‌هایی محکم قرار داده و از هر نوع گیاه باطراوات در آن رویاندیم.

۸

تَبَصَّرَةٌ وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ

این کار ما، وسیله بینایی و یادآوری برای هر بنده اهل انابه است.

۹

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبْرَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ

و از آسمان آبی پربرکت نازل کردیم و به وسیله آن باغها و دانه‌هایی را که درو می‌کنند، رویاندیم.

۱۰

وَالنَّخْلِ بَاسِقَاتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ

و نیز درختهای خرماى بلندقامت که میوه‌های روی هم چیده دارند،

۱۱

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذٰلِكَ الْخُرُوجُ

روزی بندگان قرار دادیم و به وسیله آب باران، زمین مرده را زنده کردیم. بیرون آمدن مردگان از قبرها نیز این گونه است.

۱۲

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ

پیش از آنها قوم نوح و اصحاب رسّ و قوم ثمود.

۱۳

وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ

و قوم عاد و قوم فرعون و برادران لوط

۱۴

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ

و اصحاب ایکه و قوم تبع، همگی پیامبران الهی را تکذیب کردند و وعده الهی درباره آنان قطعی شد.

۱۵

أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ

آیا ما از آفرینش نخستین، درمانده شده‌ایم که آنها درباره آفرینش جدید در شبهه هستند؟

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلْمُ مَا تُوسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ
أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

۱۷

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ

۱۸

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

۱۹

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ

۲۰

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ

۲۱

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ

۲۲

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ
فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ

۲۳

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَىٰ عَتِيدٌ

۲۴

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلٌّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ

۲۵

مَنَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ

۲۶

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ
الشَّدِيدِ

۲۷

حزب
۲۰۸

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطَّغَيْتُهُ وَلَا كِنَ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

۲۸

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ

۲۹

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لِلْبَعِيدِ

۳۰

۴۵۴

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ

۳۱

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ

۳۲

هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ

۳۳

مَنْ حَثِي الرِّحْمَانَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ

۳۴

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ

۳۵

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ

ما انسان را خلق کردیم و می‌دانیم که در درون خویش چه اندیشه‌ای دارد و ما از رگ گردن به او نزدیک‌تریم.

هنگامی که دو فرشته راست و چپ به مراقبت او نشست‌اند،

هیچ سخن بر زبان نمی‌آورد، جز اینکه همان لحظه نزد وی مراقبی آماده است.

و سرانجام سكرات مرگ بر اساس حق فرا می‌رسد. این همان مرگی است که از آن دوری می‌کردید.

و در صور دمیده می‌شود که این است روز وعده داده شده.

و هر کسی وارد محشر شود، همراهش حرکت‌دهنده و گواهی است.

و تو ای انسان! از این روز در غفلت بودی و ما حجابها را از برابر چشم تو بر داشتیم که امروز دیدگانت تیزبین است.

فرشته‌ای که همنشین اوست می‌گوید: این کارهای اوست که نزد من محفوظ است.

هر کافر معاند را به جهنم اندازید.

همان کسی مانع خیر و متجاوز و در شک است؛

همان کسی که در برابر پروردگار، خدای دیگری قرار داده است. او را در عذاب شدید اندازید.

همنشین او گوید: پروردگارا! من او را به طغیان و انداشتم؛ ولی او خود در گمراهی دور بود.

خداوند فرماید: در محضر من نزاع نکنید که از پیش به شما اعلام خطر کرده بودم.

وعده عذابی که دادم تغییر نخواهد کرد و من نسبت به بندگان ستم نخواهم کرد.

روزی که به جهنم می‌گوییم: آیا لبریز شده‌ای؟ می‌گوید: آیا اهل جهنم بیش از این هستند؟

و روزی که بهشت به اهل تقوا نزدیک شود و دور نباشد.

این، همان چیزی است که به هر انابه‌کننده به درگاه الهی و حافظ دین و تقوا وعده می‌دادند؛

کسی که از خدای رحمان در نهان بترسد و با دلی پرانابه در محضر او حاضر شود.

گفته می‌شود: به سلامتی وارد بهشت شوید که این روز جاودانی است.

برای آنان در بهشت هر چه بخواهند، آماده است و افزون از خواسته‌های آنان نزد ماست.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ

۳۷

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ

۳۸

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ

۳۹

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَرَ السُّجُودِ

۴۰

وَأَسْمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ

۴۱

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ

۴۲

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِيهِ وَنُمِيتُهُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ

۴۳

يَوْمَ تَشَقُّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ

۴۴

تَّحْنُ أَعْلَمَ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرْ بِالْقُرْآنِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ

۴۵

۵۱. ذاریات

الدَّارِيَّاتِ: بادهای ذره‌افشان

مکی

۶۰ آیه

۴ صفحه

۱

۴۵۵ر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالذَّرِيَّتِ ذُرُورًا

۲

فَالْحَمَلَتِ وَقْرًا

۳

فَالْجَرِيَّتِ يُسْرًا

۴

فَالْمُقْسِمَتِ امْرَأًا

۵

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ

۶

وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ

چه بسیار مردمی را که پیش از آنها هلاک کردیم که اینها نیرومندتر بودند و کشورگشایی کردند. آیا هیچ راه فراری وجود دارد؟

در این کار برای کسی که دارای دلی بیدار است یا گوش فرا می‌دهد و حضور دارد، درس عبرتی است.

آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست، همه را در مدت شش روز آفریدیم و هیچ‌گونه رنجی به ما نرسید.

پس ای رسول ما! به آنچه می‌گویند، صبوری کن و پیش از طلوع خورشید و قبل از غروب، تسبیح و حمد پروردگارت را به‌جاآور.

در بخشی از شب و نیز بعد از سجده‌ها خدا را تسبیح کن.

و به صدای منادی که در روز موعود ندا می‌دهد، از مکانی نزدیک گوش فرا ده.

روزی که آن صدای قیامت را به حق می‌شنوند که آن، روز خروج از قبرهاست.

ما هستیم که زنده می‌کنیم و می‌میرانیم و بازگشت همه به سوی ماست.

روزی که زمین برای بیرون آمدن آنان به سرعت شکافته می‌شود و این جمع کردن برای ما آسان است.

ما به آنچه می‌گویند آگاه‌تریم و تو بر آنها اجباری نداری؛ پس به وسیله قرآن آنهایی را که از وعده عذاب ما می‌ترسند، هشدار بده.

و روز پاداش اعمال واقع خواهد شد.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ

سوگند به آسمان که در آن راه‌ها هست،

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ

که شما در گفتار مختلف می‌باشید.

يُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ

کسی از ایمان به آن منحرف می‌شود که از قبول حق سرپیچی کند.

قَتَلَ الْحَرَّاصُونَ

مرگ بر دروغ‌گویان؛

الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرَةٍ سَاهُونَ

آنهایی که در نادانی مانده‌اند.

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمِ الدِّينِ

از تو می‌پرسند که روز پاداش اعمال کی می‌رسد؟

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ

آن روز که آنان را در آتش می‌سوزانند.

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ

بچشید عذاب خود را. این همان عذابی است که با شتاب می‌خواستید.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

اهل تقوا در باغها و کنار چشمه‌های آب هستند.

ءَاخِذِينَ مَا ءَاتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ

و آنچه را پروردگارشان عطا فرموده دریافت می‌کنند؛ زیرا که آنان پیش از این نیکوکار بودند.

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ

اندکی از شب را می‌خوابیدند.

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

در هنگام سحر استغفار می‌کردند.

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

و در ثروت‌هایشان حقی برای سائل و محروم بود.

وَفِي الْأَرْضِ ءَايَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ

و در زمین برای اهل یقین نشانه‌هایی هست.

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ

و نیز در خود شما نشانه‌هایی است. آیا مشاهده نمی‌کنید؟!

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ

روزی شما و آنچه به شما وعده داده شده، در آسمان است.

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقُّ مِثْلَ مَا أَنْكُمْ تَنْطِقُونَ

سوگند به پروردگار آسمان و زمین که این سخن حق است؛ همان گونه که شما سخن می‌گویید.

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ

آیا داستان مهمانهای گرامی ابراهیم به تو رسیده است؟

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ^ط قَالَ سَلَامٌ قَوْمٍ مُّنْكَرُونَ

وقتی به ابراهیم وارد شدند، گفتند: سلام بر تو! ابراهیم گفت شما را نمی‌شناسم.

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ ^ه فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ

به نزد خانواده‌اش رفت و با گوساله‌ای بریان شده آمد.

فَقَرَّبَهُ ^و إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ

غذا را نزدیک آنان گذاشت و گفت: چرا نمی‌خورید؟

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ^ط قَالُوا لَا تَخَفْ ^ط وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ

در این هنگام از آنها ترسید. گفتند: ترس. او را به پسری دانا مزده دادند.

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ

همسرش جلو آمد، در حالی که فریاد می‌کشید، به صورت خود سیلی زد و گفت من پیر زنی نازا هستم.

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ ^ط إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

مهمانان گفتند: پروردگارت چنین گفته است، که او حکیم و داناست.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ

مُسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ

فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أُرْسِلْتَهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ

فَتَوَلَّىٰ بُرْكُنَيْهٖ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ

مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُم تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ

فَمَا اسْتَطَعُوا مِّن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ

وَالسَّمَآءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

فَفِرُّوْا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

گفت: ای فرستادگان الهی! مأموریت شما چیست؟

گفتند: ما به سوی مردمی مجرم مأمور شدیم،

تا بر سر آنان سنگهایی از گل بریزیم،

که آن سنگها از جانب خداوند برای اسرافکنندگان نشان‌دار است.

و ما هر که را با ایمان بود، از آن سرزمین بیرون آوردیم.

در تمام آن سرزمین جز یک خانواده مسلمان نیافتیم.

و در آنجا برای آنهایی که از عذاب دردناک می‌ترسند، عبرتی به جا گذاشتیم.

و در داستان موسی نیز عبرتی است؛ آن زمان که او را با دلیلی روشن به سوی فرعون فرستادیم.

فرعون با تمام نیرو از موسی روی برگردانید و گفت: جادوگر یا دیوانه است.

ما هم او و سپاهش را گرفتیم و به دریا انداختیم، در حالی که سزاوار ملامت بود.

و در داستان قوم عاد نیز عبرتی است؛ آن زمان که طوفانی خشک برای آنان فرستادیم.

طوفانی که بر چیزی نمی‌گذشت مگر آنکه چون استخوان پوسیده و خاکستر می‌کرد.

و در داستان قوم ثمود نیز عبرتی است؛ آن زمان که به آنها گفته شد از دنیا تا زمان معینی بهره‌مند شوید.

از فرمان پروردگارشان سربیچی کردند. صاعقه آنها را گرفت در حالی که به چشم می‌دیدند.

در حالی که قدرت برخاستن و فرار نداشتند و نتوانستند از کسی یاری طلبند.

و در داستان قوم نوح نیز عبرتی است که در گذشته مردمی فاسق بودند.

و آسمان را به قدرت خویش بنا کردیم و آن را گسترش دادیم.

و زمین را وسعت دادیم که چه نیکو وسعت بخشیم.

و از هر چیز، نر و ماده آفریدیم؛ شاید به خود آبیید.

بنا بر این به سوی خدا بگریزید که من برای شما از جانب او بیم‌رسانی آشکارم.

برای خداوند خدای دیگری فرار ندهید که من برای شما از جانب او بیم‌رسانی آشکارم.

كَذَٰلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ
أَوْ مَجْنُونٌ

۵۳ أَتَوَّصَوْا بِهِۦٓ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَٰغُونَ

۵۴ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ

۵۵ وَذِكْرٌ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

۵۶ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

۵۷ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونَ

۵۸ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ

۵۹ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا
يَسْتَعْجِلُونَ

۶۰ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ

۵۲. طور

الطُّور: کوه طور

مکی

۴۹ آیه

۳ صفحه

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالطُّورِ

۴۵۸ر

سوگند به کوه طور.

۲ وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ

سوگند به کتاب نوشته‌شده.

۳ فِي رِقِّ مَنشُورٍ

در صفحه گسترده‌شده.

۴ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ

سوگند به خانه آبادشده.

۵ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ

سوگند به سقف برافراشته.

۶ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ

سوگند به دریای پر شده.

۷ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ

که عذاب پروردگار واقع خواهد شد.

۸ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ

و هیچ‌چیز از آن مانع نخواهد شد.

۹ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا

روزی که آسمان به شدت حرکت می‌کند.

۱۰ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا

و کوه‌ها به سرعت به گردش درآیند.

۱۱ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

پس وای در این روز بر تکذیب‌کنندگان!

۱۲ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ

آتهایی که در باطل خود سرگرم بودند.

۱۳ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَاً

روزی که آنان را به زور سوی جهنم می‌رانند.

۱۴ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ

این گونه است که هیچ پیامبری پیش از اینها به سوی قومی نیامد جز آن که گفتند: او جادوگر یا دیوانه است.

آیا یکدیگر را سفارش کرده بودند؛ بلکه مردمی سرکش بودند.

از آنان روی برگردان که سزاوار ملامت نیستی.

تو پند خود را بده که پند دادن برای اهل ایمان! سودمند است.

ما جن و انسان را خلق نکردیم جز برای اینکه عبادتم کنند.

از بندگان روزی نمی‌خواهم و نمی‌خواهم غذایی دهند؛

زیرا که خداوند خود روزی‌دهنده و دارای قوتی محکم است.

برای ستمکاران گناهای همانند گناهان یارانشان هست؛ بنا بر این شتاب نکنید.

پس وای بر کافران از روزی که به آنان وعده داده می‌شود!

أَفْسِحْرُ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ

آیا این جادو است یا شما نمی‌بینید؟

۱۶

أَصْلَوْهَا فَأَصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۱۷

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ

۱۸

فَكَهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَلْتُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

۱۹

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۲۰

مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ

۲۱

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ

۲۲

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفِكَهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ

۲۳

يَتَنَزَّعُونَ فِيهَا كَأَسَا لَا لَعْوُ فِيهَا وَلَا تَأْتِيمٌ

۲۴
حزب
۲۱۰

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ

۲۵

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ

۲۶

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ

۲۷

فَمَنْ أَلَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَلْنَا عَذَابَ السَّمُومِ

۲۸

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ

۲۹
۴۵۹ر

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ

۳۰

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمُنُونِ

۳۱

فُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُرَبِّصِينَ

۵۲۴

به آتش وارد شوید که صبر کنید و یا صبر نکنید، برای شما یکسان است. به آنچه عمل کردید، امروز پاداش داده می‌شوید.

البته اهل تقوا در باغهای بهشت و نعمتهای فراوان هستند.

و از آنچه پروردگارشان نصیب آنان کرده شاد مانند، و پروردگارشان از عذاب جهنم آنها را محفوظ داشته است.

به آنها گفته می‌شود: بخورید و بیاشامید. گوارا باد بر شما به خاطر کارهایی که انجام دادید.

بر تختهای کنار هم تکیه زده‌اند و حور العین را به همسری آنان در می‌آوریم.

اهل ایمان و فرزندانشان را که در ایمان از آنان پیروی می‌کردند به آنان ملحق می‌نماییم و از عمل آنها چیزی کم نمی‌کنیم. هرکس در گرو کارهای خویش است.

در بهشت، انواع میوه‌ها و گوشتها از هر نوع که بخواهند در اختیارشان قرار می‌دهیم.

بهشتیان جامهای شراب طهور را که یاقوت‌گویی و بدکاری همراه ندارد، از دست یکدیگر می‌گیرند.

پسرانی دور آنان در گردش هستند که چون مروارید در صدف می‌باشند.

در این هنگام رو به یکدیگر کرده، از اوضاع سؤال می‌کنند.

می‌گویند: ما در میان خانواده خود خدا ترس بودیم.

در نتیجه، خدا بر ما منت گذارده و ما را از عذاب کشنده حفظ فرموده است.

ما از پیش او را می‌خواندیم که او نیک و مهربان است.

ای رسول ما! مردم را متوجه پروردگار کن که به لطف پروردگارت نه کاهنی و نه دیوانه.

یا گویند: او شاعری است که ما انتظار مرگش را می‌کشیم.

بگو: شما انتظار بکشید که من نیز با شما منتظرم.

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَمُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ

۳۳

أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُو بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ

۳۴

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ

۳۵

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ

۳۶

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ

۳۷

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمْ الْمُضَيِّطُونَ

۳۸

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَنِ
مُبِينٍ

۳۹

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ

۴۰

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَّعْرَمٍ مُثْقَلُونَ

۴۱

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ

۴۲

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمْ الْمَكِيدُونَ

۴۳

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

۴۴

وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ

۴۵

فَذَرَهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ

۴۶

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

۴۷

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ

۴۸

وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
حِينَ تَقُومُ

۴۹

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَرَ النُّجُومِ

یا عقلهایشان به این کار وادارشان می‌کند یا که مردمی
طغیانگرند.

یا می‌گویند: پیامبر، قرآن را به خدا افترا بسته است. ولی
ایمان ندارند.

اگر راست می‌گویید، مانند قرآن را بیاورید.

آیا بدون هیچ وسیله آفریده شده‌اند یا اینکه خود خالق
خویش هستند؟!

یا اینکه آسمانها و زمین را خلق کرده‌اند؛ بلکه آنها به مرتبه
یقین نرسیده‌اند.

آیا گنجهای پروردگارت نزد آنان است یا اینکه بر همه چیز
مسلط هستند؟!

آیا نردبانی دارند که اسرار وحی را می‌شنوند. آن کسی که
می‌شنود، دلیل روشنی بیاورد.

آیا برای خدا دختران هست و برای شما پسران؟!

آیا تو از آنان تقاضای مزد داری که در زیر بار گران آن قرار
دارند؟!

آیا نزد آنان اخبار غیبی است که آنها بنویسند؟!

آیا قصد نیرنگی دارند که کافران به نیرنگ گرفتارند؟

آیا برای آنان خدایی غیر پروردگار است؟ خدا منزه است از
آنچه برای او شریک قرار می‌دهد.

اگر اینها ببینند که قطعه‌ای از آسمان سقوط می‌کند،
می‌گویند: ابری متراکم است.

آنها را به حال خود بگذار تا روزی را که از ترس آن
بی‌هوش می‌شوند ببینند؛

روزی که نیرنگشان سودی به حالشان نخواهد داشت و یاری
نمی‌شوند.

و آنانی که ظلم کرده‌اند، عذابی نزدیکتر از این دارند؛ ولی
بیشتر آنان نمی‌دانند.

ای رسول ما! درباره فرمان پروردگارت صبوری کن که تو در
حفاظ مایی و هنگامی که برمی‌خیزی، پروردگارت را تسبیح و
حمد گوی.

و نیز در بخشی از شب و هنگام غروب ستارگان، او را
تسبیح کن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ

سوگند به ستاره‌ای که فرود آید.

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ

که هم صحبت شما نه گمراه شده و نه مقصد را گم کرده است.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ

و هیچ‌گاه بر خواسته نفسانی سخن نمی‌گوید.

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

بلکه هر چه می‌گوید وحی است که به او القا می‌کنند.

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ

او را موجودی توانا علم آموخته؛

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ

همان کسی که توانمند است، بر او جلوه کرد.

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ

و او در افق بالایی قرار داشت.

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ

سپس نزدیک و نزدیکتر شد.

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ

تا آن که فاصله او با پیامبر به اندازه دو کمان یا کمتر بود.

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ

در اینجا آنچه را وحی کردنی بود، به بنده خدا وحی کرد.

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ

و دل او آنچه را دید، تکذیب نکرد.

أَفْتَمَرُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ

آیا درباره آنچه پیامبر می‌بیند، مجادله می‌کنید؟

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ

و بار دیگر او را مشاهده کرد؛

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ

در نزد سدره المنتهی؛

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ

در نزد بهشتی که محل سکونت است؛

إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ

زیرا که سدره می‌پوشاند آنچه پوشیدنی است.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ

نه دیده‌اش منحرف شد و نه طغیان کرد.

لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ ءَايَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ

به تحقیق آیات بزرگ پروردگار خود را مشاهده کرد.

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّتَّ وَالْعُرَىٰ

آیا بتهای لات و عزی،

وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةَ الْآخِرَىٰ

و منات که سومین آنهاست را دیدید؟

أَلَكُمُ الدَّكْرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ

آیا برای شما پسر هست و برای خدا دختر؟

تِلْكَ إِذَا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ

این تقسیم‌ی ناعادلانه است.

إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمِيَّتُوهَا أَنْتُمْ وَعَابَاؤُكُمْ مَّا أَنْزَلَ اللَّهُ

بِهَا مِنْ سُلْطَنِٰنٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَىٰ

أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّىٰ

آیا انسان هر چه آرزو کند، به آن می‌رسد؟

فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ

در حالی که آخرت و دنیا از آن خداست.

وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا

مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ

بتها جز اسمهایی نیستند که شما و پدران‌تان نامیده‌اید و خداوند دلیلی درباره آن نازل نکرده است. فقط از گمان و هوای نفس خود پیروی می‌کنند، در حالی که از جانب پروردگارشان راهنمایی شده‌اند.

چه بسیار از فرشتگان در آسمانها هستند که شفاعتشان کاری نمی‌سازد جز آن که خداوند اجازه دهد برای آن کسی که بخواهد و راضی باشد.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةً
الْأُنثَى

۲۸

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا
يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا

۲۹

فَاعْرِضْ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا

۳۰

ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن
سَبِيلِهِ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَن أَهْتَدَىٰ

۳۱

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا
بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ

۳۲

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ ۗ إِنَّ
رَبَّكَ وَاسِعٌ الْمَغْفِرَةِ ۗ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِّنَ
الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ ۗ فَلَا تُزَكُّوْا
أَنْفُسَكُمْ ۗ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ

۳۳

۴۶۲۲

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ

۳۴

وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ

۳۵

أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهوَ يَرَىٰ

۳۶

أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ

۳۷

وَأِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ

۳۸

أَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ

۳۹

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ

۴۰

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ

۴۱

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ

۴۲

وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ

۴۳

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ

۴۴

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا

آنانی که به آخرت ایمان نیاوردند، فرشتگان را دختران خدا نامند.

در حالی که در این زمینه چیزی نمی‌دانند. فقط از گمان خود پیروی می‌کنند و گمان هم آنان را از درک حق بی‌نیاز نمی‌کند.

بنا بر این از هر کسی که از یاد ما روی بر می‌گرداند، اعراض کن؛ همان‌که فقط زندگانی دنیا را اراده کرده است.

این است اندازه آگاهی آنها و خدای تو بهتر می‌داند چه کسی از راه منحرف شده و چه کسی راه هدایت را برگزیده است.

و آنچه در آسمانها و زمین است، از آن پروردگار است تا گنهکاران را به آنچه عمل کرده‌اند، پاداش دهد و به نیکوکاران پاداش نیکو عطا فرماید؛

همان‌هایی که از گناهان کبیره اجتناب کنند جز فکر گناه که پروردگارت بخشش وسیعی دارد و او به حال شما در آن زمان که از زمین آفرید و در آن موقع که به صورت جنین در شکم مادرانتان بودید، آگاه‌تر است؛ بنا بر این خود را ستایش نکنید که خداوند اهل تقوا را بهتر می‌شناسد.

ای رسول ما! آیا آن کسی که مرا روی گردان شد دیدی؟

اندک انفاقی کرد و بعد امساک نمود.

آیا نزد او علم غیب است که می‌بیند؟

آیا از آنچه در کتاب موسی نازل گردیده با خبر نشده است؟

و نیز از آنچه بر ابراهیم وفادار نازل شد؟

که هیچ‌کس بار گناه دیگری را بر دوش نکشد.

و نیست برای انسان جز آنچه را با سعی و عمل به دست می‌آورد.

و البته نتیجه سعی و عمل او به زودی دیده خواهد شد.

آنگاه پاداش کامل به او خواهند داد.

و سرانجام همه به سوی پروردگارت هست.

و اوست که می‌خنداند و می‌گریاند.

و اوست که می‌میراند و زنده می‌کند.

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

و اوست که دو زوج نر و ماده را آفرید.

۴۶ مِّنْ تُطْفِئَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ

از نطفه‌ای که می‌ریزد.

۴۷ وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ

و بر اوست ایجاد جهان دیگر.

۴۸ وَأَنَّهُ هُوَ أَعْنَىٰ وَأَقْنَىٰ

و اوست که بی‌نیاز کند و عطا نماید.

۴۹ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَىٰ

و اوست آفریننده ستاره شعرا.

۵۰ وَأَنَّهُ وَآهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ

و او بود که قوم عاد نخستین را نابود کرد.

۵۱ وَثَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ

و قوم ثمود را باقی نگذاشت.

۵۲ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْعَىٰ

و پیش از اینها قوم نوح را که از همه ستمکارتر بودند و طغیانی بیشتر داشتند.

۵۳ وَالْمُوتِفِكَةَ أَهْوَىٰ

و شهرهای زیر و رو شده را در هم کوبید.

۵۴ فَغَشَّاهَا مَا عَشَىٰ

آنها را با عذابی سخت پوشانید.

۵۵ فَبِأَيِّ آءِآلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ

پس در کدام از نعمتهای پروردگارت تردید داری؟

۵۶ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذْرِ الْأُولَىٰ

این بیم‌رسانی از بیم‌رسانان قدیم است.

۵۷ أَزِفَتِ الْأَرْفَةُ

آنچه باید نزدیک شود، نزدیک شده.

۵۸ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ

هیچ‌کس جز خداوند نمی‌توان سختی‌های قیامت را برطرف سازد.

۵۹ أَفَمِنَ هَذَا الْحَدِيثِ تَعَجَّبُونَ

آیا از این سخن تعجب می‌کنید؟

۶۰ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ

و می‌خندید و گریه نمی‌کنید؟

۶۱ وَأَنْتُمْ سَمِيدُونَ

و هم چنان در غفلت به سر می‌برید.

۶۲ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا

پس خدا را سجده کنید و او را بندگی نمایید.

۵۴. قمر

القَمَرُ: ماه

مکی

۵۵ آیه

۴ صفحه

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قیامت نزدیک شد و ماه دو نیم شد.

۴۶۳ أَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ

۲ وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ

اگر معجزه‌ای ببینند، اعراض کرده و می‌گویند: این جادویی پایدار است.

۳ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ

تکذیب کردند و از هوای نفس خویش پیروی نمودند و هر کاری را قرار ی هست.

۴ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُرْدَجَرٌ

به اندازه کافی خبرهای بازدارنده برای آنان رسیده است.

۵ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ التُّدْرُ

حکمتی رساست؛ ولی بیم‌دادن‌ها بی‌فایده است.

۶ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُكْرٍ

بنا بر این از آنها روی گردان تا آن روزی که دعوت‌کننده الهی آنان را به چیزی ناگوار دعوت کند.

خُشَعًا أَبْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ

۸ مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكٰفِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ

۹ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ

۱۰ فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرُ

۱۱ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ

۱۲ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ

۱۳ وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْوٰحِ وَدُسرٍ

۱۴ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرَ

۱۵ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

۱۶ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ

۱۷ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

۱۸ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ

۱۹ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ

۲۰ تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ

۲۱ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ

۲۲ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

۲۳ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ

۲۴ فَقَالُوا أَبَشْرًا مِمَّا وَحَدَّا نَتَّبِعُهُوَ إِنَّا إِذَا لَفِيَ ضَلٰلٍ وَسُعُرٍ

۲۵ أَعْلَقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرُّ

۲۶ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِّنَ الْكُذَّابِ الْأَشِرِّ

۲۷ إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةَ فِتْنَةً لَهُمْ فَأَرْتَقِبَهُمْ وَأَصْطَبِرْ

دیدگانشان به زیر افتاده، مانند ملخهای پراکنده از قبرها خارج می‌شوند.

با شتاب سوی دعوت‌کننده می‌روند. کافران گویند: امروز، روز سختی است.

پیش از آنها قوم نوح، بنده ما نوح را تکذیب کرده و گفتند: دیوانه است و شکنجه شد.

نوح پروردگار خویش را خواند که من مغلوب شده‌ام؛ پس انتقام بگیر.

ما هم درهای آسمان را با آبی که می‌ریخت، گشودیم.

و از زمین چشمه‌ها جوشاندیم و آب آسمان و زمین با هم تلاقی کردند، برای کاری که مقدر شده بود.

نوح را به چیزی که تخته‌ها و میخها داشت، حمل کردیم.

کشتی زیر نظر ما حرکت می‌کرد، و طوفان پاداش کافران بود.

آن حادثه را محفوظ داشتیم تا نشانه‌ای باشد؛ ولی آیا عبرت‌گیرنده‌ای هست؟

عذاب من و بیم دادنهايم چگونه بود؟

ما قرآن را برای یادآوری آسان کردیم آیا عبرت‌گیرنده‌ای هست؟

قوم عاد پیامبر خود را تکذیب کردند. عذاب من و بیم دادنهايم چگونه بود؟

ما طوفان سردی در یک روز نحس پایدار برای آنان فرستادیم؛

طوفانی که مردم را مثل تنه‌های درخت خرمایی که از ریشه کنده‌شده، از جا بر می‌کند.

عذاب من و بیم‌دادنهايم چگونه بود؟

ما قرآن را برای یادآوری، آسان کردیم. آیا عبرت‌گیرنده‌ای هست؟

قوم ثمود نیز بیم دادنهاي الهی را تکذیب کردند.

گفتند: آیا ما از بشری همانند خود پیروی کنیم؟ اگر چنین کنیم، در گمراهی سختی افتاده‌ایم.

آیا از بین ما انسانها فقط به او وحی شده است؟ بلکه او آدم دروغ‌گوی خودپسندی است.

به زودی در فردای قیامت خواهند دانست که دروغ‌گوی خودپسند کیست؟

ما ناقه را برای امتحان آنان می‌فرستیم. مراقب آنان باش و شکیبایی کن.

وَنَبِّئُهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلِّ شَرِبٍ مُحْتَضِرٌ

۲۹

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ

۳۰

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ

۳۱

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ

۳۲

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ

۳۳

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ

۳۴

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا عَالَ لُوطٌ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ

۳۵

نِعْمَةٌ مِّنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ

۳۶

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ

۳۷

وَلَقَدْ رَاودُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي

وَنُذِرِ

۳۸

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ

۳۹

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذِرِ

۴۰

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ

۴۱

وَلَقَدْ جَاءَ عَالَ فِرْعَوْنَ النُّذُرِ

۴۶۵ر

۴۲

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ

۴۳

أَكْفَارِكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أَوْلَادِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ

۴۴

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ

۴۵

سَيَهْرَمُ الْجَمْعُ وَيَوْلُونَ الدُّبُرَ

۴۶

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ

۴۷

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ

۴۸

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ

۴۹

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ

و به آنها اطلاع بده که آب بین آنان قسمت شده و هریک در نوبت خود باید حاضر شود.

آنها هم صحبت خود را صدا زدند. او هم آماده کار شد و ناقه را کشت.

پس عذاب من و بیم دادنهايم چگونه بود؟

ما يك صدای هلاککننده فرستاديم و همگی چون گیاه خشک پراکنده شدند.

ما قرآن را برای یادآوری آسان کرديم. آیا عبرت‌گیرنده‌ای هست؟

قوم لوط نیز بیم دادنهاى الهی را تکذيب کردند.

ما هم جز خانواده لوط را که در هنگام سحر نجات داديم، همگی را سنگباران کرديم.

نجات خانواده لوط نعمتی بود از جانب ما و اين گونه کسی را که شکر کند، پاداش می‌دهيم.

لوط قوم خود را از مجازات ما ترساند؛ ولی آنها در آیات ما شک کردند.

آنها از لوط خواستند تا از مهمانانش کام بگیرند. ما دیدگانشان را نابينا کرديم و گفتيم: بچشيد عذاب و بیم دادنهاى مرا.

در هنگام صبح و اول روز، عذاب پايدار به سراغ آنان آمد.

و گفتيم بچشيد عذاب و بیم دادنهاى مرا.

ما قرآن را برای یادآوری آسان کرديم. آیا عبرت‌گیرنده‌ای هست؟

و بر ارشاد فرعونيان نیز بیم دهندگان آمدند.

آنها تمام آیات ما را تکذيب کردند. ما هم با اقتدار و قدرت آنها را گرفتيم.

آیا کفار شما بهتر از آنان هستند و يا برای شما در کتابهاى آسمانى امان‌نامه‌ای هست؟

يا اين که می‌گويند: ما جمعیتی هستيم که ياری همديگر می‌کنيم.

البته به زودی اين جمع شکست می‌خورد و پشت به جنگ می‌کنند.

بلکه ساعت قيامت وعده‌گاه آنهاست و آن زمان بسيار سخت‌تر است.

آری مجرمين در گمراهی و شعله‌هاى آتشند.

روزی که با صورتها به آتش کشيده شوند و به آنها گويند: تماس با جهنم را بچشيد.

ما هر چیزی را به اندازه خلق کرديم.

و فرمان ما جز یکی نیست، همچون یک چشم بر هم زدن.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ

ما نظایر شما را در گذشته نابود کردیم. آیا عبرت‌گیرنده‌ای هست؟

وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا أَشْيَاءَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

هر چه کرده‌اند، در نامه اعمالشان ثبت است.

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ

و هر کار کوچک و بزرگ نوشته شده است.

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ

اهل تقوا در باغها و کنار نهرها جا دارند.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ

در جایگاه حقیقت، نزد فرمانروایی مقتدر.

فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ

۴ صفحه

۷۸ آیه

مدنی

الرَّحْمَنُ: بخشاینده

۵۵. رحمن

۱
حزب
۲۱۳
ر۴۶۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ

خدای مهربان.

۲
عَلَّمَ الْقُرْآنَ

قرآن را تعلیم داده.

۳
خَلَقَ الْإِنْسَانَ

انسان را آفریده.

۴
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ

به او بیان را آموخته.

۵
الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ

خورشید و ماه، حسابی دارند.

۶
وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ

و گیاه و درخت برای او سجده می‌کنند.

۷
وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ

و آسمان را برافراشت و میزان را وضع کرد،

۸
أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ

تا در میزان طغیان نکنید.

۹
وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ

و وزن را بر اساس عدالت برپادارید و میزان را کم نکنید.

۱۰
وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ

و زمین را برای مخلوقات وضع نمود.

۱۱
فِيهَا فَكِيهَةٌ وَالنَّحْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ

که در آن میوه‌ها و درختهای خرما پرشکوفه هست.

۱۲
وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ

و حبوباتی که دارای ساقه و برگ است که به صورت گاه درمی‌آید.

۱۳
فَبِأَيِّ آءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۱۴
خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ

خداوند، انسان را از گل خشکی چون سفال آفرید.

۱۵
وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ

و جن را از شعله‌های متحرک آتش آفرید.

۱۶
فَبِأَيِّ آءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ

خدایی که پروردگار دو مشرق و دو مغرب است.

۱۸ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۱۹ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ

دو دریای مختلف را در کنار هم قرار داد.

۲۰ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ

در میان آن دو حایلی است که بر یکدیگر تجاوز نمی‌کنند.

۲۱ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۲۲ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّوْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ

از آن دو دریا لؤلؤ و مرجان خارج می‌شود.

۲۳ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۲۴ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ

و برای اوست کشتیهای ساخته شده که در دریا به حرکت درمی‌آیند و همچون کوهی هستند.

۲۵ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۲۶ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ

هر چه روی زمین است، فانی شدنی است.

۲۷ وَيَبْقَى وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

و فقط ذات پروردگارت که دارای جلالت و کرامت است، باقی می‌ماند.

۲۸ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۲۹ يَسْأَلُهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

هر کسی در آسمانها و زمین هست، از او حاجت می‌خواهد و او هر روز در کاری است.

۳۰ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۳۱ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ

به زودی به حساب شما جن و انسان می‌رسیم.

۳۲ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۳۳ يَمَعَشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَتَفَادُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُدُوا لَا تَتَفَدُونَ إِلَّا بِسُلْطَنِ

ای گروه جن و انسان! اگر می‌توانید از مرزهای آسمانها و زمین بگذرید، پس بگذرید که جز با نیرویی نمی‌توانید بگذرید.

۳۴ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۳۵ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ

زبانه‌ای از آتش و دود به شما فرستاده شود و نمی‌توانید از کسی یاری بطلبید.

۳۶ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۳۷ فَإِذَا أَنْشَقَّتِ السَّمَاءَ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ

آنگاه‌که آسمان شکافته شود و چون روغن آب‌شده گلگون گردد.

۳۸ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۳۹ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ

در آن روز از گناه انسان و جن نخواهند پرسید.

۴۰ فَبِأَيِّ آءِآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَصِي وَالْأَقْدَامِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۴۲ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

گفته می‌شود: این همان جهنمی است که مجرمان آن را تکذیب می‌کردند.

۴۳ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ

و امروز در میان آن و آب سوزان در رفت و آمدند.

۴۴ يُطَوَّفُونَ فِيهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۴۵ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

و برای کسی که از مقام پروردگارش بترسد، دو باغ بهشتی هست.

۴۶ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ ۖ جَنَّاتٍ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۴۷ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

دو باغ بهشتی که میوه‌ها و نعمتها دارد.

۴۸ ذَوَاتًا أَفْنَانٍ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۴۹ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

دو باغ بهشتی که در آن دو چشمه روان است.

۵۰ فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۵۱ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

دو باغ بهشتی است که در آن از هر میوه، دو نوع وجود دارد.

۵۲ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۵۳ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

در بسترهایی آرمیده‌اند که آستر آن استبرق است و میوه‌های آن دو باغ در دسترس است.

۵۴ مُتَّكِنِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَّائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۵۵ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

در آنجا بانوانی هستند که جز به همسران خود توجه ندارند و هیچ انسانی و جنی با آنان تماس نگرفته است.

۵۶ فِيهِنَّ قَلْصِرَاتُ الْطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۵۷ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

آن بانوان چون یاقوت و مرجانند.

۵۸ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۵۹ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

آیا پاداش احسان، جز احسان است؟

۶۰ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۶۱ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

و پایین‌تر از آنها دو باغ بهشتی دیگر است.

۶۲ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۶۳ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

هر دو سر سبز و خرمند.

۶۴ مُدْهَامَّتَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۶۵ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

در آنها نیز دو چشمه جوشان است.

۶۶ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۶۷ فَبِأَيِّ آءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

فِيهِمَا فَكَيْهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ

در آن دو بهشت، میوه‌های گوناگون و درخت خرما و انار هست.

۶۹ فَبِأَيِّ آءَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۷۰ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ

در آنجا بانوانی خوش اخلاق و زیبا هست.

۷۱ فَبِأَيِّ آءَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۷۲ حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ

حوریانی که در منزلگاه خود مستورند.

۷۳ فَبِأَيِّ آءَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۷۴ لَمْ يَطْمِئِنُّنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

حوریانی که هیچ انسانی و جنی با آنان تماس نگرفته‌اند.

۷۵ فَبِأَيِّ آءَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۷۶ مُتَّكِعِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانِ

بر تختهایی تکیه زده‌اند که با زیباترین پارچه‌های سبز رنگ پوشانده شده‌اند.

۷۷ فَبِأَيِّ آءَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

۷۸ تَبَرَّكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

بزرگ است نام پروردگارت که دارای جلال و کرامت است.

۵۶. واقعه

الْوَاقِعَةُ: پیشامد

مکی

۹۶ آیه

۴ صفحه

۱
حزب
۲۱۴
۴۶۹۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

وقتی آن واقعه اتفاق افتد.

۲

لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ

که وقوع آن دروغ نیست.

۳

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ

واقعه‌ای که گروهی را پایین و گروهی را بالا می‌برد.

۴

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا

هنگامی که زمین به شدت بلرزد.

۵

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًا

و کوه‌ها در هم کوبیده می‌شوند.

۶

فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًا

و مانند غبار پراکنده گردند.

۷

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً

و شما مردم به سه دسته تقسیم می‌شوید.

۸

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

گروهی سمت راستی‌ها که چه سمت راستی‌ها.

۹

وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

گروهی سمت چپی‌ها که چه سمت چپی‌ها.

۱۰

وَالسَّبِقُونَ السَّبِقُونَ

گروهی هم پیشگامان که پیشی گرفته‌اند.

۱۱

أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ

همان‌هایی که مقربند،

۱۲

فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ

در باغهای پر نعمت بهشت جای دارند.

۱۳

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأُولِينَ

گروهی از پیشینیان هستند.

۱۴

وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ

و عده کمی از امت آخرین می‌باشند.

۱۵

عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ

بر تختهای کنار هم قرار دارند؛

۱۶

مُتَّكِعِينَ عَلَيْهَا مُتَّقِلِينَ

روبروی هم بر تختها تکیه زده‌اند.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ

پسرانی جاویدان اطراف آنان می‌گردند.

۱۸ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ

با کوزه‌ها و قدحها و جامهایی از شراب طهور.

۱۹ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْفُونَ

که از آن سردرد نمی‌گیرند و مست نمی‌شوند.

۲۰ وَفَلَكَهَاتٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ

و انواع میوه‌های دلخواه.

۲۱ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ

و از هر نوع گوشت مرغی که مایل باشند.

۲۲ وَحُورٍ عِينٌ

و حور العین.

۲۳ كَأَمْثَلِ اللَّوْلُؤِ الْمَكْنُونِ

که چون مروارید درون مدفند.

۲۴ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

اینها پاداشی است در برابر کارهایی که انجام می‌دادند.

۲۵ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيًا

در آنجا سخن ناروا و گناه‌آلود نشنوند.

۲۶ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا

فقط سخنی که سلام است و سلام.

۲۷ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ

و سمت راستی‌ها چه سمت راستی‌ها.

۲۸ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ

در سایه درختان سدر بی‌خارند.

۲۹ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ

و درختان پربرگ.

۳۰ وَظِلِّ مَمْدُودٍ

و سایه گسترده.

۳۱ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ

و آب‌روان.

۳۲ وَفَلَكَهَاتٍ كَثِيرَةٍ

و میوه‌های فراوان.

۳۳ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ

که هیچ‌گاه قطع و ممنوع نمی‌گردد.

۳۴ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ

و همسرانی گرانقدر.

۳۵ إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنِشَاءً

که آنها را آفرینش خاصی نموده‌ایم.

۳۶ فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا

و همگان را دوشیزه قرار داده‌ایم.

۳۷ عُرُبًا أَتْرَابًا

شوهر دوست و هم سن و سال.

۳۸ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ

برای دست راستی‌ها،

۳۹ ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ

که گروهی از پیشینیان هستند.

۴۰ وَثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ

و گروهی از امت آخرین.

۴۱ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ

و سمت چپی‌ها، چه سمت چپی‌ها.

۴۲ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ

در میان بادهای کشنده و آب سوزانند.

۴۳ وَظِلِّ مِّن يَّحْمُومٍ

و سایه‌ای از دود و آتش.

۴۴ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ

که نه خنک است و نه خوش نسیم.

۴۵ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ

اینها در گذشته به خوش‌گذرانی می‌پرداختند.

۴۶ وَكَانُوا يُصْرُونَ عَلَى الْحَنِثِ الْعَظِيمِ

و بر گناهان خود اصرار می‌ورزیدند.

۴۷ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَيُّدًا مِثْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَيْنَا لَمَبْعُوثُونَ

می‌گفتند: آیا وقتی ما مردیم و خاک و استخوان پوسیده شدیم، دوباره زنده خواهیم شد؟

۴۸ أَوْ عَابَاؤُنَا الْأَوْلُونَ

و یا پدران نخستین ما نیز زنده می‌شوند؟

۴۹ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ

بگو: تمامی خلق اولین و آخرین.

۵۰ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

به طور قطع در وعده‌گاه روز معین جمع می‌گردند.

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكْذِبُونَ

آنگاه شما ای گمراهان و تکذیب‌کنندگان!

۵۲ لَا يَكُونُ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زُقُومٍ

از درخت زقوم می‌خورید.

۵۳ فَمَا لِكُلِّونَ مِنْهَا الْبُطُونَ

تا اینکه شکمهایتان را از آن پر می‌کنید.

۵۴ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ

و سپس از آب سوزان جهنم می‌نوشید.

۵۵ فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ

مانند شتران تشنه شده می‌نوشید.

۵۶ هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ

این وسیله پذیرایی آنها در روز پاداش است.

۵۷ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ

ما شما را آفریدیم. پس چرا قبول نمی‌کنید؟

۵۸ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ

آیا ندیدید که از نطفه‌ای بودید؟

۵۹ ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ

آیا شما آن را خلق کردید یا ما خلق نمودیم؟

۶۰ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

ما مرگ را برای شما مقدر کردیم و کسی بر قدرت ما پیشی نمی‌گیرد.

۶۱ عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ أَمْثَلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ

تا گروهی دیگر جایگزین شما کنیم و در آن حالی که نمی‌دانید، دوباره شما را زنده کنیم.

۶۲ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ

شما که از خلقت نخست آگاهید، پس چرا به خود نمی‌آیید؟

۶۳ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ

آیا ندیدید تخمی را که در زمین کشت می‌کنید؟

۶۴ ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ

آیا شما آن را می‌رویانید یا ما می‌رویانیم؟

۶۵ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ

اگر بخواهیم آن را به کاه درهم کوبیده تبدیل می‌کنیم که شما تعجب کنید.

۶۶ إِنَّا لَمُعْرَمُونَ

آنگاه می‌گویید: ما زیان کرده‌ایم.

۶۷ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ

بلکه ما محروم گشتیم.

۶۸ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ

آیا به آبی که می‌نوشید، دقت کرده‌اید؟

۶۹ ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ

آیا شما آن را از ابر نازل می‌کنید یا ما نازل می‌کنیم؟

۷۰ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ

اگر بخواهیم آن را تلخ و شور می‌کنیم، پس چرا شکر نمی‌کنید؟

۷۱ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ

آیا به آتشی که روشن می‌کنید دقت کرده‌اید؟

۷۲ ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ

آیا شما درخت آن را خلق کرده‌اید یا ما خلق کرده‌ایم؟

۷۳ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ

ما بودیم که آن را یادآوری و بهره‌ای برای مسافران قرار داده‌ایم.

۷۴ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

پس ای رسول ما! به نام پروردگار بزرگ خود تسبیح کن.

۷۵ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ

سوگند به جایگاه ستارگان.

۷۶ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ

اگر توجه کنید سوگند بزرگی است.

به طور قطع این قرآن پرارزش است.

إِنَّهُ لَقُرْءَانٌ كَرِيمٌ

در کتاب محفوظی جای دارد.

۷۸ فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ

جز پاکان نمی‌توانند آن را دست زنند.

۷۹ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

نازل‌شده از جانب پروردگار جهانیان است.

۸۰ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

آیا شما این گفتار را کوچک می‌شمارید؟

۸۱ أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ

به جای شکر روزی‌هایی که به شما عطا شده، تکذیب می‌کنید.

۸۲ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ

پس چرا وقتی جان به گلو می‌رسد،

۸۳ فَأَوْلَىٰ إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ

شما در این هنگام تماشاگر هستید؟

۸۴ وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ

ما به شخص محتضر از شما نزدیک‌تریم؛ ولی شما نمی‌بینید.

۸۵ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ

اگر روز پاداش برای شما نیست،

۸۶ فَأَوْلَىٰ إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ

اگر راست می‌گویید، روح را به او برگردانید.

۸۷ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

اگر او از مقربان الهی باشد،

۸۸ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ

در آرامش و راحتی و بهشت پرنعمت است.

۸۹ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ

و اگر از دست راستی‌ها باشد،

۹۰ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ

پس درود بر تو از سوی دست راستی‌ها.

۹۱ فَسَلِّمْ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ

و اگر از تکذیب‌کنندگان و گمراهان است،

۹۲ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكْذِبِينَ الضَّالِّينَ

پس از آب جوشان جهنم پذیرایی می‌شود،

۹۳ فَنَزَّلُ مِنَ حَمِيمٍ

و جایگاهش آتش است.

۹۴ وَتَصْلِيَةٌ جَهِيمٍ

این وعده حق و یقین است.

۹۵ إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ

پس ای رسول ما! به نام پروردگار بزرگ خود تسبیح کن.

۹۶ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

۵۷. حدید الحَدِيد: آهن مدنی ۲۹ آیه ۵ صفحه

۱
۴۷۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۲

لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ

شَيْءٍ قَدِيرٌ

۳

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۗ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ

عَلِيمٌ

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ
عَلَى الْعَرْشِ ۗ يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا
يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۗ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا
كُنْتُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

اوست که آسمانها و زمین را در مدت شش روز آفرید. آنگاه
به عرش پرداخت. او هر چه در زمین فرورود و هر چه از آن
خارج گردد و هر چه از آسمان نازل شود و هر چه از آن بالا
رود، همه را می‌داند و هر جا باشید، او با شماست و خداوند
به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

حکومت آسمانها و زمین از آن اوست و بازگشت همه کارها
به سوی اوست.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۗ وَهُوَ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ

شب را در روز و روز را در شب داخل می‌کند و او آگاه به
اسرار دلهاست.

ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ
فِيهِ ۗ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

به خدا و رسول او ایمان بیاورید و از آنچه شما را در آن
جانشین گذشتگان کرده انفاق کنید؛ بنا بر این مؤمنین شما
که اهل انفاق هستند، پاداش بزرگی دارند.

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا
بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

شما را چه شده که به خدا ایمان نمی‌آورید؟ در حالی که
پیامبر شما را دعوت کرده تا به پروردگارتان ایمان بیاورید و
اگر باور دارید، خداوند از شما پیمان گرفته است.

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ

اوست که بر بنده‌اش آیات روشنی را نازل نموده تا شما را
از تاریکیها به نور رساند و البته خداوند نسبت به شما
رنوف و مهربان است.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۗ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَّنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ
وَقَتْلِ أَوْلِيكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ
وَقَتْلُوا وَكَلَّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

شما را چه شده که در راه خدا انفاق نمی‌کنید؟ در حالی که
میراث آسمانها و زمین از آن خداست. آنهایی که پیش از
پیروزی انفاق کردند و جنگیدند، یکسان نیستند؛ آنها مقامی
بالاتر از کسانی دارند که بعد از پیروزی انفاق نمودند و
جهاد کردند و خداوند به همگی وعده نیکو داده و خدا از
آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ ۗ وَ لَهُ
أَجْرٌ كَرِيمٌ

کیست که به خدا قرض بدهد؛ آن هم قرضی نیکو تا
خداوند آن را برای او چندین برابر کند؟ و برای او پاداش
ارزشمندی است.

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَبِأَيْمَانِهِمْ ۖ بُشْرًا لَكُمْ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

میبینی که مردان و زنان با ایمان نورشان از پیش رو و سمت راست و چپ آنها حرکت می‌کند. گفته می‌شود که امروز مزده باد بر شما بهشتی را که نهرها از زیر درختانش روان است و برای همیشه در آن می‌مانید که این است رستگاری بزرگ.

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا انظُرُونَا
نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا ۖ
فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُؤ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ
مِنْ قَبْلِهِ الْعَذَابُ

روزی که مردان و زنان منافق به اهل ایمان می‌گویند: نظری به ما کنید تا از نور شما اقتباس کنیم. گفته می‌شود: برگردید به پشت سر خود و کسب نور کنید. در این هنگام دیواری بین آنان زده می‌شود که دری دارد؛ درون آن حرمت و بیرون آن عذاب است.

يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ
أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ
أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْعُرُورُ

منافقین می‌گویند: آیا ما با شما نبودیم؟ اهل ایمان می‌گویند: آری؛ و لکن شما خود را به هلاکت انداختید و منتظر ماندید و گرفتار تردید شدید و آرزوها شما را فریب داد تا اینکه فرمان خدا آمد و در برابر خداوند، گرفتار فریب شیطان شدید.

فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مَا أُولَٰئِكُمُ النَّارُ ۖ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

امروز نه از شما و نه از آنانی که کافر بوده‌اند، عوض نمی‌گیرند. جایگاه همگی شما آتش است که چه بد جایگاهی است.

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ
مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ
فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

آیا وقت آن نرسیده است آنهایی که ایمان آورده‌اند، دل‌هایشان از یاد خدا و آنچه از حق نازل شده خاشع شود؟ و چون آنهایی که از پیش کتابشان داده‌اند نباشند که زمانی طولانی بر آنها گذشت و گرفتار قساوت قلب شدند و بسیاری از آنها گنهکارند.

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

بدانید که خداوند زمین را پس از مرگش زنده می‌کند. ما آیات خود را برای شما بیان کردیم؛ شاید به عقل آیید.

إِنَّ الْمُصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
يُضَعْفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ

مردان و زنان انفاق‌کننده و آنانی که به خداوند قرض نیکو می‌دهند، برای آنان چند برابر می‌کند و پاداش ارزشمندی دارند.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّٰدِقُونَ ۗ
وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ وِزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ
بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ۗ كَمَثَلِ غَيْثٍ
أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ
حُطَّلًا ۗ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ
وَرِضْوَانٌ ۗ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ

سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ ذَٰلِكَ
فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

مَا أَصَابَ مَن مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِي
كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا ءَاتَكُمْ ۗ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ
اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

آنهايي که به خدا و رسول او ايمان آوردند، به راستي
صديقين و شهيداني نزد پروردگار خويش هستند. براي
آنهاست پاداش و نورشان و آنهايي که کافر شدند و آيات ما
را تکذيب کردند، به راستي ياران دوزخند.

بدانيد که زندگاني دنيا جز بازي و سرگرمي و تجمل پرستي و
فخرفروشي در ميان شما و زياده طلبي در ثروت و فرزندان
نيست؛ مانند باراني که باعث رشد گياهان مي شود و کافران
يا کشاورزان را به تعجب وادار مي سازد. آنگاه خشک
مي شود و مي بيني که زرد شده و به گاه تبديل مي گردد و در
آخرت عذاب سختي هست همراه با بخشش و رضواني از
جانب پروردگار، که زندگاني دنيا فريبي بيش نيست.

به سوي بخشش پروردگارتان شتاب کنيد و به سوي بهشتي
که پهنای آن به پهنای آسمان و زمين است که براي
ايمان آورندگان به خدا و رسول او آماده شده است، اين
فضل پروردگار است که به هر کسي بخواهد عطا مي فرمايد
و خداوند داراي فضل بزرگ است.

هيچ مصيبتی در زمين و نه دربارہ شما واقع نمی شود، مگر
آن که پيش از خلق آن در کتاب ثبت است که اين براي
خداوند آسان است.

تا شما نسبت به آنچه از دست مي دهيد تأسف نخوريد و
درباره آنچه به دست مي آوريد، شادمان نگرديد و خدا هيچ
متکبر فخرفروشي را دوست ندارد.

همانهايي که بخل مي ورزند و مردم را به بخل دعوت
مي کنند، و هر کسي از خدا روي برگرداند، البته خداوند
بي نياز و ستوده است.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ
شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ
وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ عَائِثِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
وَعَاتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً
وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ
رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا
مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَعَامِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ
كَفَالَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

لَيْلًا يَعْلَمُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ
اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو
الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

به تحقیق که ما پیامبران را با دلایل روشن فرستادیم و با آنها کتاب و میزان نازل کردیم تا مردم به عدالت قیام کنند و آهن را نازل کردیم که در آن نیرویی سخت و منفعتها برای مردم است و تا خداوند کسی را که از غیب یاری او و پیامبران را می‌کند، معلوم نماید که پروردگار نیرومند و مقتدر است.

ما نوح و ابراهیم را فرستادیم و در نسل آنها نبوت و کتاب را قرار دادیم. گروهی هدایت یافته بودند و گروه زیادی از آنان فاسقند.

آنگاه به دنبال آنان، سایر پیامبران را فرستادیم و سپس عیسی فرزند مریم را فرستادیم و به او کتاب انجیل عطا کردیم و در دل آنهايي که از او پیروی کردند رأفت و مهربانی قرار دادیم. آنها رهبانیتی را که ما برای آنان مقرر نکرده بودیم، بدعت گذاردند. هدف آنها خشنودی پروردگار بود؛ ولی حق را رعایت نکردند. در نتیجه، ما به آنان که ایمان آورده بودند، پاداش دادیم وعده زیادی از آنها فاسقند.

ای اهل ایمان! از خدا بترسید و به پیامبر او ایمان بیاورید تا دو سهم از رحمت خود را به شما عطا کند و برای شما نوری قرار دهد که خط مشی زندگی را طی کنید و شما را ببخشد که خداوند، بخشنده و مهربان است.

تا اهل کتاب بدانند از فضل خدا به چیزی توانایی ندارند و فضل و کرم به دست خداست. به هر کسی خواهد می‌دهد و خداوند دارای فضل بزرگ است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

خداوند، سخن زنی را که درباره شوهرش با تو مجادله می‌کرد و به خدا شکایت می‌نمود شنید و خدا گفتگوی شما را نیز می‌شنود؛ زیرا که او شنوا و بیناست.

مردانی که از شما درباره زنان خود اظهار می‌کنند آنها هرگز مادرانشان نیستند. مادرانشان، جز آن زنها که آنان را زاییده‌اند نمی‌باشند که آنها سخنی زشت و دروغ می‌گویند و خداوند بخشنده و اهل گذشت است.

و آنانی که زنان خود را اظهار می‌کنند و آنگاه به گفته خود بازبرمی‌گردند، باید پیش از آن که تماس حاصل کنند، برده‌ای را آزاد کنند. این پندی است که به شما داده می‌شود. خداوند به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

و اگر کسی توانایی نداشت، باید قبل از تماس با همسر خود دو ماه پی در پی روزه بگیرد و اگر نتواند روزه بگیرد، شصت مسکین را طعام دهد. این به خاطر آن است که به خدا و رسول او ایمان بیاورید و این، حدود الهی است و برای کافران عذاب دردناکی خواهد بود.

آنانی که با خدا و رسول او مخالفت می‌کنند، سرکوب شوند؛ همان گونه که پیشینیان آنها نیز سرکوب شدند و ما آیات روشن خود را نازل کردیم و برای کافران عذاب خوارکننده‌ای خواهد بود.

روزی که خداوند همگی آنان را مبعوث خواهد کرد و از کارهایی که خداوند آنها را شماره کرده و فراموش کرده‌اند، آگاهشان می‌فرماید و خداوند بر همه چیز شاهد است.

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِمَّنِ نَسَايَهُمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ غَفُورٌ

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسًا ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسًا ۖ فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُتِبُوا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۗ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا ۗ أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ط مَا
يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ
سَادِسُهُمْ وَلَا آدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ آيِنَ
مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ

۸

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا
عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْآثِمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ ط وَإِذَا
جَاءُوكَ حَيَّوكَ بِمَا لَمْ يُحْيِكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ
لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصَلَوْنَهَا ط
فَبئْسَ الْمَصِيرُ

۹

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَتَنَجَّوْا بِالْآثِمِ
وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَتَنَجَّوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى ط
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

۱۰

إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ
بِضَارِهِمْ شَيْءٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

۱۱

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ
فَأَفْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ ط وَإِذَا قِيلَ أَنْشُرُوا فَأَنْشُرُوا
يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

آیا ندیدی که خداوند بر آنچه در آسمانها و زمین هست
آگاهی دارد. هیچ سه نفر رازی به هم نگویند، مگر آن که او
چهارم آنهاست و نه پنج نفری که او ششمی آنهاست و نه
کمتر از اینها و نه بیشتر، مگر آن که خداوند هر کجا باشند
با آنهاست و آنگاه پروردگار در روز قیامت به آنچه کرده‌اند
آگاهشان می‌فرماید؛ زیرا او به همه چیز آگاه است.

آیا ندیدی آنانی را که از راز گفتن نهی شدند؛ ولی به کاری
که نهی شده بودند بازمی‌کردند و برای انجام گناه و دشمنی
و نافرمانی رسول خدا نجوا می‌کنند، و هنگامی که نزد تو
می‌آیند، تو را درودی می‌گویند که پروردگارت نگفته است و
در دل می‌گویند: چرا خداوند ما را به خاطر گفته‌هایمان
عذاب نمی‌کند؟! جهنم برای آنها کافی است. وارد آن
می‌شوند که بد جایگاهی است.

ای اهل ایمان! هرگاه با هم راز می‌گویید، به گناه و دشمنی
و نافرمانی رسول خدا نگویند؛ بلکه به نیکویی و تقوا راز
بگویید و بترسید از خدایی که به سوی او محشور خواهید
شد.

در گوشی صحبت کردن از شیطان است تا به این وسیله
اهل ایمان را محزون کند؛ ولی نمی‌تواند به آنان ضرری
برساند جز آن که خدا اجازه دهد و اهل ایمان باید همواره
به خدا توکل کنند.

ای اهل ایمان! وقتی به شما گفته می‌شود: در مجلسها جا باز
کنید، جا باز نمایید تا خداوند به شما وسعت بخشد و
هنگامی که گفته می‌شود: برخیزید، از جا برخیزید. خداوند
به مؤمنین شما و انهایی که دانش یافته‌اند ترفیع درجه
می‌دهد و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ
نَجْوَانِكُمْ صَدَقَةٌ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَظْهَرُ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَانِكُمْ صَدَقْتِ فَإِذْ لَمْ
تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ
وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ
مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

أَتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُتَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ

لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ
وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ ءَا لَآ إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ

أَسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَٰئِكَ
حِزْبُ الشَّيْطَانِ ءَا لَآ إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخٰسِرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ءَا لَآ أُولَٰئِكَ فِي الْأَذْلٰلِينَ

كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَبَنَ أَنَا وَرُسُلِي ءَا لَآ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

ای اهل ایمان! هنگامی که می‌خواهید با رسول خدا راز
بگویید، پیش از راز گفتن صدقه بدهید. این برای شما بهتر
و پاکیزه‌تر است و اگر توانایی نداشتید، خداوند بخشنده و
مهربان است.

آیا ترسیدید فقیر شوید که از صدقه دادن قبل از راز
گفتن خودداری کردید؟ حالا که آن کار را نکردید، باز
خداوند شما را بخشید؛ پس نماز را برپادارید و زکات را
بپردازید و خدا و رسول او را اطاعت کنید که خداوند به
آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

آیا ندیدی مردمی را که با گروهی پیوند دوستی برقرار
کردند که مشمول غضب پروردگار بودند؟ آنها نه از شما
هستند و نه از غضب‌شدگان و از روی آگاهی سوگند دروغ
می‌خورند.

خداوند بر آنها عذاب سختی آماده کرده؛ زیرا که بسیار
زشت عمل کرده‌اند.

سوگندهای خود را سپری قرار دادند و مردم را از راه خدا
مانع شدند؛ بنا بر این برای آنها عذاب خوارکننده‌ای خواهد
بود.

ثروتها و فرزندانشان آنان را در برابر پروردگار بی‌نیاز
نمی‌کند. آنها یاران آتشند و برای همیشه در آن می‌مانند.

روزی که خداوند همگی آنان را مبعوث می‌کند. برای خدا
سوگند می‌خورند؛ همان گونه که برای شما سوگند یاد
کردند و گمان می‌کنند که چیزی هستند. بدانید که آنها
دروغ‌گویند.

شیطان بر آنها مسلط شده؛ در نتیجه یاد خدا را فراموش
کرده‌اند. آنها از حزب شیطانند. بدانید که حزب شیطان از
زیان‌کارانند.

آنهايي که با خدا و رسول او مخالفت می‌کنند، پست‌ترین
مردم هستند.

خداوند، مقرر داشته که من و پیامبرانم پیروز شویم؛ زیرا
که خداوند نیرومند و مقتدر است.

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ
عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ
بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ
اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ
دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
مَّنَعْتُهُمْ حُصُونَهُمْ مِّنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ
يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ
بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ

وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ
فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ

نمی‌بایستی گروهی را که ایمان به خدا و روز قیامت دارند، با دشمنان خدا و رسول او دوستی کنند؛ هر چند پدران و فرزندان یا برادران یا خویشاوندانشان باشند. اینها کسانی هستند که خداوند بر دل‌هایشان ایمان نوشته است و با روحی از جانب او تایید می‌شوند و آنها را در باغهایی از بهشت وارد می‌کند که نهرها از زیر درختان آن باغها جاری است و برای همیشه در آن می‌مانند. خدا از آنها راضی است و آنها از خدا راضی هستند؛ اینها حزب خدایند. بدانید که حزب خدا رستگارانند.

آنچه در آسمانها و زمین هست، تسبیح خدا می‌کنند و او مقتدر و حکیم است.

اوست که کافران اهل کتاب را در نخستین برخورد از خانه‌هایشان بیرون راند. شما گمان نمی‌کردید که بیرون روند و آنها نیز گمان داشتند که قلعه‌هایشان آنان را از عذاب الهی مانع می‌شود. خداوند از آنجایی که حساب نمی‌کردند، به سراغ آنها آمد و در دل‌هایشان وحشت انداخت تا خانه‌های خود را به دست خویش و مؤمنان خراب کنند. پس عبرت بگیرید ای صاحبان دیده!

اگر نبود تقدیر الهی که آنان را از شهرشان خارج کند، در دنیا آنها را عذاب می‌کرد و در آخرت عذاب آتش برای آنهاست.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ^ط وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ

۵

مَا قَطَعْتُمْ مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ
اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ

۶

وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ
خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ^ج
وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۷

مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا
يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ
فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا^ج وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ

۸

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ^ج
أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

۹

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ
إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ
عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ^ج وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

این به خاطر آن است که با خدا و رسول او دشمنی کردند و هر کسی اقدام به دشمنی خدا کند، خداوند مجازات شدیدی دارد.

هر درخت خرما را بریدید یا آن را به حال خود گذاشتید، همه به اجازه خدا بود تا فاسقان خوار شوند.

آن چیزهایی که خداوند از ثروت آنان نصیب پیامبر خویش کرد، برای به دست آوردن آن اسبی و شتری نتاختید؛ ولی خداوند پیامبران خویش را به هر کسی بخواهد مسلط خواهد کرد و خدا بر همه چیز تواناست.

آن چیزهایی که خداوند از ثروت مردم این شهر نصیب پیامبر خویش کرد، از آن خدا و رسول و خویشاوندان او و یتیمان و مستمندان و در راه ماندگان است تا در بین سرمایه‌داران شما دست به دست نگردد و آنچه پیامبر برای شما می‌آورد، به کار بندید و آنچه نهی می‌کند خودداری نمایید. از خدا بترسید که خداوند مجازات شدیدی دارد.

این ثروتهای به دست آمده، مخصوص فقیران مهاجر است که از شهر و ثروت خود بیرون رانده شده‌اند. همانا که در طلب فضل و رضایت پروردگارتان و خدا و رسول او را یاری می‌کنند. اینها همان راستگویانند.

و برای آنهایی است که در این سرزمین و در جایگاه ایمان پیش از مهاجرین ساکن شده‌اند و هر کسی را به سوی آنان هجرت کند، دوست می‌دارند و در دل خود حاجتی به آنچه به مهاجرین داده شده احساس نمی‌کنند و آنها را بر خود مقدم داشته‌اند، هر چند خودشان محتاج باشند و آنهایی که نفس خویش را از بخل و حرص محفوظ داشته‌اند، آنان رستگارانند.

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

و آنهایی که بعد از مهاجرین و انصار آوردند، می‌گویند: پروردگارا! ما و برادران ما را که در ایمان بر ما سبقت گرفتند، ببخش و در دل‌هایمان کینه‌ای نسبت به اهل ایمان قرار مده که تو رؤوف و مهربانی.

آیا ندیدی آنانی را که نفاق ورزیدند به برادران خود که کافر شدند و از اهل کتاب بودند گفتند: هرگاه شما را بیرون کنند، ما نیز با شما بیرون خواهیم رفت و سخن هیچ‌کس را درباره شما اطاعت نمی‌کنیم و اگر با شما جنگ شود، به کمک شما خواهیم آمد. خداوند شهادت می‌دهد که آنها دروغگو هستند.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا
نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ
يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

اگر آنها را بیرون کنند، با آنان بیرون نخواهند رفت و اگر به جنگ آنها آیند، یاری نخواهند داد و اگر یاری‌شان کنند، پشت به جنگ کرده و فرار می‌کنند. در نتیجه کسی آنان را یاری نمی‌کند.

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ
وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلِّنَنَّ الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يُصَرُّونَ

شما مؤمنین، در دل منافقین از خدا ترسناک‌تر هستید؛ زیرا آنها مردمی نفهم‌اند.

لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ

آنها به طور گروهی با شما جنگ نمی‌کنند، مگر در شهرهای مستحکم یا از پشت دیوارها. قدرت جنگی آنها بین خودشان شدید است. گمان می‌کنی که متحد هستند؛ ولی دل‌هایشان پراکنده است. این به خاطر آن است که مردمی بی‌عقل می‌باشند.

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ
جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ

مانند آنهایی که قبل از آنها در همین نزدیکی نتیجه کار خویش را دیدند و برای آنان عذابی دردناک خواهد بود.

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ

مثل شیطان که به انسان گفت: کافر شو. وقتی کافر شد، گفت: من از تو بیزارم. من از خدای جهانیان می‌ترسم.

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ
إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
الظَّالِمِينَ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
لِعَدِ اللَّهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
هُمُ الْفَائِزُونَ

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا
مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يُشْرِكُونَ

هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

پایان کارشان این است که هر دو در جهنم هستند و برای همیشه در آن میمانند و این پاداش ستمکاران است.

ای اهل ایمان! از خدا بترسید و هرکس بنگرد که برای فردای قیامت چه چیز پیش فرستاده، و از خدا بترسید که خداوند به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

همانند کسانی نباشید که خدا را فراموش کردند؛ در نتیجه خدا هم آنها را به خود فراموشی گرفتار کرد. اینها همگی فاسقند.

یاران آتش با یاران بهشت یکسان نیستند؛ یاران بهشت رستگاراند.

اگر این قرآن را بر کوه نازل می‌کردیم، می‌دیدید که از خوف و خشیت الهی فروتن و متلاشی می‌شد و اینها مثالهایی است که برای مردم می‌زنیم تا شاید بیندیشند.

اوست خدایی که غیر از او خدایی نیست. آگاه به غیب و شهود است. هم او بخشنده و مهربان است.

اوست خدایی که غیر از او خدایی نیست. هم او فرمانروا، پاکیزه، سلامت، ایمنی‌بخش، حافظ، مقتدر، جبار و برتر است. خداوند از آنچه برای او شریک قائل می‌شوند، منزه است.

اوست خدایی که آفریننده، پدیدآورنده و صورت‌بخش است، اسمای نیکو از آن اوست. آنچه در آسمانها و زمین هستند، تسبیح او می‌گویند و او مقتدر و حکیم است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ
تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ
يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَدًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ
إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ
يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

۱
۴۸۲

إِنْ يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ
أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ

۲

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۳

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ
قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ
أَبَدًا حَتَّىٰ تُوْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ
لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا
عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

۴

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۵

ای اهل ایمان! با دشمنان من و دشمنان خودتان پیوند
دوستی برقرار نکنید. شما نسبت به آنها اظهار محبت
میکنید؛ ولی آنان به آنچه از حق برای شما آمده کافر
شده‌اند و رسول خدا و شما را به خاطر ایمان به خدایی که
پروردگار شماست از شهرتان بیرون می‌رانند. اگر شما برای
جهاد در راه من و جلب رضایت من بیرون آمده‌اید، پس چرا
مخفیانه با آنها رابطه دوستی برقرار می‌کنید، در حالی که من
به آنچه مخفی می‌دارید و یا آشکار می‌سازید، آگاه‌ترم و هر
کسی از شما چنین کاری را انجام دهد، به حقیقت از راه
راست گمراه شده است.

اگر با شما برخورد کنند، دشمنانتان باشند و دست و زبان
خود را به بدی کردن به شما می‌کشایند و دوست دارند که
شما به کفر بازگردید.

خویشان و فرزندان شما در روز قیامت سودی به حال شما
ندارند؛ چرا که خداوند بین شما در آن روز جدایی
می‌اندازد و خداوند به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

ابراهیم و آنهایی که با وی بودند، برای شما مقتدایی
شایسته بودند؛ زیرا که به قوم بت‌پرست خود گفتند، ما از
شما و آنچه غیر از خدا می‌پرستید، بیزار و منکر شما
هستیم و بین ما و شما دشمنی و کینه دایمی هست تا آن
زمانی که به خدای یکتا ایمان بیاوردید. جز سخن ابراهیم
که با پدرش گفت که من برای او از خداوند طلب بخشش
می‌کنم و من در برابر پروردگار کاری نمی‌توانم برای تو
انجام دهم. پروردگار! بر تو توکل کردیم و به سوی تو انابه
نمودیم و بازگشت همگان به سوی توست.

پروردگارا! ما را وسیله امتحان کافران قرار مده از گناه ما
درگذر. پروردگارا! تویی مقتدر و حکیم.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُمْ
مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقْتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ
يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ
وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن
تَوَلَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ
فَأَمْتَحِنُوهُنَّ ۗ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ۗ فَإِن عَلِمْتُمُوهُنَّ
مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا
هُم يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَعَآثُهُمْ مَّا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُم أَن
تَنكِحُوهُنَّ إِذَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ
الْكُوفِرِ وَسْءَلُوا مَّا أَنفَقْتُمْ وَلَيْسَ لَكُم مَّا أَنفَقُوا ذَلِكُمْ
حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ
فَعَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَّا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ
الَّذِي أَنْتُمْ بِهِء مُؤْمِنُونَ

آنها برای شما و هر کسی به خدا و روز قیامت امیدوار است،
مقتدایی شایسته‌اند و هر کسی روی برگرداند، خداوند
بی‌نیاز و ستوده است.

امید است که خداوند بین شما و بین آنانی که با شما
دشمنی کردند، پیوند دوستی برقرار کند و خدا قادر است و
خدا بخشنده و مهربان است.

خدا از نیکویی و انصاف داشتن نسبت به آنهایی که در کار
دین با شما جنگ نکرده و از شهرتان شما را بیرون نکردند،
نهی نمی‌کند؛ زیرا که خداوند مردم با انصاف را دوست
می‌دارد.

تنها شما را از دوستی با آنهایی نهی می‌کند که در کار دین با
شما جنگ کرده و شما را از شهرتان بیرون راندند و یا به
بیرون راندن شما کمک کردند؛ پس هر کسی با آنان پیوند
دوستی داشته باشد، ستمگر است.

ای اهل ایمان! هرگاه زنان با ایمان نزد شما هجرت کردند،
آنها را امتحان کنید. خداوند به ایمان آنها آگاه‌تر است. اگر
آنها را با ایمان شناختید، سوی کافران بازنگردانید؛ چون
دیگر نه آنها بر کافران حلالند و نه کافران به آنها حلال
می‌باشند و آنچه را همسران آنها پرداخته‌اند، به آنان
بپردازید و بر شما گناهی نیست که با آنان ازدواج کنید، در
صورتی که مهرشان را به آنها پرداخت نمایید و هیچ‌گاه زنان
کافر را در همسری خود نگه ندارید. حق دارید هر چه
پرداخته‌اید، مطالبه کنید. همان گونه که آنها حق دارند مهر
خود را مطالبه نمایند. این حکم الهی است که بین شما اجرا
می‌کند و خداوند آگاه و حکیم است.

اگر بعضی از همسران شما از دست شما رها شوند و نزد
کافران روند، شما انتقام بگیرید. از غنایم جنگی، به کسانی
که همسرانشان رفته‌اند همانند مخارجی که کرده‌اند
پرداخت کنید و از خدا بترسید؛ همان خدایی که به او ایمان
دارید.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعَنَّكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكَنَّ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقَنَّ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلَنَّ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرَنَّ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ

۶۱. صف: الصف: صف مدنی ۱۴ آیه ۲ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَرَّصُونَ

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمٍ لِمَ تُؤْذُونِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

ای پیامبر! اگر زنان با ایمان نزد تو آیند و با تو بیعت کنند که دیگر برای خدا شریک قرار ندهند دزدی و زنا و فرزندکشی نکنند و تهمت و افتزایی پیش دست و پای خود نیاورند و در هیچ کار خوبی نافرمانی تو را نکنند، تو با آنان بیعت کن و برای آنها از خدا طلب بخشش نما که خداوند بخشنده و مهربان است.

ای اهل ایمان! با کسانی که مشمول غضب پروردگار شده‌اند، پیوند دوستی نداشته باشید که آنها از آخرت خویش مایوسند؛ همان گونه که کافران اهل قبور مایوسند.

آنچه در آسمانها و زمین هست، تسبیح خدا می‌کنند که او مقتدر و حکیم است.

ای اهل ایمان! چرا سخنی را می‌گویید که عمل نمی‌کنید؟!

این کار، سخت خدا را به غضب می‌آورد که سخنی بگویید و عمل نکنید.

خداوند دوست می‌دارد کسانی را که در راه او در صف جهاد می‌کنند، گویی که بنایی آهنین هستند.

به یادآور زمانی را که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من! چرا مرا اذیت می‌کنید در حالی که می‌دانید من رسول خدا برای شما هستم؟! وقتی آنها از راه حق منحرف شدند، خداوند هم دل‌هایشان را منحرف ساخت؛ زیرا که خداوند مردم فاسق را هدایت نمی‌کند.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذُكُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۖ وَبَشِيرٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِّلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَءَامَنْتَ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرْتَ طَائِفَةٌ ۖ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ

و به یاد آور زمانی را که عیسی فرزند مریم گفت: ای بنی اسرائیل! من رسول خدا برای شما هستم. کتاب تورات که قبل از من فرستاده شده مورد قبول من است و شما را به پیامبری که بعد از من خواهد آمد و نامش احمد است بشارت می‌دهم؛ ولی هنگامی که او با دلایل روشن به سراغ آنها آمد گفتند: این، جادویی آشکار است.

چه کسی ستمکارتر از آن است که به اسلام دعوت شود؛ ولی او به خدا دروغ بندد که خداوند مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

اراده می‌کنند تا نور خدا را با دهانهای خود خاموش کنند، در حالی که خداوند تکمیل‌کننده نور خود است، گرچه کافران کراهت داشته باشند.

اوست که رسول خدا خود را با هدایت و دین حق فرستاد تا بر تمامی ادیان غالب گرداند، گرچه مشرکان کراهت داشته باشند.

ای اهل ایمان! آیا به تجارتی که از عذاب دردناک شما را نجات می‌دهد، راهنمایی کنم؟

که عبارت است از اینکه به خدا و رسول او ایمان بیاورید و با ثروت و جانهایتان در راه خدا جهاد کنید. البته این برای شما بهتر است اگر بدانید.

در نتیجه، گناهاتان را می‌بخشد و شما را در بهشتی وارد می‌کند که نهرها از زیر درختانش جاری است و مسکنهای پاکیزه در بهشتی که برای همیشه در آن می‌مانید. این است رستگاری بزرگ.

و نعمت دیگری که آن را دوست می‌دارید، یاری و پیروزی نزدیک از جانب پروردگار است و اهل ایمان را به این نعمتها بشارت ده.

ای اهل ایمان! یاوران خدا باشید؛ همان گونه که عیسی فرزند مریم به حواریون گفت: کیست مرا برای خدا یاری کند؟ حواریون گفتند: ما هستیم یاوران خدا. در این هنگام گروهی از بنی اسرائیل ایمان آوردند و گروهی کافر شدند و ما اهل ایمان را علیه دشمنانشان کمک کردیم؛ در نتیجه پیروز شدند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ
الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

آنچه در آسمانها و زمین هست، تسبیح خدا می‌گویند؛
خدایی که فرمانروا و منزّه و مقتدر و حکیم است.

اوست که در بین مردم درس نخوانده پیامبری از خودشان
مبعوث کرد تا آیات خدا را برای آنها تلاوت کند و آنان را
تزکیه نماید و کتاب و حکمت را به آنها بیاموزد. هر چند قبل
از آن، در گمراهی آشکاری بودند.

و نیز مردم دیگری را هرگاه به آنها ملحق شوند هدایت
فرماید که خداوند مقتدر و حکیم است.

این فضل پروردگار است که به هر کسی بخواهد عطا می‌کند
و خداوند صاحب فضل بزرگ است.

داستان کسانی که به تورات مکلف شدند؛ ولی حق آن را ادا
نکردند، همانند خری است که بار کتابها را می‌کشد. توصیف
مردمی که آیه‌های ما را تکذیب کردند چه زشت است و
خداوند مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

بگو: ای یهودیان! اگر گمان می‌کنید که شما دوستان خدا
هستید و سایر مردم نیستند، تقاضای مرگ کنید اگر راست
می‌گویید.

که هرگز تقاضا نخواهید کرد؛ به خاطر آنچه از پیش برای
قیامت خود فرستاده‌اید و خدا آگاه به رفتار ستمکاران
است.

بگو: مرگی که از آن فرار می‌کنید، سرانجام با شما ملاقات
خواهد کرد. سپس به سوی خدایی که آگاه به غیب و شهود
است، باز می‌گردید و او شما را به آنچه کرده‌اید، آگاه
می‌سازد.

وَعَاخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ
يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ
دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ

قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ
تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً أَوْ لَهْوًا أَنْفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِوِ وَمِنَ التِّجْرَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

ای اهل ایمان! هنگامی که در روز جمعه برای نماز ندا داده می‌شوید، به سوی ذکر خدا شتاب نمایید و کسب و تجارت را رها کنید. این، برای شما بهتر است اگر بدانید.

و هنگامی که نماز به پایان رسید، در زمین پخش شوید و از فضل پروردگار طلب کنید و خدا را زیاد یاد کنید؛ شاید رستگار شوید.

و چون تجارت و سرگرمی‌ای ببینند، به سوی آن جذب می‌شوند و تو را ایستاده به حال خود رها می‌کنند. بگو: آنچه نزد خداست، از سرگرمی و تجارت بهتر است و خداوند بهترین روزی دهندگان است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهم خُشْبٌ مُسَنَّدٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرهُمْ قَتَلَهُمُ اللَّهُ أَلَىٰ يُؤْفَكُونَ

هرگاه منافقین به سراغ تو آمده و گفتند: شهادت می‌دهیم که تو رسول خدایی. خداوند خود می‌داند که تو رسول او هستی و خدا شهادت می‌دهد که منافقین دروغگو هستند.

آنها سوگندهای خویش را سپری قرار داده‌اند تا مردم را از راه خدا بازدارند. کارهایی که آنان انجام می‌دهند، زشت است.

این، به خاطر آن است که اینها ایمان آورده و سپس کافر شدند. در نتیجه بر دل‌هایشان مهر زده شده و حق را درک نمی‌کنند.

وقتی آنها را می‌بینی، قیافه آنان تو را به تعجب وامی‌دارد و اگر سخن بگویند، به سخنانشان گوش می‌دهی؛ گویی که آنها چوبهای تکیه داده به دیوار هستند. هر صدایی را علیه خود می‌پندارند. آنها دشمن تو هستند؛ بنا بر این از آنان دوری گزین. خداوند آنها را بکشد که چه اندازه از حق منحرفند.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّأُ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ

و هنگامی که به آنها گفته می‌شود: بیایید تا رسول خدا برای شما استغفار کند. سرهای خود را تکان می‌دهند و می‌بینی که تکبرکنان رو بر می‌گردانند.

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

چه برای آنها طلب بخشش کنی و یا نکنی، هرگز خداوند آنها را نمی‌بخشد؛ زیرا خداوند مردم فاسق را هدایت نمی‌کند.

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفُضُوا^ط وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ

اینها کسانی هستند که می‌گویند: به افرادی که کنار رسول خدا می‌باشند، انفاق نکنید تا متفرق شوند. در حالی که گنجینه آسمانها و زمین از آن پروردگار است؛ ولی منافقین نمی‌فهمند.

يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ^ج وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ

می‌گویند: اگر به مدینه برگردیم، عزیزان، ذلیلان را از شهر بیرون می‌کنند. در حالی که عزت از آن خدا و رسول او و اهل ایمان است؛ ولی منافقین نمی‌دانند.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

ای اهل ایمان! ثروت‌هایتان و فرزندان‌تان باعث نشود که از یاد خدا بازمانید و کسانی که چنین کنند، از گروه زیان‌کارانند.

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ

قبل از آن که مرگ به سراغ یکی از شما بیاید، از آنچه به شما روزی داده‌ایم انفاق کنید. آنگاه بگویند: چرا مرگ مرا مدت کمی تاخیر نینداختی تا صدقه دهم و از صالحان باشم؟!

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

خداوند، مرگ هیچ‌کس را در هنگامی که اجلش فرارسد، به تأخیر نمی‌اندازد و خدا به آنچه می‌کنید، آگاه است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۱
۴۹۰

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۲

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ
صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

۳

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا
تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

۴

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوا وَبَالَ
أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۵

ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ
يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَأَسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

۶

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ
لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

۷

فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

۸

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِنِ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

۹

آنچه در آسمانها و زمین هست، تسبیح خدا گویند. مالکیت از اوست. حمد مخصوص اوست و او بر همه چیز تواناست.

اوست که شما را آفریده. گروهی از شما کافرید و گروهی با ایمان و خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

آسمانها و زمین را بر اساس حق آفرید و شما را به بهترین صورت تصویر کرد و بازگشت به سوی اوست.

خدا از آنچه در آسمانها و زمین است و از پنهان‌کاریهای شما و کارهای آشکارتان آگاه است و نیز خدا از اسرار دلها با خبر است.

آیا خبر آنهایی که پیش از شما کافر شدند، برای شما نیامد که طعم لغزشهای خود را چشیدند و برای آنها عذاب دردناکی خواهد بود؟!

این، به خاطر آن بود که پیامبرانشان با دلایل روشن به سراغ آنان رفتند و آنها در جواب گفتند: آیا بشری می‌خواهد ما را هدایت کند؟ در نتیجه، کافر شدند و روی برگرداندند، در حالی که خداوند بی‌نیاز بود و خدا بی‌نیاز و ستوده است.

کافران گمان کردند که هرگز در قیامت مبعوث نمی‌شوند. بگو: آری به پروردگارم سوگند، همه شما مبعوث می‌شوید و بعد از آنچه انجام داده‌اید، به شما خبر می‌دهند و این کار، برای خدا آسان است.

بنا بر این به خدا و رسول او و نوری که نازل کردیم، ایمان بیاورید که خدا به آنچه می‌کنید آگاه است.

قیامت روزی است که همه شما را در آن روز جمع می‌کنیم. آن روز، روز آشکار شدن غیبه‌هاست و هر کسی به خدا ایمان بیاورد و کار پسندیده انجام دهد، خدا گناهانش را می‌پوشاند و او را وارد بهشتی می‌کند که از زیر درختان آن نهرها جاری است و برای همیشه در آن می‌ماند، این است رستگاری بزرگ.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
خَالِدِينَ فِيهَا ۗ وَسَاءَ الْمَصِيرُ

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ
قَلْبَهُ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ
رَسُولِنَا الْمَبَالِغُ الْمُبِينُ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِن تَعَفَوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۗ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا
لِّأَنْفُسِكُمْ ۗ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ ۗ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ

إِن تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ
وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ

عَلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

و آنانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، یاران
آتشند و برای همیشه در آن میمانند که بد جایگاهی است.

هیچ مصیبتی واقع نمی‌شود جز به اجازه پروردگار و هر
کسی به خدا ایمان آورد، خداوند دلش را هدایت می‌کند که
خدا به همه چیز آگاه است.

از فرمان خدا و رسول اطاعت کنید. بنا بر این اگر روی
برگردانید، وظیفه رسول ما جز تبلیغ آشکار نیست.

خدایی که جز او خدایی نیست و اهل ایمان باید فقط به خدا
توکل کنند.

ای اهل ایمان! بعضی از همسران و فرزندان شما دشمن
شما هستند. از آنها دوری کنید و اگر گذشت کنید و چشم
بپوشید و ببخشید، خدا بخشنده و مهربان است.

ثروت و فرزندان شما، فقط وسیله امتحان شماست و پاداش
بزرگ نزد پروردگار است.

تا می‌توانید از خدا بترسید و گوش فرا دهید و اطاعت کنید
و انفاق نمایید که برای شما بهتر است و هر کسی نفس
خویش را از بخل و حرص حفظ کند، آنها رستگارانند.

اگر قرض نیکو به خدا دهید، خداوند آن را برای شما چند
برابر می‌کند و از گناه شما می‌گذرد که خدا شکور و بردبار
است.

هم او که آگاه به غیب و شهود و مقتدر و حکیم است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا

۱
حزب
۲۲۳
۴۹۲۲

فَإِذَا بَلَغَنَّ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

۲

وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَلِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

۳

وَاللَّيِّ يَسِّنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ أَرَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّيِّ لَمْ يَحِضْنَ وَأُولَتْ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا

۴

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا

۵

ای پیامبر! هرگاه خواستید زنها را طلاق دهید، در هنگام عده آنها را طلاق دهید و حساب عده را نگه دارید. از خدایی که پروردگارتان هست، بترسید. نه شما آنان را از خانه‌هایشان بیرون کنید و نه آنها بیرون روند، مگر آن که کار زشت آشکاری انجام داده باشند و این است حدود الهی و هر کسی از حدود الهی تجاوز کند، بر خود ستم کرده است تو نمی‌دانی؛ شاید خداوند بعد از این، وضع جدیدی پدید آورد.

و هنگامی که عده آن تمام شد یا آنها را خوب نگهداری کنید و یا به طرز شایسته‌ای از آنها جدا شوید و در هنگام طلاق دو شاهد عادل از خودتان گواه بگیرید و برای خدا شهادت دهید. هر کسی به خدا و روز قیامت ایمان داشته باشد، به این پند الهی موعظه می‌شود و هر کسی از خدا بترسد، خداوند راه نجاتی برایش قرار می‌دهد.

و از جایی که گمان نمی‌برد به او روزی می‌رساند و هر کسی بر خدا توکل کند، خدا او را بس است؛ زیرا خداوند فرمانش بر همه چیز غلبه دارد و خدا برای هر چیزی اندازه‌ای قرار داده است.

هر کدام از زنان که از حیض شدن مایوس شده‌اند، اگر درباره آنها شک کردید، و نیز آنها که حیض نشده‌اند، عده آنان سه ماه است و بارداران، عده آنان این است که بار خود بر زمین بگذارند و هر کسی از خدا بترسد، خداوند کار او را آسان می‌سازد.

این فرمان خداست که برای شما نازل فرمود و هر کسی از خدا بترسد، خداوند لغزشهایش را می‌پوشاند و پاداش بزرگ به او عطا می‌نماید.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمِلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأَتَمُّوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُم فَسَرِّضُوهُ لَهَا وَآخَرَىٰ

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۗ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ۗ سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

وَكَايِنٍ مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ ۗ فَحَاسِبْنَهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذِّبْنَهَا عَذَابًا نُكْرًا

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا

رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا

زنان مطلقه را هر کجا خودتان سکونت دارید و توان شما هست، سکونت دهید. به آنها زیان نرسانید تا بر آنها سختگیری کنید و اگر باردار باشند، نفقه آنها را بپردازید تا بار خود بر زمین گذارد، و اگر فرزند شما را شیر دادند، مزد آنان را بدهید و با یکدیگر برخورد شایسته داشته باشید و اگر سختگیری کردید، زن دیگری شیر دادن آن بچه را بر عهده می‌گیرد.

آن کسی که وسعت روزی دارد از وسعت خود انفاق کند و آن کسی که روزیش تنگ است، از آنچه خدایش عطا فرموده انفاق نماید. خدا کسی را بیش از آنچه به او داده تکلیف نمی‌فرماید. خداوند به زودی بعد از سختیها، آسانی قرار می‌دهد.

چه شهرهایی که مردمش از فرمان پروردگار و رسولان او سرپیچی کردند و ما به شدت به حساب آنها رسیدیم و به عذاب بی‌سابقه‌ای گرفتار ساختیم.

نتیجه کار خود را چشیدند و پایان کارشان زیان بود.

خداوند، عذاب شدیدی برای آنها آماده ساخت. پس ای صاحبان عقل و فهم که ایمان آورده‌اید! از خدا بترسید. خداوند چیزی را که باعث یادآوری شماسست، نازل فرموده است.

پیامبری که آیات روشن الهی را برای شما تلاوت می‌کند تا آنها را که ایمان آورده و کارهای شایسته می‌کنند از تاریکیها به سوی نور خارج سازد و هر کسی ایمان به خدا آورد و کار شایسته کند، او را در بهشتی وارد سازد که از زیر درختانش نهرها جاری است و برای همیشه در آن می‌ماند و خداوند روزی خوبی برای او قرار داده است.

خدا، آن کسی است که هفت آسمان را آفرید و از زمین نیز همانند آنها را خلق کرد و فرمان او بین هفت آسمان و زمین نازل می‌گردد تا بدانید خداوند بر همه چیز تواناست و خداوند بر همه چیز احاطه علمی دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحْرَمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتِ
أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

وَإِذْ أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ
وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ
فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ
فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيْلُ وَصَلِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةَ
بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ

عَسَى رَبُّهُوَ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنْكَنَّ
مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَتَّبِعْنَ عِبَادَاتٍ سَلِيحَاتٍ
تَتَّبِعْنَ وَأَبْكَارًا

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُورًا أَنْفُسِكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا
النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ
اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَدِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

ای پیامبر! به چه علت چیزی که خدا بر تو حلال کرده، بر خود
حرام کرده‌ای؟ خواسته‌ای که رضایت همسرانت را جلب کنی،
در حالی که خداوند بخشنده و مهربان است.

خداوند، راه گشودن سوگندهایتان را برای شما روشن
ساخته و خدا مولای شماست و او آگاه و حکیم است.

وقتی که پیامبر راز خود را به یکی از همسرانش گفت، او
آن را فاش کرد و خداوند پیامبرش را از آن آگاه ساخت.
بخشی از آن را بر او گفت و از گفتن بخش دیگر خودداری
نمود. وقتی پیامبر همسرش را از آن با خبر کرد گفت: چه
کسی تو را از این مطلب با خبر ساخت؟ فرمود: خدای آگاه و
دانا مرا با خبر ساخت.

شما از کرده خود توبه کنید؛ زیرا دل‌هایتان منحرف گشته
است و اگر بر ضد پیامبر متحد شوید، خداوند یاور اوست و
همچنین جبرئیل و مؤمنان شایسته یاور اویند و فرشتگان
بعد از آنان، پشتیبان او می‌باشند.

امید است که شما را طلاق دهد تا پروردگار همسران بهتر
از شما که مسلمان و مؤمن و اهل خضوع و توبه‌کننده و اهل
عبادت و هجرت‌کننده و شوهر دیده و دوشیزه نصیب او
کند.

ای اهل ایمان! خود و خانواده خویش را از آتش بترسانید
که انسانها و سنگها هیزم آن هستند. فرشتگانی بر آن آتش
مأمورند که خشن و سختگیرند و از آنچه مأمورند، تخلف
نمی‌کنند و به آنچه امر شده‌اند، عمل می‌نمایند.

ای کافران! امروز عذر نیاورید. تنها به کارهایی که انجام
داده‌اید، مجازات می‌شوید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ای اهل ایمان! به درگاه الهی توبه‌ای کنید که خالص باشد، بدین امید که پروردگارتان لغزشهایتان را ببخشد و شما را به بهشتی وارد سازد که نهرها از زیر درختانش جاری است. روزی که خداوند پیامبر و آنهایی را که همراه وی ایمان آوردند، ذلیل نخواهد کرد. نور آنان از پیش‌رو و سمت راست در حرکت است. آنگاه می‌گویند: پروردگارا! نور ما را کامل کن و ما را ببخش که تو بر همه چیز توانایی.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَاَبْسَ الْمَصِيرُ

ای پیامبر! با کافران و منافقین پیکار کن و بر آنان سخت بگیر که جایگاه آنان جهنم است که بد جایگاهی است.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتِ نُوحٍ وَامْرَأَتِ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ

خداوند، درباره آنهایی که کافرند به همسر نوح و همسر لوط مثالی می‌زند که آن دو زن تحت سرپرستی دو بنده از بندگان صالح ما بودند؛ ولی به شوهرانشان خیانت کردند و در برابر پروردگار، کاری برای ایشان نساختند و به آنها گفته شد: وارد آتش شوید، همراه آنهایی که وارد می‌شوند.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتِ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنَ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

و خداوند برای اهل ایمان، همسر فرعون را مثال می‌زند. زمانی که به پروردگار خویش عرض کرد: پروردگارا! خانه‌ای برای من نزد خودت در بهشت بساز و مرا از دست فرعون و کارهایش نجات ده و نیز از دست مردم ستمکار نجاتم ده.

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ فِيهَا وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ

و مریم دختر عمران، همان‌که حفظ عفت خویش کرد و ما از روح خود در او دمیدیم و او سخنان پروردگار و کتابهایش را تصدیق کرد و از بندگان خاضع و مطیع بود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبْرَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ
مِن تَفْوُوتٍ فَا رْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ
حَسِيرٌ

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا
لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَسَاءُ الْمَصِيرُ

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهيقًا وَهِيَ تَفُورُ

تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ
خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ

قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ
شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

بزرگ است خدایی که فرمانروایی جهان هستی در دست
اوست و او بر همه چیز تواناست.

او که مرگ و زندگی را آفرید تا شما را امتحان کند که کدام
یک از شما بهتر عمل می‌کنید و او مقتدر و بخشنده است.

او که هفت آسمان را روی هم آفرید و در آفریده‌های خدای
رحمان تفاوتی نخواهی دید. بار دیگر نگاه کن که آیا در
آفرینش سستی می‌بینی؟

و باز بار دیگر نگاه کن. چشمانت به سوی تو باز می‌گردد، در
حالی که خسته و ناتوان شده است.

ما آسمان دنیا را به چراغهایی زینت بخشیدیم و آنها را
وسیله دور کردن شیطانها قرار دادیم و عذاب آتش فروزان
را برای آنان آماده ساختیم.

و برای آنانی که به پروردگارشان کافر شدند، عذاب جهنم را
که بد جایگاهی است آماده ساختیم.

و هنگامی که در آن می‌افتند، صدای ناهنجاری از آنها
می‌شنوی، در حالی که می‌جوشد.

نزدیک است از شدت غیظ پاره‌پاره شود. هرگاه گروهی در
آن انداخته می‌شوند، مأمورین جهنم به آنها می‌گویند: آیا
برای شما بیم‌دهنده‌ای نیامد؟!

پاسخ می‌دهند: آری، برای ما بیم‌دهنده آمد؛ ولی او را
تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند چیزی نازل نکرده است و
شما پیامبران در گمراهی بزرگی هستید.

در ادامه می‌گویند: اگر ما گوش شنوا و درک درست
داشتیم، در بین اهل آتش نبودیم.

به گناهان خود اعتراف می‌کنند و اهل جهنم از رحمت خدا
دور باد!

آنجایی که در پنهانی از پروردگار خویش می‌ترسند، برای
آنان بخشش و پاداش بزرگ هست.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۗ إِنَّهُ وَعَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

۱۴

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

۱۵
۴۹۷۲

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا
وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۗ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

۱۶

ءَأَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ
تَمُورُ

۱۷

أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۗ
فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ

۱۸

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيفَ كَانَ نَكِيرِ

۱۹

أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتٍ وَيقْبِضْنَ ۗ مَا
يُمسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ

۲۰

أَمْنَ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُونِ
الرَّحْمَنِ ۗ إِنَّ الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي عُرُورٍ

۲۱

أَمْنَ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۗ بَلْ لِّجُودٍ فِي
عُتُوٍّ وَنُفُورٍ

۲۲

أَفَمَنْ يَمِشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ ۖ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمِشِي سَوِيًّا
عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

۲۳

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَالْأَفْئِدَةَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

۲۴

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

۲۵

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ

۲۶

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

شما چه سخنان خود را پنهان کنید یا آشکار سازید، او از اسرار دلها آگاه است.

آیا آن کسی که موجودات را خلق کرده، از حال آنها آگاه نیست؟

اوست که زمین را برای شما رام کرد تا در پستی و بلندیهای آن حرکت کنید و از روزی او بخورید که بازگشت همه بهسوی اوست.

آیا از آن کسی که در آسمان است، در امان هستید که دستور دهد زمین شکافته شود و شما را در خود فروبرد و دایم به لرزش خود ادامه دهد؟

آیا از آن کسی که در آسمان است در امان هستید که تندبادی پر از سنگریزه بر سر شما بریزد؟ البته به زودی خواهید دانست بیم دادن من چیست.

آنانی که پیش آنها بودند، آیات الهی را تکذیب کردند و مجازات من چه سخت بود.

آیا به پرندگانی که بالای سرشان است که گاهی بال گشایند و گاه بال خود جمع می‌کنند، نگاه نکردند؟! جز خدای رحمان کسی آنها را در آسمان نگه نمی‌دارد؛ زیرا او به همه چیز بیناست.

آیا کسی که سپاه شما است می‌تواند شما را در برابر خدای رحمان یاری دهد؟ ولی کافران تنها گرفتار غرورند.

آیا کسی که شما را روزی می‌دهد اگر قطع کند، چه کسی به شما روزی می‌دهد؟ بلکه کافران در سرکشی و فرار از حقیقت، لجاجت می‌کنند.

آیا کسی که به‌روافتاده حرکت می‌کند، به هدایت نزدیکتر است یا کسی که ایستاده به راه راست طی میسر می‌نماید؟

بگو: خدا کسی است که شما را آفرید و برای شما گوش و چشم و دل قرار داد؛ ولی کمتر شکر می‌کنید.

بگو: او کسی است که شما را در زمین خلق کرد و در پیشگاه او محشور می‌شوید.

کافران گویند: اگر راست می‌گویید، پس وعده قیامت کی خواهد بود؟

بگو: علم آن فقط نزد خداست و من تنها بیم‌رسان آشکاری هستم.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّتَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖ تَدْعُونَ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِیَ اللَّهُ وَمَنْ مَعِیَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ یُجِیْرُ الْکَافِرِیْنَ مِنْ عَذَابِ أَلِیْمٍ

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ ءَامَنَّا بِهٖ وَعَلِیْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِی ضَلَالٍ مُّبِیْنٍ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ یَأْتِیْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِیْنٍ

۶۸. قلم

القلم: قلم

مکی

۵۲ آیه

۳ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

ن، سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند.

مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ

به لطف پروردگارت تو دیوانه نیستی.

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ

و برای تو پاداشی بی‌منت هست.

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

و به تحقیق که تو دارای اخلاق بزرگی هستی.

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ

به زودی خواهی دید و آنها نیز خواهند دید،

بِأَيِّكُمْ الْمَفْتُونُ

که چه کسی دیوانه است.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

پروردگارت بهتر می‌داند چه کسی در گمراهی است و چه کسی از هدایت‌یافتگان است.

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ

از دروغ‌گویان پیروی مکن.

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

آنها دوست دارند سازش کنی، تا آنها سازش کنند.

وَلَا تُطِعِ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ

از هر کسی زیاد قسم می‌خورد و پست است، پیروی مکن.

هَمَّازٍ مَّشَاءٍ بِنَمِيمٍ

آن کسی که زیاد عیب دیگران می‌گیرد و سخن‌چینی می‌کند.

مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ

مانع خیر می‌شود و متجاوز و گنهکار است.

عُتْلٍ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ

کینه‌توز و بعد از اینها حرام‌زاده است.

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ

برای آن که دارای ثروت و فرزندان است، نباید از او پیروی کرد.

إِذَا تُلِيٰ عَلَيْهِ ءَايَاتُنَا قَالَ أَسْطِيرُ الْأُولِينَ

هنگامی که آیات ما را برای او تلاوت می‌کنند، می‌گوید: اینها افسانه‌های پیشینیان است.

سَنَسِمُهُ وَعَلَى الْخَرْطُومِ

إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ

وَلَا يَسْتَثْنُونَ

فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ

فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ

أَنْ أَعْدُوا عَلَيَّ حَرْثَكُمْ إِنَّ كُنْتُمْ صَٰرِمِينَ

فَأَنطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ

أَنْ لَا يَدْخُلْنَهَا أَلْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينُ

وَعَدُوا عَلَيَّ حَرْدٍ قَدِيرِينَ

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ

قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَيَّ بَعْضٍ يَتَلَوُمُونَ

قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِعِينَ

عَسَى رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ

كَذَلِكَ الْعَذَابُ ۗ وَالْعَذَابُ الْأَخِيرَةُ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتِ النَّعِيمِ

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ

أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَلِغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ

سَلِّمُوا إِلَيْهِمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

به زودی روی بینی او علامت گذاریم.

ما آنها را امتحان کردیم؛ همان گونه که صاحبان باغ را امتحان نمودیم؛ در آن هنگام که قسم خوردند که صبحگاهان میوه‌های باغ را بچینند،

و کسی را غیر خود در نظر نگرفتند.

عذابی از همه طرف از جانب پروردگارت در حالی که خواب بودند، بر باغ آنها فرودآمد.

صبحگاهان باغ آنها چون خاکستری سیاه شد.

در همان صبح همدیگر را صدا زدند.

اگر قصد چیدن میوه‌ها را دارید، به سوی باغ حرکت کنید.

بدین ترتیب حرکت کردند، در حالی که با هم آهسته گفتگو می‌کردند.

که امروز مواظب باشید حتی یک فقیر وارد بر شما نشود.

به طرف باغ حرکت کردند، در حالی که خود را قادر به جلوگیری از فقیران می‌پنداشتند.

ولی همین‌که باغ خود را دیدند، گفتند: ما راه را گم کردیم.

بلکه ما محروم هستیم.

یکی از افراد معتدل آنها گفت: آیا به شما نگفتم چرا تسبیح پروردگار بجا نمی‌آورید؟

گفتند: منزه است خدای ما؛ البته ما ستمگریم.

آنگاه رو به یکدیگر کردند و به ملامت هم پرداختند.

و سپس گفتند: وای بر ما که طغیانگریم!

امید است که پروردگار ما بهتر از آن را به ما عطا فرماید، زیرا که ما به سوی خدای خویش مشتاقیم.

این گونه است عذاب دنیا که البته عذاب آخرت بزرگتر است، اگر مردم بدانند.

برای اهل تقوا نزد پروردگارشان باغهای پر نعمت است.

آیا ما مسلمانان را همانند مجرمین قرار دهیم؟!

شما چه می‌گویید و چگونه قضاوت می‌کنید؟!

یا آن که کتابی دارید که از آن درس می‌خوانید.

و هر چه بخواهید انتخاب کنید، در آن کتاب می‌یابید.

یا آن که شما را تا روز قیامت سوگندهایی آشکار هست که هر چه قضاوت کنید، حق شماست؟

از آنها سؤال کن: کدام یک از آنها در گرو این سوگند هستند؟

یا آنکه آنها شریکانی دارند. اگر راست می‌گویند، شریکان خود را بیآورند.

روزی که ساق پاها برهنه می‌شود و دعوت به سجده می‌گردند، ولی نمی‌توانند.

خَشِعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

۴۵

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ

۴۶

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ

۴۷

فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ

۴۸

لَوْلَا أَنْ تَدَارَكُهُ نِعْمَةٌ مِّنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ

۴۹

فَأَجْتَبَاهُ رَبُّهُ وَفَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ

۵۰

وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ

۵۱

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

۵۲

چشمها را پایین انداخته و ذلت همه وجودشان را فرا گرفته. در گذشته دعوت به سجده می‌شدند، در حالی که سالم بودند.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

ای رسول ما! مرا با کسی که این سخنها را تکذیب می‌کند، واگذار. به زودی آرام، آرام از جایی که نفهمند عذاب خواهیم کرد.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

به آنان مهلت می‌دهم؛ زیرا که تدبیر من محکم است.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

آیا تو از آنان مزد رسالت خواستی که پرداختن آن برای آنها سنگین است؟

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

یا اینکه آنان علم غیب دارند و آن را می‌نویسند؟

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

تو بر حکم پروردگارت شکیبایی کن و مانند همنشین ماهی یونس باش که در شکم ماهی در نهایت اندوه خدا را خواند.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

اگر رحمت پروردگارش به دادش نرسیده بود، به صحرا انداخته می‌شد در حالی که سرزنش شده بود.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

ولی پروردگارش او را برگزید و از بندگان صالح خویش نمود.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

و نزدیک بود کافران هنگامی که آیات قرآن را می‌شنیدند، با چشم زخم خود تو را از پای در آورند و می‌گویند: او دیوانه است.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

ولی قرآن جز یادآوری برای جهانیان نیست.

مفسرین می‌گویند: «وَأُمْلِي لَهُمْ» یعنی: «و آنچه در اختیار من است».

۶۹. حاقه	الحَاقَّةُ: حتمی	مکی	۵۲ آیه	۳ صفحه
-----------------	------------------	-----	--------	--------

۱ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۲ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۳ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۴ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۵ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۶ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۷ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۸ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۹ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۰ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۱ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۲ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۳ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۴ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۵ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۶ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۷ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۸ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۱۹ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

۲۰ حاقه: نامی از اساطیر باستانی است که در آن اساطیر باستان، حاقه را خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند. حاقه در اساطیر باستان، خدای زمین و حاکم آن می‌دانستند.

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَتُ بِالْحَاطِئَةِ

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةً

إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ

لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيهَا أذُنٌ وَعِيَةٌ

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ

وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً

فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

وَأَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ

وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَبِئْمِينِهِ ۖ فَيَقُولُ هَآؤُمْ أَقْرَأُوا كِتَابِيَةَ

إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَةَ

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَبِشِمَالِهِ ۖ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَةَ

وَلَمْ أَدرِ مَا حِسَابِيَةَ

يَلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيُ

هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةُ

خُدُوهُ فَعُلُوهُ

ثُمَّ الْجَحِيمِ صَلُّوهُ

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ

وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ

و فرعون و ملتهای قبل از آن و ساکنین شهرهای زیر و رو شده، مرتکب گناهان بزرگ شدند.

و فرعون و ملتهای قبل از آن و ساکنین شهرهای زیر و رو شده، مرتکب گناهان بزرگ شدند.

نافرمانی رسول پروردگار خویش کردند. خدا هم آنان را به عذاب سختی گرفتار کرد.

در طوفان نوح هنگامی که آب طغیان کرد، ما شما را سوار بر کشتی کردیم،

تا این نجات را وسیله یادآوری برای شما قرار دهیم و گوشهای شنوا آن را بشنود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و زمین و کوه‌ها از جا برداشته شوند و یکباره در هم کوبیده و متلاشی گردند.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

زمین و کوه‌ها از جا برداشته شوند و یکباره در هم کوبیده و متلاشی گردند.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و فرشتگان در اطراف آسمان قرار می‌گیرند و هشت فرشته عرش پروردگارت را بر بالای آن حمل می‌کنند.

و فرشتگان در اطراف آسمان قرار می‌گیرند و هشت فرشته عرش پروردگارت را بر بالای آن حمل می‌کنند.

در آن روز، همگی به پیشگاه پروردگار عرضه می‌شوید و چیزی از کارهایتان مخفی نمی‌ماند.

اما آن کسی که نامه عملش را در دست راستش دهند، با شادمانی می‌گوید: بیایید نامه مرا بخوانید.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

گفته شود که بخورید و بیاشامید در برابر کارهایی که در روزهای گذشته کردید، بر شما گوارا باد.

گفته شود که بخورید و بیاشامید در برابر کارهایی که در روزهای گذشته کردید، بر شما گوارا باد.

ولی آن کسی که نامه عملش را به دست چپش دهند، می‌گوید: ای کاش نامه مرا به من نمی‌دادند!

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

و هنگامی یکبار در صور دمیده شود.

بنا بر این، امروز بار و دوست مهربانی ندارد،

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ

و غذایی جز چرک و خون ندارد.

۳۶ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ

و از آن غذا جز خطاکاران نمی‌خوردند.

۳۷ لَا يَأْكُلُهُوَ إِلَّا الْخَطِئُونَ

سوگند به آنچه می‌بینید،

۳۸ فَلَا أَقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ

و آنچه نمی‌بینید.

۳۹ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ

این قرآن سخن رسول بزرگواری است.

۴۰ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ

سخن شاعری نیست؛ ولی کمتر ایمان می‌آورید.

۴۱ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمِنُونَ

و سخن کاهنی نیست؛ ولی کمتر به خود می‌آیید.

۴۲ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَدَّكُرُونَ

بلکه نازل‌شده از جانب پروردگار جهانیان است.

۴۳ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

که اگر پیامبر بعضی سخنها را به ما نسبت می‌داد،

۴۴ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ

او را به شدت می‌گرفتیم،

۴۵ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ

و سپس رگ قلبش را قطع می‌کردیم.

۴۶ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

و کسی از شما نمی‌توانست از مجازات او مانع شود.

۴۷ فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ

و این قرآن یادآوری برای اهل تقواست.

۴۸ وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

و ما می‌دانیم کدام یک از شما انکار می‌کنید.

۴۹ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِينَ

و آن باعث پشیمانی کافران است.

۵۰ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكٰفِرِينَ

و آن حق و یقین است.

۵۱ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ

بنا بر این به نام پروردگار بزرگت تسبیح کن.

۵۲ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

۴۴ آیه

مکی

المَعَارِج: درجات

۷۰. معارج

۳ صفحه

سؤال کننده‌ای درخواست عذابی کرد که واقع شد.

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ

عذاب برای کافران است و کسی نمی‌تواند آن را دفع کند.

۲ لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ وَدَاعٌ

از جانب خدایی که صاحب عروج‌گاه‌هاست.

۳ مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ

فرشتگان و روح به سوی او عروج می‌کنند در آن روزی که مقدرش پنجاه هزار سال است.

۴ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ

أَلْفَ سَنَةٍ

بنا بر این ای رسول ما! صبر کن؛ آن هم صبری پسندیده.

۵ فَأَصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا

کافران آن روز را دور می‌بینند.

۶ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ وَبَعِيدًا

و ما آن را نزدیک می‌بینیم.

۷ وَنَرَنَهُ قَرِيبًا

روزی آسمان چون فلز گداخته شده می‌گردد.

۸ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ

و کوه‌ها چون پشم حلاجی‌شده.

۹ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

هیچ دوستی سراغ دوست خود را نمی‌گیرد.

۱۰ وَلَا يَسْئَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا

يُبْصِرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ
بِبَنِيهِ

۱۲ وَصَلِحِبَنِيهِ وَأَخِيهِ

و همچنین همسر و برادرش را.

۱۳ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُتَوِيهِ

و خویشاوندانش را که از او حمایت می‌کردند.

۱۴ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ

و بلکه همه مردم روی زمین را تا باعث نجاتش شوند.

۱۵ كَلَّا إِنَّهَا لَلظَى

نه چنین است. آتش سوزان است،

۱۶ نَزَاعَةَ لِلشَّوَى

که پوست بدن را می‌کند.

۱۷ تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى

آتشی که هرکس را پشت کرده و رو برگردانده به سوی خود می‌خواند،

۱۸ وَجَمَعَ فَأَوْعَى

و هر کسی که ثروت را جمع کرده و انفاق ننموده.

۱۹ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا

این انسان، حریص خلق شده.

۲۰ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا

هر وقت گرفتار شری می‌شود، بی‌تابی می‌کند.

۲۱ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا

و هر وقت خوبی به او می‌رسد، بخل می‌ورزد.

۲۲ إِلَّا الْمُصَلِّينَ

مگر نمازگزاران،

۲۳ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ

آنهايي که نمازها را پيوسته به جا می‌آورند.

۲۴ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ

و آنهايي که در ثروتهايشان حق معلومی است،

۲۵ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

برای سائل و محروم.

۲۶ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

و آنهايي که روز پاداش را تصدیق می‌کنند.

۲۷ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ

و همان‌هایی که از عذاب پروردگارشان می‌ترسند.

۲۸ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَا مُنِنَ

زیرا که از عذاب پروردگارشان کسی در امان نیست.

۲۹ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

و آنهايي که از غریزه جنسی خود مواظبت می‌کنند،

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ

۳۰

۳۱ فَمَنْ أَتَّبَعِي وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

و هر کسی که غیر این عمل کند، از گروه متجاوزین است.

۳۲ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

و آنهايي که امانتها و عهد خود را رعایت می‌کنند.

۳۳ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ

و آنهايي که شهادتهای خود را ادا می‌کنند.

۳۴ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

و آنهايي که از نمازهای خویش مواظبت می‌نمایند.

۳۵ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ

آنها در بهشت؛ محترم و گرامی هستند.

۳۶ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ

برای چه کافران به سرعت به سراغ تو می‌آیند؟

۳۷ عَنِ الِّيمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ

از راست و چپ، گروه گروه.

۳۸ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ

آیا هر کدام آنها طمع ورود در بهشت پر نعمت را دارند؟

۳۹ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ

نه چنین است؛ ما از آنچه می‌دانند، آنها را آفریدیم.

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ

عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

۴۱

فَذَرَهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ

۴۲

يَوْمَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ

۴۳

خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ

۴۴

۲ صفحه

۲۸ آیه

مکی

نوح: نوح

۷۱. نوح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهَِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱

۵۰۴ر

قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

۲

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا

۳

يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنِّي أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۴

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا

۵

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا

۶

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْبَعَهُمْ فِيٰءِذَانِهِمْ وَأَسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا

۷

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا

۸

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا

۹

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا

۱۰

سوگند به پروردگار مشرقها و مغربها که ما می‌توانیم،

آنها را به مردم دیگری تبدیل کنیم که از آنها بهترند و ما هرگز شکست نمی‌خوریم.

پس ای رسول ما! آنها را به حال خود بگذار تا در باطل خود فروروند و بازی کنند تا روزی را که وعده عذاب آنهاست ملاقات کنند.

روزی که بسرعت از قبرهای خویش خارج می‌شوند. گویی به سوی بتان خود می‌دوند.

دیدگان به زیر انداخته، ذلت همه وجودشان را گرفته. این، همان روزی است که به آنان وعده داده می‌شود.

نوح گفت: ای قوم! من برای شما بیم‌رسانی آشکارم.

خدا را بندگی کنید و از او بترسید و مرا اطاعت نمایید.

تا خداوند گناهان شما را ببخشد و تا مدتی معین به شما عمر دهد؛ زیرا اگر اجل الهی فرارسد، تأخیری نخواهد داشت اگر بدانید.

نوح گفت: پروردگارا! من شب و روز قوم خود را دعوت کردم؛

ولی دعوت من جز فرار از حق بر آنان نیفزود.

و من هر وقت دعوتشان می‌کنم تا آنها را ببخشی، انگشتان خود را در گوشه‌هایشان می‌کنند و لباسهایشان را به سر می‌کشند و در مخالفت اصرار ورزیده و به شدت تکبر می‌کنند.

در عین حال باز با صدای بلند آنان را دعوت کردم،

و سپس آشکارا و در نهایت سرّی دعوتشان کردم.

و به آنها گفتم: از خدای خویش طلب بخشش کنید که او بسیار بخشنده است.

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا

تا بارانهای پی در پی از آسمان برای شما فرستد.

وَيُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّتٍ وَيَجْعَلْ
لَكُمْ أَنْهَرًا

و شما را به وسیله ثروتها و فرزندان یاری کند و باغهایی
سرسبز و نهرهای جاری در اختیارتان بگذارد.

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا

چرا برای خدا بزرگی قائل نیستید؟!

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا

در حالی که شما را گوناگون آفریده است.

أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا

آیا نمی‌دانید که چگونه خداوند هفت آسمان را بر روی هم
خلق فرمود؟

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا

و ماه را در بین آنها باعث روشنایی و خورشید را چراغ قرار
داده است.

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا

و خداوند شما را مانند نباتات از زمین رویانید.

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا

آنگاه دوباره به زمین بر گردانید و بار دیگر شما را از خاک،
خارج خواهد کرد.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا

و خداست که زمین را برای شما فرش قرار داده است،

لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا

تا در آن از راههای گوناگون آن سیر کنید.

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ
وَوَلَدَهُوَ إِلَّا خَسَارًا

نوح گفت: پروردگارا! این مردم با من مخالفت می‌کنند و
پیرو کسی شده‌اند که ثروت و فرزندانش چیزی جز ضرر بر
او نیفزوده است.

وَمَكْرُوا مَكْرًا كُبَرًا

و نیرنگ کردند؛ نیرنگی بزرگ.

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آهَاتِكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وِدًّا وَلَا سُوعًا وَلَا
يَعُوْثَ وَيَعُوْقَ وَنَسْرًا

و گفتند: از خدایان خود صرف‌نظر نکنید؛ مخصوصاً از بت‌های
وَدّ، سواع، یعوْث و یعووق و نسر.

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا

آنها بسیاری از مردم را گمراه ساختند. پروردگارا! تو هم
ستمکاران را جز گمراهی نیفز!

مِمَّا خَطِيئَتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِّنْ
دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا

در نتیجه، به خاطر خطاهایشان غرق شدند و وارد بر آتش
گشتند و جز پروردگار یابوری نیافتند.

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا

و نوح گفت: پروردگارا! هیچ‌یک از کافران را در روی زمین
باقی مگذار،

إِنَّكَ إِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا

که اگر باقی گذاری، باز بندگان را گمراه کنند و جز
فرزندانی فاجر و کافر به وجود نمی‌آورند.

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا

پروردگارا! من و پدر و مادرم و آن کسی که با ایمان وارد
خانه من می‌شود با مردان و زنان مؤمن را مشمول بخشش
خود قرار ده و بر ستمکاران جز هلاکت میفزا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا
قُرْءَانًا عَجَبًا

بگو: به من وحی شده که عده‌ای از جنیان آیات را گوش داده‌اند و گفته‌اند که ما قرآن شگفت‌انگیزی را شنیده‌ایم.

قرآنی که به راه رشد و تعالی هدایت می‌کند و ما به آن ایمان آورده‌ایم و هرگز کسی را شریک پروردگار خویش قرار نمی‌دهیم.

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ ۗ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا

و مقام پروردگار ما بس بلند است و او هیچ‌گاه همسر و فرزندی نداشته است.

وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا

ولی سفیه ما درباره خداوند سخنی ناحق می‌گفت.

وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا

و ما گمان می‌کردیم که هیچ‌گاه انسان و جن به خدا نسبت دروغ نمی‌دهد.

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ الْإِنسَ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

و دیگر آن که مردانی از بین انسانها به مردانی از جن پناه می‌بردند؛ در نتیجه بر طغیانشان بیفزودند.

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ
فَزَادُوهُمْ رَهَقًا

و آنها نیز همان‌طور که شما گمان کردید، گمان بردند که خداوند کسی را دوباره زنده نمی‌کند.

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا

ما آسمان را جستجو کردیم و آن را پر از نگهبانان پر قدرت و شهاب‌ها یافتیم.

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا

ما پیش از این، نزدیک آسمان می‌نشستیم تا استراق سمع کنیم؛ ولی اینک هر کسی استراق سمع کند، شهابی را در کمین خود می‌یابد.

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدًا لِّلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ
لَهُ شُهَابًا رَّصَدًا

و ما نمی‌دانیم که آیا برای ساکنان زمین شری خواسته شده و یا پروردگار برای آنها هدایتی را خواسته است.

وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرُّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ
رَشَدًا

در بین ما بعضی شایسته و بعضی غیر شایسته‌اند و ما گروه‌های متفاوتی هستیم.

وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ ۖ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَدًا

و ما باور داریم که نمی‌توانیم خدا را در زمین ناتوان کنیم و از محیط اقتدارش فرار نتوانیم کرد.

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا

و ما همین‌که ندای هدایت را شنیدم، به آن ایمان آوردیم و هر کسی به پروردگار ایمان بیاورد، از نقصان و ظلم نترسد.

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ ءآمَنَّا بِهِ ۗ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ ۗ فَلَا
يَخَافُ بَحْصًا وَلَا رَهَقًا

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا

۱۵ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا

۱۶ وَالْوِاسِقِيُّ عَلَيْهِمْ مِنَ الْقَارِعَةِ لَا يَسْقَيْنَهُم مَّاءٌ غَدَقًا

۱۷ لِنَفْسِنَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا

۱۸ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

۱۹ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا

۲۰ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا

۲۱ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا

۲۲ قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا

۲۳ إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتٍ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا

۲۴ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مَنْ أضعفُ ناصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا

۲۵ قُلْ إِنْ أَدْرِيٓ أَقْرَبُٓ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُٗ رَبِّيٓ أَمَدًا

۲۶ عَلِيمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا

۲۷ إِلَّا مَنْ أَرْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُٗ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا

۲۸ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا

و در بین ما گروهی مسلمان و گروهی ستمگرند و هر کسی اسلام را اختیار کند، به راه رشد و تعالی گام برداشته است.

ولی ستمکاران هیزم جهنم هستند.

و اگر جن و انسان به طریقت ایمان پایداری کنند، با آبی فراوان سیرابشان می‌کنیم،

تا آنها را امتحان کنیم و هر کسی از یاد پروردگارش رو گرداند، خداوند به عذابی سخت گرفتارش می‌سازد.

مساجد از آن خداست؛ بنا بر این هیچکس را با خدا نخوانید.

و هنگامی که بنده خدا برای عبادت می‌ایستاد و خدا را می‌خواند، عده‌ای اطراف او ازدحام می‌کردند.

بگو: من فقط پروردگارم را می‌خوانم و هیچکس را شریک او قرار نمی‌دهم.

بگو: من درباره شما اختیار زیان زدن یا به کمال رساندن ندارم.

بگو: من هیچکس را نمی‌توانم در برابر پروردگار پناه دهم و جز او پناهگاهی سراغ ندارم.

وظیفه من فقط ابلاغ از جانب خدا و رساندن رسالتهای اوست، و هرکس نافرمانی خدا و رسول او کند، آتش جهنم از آن اوست و برای همیشه در آن خواهند ماند،

تا آنچه به آنها وعده داده شده ببینند. آنگاه خواهند دانست چه کسی یاورش ناتوان‌تر و جمعیتش کمتر است.

بگو: من نمی‌دانم آنچه به شما وعده شده نزدیک است یا پروردگارم برای آن مدتی طولانی قرار داده است.

خداوند، آگاه به غیب است و کسی بر غیب او آگاه نیست.

جز پیامبری که مورد رضای او باشد. آنگاه مراقبینی از پیش رو و پشت سر برای آنها قرار می‌دهد،

تا روشن کند که پیامبرانش رسالتهای پروردگارشان را رسانیده‌اند، که خداوند به آنچه نزد آنهاست احاطه دارد و همه چیز را شماره کرده است.

۱
۵۰۸ر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الْمَزْمِلُ

ای لباس به خود بپیچیده!

۲

قُمْ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا

شب را اندکی بپاخیز.

۳

نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا

نیمی از شب یا کمی از آن کم کن.

۴

أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا

یا بر نیم آن بیفزای و قرآن را با دقت و توجه بخوان.

۵

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا

ما به زودی سخنی سنگین را به تو القا می‌کنیم.

۶

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأًا وَأَقْوَمُ قِيلًا

که در هنگام شب، نماز و عبادت پابرجاتر و گفتار استوارتر است.

۷

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا

البته تو در روز، وقت کافی برای تلاش خواهی داشت.

۸

وَأَذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا

نام پروردگارت را یاد کن و تنها به او دل ببند.

۹

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا

خدایی که پروردگار مشرق و مغرب است. غیر از او خدایی نیست. او را بر خود وکیل قرار ده.

۱۰

وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَأَهْجِرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا

به آنچه کافران می‌گویند، صبوری کن و به طرز شایسته‌ای از آنان دوری کن.

۱۱

وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا

مرا با تکذیب‌کنندگانی که دارای نعمت هستند واگذار و به آنها کمی مهلت بده.

۱۲

إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا

که نزد ما زنجیرها و دوزخ هست.

۱۳

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا

و غذایی گلوگیر و عذابی دردناک.

۱۴

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا

روزی که زمین و کوه‌ها به لرزه افتند و کوه‌ها به شکل تپه‌های شن درآیند.

۱۵

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا

ما برای شما پیامبری را فرستادیم که شاهد بر شماست؛ همان‌طور که برای فرعون پیامبری را فرستادیم.

۱۶

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا

فرعون با آن پیامبر مخالفت کرد. ما هم او را سخت مجازات کردیم.

۱۷

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا

اگر کافر شوید، پس چگونه از عذاب الهی نجات می‌یابید در روزی که کودکان را پیر می‌کند.

۱۸

السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ ۚ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا

آسمان از وحشت آن روز می‌شکافد و وعده الهی واقع خواهد شد.

۱۹

إِنَّ هَذِهِ تَذْكَرَةٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا

این یک یادآوری است؛ بنا بر این هر کسی بخواهد، راهی به سوی پروردگارش انتخاب می‌کند.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَن لَّنْ نَّحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ وَءَاخِرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ وَءَاخِرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۷۳:
مزل
۲۵
/۲۰
حزب
۲۳۰
۵۰۹ر

۷۴. مدثر

الْمُدَّثِّرُ: جامهٔ خواب به‌خود پیچیده

مکی

۵۶ آیه

۳ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ

۱
ره ۵۱

ای لباس به خود پیچیده.

فُمْ فَأَنْذِرْ

۲

برخیز و بیم بده.

وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ

۳

و پروردگارت را تکبیر گوی.

وَتِيَابِكَ فَطَهِّرْ

۴

و لباست را پاکیزه کن.

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ

۵

و از پلیدی دوری کن.

وَلَا تَمَنَّ تَسْتَكْثِرُ

۶

و منت مگذار و زیاده مخواه.

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ

۷

و به خاطر پروردگارت صبوری کن،

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ

۸

که چون در صور دمیده شود،

فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ

۹

چنین است که آن روز، روز سختی است.

عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ

۱۰

برای کافران آسان نیست.

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا

۱۱

مرا با آن کسی که او را به تنهایی آفریده‌ام، واگذار.

وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَّمْدُودًا

۱۲

همان کسی که ثروت فراوانی در اختیارش گذاردم.

وَبَنِينَ شُهَدَاءَ

۱۳

و فرزندان که نزد او حاضرند.

وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا

۱۴

همه چیز را برای او آماده ساخته‌ام.

ثُمَّ يَظْمَعُ أَنْ أَزِيدَ

۱۵

بازهم طمع دارد که به او بیشتر بدهم.

كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا

۱۶

نه چنین است؛ زیرا که او با آیات ما دشمنی می‌کند.

سَأَرْهُقُهُ صَعُودًا

۱۷

به زودی او را بالا بریم.

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ

او فکر پلیدی کرد و حساب نمود.

۱۹ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ

مرگ بر او که چگونه حساب کرد!

۲۰ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ

باز مرگ بر او که چگونه حساب کرد.

۲۱ ثُمَّ نَظَرَ

سپس نگاه کرد.

۲۲ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ

بعد چهره درهم نمود و عبوس شد.

۲۳ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ

آنگاه روی برگردانید و تکبر کرد.

۲۴ فَقَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ

و گفت: آن قرآن، چیزی جز جادویی نیست که نقل می‌کنند.

۲۵ إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ

این قرآن جز سخن بشر نمی‌باشد.

۲۶ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ

به زودی او را وارد سقر جهنم می‌کنم.

۲۷ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ

تو نمی‌دانی که سقر چیست.

۲۸ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ

آتشی که نه چیزی باقی می‌گذارد و نه چیزی را رها می‌کند.

۲۹ لَوَاحَةٌ لِلْبَشَرِ

پوست را به کلی می‌سوزاند.

۳۰ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ

مأمورین جهنم نوزده نفرند.

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ

إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَيَزِدَادَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ

مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ

وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا

ذِكْرٌ لِّلْبَشَرِ

۳۲ كَلَّا وَالْقَمَرَ

۵۱۱ ر

نه چنین است سوگند به ماه.

۳۳ وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ

سوگند به شب وقتی که می‌رود.

۳۴ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ

سوگند به صبح وقتی که چهره می‌گشاید.

۳۵ إِنَّهَا لِأَحَدَى الْكُبَرِ

که این یکی از حوادث بزرگ است.

۳۶ نَذِيرًا لِلْبَشَرِ

بیمی است برای انسان.

۳۷ لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ

برای هر کدام از شما که جلو افتد و یا عقب ماند.

۳۸ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ

هر کسی در گرو کارهایی است که انجام می‌دهد.

۳۹ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ

جز دست راستی‌ها.

۴۰ فِي جَنَّةٍ يَتَسَاءَلُونَ

در باغهای بهشت سؤال می‌کنند.

۴۱ عَنِ الْمُجْرِمِينَ

از وضع مجرمین.

۴۲ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ

چه کردید که در سقر جهنم جا گرفتید؟

۴۳ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمَصْلِينَ

پاسخ می‌دهند: ما نماز نمی‌خواندیم.

۴۴ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ

به درمندگان غذا نمی‌دادیم.

۴۵ وَكُنَّا نَحْوُ مَعَ الْخَائِضِينَ

و با اهل باطل به بطالت پرداختیم.

۴۶ وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ

و ما روز پاداش را تکذیب کردیم.

۴۷ حَتَّىٰ آتَيْنَا آلِيَقِينِ

تا مرگ به سراغ ما آمد.

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَعَةُ الشَّلَفِيِّينَ

۴۹ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ

۵۰ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ

۵۱ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ

۵۲ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مَّنشَرَةً

۵۳ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ

۵۴ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكِّرَةٌ

۵۵ فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ

۵۶ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَعْرِفَةِ

۷۵. قیامت

الْقِيَامَةِ: قیامت

مکی

۴۰ آیه

۲ صفحه

۱

حزب

۲۳۱

۵۱۲۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ

سوگند به روز قیامت.

۲

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ

و سوگند به نفس ملامتگر.

۳

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُجْمَعَ عِظَامُهُ

آیا این انسان گمان می‌کند که هرگز استخوانهای او را جمع نخواهیم کرد؟

۴

بَلَىٰ قَدِيرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِيَ بَنَانَهُ

بلکه ما قادریم بندهای انگشتان او را درست کنیم.

۵

بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ

بلکه این انسان می‌خواهد پیش رویش باز باشد.

۶

يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ

می‌پرسد: روز قیامت کی واقع می‌شود؟

۷

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ

بگو: وقتی که چشمها خیره شود.

۸

وَحَسَفَ الْقَمَرُ

و ماه بگیرد.

۹

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ

و خورشید و ماه یکجا جمع شوند.

۱۰

يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ

در چنین روزی انسان می‌گوید: راه فرار کجاست؟

۱۱

كَلَّا لَا وَزَرَ

نه چنین است؛ راه فراری نیست.

۱۲

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ

در آن روز قرارگاه فقط به سوی پروردگار توست،

۱۳

يُنَبَّأُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ

در همان روز انسان را به آنچه پیش و یا پس فرستاده، آگاه می‌کنند.

۱۴

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ

آری انسان به وضع خویش بیناست.

۱۵

وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ

هر چند عذرهایی بیاورد.

۱۶

لَا تُحْرِكُ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ

زبان‌ت را برای خواندن قرآن به خاطر آن که زودتر بخوانی، نجنبان،

۱۷

إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ

زیرا که ما خود آن را جمع می‌کنیم و می‌خوانیم.

۱۸

فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ

هرگاه آن را خواندیم، از خواندن آن پیروی کن.

۱۹

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ

آنگاه شرح آن با ماست.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ

وُجُوهُ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ

وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ

تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ

كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ

وَوَظَنَ أَنَّهُ الْفِرَاقُ

وَأَلْتَقَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ

فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ

وَلَكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ ۖ يَتَمَطَّىٰ

أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ

ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى

أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِي يُمْنَىٰ

ثُمَّ كَانَ عِلْقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ

۰۷۶. انسان

الإنسان: انسان

مدنی

۳۱ آیه

۳ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱ هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا

۲ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا

۳ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا

۴ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا

۵ إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِّنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا

نه چنین است؛ شما دنیا را دوست می‌دارید.

و آخرت را رها می‌کنید.

در آن چهره‌هایی شاداب است.

و به پروردگارش می‌نگرد.

و چهره‌هایی عبوس و غمگین است.

چون می‌داند برخورد کمرشکنی با او می‌کنند.

نه چنین است که تا جان به گلوگاهش برسد،

گفته می‌شود: آیا کسی هست تا این بیمار را نجات دهد؟

به جدایی از دنیا یقین پیدا کند.

و ساق پاها به هم می‌خورد.

همگان را آن روز به سوی پروردگارت می‌رانند.

گفته می‌شود که هرگز ایمان نیاورد و نماز نخواند.

و لکن تکذیب کرد و رو برگرداند.

آنگاه به سوی خانواده‌اش بازگشت، در حالی که کبر می‌ورزید.

گفته شود: عذاب الهی برای تو شایسته‌تر است؛ شایسته‌تر.

سپس عذاب الهی برای تو شایسته‌تر است؛ شایسته‌تر.

آیا این انسان گمان می‌کند که بیهوده رها شده است؟

آیا او نطفه‌ای از منی که در رحم ریخته می‌شود، نبود؟

بعد خون بسته شده و خداوند او را به شکل موزون آفرید.

و از او دو جنس مرد و زن را خلق کرد.

آیا چنین خدایی قادر نیست که مردگان را زنده کند؟!

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا

يُوفُونَ بِالَّذِرِّ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا

وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

إِنَّمَا نُنْطِئُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطِيرًا

فَوَقَلَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا

وَجَزَلَهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا

مُتَّكِعِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرُونَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذَلَّلَتْ فَطُوفُهَا تَذْلِيلًا

وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِثَانِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا

قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنشُورًا

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلَكًا كَبِيرًا

عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوْا أَسَاوِرَ مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقَلَهُمُ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيِكُمْ مَّشْكُورًا

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا

وَأَذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

بندگان خدا از چشمه‌ای نوشند که به اختیارشان هر کجا خواهند جاری می‌شود.

نیکان به نذر خود وفا می‌کنند و از روزی که شرّ آن انکارناپذیر است، می‌ترسند.

و غذا را بر دوستی خدا به مسکین و یتیم و اسیر می‌دهند.

و گویند؛ ما شما را فقط برای خدا غذا می‌دهیم و از شما هیچ پاداش و سپاسی را نمی‌خواهیم.

ما از پروردگاران از روزی که عبوس و سخت است، می‌ترسیم.

خدا هم آنها را از شرّ چنین روزی حفظ می‌کند و روی خندان و شادان به آنها عطا می‌فرماید.

و به خاطر صبوری ایشان، بهشت و لباس حریر به آنها پاداش می‌دهد.

بر تختها تکیه می‌زنند و در آنجا نه آفتاب می‌بینند و نه سرما.

و سایه درختان بهشتی روی سر آنهاست و میوه‌هایش کاملا در دسترس است.

و در اطراف آنها ظرفهایی نقره‌ای و جامهای بلورین می‌گردانند؛

ظرفهای بلورینی از نقره که آنها را به اندازه مناسب آماده کرده‌اند.

و در آنجا شرابی به آنها می‌نوشانند که آمیخته به زنجبیل است.

در آنجا چشمه‌ای به نام سلسبیل است.

بر اطرافشان پسرانی جاودانی می‌گردند که وقتی آنها را نگاه می‌کنی، گمان می‌کنی که مرواریدهای پراکنده‌اند.

و چون بنگری و باز نگاه کنی، نعمت و کشور بزرگی می‌بینی.

لباسهایی از دیبای سبز و استبرق بر تن دارند و به دست‌بندهای نقره آراسته‌اند و پروردگارشان به آنها شراب طهور می‌نوشاند.

این پاداش شمامست و تلاش شما قابل تقدیر و تشکر است.

ما قرآن را بر تو نازل کردیم.

بر حکم پروردگارت صبر کن و هیچ‌گاه از مردم گنهکار یا کافر اطاعت مکن.

صبح و شام نام پروردگارت را یاد کن.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا

و بخشی از شب را بر خدا سجده کن و شبی طولانی او را تسبیح گوی.

۲۷

إِنَّ هَؤُلَاءِ يُجِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذُرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا

این مردم، دنیا را دوست می‌دارند. در حالی که روز سختی را در پشت سر خود رها می‌کنند.

۲۸

نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا

ما آنها را خلق کردیم و ترکیب آنان را محکم نمودیم و هرگاه بخواهیم، جای آنها را به گروه دیگری می‌دهیم.

۲۹

إِنَّ هَذِهِ تَذِكْرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا

این یک یادآوری است و هر کسی خواهد، راهی به سوی پروردگارش پیش گیر.

۳۰

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

و شما چیزی را نمی‌خواهید، مگر آن که خدا بخواهد که خداوند آگاه و حکیم است.

۳۱

يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

هر کسی را خواهد در رحمت خویش جای دهد و برای ستمکاران عذاب دردناکی آماده ساخته است.

۷۷. مرسلات

المُرْسَلَات: فرستادگان

مکی

۵۰ آیه

۲ صفحه

۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوگند به رسولان پی در پی.

۵۱۶ ر

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا

۲

فَالْعَصْفَتِ عَصْفًا

و بادهای وزنده که می‌وزند.

۳

وَالنَّشِرَاتِ نَشْرًا

و بادهای پخش‌کننده ابرها که پخش می‌کنند.

۴

فَالْفَرَقَاتِ فَرَقًا

و جداکننده آنها که جدا می‌کنند.

۵

فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا

و سوگند به آنها که وحی را القا می‌کنند.

۶

عُدْرًا أَوْ نُذْرًا

برای رفع عذر و یا ترساندن.

۷

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ

که آنچه به شما وعده داده شده، واقع خواهد شد.

۸

فَإِذَا التَّجُومُ طُمِسَتْ

در آن زمان که ستارگان تاریک شوند.

۹

وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ

و آسمان شکافته گردد.

۱۰

وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ

و کوه‌ها از جا کنده شوند.

۱۱

وَإِذَا الرُّسُلُ أُقْتَتَتْ

و برای رسولان تعیین وقت گردد.

۱۲

لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ

برای چه زمانی تعیین وقت شده؟

۱۳

لِيَوْمِ الْفَصْلِ

برای روز جدایی.

۱۴

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ

و تو چه میدانی که روز جدایی چیست؟!

۱۵

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

۱۶

أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ

آیا ملت‌های نخستین را نابود نکردیم؟

۱۷

ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ

و به دنبال آنها ملت‌های دیگر را فرستادیم.

۱۸

كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ

و بدین ترتیب با مجرمین برخورد می‌کنیم.

۱۹

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ

آیا ما شما از آبی پست نیافریدیم؟

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ

و سپس آن را در قرارگاهی محفوظ قرار دادیم.

إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ

تا مدتی معین.

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ

و قدرت داشتیم و قدرتمندی نیکو بودیم.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا

آیا ما زمین را کفایت اهل زمین قرار ندادیم؟

أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا

برای زنده‌ها و مردگان.

وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوْسِيَٰ شَيْخَتٍ وَأَسْقَيْنَاكُم مَّاءً فُرَاتًا

و در آن کوه‌های بلند و استوار قرار دادیم و آبی گوارا را به شما نوشاندیم.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

أَنْظِلْقُوا إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِءَ تُكَذِّبُونَ

اینک به سوی آنچه تکذیب می‌کردید، بروید.

أَنْظِلْقُوا إِلَىٰ ظِلِّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ

بروید به سوی سایه‌ای که سه شاخه دارد.

لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهِبِ

که نه سایه دارد و نه از حرارت آتش حفظ می‌کند.

إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرِّ كَالْقَصْرِ

شراره‌هایش هنگام پرتاب، به اندازه یک قصر است.

كَأَنَّهُ جِمَلَتٌ صُفْرٌ

آن شراره‌ها مانند شتران زرد رنگ هستند.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ

امروز روزی است که سخن نمی‌گویند.

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ

به آنها اجازه عذرخواهی داده نمی‌شود.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوْلِيْنَ

این روز، روز جدایی است که شما و همه پیشینیان را جمع می‌کنیم.

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا

اکنون اگر چاره‌ای دارید، انجام دهید.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

إِنَّ الْمَتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ

اهل تقوا در سایه درختان بهشت و کنار چشمه‌ها هستند.

وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ

در بین انواع میوه‌هایی که میل داشته باشند.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

به آنها گفته می‌شود: بخورید و بیاشامید. گوارا باد بر شما به خاطر کارهایی که انجام می‌دادید.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

و ما بدین ترتیب، نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ

بخورید و بهره ببرید در مدت کم دنیا؛ چرا که شما مجرم هستید.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ

وقتی به آنها گفته می‌شود که رکوع کنید، رکوع نمی‌کنند.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

پس به کدامین سخن بعد از آن ایمان می‌آورند؟!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ

از چه چیز سؤال می‌کنند؟

۲

عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ

از خیر بزرگ.

۳

الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ

که در آن اختلاف کردند.

۴

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ

نه چنین است؛ به زودی خواهند فهمید.

۵

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ

باز هم نه چنین است؛ به زودی خواهند فهمید.

۶

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا

آیا ما زمین را بستری قرار نداده‌ایم؟

۷

وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا

و کوه‌ها را میخ‌های زمین نکردیم؟

۸

وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا

و شما را زن و مرد آفریدیم.

۹

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا

و خواب شما را باعث آرامش قرار دادیم.

۱۰

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا

و شب را پوششی نمودیم.

۱۱

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا

و روز را برای زندگی و معاش.

۱۲

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا

و بر بالای سر شما هفت آسمان محکم بنا کردیم.

۱۳

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا

و در آن، چراغی فروزان قرار داده‌ایم.

۱۴

وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا

و از تراکم ابرها آبی فروزان نازل کردیم.

۱۵

لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا

تا به وسیله آب، دانه و گیاه را برویانیم.

۱۶

وَجَنَّتِ الْفَافَا

و باغهای پردرخت.

۱۷

إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ كَانَ مِيقَتَنَا

روز جدایی، وعده‌گاه همه است.

۱۸

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَمَأْتُونُ أَفْوَاجًا

روزی که در صور دمیده می‌شود و شما گروه گروه می‌آیید.

۱۹

وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا

و آسمان گشوده شود و به صورت درهای متعددی در می‌آید.

۲۰

وَسِيرَتِ الْجِبَالِ فَكَانَتْ سَرَابًا

و کوه‌ها به حرکت در می‌آید و مانند سراب می‌گردد.

۲۱

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا

جهنم در کمینگاه است.

۲۲

لِللَّظِغِينَ مَوَابًا

جایگاهی برای سرکشان.

۲۳

لَبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا

سالهای زیادی در آن می‌مانند.

۲۴

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا

در آنجا نه چیز خنکی می‌چشند و نه نوشیدنی گوارا.

۲۵

إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا

مگر آبی جوشان و مایعی از چرک و خون.

۲۶

جَزَاءً وَفَاقًا

پاداش مناسبی است.

۲۷

إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا

زیرا آنها به روز حساب امید نداشتند.

۲۸

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا

و به کلی آیات ما را تکذیب می‌کردند.

۲۹

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا

و ما همه چیز را شمارش کرده و نوشته‌ایم.

۳۰

فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا

پس بچشید که چیزی جز عذاب برای شما اضافه نمی‌کنیم.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا

به تحقیق که برای اهل تقوا پیروزی هست.

۳۲ حَدَائِقٍ وَأَعْنَابًا

باغها و انگورها.

۳۳ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا

دخترانی هم سن و سال.

۳۴ وَكَأَسَا دِهَاقًا

جامهایی لبریز و پیاپی.

۳۵ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا

در آنجا نه سخن لغوی و نه دروغی می‌شنوند.

۳۶ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا

این پاداشی از جانب پروردگار توست و عطایی کافی است.

۳۷ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ

مِنْهُ خِطَابًا

خدایی که پروردگار آسمانها و زمین و آنچه بین آنهاست. خدایی مهربان که هیچ‌کس بدون اجازه او حق سخن گفتن ندارد.

۳۸ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ

لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا

روزی که روح و فرشتگان به صف می‌ایستند و هیچ‌یک جز به اجازه خدای رحمان سخن نمی‌گویند و هر چه بگویند، درست می‌گویند.

۳۹ ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِۦ مَعَابًا

چنین روزی حق است؛ بنا بر این هر کسی می‌خواهد راهی را به سوی پروردگارش انتخاب می‌کند.

۴۰ إِنَّا أَنْزَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ

وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا

ما شما را از عذاب نزدیکی می‌ترسانیم. آن عذاب، در روزی خواهد بود که انسان به آنچه دستهایش از پیش فرستاده بنگرد و کافر گوید: ای کاش خاک بودم!

۷۹. نازعات

النَّازِعَاتُ: به‌قدرت کِشندگان

مکی

۴۶ آیه

۲ صفحه

۱ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَالنَّزِیْعَاتِ غَرَقًا

ر۵۲۰

سوگند به فرشتگانی که به سختی جان گیرند.

۲ وَالنَّشِیْطَاتِ نَشْطًا

سوگند به فرشتگانی که با نشاط و آسانی جان گیرند.

۳ وَالسَّیِّحَاتِ سَبْحًا

سوگند به فرشتگانی که به سرعت حرکت می‌کنند.

۴ فَالسَّیِّقَاتِ سَبَقًا

و از یکدیگر سبقت می‌گیرند.

۵ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا

و کارها را تدبیر می‌کنند.

۶ یَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ

روزی که زلزله بلرزاند.

۷ تَتَّبِعَهَا الَّرَادِفَةُ

و به دنبال آن حادثه دیگری رخ می‌دهد.

۸ قُلُوبٌ یَّوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ

دلها در آن روز سخت پریشان است.

۹ أَبْصَرُهَا خَشِیْعَةٌ

چشمها به زیر افتاده است.

۱۰ یَقُولُونَ أَعِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِی الْحَافِرَةِ

کافران می‌گویند: آیا ما به زندگی دیگری وارد می‌شویم؟

۱۱ أَعِذَا كُنَّا عِظْمًا تَخِرَّةً

در حالی که استخوانهای پوسیده‌ای شده‌ایم.

۱۲ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ

می‌گویند اگر دوباره زنده شویم زیانکار خواهیم بود.

۱۳ فَإِنَّمَا هِیَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ

به تحقیق این بازگشت فقط یک فریاد است.

۱۴ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ

ناگهان همگی از خاک روی زمین قرار می‌گیرند.

۱۵ هَلْ أَتٰنٰكَ حَدِیْثُ مُوسٰی

ای رسول ما! آیا داستان موسی به تو رسیده است؟

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى

در آن زمان که در سرزمین مقدس طوی خدایش او را ندا داد.

۱۷ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ

برو به سوی فرعون که طغیان کرده است.

۱۸ فَقُلْ هَلْ لَّكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَكَّىٰ

و بگو: آیا می‌خواهی پاکیزه شوی؟

۱۹ وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ

و تو را به سوی پروردگارت هدایت کنم تا فروتن شوی؟

۲۰ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ

موسی، بزرگ‌ترین آیت الهی را به او نشان داد.

۲۱ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ

ولی فرعون تکذیب و نافرمانی نمود.

۲۲ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ

سپس روی برگرداند و تلاش بر مخالفت کرد.

۲۳ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ

مردم را جمع کرد و دعوت نمود.

۲۴ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ

آنگاه گفت که من خدای بزرگ شما هستم.

۲۵ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأَخِرَةِ وَالْأُولَىٰ

در نتیجه، خداوند او را به عذاب آخرت و دنیا گرفتار ساخت.

۲۶ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَخْشَىٰ

که در این برای آنهایی که از خدا می‌ترسند، درس عبرتی است.

۲۷ ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ السَّمَاءُ بَيْنَهُمَا

آیا آفریدن شما سخت‌تر است یا آسمان که خدایش بنا کرده؟

۲۸ رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيَهَا

سقف آن را بالا برده و آن را پرداخته است.

۲۹ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا

شبش را تاریک و روزش را روشن گردانیده است.

۳۰ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَلَهَا

و زمین را بعد از آن وسعت داده.

۳۱ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا

و در آن، آب و چراگاه بیرون آورده.

۳۲ وَالْحِبَالَ أَرْسَلَهَا

و کوه‌ها را محکم کرد.

۳۳ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِإِنْعَامِكُمْ

همه به خاطر استفاده شما و چهارپایان شما بوده است.

۳۴ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَىٰ

بنا بر این وقتی آن حادثه بزرگ واقع شود.

۳۵ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ

روزی است که انسان به یاد تلاشهایش می‌افتد.

۳۶ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَىٰ

و جهنم برای بینندگان ظاهر می‌شود.

۳۷ فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ

آن کسی که طغیان کرده،

۳۸ وَعَاثَرِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

و زندگی دنیا را بر آخرت مقدم داشته،

۳۹ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ

جایگاهش دوزخ است.

۴۰ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ ۖ وَنَهَىٰ النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ

و آن کسی که از مقام پروردگارش ترسیده و نفس را از هواپرستی بازداشته،

۴۱ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ

جایگاهش بهشت است.

۴۲ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَلُهَا

از تو می‌پرسند که قیامت کی برپای‌شود؟

۴۳ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا

تو را درباره یادآوری آن چه کار؟!

۴۴ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا

مرجع آن پروردگار توست.

۴۵ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَّن يَخْشَاهَا

تو فقط بیم‌رسان اهل خشیت هستی.

۴۶ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا

و همین‌که قیامت را مشاهده کنند، احساس می‌کنند همه عمرشان شامگاهی یا صبح آن بیشتر نبوده است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَبَسَ وَتَوَلَّىٰ

عبوس شد و روی برگرداند.

أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَىٰ

چون آن مرد نابینا به سراغش آمد.

وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّىٰ

تو چه میدانی؛ شاید او پاکیزه شود.

أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَىٰ

یا اینکه به یاد خدا آید و ذکر حق او را سود بخشد.

أَمَّا مَنْ أَسْتَعْتَىٰ

اما آن کسی که احساس بی‌نیازی می‌کند،

فَأَنتَ لَهُ وَتَصَدَّىٰ

تو به او روی می‌آوری.

وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ

در حالی که اگر پاک نشود، گناهی بر تو نیست.

وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَىٰ

و اما آن کسی که با کوشش به سراغ تو می‌آید.

وَهُوَ يَخْتَصِيٰ

و او از خدا می‌ترسد.

فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ

تو از او غافل می‌شود.

كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ

نه چنین است؛ این قرآن یادآوری است.

فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ

هر کسی خواهد از آن پند گیرد.

فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ

در صحیفه‌هایی ارزشمند است.

مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ

بلندمرتبه و پاکیزه است.

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ

به دست سفیران الهی.

كِرَامٍ بَرَرَةٍ

که گرامی و نیکوکارند.

قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ

مرگ بر این انسان که چه قدر ناسپاس است!

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ

خداوند از چه چیز او را آفریده؟

مِنْ تُطْفَةِ حَلَقُهُ فَقَدَرَهُ

از نطفه و سپس اندازه‌گیری کرد.

ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرَهُ

آنگاه راه را برای او آسان فرمود.

ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ

سپس او را میراند و در قبرش کرد.

ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ

آنگاه هر زمان که بخواهند، او را از قبر بیرون می‌آورد.

كَلَّا لَمَّا يَقِضْ مَا أَمَرَهُ

نه چنین است؛ آنچه خدا به او فرمان داده انجام نمی‌دهد.

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ

این انسان نگاه به غذای خود کند.

أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا

که ما آب را از آسمان فروریختیم.

ثُمَّ شَفَقْنَا الْأَرْضَ شَفًّا

آنگاه زمین را شکافتیم.

فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا

سپس در آن دانه‌ای رویاندیم.

وَعِنَبًا وَقَضْبًا

و درخت انگور و سبزیجات.

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا

و زیتون و درخت خرما.

وَحَدَائِقَ غُلْبًا

و باغهای پردرخت.

وَفَلَكْهَةً وَآبًا

و انواع میوه و چراگاه.

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنعَمِكُمْ

تا برای شما و چهارپایانتان وسیله بهره‌گیری باشد.

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّخَّهٗ

هنگامی که آن ممدای بلند بپاید.

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ

روزی است که انسان از برادر خود فرار می‌کند.

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ

همچنین از مادر و پدر خویش.

وَصَلْحَبَتِهِ وَوَبْنِيهِ

و نیز از زن و فرزند خود.

لِكُلِّ أُمْرِيٍّ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

در آن روز هرکس وضع خاصی دارد که فقط به آن می‌پردازد.

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ

چهره‌هایی گشاده و نورانی است.

ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ

خندان و شادمانند.

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ

و چهره‌هایی کدر و گرفته است.

تَرَهَقَهَا قَتَرَةٌ

غبار و سیاهی آن را پوشانده است.

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجْرَةُ

آنها همان کافران بدکارند.

در آن هنگام که خورشید تاریک شود.

۱
۵۳۳ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ

و ستارگان بی نور شوند.

۲
وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ

و کوهها به حرکت درآیند.

۳
وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ

شتران باردار بی ساریان مانند.

۴
وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ

وحوش محشور شوند.

۵
وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ

دریاها آتشین گردند.

۶
وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ

جانها جفت همدیگر شوند.

۷
وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ

از قتل دختران زنده به گور شده سوال شود.

۸
وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ

به چه جرمی کشته شدند؟!

۹
بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ

هنگامی که نامه‌های اعمال گشوده شود.

۱۰
وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ

آسمان از جا کنده شود.

۱۱
وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ

آتش دوزخ فروزان گردد.

۱۲
وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِرَتْ

بهشت به اهلش نزدیک شود.

۱۳
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ

در آن هنگام، هرکس می‌داند چه چیزی را آماده کرده است.

۱۴
عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ

سوگند به ستارگان که در حال گردشند؛

۱۵
فَلَا أَقْسِمُ بِالْخُنُوسِ

ستارگان پنهان شونده.

۱۶
الْجَوَارِ الْكُنُوسِ

سوگند به شب هنگامی که تاریک شود.

۱۷
وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ

و سوگند به صبح هنگامی که نفس می‌کشد.

۱۸
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ

این قرآن فرستاده شخص بزرگواری است.

۱۹
إِنَّهُ لَقَوْلِ رَسُولٍ كَرِيمٍ

که نیرومند است و نزد صاحب عرش مقامی دارد.

۲۰
ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ

همگی از او اطاعت می‌کنند و امین است.

۲۱
مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ

هم صحبت شما دیوانه نیست.

۲۲
وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ

او امین وحی را در افق روشن دیده است.

۲۳
وَلَقَدْ رَءَاهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ

و او درباره غیب بخیل نیست.

۲۴
وَمَا هُوَ عَلَى الْعَيْبِ بِضَنِينٍ

و قرآن سخن شیطان رانده شده نیست.

۲۵
وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ

پس شما به کجا می‌روید؟

۲۶
فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ

این قرآن جز یادآوری برای جهانیان نمی‌باشد.

۲۷
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

تا هرکس از شما که بخواهد، استوار بماند.

۲۸
لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ

و شما چیزی را نمی‌خواهید مگر آن که پروردگار جهانیان بخواهد.

۲۹
وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ

هنگامی که آسمان شکافته شود.

وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ

و ستارگان فروریزند.

وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِرَتْ

دریاها روان گردند.

وَإِذَا الْقُبُورُ بُعِثَتْ

قبرها زیر و رو گردند.

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ

آنگاه هرکس می‌داند چه پیش فرستاده و چه باقی گذاشته.

يَأْتِيهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ

ای انسان! چه چیز تو را به پروردگار کریمت مغرور ساخته؟

الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ

او که تو را آفریده و پرداخته و به اعتدال درآورده.

فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ

به هر صورتی که خواسته تو را ترکیب نمود.

كَلَّا بَلْ تُكَدِّبُونَ بِالَّذِينَ

نه چنین است؛ بلکه شما روز پاداش را تکذیب می‌کنید.

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ

بر هر کدام از شما نگهبانانی هست؛

كِرَامًا كَتِيبِينَ

نویسندگان بزرگوار.

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ

می‌دانند که شما چه می‌کنید.

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

به حقیقت، نیکان در نعمتهای بهشتی خواهند بود.

وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ

و بدکاران در دوزخ جای دارند.

يَصَلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ

روز پاداش وارد آن می‌شوند.

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ

و هیچ‌گاه از آن غایب نگردند.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ

تو چه میدانی که روز پاداش چیست؟

ثُمَّ مَّا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ

باز تو چه میدانی که روز پاداش چیست؟

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

روزی که کسی درباره دیگری اختیاری ندارد و همه کارها در آن روز از آن خداست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ

وای بر کم‌فروشان!

الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ

آنهایی که وقتی برای خود وزن می‌کنند، کامل می‌گیرند.

وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ

و هنگامی که برای مردم وزن می‌کنند، کم می‌گذارند.

أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ

آیا نمی‌دانند که آنها روزی برانگیخته می‌شوند؟

لِيَوْمٍ عَظِيمٍ

در روزی بزرگ.

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان می‌ایستند.

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفَجَارِ لَفِي سَجِينٍ

نه چنین است؛ نامه عمل بدکاران در سجین است.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَجِينٌ

تو چه می‌دانی سجین چیست؟

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ

نامه‌ای است نوشته‌شده.

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای بر تکذیب‌کنندگان در آن روز!

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

همان‌هایی که روز پاداش را تکذیب می‌کنند.

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ

فقط کسانی آن را تکذیب می‌کنند که تجاوزپیشه و گنهکارند.

إِذَا تَتَلَا عَلَيْهِ ءآيَاتِنَا قَالَ أَسْطِيرُ الْأُولِينَ

همان‌هایی که وقتی آیات ما برای آنان خوانده می‌شود، می‌گویند: افسانه پیشینیان است.

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

نه چنین است؛ بلکه دل‌هایشان به خاطر رفتارشان زنگ زده است.

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ

نه چنین است؛ آنان در آن روز از پروردگارشان محجوبند.

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ

آنگاه وارد جهنم خواهند شد.

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِء تَكْذِبُونَ

سپس به آنها گفته می‌شود: این، همان چیزی است که تکذیب می‌کردید.

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عَلِيَيْنِ

نه چنین است؛ نامه اعمال نیکان در علیین است.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عَلِيُونَ

تو چه می‌دانی که علیین چیست.

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ

نامه‌ای است نوشته‌شده.

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ

شاهد بر آن، مقربان درگاه الهی هستند.

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

نیکان در نعمتهای بهشت هستند.

عَلَى الْأَرْبَابِ يَنْظُرُونَ

بر تختها تکیه زده می‌نگرند.

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ

طراوت نعمت بهشتی را از چهره‌هایشان می‌شناسی.

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ

از شراب زلال سربسته بنوشند.

خِتْمُهُمْ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِسُونَ

که مهر آن از مشک است؛ پس مشتاقان باید بر یکدیگر پیشی گیرند.

وَمِرْآجُهُمْ مِنْ تَسْنِيمٍ

ترکیب آن از تسنیم است؛

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ

چشمه‌ای که مقربان درگاه الهی از آن می‌نوشند.

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ

بدکاران به اهل ایمان می‌خندیدند.

وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ

و هنگامی که از کنارشان می‌گذشتند، به همدیگر چشمک می‌زدند.

وَإِذَا أَنْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ أَنْقَلَبُوا فَكِهِينَ

و وقتی به سوی خانواده خود می‌رفتند، شادمان بودند.

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ

و هنگامی که اهل ایمان را می‌دیدند می‌گفتند: اینها همان گمراهان هستند.

وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَٰفِظِينَ

در حالی که آنها را به نگهبانی اهل ایمان نفرستاده بودند.

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ

حالا امروز، روزی است که اهل ایمان به کافران می‌خندند.

عَلَىٰ الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ

بر تختها تکیه زده می‌نگرند.

۳۶

هَلْ تُؤْتِيهِمُ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

آیا کافران پاداش اعمال خود را گرفتند؟

۸۴. انشقاق

الْإِنشِقَاقُ: شکافتن

مکی

۲۵ آیه

۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هنگامی که آسمان شکافته شود.

حزب

۲۳۶

۵۲۶ر

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ

۲

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

و از فرمان پروردگار خویش اطاعت کند و شایسته است چنین باشد.

۳

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ

هنگامی که زمین کشیده شود.

۴

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ

و هر چه در درون دارد، بیرون می‌ریزد و تخلیه می‌شود.

۵

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

و از فرمان پروردگار خویش اطاعت کند و شایسته است چنین باشد.

۶

يَتَأْتِيهَا الْإِنسَنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ

ای انسان! تو در راه پروردگارت تلاش می‌کنی و نتیجه آن را خواهی دید.

۷

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَبِئْمِينِهِ

اما آن کسی که نامه عملش را به دست راست او می‌دهند.

۸

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا

پس به زودی حساب آسانی از او می‌شود.

۹

وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا

و شادمان به خانواده‌اش برمی‌گردد.

۱۰

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ

و اما آن کسی که نامه عملش به پشت سرش داده می‌شود.

۱۱

فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا

به زودی فریاد می‌زنند که من هلاک شدم.

۱۲

وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا

و در شعله‌های آتش سوزان می‌سوزد.

۱۳

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا

در حالی که در بین خانواده‌اش شادمان بود.

۱۴

إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ

او گمان می‌کرد که هرگز باز نخواهدگشت.

۱۵

بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا

آری پروردگارش نسبت به او بیناست.

۱۶

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ

سوگند به شفق.

۱۷

وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ

و سوگند به شب و آنچه می‌پوشاند.

۱۸

وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ

و سوگند به ماه هنگامی که کامل می‌شود.

۱۹

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ

که شما از حالی به حال دیگر منتقل می‌شوید.

۲۰

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

چرا کافران ایمان نمی‌آورند؟!

۲۱

وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۝

وقتی قرآن برای آنها تلاوت می‌شود، سجده نمی‌کنند.

۲۲

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ

بلکه کافران تکذیب‌کنندگانند.

۲۳

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ

خداوند نسبت به آنچه در دل می‌پرورانند، آگاه‌تر است.

۲۴

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

بنا بر این به آنان بشارت عذاب دردناک ده.

۲۵

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ

جز آنهایی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند که برای آنها پاداشی بدون منت خواهد بود.

مَمْنُونٍ

سوگند به آسمان که دارای برجهایی است.

۱
۵۴۷۰
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ

و سوگند به روز موعود.

۲
وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ

و سوگند به شاهد و مشهود.

۳
وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ

اصحاب گودال کشته شدند.

۴
قَتَلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ

همان‌هایی که آتش شعله‌ور در گودال برپا کرده بودند.

۵
النَّارِ ذَاتِ الْوُقُودِ

و خود در کنار آن نشسته بودند.

۶
إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ

و آنچه را بر سر اهل ایمان آورده بودند، تماشا می‌کردند.

۷
وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ

آنهایی که هیچ ایرادی به اهل ایمان نداشتند، جز آن که به خدای مقتدر و ستوده ایمان آورده بودند.

۸
وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

خدایی که فرمانروایی آسمانها و زمین از آن اوست و خداوند بر همه چیز شاهد است.

۹
الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

آنانی که مردان و زنان با ایمان را شکنجه دادند و توبه نکردند، برای آنها عذاب جهنم و عذاب آتش فروزان خواهد بود.

۱۰
إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ

آنانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، برای آنها باغهایی در بهشت است که از زیر درختانش نهرها جاری است. این است رستگاری بزرگ.

۱۱
إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ

به تحقیق که مجازات پروردگارت بسیار سخت است.

۱۲
إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ

او که به‌وجودآورنده و اعاده‌کننده است.

۱۳
إِنَّهُ هُوَ يُبَدِّئُ وَيُعِيدُ

او که بخشنده و اهل مودت است.

۱۴
وَهُوَ الْعَفُورُ الْوَدُودُ

صاحب عرش و با عظمت است.

۱۵
ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ

آنچه اراده می‌کند، به اجرا درمی‌آورد.

۱۶
فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ

آیا داستان سپاهیان به تو رسیده است؟

۱۷
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ

سپاهیان فرعون و ثمود.

۱۸
فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ

کافران دایم مشغول تکذیب هستند.

۱۹
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ

و خداوند در اطراف آنها بر ایشان احاطه دارد.

۲۰
وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ

بلکه این قرآنی با عظمت است.

۲۱
بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ

که در لوحی محفوظ است.

۲۲
فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ

سوگند به آسمان و سوگند به طارق.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ

۱
۵۲۸ر

تو چه میدانی که طارق چیست؟

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ

۲

ستاره‌ای است درخشنده.

النَّجْمِ الثَّاقِبِ

۳

که برای هرکس محافظی هست.

إِنْ كُلِّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ

۴

بنا بر این انسان بنگرد که از چه چیز خلق شده است.

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ

۵

از آبی جهنده آفریده شده.

خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ

۶

که از پشت مرد و دنده‌های زن بیرون می‌آید.

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ

۷

البته او می‌تواند او را بازگرداند.

إِنَّهُ وَعَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ

۸

روزی که باطنها آشکار می‌شود.

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ

۹

برای انسان هیچ نیرو و یآوری نخواهد بود.

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ

۱۰

سوگند به آسمان پربران.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ

۱۱

و سوگند به زمین پرشکاف.

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ

۱۲

که قرآن کلامی جداکننده حق از باطل است.

إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ

۱۳

و آن هرگز شوخی نیست.

وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ

۱۴

کافران پی در پی نیرنگ می‌زنند.

إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا

۱۵

ما هم نیرنگ آنها را بی‌اثر می‌کنیم.

وَأَكِيدُ كَيْدًا

۱۶

پس ای رسول ما! کافران را مهلت ده؛ مهلتی اندک.

فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهَلُهُمْ رُوَيْدًا

۱۷

ای رسول ما! به نام پروردگار بلندمرتبه‌ات تسبیح گوی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى

۱
حزب
۲۳۷
۵۲۹ر

او که آفرید و سپس منظم کرد.

الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى

۲

او که اندازه‌گیری کرد و هدایت نمود.

وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى

۳

او که گیاهان را از زمین رویانید.

وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى

۴

آنگاه آن را خشک و تیره کرد.

فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى

۵

ما آیات را به زودی برای تو می‌خوانیم تا فراموش نکنی.

سَنُقَرِّئُكَ فَلَا تَنْسَى

۶

مگر آنچه را که خدا بخواهد که او آشکار و پنهان را میداند.

إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى

۷

و ما راه آسان را در اختیار تو می‌گذاریم.

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى

۸

تو پند بده، اگر پند دادن مفید باشد.

فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى

۹

به زودی آن کسی که از خدا می‌ترسد، پند می‌پذیرد.

سَيَذَكَّرُ مَنْ يَخْشَى

۱۰

و آن کسی که بدبخت است، از آن دوری می‌کند.

وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى

۱۱

آن کسی که در آتش بزرگ دوزخ وارد می‌شود.

الَّذِي يَصِلَى النَّارَ الْكُبْرَى

۱۲

در آن آتش، نه می‌میرد و نه زنده می‌شود.

ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى

۱۳

به تحقیق آن کسی که تزکیه نفس کرد رستگار گشت.

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى

۱۴

همان کسی که نام پروردگار خویش را یاد کرد و نماز خواند.

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى

۱۵

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

ولی شما زندگانی دنیا را مقدم می‌دارید.

۱۷ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى

در حالی که آخرت بهتر و استوارتر است.

۱۸ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى

این سخنان در کتابهای پیشینیان آمده است؛

۱۹ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

در کتاب ابراهیم و کتاب موسی.

۸۸. غاشیة

الْغَاشِيَّةُ: غاشیة

مکی

۲۶ آیه

۱
ر۵۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیا داستان حادثه فراگیرنده به تو رسیده است؟

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَاشِيَةِ

در آن روز چهره‌هایی خاشعند.

۲ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ

۳ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ

عمل کرده و رنج برده‌اند.

۴ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً

وارد بر آتش سوزان می‌شوند.

۵ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ عَآئِيَةٍ

از چشمه جوشان جهنم می‌نوشند.

۶ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ

غذایی جز خار بدبو ندارند.

۷ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ

که با آن غذا نه چاق می‌شوند و نه سیر می‌گردند.

۸ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ تَاعِمَةٌ

چهره‌هایی در آن روز شاداب و باطراوتند.

۹ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ

به خاطر تلاش خود خوشحالند.

۱۰ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

در بهشت بلندمرتبه جای دارند.

۱۱ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَّةٌ

بهشتی که در آن سخن لغوی نشنوند.

۱۲ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ

در آن بهشت چشمه‌ای جاری است.

۱۳ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ

در آن تختهای بلندی است.

۱۴ وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ

و ظرفهایی مهیا برای نوشیدن.

۱۵ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ

و پشتی‌هایی در کنار هم.

۱۶ وَزَرَائِبُ مَبْثُوثَةٌ

و فرشهای گسترده‌شده.

۱۷ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ

آیا به آفرینش شتر نمی‌نگرند که چگونه خلق شده است؟

۱۸ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ

و به آسمان نظر نمی‌کنند که چگونه برافراشته شده است؟

۱۹ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ

و کوه‌ها چگونه در جای خود نصب گردیده‌اند؟

۲۰ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ

و به زمین که چگونه گسترده شده است؟

۲۱ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ

پس ای رسول ما! تو پند ده؛ زیرا که تو فقط پنددهنده‌ای.

۲۲ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ

و تو بر آنها سلطه‌گر نیستی.

۲۳ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ

مگر آن کسی که روی برگرداند و کافر شود.

۲۴ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ

که البته خداوند او را به عذاب بزرگ مجازات خواهد کرد.

۲۵ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ

به تحقیق که بازگشت آنها به‌سوی ماست.

۲۶ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ

سپس به یقین حساب آنها با ما خواهد بود.

۱
۵۳۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْفَجْرِ

سوگند به سپیده‌دم.

۲

وَلَيَالٍ عَشْرٍ

سوگند به شبهای دهگانه.

۳

وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ

سوگند به زوج و فرد.

۴

وَاللَّيْلِ إِذَا يَسِرٍ

سوگند به شب هنگامی که به روز تبدیل می‌شود.

۵

هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ

آیا در آنچه گفته شد، برای عاقلان سوگندی هست؟

۶

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ

آیا ندیدی که پروردگارت با قوم عاد چه کرد؟

۷

إِرمَ ذَاتِ الْعِمَادِ

با شهر ارم و ستونهای با عظمتش.

۸

الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلَهَا فِي الْبَلَدِ

شهری که مثل آن در نقاط دیگر ساخته نشده بود.

۹

وَتَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ

آیا ندیدی که پروردگارت با قوم ثمودی که از سنگها کاخها ساختند، چه کرد؟

۱۰

وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ

با فرعونی که دارای عوامل قدرت بود.

۱۱

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبَلَدِ

همان‌هایی که در شهرها طغیان کرده بودند.

۱۲

فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ

و در شهرها فساد زیادی ایجاد کردند.

۱۳

فَصَبَّ عَلَيْهِمُ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ

پروردگارت تازیانه عذاب را بر سر آنان کوبید؛

۱۴

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ

زیرا که پروردگارت در کمینگاه است.

۱۵

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ

و این انسان وقتی پروردگارش او را امتحان می‌کند و به او کرم می‌نماید و نعمتش می‌دهد، می‌گوید: پروردگارم مرا گرامی داشته است.

فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ

۱۶

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ

و هرگاه پروردگارش او را امتحان کند و روزیش را تنگ نماید، می‌گوید: پروردگارم به من توهین کرده است.

۱۷

كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ

نه چنین است؛ بلکه به خاطر آن است که شما یتیمان را اکرام نمی‌کنید.

۱۸

وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ

و همدیگر را به غذا دادن به فقیران تشویق نمی‌نمایید.

۱۹

وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا

و میراث را یکجا می‌خورید.

۲۰

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا

و ثروت دنیا را بسیار دوست می‌دارید.

۲۱

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا

نه چنین است؛ روزی که زمین در هم کوبیده شود.

۲۲

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا

و فرمان پروردگارت و فرشتگان صف در صف فرارسد.

۲۳

وَجَاءَ يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ

جهنم را آن روز بیاورند. آنگاه این انسان به خود می‌آید؛ ولی چه سودی به حال او دارد؟! الدِّكْرَى

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي

می‌گوید: ای کاش در دنیا برای زندگی آخرتم چیزی می‌فرستادم!

در آن روز، هیچ‌کس مثل او عذاب نکشد.

فَيَوْمِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ

و هیچ‌کس مثل او در بند کشیده نشود.

وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ

ای صاحب نفس مطمئن!

يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ

به سوی پروردگارت بازگردد، در حالی که هم تو از خدا راضی هستی و هم خدا از تو راضی است.

أَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

پس در جمع بندگانت وارد شو.

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي

و در بهشتم در آی.

وَأَدْخُلِي جَنَّتِي

۹۰. بلد	الْبَلَد: شهر	مکی	۲۰ آیه
---------	---------------	-----	--------

سوگند به این شهر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ

شهری که تو در آن جای داری.

وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ

سوگند به پدر و فرزند.

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدٌ

خداوند این انسان را در رنج و سختی آفرید.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ

آیا گمان می‌کند که هیچ‌کس بر او مسلط نیست؟

أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ

که می‌گوید من ثروت زیادی را نابود کرده‌ام.

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا

آیا گمان می‌کند هیچ‌کس او را ندیده است؟

أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ

آیا برای او دو چشم بینا قرار ندادیم؟

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ

و یک زبان و دو لب.

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ

و آیا او را به راه خیر و شرّ هدایت نکردیم؟

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ

پس چرا به کار سخت تن نداد؟

فَلَا أَفْتَحَمُ الْعَقَبَةَ

تو چه می‌دانی که کار سخت چیست.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ

برده‌ای را آزاد کردن.

فَكَ رَقَبَةً

یا غذا دادن در روز قحطی.

أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ

یا به یتیم فامیل احسان نمودن.

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ

یا فقیر خاک‌نشینی را دستگیری کردن.

أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ

سپس از آنهایی باشد که ایمان آورده و همدیگر را به شکیبایی و محبت سفارش می‌کنند.

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا

بِالْمَرْحَمَةِ

اینها دست راستی‌ها هستند.

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

و آنان که به آیات ما کافر شدند، دست چپی‌ها هستند.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

بر اینها آتشی سرپوشیده احاطه دارد.

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا

۵۳۳ ر

سوگند به خورشید و نورافشانی‌اش.

۲ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا

سوگند به ماه، وقتی که بعد از خورشید تابان شود.

۳ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّتْهَا

سوگند به روز، هنگامی که زمین را روشن می‌کند.

۴ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا

سوگند به شب، وقتی که زمین را می‌پوشاند.

۵ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا

سوگند به آسمان و آن کسی که آن را ساخت.

۶ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا

سوگند به زمین و آن کسی که آن را گسترانید.

۷ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا

سوگند به نفس انسان و آن کسی که آن را پرداخت.

۸ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا

و سپس شرّ و خیرش را به او الهام فرمود.

۹ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَكَّهَا

که هرکس خود را تزکیه کرد، رستگار گشت.

۱۰ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

و هرکس خود را با گناه آلوده ساخت، زیانکار شد.

۱۱ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا

قوم ثمود به خاطر طغیانشان پیامبرشان را تکذیب کردند.

۱۲ إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا

شقی‌ترین آنان برخاست.

۱۳ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا

آنگاه رسول الهی به آنها گفت: این ناقه خداست. سیرابش کنید.

۱۴ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنبِهِمْ فَسَوَّاهَا

او را تکذیب کردند و ناقه را کشتند. پروردگارشان آنها را به خاطر گناهانشان نابود کرد و شهرشان را با خاک یکسان نمود.

۱۵ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا

و از نابود کردنشان باکی نداشت.

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ

۵۳۴ ر

سوگند به شب، هنگامی که زمین را می‌پوشاند.

۲ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ

سوگند به روز، هنگامی که زمین را روشن می‌کند.

۳ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

سوگند به آن خدایی که نر و ماده را آفرید.

۴ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَىٰ

که تلاش شما متفاوت است.

۵ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ

و اما آن کسی که انفاق می‌کند و از خدا می‌ترسد،

۶ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ

و نیکی را تصدیق می‌کند.

۷ فَسَنِيْسِرُهُۥ لِّلْعِسْرَىٰ

پس زود است که او را در مسیر آسانی قرار دهیم.

۸ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ

و اما آن کسی که بخل می‌ورزد و احساس بی‌نیازی می‌کند،

۹ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ

و نیکی را تکذیب می‌نماید.

۱۰ فَسَنِيْسِرُهُۥ لِّلْعُسْرَىٰ

پس زود است که او را در مسیر سختی قرار دهیم.

۱۱ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ

و در هنگام سقوط به جهنم، ثروتش بی‌نیازش نمی‌کند.

۱۲ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ

هدایت کردن با ماست.

۱۳ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ

دنیا و آخرت نیز از آن ماست.

۱۴ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ

بنا بر این از آتشی که شعله می‌کشد، شما را می‌ترسانم.

لَا يَصْلِيهَا إِلَّا الْأَشْقَى

که جز بدبختتر وارد آن نشود.

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى

همان‌که آیات الهی را تکذیب کرد و روی برگرداند.

وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى

به زودی باتقواترین مردم از آتش دور داشته می‌شود.

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى

آن کسی که ثروت خود را می‌بخشد تا پاک شود.

وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْرَى

و هیچ‌کس را نزد او نعمتی نیست تا پاداش دهد.

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى

جز آن کسی که فقط رضای پروردگار بلندمرتبه خویش را طلب می‌کند.

وَلَسَوْفَ يَرْضَى

و زود باشد که راضی شود.

۹۳. ضحی

الضُّحَى: روشنایی روز

مکی

۱۱ آیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَى

سوگند به روز روشن.

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى

سوگند به شب، هنگامی که آرام گیرد،

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى

که پروردگارت نه تو را ترک کرده و نه دشمنت شده.

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

و آخرت برای تو بهتر است از دنیا.

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى

و به زودی پروردگارت آن قدر به تو می‌بخشد تا راضی شوی.

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَكَوَىٰ

آیا یتیمت نیافت و سپس پناهت داد؟

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ

و تو را ره گم کرده یافت، آنگاه هدایتت کرد.

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ

و تو را فقیر یافت، بی‌نیازت نمود.

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ

بنا بر این یتیم را مشمول قهر خود قرار مده.

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

سؤال‌کننده را از خود مران.

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

و نعمت پروردگارت را بازگو کن.

۹۴. انشراح

الشَّرْح: گشایش

مکی

۸ آیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ

آیا سینه‌ات را گشاده نساختیم؟

وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ

و آیا بار سنگین را از تو برداشتیم؟

الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ

همان باری که بر پشت سنگینی می‌کرد.

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ

و نام و آوازه‌ات را بلند نکردیم؟

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

پس، همانا با دشواری آسانی است.

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

همانا با دشواری آسانی است.

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ

هرگاه فراغت یافتی، به عبادت کوش.

وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ

و به سوی پروردگارت رغبت کن.

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالتَّيْنِ وَالزَّيْتُونِ
۵۳۷

سوگند به انجیر و زیتون.

۲ وَطُورِ سِينِينَ

سوگند به طور سینا.

۳ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ

سوگند به این شهر امن.

۴ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

که ما انسان را در بهترین شکل آفریدیم.

۵ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ

آنگاه او را سفله سفلگان کردیم.

۶ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

مگر آنهایی را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده که برای آنان پاداشی بی‌منت است.

۷ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدَ بِالِّدِينِ

پس چرا بعد از این دلایل، روز پاداش را تکذیب می‌کنی؟!

۸ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ

آیا خداوند بهترین حکم‌کنندگان نیست؟!

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۵۳۸
أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

بخوان به نام پروردگارت؛ او که جهان را آفرید.

۲ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ

انسان را از خون بسته خلق کرد.

۳ أَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

بخوان که پروردگارت بزرگوارتر است.

۴ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

او که به وسیله قلم پیاموخت.

۵ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

به انسان آنچه نمی‌دانست، تعلیم داد.

۶ كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظٍ

نه چنین است، این انسان طغیان می‌کند،

۷ أَنْ رَأَاهُ اسْتَعْجَىٰ

هنگامی که احساس بی‌نیازی کند.

۸ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ

به تحقیق بازگشت همگی به سوی پروردگار توست.

۹ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ

ای رسول ما! آیا دیدی آن کسی را که نهی می‌کرد؟

۱۰ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ

بنده‌ای را که به نماز ایستاده بود.

۱۱ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ

آیا دیدی اگر در مسیر هدایت باشد؟

۱۲ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ

و یا مردم را به پرهیزکاری دعوت کند؟

۱۳ أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ

آیا دیدی اگر تکذیب کند و روی برگرداند؟

۱۴ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ

آیا ندانست که خدا همه چیز را می‌بیند؟

۱۵ كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ

نه چنین است؛ اگر دست برندارد، موی جلوی سرش را می‌گیریم.

۱۶ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ

موی پیشانی دروغ‌گوی خطاکار را.

۱۷ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ

آنگاه هر کسی را می‌خواهد صدا زند.

۱۸ سَدْعُ الزَّبَانِيَةِ

ما هم به زودی آتشبانان دوزخ را صدا می‌زنیم.

۱۹ كَلَّا لَا تُطِئُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۝

نه چنین است؛ اطاعت او مکن و سجد کن و تقرب جوی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

۱
۵۳۹ر

ما آن قرآن را در شب قدر نازل کردیم.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ

۲

و تو چه میدانی که شب قدر چیست.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ

۳

شب قدر، از هزار ماه بهتر است.

تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ

۴

در شب قدر فرشتگان و روح به اجازه پروردگارشان برای هر کاری نازل می‌شوند.

سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ

۵

شبی که تا طلوع فجر، سلامتی و رحمت است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
مُنْفَكِينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ

۱
۵۴۰ر

کافران اهل کتاب و مشرکان دست‌بردار نبودند تا دلیل روشنی برای آنها بیاید.

رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُوا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً

۲

پیامبری از جانب پروردگار که صحیفه‌های پاکیزه می‌خواند.

فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ

۳

که در آن نوشته‌هایی پرارزش هست.

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ
الْبَيِّنَةُ

۴

و اهل کتاب گرفتار تفرقه نشدند، مگر بعد از آن که دلیل روشن برای آنها آمد.

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ
وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ

۵

و به آنها فرمانی داده نشده بود، جز آنکه خدا را بندگی کنند و دین را خاص او قرار دهند و معتدل باشند و نماز را برپادارند و زکات را پرداخت نمایند که این است دین پایدار.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ
جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ

۶

کافران اهل کتاب و مشرکین در آتش جهنم جای دارند و برای همیشه در آن می‌مانند؛ زیرا اینها بدترین خلق خدا هستند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ
الْبَرِيَّةِ

۷

آنهايي که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام دادند، بهترین خلق خدا هستند.

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ
خَشِيَ رَبَّهُ وَ

۹۹. زلزال الزَّلْزَلَةُ: زلزله مدنی ۸ آیه

هنگامی که زمین به شدت به لرزه درآید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا

۱
۵۴۱ ر

و زمین بارهای سنگین خویش را بیرون اندازد.

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا

۲

انسان می‌گوید: چه خبر شده؟!!

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا

۳

در آن روز زمین اخبارش را بازگو می‌کند؛

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا

۴

زیرا که پروردگارت به او وحی کرده است.

بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا

۵

در آن روز مردم متفرق می‌شوند تا کارهای خود را ببینند.

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ

۶

پس هرکس به اندازه ذره‌ای کار نیک کرده باشد، آن را می‌بیند.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

۷

و هرکس به اندازه ذره‌ای کار بد کرده باشد، آن را می‌بیند.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

۸

۱۰۰. عَادِيَاتِ: الدَّاعِيَاتُ: دوندگان مکی ۱۱ آیه ۲ صفحه

سوگند به اسبان تیزرو که نفس نفس می‌زنند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَدِيَّتِ صَبْحًا

۱
۵۴۲ ر

و در برخورد سم آنها بر سنگها آتش افروخته شد.

فَالْمُورِيَّتِ قَدْحًا

۲

و سوگند به حمله‌وران صبحگاهی.

فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا

۳

که در جبهه جنگ غباری برپا می‌کنند.

فَأَثَرُنَّ بِهِ نَقْعًا

۴

و دشمن را در حلقه محاصره خود درمی‌آورند.

فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا

۵

که این انسان، نسبت به پروردگارش ناسپاس است.

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ

۶

و او خود بر این ناسپاسی گواه است.

وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ

۷

و او به شدت علاقه‌مند به ثروت دنیا است.

وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ

۸

آیا نمی‌داند که روزی اهل قبور همگی برانگیخته می‌شوند؟

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ

۹
حزب ۲۴۰

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ

و آنچه در سینه‌هاست آشکار می‌گردد؟

۱۱ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ

زیرا که پروردگارشان در آن روز به وضع آنها کاملاً آگاه است.

۱۰۱ . قارعه القارعة: کوبنده مکی ۱۱ آیه

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
القارعة

روز در هم شکن.

۲ مَا الْقَارِعَةُ

چه روز درهم شکنی.

۳ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ

تو چه دانی روز درهم‌شکن چیست.

۴ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ

روزی که مردم مانند پروانه‌های پراکنده باشند.

۵ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ

و کوه‌ها مانند پشم زده‌شده متلاشی می‌گردند.

۶ فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ

آن کسی که وزنه اعمالش سنگین باشد.

۷ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

او در زندگی رضایت‌بخشی است.

۸ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ

و آن کسی که وزنه اعمالش سبک باشد.

۹ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ

جایگاهش هاویه دوزخ است.

۱۰ وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ

و تو چه می‌دانی که هاویه چیست.

۱۱ نَارٌ حَامِيَةٌ

آتشی سوزنده است.

۱۰۲ . تکاثر التكاثر: افتخار به زیادی ثروت مکی ۸ آیه

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الهنكُم التكاثر

زیاده‌طلبی شما را سرگرم کرده.

۲ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ

تا آنجا که به قبرها رسیدید.

۳ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

نه چنین است؛ به زودی خواهید فهمید.

۴ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

باز نه چنین است؛ به زودی خواهید فهمید.

۵ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ

نه چنین است؛ اگر شما به آخرت یقین داشتید.

۶ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ

البته جهنم را خواهید دید.

۷ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ

سپس با دیده یقین آن را خواهید دید.

۸ ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

و آنگاه در آن روز از نعمتها بازخواست خواهید شد.

سوگند به عصر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ

۱
۵۴۵ر

که این انسان در زیان است.

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ

۲

جز آنانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده و یکدیگر را به شکیبایی و صبر سفارش نموده‌اند.

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ
وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

۳

وای بر هر عیبجوی طعنه‌زن!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَيُلِّ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ

۱
۵۴۶ر

همان کسی که ثروت جمع می‌کند و آن را می‌شمرد.

الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ

۲

گمان می‌کند که ثروتش، جاودانه‌اش می‌کند.

يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ

۳

نه چنین است؛ در حطمه خواهد افتاد.

كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ

۴

تو چه دانی حطمه چیست.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ

۵

آتش الهی است که فروزان می‌باشد.

نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ

۶

آتشی که از دلها سر می‌زند.

الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ

۷

آتشی که آنها را احاطه کرده.

إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَدَةٌ

۸

چون ستونهای بلند زبانه کشیده.

فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ

۹

آیا ندیدی که پروردگارت با اصحاب فیل چه کرد؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

۱
۵۴۷ر

آیا نیرنگ آنها را بی‌اثر نساخت؟

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ

۲

و بر سر آنها پرندگانی به نام ابابیل فرستاد،

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ

۳

که با سنگهایی از سفالین آنها را هدف قرار دادند.

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ

۴

و آنها را چون کاه خرد شده گردانید.

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ

۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ

۱
ر ۵۴۸

برای آنکه قریش الفت گیرند.

إِلَيْهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ

۲

و الفت آنها در سفرهای زمستانی و تابستانی برقرار بماند؛

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ

۳

بنا بر این باید پروردگار این خانه را عبادت کنند.

الَّذِي أَطَعَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَعَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ

۴

همان‌که آنها را از گرسنگی رها کند و از ترس ایمن ساخت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَعَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالَّذِينَ

۱
ر ۵۴۹

آیا آن کسی که روز پاداش را تکذیب کرد، دیدی؟

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ

۲

این، همان کسی است که یتیم را از خود می‌راند.

وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ

۳

و به غذا دادن به مستمندان تشویق نمی‌کرد.

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ

۴

پس وای بر نمازگزاران!

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

۵

نمازگزارانی که از نماز خود غافلند.

الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ

۶

همان‌هایی که اهل ریاکاری هستند.

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

۷

و دیگران را حتی از کمکهای جزئی، منع می‌کنند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ

۱
ر ۵۵۰

ما به تو خیر فراوان دادیم؛

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَحْزَرْ

۲

بنا بر این برای پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن.

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

۳

که دشمن تو مقطوع النسل و بی‌دنباله است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَتَّيَبُهَا الْكَافِرُونَ

۱
۵۵۱ر

بگو: ای کافران!

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ

۲

من آنچه را که شما عبادت می‌کنید، عبادت نمی‌کنم.

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

۳

و نه شما آنچه را من عبادت می‌کنم، عبادت می‌نمایید.

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ

۴

و نه من آنچه را شما عبادت می‌کنید، عبادت می‌نمایم.

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

۵

و نه شما آنچه من عبادت می‌کنم، عبادت می‌نمایید.

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

۶

دین شما برای شما و دین من برای من.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

۱
۵۵۲ر

هنگامی که یاری و پیروزی خدا بیاید،

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

۲

می‌بینی که مردم گروه گروه به دین خدا وارد می‌شوند.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

۳

بنا بر این، پروردگارت را تسبیح و حمد گوی که او بسیار توبه‌پذیر است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ

۱
۵۵۳ر

بریده باد هر دست ابی لهب و بریده گردید.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

۲

ثروتش و آنچه به دست آورد، کاری برایش انجام نداد.

سَيَصِلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ

۳

به زودی وارد آتشی شعله‌ور می‌شود.

وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ

۴

با همسرش که هیزم‌کش است.

فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

۵

و طنابی از لیف خرما به گردن دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

۱
۵۵۴ر

بگو: خدا یکی است.

اللَّهُ الصَّمَدُ

۲

خداوند بی‌نیاز است.

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

۳

نه فرزند دارد و نه خود فرزند کسی است.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

۴

و هیچ‌کس همتای او نمی‌باشد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

۱
۵۵۵ر

بگو: پناه می‌برم به پروردگار سپیده صبح.

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

۲

از شر آنچه آفریده است.

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

۳

و از شر شب، هنگامی که تاریک می‌شود.

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ

۴

و از شر آنهایی که در گره‌ها می‌دمند و جادو می‌کنند.

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

۵

و از شر حسود وقتی که حسودی می‌کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

۱
۵۵۶ر

بگو: پناه می‌برم به پروردگار انسانها.

مَلِكِ النَّاسِ

۲

فرمانروای انسانها.

إِلَهِ النَّاسِ

۳

پروردگار انسانها.

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

۴

از شر وسوسه خناس.

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ

۵

همان‌که در دل‌های انسانها وسوسه می‌کند؛

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

۶

خواه از جن باشد یا انسان.